IVAN ANTONOVICI EFREMOV
Nebuloasa din Andromeda

CUVÂNTUL AUTORULUI

„Nebuloasa din Andromeda" încă nu apăruse complet în paginile unei reviste, când sputnicii au şi pornit să gonească în jurul planetei noastre.

În faţa acestui eveniment incontestabil, ideile esenţiale ale romanului se dovedesc – spre bucuria autorului – ca fiind realizabile.

Avântul fanteziei creatoare în domeniul progresului tehnic, credinţa în necontenita perfecţionare şi în viitorul luminos al unei societăţi umane raţional orânduite îşi găsesc o confirmare concretă, palpabilă în semnalele emise de micile luni făurite de om. Înfăptuirea miraculos de rapidă a uneia dintre anticipaţiile mele m-a pus înaintea următoarei probleme: cât de just am prezentat în „Nebuloasa din Andromeda" perspectiva istorică a viitorului ? Încă pe când mai lucram la această carte, m-am decis să modific datele, apropiind de zilele noastre desfăşurarea în timp a acţiunii. La început, mi se păruse că acele uriaşe transformări din viaţa pământului şi a omenirii n-ar putea fi realizate mai înainte de trei mii de ani. În aceste calcule, porneam de la istoria generală a omenirii, fără însă să ţin seama de ritmul accelerat al progresului tehnic şi, mai ales, de imensele posibilităţi, de puterea practic aproape nelimitată pe care o va da omului societatea comunistă.

Desăvârşindu-mi cartea, am redus termenul iniţial, mai întâi cu un mileniu. Lansarea sateliţilor artificiali însă mă face să cred că evenimentele imaginate de mine ar putea avea loc chiar mai curând. De aceea toate datele pe care apucasem să le precizez le-am înlocuit cu altele de natură să lase cititorului grija de a stabili o a jtiologie după propria lui intuiţie şi capacitate de previziune a viitorului.

O particularitate a romanului – care poate că nu va fi sesizată imediat – o constituie abundenţa de informaţii şi noţiuni ştiinţifice. Pricina acestui fapt n-a fost vreo scăpare din vedere şi nici lipsa dorinţei de a zapaci unele formulări mai complicate. Mi s-a părut ca fac aceasta ca pe singurul mijloc de a-i evoca pe îndepărtaţii noştri urmaşi de a lumina în culoarea viitorului actele şi cuvintele reprezentanţilor unei epoci în care ştiinţa va fi pătruns în mod necesar în toate noţiunile, în gandire şi limbaj.

I. Efremov

CAPITOLUL I
STEAUA DE FIER

La lumina opalescentă răsfrântă de plafon, cadranele aparatelor păreau o galerie de portrete: cele rotunde aveau un aer maliţios, cele ovale, culcate pe lat, zâmbeau parca, sfidătoare şi satisfăcute de ele însele ; cele pătrate încremeniseră în siguranţa lor obtuză. Luminiţele viorii, albastre, portocalii şi verzi care licăreau în interior accentuau această impresie.

În centrul mesei curbe de comandă se desprindea un cadran marc, roşu. În faţa acestuia, o fată stătea aplecată, într-o poziţie nu prea comodă. Uitase de fotoliul aflat alături şi îşi apropiase capul de geamul cadranului. Reflexele roşii făceau chipu-i tânăr să pară mai matur şi mai sever, descuind umbre aspre în jurul buzelor plinuţe şi subţiindu-i puţin năsucul uşor ridicat. Sprâncencle groase, încruntate îi erau foarte negre, dând oebilor o expresie sumbră şi dezolată.

Ţârâitul contoarelor fu întrerupt de un uşor zăngănit metalic. Tînăra fată tresări şi-şi îndreptă spatele trudit, cu mâinile prelungi împreunate după ceafă.

Îndărătul ei se auzi o uşă. O mare umbră apăru şi se prefăcu într-un bărbat cu mişcări bruşte şi precise. O lumină aurie izbucni, aprinzând reflexe vii în părul roşcat şi des al fetei. I se luminară şi ochii, aţintiţi cu nelinişte şi dragoste asupra noului venit.

– Cum, n-ai adormit ? O sută de ore fără somn !...

– Crezi că-i un exemplu prost ? întrebă vesel bărbatul, deşi fără să zimbească. Glasul său avea inflexiuni metalice, înalte, care parcă-i nituiau cuvintele.

– Toţi ceilalţi dorm, rosti sfios fata, şi... nu bănuiesc nimic, adăugă ea, coborând glasul.

– Poţi vorbi fără teamă ! Tovarăşii noştri dorm. În clipa de faţă, în Cosmos nu veghem decât noi doi, iar până la Tăinuit slnt încă cincizeci de bilioane de kilometri, adică un parsec[1] şi jumătate!

– Dar nu mai avem anamezoni[2] decât pentru o singură accelerare!

---

[1] * Parsec – unitate de măsură pentru distanţe astronomice egală cu 3.26 anilumină sau aproximativ 32X10" km (n.a.).

[2] Anamezon – substanţă cu legăturile mezonice intranu-cleare distruse, avlnd o viteză de eflux apropiată de cea a luminii ; e folosit de astronavă drept combustibil (noţiune fantastică – n.a.) .

În glasul ei vibra spaimă, dar şi o undă de exaltare.

Erg Noor, şeful celei de a 37-a expediţii astrale, ajunse din doi paşi lângă cadranul cel roşu.

– Sîntem la al cincilea tur!

– Da, am intrat în el. Şi... nimic. Tînăra fată aruncă o privire grăitoare spre difuzorul aparatului de recepţie automat.

– După cum vezi – continuă Erg Noor – nu-i chip de dormit. Trebuie să mă gândesc la toate variantele, la toate posibilităţile. Soluţia trebuie găsită până la sfârşitul celui de al cincilea tur.

– Dar asta înseamnă încă o sută zece ore...

– Bine, atunci voi trage un pui de somn aici în fotoliu, când se va termina acţiunea sporaminei[3] ; am luat o doză acum douăzeci şi patru de ore.

Fata rămase un timp cufundată în reflecţii. În sfârşit, se hotărâ:

– Ce-ar fi să reducem raza cercului ? Poate că li s-a defectat emiţătorul.

– Cu neputinţă ! Dacă am reduce raza fără să micşorăm viteza, am distruge nava cât ai clipi. Să încetinim... să parcurgem apoi distanţa de un parsec şi jumătate fără anamezon, cu viteza celor mai primitive rachete selenare ? Ar însenina să ne apropiem de sistemul nostru solar peste o sută de mii de ani...

– înţeleg... Dar nu s-ar putea ca ei...

– Nu e cu putinţă. Timpurile când oamenii puteau să comită neglijenţe sau să se înşele pe ei şi pe alţii au trecut de mult. Acum un asemenea lucru nu se mai poate întâmpla.

– N-am vrut să spun asta. În răspunsul repezit al fetei se simţea că fusese niţeluş jignită. Voiam să spun că poate „Algrab" s-a abătut din drumul său şi ne caută şi el.

– Nu se putea abate atât de mult. Fără nici o îndoială că a decolat la timpul fixat şi calculat cu cea mai mare precizie. Dacă, prin imposibil, ambele lui emiţătoare ar fi fost scoase din funcţiune, „Algrab" ar fi pornit să taie cercul pe diametru şi atunci l-am fi detectat pe recepţia planetară. O eroare nu este posibilă. Iată planeta convenţională !

Şi Erg Noor făcu un gest spre ecranele de cristal, instalate în firide adânci pe cele patru laturi ale postului de comandă. În bezna neţărmurita ardeau luminiţele unei puzderii de stele. Pe cel dintâi ecran din stânga trecu rapid în

[3] Sporamină – medicament care înlătură somnul (noţiune fantastică – n. a.).

zbor un mic disc cenuşiu, abia luminat de astrul său, foarte depărtat de sistemul B-7336-C + 87-A, unde se aflau ei în acel moment.

– Farurile-bombă * funcţionează perfect, deşi le-am lansat cu patru ani independenţi** în urmă. Erg Noor arătă o dâră de lumină care se vedea clar pe peretele din stânga, de-a lungul unei benzi lungi de sticlă.

„Algrab" ar fi trebuit să ajungă aici acum trei luni... Aceasta înseamnă că – Noor şovăi, de parcă nu s-ar fi încumetat să rostească sentinţa – a pierit!

– Poate că n-a pierit cbiar, dacă a fost avariat de vreun meteorit şi nu mai poate atinge viteza cerută..., replică fata cu părul roşu.

– Nu poate atinge viteza cerută ! repetă Erg Noor. Nu este oare acelaşi lucru ? Ce se întâmplă dacă între astronavă şi destinaţia ei se aştern milenii de parcurs ? Este şi mai rău: moartea nu vine dintr-o dată, ci după ani şi ani de deznădejde. Poale că vor chema... atunci o să aflăm; şi noi... peste vreo şase ani... pe Pământ.

Cu o mişcare impetuoasă, şeful expediţiei trase un fotoliu pliant de sub pupitrul maşinii electronice de calculat de model mic MNU-11. Pînă acum, din cauza marii ei greutăţi, a dimensiunilor şi a fragilităţii sale, nu era cu putinţă să se instaleze pe astronave o maşină-creier electronică model I.T.U., care să îndeplinească operaţii multiple şi căreia să i se poată încredinţa în întregime conducerea navei. Se impunea prezenţa navigatorului do serviciu în cabina de comandă, cu atât mai mult cu cil menţinerea navei pe traseul stabilit nu se putea asigura în condiţii de maximă precizie, pe distanţe atât do mari.

Mîinile lui Erg Noor se mişcau acum pe manetele şi butoanele maşinii de calculat cu o viteză uimitoare, de pianist. Faţa lui palidă cu trăsături aspre, parcă împietrite, fruntea înaltă, plecată îndârjit asupra mesei de comandă, părea să arunce o provocare puterilor vrăsmaşe ale naturii care ameninţau colţişorul de lume vie, furişat în adâncurile interzise ale spaţiilor siderale.

Niza Krit, tânâra astronavigatoare, care pentru prima oară lua parte la o expediţie cosmică, urmărea, ţinându-şi răsuflarea, mişcările lui Noor, care era cufundat în sine. Cît de calm, cit de energic şi de inteligent era bărbatul acesta pe care-1 îndrăgise ! îl iubea de mult, de cinci ani, de când lucra alături de el.

* Faruri-bombă – staţiuni automate-robot pentru lansarea unor semnale puternice care străbat atmosfera planetei. Sînt lansate de pe astronave, (noţiune fantastică – n.a.).

** An independent – an după calculul terestru, independent de viteza astronavei (n. a.).

Nu mai avea nici un rost să-şi ascundă dragostea ; de altfel, Erg Noor ştia,

probabil, acest lucru. Niza o simţea... Acum, că se intamplase această nenorocire, avea bucuria de a face de gardă în aceeaşi tură cu el. Trei luni petrecute în doi, în timp ce restul echipajului dormea cufundat în dulcele somn hipnotic! Mai aveau de vegheat împreună 13 zile. Apoi le venea şi lor rândul să doarmă, pe o perioadă de şase luni, în care timp urma să se schimbe două echipe de serviciu, navigatori, astronomi şi mecanici. Ceilalţi – biologii, geologii – care n-aveau de lucru decât la locul destinaţiei, puteau dormi şi mai mult, în timp ce astronomii... Lor le revenea partea de muncă cea mai grea, cea mai încordată. Erg Noor se ridică şi firul gandurilor Nizei se rupse.

– Mă duc în cabina harţilor siderale... Rîndul dumitale la odihnă vine... (se uită la cadranul unui ceas dependent *) peste nouă ore. Am tot timpul să dorm înainte de a te schimba.

– Nu sunt obosită, rămai în aici cât trebuie, important este să te odihneşti dumneata !

Erg Noor se încruntă şi voi să obiecteze ceva ; dezarmat însă de duioşia din glasul şi din ochii ei căprui, care-l priveau cu atâta încredere, zambi şi ieşi fără o vorbă.

Niza se aşează în fotoliu, îşi plimbă privirea peste aparatele atât de familiare pentru ea, şi se lăsă furată de gânduri.

Deasupra ei se căscau, negre, ecranele reflectoare care transmiteau la postul central de comandă imaginea abisurilor ce înconjurau astronava. Luminiţele multicolore ale stelelor păreau nişte ace de lumină care străpungeau ochii omului.

Astronava întrecea tocmai o planetă, şi forţa de gravitaţie a acesteia o făcea să oscileze de-a lungul fâşiilor de intensitate variabilă a câmpului gravitaţional**. Din cauza aceasta, stelele, măreţe şi ostile, do pe ecranele reflectoare efectuau neaşteptate salturi. Desenul constelaţiilor se schimba cu o viteză nemaipomenită.

*Ceas dependent – ceas care arată timpul de pe astronavă. În fuuc|ic de viteza acesteia (noţiune fantastică). Conform teoriei relativităţii, la viteze mari, inferioare celei a luminii, timpul unui obiect în mişcare sc scurge mai lent în comparaţie pu timpul unui observator imobil fa(ă de astronavă (n.r.),

** Adică: de-a lungul liniilor de forjă ale câmpului de atractie creat de un corp ceresc (n.r.).

Planeta K2 – 2N – 88, depărtată de astrul său, rece şi lipsită de viaţă, era

cunoscută ca un loc comod de întâlnire pentru astronave... dar întâlnirea n-a mai avut loc. Al cincilea tur... Niza îşi închipui nava zburând cu viteza redusă într-un cerc fantastic cu o rază de un miliard de kilometri şi întrecând neîncetat planeta care se târa ca un melc. Al cincilea tur va fi parcurs peste o sută zece ore... şi apoi ? Mintea ageră a lui Erg Noor îşi încordase adineaori toate forţele în căutarea soluţiei celei mai bune. Şeful expediţiei şi comandantul navei nu se putea înşela – altfel astronava de prima clasă „Tantra" cu echipajul ei compus din cei mai eminenţi savanţi, nu se va mai întoarce niciodată din abisurile Cosmosului ! Dar Erg Noor nu se va înşela...

Deodată Niza Krit simţi o stare oribilă, apropiată de leşin, ceea ce însemna că astronava se abătuse de la traseul ei cu o fracţiune infimă de grad*, admisibilă numai în condiţiile vitezei micşorate, deoarece altminteri fragila ei încărcătură vie n-ar mai fi putut rămâne în viaţă. De îndată ce negura cenuşie care împăienjenise ochii fetei se mai risipi, starea de leşin dispăru: nava se reintegrase în traseul ei. Giiprasensibilele radiolocatoare dibuiseră în bezna din faţă un meteorit – cea mai mare primejdie pentru vehiculele astrale. Intr-o milionime de secundă, maşinile electronice care conduceau nava (căci numai ele puteau executa toate manevrele cu rapiditatea necesară, nervii omeneşti ne-corespunzând vitezelor cosmice) asiguraseră o deviere a „Tantrei", iar după trecerea primejdiei, o făcuseră cu aceeaşi iuţeală să-şi reia vechiul traseu.

„De ce, oare, aceleaşi maşini să nu fi fost în stare să-l salveze şi pe „Algrab" ? îşi zicea Niza, care, între timp, îşi venise în fire. Era aproape sigur că această navă căzuse victimă întâlnirii cu un meteorit. Erg Noor spunea că până acum fiecare a zecea astronavă pierea ciocnindu-se de meteoriţi, în ciuda inventării unor locatoare atât de sensibile ca aparatul lui Voii Hod şi ca dispozitivele energetice de protecţie, care respingeau particulele mici. Pieirea lui „Algrab" îi punea şi pe ei în primejdie, tocmai atunci, când totul părea atât de bine studiat şi pus la punct. Niza începu să-şi amintească de toate cele petrecute din clipa decolării.

A 37-a expediţie siderală avea drept ţintă să ajungă în sistemul planetar al unei stele apropiate din constelaţia Pohiuchus, a cărei unică planetă

* Un grad abatere In Cosmos, la viteza „Tantrei", ar însemna milioane de kilometri (n.r.).

populată, Zirda, intrase de multă vreme în legătură cu Pământul şi cu alte lumi

prin Marele Cerc. Deodată însă amuţise şi, timp de 70 de ani, nu s-a mai primit de acolo nici un fel de comunicare. Pământul, care, în sistemul Marelui Cerc, era planeta cea mai apropiată de Zirda, avea deci datoria să lămurească ce se întâmplase. Tocmai de aceea „Tantra" luase pe bord numeroase aparate şi câţiva savanţi eminenţi, al căror sistem nervos se dovedise, după multiple încercări, capabil să îndure lungi ani de recluziune într-o astronavă. În ceea ce priveşte rezervele de carburant pentru motoare – anume anamezonul, o substanţă cu legăturile mezonice intranucleare * distruse şi cu viteza de jet egală cu aceea a luminii – acesta, fusese luat într-o cantitate strict limitată, şi asta nu din cauza greutăţii anamezonului, ci din pricina volumului uriaş al rezervoarelor. Plănuiseră să se alimenteze cu anamezon o dată ajunşi pe Zirda. Iar în cazul în care cu această planetă se va fi petrecut ceva grav, urma ca „Tantra" să se întâlnească cu astronava de clasa a doua „Algrab", lângă orbita planetei K2 – 2N – 88.

Urechea exersată a Nizei prinse uşoara modificare a frecvenţei sunetului pe care era acordat câmpul de gravitaţie artificială**.Discurile celor trei aparate aşezate în dreapta începură să clipească inegal. La tribord se conecta automat o sondă electronică. Pe ecranul deodată luminat apăru o formă strălucitoare şi colţuroasă, care înainta ca un proiectil drept spre „Tantra"; cu alte cuvinte, se afla departe. Era un fragment uriaş de substanţă din cele care se întâlnesc extrem de rar în spaţiul cosmic. De aceea, Niza se grăbi să-i determine volumul, greutatea, viteza şi direcţia. Nu-şi reluă firul amintirilor decât în clipa când se auzi ţăcănitul uşor al bobinei automate a jurnalului de bord.

...Cea mai impresionantă dintre toate era viziunea unui soare lugubru, roşu-sângeriu, care crescuse în câmpul vizual al ecranelor, în ultimele luni ale celui de-al patrulea an de călătorie. Al patrulea pentru pasagerii astronavei, care zbura cu o viteză de V6 din unitatea absolută: viteza luminii. Pe Pământ se scurseseră aproape şapte ani independenţi.

Apărând ochiul omenesc, filtrele ecranelor modificau culoarea şi intensitatea razelor oricărui astru, în aşa fel încât acesta să apară ca văzut prin

* In fizica nucleară modernă se presupune ca In nucleul atomic, neutronii şi protonii se ţin legaţi unii cu alţii prin intermediul unor particule, numite mezoni (legături mezonice) (n.r.).

** Orice astronavă trebuie să aibă un clmp gravitaţional propriu, pentru ca, de pildă, oamenii să se poată menţine poziţie verticală (n.r.).

stratul gros al atmosferei terestre, cu păturilc-i proteguitoare formate din ozon

şi vapori de apă. Lumina violetă fantastică, de nedescris, a stelelor cu temperaturi înalte părea azurie ori albă, aştri mohorâţi de un roz-cenuşiu deveneau veseli, galben-aurii, aidoma Soarelui nostru. Aici însă, dimpotrivă, astrul care strălucea victorios cu razele lui de un roşu-aprins căpăta tonalitatea sumbră, sângeric, cu care un observator de pe pământ este obişnuit să vadă stelele din clasa spectrală * M5. Planeta se afla faţă de soarele ei mult mai aproape decât Pământul nostru faţă de al său. Pe măsura apropierii de Zirda, astrul acesteia devenea un uriaş disc stacojiu, care emitea mase de radiaţii calorice **.

Încă cu două luni înainte de a se apropia de Zirda, „Tantra" încercase să comunice cu staţiunea exterioară a planetei aflată pe un mic satelit natural, lipsit de atmosferă şi care era mai aproape de Zirda decât Luna de Pământ.

Astronava continua să lanseze apeluri chiar şi atunci când până la planetă mai rămăseseră 30.000.000 de kilometri, iar viteza nemaipomenită a „Tantrei" scăzuse la 3.000 de kilometri pe secundă. De serviciu era Niza. Veghea însă şi restul echipajului, strins în aşteptare, în faţa ecranelor, la postul central.

Niza lansa apeluri, mărind puterea emisiunii şi aruneînd înainte semnale luminoase în formă de evantai.

În cele din urmă, zăriră un punct minuscul şi strălucitor: era satelitul pe care se afla staţiunea exterioară. Astronava începu să evolueze în jurul planetei, apropiindu-se treptat de ea în spirală şi potrivindu-şi viteza după cea a satelitului. Curând, „Tantrau şi satelitul erau ca legaţi cu un cablu nevăzut; astronava plana deasupra micii planete, care se mişca repede pe orbita ei. Stereotelescoapele *** electronice ale navei sondau acum suprafaţa satelitului. Şi, deodată, In faţa echipajului „Tantrei" apăru o privelişte de neuitat.

* Clasă spectrală – clasele spectrale ale stelelor sunt indicate prin litere în ordinea următoare: O, B, A, F, G, K, M, plc-clnd de la stelele albastre foarte fierbinţi, la suprafaţa cărora temperatura este de 100.000°, şi până la cele roşii, cu temperatura de 3.000°. Fiecare clasă are zece subdiviziuni notate cu o cifră, de exemplu: A7. Există şi clase stelare speciale: N, P, R, S, care au In spectrele lor un ridicat conţinut de carbon, cian, titan, zirconiu (n.a.).

** Razele sau undele calorice sunt razele de căldură, de exemplu razele roşii, infraroşii ele. (n.r.).

*** Stereotelvscop – - telescop special, care c construit în aşa fel încât redă imaginile nu în plan, ci în spaţiu (n.r.).

O clădire uriaşă, plată, de sticlă strălucea în reflexele sângerii ale

soarelui. Chiar sub acoperiş se afla un fel de sală de conferinţe sau un amfiteatru. Acolo se aflau, parcă încremeniţi o mulţime de fiinţe, ce arătau altfel decât pământenii, dar, fără nici o îndoială, erau oameni şi ei. Emoţionat, astronomul Pur Hiss – un novice în materie de zboruri cosmice şi care, chiar în ajunul pornirii expediţiei, luase locul unui savant cu multă experienţă, puse mai bine la punct focalizarea lunetei. Rîndurile de oameni, care se zăreau neclar sub acoperişul de sticlă, îşi păstrau aceeaşi neclintire. Pur Hiss mări şi mai mult imaginea. Văzură acum un fel de podium, înconjurat de aparate ; în faţa auditoriului, la o masă lungă, un om stătea cu picioarele încrucişate şi cu ochii înspăimântători, pironiţi în zare...

– Sînt morţi, congelaţi! exclamă Erg Noor. Astronava continua să planeze deasupra satelitului Zirdei. 14 perechi de ochi urmăreau neclintit mormântul acesta de sticlă, căci, într-adevăr, era un mormînt. De câţi ani oare şedeau astfel aici aceste cadavre? Statia amuţise în urmă cu 70 de ani – dacă li se adaugă cei şase ani ai drumului parcurs de raze, făceau trei sferturi de veac...

Toate privirile se îndreptară spre şeful expediţiei. Palid la faţă, Erg Noor scruta negura gălbuie a atmosferei ; prin ea abia dacă se ghiceau contururile neclare ale munţilor, slabele reflexe ale mărilor ; nimic însă nu le putea da răspunsul pentru care veniseră aici.

– Staţiunea a fost distrusă, continuă şeful expediţiei, şi n-a fost refăcută în aceşti şaptezeci şi cinci de ani! Aceasta dovedeşte că pe planetă s-a petrecut o catastrofă. Trebuie să coborâm, să străbatem atmosfera, poate să şi descindem. Fiindcă ne-am adunat aici cu toţii, vă cer părerea...

Singurul care a avut ceva de obiectat fu astronomul Pur Hiss. Niza examina, plină de indignare, nasul său mare de pasăre de pradă şi urechile-i urâte, plantate prea jos.

– Dacă pe planetă s-a petrecut o catastrofă, n-avem nici o şansă să găsim aici anamezon. Înconjurul planetei la mică altitudine, cu atât mai mult o descindere, ne-ar face să cheltuim aproape întreaga rezervă de carburant planetar* de care mai dispunem. Afară de asta, nu se ştie încă ce s-a întâmplat. S-ar putea să existe radiaţii puternice, care să ne fie fatale.

Ceilalţi membri ai expediţiei îşi susţinură însă şeful.

* Carburant planetar – carburant folosit la motoarele navelor planetare (planeto-navelor), precum şi la „aterizarea** şi „decolarea** astronavelor (noţiune fantastica – n.a.).

– Nici un fel de radiaţii planetare nu ameninţă o navă prevăzută cu o

cuirasă cosmică – se pronunţă Erg Noor. Am fost trimişi aici tocmai ca să lămurim ce s-a întâmplat. Ce va răspunde Marelui Cerc Pământul? Să stabilim faptele este cu totul insuficient, trebuie să le şi explicăm. Vă rog să-mi scuzaţi aceste truisme ! mai spuse Erg Noor, şi în glasu-i metalic străbătură note ironice. Nu cred că ne putem sustrage datoriei noastre directe...

– Temperatura straturilor superioare ale atmosferei este normală ! strigă bucuroasă Niza.

Erg Noor zâmbi şi începu să coboare, prudent, volută după volută, încetinind treptat avansarea în spirală a astronavei, care se apropia de suprafaţa planetei. Zirda avea dimensiuni ceva mai reduse decât Pământul, şi un zbor la înălţime mică în jurul ei nu necesita viteze considerabile. Astronomii şi geologul confruntau pe hartă caracteristicile planetei cu observaţiile aparatelor optice de pe bordul ,,Tantreitt. Continentele îşi păstrau întocmai vechile lor contururi, mările seînteiau liniştit în lumina roşie a soarelui. Nu-şi schimbaseră forma nici crestele muntoase, pe care le cunoşteau din fotografiile mai vechi. Numai că planeta tăcea.

Timp de 35 de ore, membrii echipajului nu-şi părăsiră posturile de observaţie.

Compoziţia atmosferei, iradierea astrului roşu – totul coincidea cu vechile date ce le aveau despre Zirda. Erg Noor deschise un volum de tabele privitoare la această planetă şi găsi coloana cu datele referitoare la stratosfera ei. Ionizarea se dovedi a fi mai ridicată decât cea normală. În mintea lui Noor începuse a miji o bănuială alarmantă.

La cea de a şasea volută a spiralei de coborâre, începură să se distingă contururile oraşelor mari. Dar nici acum receptoarele astronavei nu înregistrară vreun semnal.

Niza Kril ieşi din schimb ca să mănânce şi aţipi. I se păru că n-a dormit decât câteva clipe. Astronava zbura pe deasupra părţii umbrite a Zirdei cu o viteză care nu depăşea pe aceea a unei obişnuite spironave * terestre. Aici, dedesubtul lor, trebuia să se întindă oraşe, uzine, porturi. Dar oricât de mult ar fi scrutat întunericul, puternicele stereotelescoape, în bezna adâncă nu se zări nici măcar o licărire. Bubuitul de tunet al atmosferei spintecate de astronavă ar fi trebuit să se audă la distanţe de zeci de kilometri.

* Spironavă – aeronava care execută un zbor în spirală (notiune fantastică – n.r.).

Trecu un ceas, dar nicăieri nu se aprinse vreo lumină. Aşteptarea

chinuitoare era acum de neîndurat. Noor conecta sirenele navei. Un urlet înspăimântător zbură deasupra abisului negru; oamenii Pământului sperau că, însoţit de bubuitul zborului, vuietul acela va fi auzit de locuitorii Zirdei, care nu dădeau nici un semn de viaţă.

O pală de lumină vie mătură tenebrele, şi „Tantra" ieşi pe partea luminată a planetei. Dar sub ca se aşternea şi acum un văl negru, catifelat. Fotografiile mărite rapid arătară un covor des de flori ce semănau cu macii negri de pe Pământ. Desişuri de maci negri se întindeau pe distanţe de mii de kilometri, înlocuind orice alta vegetaţie: pădurile, tufişurile, papura şi ierburile. În mijlocul acestui covor negru, se zăreau străzile oraşelor, asemenea coastelor unor schelete uriaşe ; construcţiile de fier ruginite arătau ca nişte răni sângerânde. Nicăieri vreo suflare de viaţă, nici măcar un copăcel. Numai şi numai maci negri şi nimic altceva !

„Tantra" lansă o staţie-bombă de observaţie, apoi se cufundă din nou în noapte. Peste şase ore, această staţie robot prezentă un raport privind compoziţia aerului, temperatura, presiunea şi alte condiţii de la suprafaţa solului. Totul era normal pentru această planetă, în afară de o radioactivitate sporită.

– Ce înspăimântătoare tragedie! murmură încet biologul Eon Tal, înregistrând ultimele date transmise de staţie. S-au distrus pe ei şi au distrus întreaga planetă !

– Adevărat? întrebă Niza, stăpânindu-şi cu greu lacrimile. Ar fi groaznic ! Dar gradul de ionizare nu este chiar atât de marc.

– Au trecut ani destui, răspunse posomorit tânărul biolog. Faţa lui virilă, cu nas coroiat de caucazian, se întunecă. O asemenea dezagregare radioactivă, continuă el, este cu atât mai primejdioasă, cu cât se acumulează pe neobservate. În decurs de veacuri, radiaţiile puteau spori cor cu cor *, după cum numim noi biodozele **, apoi deodată s-a petrecut un salt calitativ ! O ereditate pe cale de destrămare, încetarea reproducţiei, la care se adaugă şi epidemiile provocate de radiaţii... Nu este prima oară că se întâmplă aşa ceva ; Cercul cunoaşte asemenea catastrofe...

* Cor – unitate de iradiere la care e supus un organism (noţiune fantastică. – n.a.).

** Biodozc – doze de iradiere dăunătoare unui organism viu (n.a.).

– De pildă, aşa numita „Planetă a soarelui violet", se auzi din spatele lor

glasul lui Erg Noor.

– Cel mai tragic lucru – adăugă sumbru Pur Hiss – îi constituie faptul că bizarul ei soare – din clasa spectrala A-zero şi de şaptezeci şi opt de ori mai luminos decât ai noştri – putea asigura populaţiei o energetica foarte ridicată.

– Şi unde se află această planetă ? se interesă Eon Tal. N-o fi chiar aceea pe care Consiliul şi-a propus s-o colonizeze ?

– Ba da. În amintirea ei a şi fost botezată „Algrab", nava care a pierit.

– Steaua Algrab, numită şi Delta Corbul ! exclamă biologul. Dar pană la ea este foarte departe !

– Patruzeci şi şase de parseci. Dar pe Pământ se construiesc acum astronave pentru curse din ce în ce mai depărtate...

Biologul dădu din cap, mormăind printre dinţi că n-ar fi trebuit să i se dea astronavei numele unei planete dispărute.

– Dar planeta însăşi n-a pierit. În mai puţin de un veac, o vom acoperi cu plante şi-o vom repopula, afirmă convins Erg Noor.

Se hotărâse să recurgă la o manevră grea: să schimbe traseul orbital al astronavei de pe cercul de latitudine, pe cel de longitudine, adică să o situeze în planul axei de rotaţie a Zirdei. Se puteau depărta de planetă fără a fi lămurit definitiv dacă toţi locuitorii ci au pierit sau nu? Poale că supravieţuitorii nu erau în stare să cheme în ajutor astronava din cauză că centralele energetice şi aparatajul lor erau distruse.

Nu era prima oară când Niza îl vedea pe şeful ei la masa de comandă în timpul unei manevre pline de răspundere. Cu faţa lui impenetrabilă şi mişcările-i bruşte, dar totdeauna precise, Erg Noor îi părea un erou legendar.
„Tantrau parcurgea din nou un drum decepţionant în jurul Zirdei, de rândul acesta de la un pol la altul. Ici-colo, mai cu seamă pe la paralele mijlocii, apărură zone întinse de sol dezgolit. Acolo, în aer, plutea o ceaţă galbenă, prin care se ghiceau, ca nişte valuri, crestele uriaşe ale unor nisipuri roşii bătute de vuituri.

Mai departe se aşterneau covoare din catifeaua cernită a macilor negri – singurele plante care reuşiseră să reziste radioactivităţii sau să dea naştere sub influenţa ei unei mutaţii * viabile.

* Mutaţie – fenomen de naştere doar aparent spontană a unei specii dintr-o altă specie ; aici: sub influenta radiaţiilor (n.r.).

Totul era acum limpede. Ar fi fost nu numai inutil, ci şi riscant să mai

caute undeva, printre ruinele acestea neînsufleţite, rezervele de anamezon pregătite pentru oaspeţii din alte lumi conform recomandării Marelui Cerc (Zirda nu poseda încă astronave, ci numai aparate de zbor interplanetare). Tantra 4 începu deci să-şi lărgească încetul cu încetul spirala zborului în sens opus, depărtându-se de planetă. Accelerând cu ajutorul motoarelor trigger-ionice *, folosite la zborurile interplanetare, nava ieşi din câmpul de gravitaţie al planetei moarte şi porni spre sistemul nelocuit, desemnat numai printr-un cifru convenţional, unde fuseseră aruncate câteva faruri-bombă şi unde ar fi trebuit să-i aştepte „Algrab". Conectară motoarele cu anamezon. Cu ajutorul lor, în 52 de ore astronava atinse viteza ei normală de 900 de milioane de kilometri pe oră. Mai aveau până la locul întâlnirii cincisprezece luni de drum, egale cu unsprezece luni calculate în timpul dependent al navei. Aşadar, în afară de cei care rămâneau de gardă, întregul echipaj putea acum să se cufunde în somn. Dar discuţiile, calculele şi pregătirea raportului ce trebuia să fie prezentat Consiliului mai luară încă o lună. Ghidurile privitoare la Zirda menţionau experienţele riscante care fuseseră făcute acolo cu carburanţi atomici cu dezintegrare parţială. Găsiră articole ale unor savanţi de seamă care semnalaseră simptomele unor influenţe dăunătoare vieţii şi stăruiseră sa se sisteze experienţele. Cu 118 ani în urmă, fusese trimisă prin Marele Cerc o scurtă avertizare, suficientă pentru nişte oameni inteligenţi, dar, precum se vede, neluată în seamă de guvernul Zirdei.

Nu mai exista nici un dubiu: planeta pierise din cauza unor radiaţii dăunătoare, acumulate în cursul a numeroase experienţe imprudente şi încercări nesăbuite de a aplica în practică unele genuri primejdioase de energie nucleară, în loc de a se căuta altele mai puţin dăunătoare.

Enigma fusese dezlegată de mult. Echipajul astronavei trecuse până acum de două ori de la un somn de trei luni la o viaţă activă de aceeaşi durată. Şi iată că trecuseră câteva zile de când „Tantra" descria cerc după cerc în jurul planetei cenuşii, iar speranţa de a se întâlni cu „Algrab" se micşora cu fiece oră. Presimţirea că se petrecuse o catastrofă devenea tot mai apăsătoare...

** Motoare trigger-ionice – motoare în care jetul reactiv se realizează pe calea reacţiei „trigger** (In cascadă) a substanţei ionizate (n.a.) Jetul ionic e un flux pazos de atomi ionizaţi, folosit ca propulsor la astronave. Noţiuni fantastice (n.r.).

Erg Noor se opri în prag şi se uită la Niza gânditoare, a cărei coamă

semăna cu o invoaltă floare aurie... Un profil de ştrengar, nişte ochi puţin piezişi şi adesea mijiţi de un râs abia stăpânit, iar acum larg deschişi, scrutând necunoscutul cu îngrijorare şi curaj ! Fetiţa aceasta nici nu-şi dădea seama ce mare sprijin sufletesc găsea el în dragostea-i neprecupeţită. Deşi trecut prin ani şi ani de încercări care-i oţeliseră voinţa, Erg Noor se simţea uneori obosit de rolul de şef care trebuie să fie gata în orice clipă să ia asupră-şi întreaga răspundere pentru viaţa oamenilor, pentru astronavă şi succesul expediţiei. Acolo, pe Pământ – de mult nu mai exista o răspundere atât de individuală, căci hotărârile erau totdeauna luate de un grup de oameni chemat să realizeze o anumită muncă. Iar dacă se întâmpla ceva neprevăzut, erai sigur că vei primi îndată sfatul cel mai competent, consultaţia cea mai amănunţită. Aici însă n-aveai de unde primi sfaturi, iar comandanţii astronavelor se bucurau de drepturi speciale. Ar fi fost mai uşor ca o asemenea răspundere să dureze doar doi-trei ani, şi nu zece-cincisprezece, cât reprezenta durata medie a unei expediţii cosmice !

Erg Noor intră în cabina de comandă.

Niza se ridică repede şi-i ieşi în întâmpinare.

– Am adunat toate materialele şi hărţile de care am nevoie, spuse ea. Să dăm de lucru maşinii !

Şeful expediţiei se lungi într-un fotoliu şi acum răsfoia încet filele metalice, indicând cifrele coordonatelor, intensitatea câmpurilor magnetice, ale celor electrice şi de gravitaţie, intensitatea curenţilor de particule cosmice, viteza şi densitatea şuvoaielor de meteori. Plină de încordare, Niza apăsa butoanele şi întorcea întrerupătoarele maşinii de calculat. Erg Noor căpătă o seamă de răspunsuri, se încruntă şi râmase pe gânduri.

– In calea noastră se află un câmp de gravitaţie puternic – regiunea acumulării de substanţă obscură din Scorpion, alături de Steaua 6555-ZR 4- 11-PKU, începu el. Spre a evita consumarea carburantului, trebuie să ne abatem încoace, spre Şarpe*. Pe vremuri, în asemenea cazuri, se naviga fără motor, folosind campurile de gravitaţie în chip de accelerator şi navigând în marginea lor...

* Şarpe – numele unei constelaţii (n.r.).

– Nu s-ar putea să folosim şi noi această metodă ? întrebă Niza.

– Nu, căci astronavele noastre sunt mult mai rapide. O viteză de cinci şesimi din unitatea absolută sau, mai precis, două sute cincizeci de mii de kilometri pe secundă ar mări, în zona terestră de gravitaţie, greutatea noastră de douăsprezece mii de ori *, aşadar ar preface în praf şi pulbere întreaga expediţie. Nu putem zbura astfel decât în spaţiul cosmic, departe de marile acumulări de materie. De îndată ce astronava pătrunde într-un câmp de gravitaţie, trebuie să micşorăm viteza cu atât mai mult, cu cât acest câmp este mai puternic.

– Cu alte cuvinte, avem aici o contradicţie, şi, cu un gest copilăros, Niza îşi sprijini capul în palmă. Cu cât câmpul de gravitaţie este mai puternic, cu atât mai încet trebuie să zburăm !

– Asta-i valabil numai pentru viteze uriaşe, apropiate de aceea a luminii, când astronava, aidoma unei raze de lumină, nu se poate mişca decât în linie dreapta sau pe aşa-numita curbă a intensităţilor egale **.

– Dacă am înţeles bine, vrei să îndrepţi ,,raza noastră – „Tantra" – de-a dreptul spre sistemul solar.

– Tocmai aici e greutatea. Să îndrepţi nava exact spre o stea ori alta, e practic cu neputinţă, deşi noi ţinem seama de toate corecţiunile făcute calculelor. Sîntem nevoiţi să socotim necontenit eroarea care sporeşte mereu, să modificăm direcţia, ceea ce nu ne permite să folosim la maximum conducerea automată. În momentul de faţă, suntem într-o situaţie dificilă. După ce am luat viteză, o oprire sau chiar şi o simţitoare încetinire a zborului ar fi pentru noi egală cu moartea, întrucât n-am mai avea cu ce să ne mărim din nou viteza. Dar uite care-i primejdia principală: zona 3" + 2U este cu desăvârşire neexplorată. Nu cunoaştem aici nici stele, nici planete locuite, ci doar un câmp de gravitaţie, a cărui margine iat-o ! Pentru a ne fixa definitiv, să aşteptăm părerea astronomilor. După cel de-al cincilea tur, îi vom deştepta pe toţi, deocamdată însă... Şeful expediţiei se frecă la tâmplă şi căscă.

– Acţiunea sporaminei e pe terminate, spuse Niza. Te poţi odihni !

– Bine. Mă instalez aici, în fotoliu... Cine ştie, poate că se întâmplă vreo minune. Măcar un sunet.

* Sub efectul acceleraţiei, la viteze foarte mari, masele corpurilor cresc enorm «le mult (n.r.).

** Curba intensităţilor egale sau drumul de propagare a rarelor de lumină (n.r.).

0 inflexiune fugară din glasul lui Erg Noor trezi în sufletul Nizei un

sentiment de mare duioşie. Cum ar mai fi vrut să strângă la pieptul ei capul acesta îndărătnic, să mângâie părul-i negru cu fire cărunte ivite prea timpuriu !

Niza se sculă, aşeză cu grijă filele cu însemnări şi stinse lampa, lăsând numai o slabă lumină verzuie de-a lungul panourilor cu aparate şi ceasuri. Astronava zbura liniştit în vidul absolut, descriind uriaşul ei cerc. Astronavigatoarea cu părul roşcat îşi ocupă fără zgomot locul alături de „creierul" imensei nave. Aparatele cântau încetişor obişnuitul lor cântec, acordat pe o anumită melodie; orice tulburare, cât de mică, provoca îndată o notă falsă. Totul era în ordine, melodia lină se depăna în tonalitatea voită, acompaniată când şi când de lovituri surde, ca de gong: ele marcau momentele de conectare a motorului planetar auxiliar, care îndrepta traiectoria „Tantrei" după o curbă anumită. Motoarele cu anamezon tăceau. Pacea nocturnă domnea pe cosmonava adormită, ca şi cum primejdia ce plana deasupra expediţiei nici n-ar fi existat. Părea că încă puţin şi din pâlnia aparatului de recepţie se va auzi mult aşteptatul indicativ de apel, iar cele două astronave, încetinindu-şi impetuoasa cursă, se vor apropia pe căi paralele şi, în sfârşit îşi vor egaliza vitezele, spre a-şi urma drumul una lângă alta. O vastă galerie tabulară va uni cele două lumi întâlnite, iar „Tantra" îşi va recăpăta gigantica-i putere.

În adâncul inimii, Niza era liniştită: avea încredere în şeful ei. Cei cinci ani ai călătoriei nu i se păruseră nici lungi, nici chinuitori, mai cu seamă de când începuse a iubi... Dar chiar şi înainte, observaţiile pasionante, înregistrările electronice de cărţi, de muzică şi filme îi permiteau să-şi îmbogăţească neîncetat cunoştinţele şi să nu regrete frumosul Pământ, care se pierduse ca un firicel de nisip în abisurile nemărginitului întuneric. Tovarăşii de drum, oameni de mare cultură, o interesau prin convorbirile lor, iar atunci când nervii oboseau de multitudinea impresiilor sau din pricina unei activităţi prea încordate, putea recurge la un somn prelungit, întreţinut de oscilaţii hipnotice. Astfel, frânturi mari de timp se prăbuşeau în nefiinţa, treceau într-o clipa. Alături de omul iubit, Niza era desigur fericită. N-o frâmânta decât gândul că ceilalţi, mai cu seamă el, Erg Noor, o duc mai greu. De i-ar fi stat măcar în putinţă... Dar ce putea face ea, biată începătoare, alături de asemenea oameni ! Poale că, totuşi, aducea vreun folos prin duioşia-i nedezminţită, prin dorinţa-i fierbinte de a le uşura tovarăşilor ci, clipă de clipă, această muncă istovitoare.

Şeful expediţiei se trezi şi ridică fruntea îngreunată de somn. Melodia uniformă suna ca şi până acum, întreruptă când şi când de loviturile motorului planetar. Niza Krit se afla ca şi mai înainte în faţa aparatelor, uşor adusă de spate, cu umbre de oboseală pe faţa-i tânără. Q privire spre ceasul dependent, şi Erg Noor. cu o mişcare energică, se ridică din fotoliul adânc.

– Am dormit paisprezece ore în şir ! Şi dumneata nu m-ai deşteptat, Niza! Este incalificabil... Se opri vâzându-i zâmbetul radios. Imediat la culcare !

– Dacă-mi dai voie, aş dormi aici... ca şi dumneata, se rugă fata. Apoi aduse repede de mâncare, se spălă şi se instala în fotoliu.

Ochii ei căprui şi strălucitori, parcă şi mai mari din cauza cearcănelor adânci, se uitau pe furiş la Erg Noor, care, răcorit după un duş de unde, îi luă locul în faţa aparatelor. După ce controla datele indicatoarelor pe P.L.E.- protecţia legăturilor electronice -, se ridică şi începu să măsoare cu paşi iuţi cabina de comandă.

– De ce nu dormi ? o întrebă el sever pe astronavigatoare.

Niza îşi scutură buclele roşcate ce-ar mai fi trebuit să fie tunse niţel, deoarece, în expediţiile din afara Pământului femeile nu purtau de obicei păr lung.

– Mă gândesc..., începu ea şovăitor, iar acum, în pragul primejdiei, îmi vine să mă înclin în faţa măreţiei şi atotputerniciei omului, care a ajuns atât de departe în nemărginitele adâncuri ale spaţiului ! Pentru dumneata, multe lucruri sunt familiare aici, pe când eu mă aflu pentru prima oară în Cosmos ! Ce minunat îmi pare totul: să iau parte la o călătorie atât de grandioasă, să mă îndrept printre stele, spre nişte lumi noi!

Cu un zâmbet palid, Erg Noor îşi frecă fruntea:

– Sînt nevoit să te dezamăgesc sau, mai bine zis, să-ţi arăt adevăratele proporţii ale atotputerniciei noastre. Iată ! Deschise proiectorul, şi, pe peretele din spate al cabinei, apăru spirala luminoasă a Galaxiei *. Arătă o volută mărginaşă, compusă din stele rare, abia perceptibila în întunericul înconjurător, asemenea unei pulberi spălăcite.

* Galaxie – coltul cosmic din care face parte şi sistemul nostru solar (n.r.). (Galaxia este o spirala uriaşa cu doua braţe (n.r.).

– Iată regiunea pustie a Galaxiei, unde se află sistemul nostru solar şi unde suntem şi noi în clipa de faţă ; ea nu-i decât o periferie cu prea puţină lumină şi viaţă. Dar până şi acest braţ al Galaxiei se întinde de la Lebădă la Carenă şi, pe lângă faptul că e departe de zonele centrale, mai conţine şi un nor obscur, uite-l aici... Pentru a parcurge drumul de-a lungul acestei ramificaţii, „Tantra” noastră are nevoie de aproximativ patruzeci de mii de ani* independenţi. Iar hăul întunecat ce desparte ramificaţia noastră de cea vecină l-am putea străbate în patru mii de ani. După cum vezi, zborurile noastre în infinit nu reprezintă deocamdată decât o învârtire pe un peticei cu diametrul de cincizeci de ani-lumină Cît de puţin am şti noi despre univers dacă n-ar exista marea putere a Cercului ! Comunicările, imaginile, ideile trimise din spaţii inaccesibile omului în scurta lui viaţă ne parvin totuşi mai devreme sau mai târziu, dându-ne de ştire despre lumi din ce în ce mai depărtate. Cunoştinţele noastre sporesc necontenit! Niza tăcea.

– Inchipuieşte-ţi cele dintâi zboruri astrale... continuă Erg Noor visător. Mici nave încete şi vulnerabile... De altfel, strămoşii noştri trăiau de două ori mai puţin decât noi... Iată când măreţia omului era într-adevăr de admirat!

Niza înălţă capul cu o mişcare îndărătnică, aşa cum obişnuia s-o facă întotdeauna când voia să protesteze.

– Dar poate că mai târziu, când oamenii vor învăţa să învingă altfel spaţiile, nu înfruntându-le direct, ei vor spune, dându-te drept exemplu: Ce eroi! au cucerit Cosmosul cu mijloace atât de primitive!

Şeful expediţiei întinse tinerei fete mâna:

– Şi despre dumneata, Niza, vor putea spune asta! Niza se aprinse la faţă:

– Sînt mândră că sunt aici, împreună cu dumneata ! Şi aş fi gata să dau orice ca să mă întorc din nou în Cosmos.

– Da, ştiu acest lucru, rosti ganditor Erg Noor, dar nu toată lumea gândeşte la fel...

Instinctul feminin îi ajută tinerei fele 'să în teleagă gândul şefului. Avea în cabina lui două magnifice ste-reoportrete colorate în violet şi auriu. Ambele înfăţişau pe frumoasa Veda Kong, specialistă în istoria antică. In-tr-unul îi vedeai ochii limpezi şi albaştri ca şi cerul pământesc, privind de sub sprâncenele-i lungi, arcuite...

* Un an-lumină: distanţa parcursa de o raza luminoasă timp de un an, cu viteza de 300.000 de kilometri pe secunda (n.r.).

Bronzată de soare, cu zâmbetul ei minunat, cu mâinile ridicate spre părul ca fuiorul de in. Şi iat-o altădată, surâzând voios, cocoţată pe un tun de corabie, monument al unei antichităţi imemoriale.

Erg Noor îşi pierdu vioiciunea. Se aşeză încet în faţa astronavigaloarei.

– De-ai şti, Niza, cit de brutal mi-a distrus soarta visul, acolo pe Zirda ! spuse el deodată cu glas surd, atingând uşor maneta care punea în mişcare motoarele cu anamezon, de parcă ar fi vrut să accelereze şi mai mult cursa ameţitoare a astronavei.

– Dacă Zirda n-ar fi pierit şi noi am fi putut să ne aprovizionăm cu carburant, continuă el, răspunzând întrebării mute a Nizei, aş fi condus expediţia mai departe. Aşa a şi fost, de altfel convenit cu Consiliul. Zirda ar fi trimis Pământului mesajele primite de ea, iar „Tantrau ar fi plecat mai departe cu cei care ar fi dorit-o... Ceilalţi s-ar fi îmbarcat pe „Algrab", care, după îndeplinirea sarcinii sale aici, ar fi fost chemat de Zirda.

– Dar cine ar fi primit să rămână pe Zirda ? exclamă indignată tânăra fată. Poate Pur Hiss ? Este totuşi un savant eminent. Oare dorinţa de a-şi îmbogăţi cunoştinţele nu l-ar fi mânat şi pe el mai departe?

– Dar dumneata, Niza, ai fi plecat mai departe ?

– Eu ? Desigur !

– Dar... unde? întrebă deodată Erg Noor, ferm. privind-o ţintă pe Niza.

– Oriunde, fie şi acolo... şi cu o privire tot atât de fermă şi cu buzele uşor întredeschise, fata arătă spre abisul negru dintre cele două braţe ale înstelatei spirale galactice.

– 0, n-am fi mers chiar atât de departe ! Ştii, drăguţa mea astronavigatoare, că, aproximativ cu optzeci şi cinci de ani în urmă, a fost organizată cea de a treizeci şi patra expediţie cosmică, denumită „în releu". Trei astronave, care se aprovizionau reciproc cu carburanţi, se depărtau din ce în ce mai mult de Pământ, în direcţia constelaţiei Lira. Cele două care n-aveau pe ele un echipaj de exploratori, după ce şi-au dat anamezonul celei de-a treia, s-au întors pe Pământ. Astfel îşi executau alpiniştii ascensiunile pe piscurile cele mai înalte. În sfârşit, cea de-a treia navă, numită „Vela"...

– Cea care nu s-a mai întors!... şopti Niza înfiorată.

– Da, „Vela" nu s-a mai întors! Şi-a atins însă destinaţia şi a pierit pe drumul înapoierii, după ce a apucat să trimită o comunicare. Ţinta finală era

marele sistem planetar al stelei albastre Vega sau cuin i se mai spune – Alfa Lira. Cîte perechi de ochi omeneşti, de nenumărate generaţii, au admirat această stea albastră şi strălucitoare a cerului nordic ! Vega se află la opt parseci sau treizeci şi unu de ani independenţi de Soarele nostru, distanţă pe care până atunci oamenii n-o mai străbătuseră niciodată... În orice caz, „Vela" ajunsese la destinaţie... Motivul pieirii sale este necunoscut: un meteorit sau poate o avarie gravă... Totuşi, n-ar fi exclus ca şi acum nava să mai plutească în spaţiu, iar eroii, pe care noi îi credem morţi, să mai fie încă în viaţă...

– Ce îngrozitor!

– E destinul care pândeşte orice astronavă ce nu poate înainta cu o viteză apropiată de aceea a luminii. Intre ea şi planeta-i natală se interpun îndată milenii de parcurs.

– Şi ce anume a comunicat „Vela" ? întrebă repede tânăra fală.

– Foarte puţin. Comunicarea se întrerupea mereu, apoi a amuţit cu totul... Mi-o amintesc şi acum: „Vorbeşte „Vela", vorbeşte „Vela" ! Vin dinspre Vega... De douăzeci şi şase de ani... ajunge... voi aştepta... Vega are patru planete... Nu există nimic mai frumos. Ce fericire..."

– Dar au chemat în ajutor, voiau să aştepte undeva ?

– Fireşte că aveau nevoie de ajutor. Altminteri astronava n-ar fi cheltuit o energie uriaşă pentru trimiterea comunicării. Dar ce era de făcut ? Nu s-a mai primit de la „Vela nici un cuvânt.

– Douăzeci şi şase de ani independenţi parcurşi pe drumul întoarcerii. Pînă la Soare mai rămăseseră aproape cinci ani. înseamnă că nava se afla undeva în zona noastră sau, poate, şi mai aproape de Pământ.

– Nu prea cred... poale doar în cazul când a depăşii viteza normală, navigând în apropiere de limita cuantică*. Dar aceasta este cât se poate de primejdios !

Erg Noor explică pe scurt principiul saltului distructiv ce ameninţă materia ** când viteza ei de deplasare se apropie de aceea a luminii ; băgă însă de seamă că fala îl asculta doar pe jumătate.

– Te-am înţeles ! exclamă ea de îndată ce şeful expediţiei îşi încheie lămuririle. Şi aş fi înţeles chiar de la început dacă pieirea astronavei nu m-ar fi tulburat într-atât. Este un lucru îngrozitor, cu care nu mă pot împăca !

* Limita cuantică – limită a vitezei apropiate de aceea a luminii, la care nici un corp nu poate exista ca volum, Întrucât masa devine infinită, iar timpul egal cu zero (n.a.).

** E vorba de saltul de la materia sub formă de masă inertă, adică cu masa de repaos deosebită

de zero, la forma de energie a cărei masă de repaos e zero (n.r.).

– Acum ai priceput sensul principal al comunicării, spuse posomorit Erg Noor. Descoperiseră lumi de nemaivăzută frumuseţe. Eu visez de mult să refac calea parcursa de „Vela" ; cu perfecţionările moderne, lucrul acesta a devenit cu putinţă chiar şi cu o singură navă. Încă din tinereţe visez la Vega, acest soare albastru cu splendide planete !

– Ce minunat... rosti Niza, şi glasul i se frânse. Dar ca să te întorci, ai nevoie de şaizeci de ani tereştri sau patruzeci de ani independenţi... Aceasta înseamnă... o jumătate din viaţă.

– Da, realizările mari cer şi jertfe mari. Dar pentru mine, aceasta n-ar reprezenta nici măcar un sacrificiu. Viaţa mea pe Pământ n-a fost decât scurte escale între călătorii cosmice. Eu sunt născut pe o astronavă î

– Cum aşa ? se minună tânăra fată.

– Cea de a treizeci şi cincea expediţie sideralã era compusă din patru nave. Mama era astronom pe una dintre ele. Eu m-am născut pe drumul înspre steaua dublă MN 19026 + 7AL, comiţând astfel o dublă încălcare a legilor. Dublă, întrucât am crescut şi am învăţat alături de părinţii mei, pe astronavă, în loc să fiu educat la şcoală. Ce era de făcut! Clnd expediţia s-a întors pe Pământ, împlinisem optsprezece ani. Ca una dintre isprăvile lui Hercule a fost considerat faptul că am învăţat să conduc astronava şi că am devenit navigator cosmic.

– Nu înţeleg totuşi... obiectă Niza.

– Cum de a avut maică-mea curajul ? Ai să înţelegi când ai să fii mai în vârstă ! Pe vremea aceea serul AT (Anti-Tia) nu se putea conserva un timp mai îndelungat, medicii nu ştiau acest lucru... Cînd eram mic, mă aduceau într-o cabină de comandă la fel cu aceasta şi-mi holbam ochii de copil, urmărind pe ecrane astrele jucăuşe. Zburam spre Theta * Lupul, unde se descoperise o stea dublă, aproape de Soare. Două pitice – una albastră şi alta portocalie – camuflate de un nor obscur. Prima impresie conştientă pe care am avut-o a fost aceea a cerului unei planete pustii, lipsită de orice urmă de viaţă, un cer pe care-l vedeam de sub cupola de sticlă a staţiei provizorii. Planetele stelelor duble sunt de obicei lipsite de viaţă din pricina neregularitaţii orbitei lor.

* Literă greceasca (n.r.).

Expediţia a coborât pe planetă şi a făcut timp de şapte luni prospectări de minereuri. Pe cât îmi amintesc, acolo s-au descoperit imense zăcăminte de platină, osmiu şi iridiu. Cuburile de iridiu, extrem de grele, mi-au fost jucării. Şi cerul acela, primul meu cer, era negru ca păcura, cu luminiţele curate ale stelelor care nu clipeau şi cu doi sori de o frumuseţe uimitoare: unul – de un portocaliu viu, altul – albastru închis. Inii amintesc că uneori razele lor se întretăiau şi atunci peste planeta noastră se revărsa o lumină verde *, atât de vie şi de veselă, încât ţipam şi cântam de bucurie!... Erg Noor încheie: Dar ajunge! M-ain lăsat furat de amintiri, iar dumneata trebuia să te fi dus de mult la odihnă.

– To rog să continui, n-am auzit niciodată nimic mai interesant, îl rugă Niza, dar şeful râmase neînduplecat.

Aduse un mic pulsator hipnotic, şi, fie din pricina căutăturii sale poruncitoare, fie din cauza aparatului somnifer, tânăra adormi atât de bine, încât nu se trezi decât în clipa când trebuiau să intre în cel de-al şaselea tur. O privire spre faţa rece a şefului, şi Niza pricepu îndată că „Algrab" tot nu fusese găsit.

– Te-ai trezit tocmai la timp ! anunţă Erg Noor când Niza se întoarse în cabina de comandă, după ce s-a răcorit cu o baie electrică şi de unde şi s-a mai aranjat puţin. Conectează muzica şi lumina de deşteptare. Pentru toţi!

Niza apăsă repede pe citeva butoane, şi în toate cabinele astronavei, în care dormeau membrii expediţiei, începură să se aprindă şi să se stingă lumini şi răsună o muzică specială, din acorduri joase şi vibratoare, care se intensificau tot mai mult. începu o trezire treptată şi prudentă a sistemului nervos înfrânt, întoarcerea lui spre activitatea normală. După cinci ore, la postul central de comandă se adunaseră toţi membrii expediţiei, treziţi de-a binelea, înviorati cu ajutorul hranei şi al stimulenţilor nervoşi.

Reacţiile fiecăruia dintre ei la ştirea pieirii astronavei auxiliare au fost diferite. După cum se şi aşteptase Erg Noor, expediţia se arătă la înălţimea situaţiei. Nici un cuvânt de deznădejde, nici o privire speriată. Pînă şi Pur Hiss, care nu se arătase prea curajos pe Zirda, nici nu tresări măcar auzind comunicarea. Tînăra Luma Laswy, medicul expediţiei, păli uşor şi-şi trecu pe furiş vârful limbii peste buzele uscate.

** Din cauza efectului de complementaritate al celor doua culori, în cazul de fată portocaliul cu albastrul da verde (n.r.).

– Să cinstim prin reculegere memoria tovarăşilor care au pierit! spuse şeful, conectând ecranul de proiecţie, pe care apăru ,,Algrabu, fotografiat înainte de pornirea ,,Tantrci".

Se ridicară cu toţii în picioare. Pe ecran trecură încet, una după alta. fotografiile celor şapte membri ai echipajului de pe ,,Algrabu, unii serioşi, alţii zâmbitori. Erg Noor îi numea pe rând, iar călătorii îi omagiau pentru cea din urmă oară. Era o tradiţie a astronauţilor. Astronavele care plecau împreună aveau totdeauna seria completă de fotografii a tuturor membrilor expediţiei. Navele dispărute puteau rătăci mult timp în spaţiul cosmic, echipajele lor puteau rămâne încă multă vreme în viaţă. Dar aceasta nu mai avea importanţă, căci nava nu se mai întorcea niciodată. Să porneşti în căutarea ei, să-i vii în ajutor era cu neputinţă. Maşinile de pe nave erau într-atâta de perfecţionate, încât avarii mici aproape n-aveau loc, în orice caz puteau fi reparate cu uşurinţă. Niciodată însă până acum n-a putut fi remediată în Cosmos o defecţiune mai serioasă a maşinilor. Uneori navele mai apucau să trimită o ultimă comunicare, aşa cum făcuse şi ,,Vela". De cele mai multe ori, însă, aceste comunicări nu-şi atingeau ţinta, din cauza dificultăţii de a le da o precisă orientare. În decursul mileniilor, fuseseră reperate direcţiile exacte necesare emisiunilor Marelui Cerc, care în plus puteau să fie şi variate, făcându-se astfel transmisiuni de pe o planetă pe alta. De obicei însă. astronavele se aflau în regiuni necercetate, în care direcţia emisiunilor nu putea fi nimerită decât din întâmplare.

Printre astronauţi era răspâudită parerea că în Univers ar fi existând un fel de câmpuri neutre sau zone-zero, care absorbeau radiaţiile sau mesajele. Dimpotrivă, astrofizicienii considerau aceste câmpuri zero ca fiind himere născute în imaginaţia prea înfierbîntată a unor exploratori ai Cosmosului.

După terminarea tristei ceremonii şi a unei scurte consfătuiri, şeful expediţiei conecta motoarele cu anamezon. După 48 de ore, aceste motoare amuţiră, iar astronava începu să se apropie de planeta natală, cu 21 de miliarde de kilometri în 24 de ore. Pînă la Soare mai aveau aproximativ cale de şase ani tereştri. La postul central de comandă şi la biblioteca-laborator se desfăşura o muncă intensă: efectuau calcule şi determinau direcţia noului

traseu.

Astronava urma să zboare timp de şase ani consumind anamezonul numai pentru a corecta direcţia navei. Cu alte cuvinte, trebuiau să conducă astronava economisind la maximum acceleraţia. Erau cu toţii îngrijoraţi la gindul regiunii necercetate 3" + 2U, aflată între Soare şi „Tantm" şi pe care n-o puteau ocoli în nici un chip: în această regiune până la Soare se întilneau zone de meteoriţi liberi, şi apoi. la fiecare cotitură, nava pierdea din acceleraţie...

Peste două luni, curba izotendoare * a zborului era gala. ,,Tantra" începu să descrie o cicloidă cu înclinare mică, do intensitate egală.

Minunata navă era în cea mai perfectă stare de funcţionare. Viteza zborului se menţinea în limitele calculate. Acum numai timpul – aproape patru ani dependenţi – îi mai despărţea de planeta natală.

Erg Noor şi Niza, care-şi terminaseră schimbul şi erau obosiţi, se cufundară înlr-un somn îndelungat, împreună cu ei, se refugiară în vremelnica nefiinţă doi astronomi, un geolog, un biolog, medicul şi patru ingineri.

De gardă era acum un alt schimb: astronavigatorul experimentat Pel Lyn, care era la a doua lui expediţie, astronoma Ingrid Dilra şi inginerul electronist Key Beer – care li se alăturase de bună voie. Cu autorizaţia lui Pel Lyn, Ingrid şc retrăgea adesea în biblioteca de lângă postul de comandă. împreună cu vechiul său prieten Key Beer, ea scria o mare simfonic ,,Pieirea planetei", inspirată de tragedia Zirdei. Obosit de cântecul aparatelor şi de priveliştea negrelor abisuri cosmice, Pel Lyn, după ce o lăsă pe Ingrid la masa de comandă, se cufundă cu pasiune în descifrarea ciudatelor inscripţii pe care le primiseră de pe o planetă – din sistemul celor mai apropiate stele ale Centaurului ** – pârâsita în chip misterios de populaţia ci. El credea în succesul temerarei lui încercări.

După încă două schimburi, astronava se apropiase de Pământ la o distanţă de aproape zece trilioane de kilometri. Nu conectau motoarele cu anamezon decât pentru câteva ore.

Era către sfârşitul turei grupului lui Pel Lyn, care venise la rând pentru a patra oară de când „Tantra" părăsise locul în care ar fi trebuit să se întâlnească cu „Algrab".

* Curba izotendoare - campuri egale care acţionează asupra astronavei, adică viitorul drum cosmic al „Tantrri" (n.r.).

** O constelaţie a cărei primă stea se afla la 4,3 ani-lumină de Pământ (n.r.).

Terminându-şi calculele, astronomul Ingrid Ditra se întoarse spre Pel Lyn, care urmărea cu o privire melancolică freamătul necontenit al acelor roşii de pe cadranele albăstrii ale tensiometrelor ce măsurau câmpurile gravitaţionale. În cea de a doua jumătate a schimbului, se făcea simţită obişnuita încetinire a reacţiilor psihice, de care nu scăpau nici oamenii cei mai rezistenţi. Luni şi ani de-a rândul astronava înaintase pilotată automat pe traseul stabilit dinainte. Dacă ar fi intervenit un eveniment extraordinar, care să depăşească facultăţile automatului-pilot, catastrofa ar fi fost aproape inevitabilă, intervenţia oamenilor fiind inutilă, deoarece mintea omenească, oricât de bine ar fi fost antrenată, n-ar fi putut reacţiona cu suficientă rapiditate.

– După părerea mea, spuse astronavigatorul Ingrid, am pătruns de mult în regiunea necercctală 3" -F- 2U. Şeful voia să preia singur serviciul pe acest traseu.

Pel Lyn aruncă o privire pe contorul cronologic:

– Mai avem două zile şi, oricum, vom fi înlocuiţi. Deocamdată nu prevăd nimic care să merite atenţia... Ce zici, ne ducem schimbul până la sfârşit?

Ingrid dădu aprobator din cap. Venind din încăperile de la pupă, Key Beer ocupă obişnui Iul său fotoliu de lângă panoul mecanismelor de echilibru. Pel Lyn se sculă căscând:

– Mă duc să dorm câteva ceasuri, spuse el adresandu-se Ingridei.

Aceasta trecu ascultătoare la pupitrul de comandă.

,,Tantrau înainta în vidul absolut, fără să oscileze. Aparatele suprasensibile ale lui Woll Hod nu semnalau prezenţa nici unui meteorit, fie chiar îndepărtat. Acum, traseul astronavei se îndepărta puţin de direcţia Soarelui: diferenţa echivala aproximativ un an şi jumătate de zbor. Ecranele de vizibilitate de la proră oglindeau uimitoare hăuri negre ; părea că astronava se îndreaptă spre însăşi inima beznei. Numai prin telescoapele laterale o puzderie de stele străpungeau ecranele cu acele lor luminoase.

Nervii Ingridei fură deodată străbătuţi de o bizară senzaţie de nelinişte. Intorcându-se la maşinile şi telescoapele ei, le controla din nou indicaţiile şi întocmi harta regiunii necunoscute. Totul era pe deplin calm, şi totuşi Ingrid nu-şi putea lua ochii de la întunericul ameninţător din faţa navei. Key Beer remarcase neliniştea astronomului, şi, la rândul său, scrută îndelung aparatele, ascultându-le bătaia.

– Nu găsesc nimic, spuse în cele din urmă. Ce te-a neliniştit ?

– Nu ştiu nici eu. Mă alarmează bezna asta dinaintea noastră. Am impresia că nava se îndreaptă spre o nebuloasă obscură.

– E drept că aici trebuie să existe un nor obscur, confirmă Key Beer, dar noi nu-l vom atinge decât în treacăt. Cel puţin aşa rezultă din calcule. Tensiunea câmpului de gravitaţie creşte în mod egal, dar nu cu mult. Traversând această regiune, ne vom apropia neîndoios de un centru de gravitaţie. Ce ne pasă, de va fi unul întunecat ori luminos ?

– Desigur, ai dreptate – spuse Ingrid, ceva mai liniştită,

– Atunci de ce să fii îngrijorată? Ne urmăm traseul chiar mai repede decât a fost stabilit. Dacă nu intervine nimic, vom ajunge la Triton în ciuda insuficientelor noastre provizii de carburant.

Chiar numai gândul la Triton, satelit al lui Neptun, o umplu pe Ingrid de bucurie. Acolo, fusese construită o statie astronautică limitrofă a sistemului solar. Să ajungă la Triton, însemna să ajungă acasă...

– Am crezut că vom putea lucra puţin la simfonia noastră, dar Lyn s-a dus la culcare. Are să doarmă vreo şase-şapte ore. Intre timp, mă voi gândi singur la orchestrarea finalului din partea a doua, ştii tu, pasajul în care nu izbutim de loc să redăm apariţia aproape nesimţită a primejdiei. În partea asta... şi Key cântă câteva note.

– Di-i, di-i, da-ra-ra-, parcă-i răspunseră deodată pereţii postului do comandă.

Ingrid tresări, se uită în jurul ei şi, după o clipă, pricepu. Intensitatea câmpului de atracţie crescuse, iar aparatele de gravitaţie artificială răspundeau printr-o schimbare a melodiei lor.

– Ce coincidenţă nostimă ! zise râzând Ingrid, cu un sentiment uşor de vinovăţie.

– Gravitaţia a sporit, cum şi era de aşteptat în prezenţa unui nor obscur. Acum poţi fi cu desăvârşire liniştită. Aşa că lasă-l pe Lyn să doarmă !

Spunând acestea, Key Beer trecu In biblioteca puternic luminată şi se aşează la un mic pian-vioară electronic şi se cufundă în lucru. Se scurseră astfel vreo câteva ceasuri. Deodată, uşa ermetică a bibliotecii se deschise larg şi în prag apăru Ingrid.

– Key dragă, trezeşte-l pe Lyn !

– Ce s-a întâmplat?

– Intensitatea câmpului de gravitaţie creşte mai mult decât a fost

prevăzut în calculele noastre.

– Şi ce se vede în faţă ?

– întuneric, ca şi mai înainte. Şi Ingrid dispăru. Key Beer îl trezi pe astronavigator. Acesta sări în picioare şi se precipită la postul de comanda, la aparate.

– Nu văd nimic ameninţător. Un singur lucru: de unde provine oare un asemenea câmp de gravitaţie ? Pentru un nor obscur este cu mult prea puternic, iar în apropiere nu e nici o stea...

Lyn se gindi o clipă, apoi apăsă pe butonul de deşteptare de la cabina lui Erg Noor, se mai gindi un pic şi conecta şi cabina Nizei Krit.

– Dacă nu se întâmplă nimic, vor veni pur şi simplu să ne schimbe, explică el, văzând-o pe Ingrid sculandu-se.

– Şi dacă se întâmplă ? Erg Noor nu-şi poate reveni la normal decât după cinci ore. Ce-i de făcut ?

– Trebuie să aşteptăm, răspunse calm navigatorul. Ce s-ar putea întâmplă în decurs de cinci ore aici, atât de departe de orice sistem stelar?...

Tonalitatea aparatelor era din ce în ce mai joasă, amintind o modificare a condiţiilor în care se desfăşura zborul. Clipele treceau încet în această atmosferă de încordată aşteptare. Două ore li se părură lungi cât un schimb întreg. Pel Lyn păstra o aparenţă de calm, dar nervozitatea Ingridei i se comunicase şi lui Key Beer. Acesta, deşi ştia că deşteptarea din somnul prelungit era lentă, se întorcea mereu spre uşă, nerăbdător să-l vadă pe Erg Noor, apărând cu obsnuita-i impetuozitate.

O sonerie sună prelung, făcându-i pe toţi să tresară. Ingrid se crampona de Key Beer.

– Tantratt e în pericol ! Intensitatea câmpului de gravitaţie depăşeşte de două ori prevederile !

Astronavigatorul păli. Iată un factor neaşteptat, care cerea o neîntârziată hotărâre ! Soarta navei era în mâinile lui. Atracţia crescîndă reclama o încetinire a mersului, nu numai din cauza greutăţii sporite a navei, ci şi pentru ca devenise evident că în calea lor se afla o mare aglomerare de materie densă. Dar, după această încetinire, nu mai aveau cu ce să asigure o nouă accelerare. Pel Lyn strânse din fălci şi întoarse maneta de conectare a motoarelor ionice planetare, ce serveau pentru frânare. In melodia aparatelor, se amestecară bubuituri care acoperiră sunetul de alarmă al aparatului ce

calcula corelaţia dintre gravitaţie şi viteză. Soneria se opri, şi acele confirmară succesul: viteza şi gravitaţia erau acum egale. Dar de îndată ce Pel Lyn deconecta dispozitivul de frânare, soneria răsună din nou. Această teribilă forjă de atracţie silea nava să frâneze. Era acum evident că ea se precipita spre un puternic centru de gravitaţie.

Astronavigatorul nu se hotăra să schimbe traseul care fusese stabilit în urma unei munci mari şi de cea mai înaltă precizie. Folosindu-se de motoarele planetare, frâna astronava, deşi acum era vădită eroarea pe care o săvârşiseră, îndreptându-se mult prea aproape de masa unei materii necunoscute.

– Cîmpul de atracţie este vast, remarcă Ingrid cu jumătate de glas. poate că...

– Ar mai trebui să încetinim mersul, spre a putea întoarce exclamă navigatorul. Dar cum să accelerăm apoi zborul?... În glasul său se simţea o şovăială funestă.

– Am şi străbătut zona turbulentă exterioară *, răspunse Ingrid. Gravitaţia creşte acum neîntrerupt şi rapid.

Se auzira dese bubuituri: motoarele planetare intraseră automat în funcţiune, după ce maşina electronică care pilota astronava simţise în faţa ei o acumulare uriaşă de materie. „Tantra" începuse să se clatine. În ciuda încetinirii zborului oamenii de la postul de comandă începură să-şi piardă cunoştinţa. Ingrid căzu în genunchi, iar Pel Lyn, alezat în fotoliul său, încerca să-şi ridice capul, greu ca de plumb. Key Beer, cuprins de o absurdă frică animalică, se simţea neputincios ca un copil.

Din ce în ce mai frecvente, loviturile motoarelor se contopiră într-un tunet neîntrerupt. Creierul electronic al navei lupta acum în locul stăpânilor săi pe jumatate leşinaţi, puternic în felul său, dar limitat, întrucat nu era în stare să prevadă consecinţele complexe, nici sa găsească o soluţie în cazuri excepţionale.

Legănarea Tantraei se domoli. Coloanele care indicau rezervele de încărcătură planetară ionică coborâră rapid. Trezindu-se, Pel Lyn înţelese că această creştere bizara a gravitaţiei progresa atât de iute, încât se impunea luarea unor măsuri urgente pentru frânarea navei, iar apoi pentru o bruscă schimbare de direcţie.

Pel Lyn mişcă maneta motoarelor cu anamezon. Vizibil, printr-o crăpătură speciala a panoului, se aprinseră înăuntru patru cilindri înalţi din nitrură de bor.

lumină o clipă, şi în ei începu a se zbate fulgerul nebun al unei văpăi de un verde viu. şiroind şi învârtejindu-se în patru spirale strânse. În partea din faţă a navei, un puternic câmp magnetic îmbrăcase duzele motoarelor, scapându-le de la o distrugere imediată.

Navigatorul mută maneta mai departe. Prin peretele verde, învolburat, se vedea acum raza directoare – un torent cenuşiu de particule K *. încă o mişcare, şi de-a lungul razei cenuşii trecu un fulger violet orbilor, semnalând începutul vertiginoasei scurgeri a ana-mezonului. Tot trupul astronavei răspunse printr-o vibraţie de înaltă frecvenţă, greu de suportat, dar lizibilă.

Erg Noor absorbise raţia necesară de hrană dar mai stătea culcat într-o stare de toropeală, sub acţiunea cât se poate de plăcută a mesajului electric, care-i refăcea sistemul nervos. Negura nefiinţei, care-i mai învăluia creierul şi trupul, se destrăma treptat. Melodia de deşteptare avea tonalităţi din ce în ce mai majore, ritmul tot mai frecvent.

Deodată, o impresie neplăcută năvăli din lumea exterioară, curmându-i bucuria revenirii la viaţă după un somn de nouăzeci de zile. Avu deodată conştiinţa faptului că el este şeful expediţiei şi începu să lupte desperat, căutând să se întoarcă la starea normală. În cele din urmă, îşi dădu seama că astronava îşi pierde viteza şi că fuseseră conectate motoarele cu anamezon, dovadă că s-a întâmplat ceva. Încercă să se scoale din pat. Dar trupul nu-l ascultă încă, picioarele i se tăiară şi căzu pe podeaua cabinei, inert, ca un sac. După un timp, izbuti să se tarască până la uşă şi s-o deschidă. Conştiinţa mijea în el prin negura somnului. Pe culoar, se ridică în patru labe şi astfel trecu pragul postului central de comandă.

Oamenii, cu ochii pe ecrane şi cadrane, se întoarseră speriaţi şi se repeziră spre şef. Acesta, nereuşind încă să se ridice în picioare, rosti cu greu:

– Reflectoarele cele din faţă... treceţi pe infra-roşu... opriţi... motoarele!

Cilindrii de borazon se stinseră, totodată încetară şi vibraţiile navei. Pe primul ecran din dreapta se aprinse o stea uriaşă râspândind o palidă lumină roşie-cafenie. Timp de o clipă, rămaseră cu toţii nemişcaţi, fără să-şi ia ochii de la discul enorm, răsărit din întuneric drept în faţa navei.

– Prostul de mine ! strigă cu amărăciune Pel Lyn. Eram convins că ne aflăm în apropierea unui nor obscur! Cînd colo, este...

*Particule K – particule ale nucleului atomic care ar proveni din fragmente ale norului mezonic inelar

(noţiune fantastică)

– O stea de fier! strigă înspăimântală Ingrid Ditra.

Ţinându-se de speteaza unui fotoliu, Erg Noor se ridică de jos. Faţa lui, de obicei palidă, avea acum o nuanţă albăstruie dar ochii îi ardeau, ca întotdeauna, cu nestinsă văpaie.

– Da, este o stea de fier, spuse el încet, şi ochii tuturora se îndreptară spre el cu teamă, dar şi cu speranţă. Este groaza astronauţilor! Nimeni nu ar fi bănuit-o în zona aceasta.

– Nu m-am gândit decât la nor, rosti Pel Lyn încet şi vinovat.

– Un nor obscur cu o asemenea forţă de gravitaţie nu ar fi trebuit să conţină particule solide relativ volumnoase, astfel încât până acum „Tantra" ar fi fost distrusa. Fusese cu neputinţă să eviţi o ciocnire într-un asemenea roi...

Dar bruştele variaţii ale intensităţii câmpului, vârtejurile acelea nu semnalau prezenţa unui nor?

– Sau că steaua are o planetă, ba poate chiar mai mult.

Pel Lyn îşi muşcă buza până la sânge. Şeful făcu din cap un semn de îmbărbătare şi apăsă el însuşi pe butoanele de trezire.

– Daţi-mi mai repede rezumatul observaţiilor! Să calculăm izogravele * !

Astronava se legănă din nou. Pe ecran trecu cu rapiditate colosală ceva extraordinar de mare, care dispăru într-o clipă.

– Iată şi răspunsul... am depăşit o planetă. Mai repede la lucru, grăbiţi-vă ! Privirea şefului se opri la indicatoarele de consum ale carburanţilor. Îşi încleşta mâna mai tare pe speteaza fotoliului, voi să spună ceva, dar tăcu.

* Irograve – linii rare rotitoare a câmpurilor gravitaţionale de aceeaşi intensitate (noţiune fantastica – n.r.).

CAPITOLUL II
EPSILON* TUCAN

Se auzi un clinchet uşor, ca de sticlă, şi pe tablou se aprinseră luminiţe portocalii şi albastre. Pe peretele transparent începură a juca reflexe multicolore. Dar Veter, directorul staţiunilor exterioare ale Marelui Cerc, urmări mai departe lumina Căii Spirale. Arcul ei uriaş se boltea în înălţime, desenând în geana mării o dungă gălbuie mată. Fără să-şi ia ochii de la ea, Dar Veter întinse mâna şi mută maneta pe punctul R: raţionamentul nu era încă terminat. Astăzi, în viaţa acestui om se producea o marc schimbare. Dimineaţa, din zona locuită a emisferei australe sosise succesorul său, Mwen Mas, ales de Consiliul Astronautic. împreună cu Mas, avea să facă ultima-i transmisiune pe Cerc, iar apoi... tocmai acest „apoi" nu fusese încă lămurit. Timp de şase ani executase munca lui, care cerea o nemaipomenită încordare şi pentru care se alegeau oameni excepţional de înzestraţi, posedând o memorie remarcabilă şi cunoştinţe vaste, enciclopedice. Cînd însă, cu o frecvenţă ameninţătoare, au început să se repete accesele de indiferenţă totală faţă de viaţă – una dintre cele mai grele boli omeneşti – Evda Nai, o celebră psihiatră, l-a supus unui examen amănunţit. Vechiul remediu care dăduse până atunci rezultate atât de bune – tratamentul prin acorduri triste, în „camera visurilor albastre"", străbătută de unde calmante – nu i-a fost de nici un folos. Nu-i mai rămânea decât să schimbe felul de actitilato şi să se trateze prin muncă fizică, într-un loc unde muşchii să-i fie puşi la contribuţie, zi de zi şi oră do oră. Buna lui prietenă, Veda Kong, specialistă în istoric antică, îi propusese în ajun să lucreze la săpăturile ci. La aceste şantiere de săpături arheologice maşinile nu puteau efectua în întregime munca: etapa finală cerea braţe omeneşti. Nu duceau lipsă de voluntari, dar Veda îi promisese o călătorie îndelungată prin virogi care uneau stepele antice, unde urma să trăiască nemijlocit în sinul naturii...

Veda Kong... Veda însă iubea pe Erg Noor, membru iu Consiliul Astronautic, şeful celei de-a 37-a expediţii astrale. Erg Noor trebuia să fi dat un semn de viaţă încă de pe planeta Zirda.

* Literă a alfabetului grecesc (n.r.).

Dar dacă nu s-a primit nici o comunicare (iar calculele tuturor zborurilor siderale sunt excepţional de exacte), nu se cădea să se gândească la posibilitatea de a cuceri dragostea Vedei! Vectorul * prieteniei – iată ce-l putea lega de ea, în cazul cel mai bun. Şi totuşi, era hotărit să meargă să lucreze în echipa ei.

Dar Veter trase o manetă, apăsă un buton şi camera fu inundată de lumină. O fereastră de cristal, ce alcătuia peretele, dezvăluia vastele clădiri înălţate deasupra pământului şi a mării, dezvăluia vastele lor întinderi. Deplasând altă manetă, Dar Veter mută peretele deasupra lui. Acum încăperea se deschidea spre cerul înstelat, iar rama de metal o despărţea de luminile drumurilor, de clădirile şi farurile litoralului.

Atenţia lui Dar Veter fu atrasă de cadranul ceasului sideral, împărţit prin trei cercuri concentrice. Transmiterea informaţiilor în Marele Orc se efectuau după timpul cosmic la fiecare a suta mia parte de secunda galactică sau, socotind după timpul terestru, o dată la opt zile, de patruzeci şi cinci de ori pe an. O rotaţie a Galaxiei în jurul axei reprezenta douăzeci şi patru de ore de timp galactic.

Emisiunea viitoare, cea din urmă pentru Dar Veter, trebuia să aibă loc la ora nouă dimineaţa, după ora Observatorului din Tibet, aşadar la două noaptea aici, la Observatorul mediteranean al Consiliului. Mai avea deci ceva mai mult de două ore.

Aparatul de pe masă începu din nou să sune şi să clipească. Prin perete se văzu un om în haine deschise, cu luciu mătăsos. Era adjunctul lui Dar Veter.

– Gata pentru emisie şi recepţie! spuse el scurt, fără vreo manifestare exterioară a respectului, deşi în priviri îi puteai citi o mare admiraţie fată de şeful său.

Dar Veter tăcu un timp. Tăcu şi adjunctul, păstrându-şi atitudinea degajată şi plină de demnitate.

– In sala cubică ? întrebă în cele din urmă Dar Veter. Primind un răspuns afirmativ, se informă unde se află Mwen Mas.

– Lîngă aparatul împrospătării de dimineaţă. Se reface după oboseala drumului. De altfel, mi se pare cam emoţionat...

* Vector (noţiune geometrica) – linia dreaptă dirijata care leagă două puncte. În cazul de fată, termenul e luat în mod figurat, în Înţelesul de „mijloc de comunicare" între doi oameni (n.r.).

– In locul lui aş fi şi eu emoţionat! – spuse gânditor Dar Veter. Aşa eram şi eu acum şase ani...

Deşi se căznea să rămâuă nepăsător, adjunctul 6e îmbujora la faţă. Tînăr şi înflăcărat, era plin de simpatie pentru şeful său, poate şi pentru ca îşi dădea seama că, odată şi odată, va trăi şi el bucuriile şi durerile unei munci importante şi ale unei răspunderi mari. Directorul staţiunilor exterioare nu-şi trăda prin nimic emoţiile: la vârsta lui, un asemenea lucru era socotit indecent.

– Cînd o veni Mwen Mas, să-1 aduci îndată la mine.

Adjunctul plecă. Veter se apropie de colţul încăperii în care peretele translucid era înnegrit de sus până jos, şi deschise cu un gest larg două canaturi placate cu lemn de culoare. Undeva, în fundul unui ecran ce semăna cu o oglindă, se aprinse o lumină.

Cu ajutorul unei borne speciale, directorul staţiilor exterioare conecta „vectorul prieteniei" ce stabilea nemijlocit contactul între oamenii legaţi printr-o adâncă afecţiune permiţându-le să comunice în orice clipă. Vectorul prieteniei lega între ele câteva dintre punctele unde se afla în permanenţă omul – locuinţa lui, locul de muncă, colţul preferat de odihnă...

Ecranul se lumină şi, în fundul său, se distinseră contururile cunoscute ale tablourilor înalte cu nenumăratele coloane de numiri ale filmelor electronice, scrise într-un cod special care înlocuiau arhaicele fotocopii ale cărţilor. De când întreaga omenire adoptase un alfabet unic – denumit linear din pricina faptului că nu cuprindea nici un semn grafic complex – filmarea cărtilor, chiar şi a celor vechi, devenise o operaţie şi mai simplă, şi mai accesibilă automatelor. Dungi albastre, verzi şi roşii închipuiau semnele filmotecilor centrale, unde se păstrau rezultatele cercetărilor ştiinţifice care de multă vreme nu se mai editau decât în zece exemplare. Era suficient să formezi o serie de cifre convenţionale, pentru ca filmoteca să transmită automat textul complet al cărţii filmate. Ceea ce se vedea acum pe ecran era biblioteca personală a Vedei. Un ţăcănit uşor, şi imaginea se stinse, aprinzându-se din nou într-o altă odaie – pustie şi aceasta. Un al doilea ţăcănit mută imaginea într-o sală cu pupitre slab luminate. Femeia aşezată în faţa celui mai apropiat înălţă capul, şi Dar Veter recunoscu chipul cel drag, îngust, cu ochii mari, cenuşii. Gura ei, cu contururi îndrăzneţ desenate, zâmbea, descoperind un şir

de dinţi albi; obrajii rotunjiţi de zâmbet, năsucul uşor ridicat, cu vârful cârnuţ, ca la copii, îi făceau întreaga faţă mai dulce, mai prietenoasă în lumina acestui zâmbet...

– Veda, nu mai sunt decât două ore şi mai trebuie să ne schimbăm hainele ; dar aş dori să vii ceva mai devreme la observator.

Femeia de pe ecran înălţă mâinile spre părul ei des, de un blond platinat.

– Mă supun, dragă Veter, râse ea uşor. Plec acasă. Tonul ei vesel nu-1 amăgi pe Dar Veter.

– Curajoasa mea Veda, linişteşte-te ! Orice om care a vorbit prin Marele Cerc a trebuit odată şi odată să-şi facă debutul...

– Nu te mai strădui să mă linişteşti, răspunse Veda Kong, ridicîndu-şi cu îndărătnicie fruntea. Vin curând.

Ecranul se stinse. Veter închise la loc cele două canaturi şi se întoarse ca să-l întâmpine pe succesorul său. Mwen Mas intră în încăpere, călcând larg. Trăsăturile feţei şi culoarea cafeniu-închisă a pielei lui netede şi lucioase îi dezvăluiau originea: se trăgea din strămoşi negri. O pelerină albă cădea în falduri grele de pe umerii săi de atlet. Mwcn Mas strânse mâinile lui Dar Veter în ale sale, subţiri, dar puternice. Cei doi directori ai staţiunilor exterioare, fostul şi viitorul, erau foarte înalţi. Veter, care se trăgea din ruşi, părea mai larg însă în umeri, mai masiv decât africanul zvelt.

– Am impresia că astăzi trebuie să se petreacă ceva important, începu Mwen Mas cu acea sinceritate caracteristică pentru oamenii Erei Marelui Cerc.

Dar Veter ridică din umeri.

– O să se petreacă ceva important pentru toţi trei. Eu îmi voi preda serviciul, dumneata îl vei prelua, iar Veda Kong va vorbi pentru prima oară cu Universul.

– E într-adevăr frumoasă ? spuse Mwen Mas, pe un ton în acelaşi timp întrebător şi afirmativ.

– Ai să vezi singur. De altfel, transmisiunea de astăzi n-are nimic deosebit. Veda ţine o conferinţă despre istoria noastră pentru KRZ 66"56 + BS 3252.

Mwen Mas făcu în minte un calcul uimitor de rapid:

– Constelaţia Monoceros, steaua Ross 614 – sistem planetar cunoscut din cele mai îndepărtate timpuri: nu s-au manifestat însă în nici un fel. îmi plac denumirile şi cuvintele antice, adăugă el, şi în glasul său se simţi o umbră de

scuză.

Veter îşi zise că Consiliul ştie să-şi aleagă oamenii. Spuse cu gals tare:

– In cazul acesta, o să te înţelegi bine cu Iuniu Ani, care are în grija lui maşinile mnemotehnice. Se intitulează director al lămpilor de memorizat. Expresia aceasta nu vine de la biata lampă din antichitate, ci de la primele aparate electronice, greoaie sub clopotele cu vid, asemănătoare becurilor electrice din acele timpuri.

Mwen Mas râse, atât de sincer şi prietenos, încât Dar Veter simţi crescând în el sentimentul de simpatie faţă de acest om.

– Lămpile de memorizat! Reţelele noastre de memorizat, coridoare de lungimi kilometrice alcătuite din miliarde de celule ! Dar m-am lăsat prins de discuţie, adăugă el, şi încă n-am lămurit un lucru important. Cînd a vorbit pentru prima oară Ross 614?

– Acum cincizeci şi doi de ani. De atunci au învăţat limba Marelui Cerc. De noi nu-i despart decât patru parseci. Conferinţa Vedei o vor recepţiona peste treisprezece ani.

– Ce urmează ?

– După conferinţă, trecem pe recepţie. Vom primi informaţii prin Cerc. de la vechii noştri prieteni.

– Din 61 Lebăda ?

– Da, sigur. Sau poate şi de la cei din 107 Ophiuchus, ca să folosesc terminologia din vechime, care-ţi place atât de mult...

În încăpere intră un om îmbrăcat cu aceleaşi veşminte argintii ale membrilor Consiliului Astronautic, ca şi adjunctul lui Dar Veter. Mic de statură, vioi, cu nasul coroiat, atrăgea simpatiile prin agerimea privirii ochilor săi negri ca murele. Noul venit îşi mângâie capul rotund şi pleşuv.

– Numele meu este Iuniu Ant, spuse cu un glas înalt şi strident, adresându-se, probabil, lui Mwen Mas.

Africanul îl salută cu respect. Directorii maşinilor mnemotehnice întreceau pe oricine în erudiţie. Ei erau cei ce hotărau care anume informaţie primită merita să fie imortalizată prin înregistrarea la maşinile de memorizat şi care să fie dirijată pe linia informaţiei generale sau spre palatele de creaţie.

– încă unul dintre brevani, mormăi Iuniu Ant strângând mâna lui Mwen Mas.

– Cum aţi zis ? întrebă acesta.

– E o născocire de a mea, în limba latină. Am botezat astfel pe toţi cei care lucrează la staţiunile exterioare, pe piloţii flotei siderale, pe tehnicienii uzinelor de motoare astronautice, oameni care n-au o viaţă prea lungă... Şi noi tot din categoria lor facem parte. Nu vom trăi decât cel mult jumătate din durata normală a vieţii. Ce să-i faci. În schimb, este atât de interesant ! Dar unde-i Veda ?

– Spunea că vine mai devreme..., începu Dar Veter, dar cuvintele lui fură acoperite de acord uri muzicale de alertă, care răsunară îndată după ţăcănitul sonor al ceasului sideral.

– Apel general, transmis pentru întreg Pământul î Către toate centrele energetice, către toate uzinele, transporturile în reţea şi staţiile de radio. Peste o jumătate de oră trebuie să se sisteze distribuirea energiei şi să fie acumulată în condensatoare de mare capacitate, pentru a străpunge atmosfera printr-un canal de radiaţie dirijată. Emisiunea va absorbi 43% din energia terestră. Recepţia, numai pentru menţinerea canalului, opt la sută, lămuri Dar Veter.

– Chiar aşa mi-am şi închipuit acest lucru, spuse Mwen Mas dând din cap.

Deodată, în ochii săi se citi o vie admiraţie. Veter se întoarse. Neobservată până acum, lângă o coloană luminiscentă şi străvezie, stătea în picioare Veda Kong. îmbrăcase pentru conferinţă toaleta care împodobea cel mai bine o femeie, veşmânt creat în urmă cu mii de ani, în epoca culturii cretane.

Greul coc al părului ei platinat, strâns deasupra cefei, lăsa degajat gâtul robust şi zvelt. Umerii netezi erau descoperiţi, iar pieptul susţinut de un corsaj foarte răscroit dintr-o ţesătură azurie. Fusta larga şi scurtă, brodată cu flori albastre, pe un fond argintiu, lăsa să sc vadă picioarele goale şi bronzate, încălţate cu pantof iori vişinii. Pe gâtul gingaş, nestemate mari, de aceeaşi culoare – faanti de pe Venus – montate cu voită simplitate pe un lanţ de aur, strălucea viu, asortându-se de minune cu obrajii şi urechile ei împurpurate de emoţie.

Mwen Mas, care o vedea pentru prima oară pe celebra istoriciană, o examina cu admiraţie făţişă.

Veda îşi înălţă privirea îngrijorată spre Dar Veter.

– Eşti bine, răspunse el la întrebarea mută a frumoasei sale prietene.

– Am vorbit de multe ori în public, dar nu în felul acesta, spuse Veda Kong.

– Consiliul, o încuraja Veter, urmează tradiţia. Difuzarea informaţiilor interplanetare este întotdeauna încredinţată unor femei frumoase. Ele dau astfel o imagine despre simţul estetic al pământenilor.

– Consiliul nu s-a înşelat în alegerea lui ! exclamă Mwen Mas.

Veda aruncă africanului o privire pătrunzătoare:

– Eşti necăsătorit ? întrebă ea încet şi, primind răspunsul afirmativ al lui Mwen Mas, râse.

– Voiai să stăm de vorbă, se întoarse ea către Dar Veter.

Ieşiră pe o largă terasă circulară, iar Veda îşi întinse cu plăcere obrazul vântului răcoritor dinspre mare.

Directorul staţiunilor exterioare îi împărtăşi intenţia pe care o avea să participe la săpături, spunând totodată că şovăie în alegerea dintre a 38-a expediţie astrală, exploatările submarine din Antartica şi arheologie.

– Nu, doar la expediţia astrală să nu te gândeşti! exclamă Veda, şi Dar Veter simţi că făcuse o gafă. Prins de propriile sale frământări, atinsese fără să vrea un punct sensibil din sufletul Vedei.

Melodia acordurilor avertizoare îi veni în ajutor:

N-a mai rămas decât o jumătate de oră până la conectarea cu Cercul! Să mergem.

O luă pe Veda Kong de mână. însoţiţi de ceilalţi, coborâră pe scara mobilă într-o subterană adâncă – o încăpere cubică, săpată în stâncă.

Pretutindeni se vedeau aparate. Panourile mate ale zidurilor negre, brăzdate de fâşii de cristal, păreau de catifea. Luminiţe aurii, verzi, albastre şi portocalii luminau slab scalele, semnele şi cifrele. Vîrfurile ca de smarald ale acelor tremurau pe semicercurile întunecate, de parcă înşişi pereţii aceştia largi fremătau într-o încordată aşteptare.

Cîteva fotolii, o masă mare de abanos, iar deasupra acesteia un uriaş ecran emisferic, cu reflexe irizate, într-o ramă de aur masiv.

Veter făcu un semn, invitându-l pe Mwen Mas să vină lângă el, iar celorlalţi le arătă înaltele fotolii negre. Africanul se apropie ţinându-şi respiraţia şi călcând uşor, aşa cum umblau odinioară strămoşii lui prin savanele pârjolite de soare, furişându-se spre fiarele feroce. De aici, din această inexpugnabilă grotă de piatră se va deschide îndată o fereastră spre întinderile nemărginite ale Cosmosului, şi oamenii vor arunca o punte care să le îngăduie să schimbe cu fraţii lor din alte lumi gânduri şi cunoştinţe. În clipa de faţă, omenirea era

reprezentată în faţa Universului de micul lor grup formali din cinci inşi. De mâine, cel căruia i se vor încredinţa pârghiile acestei legături, va fi el, Mwen Mas. Africanul simţi că-l trec fiorii. Poate că abia în clipa aceasta înţelese ce uriaşă răspundere luase asupră-i atunci când îşi dăduse Consiliului consimţământul. Şi când îl văzu pe fostul director cum mînuia fără grabă comenzile, privirea lui exprimă un entuziasm asemănător aceluia care strălucea în ochii tânărului adjunct al lui Dar Veter.

Se auzi un dangăt puternic şi ameninţător, produs parcă de un bloc de aramă. Veter se întoarse repede şi mută din loc o manetă lungă. Dangătul amuţi, şi Veda

Kong văzu un panou îngust de pe peretele din dreapta luminându-se pe toată înălţimea încăperii. Peretele parcă ar fi dispărut în infinit, cedându-şi locul contururilor fantomatice ale unui vârf de munte piramidal, încununat de un uriaş cerc de piatră. Mai jos de căciula aceasta colosală de lavă solidificată, se vedeau pe alocuri pete orbitoare de zăpadă.

Mwen Mas recunoscu muntele Kenia, al doilea ca înălţime din Africa.

Din nou un bubuit cu timbru de aramă zgudui încăperea subterană, făcându-i pe oamenii aflaţi acolo să-şi încordeze atenţia.

Veter luă mâna lui Mwen şi o aşeză pe o manetă rotundă, care strălucea ca un ochi de granat. Mwen Mas se supuse împingând-o până la refuz. Acum toată puterea Pământului, întreaga energie primită de la 1.760 de puternice electrocentrale fu proiectată spre ecuator, spre muntele acesta înalt de 5.000 de metri. Vîrful său fu încins de o aureolă multicoloră care se concentra şi se avântă brusc în văzduh, ca o suliţă în zbor vertical, străpungând adâncurile tăriei. Această aureolă avea deasupra ei o coloană subţire aidoma unei trombe şi pe care un fel de negură albăstruie, de o intensă luminozitate, urca în spirală.

Radiaţia dirijată străpungea atmosfera pământului, formând pentru recepţia şi emisia staţiunilor exterioare un canal permanent ce ţinea loc de fir. Acolo, la o înălţime de 36.000 de kilometri deasupra Pământului, era suspendat un satelit diurn *, o mare staţiune ce se rotea în jurul planetei în decurs de o zi, în planul ecuatorial şi astfel rămânea ca fixată deasupra muntelui Kenia din Africa Orientală, punctul ales pentru comunicarea permanentă cu staţiunile exterioare. Un alt satelit se rotea la o înălţime de 57.000 de kilometri, străbătând polii pe meridian şi corn uni când cu Observatorul de emisie-

* Miscarea diurnă a unui corp ceresc (satelit, în cazul nostru) e mişcarea pe care o executa acest corp în 24 de ore, In jurul planetei sale (n.r.).

recepţie din Tibet.

Acolo existau mult mai bune condiţii de formare a canalului de transmisiune ; în schimb, lipsea posibilitatea unei legături permanente. Cei doi mari sateliţi mai erau legaţi şi de câteva staţiuni automate situate în jurul Pământului.

Panoul îngust din dreapta se stinse: canalul energetic ajunsese până la staţia de recepţie a satelitului. Ecranul irizat, încadrat în aur, se lumină şi el. În centrul său, apăru o siluetă mărită în mod bizar. Deveni mai clară şi zâmbi cu o gură enormă. Pe ecran crescu ca un uriaş din poveşti Gur Gan, unul dintre observatorii de pe satelitul diurn. Cu un semn voios din cap, întinse o mână. lungă de trei metri şi conecta toată reţeaua staţiunilor exterioare ale planetei noastre. Unite cu ajutorul energiei trimise de Pământ, ele formau acum un singur circuit. Ochii sensibili ai aparatelor de recepţie se îndreptau spre toate colţurile Universului. Steaua roşie şi puţin luminoasă din constelaţia Monoceros, de pe ale cărei planete se auzise de curând un apel, putea fi mai bine fixată de pe satelitul „57" ; de aceea, Gur Gan stabilise legătura cu acest satelit. Contactul invizibil dintre Pământ şi un alt corp ceresc putea fi menţinut doar trei sferturi de oră. Nu trebuia pierdută nici o clipă din acest timp atât de preţios.

La un semn al lui Dar Veter, Veda Kong păşi pe un disc metalic din faţa ecranului, care răspândea o lucire albastră. O cascadă puternică de raze nevăzute, căzând de sus, accentua şi mai mult nuanţele tenului ei bronzat. Maşinile electronice care traduceau conferinţa Vedei în limba Marelui Cerc se puseră fără zgomot în funcţiune. Peste treisprezece ani aparatele de recepţie de pe planeta stelei purpurii vor înregistra vibraţiile emise cu ajutorul unor simboluri cunoscute tuturora, iar maşinile electronice de tradus vor transforma acele simboluri în sunetele graiului viu, dacă un astfel de grai există acolo.

„Păcat numai – se gândi Dar Veter – că fiinţele acestea depărtate nu vor putea auzi glasul sonor şi dulce al acestei pământene, nu vor putea prinde modulaţiile lui. Cine ştie cum or fi construite urechile lor ! Multe feluri de auz sunt posibile ! Numai văzul – slujit pretutindeni de acea parte a vibraţiilor electromagnetice ce străbat atmosfera – e aproape identic în întregul Univers, şi de aceea dânşii o vor putea vedea pe Veda, atât de fermecătoare în emotia

ei..."

Fără să-şi ia ochii de la urechea micuţă a Vedei, pe jumătate acoperită de o şuviţă de păr, Dar Veter începu să-i asculte conferinţa.

În termeni laconici, limpezi şi precişi, Veda Kong evocă principalele etape ale istoriei umane. Trecu foarte rapid peste vechile epoci în care omenirea fusese sfâşiată de antagonismele economice şi ideologice şi care erau grupate sub numele general de ELD: Era Lumii Dezunite. Pe oamenii din epoca Marelui Cerc însă nu-i preocupa acum enumerarea războaielor distrugătoare, a suferinţelor cumplite şi a unor aşa zişi mari dregători, de care erau pline străvechile manuale de istorie rămase din Antichitate, din Secolele de întuneric sau din Era Capitalismului. Cu mult mai importantă era istoria plină de contradicţii a dezvoltării forţelor de producţie, o dată cu formarea ideilor, artelor, cunoştinţelor şi cu lupta spirituală pentru crearea Omului şi a Umanităţii, urmărirea apariţiei noilor concepţii despre lume şi relaţii sociale, despre datoria, drepturile şi fericirea omului, căci toate acestea au făcut să răsară şi să înflorească peste întreaga planetă puternicul copac al societăţii comuniste.

În ultimul veac al E.L.D., veac numit al Sciziunii, oamenii şi-au dat în sfârşit seama că toate nenorocirile li se trag din lipsa de organizare socială, dintr-o orânduire haotică, vestigiu al epocilor de sălbăticie; au înţeles că toată puterea omenirii, întreg viitorul ei este în muncă, în sforţările unite ale milioanelor de oameni izbăviţi de asuprire, în ştiinţă şi în reorganizarea ştiinţifică a vieţii. Lumea pricepuse acum legile fundamentala ah» dezvoltării societăţii, cursul dialectic contradictoriu al istoriei, ca şi necesitatea unei discipline sociale mai severe, cu atât mai necesara cu cit populaţia planetei sporea necontenit.

Lupta dintre ideile cele vechi şi cele noi s-a ascuţit mai cu seamă în secolul Sciziunii, când lumea întreagă s-a împărţit în două tabere: de o parte, statele cele vechi, capitaliste, de partea cealaltă, statele cele noi, socialiste, cu orânduiri economice deosebite. Tocmai atunci au fost descoperite şi cele dintâi forme ale energiei atomice şi îndărătnicia apărătorilor lumii celei vechi a fost cât pe aci să împingă omenirea întreagă pe calea celei mai cumplite catastrofe.

Dar orânduirea socială cea nouă nu putea să nu iasă victorioasă, deşi această victorie a fost cu mult intârziată din cauza marii înapoieri în domeniul formării conştiinţei sociale. Transformarea societăţii umane pe baza

concepţiilor comuniste nu se putea înfăptui fără o modificare radicală a economiei, cu dispariţia mizeriei, a foamei şi a muncii grele, istovitoare. Dar această modificare a economiei cerea o conducere foarte complexă a producţiei şi a repartiţiei bunurilor şi era cu neputinţă fără o educare temeinică a conştiinţei sociale a fiecărui om.

Comunismul nu s-a extins de îndată la toate popoarele şi în toate ţările. Smulgerea din rădăcină a vrajbei şi, mai cu seamă, a minciunii acumulate prin propaganda duşmănoasă în cursul luptei ideologice, purtate în secolul Sciziunii, a necesitat sforţări uriaşe. Pe calea dezvoltării noilor relaţii dintre oameni s-au săvârşit şi destule greşeli. Ici-colo, aveau loc dezordini stârnite de adepţii înapoiaţi ai vechiului, care, în ignoranţa lor, încercau să găsească în trecut soluţii uşoare pentru a rezolva marile dificultăţi din calea omenirii.

Dar organizarea cea nouă a vieţii s-a extins necontenit şi inevitabil peste întregul pământ, şi astfel popoarele şi rasele cele mai diferite au format până la urmă o singură familie strâns unită şi înţeleaptă.

Astfel a început E.U.M. – Era Unirii Mondiale, care cuprinde secolele Uniunii Ţărilor, Graiurilor Diferite, Luptei pentru Energie şi Graiului Comun.

Dezvoltarea socială se accelera acum tot mai mult. Orice epocă nouă se scurgea mai rapid faţă de cea precedenta. Puterea omului asupra naturii creştea cu paşi gigantici.

Străvechii utopişti, visând la viitorul fericit al omenirii, năzuiau spre o treptată eliberare a ei de necesitatea muncii. Scriitorii precizau că printr-un efort zilnic de două-trei ore consacrat binelui obştesc, vor fi asigurate toate cele necesare vieţii omului, care va putea astfel să-şi petreacă restul timpului într-o dulce lenevie.

Aceste ficţiuni proveneau din dezgustul pentru truda penibilă şi bazată pe constrangerea de odinioară.

Curând însă, oamenii au înţeles că munca le aduce fericirea, pe care o pot găsi şi în neîncetata luptă cu natura, şi în înfrângerea greutăţilor, şi în rezolvarea problemelor ivite pe măsura dezvoltării ştiinţei şi a economiei. O activitate după puterea deplină a fiecăruia, dar o activitate de creaţie, corespunzătoare capacităţilor şi gusturilor înnăscute, o muncă multiformă care să se schimbe din timp în timp – iată de ce avea nevoie omul. Dezvoltarea ciberneticii – ştiinţa auto-reglajului, o vastă cultură şi instrucţiune, o desăvârşită educaţie fizică a oricărui individ le-au permis oamenilor să-şi

schimbe profesiunile, să se perfecţioneze în scurtă vreme în orice specialitate nouă şi să-şi varieze la infinit activitatea, găsind în ea satisfacţii din ce în ce mai mari. Ştiinţa în plină dezvoltare a îmbrăţişat întreaga viaţă umană şi bucuria de a descoperi tainele naturii a devenit accesibilă unor imense mulţimi de oameni. Artei i-a revenit un rol extrem de important în opera de educare socială şi de orânduire a vieţii, şi astfel a început E.M.G. – Era Muncii Generale, cea mai frumoasă din istoria omenirii cu secolele Simplificării Lucrurilor, ale Reorganizării, ale Primului Belşug şi ale Cosmosului.

Descoperirea procedeului de condensare a energiei electrice, care a dus la realizarea unor acumulatori de capacitate imensă şi a unor motoare mici dar foarte puternice, a constituit cea mai însemnată revoluţie în domeniul tehnicii din timpurile noi. Şi mai înainte oamenii ajunseseră să lege, cu ajutorul unor semiconductori, cele mai complexe reţele de curenţi slabi şi să construiască maşini cibernetice, autodirijate. Tehnica a devenit o înaltă măestrie, o artă rafinată de giuvaergiu, şi, în acelaşi timp, şi-a subordonat forţe de proporţii cosmice.

Dar necesitatea de a se da fiecăruia totul, a impus o simţitoare simplificare a vieţii de toate zilele. Omul a încetat să mai fie sclavul lucrurilor, iar elaborarea unor standarde amănunţite a permis crearea oricăror obiecte şi mecanisme pornind de la un număr minim de elemente, după cum numeroasele specii de organisme vii sunt constituite din celule destul de puţin variate ; celula din albumine, albuminele din proteine etc. În urma măsurilor luate pentru încetarea fantasticei risipe de alimente din timpurile de demult, miliarde de oameni şi-au văzut hrana asigurată.

Toate energiile pe care societatea le irosise în antichitate pentru făurirea unor maşini de război, pentru întreţinerea unor armate imense fără nici o muncă utilă de îndeplinit, pentru propaganda politică şi strălucirea de paradă, au fost acum îndreptate spre organizarea vieţii şi dezvoltarea cunoştinţelor ştiinţifice.

La un semn al Vedei Kong, Dar Veter apăsă pe un buton, şi, alături de frumoasa specialistă în istorie, apăru un mare glob terestru.

– Am început, urmă Veda, prin a modifica în mod complet repartiţia zonelor locuibile şi a celor industriale ale planetei.

Dungile cafenii de pe glob, de-a lungul latitudinii 30° din emisferele boreală şi australă, reprezintă un şir neîntrerupt de aşezări urbane, concentrate

pe litoralul mărilor calde, în zona climei dulci care nu cunoaşte iarna. Omenirea nu mai cheltuieşte cantităţi colosale de energie pentru încălzirea locuinţelor în lunile de iarnă, pentru fabricarea hainelor călduroase şi groase. Populaţia cea mai compactă s-a concentrat în jurul Mării Mediterane, leagănul culturii omeneşti. Zona subtropicală s-a lărgit de trei ori, după topirea artificială a gheţurilor polare.

Spre nord de zona aceasta locuită, se întinde o zonă uriaşă de câmpii şi stepe, în care pasc nesfârşite turme de animale domestice.

Spre sud (în emisfera boreală) şi spre nord (în emisfera australă), unde în vechime se aflau zonele deserturilor uscate, dogoritoare, au înflorit adevărate grădini. Aici au fost construite odinioară uriaşe termocentrale, acţionate de energia Soarelui.

Producţia alimentelor vegetale şi a lemnului a fost concentrată în zona tropicelor, unde ea este de mii de ori mai avantajoasă decât îu regiunile reci. De multă vreme, în una descoperirii posibilităţii de a obţine pe cale artificială hidrocarburi, zaharuri, din lumina soarelui şi oxid de carbon, am încetat să mai cultivăm plante zaharifere. Deocamdată n-am reuşit să obţinem o producţie industrială ieftină a albuminelor nutritive complete ; de aceea cultivăm pe uscat plante şi ciuperci bogate în albumine, iar în oceane alge pe suprafeţe imense. Datorită informaţiilor primite prin Marele Cerc, am aflat un mijloc simplu de a produce pe cale artificială grăsimi alimentare, iar vitaminele şi hormonii de orice fel le scoatem în cantitate dorită din cărbune. Agricultura lumii noi a scăpat de necesitatea de a furniza toate produsele alimentare, cum era în vechime. Pentru noi, de fapt, nu mai există o limită în producţia zaharurilor, a grăsimilor şi a vitaminelor. Numai pentru producţia albuminelor ne stau la dispoziţie uriaşe întinderi de uscat şi de mare. Omenirea s-a eliberat pentru totdeauna de teama foametei care bîntuise In lume timp de zeci de milenii.

Una dintre principalele bucurii ale omului o constituie dorul de ducă, dorinţa de a se deplasa dintr-un loc în altul, moştenită de la strămoşii noştri vânători care rătăceau în căutarea sărăcăcioasei lor hrane. Acum, în jurul întregii planete s-a încolăcit marele Drum Spiral, care uneşte continentele cu uriaşe punţi aruncate peste toate strâmtorile – aici Veda îşi plimbă degetul de-a lungul unui fir argintiu şi roti globul. Pe Drumul Spiral circulă neîntrerupt trenuri electrice, iar sute de mii de oameni pot uşor şi rapid să se transporte din zona

locuită în zona de stepă, de câmpie ori de munte, unde nu există oraşe permanente, ci numai tabere vremelnice ale maeştrilor zootehniei şi ai recoltelor, ai industriei forestiere şi miniere. Automatizarea deplină a tuturor uzinelor şi centralelor energetice a înlăturat necesitatea de a se construi în apropierea lor oraşe sau colonii mari, acolo ne mai aflându-se decât casele personalului de serviciu, puţin numeros, compus din observatori, mecanici şi montatori.

Organizarea planificată a vieţii a pus în sfârşit capăt ucigătoarei curse a vitezei, construcţiei mijloacelor de transport din ce în ce mai rapide. Pe Drumul Spiral trenurile circulă cu două sute de kilometri pe oră. Numai în caz de accident sunt folosite nave exprese, care străbat mii de kilometri pe oră.

Cu câteva sute de ani în urmă, am îmbunătăţit considerabil aspectul planetei noastre. încă în secolul Sciziunii fusese descoperită energia intra a tonii că, iar oamenii au învăţat să elibereze din ea o infimă părticică, spre a o transforma într-o explozie termică ; ucigătoarele proprietăţi ale acestei explozii au fost imediat folosite pentru fabricarea armelor militare. Fuseseră făcute mari stocuri de bombe îngrozitoare ; mai târziu s-a încercat să se folosească în mod paşnic energia lor. Nu după mult timp însă s-a vădit marea primejdie pe care radiaţiile le-ar putea avea asupra vieţii, ceea ce a dus la o strictă limitare a vechii energetici nucleare. Aproape în acelaşi timp, studiind fizica unor aştri îndepărtaţi, astronomii au descoperit două căi noi de obţinere a energiei intraatomice – Ku şi F, cu mult mai eficace, mai puţin primejdioase, deoarece nu lăsau în urmă produse de dezintegrare.

Cele două mijloace sunt folosite şi astăzi, dar pentru motoarele astronavelor este utilizată o altă formă a energiei nucleare – anamezonul, pe care l-am cunoscut cercetând marile stele ale Galaxiei, prin intermediul Marelui Cerc.

Toate vechile stocuri de materiale termonucleare – izotopi radioactivi ai uraniului, loriului, hidrogenului, cobaltului, litiului au fost distruse de îndată ce a fost găsit mijlocul de a expulza în afara atmosferei terestre produsele dezintegrării lor. În anii aceia, denumiţi secolul Reorganizării, au fost creaţi sori artificiali, suspendaţi deasupra zonelor polare. Reducind mult câmpurile de gheaţă care s-au format la poli în epoca glaciaţiunii cvaternare, am transformat clima întregii planete. Nivelul oceanelor s-a ridicat cu şapte metri, iar în circulaţia atmosferei s-au redus brusc fronturile polare şi cercurile alizeelor,

care aduceau secetă în pustiurile de la marginea tropicelor. Şi uraganele s-au domolit aproape cu desăvârşire, că de altfel, toate celelalte tulburări violente ale vremii.

Stepele calde din sud şi-au întins limitele până la paralela 60, iar câmpiile verzi şi pădurile din zona temperată au trecut de 70° latitudine.

Continentul antarctic, degajat pe trei sferturi de veşmântul său de gheaţă, s-a dovedit a fi un adevărat tezaur minier al omenirii. Acolo s-au păstrat neatinse rezerve uriaşe de bogăţii minerale care fuseseră sleite pe toate celelalte continente, în urma nesăbuitei risipe de metale în distrugătoarele războaie din trecut. De asemenea Drumul Spiral şi-a putut desăvârşi circuitul trecând peste Antarctida.

Chiar mai înainte de această radicală schimbare a climei, fuseseră săpate canale uriaşe şi străpunse masive muntoase, pentru a echilibra circulaţia maselor de aer şi de apă. Pompele dielectrice cu acţiune permanentă au permis să se alimenteze cu apă până şi deserturile alpine din Asia.

Posibilităţile de obţinere a produselor alimentare au crescut de mai multe ori, pământurile noi au devenit proprii să fie populate. Mările calde interioare au început să fie folosite pentru cultivarea algelor bogate în albumine.

Vechile, primejdioasele şi şubredele nave planetare au dat totuşi posibilitatea de a atinge cele mai apropiate planete din sistemul nostru. Un brâu de sateliţi artificiali a încins pământul, şi de pe ei oamenii au reuşit să cunoască îndeaproape Cosmosul. Şi iată că, acum patru sute şi opt ani, s-a petrecut un eveniment atât de important, încât a deschis în viaţa omenirii o eră nouă – E.M.C., Era Marelui Cerc.

Mintea omenească se frământase mult în căutarea unui mijloc de a transmite la mari distanţe imagini, sunete, energie. Sute de mii de savanţi dintre cei mai talentaţi au activat într-o organizaţie specială, care şi astăzi se mai numeşte Academia Radiaţiilor Dirijate. Ei au ajuns până la urmă să găsească posibilitatea transmiterii dirijate a energiei la distanţe mari fără intermediul vreunui conductor. Aceasta a devenit cu putinţă când s-a aflat că poate fi ocolită legea conform căreia fluxul de energie este proporţional cu sinusul unghiului de dispersiune a razelor. Folosirea fascicolelor de radiaţii paralele a permis o continuă comunicaţie cu sateliţii artificiali, aşa dar şi cu întregul Cosmos. Ecranul atmosferei ionizate, deşi forma un strat de protecţie pentru viaţă, reprezenta un necontenit obstacol în calea emisiunilor şi a

recepţiilor din spaţiu. Pe la sfârşitul Erei Lumii Dezunite, savanţii noştri stabiliseră că din Cosmos se revarsă pe pământ torente puternice de radiaţii radioactive. O dată cu radiaţia generală a constelaţiilor şi a galaxiilor inainte ajungeau până la noi, denaturate, pe jumătate absorbite de atmosferă, apeluri şi transmisiuni ale Marelui Cerc. Nu le puteam pricepe,

Cu toate că foarte de demult învăţasem să captăm aceste misterioase semnale, luându-le drept radiaţii ale unei materii moarte.

Savantul Kam Amat, indian de origine, a avut ideea să efectueze pe sateliţii artificiali experienţe cu nişte receptoare de imagini şi, în decurs de zeci de ani, cu o nesfârşită răbdare, a studiat toate combinaţiile noi cu putinţă ale gamelor de unde recepţionate.

Kam Amat a recepţionat o emisiune de pe sistemul planetar al unei stele duble, numită din vremuri îndepărtate Lebăda. Pe ecran a apărut un om care nu ne semăna, dar care, incontestabil, era şi el om, şi a arătat o inscripţie făcută cu ajutorul simbolurilor Marelui Cerc. Această inscripţie n-a putut fi descifrată decât peste nouăzeci de ani. Ea împodobeşte astăzi, transcrisă în limba noastră pământească, monumental lui Kam Amat: „Vă salutăm, fraţi care aţi venit în familia noastră ! Despărţiţi prin spaţiu şi timp, iată-ne uniţi prin raţiune în Cercul Marii Puteri".

Limbajul Marelui Cerc, compus din simboluri, planuri şi hărţi, s-a dovedit a fi accesibil pentru nivelul de dezvoltare al omenirii. Peste două sute de ani, am putut să comunicăm prin intermediul maşinilor de tradus cu sistemele planetare ale celor mai apropiate stele, să recepţionăm şi să transmitem aspecte complete din viaţa atât de variată a diferitelor lumi. De curând, am primit răspuns de pe paisprezece planete ale lui Dencb, important centru de viaţă din Lebăda, o stea de dimensiuni colosale, cu o luminozitate de patru mii opt sute de sori, care se află la o distanţă de o sută douăzeci şi doi de parseci. Dezvoltarea gândirii celor de acolo a urmat o altă cale decât a noastră, dar şi ea a atins un nivel ridicat.

Cît despre lumile străvechi – îngrămădirile globulare ale Galaxiei şi vastul cuprins populat din jurul centrului ei – acestea ne trimit semne şi privelişti stranii care, deocamdată, n-au fost descifrate. înregistrate de maşinile mnemotehnice, ele sunt transmise la Academia Limitelor Cunoaşterii, cum se numeşte organizaţia ce lucrează la rezolvarea problemelor abia ridicate în faţa ştiinţei noastre. Ne străduim să înţelegem o gândire care ne-a depăşit cu

milioane de ani şi este, probabil, extrem de diferită de a noastră, datorită faptului că viaţa a urmat acolo cu totul alte căi de dezvoltare istorică, de la formele organice inferioare până la fiinţele superioare, înzestrate cu raţiune.

Veda Kong îşi mută privirea de pe ecranul spre care privea ca hipnotizată şi se uită întrebător la Dar Veter. Acesta zâmbi şi-i făcu din cap un semn aprobator. Veda fşi înălţă cu mândrie fruntea, întinse mâinile înainte şi se adresă fiinţelor nevăzute şi necunoscute, care aveau să recepţioneze peste treisprezece ani cuvintele şi imaginea ei:

– Acesta este istoricul nostru, drumul greu, complicat şi lung pe care l-am parcurs spre culmile ştiinţei. Vă chemăm să vă contopiţi cu noi în cuprinsul Marelui Cerc, pentru a duce în Universul infinit puterea raţiunii, care înfrânge materia inertă, moartă !

Glasul Vedei vibra triumfător, de parcă ar fi absorbit forţa tuturor generaţiilor de pământeni, care se ridicaseră atât de mult, încât până şi Galaxia* devenise pentru ei neîncăpătoare şi se adresau acum altor insule siderale ale Cosmosului.

Un sunet metalic prelung: Dar Veter a mutat maneta, deconectând curentul emiţător. Ecranul se stinse. Pe panoul transparent din dreapta rămase coloana luminoasă a canalului purtător.

Obosită şi tăcută, Veda se ghemui în fundul unui mare fotoliu, Veter îl instala la masa de comandă pe Mwen Mas şi rămase în picioare în spatele lui. În liniştea adâncă nu se mai auzea decât, din când în când, ţăcănitul scurt produs de fixatoarele manetelor. Deodată ecranul înrămat în aur dispăru, şi în locul său se căscă o genune fără fund. Veda Kong, care vedea minunea aceasta pentru prima oară, oftă adânc. într-adevăr, chiar şi pentru cei care cunoşteau bine secretul complexei interferenţe a undelor luminoase, cu ajutorul căreia se putea realiza o asemenea adâncime şi lărgime a câmpului vizual, privelişte părea totdeauna uimitoare.

Crescând clipă de clipă, din depărtări se apropia suprafaţa întunecată a unei planete străine. Era un sistem extrem de rar al unei stele duble în care doi sori se echilibrau în aşa fel încât orbita planetei lor era regulată, ceea ce îngăduia apariţia vieţii. Cei doi aştri – unul portocaliu şi altul roşu – mai mici decât soarele nostru, luminau undele îngheţate ale unei mări purpurii.

* Galaxia noastră are un diametru de 26.000 parseci, adică de aproximativ 85.000 anilumina ; Soarele nostru e situat la o distanţă de circa 6.000 parseci de periferia Galaxiei (n.r.).

În marginea unor munţi negri cu vârfurile retezate, pe care jucau misterioase reflexe violete, se înălţa o clădire uriaşă dar joasă, pe al cărei acoperiş se afla o platformă spaţioasă. Raza vizuală se lăsa pe ea, străpungând-o parcă – şi toată lumea văzu un om cu pielea cenuşie şi ochi rotunzi ca de cucuvaie, încercuiţi cu puf argintiu. Era înalt, dar foarte subţire, cu lungi membre asemenea unor tentacule. Omul îşi mişcă grotesc capul, ca şi când ar fi vrut să împungă. Era, probabil, un salut grăbit. Apoi, îndreptându-şi spre ecran ochii impasibili, ca un obiectiv de aparat fotografic – deschise o gură fără buze, acoperită cu o clapă de piele moale, care aducea cu un nas. îndată răsună glasul melodic şi dulce al maşinii de tradus.

– Vorbeşte Zaf Ftet, şeful serviciului de informaţie externă de pe 61 Lebăda. Transmitem un program pentru steaua galbenă STL 3388 + 04JF... Transmitem pentru...

Veter şi Iuniu Ant schimbară între ei o privire: Mwen Mas îl strânse pe Dar Veter de mână. Era indicativul de apel galactic al Pământului, mai bine zis al sistemului nostru planetar, considerat odinioară de observatorii celorlalte lumi, ca fiind un singur mare satelit care face înconjurul Soarelui în decurs de 59 de ani tereştri. În această perioadă are loc o singură dată opoziţia lui Jupiter cu Saturn, care deplasează Soarele într-un chip vizibil pentru astronomii stelelor învecinate. Aceeaşi greşeală o comiteau şi astronomii noştri în privinţa multor sisteme planetare a căror existenţă în jurul anumitor aştri fusese descoperită încă din antichitate.

Cu o grabă mai mare decât la începutul emisiunii, Iuniu Ant verifică acordarea maşinii de memorizat şi datele aparatelor OES care vegheau cu vigilenţă la buna funcţionare a instalaţiilor.

Vocea indiferenta a translatorului electronic urmă:

– Am recepţionat o emisiune foarte bună din partea stelei... – din nou se auzi un rând de cifre şi de sunete sacadate – am recepţionat-o întâmplător în afara programului de emisiuni al Marelui Cerc. Cei de acolo n-au descifrat limbajul Cercului şi-şi cheltuiesc inutil energia emiţând în orele de tăcere. Noi le-am răspuns în timpul propriilor lor emisiuni: rezultatele vor fi cunoscute aproximativ peste trei zecimi de secundă...

Vocea amuţi. Aparatele semnalizatoare rămaseră mai departe aprinse, în

afară de o singură luminiţă verde care se stinse.

– încă nu cunoaştem cauza acestor întreruperi în transmisie, îi explică Vedei Iuniu Ant. Ele se datoresc poate trecerii prin faimosul câmp neutru al astronautilor, care ne desparte.

– Trei zecimi de secundă galactică... asta face cam şase sute de ani de aşteptare, mormăi Dar Veter. Ce rost au pentru noi toate astea?

– După câte am înţeles, spuse Mwen Mas, steaua cu care am stabilit legătura este Epsilon-Tucan, o constelaţie a cerului austral. Această stea se află la o depărtare de nouăzeci de parseci, ceea ce ne apropie de limita legăturilor noastre permanente. N-am reuşit încă să le împingem mai departe de Deneb.

– Nu recepţionăm însă şi emisiuni din centrul Galaxiei şi de pe îngrămădirile globulare ? întrebă Veda Kong.

– Dar în mod neregulat, pe recepţie întâmplâtoare sau prin intermediul maşinilor mnemotehnice ale celorlalţi membri ai Cercului, care se înlănţuie de-a lungul Galaxiei, răspunse Mwen Mas.

– Comunicatele trimise cu mii şi poate cu zeci de mii de ani în urmă, adăugă Iuniu Ant, nu se pierd în spaţiu şi, în cele din urmă, ajung până la noi.

Dar asta înseamnă că despre viaţa şi cunoştinţele oamenilor din lumile foarte depărtate judecăm cu o întârziere de douăzeci de mii de ani, cum ar fi, de pildă, pentru zona din centrul Galaxiei ?

– Da, indiferent dacă informaţiile sunt transmise de maşinile mnemotehnice ale lumilor mai apropiate sau sunt recepţionate de staţiunile noastre, lumile îndepărtate ne apar aşa cum au fost ele în timpuri foarte vechi. Vedem oameni care de mult au murit şi au fost uitaţi pe planeta lor.

– Cum se poate ca noi, care am dobîndit o putere atât de mare asupra naturii, să rămânem neputincioşi în această privinţă ? spuse Veda cu o copilărească revoltă. Nu putem oare atinge lumile îndepărtate altfel decât prin intermediul unui fascicol de unde sau de fotoni *.

– Ce bine te înţeleg, Veda ! exclamă Mwen Mas.

– Cei de la Academia Limitelor Cunoaşterii se ocupă actualmente de studiul învingerii spaţiului, a timpului, a forţei de gravitaţie, cercetând adâncimile temeliilor siderale, se amestecă în convorbire Dar Veter. N-au ajuns încă, ce-i drept, la stadiul experienţelor şi n-au putut...

* Fascicol de unde sau de fotoni – rază de lumina care posedă în acelaşi timp proprietăţile unei unde şi

ale unui flux de particule (fotoni). În tehnica viitorului, cele doua proprietati ale razei se separă şi par să se concentreze (noţiune fantastică – n.a.).

Deodată se aprinse lumina cea verde, şi Veda simţi din nou că ameţeşte văzând ecranul care se adâncea în abisul spaţiului.

Marginile imaginii, precis conturată, arătau, că aveau de-a face cu o înregistrare a maşinii de memorizat, şi nu cu o emisiune recepţionată direct.

Pe ecran apăru suprafaţa unei planete, aşa cum a fost desigur văzută de pe staţia-satelit exterioară. Un soare imens, de un violet deschis, fantomatic din cauza incandescenţei fantastice, scălda în razele lui pătrunzătoare învelişul ultramarin, neguros al atmosferei sale.

– Da ! Avem în faţa noastră astrul planetei Epsilon-Tucan, o stea cu o temperatură înaltă din clasa C9, şi cu o luminozitate de şaptezeci şi opt de sori ai noştri, spuse în şoaptă Mwen Mas.

Veter şi Iuniu Ant dădură afirmativ din cap. Imaginea se schimbă, devenind parcă mai îngustă şi coborând aproape de solul lumii aceleia necunoscute.

In faţă se înălţau cupolele rotunjite ale unor munţi ce păreau turnaţi din aramă. Un minereu necunoscut ori un metal cu structură grunjoasă se învăpăia în razele luminii extraordinar de albe şi strălucitoare, răspândită de un soare albastru. Chiar şi aşa, redată imperfect prin intermediul aparatelor de recepţie, priveliştea era de o splendoare solemnă, triumfătoare.

Reflexele razelor înconjurau munţii arămii cu o cunună de un trandafiriu argintat, care se oglindea ca o dâră largă în undele line ale mării violete. Apa de culoarea ametistului închis părea grea şi luminată dinăuntru de licăriri roşii, aidoma mior roiuri de ochi mărunţi şi vii. Undele spălau piedestalul masiv al unei statui uriaşe, aşezate departe de mal, într-o semeaţă singurătate. Femeia sculptată în piatră sângerie avea capul lăsat pe spate şi braţele întinse înainte, ca în extaz, spre adâncul învăpăiat al cerului. Putea să fie o fiică a Pământului; asemănarea-i cu oamenii noştri nu era mai puţin zguduitoare decât frumuseţea statuii. În trupul şi chipul dăltuit, asemenea unui vis întruchipat al sculptorilor pământeni, fiecare linie îngemăna puterea şi spiritualitatea. Piatra lustruită părea să reverse din ca flacăra unei vieţi necunoscute şi tocmai de aceea misterioasă şi fascinantă.

Cei cinci pământeni priveau tăcuţi uimitoarea lume nouă. Din pieptul larg al Mwen Mas izbucni un lung suspin; chiar de la prima vedere aruncată asupra

statuii, nervii săi se încordară într-o aşteptare plină de bucurie.

Pe ţărm, turnuri de argint dantelate marcau începutul unei scări largi şi late, care se boltea liber pe deasupra unui desiş de copaci zvelţi, cu frunziş, de peruzea.

– Parcă le-aud cum răsună ! îi şopti Vedei la ureche Dar Veter, arătându-i turnurile. Ea încuviinţă, plecându-şi fruntea.

Aparatul de emisiune al noii planete continua să desfăşoare fără zgomot, mereu alte şi alte privelişti.

O clipă, prin faţa lor trecură ziduri albe cu ieşituri largi, în care se deschidea un portal din piatră albastră, apoi ecranul se deschise Intr-o încăpere înaltă, scăldată într-o lumină puternică. Culoarea mată, sidefie, a pereţilor, brăzdaţi de şănţuleţe mărunte dădea o preciziune neobişnuită tuturor celor ce se aflau în această sală. Atenţia pământenilor fu atrasă de un grup de fiinţe aflate în picioare în dreptul unui panou lustruit, care părea o faţetă a unui uriaş smarald...

Pielea lor roşu-învâpăiată avea nuanţa statuii din largul mării, ceea ce pentru pământeni nu însemna un lucru neobişnuit; cromofotografiile păstrate din antichitate arătau că unele triburi de indieni din America Centrală avuseseră o carnaţie asemănătoare, poate ceva mai puţin intensă.

În sală erau două femei şi doi bărbaţi, două perechi îmbrăcate diferit. Cei aflaţi mai aproape de panoul verde purtau o îmbrăcăminte scurtă şi aurie, asemănătoare unor combinezoane elegante cu mai multe cheotori. Ceilalţi doi erau înfăşuraţi cu pelerine identice, de aceeaşi nuanţă sidefie ca şi pereţii.

Cei dintâi se mişcau lin şi ciupeau un şir de strune întinse pieziş, la marginea din stânga a panoului. Peretele din smarald şlefuit sau din sticlă devenea tot mai transparent. În ritmul mişcărilor descrise de ei treceau ca plutind prin cristal, una după alta, imagini clare. Apăreau şi dispăreau atât de repede, încât până şi nişte observatori atât de bine antrenaţi ca Iuniu Ant şi Dar Veter reuşeau cu greu să le prindă în întregime sensul.

În această alternanţă de munţi arămii, de oceane violete şi de păduri ca peruzeaua, se ghicea istoricul planetei. Aidoma unor fantome ale trecutului, prin faţa ochilor se perindau nenumărate animale şi plante, uneori neînteles de monstruoase, alteori minunat de frumoase. Multe dintre ele păreau foarte asemănătoare cu acelea ale căror rămăşiţe au rămas păstrate în ,,cronica" formată de straturile scoarţei terestre. Scara ascendentă a formelor de viaţă, a

materiei vii în continuă desăvârşire se desfăşură astfel mult timp. Calea infinita de lungă a dezvoltării le părea pământenilor şi mai îndelungată şi mai chinuitoare şi mai grea decât propria lor genealogie.

În lumina de vis a aparatului, răsăreau tablouri noi: văpăile unor ruguri uriaşe, blocuri mari de piatră grămădită pe câmpii, încăierări cu fiare sălbatice, ritualuri de înmormântare şi ceremonii religioase. Mare cât întreg panoul, se ivi silueta unui bărbat, înveşmântat într-o piele tărcată de animal. Sprijinindu-se cu o mână într-o suliţă, iar pe cealaltă ridicînd-o spre cer, cu un gest larg, strivea sub picior gâtul unui monstru răpus, cu o coamă aspră pe şira spinării şi colţi lungi rânjiţi. În fund, un şir de femei şi bărbaţi se ţineau de mână doi câte doi şi păreau să cânte ceva.

Viziunile dispărură şi în locul lor, apăru suprafaţa întunecată a unei pietre lustruite.

Cele două făpturi în straie aurii se retraseră acum spre dreapta, şi cealaltă pereche veni înainte. Cu o mişcare rapidă, îşi lepădară pelerinele, şi, pe fondul irizat al pereţilor, se desprinseră trupurile lor arămii. Bărbatul întinse mâinile spre femeie şi aceasta îi răspunse printr-un zâmbet plin de o bucurie atât de mândră şi de strălucitoare, încât, fără să vrea, şi pământenii zâmbiră. Acolo, în sala sidefie a unei lumi depărtate, cei doi începură un dans lent. Probabil că nici nu era propriu zis un dans, ci mai curând un fel de atitudini ritmice, menite să înfăţişeze perfecţiunea, frumuseţea liniilor şi mlădierea acelor trupuri. În alternanţa ritmică a mişcărilor se ghicea însă o muzică, în acelaşi timp grandioasă şi tristă, ca o amintire a imensei scări de jertfe anonime şi fără de număr, plătite în cursul dezvoltării vieţii, spre a ajunge la această minunată fiinţă gânditoare: omul.

Lui Mwen Mas i se păru că percepe o melodie, un mănunchi de note înalte şi pure, susţinute de ritmul sonor şi sacadat al unor sunete grave. Veda Kong strânse mâna lui Dar Veter, care nici nu observă acest lucru. Iuniu Ant privea nemişcat, ţinându-şi răsuflarea, în timp ce pe fruntea lui înaltă se iviră broboane de sudoare.

Oamenii de pe Tucan semănau atât de mult cu pământenii, încât încetul cu încetul pierdeai impresia că te afli în faţa unei alte lumi. Ei dovedeau însă o deplină perfecţiune a trupului, care deocamdată trăia doar în visurile şi în operele artiştilor de pe Pământ şi nu-şi găsise întruchiparea decât într-un număr foarte redus de inşi, minunat de frumoşi.

„Cu cât mai penibilă şi mai lungă este calea oarbei evoluţii animale până la fiinţa gânditoare, cu atât mai raţionale, mai perfecte aşadar mai frumoase sunt şi formele superioare ale vieţii" – reflecta Dar Veter. Pământenii au înţeles de mult că frumuseţea este expresia unei instinctive structuri logice, a adaptării la un scop bine definit. Cu cât mai variată este destinaţia, cu atât mai frumoasă este şi forma. Probabil că oamenii aceştia roşii sunt mai multilaterali şi mai iscusiţi decât noi. Poate că civilizaţia lor este mai curând rezultatul dezvoltării omului însuşi, a puterii sale spirituale şi fizice, mai puţin a tehnicii. La noi cultura şi-a păstrat multă vreme un caracter cu precădere tehnic, şi abia o dală cu instaurarea societăţii comuniste ca a pornit hotărât pe calea perfecţionării omului Însuşi, nu numai a maşinilor, a caselor, a mâncării şi a distracţiilor lui".

Dansul se sfarşi. Tînăra femeie cu piele roşie trecu în mijlocul sălii şi raza vizuală a aparatului se concentra numai şi numai asupra ei. Ea îşi înălţă spre plafonul sălii faţa şi braţele aruncate în lături.

Involuntar pământenii îi urmăriră privirea. Sala nu nu avea tavan, sau poate, datorită unei iluzii optice creată cu multă măiestrie, în locul său se vedea un simulacru de cer spuzit de stele mari şi luminoase. Constelaţiile observate erau dezordonate şi străine, neevocând nici o asociaţie familiară. Fata îşi scutură mâna stângâ, şi o bilă albastră apăru în vârful arătătorului ei. Din bilă izbucni o rază argintie, care părea să ţină locul unei baghete. Micul rotocol de lumină de la extremitatea ei se oprea când pe o sica, când pe alta. Şi îndată pe panoul de smarald se ivea o imagine imobilă de mari dimensiuni. Raza indicatoare se deplasa încet, şi tot atât de încet apăreau pe panou privelişti de pe planete pustii sau populate, cu o viaţă necunoscută. Apăsătoare, sterpe străluceau întinderi pietroase ori nisipoase, scăldate în lumina unor sori roşii, albaştri, violeţi şi galbeni. Uneori, razele vreunui astru ciudat, plumburiu, trezeau la viaţă pe planetele lor cupole plate şi spirale încărcate cu electricitate, Inotând ca nişte meduze într-o atmosferă densă sau In-într-un ocean portocaliu. În lumea unui soare roşu, creşteau copaci de o înălţime neînchipuită, cu scoarţă neagră şi alunecoasă, care întindeau spre cer, ca Intr-o desperare fără margini, miliarde de ramuri strlmbe. Alte planete erau în întregime acoperite cu ape întunecate. Pretutindeni pluteau uriaşe insule vii, cu animale ori plante, legănând peste oglinda lină nenumărate tentacule păroase...

– In apropierea lor nu există planete cu forme biologice, superioare, spuse deodată Iuniu Ant, care nu-şi lua ochii de pe harta acelui necunoscut firmament.

– Ba da, replica Dar Veter. Intr-o parte au un sistem stelar plan, una dintre formaţiile mai recente ale Galaxiei. Or noi ştim că sistemele plane şi cele sferice, cele noi şi cele vechi, alternează uneori. într-adevăr iată înspre Eridan un sistem populat de făpturi gânditoare şi care face parte din Marele Cerc...

– WR 4955 + MO 3529... şi aşa mai departe, se amestecă în vorbă Mwen Mas. Dar cum se poate ca ei să nu aibă cunoştinţă de existenţa acestui sistem?

– Sistemul acesta a intrat în Marele Cerc cu două-sute şaptezeci şi cinci de ani în urmă, după ce a avut loc această emisiune, răspunse Dar Veter.

Cu o mişcare a degetului, fata cu pielea roşie din lumea aceea îndepărtată făcu să cadă bila cea albastră şi se întoarse spre spectatori, cu braţele larg aruncate înlături, de parcă ar fi vrut să îmbrăţişeze pe cineva invizibil, din faţa ei. Cu capul uşor lăsat pe spate şi umerii traşi înapoi, părea o femeie de pe Pământ, într-un avânt pătimaş. Buzele ei întredeschise se mişcau repetând cuvinte neauzite. Rămase astfel neclintită, într-o atitudine de invocaţie, trimiţând prin bezna îngheţată a spaţiilor siderale chemarea-i fierbinte, către fraţii ei, oamenii unor alte lumi.

Din nou frumuseţea-i strălucitoare Ii înmărmuri pe observatorii de pe Pământ. Nu vedeau în ea nimic din trăsăturile severe şi accentuate pe care le avuseseră pieile-roşii. Faţa ei rotundă, nasul delicat, imenşii ochi albaştri, ca şi gura-i mică aminteau mai curând de popoarele nordice terestre. Părul negru îi cădea In unde moi şi bogate. Fiecare linie a feţei, fiecare mlădiere a trupului mărturisea încrederea firească şi voioasă, sentimentul unei mari forţe.

– Este oare cu putinţă ca ei să nu ştie nimic despre Marele Cerc? gemu aproape Veda Kong, cucerita de farmecul risipit de minunata ei soră din Cosmos.

– Acum probabil că ştiu, răspunse Dar Veter, căci ceea ce vedem în clipa de faţă s-a petrecut cu trei sute de ani în urmă.

– Optzeci şi opt de parseci, spuse Mwen Mas cu vocea lui profundă, de bariton. Optzeci şi opt... Toţi cei pe care i-am văzut acum au murit de mult.

Şi, parcă spre a-i confirma spusele, viziunea prodigioasei lumi păli şi se stinse; se stinse, de asemenea, şi indicatorul verde de legătură. Emisiunea Marelui Cerc luase sfârşit.

0 clipă rămaseră cu toţii nemişcaţi. Cel dintâi se dezmetici Dar Veter. Muşcându-şi înciudat buza, mută în grabă maneta de granat. Deconectarea coloanei de energie dirijată stârni un vuiet sonor, ca de aramă, care-i preveni pe inginerii centralelor energetice de necesitatea de a îndrepta din nou puternicul torent pe canalele obişnuite. Numai după ce termină cu toate operaţiile necesare, directorul staţiunilor exterioare se întoarse spre tovarăşii săi.

Iuniu Ant, cu sprâncenele ridicate, răsfoia filele pline do însemnări.

– O parte a mnemogramei* cu harta stelelor de pe plafon, trebuie să fie imediat expediată Institutului Cerului Austral! spuse el, adresându-se tmărului adjunct al lui Dar Veter. Acesta îi aruncă o privire mirată, de parcă s-ar fi trezit abia acum dintr-un vis extraordinar.

Savantul cel sever îşi stăpâni un zâmbet. într-adevăr, viziunea de adineauri fusese un vis al unei lumi încân tătoare, lansat în spaţiu cu trei veacuri în urmă... Un vis pe care-1 vor vedea acum cu ochii lor miliarde de oameni pe Pământ, din oraşele Lunei, ale lui Marte şi ale lui Venus.

– Ai avut dreptate, Mwen Mas, rosti zâmbind Dar Veter, când preziceai că se va petrece un eveniment neobişnuit. Pentru prima oară în cei opt sute de ani de când există pentru noi Marele Cerc, am văzut ivindu-se din străfundurile universului o planetă locuită de oameni care ne sunt fraţi nu numai prin spirit, ci şi prin trup. Sînt încă plin de bucuria acestei descoperiri! Ce început frumos pentru activitatea dumitale! Anticii ar fi socotit aceasta un fericit augur sau, cum ar spune psihologii noştri, un concurs favorabil de împrejurări pentru siguranţa şi elanul muncii viitoare.

Îşi dădu deodată seama că reacţia nervoasă îl făcuse să devină prea vorbăreţ. În epoca Marelui Cerc, excesele în vorbire erau considerate ca unul dintre defectele umane cele mai ruşinoase şi mai respingătoare. De aceea, directorul staţiunilor exterioare se opri la jumătatea frazei.

– Da, da ! răspunse distrat Mwen Mas.

Iuniu Ant prinse în glasul său un accent straniu şi deveni atent. Veda Kong atinse uşor cu degetul mâna lui Dar Veter şi făcu semn cu capul în direcţia africanului.

„Poate că e prea impresionabil, îi trecu prin gând lui Dar Veter. Se uită ţintă la succesorul său.

* Mnemograma – înregistrarea memorială (noţiune fantastica – n.r.).

Acesta, simţind nedumerirea celorlalţi, îşi îndreptă spatele şi redeveni specialistul atent şi ager de mai înainte. Scara mobilă îi transportă sus, spre ferestrele cele largi, şi cerul înstelat apăru din nou, la fel de îndepărtat ca în cele treizeci de milenii ale existenţei omului, mai bine zis ale speciei lui numită Homo sapiens: Omul înţelept.

Mwen Mas şi Dar Veter trebuiau să rămână la observator.

Veda Kong îi spuse în şoaptă lui Dar Veter că nu va uita niciodată această noapte.

– Mi-am dat seama cât de slab m-am prezentat! conchise ea zâmbind, în ciuda mâhnirii din cuvintele rostite.

Dar Veter pricepu la ce se gândeşte Veda şi dădu negativ din cap:

– Sînt convins că dacă femeia cea roşie te-ar fi văzut pe dumneata, Veda, ar fi fost mândră de sora ei. Pe cuvânt. Pământul nostru nu-i mai prejos de lumea lor ! adăugă el, cu faţa luminată de iubire.

– Aceasta-i părerea dumitale, scumpe prietene, zâmbi Veda. În treabă-l mai bine pe Mwen Mas...

îşi umbri glumeaţă ochii cu palma şi dispăru după o cotitură a zidului.

Începuse să se crape de ziuă când, în sfârşit, Mwen Mas, fu lăsat singur. În văzduhul răcoros şi neclintit, plutea o lumină cenuşie, iar marea şi cerul aveau acum aceeaşi străvezime de cristal: argintie spre ape, trandafirie spre văzduh.

Africanul râmase mult timp în picioare pe balconul observatorului, scrutând cu privirea contururile pe jumătate cunoscute ale clădirilor.

Pe un platou nu prea înalt, la o oarecare depărtare, se înălţa un arc gigantic de aluminiu, brăzdat de nouă fâşii paralele, despărţite prin geamuri opal-gâlbui şi alb-argintii din sticlă incaş abilă: era sediul Consiliului As trona utic. În faţa lui, era monumentul ridicat celor dintâi oameni care se avântaseră în spaţiile cosmice. O coastă abruptă, toată numai nori şi vârtejuri era încununată de o astronavă de tip antic – o rachetă în formă de peşte, ou botul ascuţit îndreptat spre înălţimile odinioară inaccesibile. Sprijinindu-se unii pe alţii, depunând sforţări uriaşe, un şir de oameni se căţărau sus, înlănţuind ca o spirală soclul monumentului. Erau aici piloţi de rachete, fizicieni, astronomi, biologi, scriitori cu înaripată fantezie... Zorile învăluiau în lumina lor roşietică străvechea

astronavă şi contururile uşoare, dantelate ale clădirilor. Mwen Mas tot se mai plimba cu paşi mari pe balcon. Pînă acum nu trecuse niciodată prin emoţiile pe care le trăise astăzi. Crescut după regulile generale ale Erei Marelui Cerc, îşi oţelise trupul prin aspre încercări şi îndeplinise cu succes toate Isprăvile lui Hercule. Astfel se numeau, în amintirea frumoaselor mituri ale vechii Elade, grelele probe pe care orice tânăr era dator să le săvârşească la sfârşitul perioadei de educare. Acela care trecea cu succes aceste încercări, era socotit demn să urce treapta superioară a instrucţiunii.

Mwen Mas organizase alimentarea cu apă a unei mine din Tibetul apusean, replantase o pădure de araucari * pe platoul Nahept în America de Sud, participase la nimicirea rechinilor care apăruseră din nou lângă coastele Australiei. Experienţa lui de viaţă şi marile-i capacităţi îi îngăduiseră să se pregătească pentru o activitate grea şi plină de răspundere. Astăzi, chiar de la prima oră a îndeplinirii noilor sale atribuţii, avusese loc întâlnirea cu o lume apropiată Pământului şi în sufletul lui Mwen Mas se trezi ceva nou. Simţi neliniştit cum se căsca în el o prăpastie, pe marginea căreia umblase în toţi anii vieţii sale, fără a-i bănui existenţa. Dorinţa unei noi întâlniri cu planeta stelei epsilon-Tucan, parcă răsărită din cele mai frumoase basme ale omenirii pământene, trăia în el cu o intensitate excepţională. Niciodată nu va putea s-o mai uite pe fata cu pielea roşie, nici braţele ei întinse într-o aprigă chemare, nici gingaşele ei buze întredeschise!

Faptul că de această lume minunată îl despărţea colosala distanţă de două sute nouăzeci de ani-luminâ, inaccesibilă pentru posibilităţile tehnicii terestre, nu-1 potolea de loc, ba, dimpotrivă, îi aţâţa dorul fierbinte..

În sufletul lui Mwen Mas luase naştere ceva care trăia acum prin sine, fără a se supune controlului voinţei şi al raţiunii reci. Africanul nu iubise până acum niciodată: cufundat în studiul său aproape ca un anahoret, nu simţise până atunci nimic care să fi semănat cu dorul şi nemaipomenita bucurie aprinsă în sufletul său de această întâlnire pe deasupra uriaşelor depărtări ale spaţiului şi ale timpului.

* Pini de Chile (n.r.).

CAPITOLUL III
PRIZONIERI AI ÎNTUNERICULUI

Pe coloanele portocalii ale indicatoarelor de carburant anamezonic, marile ace negre se opriseră la zero. Nava nu izbutise să-şi abată cursul de la steaua de fier şi, cu o viteză ce nu scăzuse încă, se apropia inevitabil de astrul înspăimântător, nevăzut pentru ochiul omenesc.

Tremurând de încordare şi de slăbiciune, Erg Noor se instala, cu ajutorul astronavigatorului, lângă maşina de calculat. Deconectate de pilotul robot, motoarele planetare amuţiră.

– Ingrid, ce este o stea de fier? întrebă Key Beer, care stătuse tot timpul nemişcat în spatele astronomului.

– O stea invizibilă din clasa spectrală T, stinsă, dar nu răcită definitiv sau care n-a fost încă din nou încălzită. împrăştie în jurul ei numai lumina de undă lungă a părţii termice a spectrului, adică radiaţii infra-roşii, care ne apar negre. Această stea devine vizibilă doar prin invertorul electronic*. Bufniţa, care percepe vizual razele termice infraroşii, ar putea s-o vadă.

– Dar de ce este de fier?

– Fiindcă în spectrul ei, ca şi în spectrul tuturor aştrilor studiaţi din aceeaşi clasă, există mult fier, ceea ce înseamnă că probabil acest metal abundă şi în compoziţia stelei. De aceea, când astrul este marc, masa şi câmpul său de gravitaţie sunt enorme... Mă tem că neam întâlnit tocmai cu un asemenea corp ceresc...

– Şi atunci ?

– Nu ştiu nici eu. Carburantul ne e pe sfârşite, iar noi ne îndreptăm mereu spre astru. Ar trebui să reducem viteza Tantrei până la a mia parte din unitatea absolută, spre a putea obţine un unghi de deviere suficient de mare. Dacă nu ne ajunge nici carburantul planetar, nava noastră va continua să se apropie necontenit de steaua de fier, până se va prăbuşi.

Ingrid tresări nervos. Beer îi netezi cu o mişcare duioasă braţul gol.

* Invertor electronic – aparat care măreşte imaginile de mii de ori, transformându-le în imagini electronice şi apoi amplificându-le (n.a.).

Şeful expediţiei trecu la masa de comandă, concentrându-se asupra aparatelor. Tăceau cu toţii, ţinându-şi respiraţia ; tăcea şi Niza Krit, care se trezise între timp şi pricepuse instinctiv gravitatea situaţiei în care se aflau. Nu mai aveau carburant decât cel mult pentru încetinire, dar, pierzând viteza, astronava putea tot mai greu să se smulgă, fără ajutorul motoarelor, din câmpul de atracţie al stelei de fier. Desigur, dacă „Tantra" nu s-ar fi apropiat chiar atât de mult şi dacă Lyn şi-ar fi dat seama la timp... Dar ce mângâiere se mai putea găsi acum în aceste zadarnice „dacă” ?

După vreo trei ore, Erg Noor sc hotărâ. Ritmul viguros al motoarelor trigger zgudui nava. „Tantra” îşi încetini mersul. Trecu o oră, apoi două, trei, patru... Şeful expediţiei făcu o mişcare imperceptibilă. Simţiră cu toţii o senzaţie groaznică, un fel de leşin. Inspăimântătorul astru cafeniu dispăru de pe ecranul din faţă, mutându-se pe cel deal doilea. Lanţurile invizibile ale atracţiei continuau să încătuşeze nava şi se manifestau în aparate. Erg Noor smuci manetele spre el şi motoarele se opriră.

– Am scăpat! şopti uşurat Pel Lyn. Dar şeful expediţiei îşi întoarse încet spre el privirea.

– Nu! Mai avem doar rezerva intangibilă de carburanţi, păstrată pentru rotirea orbitală şi coborâre.

– Ce-i de făcut atunci?

– Să aşteptăm. Am reuşit să deviez puţin astronava. Totuşi trecem mult prea aproape de stea. În clipa de faţă se desfăşoară o luptă crâncenă între forţa ei de atracţie şi viteza în descreştere a „Tantrei". Aceasta înaintează acum cu viteza unei rachete selenare şi, dacă va reuşi să se depărteze, ne vom îndrepta spre Soare. Ce-i drept, durata călătoriei noastre se va mări simţitor. Peste vreo treizeci de ani vom lansa apelul nostru şi după încă opt, ne va sosi ajutorul...

– Treizeci şi opt de ani ! şopti Beer, abia auzit, la urechea Ingridei. Aceasta îl trase de mânecă şi-i înr toarse spatele.

Erg Noor se lăsă pe rezemătoarea fotoliului cu mâi-nile pe genunchi. Oamenii tăceau, aparatele cântau încet. În acordurile normale ale aparatelor de bord, se amesteca de astă dată o melodie stranie discordantă şi care, tocmai de aceea, părea ameninţătoare. Era chemarea stelei de fier, resimţită aproape

fizic, puterea reală a masei sale negre, ce urmărea nava extenuată.

Obrajii Nizei Krit ardeau, inima îi bătea repede în piept. Aşteptarea aceasta inactivă devenea insuportabilă pentru tânăra fată.

...Timpul abia se târa. La postul central de comandă, astronauţii treziţi din somn apăreau unul după altul; curând se adunară toţi cei paisprezece membri ai expediţiei.

„Tantra" îşi încetinea zborul într-o progresie mult prea rapidă faţă de viteza de depărtare*, pentru a putea scăpa de steaua de fier. Uitând de mâncare şi de somn, rămaseră cu toţii de veghe. Orele treceau într-o tăcere apăsătoare. Drumul „Tantrei" devenea din ce în ce mai curb. Cînd ea se angaja pe elipsa orbitei fatale, soarta astronavei deveni limpede tuturora.

Un urlet neaşteptat îi făcură să tresară. Astronomul Pur Hiss sări de la locul său şi începu să dea din mâini.

Faţa lui schimonosita era de nerecunoscut; nu mai semăna cu un om din Era Marelui Cerc. Spaima, mila faţă de sine însuşi şi setea de răzbunare alungaseră de pe chipul savantului orice urmă de intelectualitate.

– El e de vină, el! zbieră Pur Hiss, arătându-l cu degetul pe Pel Lyn. Imbecilul, viermele ăsta fără creier!... Astronomul se opri, încercând să-şi amintească înjurăturile străbunilor, de mult ieşite din uz.

Niza, care stătea lângă el, se trase cu scârbă la o parte. Erg Noor se ridică în picioare.

– Condamnarea unui tovarăş nu ne poate fi de nici un folos. Timpurile când greşelile puteau fi premeditate au trecut de mult. În cazul de faţă (Noor manipula maşina electronică de calculat), după cum vedeţi, probabilitatea unei erori reprezintă treizeci la sută. Ţinând seama şi de depresiunea inevitabilă care survine spre sfârşitul orelor de gardă, ca şi de zguduirea produsă în organism din pricina legănării navei, nu mă îndoiesc că şi dumneata, Pur Hiss, ai fi comis aceeaşi greşeală !

– Dar dumneata ? strigă astronomul ceva mai pu{in furios.

– Eu n-aş fi comis-o. Mi s-a mai întâmplat să văd destul de aproape un monstru asemănător în timpul celei de a 36-a expediţii astrale... Cea mai mare vină o port eu: crezând că voi conduce personal astronava în regiunea nestudiată, n-am prevăzut chiar totul, limitân-du-mă la simple instrucţiuni !

– Dar cum puteai şti că, fără dumneata, vor nimeri tocmai în regiunea aceasta ? interveni Niza.

* Viteza de depărtare – viteza care permite înfrangerea forţei de gravitaţie a unui corp ceresc şi desprinderea în spaţiul cosmic (n.a.).

– Trebuia să ştiu acest lucru, răspunse ferm Erg Noor. Dar despre aceasta ar avea sens să vorbim numai pe Pământ...

– Pe Pământ! ţipă Pur Hiss şi până şi Pel Lyn se încruntă îngrijorat. Să vorbeşti astfel când totul este pierdut şi nu te aşteaptă decât pieirea ! ?

– Nu, nu pieirea, ci o luptă dârză, răspunse calm Erg Noor, aşezându-se pe fotoliul din faţa mesei. Luaţi loc. Avem tot timpul până ce „Tantra" va descrie o revoluţie şi jumătate...

Cei de faţă se supuseră în tăcere. Niza schimbă cu biologul uu zâmbet triumfător, în ciuda situaţiei lor desperate.

– Steaua aceasta are incontestabil o planetă, poate chiar şi două, dacă ar fi să judecăm după curbele izogravelor urmă Erg Noor, făcâud rapid o schemă remarcabilă prin precizia ei: Planetele astea trebuie să fie de dimensiuni mari şi, în consecinţă, să aibă şi atmosferă. N-avem însă deocamdată nevoie să coborâm. deoarece avem provizii mari de oxigen atomic* în stare solidă.

Erg Noor tăcu o clipă, adunându şi gândurilc, apoi reluă:

– Ne vom roti în jurul planetei, în. felul unui satelit. Dacă atmosfera planetei se va dovedi respirabilă şi ne vom fi cheltuit tot aerul, restul de carburant planetar ne va permite să descindem şi să trimitem un apel. Peste o jumătate de an vom fi calculat direcţia. Atunci vom transmite rezultatele privitoare la Zirda, vom chema o astronavă de salvare şi iată-ne scoşi din încurcătură.

– Dacă vom reuşi... se strâmbă Pur Hiss, căutând să-şi stăpânească bucuria.

– Da, dacă vom reuşi ! repetă Erg Noor. Dar telul este clar, deci trebuie să ne concentrăm toate forţele ca să-l realizăm. Dumneata, Pur Hiss, împreună cu Ingrid veţi avea sarcina să observaţi şi să calculaţi dimensiunile planetelor ; Beer şi Niza vor calcula, în funcţie de masa planetelor, viteza de depărtare, iar cu ajutorul ei – viteza orbitală şi radiantul optim **.

Cercetătorii începură să se pregătească şl pentru o eventuală descindere. Biologul, geologul şi medicul puneau la punct pentru lansare o staţie-pilot automată.

* Oxigen atomic solidificai – oxigen sub formă de atonii izolaţi, nu în stare moleculară (O2). Oxigenul atomic dă reacţii chimice mai intense şi permite o comprimare mai marc decât în stare moleculară

(n.a.).

** Radiantul optim este cea mai favorabilă rază a orbitei descrisă de o astronavă în jurul unei planete în afara atmosferei acesteia. Depinde şi de dimensiunile şi de masa planetei (noţiune fantastici – pa.).

Mecanicii reglau radiolocatoarele şi proiectoarele de cobo-râre, montau racheta-satelit pentru transmiterea comunicărilor pe Pământ.

După spaima şi desperarea prin care trecuseră, lucrau acum cu un spor deosebit, întrerupându-se numai în timpul când astronava începea să se legene intrând în vârtejurile gravitaţiei. Dar acum viteza „Tantrei" era simţitor micşorată, şi oscilaţiile ei nu mai erau atât de primejdioase pentru organismul uman.

Pur Hiss şi Ingrid stabiliră prezenţa a două planete. Au fost nevoiţi să renunţe la încercarea de a se apropia de cea exterioară: uriaşă şi rece, învăluită într-o atmosferă groasă, probabil otrăvitoare îi ameninţa cu pieirea. Şi dacă era vorba să aleagă felul de moarte, parcă era preferabil să se prefacă în scrum lingă suprafaţa unei stele de fier decât să piară în bezna unei atmosfere amoniacale, înfiuidându-şi nava în gheţuri groase de mii de kilometri. Sistemul solar are şi el planete uriaşe atât de înfricoşătoare: Jupiter, Saturn, Uranus, Neplun.

,,Tantra” se apropia inevitabil de steaua de fier. După nouăsprezece zile dependente, astronauţii reuşiră să precizeze dimensiunile planetei interioare: era mai mare decât Pământul. Aflată la o distanţă foarte mică de astrul ei, de fier, ea se învârtea în jurul lui cu o viteză nebună: anul era pentru ea cel mult de două sau trei luni terestre. Steaua invizibilă T o încălzea probabil suficient cu razele-i negre: în cazul în care avea o atmosferă, viaţa era posibilă pe suprafaţa ei, ceea ce ar fi făcut ca descinderea să fie deosebit de primejdioasă...

O viaţă străină, dezvoltată în condiţiile altor planete, pe alte căi de evoluţie, deşi păstrând forma generală a corpurilor albuminoide, era extrem de dăunătoare pentru locuitorii pământului. Imunitatea organismelor pe care pământenii o elaboraseră în decurs de milioane de veacuri, luptând împotriva rezidurilor nocive şi a bacteriilor patogene era ineficace în alte părţi. Şi, în aceeaşi măsură, viaţa de pe acele planete era primejduită în condiţiile terestre.

Activitatea elementară a vieţii animale – de a ucide şi a devora – se manifestă cu o înfiorătoare cruzime în cazul când fiinţe din lumi diferite vin în contact. Cele dintâi cercetări întreprinse pe planete locuite, dar fără oameni, fuseseră însoţite de izbucniri de boli nemaipomenite, de epidemii fulgerătoare,

de agenţi vătămători care se înmulţeau cu o iuţeală monstruoasă. Insă şi lumile locuite de fiinţe omeneşti gânditoare întreprindeau nenumărate experienţe şi pregătiri prealabile înainte de a stabili o legătură interastrală directă. Pe Pământul nostru, depărtat de zonele centrale ale Galaxiei *, unde abundă viaţa, n-au ajuns încă oaspeţi de pe planetele altor stele, reprezentanţi ai altor civilizaţii. Abia de curând, Consiliul Astronautic încheiase pregătirile pentru primirea prietenilor ce trebuiau să ne sosească de pe stelele mai apropiate fâcând parte din constelaţiile Ophiuchus, Lebăda, Ursa Mare şi Phoenix.

îngrijorat de eventualitatea unei întâlniri cu organisme vii, necunoscute, Erg Noor dispuse să se scoată din depozite mijloacele de protecţie biologică.

În cele din urmă, „Tantra" îşi echilibra viteza orbitală cu aceea a planetei interioare a stelei de fier şi începu să se rotească în jurul ei. Suprafaţa tulbure, brună a globului, sau mai de grabă atmosfera lui luminată de reflexele sângerii ale uriaşei stele nu era vizibilă decât prin intermediul invertorului electronic. Toţi membrii expediţiei, fără excepţie, erau ocupaţi lângă aparate.

– Temperatura suprafeţei straturilor pe partea luminată: trei sute douăzeci de grade Kelvin! **.

– Rotaţia In jurul axei – aproximativ 20 de zile.

– Radiolocatoarele atesta prezenţa apei şi a uscatului.

– Grosimea atmosferei – 1.700 de kilometri.

– Masa e de 43,2 ori mai mare decât aceea a Pământului.

Comunicările se succedau neîntrerupt, caracteristicile planetei devenind din ce în ce mai precise.

Erg Noor aduna cifrele obţinute şi datele necesare pentru calcularea regimului orbital. 43,2 mase terestre... planeta era deci mare. Forţa de gravitaţie era capabilă să strivească nava de sol. Oamenii se vor transforma în nişte biete insecte încleiate...

Şeful expediţiei îşi aduse aminte de relatările înspăi-mfntătoare. Jumătate de domeniul legendei, jumătate reale, cu privire la astronauţii care au nimerit pe planete gigante. Navele interastrale de odinioară îşi găseau adesea pieirea din pricina vitezei lor reduse şi a carburantului lor prea slab. îşi închipui urletul motoarelor şi tremurul convulsiv al navei, care nemaiputându-se smulge, se lipea de suprafaţa planetei. Nava rămânea întreagă, frângându-se doar oasele oamenilor, care încercau să se târască în interiorul ei.

* Sistemul solar din care face parte Pământul se află spre marginea vestică a Galaxiei, adică a

universului nostru (n.r.).
** Temperatura K – temperatură după gradaţia absolută Kelvin: 0° – – 273, 8°G (n.a.).

Groaza de nedescris a acestor catastrofe răzbea în strigătele întretăiate ale ultimelor mesaje, în transmisiunile de adio...

O asemenea primejdie nu ameninţa echipajul ,,Tantrei" cât timp aceasta urma să se rotească în jurul planetei. Dacă însă vor fi nevoiţi să coboare pe suprafaţa ci, numai oamenii cei mai puternici vor izbuti să ducă povara propriului lor trup în viitorul lor adăpost, în care aveau să stea zeci de ani... Vor reuşi oare să supravieţuiască în asemenea condiţii, sub o greutate copleşitoare, în noaptea veşnică a soarelui infraroşu, în acea atmosferă compactă ? Oricum ar fi, mai exista totuşi speranţa unei salvări. N-aveau altă alegere.

„Tantra” evolua aproape de marginea atmosferei. Astronauţii nu puteau scăpa ocazia de a cerceta o planetă până atunci necunoscută, aflată la o depărtare relativ mică de Pământ. Latura luminată sau, mai bine zis, încălzită a planetei se deosebea de cea umbrită nu numai printr-o temperatură mult mai înaltă, dar şi prin enorme acumulări de electricitate, care tulburau chiar şi funcţionarea puternicelor radiolocatoare, denaturându-le aproape complet indicaţiile. Erg Noor hotărâ să întreprindă studierea planetei cu ajutorul staţiilor-bombă. Lansară o staţie fizică*, şi automatul îi informă în curând despre existenţa uimitoare a oxigenului liber în straturile atmosferei neonoazotice**, ca şi despre prezenţa vaporilor de apă la o temperatură de douăsprezece grade deasupra lui zero. Condiţiile acestea erau, în linii mari, asemănătoare cu acelea pământeşti. Numai presiunea atmosferică era superioară cu patru zecimi şi atracţia întrecea de peste 2,5 ori pe aceea a globului nostru.

– Aici se poate totuşi trăi! – spuse cu un zâmbet palid biologul, transmiţând şefului comunicările staţiei.

– Dacă putem trăi noi, pe această planetă sumbră, cu siguranţă că vor fi existând acolo şi alte fiinţe vii. probabil mărunte şi dăunătoare.

Pentru cea de a 15-a tură a astronavei, pregătiră o staţie bombă cu un puternic teleemiţător. Dar cea de-a doua staţiune fizică, lansată în umbră după ce planeta se rotise cu 120°, dispăru mai înainte de a fi transmis vreun semnal.

– O fi nimerit într-un ocean, presupuse geologul Bina Led, muşcîndu-şi de necaz buzele.

* Staţie fizică-robot care determină condiţiile fizice de pe suprafaţa unei planete (noţiune fantastică – n.a.).

** Atmosferă formată din azot şi neon In amestec (n.r,),

– Vom fi nevoiţi să facem sondaje cu ajutorul radiolocatorului principal, mai înainte de a lansa televizorul robot. N-avem decât două.

Trimiţând un fascicul de radiaţii dirijate, „Tantra” evolua în jurul planetei, sondând contururile continentelor şi ale mărilor, neclare din cauza deformării. După un timp se precizară marginile unei câmpii uriaşe, care inainta In mijlocul Unui ocean sau despărţea două mări, aproape la ecuatorul planetei. Proiectorul navei mătură în zig-zag cu lumina lui o zonă lată de două sute de kilometri. Deodată, pe ecranul radiolocatorului se aprinse uu punct luminos. Un şuierat le biciui nervii încordaţi, confirmând că n-au în faţa lor o halucinaţie.

– Metal! exclamă geologul. Zăcăminte deschise. Erg Noor clătină din cap:

– Deşi n-a durat decât o clipă, am putut distinge contururi precise. Este fie o bucată mare de metal – un meteorit, fie...

– O navă ! rostiră în acelaşi timp Niza şi biologul.

– închipuiri! mormăi Pur Hiss.

– Sau, poate, realitate, răspunse Erg Noor.

– In orice caz, discuţia n-are nici un rost, nu voi sa dezarmeze Pur Hiss. Tot n-avem nici o posibilitate să controlăm. Doar n-o să coborâm...

– Vom verifica acest lucru peste trei ore, când vom ajunge din nou deasupra acestei câmpii. Vă atrag atenţia că obiectul metalic se află pe un „teren" pe care şi eu l-aş fi ales pentru descindere. Vom lansa postul nostru de televiziune tocmai acolo... Reglaţi fasciculul radiolocatorului la un avans de şase secunde!

Planul trasat de şeful expediţiei izbuti, şi „Tantra” porni pentru a doua oară să înconjoare timp de trei ore planeta întunecată. Acum, apropiindu-se de câmpia continentală, nava fu întâmpinată de o comunicare a tele-robotului. Oamenii îşi aţintiră privirile avide asupra ecranului luminat. Raza vizuală se conecta cu un ţăcănit uşor şi începu să se deplaseze asemenea unui ochi omenesc, dibuind contururile obiectelor aflate în fundul abisului întunecat. Key Beer îşi închipui limpede cum se răsuceşte capul mobil al staţiei, asemenea unui far, ieşit de sub carapacea tare. În zona luminată de raza automatului, se perindau râpe scunde, dealuri, văi şerpuitoare şi negre. Deodată, în timp ce raza smulgea din umbră marginile unui platou, pe ecran trecu viziunea unui contur scînteietor în formă de peşte, apoi întunericul se aşternu din nou.

– O astronavă ! izbucni din mai multe piepturi. Niza îi aruncă lui Pur Hiss o privire triumfătoare.

Ecranul sc stinse, deoarece „Tantra" se depărtase iar de postul televizor. Dar biologul Eon Tal apucase să fixeze pelicula clişeului electronic. Cu degetele tremurând de nerăbdare, introduse filmul în proiectorul ecranului emis feric*, ai cărui pereţi interiori oglindiră o imagine mărită.

Iată botul fuzelat, cu profilul atât de familiar, partea dinapoi mai umflată, creasta înaltă a dispozitivului de echilibrare... Oricât de neverosimilă era această privelişte, oricât de neînchipuit ar fi părut o asemenea întâlnire pe o planetă cufundată în întuneric, era totuşi, într-adevăr, o astronavă terestră! Stătea în poziţie orizontală, ca la un aterizaj normal, sprijinită pe suporturi puternice, nevătămată, de parcă abia acum ar fi coborât pe planeta stelei de fier.

Descriindu-şi cercurile, foarte rapide din cauza apropierii mari de planetă, „Tantra" trimitea semnale care rămâneau fără răspuns. Trecură câteva ore. La postul de comandă se adunaseră din nou toţi cei paisprezece membri ai expediţiei. Erg Noor, care stătuse până acum pe gânduri, se ridică în picioare.

– Cred că va trebui să deschidem. Poate că fraţii noştri au nevoie de ajutor, poate că nava lor a fost deteriorată şi nu mai poate să se întoarcă pe Pământ. În cazul acesta preluăm anamezonul lor, şi iată-ne pe toţi salvaţi. Să lansăm o rachetă de salvare n-are rost. Ea n-o să ne poată furniza carburant şi va consuma atâta energie, încât n-o să mai avem cu ce trimite pe Pământ semnalul.

– Dar dacă şi nava lor a ajuns aici tot din lipsă de anamezon? întrebă prudent Pel Lyn.

– Atunci trebuie să le fi rămas încărcăturile ionice planetare; nu puteau să fi consumat chiar totul. Uita-ţi-vă: nava are o poziţie normală, aşadar au coborât cu ajutorul motoarelor planetare. Vom lua carburantul ionic, apoi vom decola din nou, şi, trecând în poziţie orbitală, vom chema şi vom aştepta ajutor din partea Pământului. În caz de reuşită, nu vor trece decât opt ani. Iar dacă vom reuşi să ne procurăm anamezon, am câştigat bătălia.

– Dacă însă carburantul lor planetar nu este ionic, ci fotonic ? – îşi exprimă îndoiala unul dintre ingineri.

– Vom putea folosi la motoarele principale, cu condiţia de a adapta la ele cupele reflectoare ale motoarelor auxiliare.

– După câte văd, ai cântărit totul ! se dădu bălul inginerul.

– Mai rămâne totuşi riscul coborârii pe solul unei planete 'grele, precum şi acela de a râmâne acolo, bombăni Pur Hiss. Această lume a beznei te îngrozeşte chiar numai închipuindu-ţi-o.

– Riscul rămâne, de bună seamă. Dar în situaţia noastră oricum, el există, şi nu prea cred că l-am mări cu ceva. De fapt, planeta pe care s-a aşezat astronava nu este chiar atât de rea! Numai de ne-am putea-o salva pe „Tantra”!

Erg Noor se uită pe cadranul egalizatorului de viteze şi se apropie repede de tabloul de comandă. O clipă, şeful expediţiei rămase în faţa manetelor şi a vernierelor de conducere. Degetele mâinilor lui mari se mişcau, căutând parcă acorduri pe un instrument muzical: spatele i se încovoie tot mai mult, iar faţa îi împietri.

Niza Krit se apropie de şeful ei, îi luă cu îndrăzneală mâna dreaptă şi-şi lipi obrazul neted, fierbinte de emoţie, de palma acestei mâini prietene. Erg Noor o privi cu recunoştinţă, mângâie părul bogat al fetei şi se îndreptă din mijloc.

– Pornim spre straturile inferioare ale atmosferei ! – spuse el tare conectând semnalul.

Chemarea răsună în toată nava; membrii echipajului se îndreptară în grabă la locurile lor şi se legară de scaune, prevăzute cu puternice amortizoare hidraulice.

Erg Noor se lăsă în braţele moi ale fotoliului de coborâre ieşit dintr-o trapă din faţa mesei de comandă. Se auzi bubuitul motoarelor planetare, şi astronava, vuind puternic, porni în picaj în întâmpinarea stâncilor şi a oceanelor planetei necunoscute.

Radiolocatoarele şi reflectoarele infraroşii sondau întunericul de sub ei. Pe altimetru, lângă cifra fixată (cincisprezece mii de metri), ardeau lumini roşii. Munţi mai înalţi de zece kilometri nu erau de aşteptat pe o planetă unde atât apa, cât şi căldura emanată de soarele negru, lucrau la nivelarea suprafeţei, întocmai ca şi pe Pământ.

Chiar de la primul zbor de cercetare reuşiră să descopere, pe cea mai mare parte a planetei, în loc de munţi, doar înălţimi de mică importanţă, abia ceva mai mari decât pe Marte. Părea că orogeneza * încetase de tot, ori se întrerupsese.

* Orogeneza (geologie) – totalitatea fenomenelor care duc la formarea munţilor (n.r.).

Erg Noor mută limitatorul de altitudine la două mii de metri şi conecta puternice proiectoare. Sub astronavă se întindea un uriaş ocean, o adevărată mare a groazei. Talazuri negre ca păcura se înălţau deasupra unor a dineuri misterioase.

Ştergindu-şi fruntea asudată de eforturile făcute, biologul căută să prindă reflexul luminos al apei, cu ajutorul unui aparat foarte sensibil care determina albedoul* pentru a cunoaşte salinitatea sau mineralizarea acestui ocean al tenebrelor.

Luciul negru al apelor făcu loc unei întunecimi mate: începea uscatul. Razele încrucişate ale reflectoarelor croiau un drum îngust printre pereţii de beznă. Pe acest drum apăreau pe neaşteptate culori, petele gălbui ale nisipului ori suprafaţa unor grinduri stâncoase de un verde-cenuşiu.

Ascultând de mâna experimentată a şefului expediţiei, „Tantra” zbura deasupra continentului.

În cele din urmă, Erg Noor descoperi câmpia cu pricina. Din cauza micii sale altitudini, nu putea fi numită un platou. Era totuşi evident că eventualele fluxuri şi furtuni ale oceanului întunecat nu puteau ajunge la nivelul acestei câmpii, înălţată deasupra zonelor mai joase ale uscatului aproximativ cu o sută de metri.

Radiolocatorul din faţă de la babord scoase un şuierat. „Tantra" îşi îndreptă razele proiectoarelor spre direcţia indicată. Acum se vedea desluşit că era vorba de o astronavă de prima clasă. Blindajul care-i acoperea partea din faţă, executat din iridiu anizotrop** strălucea la lumină ca nou. În apropiere nu se zărea nici un fel de construcţie provizorie, nu ardea nici o lumină ; astronava stătea nemişcată, întunecoasă, ne-reacţionând în nici un fel la apropierea „Tantrei”. Razele proiectoarelor alergară mai departe şi scăpărară brusc, reflectate de un imens disc albastru cu muluri în spirală, şi implântat pieziş pe o muche în solul negru. Timp de o clipă, observatorilor li se păru că dincolo de disc se zăresc nişte stânci, iar mai departe un întuneric şi mai adânc. Probabil că acolo era o râpă sau o coborâre ducând undeva, în vale...

* Albedo – raportul dintre cantitatea de lumina difuzata şi cantitatea de lumina absorbita de o suprafaţă

luminata (n.r.).
** 0 substanţă este anizotropă atunci când cristalele ci au proprietăţi diferite pe direcţii diferite (n.r.).

Un urlet asurzitor zgudui întregul corp al „Tantrei”. Erg Noor voia să coboare cât mai aproape de astronava descoperită, şi prevenea echipajul ei, care s-ar fi putut afla în zona primejdioasă, pe o rază de aproximativ o mie de metri de la locul descinderii. Bubuitul cumplit al motoarelor planetare răzbătea până în interiorul navei ; pe ecrane apăru un nor format din particule incandescente ale solului. Podeaua începu să se ridice, luând o poziţie verticala. Articulaţiile hidraulice întoarseră însă lin şi fără zgomot fotoliile, spre a le menţine paralel la orizont.

Din pântecele navei se desprinseră uriaşi suporţi articulaţi, care trebuiau să amortizeze şocul produs de contactul cu solul lumii străine. O izbitură, o zguduitură, incă una ! „Tantra” îşi legănă botul, apoi, în clipa în care i se opriră motoarele, rămase şi ea nemişcată. Erg Noor ridică mâna spre tabloul de comandă, aflat acum deasupra capului său, şi trase de maneta care deconecta suporţii. Astronava începu să-şi lase botul în jos, încet, prin smucituri scurte şi, în cele din urmă, îşi reluă poziţia orizontală. Descinderea fusese terminată. Ca totdeauna în asemenea împrejurări, organismul omenesc fusese supus unei zguduiri atât de puternice, încât toţi membrii echipajului, pe jumătate culcaţi în fotoliile lor, au avut nevoie de oarecare timp ca să-şi vină în fire.

Se simţeau striviţi de o greutate enormă. Abia dacă puteau să se ridice, ca după o boală grea. Cu toate acestea, neastâmpăratul biolog apucase să ia o probă a aerului.

– E respirabil! îi înştiinţa el pe ceilalţi. Voi face îndată analiza microscopică.

– Inutil! răspunse Erg Noor, desfăcând ambalajul fotoliului de coborâre. Nu putem în nici un caz părăsi nava fără scafandri. S-ar putea să existe aici bacterii şi virusuri extrem de primejdioase.

În cabina de ecluzare, lângă ieşire, fuseseră pregătiţi din vreme scafandri biologici şi „scheletele săltătoare”* care trebuiau trase peste scafandri.

După ce rătăciseră timp de şase ani prin genunile interastraie ocupanţii navei erau cu toţii nerăbdători să simtă odată sub picioare solul, fie el şi unul străin. Key Beer, Pur Hiss, Ingrid, doctorul Luma şi doi ingineri mecanici trebuiau să rămână în interiorul navei, de gardă la radio, la proiectoare şi aparate.

* Schelete săltătoare – carcase de otel, îmbrăcate în piele şi înzestrate cu un motor electric, cu arcuri şi amortizoare; serveau la deplasări individuale, în condiţiile unei forte de gravitaţie sporită (notiune fantastică – n.r.).

Niza se ţinea deoparte, cu casca în mână.

– Ai rămas pe gânduri, Niza ? o întrebă şeful expediţiei, care verifica staţia de radio din casca lui. Să vizităm astronava ! ?

– Cred..., tanăra fată şovăi. Am impresia că este moartă, că se află aici de multă vreme. încă o catastrofă, încă o jertfă a neinduratului Cosmos. înţeleg, e ceva inevitabil, dar nu e totuşi mai puţin dureros... mai cu seamă, după cele întimplate pe Zirda, după „Algrab"...

– Poate că pieirea acestei astronave ne va salva viaţa, remarcă Pur Hiss, îndreptând o lunetă cu focarul scurt spre nava cufundată în întuneric.

Cei opt exploratori pătrunseră în camera de trecere şi se opriră în aşteptare.

– Introduceţi aer! comandă Erg Noor celor rămaşi în interiorul navei, despărţiţi acum de un perete de nepătruns.

Numai după ce presiunea din cameră ajunse la 10 atmosfere, fiind astfel superioară celeia din exterior, vinciurile hidraulice deschiseră uşa etanşă. Presiunea aerului îi aruncă pe oameni afară, fără să permită vreunui element dăunător din lumea cea străină să pătrundă în interiorul acestui fragment al Pământului. Uşa se închise la loc cu o viteză vertiginoasă. Raza proiectorului aşternu un drum puternic luminat, pe care exploratorii porniră şonticăind pe picioarele lor cu arcuri, abia târându-şi trupurile grele. La capătul căii luminoase se înălţa o navă enormă. Un kilometru şi jumătate de drum li s-a părut o distanţă extraordinar de lungă, atât din cauza nerăbdării lor, cât şi din pricina zdruncinăturilor puternice produse de salturile greoaie pe solul inegal, presărat cu pietre mărunte şi puternic încălzite de soarele cel negru.

Prin atmosfera densă, saturată de umiditate, stelele se zăreau ca nişte pete palide cu contururi nelămurite. În locul strălucitoarei splendori a Cosmosului, cerul de aici nu oferea decât schiţări de constelaţii, ale căror slabe, roşiatice luciri nu puteau înfrunta bezna de la suprafaţa planetei.

Pe tenebrele înconjurătoare, astronava se desprindea puternic reliefată. Stratul gros de borazon-zirconiu cu care îi eră acoperit blindajul. Se uzase pe alocuri: probabil că ea călătorise mult timp prin Cosmos.

Eon Tal scoase o exclamare care răsună în receptoarele tuturor radiourilor din căşti - Arătă cu mâna uşa larg deschisă, căscată ca o pată

neagră, şi un lift mic lăsat în jos. Pe solul de lângă acest lift şi dedesubtul navei creşteau, fără doar şi poate, nişte plante. Lujerii lor groşi susţineau cam la un metru înălţime corole negre, frunze sau flori de formă parabolică şi zimţate pe margini. îngrămădirea aceea de roţi dinţate negre şi nemişcate avea un aspect sinistru- dar şi mai mult te punea pe ginduri uşa larg deschisă şi mută. Plantele neatinse şi o uşă deschisă – aceasta însemna că oamenii n-au mai folosit de mult aceasta cala, nu mai apără mica lor lume terestră de asaltul lumii străine.

Erg Noor, Eon şi Niza pătrunseră în ascensor. Şeful expediţiei răsuci maneta de pornire. Mecanismul se puse în funcţiune cu un scrâşnet uşor Şi-i sui, docil, pe cei trei cercetători în camera de treccre, cu uşa larg deschisă. După ei se urcară şi ceilalti Erg Noor transmise „Tantrei" rugămintea să stingă proiectorul. Intr-o clipă, cei câţiva oameni se pierdură în abisul de beznă. Lumea soarelui de fier îi împresura acum de aproape, ca şi cum ar fi vrut să soarbă sâmburele acesta plăpând de viaţă pământească lipit de solul uriaşei şi noptatecii planete.

Aprinseră felinarele rotative fixate pe căşti, uşa interioară era închisă, dar nu încuiată, şi cedă lesne. Exploratorii pătrunseră în culoarul din mijloc, orientându-se uşor în întuneric. Construcţia astronavei se deosebea de a „Tantrei" doar prin detalii de puţină importanţă.

– A fost construită cu câtcva zeci de ani în urmă – spuse Erg Noor, apropiindu-se de Niza. Ea se întoarse. Prin silicolul* căştii, faţa pe jumătate luminată a şefului părea enigmatică: Nu-mi vine a crede, urmă el, dar dacă este...

– „Vela" ! exclamă Niza, uitând de microfon, şi văzu că toată lumea se întoarse spre ea.

Grupul de recunoaştere pătrunse în încăperea principală a navei în bibiioteca-laborator, apoi In cabina centrală de comandă. Mişcându-se greoi în scheletul său săltător, clătinându-se şi lovindu-se de pereţi, şeful expediţiei ajunse în faţa tabloului principal de distribuţie. Reţeaua de iluminat era conectată, dar n-avea curent. În întuneric străluceau doar indicatoarele şi semnele fosforescente. Erg Noor găsi maneta iluminatului de siguranţă şi deodată, spre uimirea tuturor, se răspândi o lumină slabă, care lor însă li se păru orbitoare. Probabil că se aprinse şi în apropierea ascensorului, deoarece în radiourile din căşti se auzi glasul lui Pur Hiss, care se interesă de mersul cercetărilor.

* silicol – material străveziu din compuşi organici ai siliciului (noţiune fantastică – n.a.).

Răspunsul i l-a dat Bina Led, geologul. Şeful rămase nemişcat în pragul cabinei de comandă. Niza îl urmări cu privirea şi văzu sus, între ecranele din faţă, o inscripţie dublă – în limba terestră şi în codul Marelui Cerc: „Vela". Ceva mai jos, sub o linie, urmau indicativele galactice ale Pământului şi coordonatele sistemului solar.

Astronava dispărută cu optzeci de ani în urmă era descoperită astfel pe o planetă din sistemul unei stele negre, necunoscut mai înainte şi socotit mult timp doar un nor obscur...

Cercetarea încăperilor n-a putut lămuri unde dispăruseră oamenii. Rezervoarele de oxigen nu fuseseră epuizate, rezervele de apă şi de alimente le-ar fi putut ajunge pentru câţiva ani. Şi totuşi nicăieri nu se vedea nici o urmă, nici o rămăşiţă a echipajului „Velei".

Pe alocuri, pe culoare, în cabina de comandă şi în bibliotecă se vedeau pe pereţi ciudate pete negre. Pe podeaua bibliotecii era de asemenea o pată, pe care se formase o coajă groasă, ca şi cum sar fi uscat aici un lichid vărsat, In sala maşinilor, în faţa uşii deschise, ce ducea la ultimul compartiment, atirnau fire rupte, iar suporţii masivi ai dispozitivelor de răcire, făcuţi din bronz fosforos, erau mult îndoiţi. Intrucât în restul navei totul era în perfectă stare, aceste deteriorări, care necesitaseră o lovitură foarte puternică, rămâneau de neînţeles. Exploratorii căutară îndelung, dar nu reuşiră să găsească nimic care să le poată explica dispariţia şi incontestabila pieire a echipajului „Velei".

Intre timp făcură o descoperire extrem de importantă: rezervele de anamezon şi de încărcături ionice planetare, găsite pe navă, asigurau „Tantrei" decolarea de pe planeta cea grea şi drumul până la Pământ.

Comunicarea, transmisă imediat „Tantrei", împrăştie spaima ce cuprinsese echipajul de când astronava devenise prizoniera stelei de fier. Necesitatea unor lucrări îndelungate în vederea transmiterii unui mesaj pe Pământ era înlăturată. În schimb îi mai aştepta o muncă intensă, legată de transportul rezervoarelor de anamezon. Sarcina aceasta, complicată în orice condiţii, se transforma aici – pe o planetă cu o greutate aproape triplă faţă de aceea a Pământului – într-o problemă care cerea o mare inventivitate tehnică, un mare efort de gândire. Dar oamenii din epoca Marelui Cerc erau bucuroşi să rezolve asemenea probleme.

Dintr-un magnetofon aflat la postul de comandă, biologul scoase banda neterminată a jurnalului de bord. Erg Noor şi Eon Tal reuşiră să deschidă safe-ul ermetic închis, care conţinea documentele expediţiei. Trebuiau să transporte o povară foarte mare: o mulţime de benzi de filme fotomagnetice, jurnale, observaţii şi calcule astronomice. Dar oamenii de pe „Tantra” ei înşişi exploratori nu puteau părăsi descoperirea preţioasă.

Frânţi de oboseală, se întâlniră în biblioteca "Tantrei" cu tovarăşii lor, care ardeau de nerăbdare să afle amănunte. Aici în atmosfera familiară, aşezaţi la o masă comodă, puternic luminată, bezna lugubră a lumii din afară ca şi astronava moartă, păreau doar o închipuire, un coşmar. Rămăsese numai forţa de gravitaţie a acestei planete înspăimântătoare, o forţă permanentă care-i apăsa pe toţi în aşa măsură, încât orice mişcare le smulgea o strâmbătură de durere. Din lipsă de obişnuinţă, le era cât se poate de greu să-şi coordoneze mişcările cu acelea ale „scheletului” de oţel. Această nepotrivire le provoca zguduiri şi şocuri violente. Deşi nu făcuseră decât o scurtă incursiune, erau frânţi de oboseală. Bina Led suferise, pe cât se pare, o uşoară comoţie cerebrală ; dar până şi ea, rezemată de masă, apăsându-şi tâmplele cu mâna, refuză să plece mai înainte de a fi ascultat cea din urmă bandă a jurnalului de bord. Niza se aştepta să afle lucruri cutremurătoare din înregistrarea aceasta, păstrată timp de opt decenii într-o navă moartă, pe suprafaţa înfiorătoarei planete, îşi închipuise glasuri răguşite cerând ajutor, ţipete de suferinţă, cuvinte tragice de adio. Tresări auzind din aparat un glas sonor şi rece. Pînă şi Erg Noor, acest mare specialist în materie de zboruri interastrale, nu cunoştea pe nimeni din echipajul „Velei”. Compus exclusiv din tineri, grupul pornise în expediţia-i temerară spre Vega fără a fi trimis Consiliului Astronautic obişnuitele clişee ale membrilor săi.

Clasul necunoscut expunea evenimentele petrecute la şapte luni după transmiterea celui din urmă mesaj către Pământ. Cu un sfert de veac înainte, pe când străbăteau centura de gheţuri cosmice de la hotarul sistemului Vega, „Vela” fusese avariată. Reuşiseră să repare spărtura produsă în partea dindărăt a navei şi să-şi urmeze drumul; accidentul deteriorase însă reglajul de înaltă precizie al câmpului de protecţie magnetică al motoarelor. După douăzeci de ani de luptă fură nevoiţi să le oprească. Timp de alţi cinci ani „Vela” a zburat în virtutea inerţiei, până când fireasca imprecizie a traiectoriei i-a deviat mersul. Atunci au trimis prima lor comunicare. Se pregăteau s-o trimită pe a doua, când

astronava lor a nimerit în câmpul de gravitaţie al stelei de fier. Pe urmă a păţit acelaşi lucru ca şi „Tantra”, cu singura diferenţă că nemaiputând folosi motoarele principale după ce frână, „Vela" nu mai era în stare să-şi continuie zborul. Nu reuşi să devină satelit al planetei, întrucât şi motoarele planetare de acceleraţie îi fuseseră scoase din funcţiune ca şi cele cu anamezon. „Vela" izbuti să coboare cu bine pe un podiş aflat în apropierea unei mări. Echipajul s-a apucat să îndeplinească cele trei sarcini care se ridicau în faţa lui: să încerce să repare motoarele, să trimită un apel Pământului şi să studieze planeta necunoscută. N-au apucat însă nici să monteze turela de lansat rachete, când oamenii au început să dispară într-un chip misterios. Cei trimişi în căutarea lor nu se mai întorceau nici ei. Au sistat deci cercetările ; nici pentru construirea turelei nu mai părăseau nava decât cu toţii împreună, iar în pauzele dintre orele de muncă îngrozitor de obositoare, din cauza marii forţe de gravitaţie, se odihneau îndelung în corabia lor astrală ermetic închisă. Grăbiţi sa lanseze racheta, nici n-au întreprins măcar studierea unei cosmonave străine aflată în apropiere de „Vela" şi – probabil – eşuată acolo de foarte mult timp...

„Discul acela!" îi trecu prin minte Nizei. Intâlni privirea lui Erg Noor, care, ghicindu-i gândul, dădu afirmativ din cap.

Din cei paisprezece membri ai echipajului de pe „Vela” mai rămăseseră în viaţă opt. Brusc, jurnalul de bord se întrerupse timp de trei zile, după care comunicările au fost reluate, de rândul acesta de o voce înaltă de femeie tânără:

„Astăzi, în ziua a douăsprezecea din luna a şaptea, anul trei sute douăzeci şi trei din Era Marelui Cerc, noi, toţi cei rămaşi în viaţă, am terminat pregătirea rachetei-emiţător. Mîine, la ora aceasta...”

Key Beer aruncă instinctiv o privire pe gradaţia în ore de pe panglica desfăşurată în faţa lor – era ora cinci dimineaţa după timpul „Velei" – cine ştie cât după cel al planetei...

„Vom lansa pe o traiectorie bine calculată... – glasul se frânse, apoi se auzi din nou, de rândul acesta mai asurzit, mai slab, ca şi cum femeia care vorbea şi-ar fi intors capul de la emiţător. Stabilesc contactul. Încă o dată...”

Aparatul tăcu, deşi panglica continua să se desfăşoare. Ascultătorii schimbau între ei priviri emoţionate.

– S-a întâmplat ceva ! făcu Ingrid Ditra.

Din magnetofon se auziră cuvinte, precipitate, rostite de un glas înăbuşit:

„Au scăpat doi... Laik n-a reuşit să sară până... Ascensorul... N-au putut să închidă uşa, numai a doua ! Mecanicul Sah Kton s-a târât spre motoare... Vom lovi cu planetarele... Ei sunt... doar furie şi groază...”

Banda s-a mai desfăşurat un timp fără zgomot, apoi aceeaşi voce a urmat:

„Mi se pare că Kton n-a mai apucat... Ara rămas singură, dar ştiu ce să fac. Înainte de a începe”... glasul ei suna acum mai puternic şi mai convingător: „Fraţilor, dacă găsiţi „Vela” vă previn: să nu părăsiţi nava niciodată !

Femeia care vorbea a oftat adânc, apoi a mai spus, încet, parcă şi-ar fi vorbit singură: „Trebuie să aflu ce este cu Kton, când mă întorc, o să explic mai bine...”

Un zgomot uşor, apoi banda a continuat să se desfăşoare încă timp de douăzeci de minute până la terminarea bobinei. În zadar însă mai aşteptară continuarea: necunoscuta nu mai explică nimic, întrucât, de sigur, nu s-a mai întors...

Erg Noor opri aparatul şi se adresă tovarăşilor săi:

– Surorile şi fraţii noştri care au murit în aceste locuri vin să ne salveze! Nu simţiţi oare mâna omului puternic al Pământului ? Am găsit pe nava lor anamezon, iar adineauri am fost avertizaţi de primejdia de moarte care ne paşte aici. Nu ştiu despre ce-i vorba, dar probabil este o viaţă străină de noi. Dacă ar fi fost la mijloc nişte forţe cosmice neînsufleţite, ele nu numai că ar fi ucis oamenii, dar ar fi deteriorat nava ! 0 dată preveniţi, acum ar fi ruşinos dacă nu ne-am descurca. Datoria noastră este să ducem Pământului descoperirile făcute de „Vela” şi de noi, pentru ca strădaniile celor răpuşi în lunga lor luptă cu Cosmosul să nu fi fost zadarnice...

– Cum crezi că am putea să ne aprovizionăm cu carburant fără să părăsim nava ? întrebă Key Beer.

– De ce fără a părăsi nava ? Ştii doar că asta-i cu neputinţă şi că vom fi nevoiţi să ieşim şi să lucrăm afară. Sîntem, însă, preveniţi şi vom lua măsurile necesare...

– Bănuiesc – spuse biologul Eon Tal... Un baraj în jurul locului de muncă.

– Nu numai acolo, ci şi pe întregul parcurs dintre cele două nave! adăugă Pur Hiss.

– Desigur! Din moment ce nu ştim încă ce primejdie ne pândeşte, vom stabili un baraj dublu, cu radiaţii şi curent electric. Vom întinde fire, vom crea

de-a lungul întregului drum un culoar de lumină. îndărătul „Velei" se află racheta abandonată, a cărei energie ne va ajunge pentru toată durata lucrărilor.

Capul Binei Led se lovi cu zgomot de masă. Infrângându-şi greutatea copleşitoare, medicul şi astronomul secund se traseră mai aproape de tovarăşa lor leşinată.

– Nu-i nimic! – spuse doctoriţa Luma Laswy. Are numai o uşoară comoţie şi este surmenată. Ajutaţi-mă s-o transport până la un pat.

Pînă şi operaţia aceasta, în aparenţă simplă, n-ar fi putut să fie executată destul de repede dacă mecanicul Taron n-ar fi avut ideea să se servească de un cărucior electric automat. Cu ajutorul lui fură transportaţi toţi cei opt cercetaşi; era timpul să se odihnească, altminteri surmenajul organismului neadaptat la condiţiile noi de viaţă s-ar fi transformat în boală. În aceste momente critice, fiecare membru al expediţiei era de neînlocuit.

Curând, două vehicule automate cuplate, folosite pentru transport şi diferite lucrări rutiere, începură să niveleze calea dintre cele două corăbii astrale. De o parte şi de alta a drumului fură întinse cabluri groase. Lîngă cosmonave se înălţară mici turnuri de observaţie, înzestrate cu groase cupole din silicobor* ; în ele stăteau observatori care din când în când trimiteau câte un fascicul de radiaţii dure, ucigătoare, din camerele de pulsaţie instalate acolo. În timpul lucrărilor, lumina puternică a reflectoarelor nu se stingea o clipă. Deschiseră trapa principală din carena „Velei", demontară pereţii despărţitori şi pregătiră pentru a fi cobo-I râte pe cărucioare electrice patru containere cu ana-mezon şi treizeci de cilindri cu încărcături ionice. Problema încărcării lor pe „Tantra" era cu mult mai complicată. Nu puteau deschide această astronavă în acelaşi fel, lăsând să pătrundă în ea viaţă străină, de sigur ucigătoare. De aceea au pregătit trapa şi, îndepărtând pereţii interiori au adus de pe ,,Vela" tuburile de rezervă cu aer lichefiat. Conform planului stabilit, din clipa deschiderii trapei şi până la terminarea încărcării containerelor, casa ascensorului urma să fie necontenit măturată de un puternic jet de aer comprimat. Pe lângă aceasta, nava trebuia să fie protejată de o radiaţie în cascadă.

Oamenii se obişnuiau treptat să muncească îmbrăcaţi în „scheletele" lor de oţel, după cum s-au mai învăţat şi cu forţa de gravitaţie aproape triplă: durerile intolerabile pe care le simţiseră în toate mădularele la început se mai

atenuau.

* Silicobor – aliaj de carboxid de bor şi siliciu, material transparent şi extrem de dur (noţiune fantastică)

Trecură câteva zile terestre. Misteriosul „nimeni” nu mai apărea. Temperatura aerului înconjurător începuse să scadă brusc. Se stârni un vânt uraganic, care se întarea cu fiecare oră. Erau urmările faptului că soarele cel negru era pe cale să apună; rotaţia planetei ducea pe emisfera „nocturnă” continentul pe care se aflau astronavele. Curenţii de convecţie*, restituirea căldurii de către ocean şi grosul înveliş atmosferic frânau răcirea temperaturii; totuşi pe la mijlocul „nopţii” planetare, gerul deveni intens. Lucrările continuară cu ajutorul încălzitoarelor din scafandri. Reuşiseră tocmai să coboare de pe „Vela” şi să aducă până la „Tantra" primul container, când, fără de veste, în zori se stârni un nou uragan, cu mult mai puternic decât cel dinainte! Temperatura se urcă repede peste zero, palele dense de vânt cărau imense mase de precipitaţii, fulgere fără de număr brăzdau cerul, suflarea monstruoasă a vântului zguduia astronava. Oamenii îşi intensificară eforturile, căutând să fixeze containerul sub carena „Tantrei”. Urletele înfiorătoare ale uraganului sporeau mereu, pe podiş se învolburau vârtejuri primejdioase în formă de coloană, asemenea unor tornade** terestre. În fâşia de lumină crescu deodată o trombă uriaşă de zăpadă şi pulbere, cu creştetul în formă de pâlnie, izbindu-se de cerul greu, sumbru, mâncat de pecingine. Sub asaltul acelei trombe, firele de înaltă tensiune se rupseseră, iar la capetele lor răsucite scăpărau fulgerele albastre ale scurt-circuitelor; raza gălbuie a proiectorului de lângă „Vela” se stinse ca suflată de vânt.

Erg Noor dădu dispoziţii ca toată lumea să sisteze lucrările şi să se adăpostească în interiorul navei.

– Dar acolo a rămas observatorul ! – strigă geologul Bina Led, indicând luminiţa abia vizibilă a turnului de silicobor.

– Ştiu. A rămas Niza. Mă duc şi eu îndată acolo – răspunse şeful expediţiei.

– Curentul e însă întrerupt, aşa că „necunoscutul” are acum câmp liber de acţiune, obiectă grav Bina.

– Dacă uraganul ne încurcă pe noi, fără doar şi poate că-l stânjeneşte în mişcări şi pe „necunoscut”. Sînt convins că nu există nici o primejdie atât timp cât furtuna e dezlănţuită.

* Convecţie – mişcare a acrului atmosferic într-o direcţie «•-rurală (n.r.).
** Tornade – cicloane foarte violente rare se abat asupra coastei africane de vest (n.r.).

Cît despre mine, cu greutatea pe care o am acum, nici vântul nu mă poate lua, dacă am să mă tarăsc lipit de sol. De altfel, de mult am poftă să surprind pe acel „necunoscut”.

– îmi dai voie să te însoţesc ? sări biologul.

– Bine, vino, dar numai dumneata, căci cred că te va interesa.

Cei doi oameni sau tarât mult timp de-a buşilea, agăţându-se de proeminenţele solului şi de crăpăturile din stâncă, căutând să nu nimerească tocmai In calea virtejurilor. Uraganul se căznea să-i smulgă, să-i răstoarne şi să-i rostogolească. Nu reuşi acest lucru decât o singură dată, dar atunci Erg Noor îl prinse pe Eon dus de-a dura, se trânti pe el şi se agăţă cu mâinile-i îmbrăcate în mănuşi cu gheare, de marginea unui pietroi.

Niza deschise trapa turnuleţului şi cei doi se strecurară pe rând prin ea. înăuntru era căldură şi linişte; turnuleţul fusese trainic construit şi bine întărit, deoarece prevăzuseră eventualitatea furtunilor.

Tînăra astronavigatoare cu părul de aramă era în acelaşi timp şi bucuroasă şi supărată de venirea tovarăşilor săi. Mărturisi cinstit că perspectiva de a rămânea singură o zi şi o noapte faţă în faţă cu taifunul pe o planetă străină nu-i surâdea de loc.

Erg Noor transmise pe „Tantra" că au ajuns cu bine, şi proiectorul navei se stinse. Acum, hăul de beznă nu mai era străpuns decât de luminiţa din interiorul turnuleţului. Solul era zguduit din temelii de ameninţătoarele trăsnete, trombe şi rafale ale furtunii. Niza stătea aşezată pe un scaun turnant, sprijinită cu spatele de un reostat*. Şeful expediţiei şi biologul se aşezară la picioarele ei, pe ieşitura circulară de la baza turnului. Voluminoşi în scafandrii lor, ocupau aproape tot locul disponibil.

– Propun să dormim, se auzi în căşti glasul lui Erg Noor. Pînă la răsăritul negru mai sunt cel puţin douăsprezece ore. Abia atunci uraganul se va potoli şi are să fie mai cald.

Ceilalţi doi încuviinţară. Striviţi de întreita lor greutate, ghemuiţi în scafandrii ale căror carcase rigide le comprimau trupul, oamenii dormeau în turnuleţul cel strimt, cutremurat de furtună. Căci mare este puterea de adaptare a organismului omenesc şi mari sunt forţele şi rezistenţa pe care le ascunde!

* Reostat: rezistenţă electrică reglabila (n.r.).

Din când în când, Niza se trezea, transmitea tovarăşului de serviciu de pe ,,Tantra" informaţii liniştitoare şi adormea din nou. Uraganul scăzuse simţitor, solul nu se mai zguduia ca mai înainte. Acum putea să apară acel „necunoscut”. Observatorii din turn luară PA – pilulele atenţiei, ca să-şi mai remonteze puţin sistemul nervos obosit.

– Enigma astronavei străine mă preocupă mereu, mărturisi Niza. Aş vrea să ştiu atât de mult cine erau „ei”, de unde veneau şi cum de au nimerit aici...

– Şi eu sunt curios, răspunse Erg Noor. încă de mult s-au transmis prin Marele Cerc relatări despre stele de fier şi despre planetele lor nişte adevărate capcane. În cele mai populate regiuni ale Galaxiei, unde zborurile interstelare au fost săvârşite de milenii, există planete care sunt adevărate cimitire de cosmonave. Cîte corăbii astrale, mai ales dintre acelea străvechi, n-au pierit fiind atrase de asemenea corpuri cereşti, câte istorii zguduitoare n-au circulat despre soarta lor! Toate acestea ţin astăzi aproape de domeniul legendei ţesută despre apriga cucerire a Cosmosului. S-ar putea să existe aici astronave şi mai vechi, deşi, în zona noastră puţin populată, chiar întâlnirea a trei nave ar constitui un eveniment cu totul excepţional. În vecinătatea Soarelui, însă, nu se cunoştea până acum existenţa unui asemenea astru. Acesta este cel dintâi.

– Intenţionezi să întreprinzi o cercetare a astronavei-disc ? – întrebă Eon Tal.

– Negreşit! Un savant nu şi-ar putea ierta pierderea unui asemenea prilej. Astronavele discoidale nu sunt cunoscute în regiunile populate, vecine cu noi. Aşadar aceasta trebuie să fi venit de departe, trebuie să fi rătăcit poate prin Galaxie câteva mii de ani după pieirea echipajului ei sau după ce suferise o avarie ce n-a putut fi reparată. Poate că multe dintre transmisiunile Marelui Cerc vor fi mai pe înţelesul nostru după primirea materialelor pe care le vom găsi pe această corabie sideral㠂. De fapt, nu este un simplu disc, ci o spirală discoidală, căci pe suprafaţa ei nervurile sunt foarte proeminente. îndată ce vom fi terminat cu transporturile de pe „Vela", ne vom ocupa de astronava străină. Deocamdată, însă, nu putem detaşa în acest scop nici un om.

– Dar am studiat „Vela” doar în câteva ceasuri...

– Am examinat discul prin stereo telescop. Este închis şi nicăieri nu se vede vreun orificiu. Nu-i lucru uşor să pătrunzi în interiorul unei nave cosmice,

apărată împotriva unor forţe cu mult mai puternice decât toate stihiile Pământului. încearcă numai să te introduci în „Tantra" închisă, să-i străpungi blindajul de metal cu structura cristalină modificată sau învelişul ei de borazon ! E o sarcină mai grea decât asedierea unei cetăţi. Dar această întreprindere extrem de dificila se complică atunci când e vorba de o navă cu desăvârşire străină şi construită pe principii cu totul necunoscute. Desigur însă că vom încerca să-i dezlegăm enigma...

– Dar când vom studia cele găsite pe „Vela" ? – întrebă Niza. Cred că trebuie să conţină informaţii extrem de interesante despre minunatele lumi pomenite în mesaj.

Prin telefon se auzi râsul blând al lui Erg Noor: – Eu, care din copilărie visez Vega, slnt mai nerăbdător decât toţi. Vom avea însă timp destul pe drumul întoarcerii. Mai întâi trebuie să scăpăm din aceste tenebre, din acest iad, cum se spunea pe vremuri. Astronauţii „Velei" n-au mai descins în alte părţi, altminteri am fi găsit în colecţiile navei o mulţime de obiecte de pe acele planete. Iţi aminteşti: deşi am căutat cu grijă, n-am găsit decât măsurători, înregistrări şi filme, probe de aere şi baloane cu pulbere explozivă...

Erg Noor tăcu şi ascultă atent. Nici microfoanele sensibile nu mai prindeau zgomotul viatului: furtuna

Încetase, dar de afara, prin sol, se auzea un foşnet ciudat.

Şeful expedifiei făcu un semn cu mîna, şi Niza, inţelegându-l fără cuvinte, stinse lumina. În turnul încălzit de radiaţiile infraroşii, întunericul părea să aibă densitatea unui lichid negru, ca şi cum această întocmire ieşită din mâinile omului ar fi fost aşezată pe fundul unui ocean. Prin cupola străvezie de silicobor, se văzură aprinzându-se luminiţe cafenii. Se aprindeau, formând o clipă câte o steluţă mică cu razele de un roşu închis sau verde, se stingeau, apoi apăreau din nou. Steluţele se înşirau în lanţuri, care se îndoiau, se răsuceau în inele şi opturi, alunecau fără zgomot pe suprafaţa clopotului, netedă şi dură ca diamantul. Oamenii din turn simţiră înţepături ciudate în ochi şi o durere acută, care-i fulgeră de-a lungul nervilor principali ai trupului, de parcă razele scurte ale steluţelor cafenii s-ar fi înfipt ca nişte ace în centrii lor nervoşi.

– Niza – spuse în şoaptă Erg Noor, mută regulatorul la maximum de incandescenţă apoi aprinde lumina diutr-o dată.

Turnul fu intens luminat de o fulgerare albastră. Oamenii orbiţi nu văzură

nimic sau, mai bine zis, aproape nimic. Niza şi Eon apucară să observe – sau poate că li s-a părut numai că întunericul din partea dreaptă a turnului nu dispăruse dintr-o dată, ci mai zăbovise o clipă, ca un fel de cheag lăţit, cu numeroase tentacule. Dar totul nu durase decât o clipă. Acel ceva pe care au crezut că-l văd îşi adună cu o iuţeală vertiginoasă tentaculele şi sări înapoi, o dată cu peretele de întuneric, alungat de lumină. Erg Noor nu văzu nimic, dar n-avea motiv să nu se încreadă în reflexele rapide ale tinerilor săi prieteni.

Niza emise o presupunere:

– Să fi fost un miraj ? Cheaguri de întuneric condensate în jurul unor acumulări de energie, ceva analog fulgerelor noastre sferoidale? şi nicidecum nişte forme de viaţă ? Din moment ce aici totul este negru, fulgerele s-ar putea să fie şi ele la fel...

– Ipoteza dumitale este poetică, dar nu cred să fie justă – obiectă Erg Noor. În primul rtnd, acel „ceva" necunoscut ne-a atacat, umbla după carnea noastră vie. E foarte probabil că echipajul „Velei" a fost nimicit de această făptură ori de altele asemenea ei. Iar dacă avem de-a face cu o fiinţă organizată şi stabilă, care poate să se mişte după voie, să acumuleze şi să degaje energie, atunci, desigur, nu poate fi vorba de miraj. Trebuie să fie un produs al materiei vii, care încearcă să ne devoreze!

Biologul se arătă de acord cu argumentele şefului:

– Această planetă ni se pare întunecată deoarece ochii noştri sunt insensibili la razele infraroşii din zona termică a spectrului. În schimb, cred, celelalte raze, cele galbene şi albastre, au o acţiune foarte puternică asupra vieţuitoarelor de aici. într-adevăr, trebuie să reacţioneze cu o iuţeală atât de vertiginoasă, încât tovarăşii dispăruţi de pe „Vela" n-au putut observa nimic atunci când luminau locul din care se producea atacul... Iar atunci când observau, era prea târziu, şi muribunzii nu mai puteau povesti nimic...

– Vom repeta îndată experienţa, oricât de neplăcută ne-ar fi apropierea acestei fiinţe.

Niza stinse lumina, şi cei trei observatori rămaseră din nou în bezna adâncă, aşteptând venirea acelei făpturi a tenebrelor.

– Cu ce-o fi înarmat ? De ce apropierea lui se simte prin clopot şi prin scafandru ? – se întreba biologul. 0 fi vreo formă specială de energie ?

– Există foarte puţine forme ale energiei, şi, în orice caz, aceasta trebuie să fie una electromagnetică. Dar, desigur, există o mulţime de aspecte sub

care se manifestă această energie. Fiinţa de aici are o armă care impresionează sistemul nostru nervos. Vă puteţi închipui ce trebuie să însemne pentru un corp neapărat contactul cu un asemenea tentacul.

Erg Noor tăcu înfiorat, iar Niza Krit se cutremura toată zărind şiragurile de luminiţe cafenii care se apropiau repede de ei, din trei părţi.

– Fiinţa asta nu-i singură – spuse încet Eon, cred că n-ar trebui să le lăsăm să se atingă de cupola turelei.

– Ai dreptate. Să ne întoarcem toţi cu spatele la lumină şi să ne uităm numai în direcţia aleasă de fiecare. Niza, aprinde !

De rândul acesta, fiecare dintre cei trei exploratori reuşiră să prindă câte un amănunt precis şi astfel să-şi formeze o imagine generală despre aceste vieţuitoare care semănau cu nişte gigantice meduze turtite ; pluteau la o mică înălţime deasupra solului, pe care-l măturau cu nişte franjuri dese şi mişcătoare. Unele tentacule erau mai scurte în comparaţie cu dimensiunile monstrului, atingând cel mult un metru lungime. În colţurile ascuţite ale trupului romboidal şerpuiau câte două membre mult mai lungi. La rădăcina lor, biologul observă mari băşici fosforescente, care păreau că împrăştie de-a lungul întregului braţ sclipiri stelare.

– Observatori, de ce aprindeţi şi stingeţi lumina ? se auzi deodată în căşti glasul limpede al Ingridei. Aveţi nevoie de ajutor? Furtuna s-a terminat şi acum începem lucrul. Venim îndată la voi.

– In nici un caz ! – o întrerupse sever şeful. Ne ameninţă o mare primejdie. Chemaţi-i pe toţi!

Erg Noor comunică celorlalţi observaţiile făcute din turn. După un scurt sfat, astronauţii hotărâră să scoată pe un cărucior partea mobilă a unuia dintre motoarele planetare. Şuvoaiele de foc lungi de câte trei sute de metri porniră să măture câmpia pietroasă, înlăturând toate cele văzute şi nevăzute din calea lor. În mai puţin de o jumătate de oră, oamenii putură să întindă netulburat cablurile rupte. Sistemul de apărare era restabilit. Era evident că încărcarea anamezonului trebuia efectuată mai înainte de a se începe noaptea planetară. Reuşiră să facă acest lucru cu preţul unor sforţări supraomeneşti. Istoviţi de această inuucă, închiseră toate trapele şi se adăpostiră Îndărătul blindajului de nestrăpuns al astronavei. Prin microfoane le parveneau din afară urletele uraganului ; dar tocmai din cauza aceasta, lumea lor mica, luminată puternic şi inaccesibilă forţelor întunericului, părea şi mai confortabilă.

Ingrid şi Luina lărgiră ecranul stereoscopic. Filmul fusese bine ales. În bibliotecă, la picioarele spectatorilor adunaţi acolo, clipociră strălucitoarele unde azurii ale Oceanului Indian. În faţa lor, se desfăşurau Jocurile lui Poseidon, întreceri mondiale la toate probele sporturilor nautice. În epoca Marelui Cerc, marea le era dragă şi accesibilă tuturora, nu ca pe vremuri, când nu puteau profita de ea decât unele popoare, din ţările de pe litoral. Sărituri, înot, plonjoane de pe platforme cu motor VI plute eoliene. Mii de trupuri tinere, frumoase, bronzate. Cîntece voioase, chiote şi muzica solemnă a întrecerilor finale...

Niza se aplecă spre biologul aşezat alături de ea: dus pe gânduri, el se şi vedea transportat în depărtări, pe scumpa lor planetă natală, cu natura ei îmblânzită de oameni.

– Ai luat vreodată parte la asemenea întreceri, Eon ?

Biologul se uită la ea, de parcă n-ar fi priceput întrebarea.

– întreceri? Nu, niciodată. Mă gândeam la ceva şi nu te-am înţeles imediat.

– Te gândeai, probabil, la asta, nu-i aşa ? şi tânăra fată arătă ecranul. Cît de îucântătoare pare lumea noastră, mai ales după bezna, furtuna şi meduzele electrice de-aici !

– Da ! De aceea şi doresc să pun mâna pe o asemenea jivină. Şi tocmai îmi băteam capul să rezolv această problemă.

Niza Krit se întoarse cu spatele la biolog, care râdea mulţumit, şi întâlni privirea zâmbitoare a lui Erg Noor.

– Şi dumneata tot la asta te gândeai, cum să capturăm oroarea aceasta neagră ? – întrebă ea ironic.

– Nu, mă gândeam la posibilitatea de studiere a discului-navă.

Licăririle şirete din ochii şefului aproape că o supărară pe Niza.

– înţeleg acum de ce în vechime barbarii se îndeletniceau cu războaiele ! Credeam că e numai un fel de a se grozăvi al sexului tare, cum era el numit în societatea rău organizată...

– Nu pot spune că ai întru totul dreptate, deşi în parte ai priceput vechea noastră psihologie. Eu însă am părerile mele: cu cât mai admirabilă este planeta noastră natală, cu atât mai mult doresc să-mi pun viaţa în slujba ei. Să plantez grădini, să scot din pământ metale, să produc energie, hrană, să creez muzică, aşa încât să pot lăsa în urmă-mi ceva aevea, făurit de mâinile mele, de

mintea mea. Eu unul nu cunosc decât Cosmosul, arta astronavigaţiei şi doar pe calea aceasta pot servi draga-mi omenire. Dar scopul nu-l reprezintă însuşi zborul, ci îmbogăţirea ştiinţei, descoperirea unor lumi noi pe care o dată şi o dată le vom preschimba în planete tot atât de minunate ca şi Pământul nostru. Dar dumneata, Niza, de dragul cărui ideal munceşti ? De ce şi pe dumneata te atrage atât de mult misterul astronavei-disc ? Crezi că este o simplă curiozitate?

Printr-o sforţare a voinţei, tânăra fată învinse greutatea mâinilor ei obosite şi le întinse şefului. Acesta le luă în mâinile lui mari şi le mângâie cu drag. Obrajii Nizei se îmbujorară, trupu-i obosit se simţi plin de forţe noi. Ca şi atunci, înainte de coborârea lor primejdioasă, îşi lipi obrazul de niîna lui Erg Noor, iertându-i şi lui, şi biologului aparenta lor trădare faţă de Pământ. Şi, ca să le dovedească pe deplin amândurora că este alături de ei, le propuse să pună în aplicare o idee ce-i venise în minte: să adapteze la unul dintre rezervoarele lor de apă un capac cu închidere automată, iar înăuntru să vâre o nadă, o bucată de carne crudă, trufanda care reprezenta hrana conservată a astronauţilor. Cînd făptura neagră va pătrunde înăuntru şi va fi închisă în rezervor, acesta să fie umplut prin robinete pregătite dinainte, cu un gaz terestru inert, iar apoi marginile capacului să fie sudate.

Eon era entuziasmat de inventivitatea „fetişcanei cu parul roşu”.

Cît despre Erg Noor, acesta era absorbit de problema punerii la punct a robotului antropoform şi de pregătirea unor puternice foarfeci electrohidraulice, pentru străpungerea spiralodiscului venit de pe cine ştie re astru îndepărtat.

Astronauţii se mai obişnuiseră cu întunericul înconjurător. Furtunile se potoliseră, locul gerului îl luase caldura: venise „ziua”, care dura cât nouă zile pământeşti. Mai aveau de lucru pentru patru zile terestre, ca sa desăvârşească transportarea pe „Tantra” a încărcăturilor ionice, a proviziilor şi a instrumentelor atât de preţioase. Pe lângă aceasta, Erg Noor socoti necesar sa ia şi oarecare obiecte personale care aparţinuseră membrilor echipajului dispărut, spre a le aduce, după o riguroasă dezinfectare – familiilor celor defuncţi. În Era Marelui Cerc, oamenii nu obişnuiau să se încarce eu prea multe lucruri, astfel încât transferarea lor pe Tantra” n-a prezentat greutăţi. În cea de-a cincea zi, curentul a fost întrerupt, şi biologul, împreună cu doi voluntari, Key Beer şi Ingrid, a închis în turnul de observaţie de lângă „Vela”. Fiinţele cele negre au apărut aproape îndată. Biologul îşi aranjase un ecran infraroşu şi

putea urmări acum mişcările „meduzelor” ucigătoare. Iată că una dintre ele se apropie de rezervorul-capcană, îşi strânse tentaculele şi, facandu-se ghem, începu să se strecoare înăuntru. Deodată, lângă orificiul deschis al rezervorului, apăru încă un romb negru. Cel care venise primul şi-a desfăcut tentaculele: luminiţele în formă de stea începură să se prindă şi să se stingă cu o viteză uimitoare, transformindu-se în vibratoare dungi de lumină purpurie, care, pe ecranul pentru raze invizibile, se arătau ca nişte fulgere verzi. Primul monstru se dădu la o parte ; al doilea se strânse într-o clipă şi căzu pe fundul rezervorului. Biologul întinse mâna spre buton, dar Key Beer îl reţinu. Acum, în rezervor se aflau două meduze înspăimântăloare. Era de mirare cum de reuşiseră să-şi reducă într-atât volumul lor aparent. O apăsare pe buton, şi capacul se închise. îndată cinci sau şase monştri negri se lipiră jur împrejur pe recipientul cel mare, îmbrăcat în exterior cu zirconiu. Biologul aprinse lumina şi transmise „Tantrei" rugămintea să fie conectat dispozitivul de apărare. Ca de obicei, arătările cele negre se topiră într-o clipă ; două dintre ele rămaseră însă prizoniere sub capacul ermetic închis al rezervorului.

Biologul se apropie de rezervor şi puse mâna pe capac. Simţi îndată o durere atât de sfâşietoarc, încât scoase un ţipăt. Braţul stâng îi a Urna inert, paralizat.

Mecanicul Taron îmbrăcă un scafandru de protecţie rezistent Ia temperaturi înalte, pentru a putea curăţa rezervorul cu un curent de azot terestru pur şi a suda capacul. Tot prin sudură fură închise robinetele ; recipientul fu acoperit cu un blindaj şi transportat în camera colecţiilor. Victoria îi costase scump: braţul biologului rămăsese paralizat cu toate sforţările medicului. Eon Tal suferea cumplit, dar nici ghind să renunţe la ideea de a participa la expediţia spre discul-spirală. Erg Noor, care înţelegea foarte bine curiozitatea lui ştiinţifică într-adevăr mistuitoare, nu s-a îndurat să-l lase pe „Tantra".

Spiralodiscul – oaspe venit din lumi îndepărtate – se afla la o distanţă cu mult mai mare de ,,Vela" decât crezuseră la început. În lumina reflectoarelor – difuză In depărtare nu putuseră iniţial să-i aprecieze bine dimensiunile. Eră o construcţie cu adevărat colosală, având un diametru aproximativ de 350 de metri. Ca să întindă până la el sistemul de protecţie, au fost nevoiţi să demonteze de pe „Vela" cablurile. Astronava misterioasă se înălţa deasupra oamenilor ca un zid aproape vertical, care se pierdea departe, în apele

întunecate ale cerului.Nori ca de smoală învăluiau marginea superioară a discului uriaş. întreaga lui suprafaţă era acoperită cu o masă de un verde de malachit şi care – după cum arătau adâncile crăpături ce-1 brăzdau – atingea aproape un metru grosime. Sub stratul acesta se zărea strălucind un metal de un albastru viu. Partea discului întoarsă spre „Vela" era prevăzută cu o creastă în formă de val, răsucită în spirală, având cincisprezece metri în diametru şi aproape zece metri în înălţime. Cealaltă parte, cufundată în beznă, părea să fie mai bombată, constituind o calotă sferică lipită de discul gros de douăzeci de metri. Şi aici se vedea şerpuind un val înalt de parcă la suprafaţa navei ar fi ieşit o parte a unei ţevi în spirală.

Discul acela colosal se înfundase adânc cu o margine în sol. La poalele zidului metalic vertical, oamenii văzură stânca topită, care cursese înlături ca o smoală groasă.

Exploratorii pierdură mai multe ore căutând o trapă sau vreun orificiu oarecare. Intrarea era însă camuflată sub stratul de malachit ori de metal oxidat, sau, poate, fusese închisă cu atâta măiestrie, încât nu se putea desluşi nici cel mai mic indiciu al existenţei sale. Nu găsiră nici găuri de-ale aparatelor optice, nici robinete ale sistemului de purjare. Stânca de metal părea turnată dintr-o bucată. Erg Noor, care prevăzuse acest lucru, hotărâ să pătrundă înăuntrul navei cu ajutorul dispozitivului de tăiere electrohidraulic, care biruia orice blindaj al astronavelor terestre. După o scurtă consfătuire, căzură cu toţii de acord să deschidă creasta spiralei. Acolo trebuia negreşit să se afle un gol oarecare, fie o conductă, fie o comunicaţie circulară, prin care puteau ajunge până la încăperile dinăuntru fără riscul de a da peste o serie de despărţituri.

O studiere temeinică a spiralodiscului necesita o expediţie specială. Mai înainte însă ca aceasta să pornească spre o planetă atât de primejdioasă, trebuia să se demonstreze că în interiorul navei s-au păstrat neatinse aparatele şi materialele, ca şi obiectele de uz curent ale celor care străbătuseră depărtări atât de fantastice, încât, pe lângă ele, traiectoriile astronavelor terestre păreau doar timide excursii.

De partea cealaltă, spirala ajungea până la sol. Deplasară până acolo un proiector şi traseră fire de înaltă tensiune. Lumina albăstruie reflectată de disc se răspândi ca o pâclă peste câmpie, ajungând până la nişte obiecte întunecoase şi foarte înalte, cu contururi nedefinite, probabil stânci, printre care se căscau porţile largi ale unui întuneric fără fund. Nici reflexele

ceţoaselor pete stelare, nici razele proiectorului nu permiteau să ghiceşti, dincolo de aceste porţi negre, existenţa unui sol. Probabil că tocmai acolo se afla coborâşul spre câmpia cea joasă pe care o întrezăriseră în răstimpul descinderii.

Căruciorul automat se apropie cu un uruit surd şi descarcă singurul robot universal de care dispunea „Tantra". Fără să-i pese de întreita-i greutate, acesta se îndreptă în grabă spre disc şi se opri în fa fa lui ; părea o namilă cu picioarele scurte, cu trunchiul prelung, şi capul enorm, înclinat ameninţător înainte.

Ascultând de comenzile lui Erg Noor, robotul luă cu cele patru braţe ale sale masivul dispozitiv de tăiere şi rămase în aşteptare, înfipt pe picioarele-i crăcănate, gata să treacă la execuţia primejdioasei acţiuni.

– Robotul va fi condus doar de Key Beer şi de mine, spuse la telefon şeful expediţiei. Scafandrii noştri sunt mai bine protejaţi. Ceilalţi, care au scafandrii biologici, să se îndepărteze...

Deodată, şeful se opri. Prin conştiinţa lui trecu fulgerător ceva ce-i stârni în inimă o teamă de neînţeles: simţi că i se taie picioarele. În locul nobilei lui voinţe umane, fără de veste apăru supunerea oarbă a unui animal sleit de puteri. Scăldat în sudoare, Erg Noor înainta fără să vrea spre poarta cea neagră. Strigătul Nizei, râsunînd în telefonul său, îl dezmetici pentru o clipă.

Se opri în loc, dar puterea întunecată care-i stăpinea psihicul îl mână din nou înainte.

Aflaţi la marginea cercului de lumină, Key Beer şi Eon Tal porniră împreună cu şeful expediţiei, oprindu-se ca şi el în drum şi luptind din greu împotriva lor înşişi. Acolo, la poarta întunericului, învăluită de neguri, se stârni o mişcare, o formă de neconceput pentru mintea omenească şi cu atât mai înspăimântătoare. De rândul acesta, nu mai era cunoscuta făptură cu chip de meduză ; în penumbra cenuşie se mişca o cruce neagră, cu bratele largi şi o umflătură eliptică în centru. Pe trei extremităţi ale crucii se vedeau lentile care străluceau în lumina proiectorului, estompată de ceaţă. Baza crucii se pierdea în bezna unei văgăuni.

Erg Noor, care mergea mai repede decât ceilalţi, ajunse cam la o sută de paşi de obiectul acesta neînţeles, şi căzu. Chiar mai înainte ca oamenii încremeniţi de spaimă să-şi fi putut da seama că în joc este însăşi viaţa şefului lor, crucea neagră se înălţă deasupra cablurilor electrice. Se aplecă înainte ca

un lujer de plantă, cu intenţia vădită să-şi ajungă victima peste câmpul de protecţie.

Cu un efort suprem, Niza Krit sări spre robot şi întoarse manetele de comandă pe care acesta le avea la ceafă. Automatul ridică dispozitivul de tăiere încet şi parcă nesigur. Văzând cu deznădejde că nu poate conduce cum trebuie acest mecanism complex, Niza se repezi înainte pentru a-1 acoperi cu trupul său pe Erg Noor. Din cele trei extremităţi ale crucii ţâşniră fulgere şerpuitoare. Tînăra fată căzu peste Erg Noor cu braţele aruncate înlături. Din fericire, robotul apucase să întoarcă dispozitivul de tăiere drept spre centrul crucii celei negre. Aceasta se îndoi convulsiv, ca şi cum ar fi căzut pe spate, şi dispăru în bezna de nepătruns dintre stânci. Erg Noor şi cei doi tovarăşi ai lui îşi veniră îndată în fire, ridicînd-o pe Niza ; se retraseră dincolo de marginea discului-spirală. Însoţitorii lor, care se dezmeticiră între timp, împingeau spre ei un tun improvizat dintr-un motor planetar. Cu o ferocitate pe care nu şi-o cunoscuse până acum, Erg Noor îndreptă şuvoiul distrugător al radiaţiilor spre stâncile care formau poarta Întunericului şi mătură câmpia cu cea mai mare grijă, căutând să nu scape nici un metru pătrat al solului. Eon Tal, îngenuncheat în faţa Nizei, îi vorbea încet, prin telefon, căutând să-i distingă faţa, prin silicolul căştii. Tînăra fată ţinea ochii închişi şi nu se mişca de loc. Nici prin telefon, nici prin scafandru, biologul nu reuşi să prindă vreo urmă de respiraţie.

– Monstrul a omorât-o pe Niza ! – strigă cu durere Eon Tal zărindu-1 pe Erg Noor care se apropia. Prin viziera îngustă a căştii nu putea vedea ochii şefului.

– Transportaţi-o imediat pe „Tantra", în îngrijirea Lumei ! porunci el, şi glasul îi suna acum mai metalic decât oricînd. Ajută-i şi dumneata să elucideze natura afecţiunii. Rămânem aici şase inşi pentru desăvârşirea cercetărilor. Geologul să meargă cu voi şi să adune toate mostrele de roci întâlnite pe drum. Nu putem zăbovi mai mult pe această planetă. Pentru cercetări am avea nevoie de tancuri cu o protecţie superioară ; fără ele, primejduim echipajul în mod inutil. Luaţi al treilea cărucior şi grăbiţi-vă !

Erg Noor se întoarse şi, fără să mai arunce vreo privire îndărăt, se îndreptă spre astronava-disc. „Tunul" fu împins înainte. Inginerul mecanic, care se postă lângă el, aruncă şuvoiul de foc din zece în zece minute, măturând tot semicercul până la marginea discului. Robotul trase dispozitivul de tăiere lângă

creasta celei de a doua volute exterioare a spiralei, care îi ajungea la înălţimea pieptului.

Un vuiet puternic străbătu chiar şi prin grosimea scafandrilor de înaltă protecţie. Pe porţiunea pe care o aleseseră pe stratul de malachit, începură să şerpuiască crăpături mărunte. Bucăţi din această masă dură zburau înlături, lovindu-se cu zgomot de trupul metalic al automatului. Deplasându-se lateral, dispozitivul de tăiere desprinse din stratul protector o lespede întreagă şi descoperi o suprafaţă grunjoasă de un albastru plăcut chiar şi In lumina proiectorului. După ce robotul decapă * un pătrat destul de larg pentru trecerea unui scafandrier, Key îl făcu să practice în metalul albastru o tăietură profundă care totuşi nu străpunse întreaga lui grosime. Automatul trase o a doua linie, perpendiculară pe cea dintâi, şi începu să mişte tăişul înainte şi înapoi, mărind tensiunea. Crestătura se adinci cu mai bine de un metru. Cînd şi cea de a treia latură a pătratului fusese trasată, tăieturile începură să se caşte, lărgindu-se înspre afară.

– Atenţiune ! înapoi, jos ! strigă prin microfon Erg Noor, deconectând robotul şi trăgându-se îndărăt.

O bucată groasă de metal se răsfrlnse deodată ca tinicheaua unei cutii de conserve: din orificiul deschis tîşni pe o tangentă la spirală o flacără orbitoare, irizată. Această deviere a văpăii, ca şi topirea metalului albastru, care reînchise într-o clipă gura, Ii salvă pe exploratori. Din puternicul robot nu mai rămăsese decât o masă informă, din care ieşeau jalnic două picioare scurte. Erg Noor şi Key Beer scăpaseră numai datorită scafandrilor lor. Explozia îi aruncă departe de astronava aceea ciudată, Ii împrăştie pe ceilalţi, răsturnă ,,tunul" şi rupse cablurile de înaltă tensiune.

Venindu-şi în fire după şocul suferit, Inţeleseseră cu toţii că au rămas fără apărare. Din fericire, se aflau în câmpul luminat de proiector. Nimeni nu era rănit. Erg Noor hotărâ totuşi că le ajunge. Părăsind instrumentele, cablurile şi proiectorul devenite inutile, cercetătorii se urcară pe căruciorul care nu suferise deteriorări şi se retraseră în grabă spre „Tantra".

Fericitul concurs de împrejurări carc-1 scăpase în clipa deschiderii imprudente a astronavei străine nu fusese nicidecum determinat de spiritul de prevedere al şefului. O a doua încercare s-ar fi putut solda cu rezultate mult mai tragice... iar Niza, astronavigatoarea lui dragă, ce-o fi cu ea ?... Erg Noor trăgea nădejd scafandrul ei mai atenuase puţin puterea ucigăto crucii negre. La urma urmei,

* A decapa – a curaţi, a prepara o suprafaţă metalică în vederea unei operaţii ulterioare (n r).

nici biologul nu fusese omorât de atingerea monstruoasei meduze. Dar putea ca ei, departe de perfecţionatele institute medicale de Pământ, să combată acţiunea unei arme necunoscute.

În camera de trecere, Key Beer se apropie de şeful expediţiei, arătându-i partea din spate a umărului stâng. Erg Noor se întoarse spre oglinzile – mobil indispensabil al cabinelor intermediare – ce serve unui control atent la întoarcerea de pe o planetă străin O pojghiţă subţire de pe umărarul făcut din zirconiu titanic se desfăcuse ; din ruptură se vedea un fragme de metal azuriu, care pătrunsese dublura izolatoare fără a fi străpuns stratul interior al scafandrului. Abia reuşiră să scoată schija aceasta. Cu preţul atâtor primejdii şi de fapt cu totul întâmplător, puteau acum să aducă pe Pământ o mostră din enigmaticul metal al spiralodiscului. În sfârşit, eliberat de scafandru, Erg Noor reuşi să intre sau mai bine zis să se târască sulb apăsarea îngrozitoare a teribilei planete, înăuntrul navei lui.

Membrii expediţiei îl aşteptau cu o mare nerăbdare. Prin stereovizofoanele lor, urmăriseră desfăşurarea catastrofei, aşa încât nu mai aveau nevoie să pună întrebări.

CAPITOLUL IV
FLUVIUL TIMPULUI

Veda Kong şi Dar Veter stăteau pe mica platformă a elicoplanului care plutea încet deasupra nemărginitelor stepe. O dulce adiere făcea să unduiască ierburile dese, smălţuite de flori. În depărtare, spre taiga, se zărea o turmă de vite bălţate alb şi negru, o specie nouă de animale, obţinută prin încrucişarea vacilor cu iacii şi bivolii.

Dealurile scunde şi liniştitele râuri cu văi largi, totul respira pacea vastelor întinderi ale acestei regiuni terestre, care o dată se chemase Depresiunea vest-siberiană.

Dar Veter contempla gânditor acest tărâm, odinioară acoperit de mlaştini mohorâte şi de crânguri firave ale nordului siberian, şi în minte-i răsărea tabloul unui maestru străvechi care îi lăsase din copilărie o impresie adâncă, de neşters.

...Pe un promontoriu împrejmuit de cotul unui mare fluviu, se ridica o bisericuţă de lemn, înegrită de ani, pierdută în imensitatea ogoarelor şi a păşunilor. Crucea subţire din vârful turlei se profila pe norii cei groşi. În micul cimitir din spatele bisericii, un pâlc de mesteceni şi sălcii îşi plecau In bătaia vântului coamele despletite. Ramurile lor aproape că atingeau crucile pe jumătate putrezite, prăbuşite sub vremi şi furtuni în iarba umedă şi crudă. De partea cealaltă a fluviului, goneau ameninţător deasupra câmpiei nori vineţi plumburii, în-grămădindu-şi stâncăriile. În curgerea ei, apa aruncalumini reci, de oţel. Acelaşi luciu rece stăruia pretutindeni. Pământul era muiat de ploaia îndărătnică pe care o cunoşteau toamnele acelor vitrege ţinuturi septentrionale. Şi toată gama posomoritelor tonuri albastre – cenuşii – verzi ale acestui tablou evoca vastele tărâmuri sărace, unde omul vieţuia în nevoi, suferind de foame şi frig, copleşit de singurătatea lui, atât de caracteristică îndepărtatelor timpuri ale nechibzuinţei.

Lui Dar Veter, această piesă de muzeu, renovată şi luminată de raze invizibile, îndărătul unei transparente plăci de protecţie, îi părea o fereastră deschisă spre vechime.

Se întoarse tăcut spre Veda. Tînăra femeie îşi pusese mâna pe balustrada

platformei. Cu capul plecat, stătea pe gânduri, privind înaltele ierburi unduite de vânt. Negară argintie se tălăzuia molatec, în timp ce elicoplanul plutea fără grabă deasupra stepei. Cînd şi când, mici virtejuri fierbinţi se năpusteau asupra călătorilor, răvăşind părul Vedei, jucindu-se cu rochia ei, suflând şăgalnic în ochii lui Dar Veter. Dar nivelatorul automat funcţiona mai iute ca gândul, aşa că rotunda platformă zburătoare abia dacă se legăna sau tresărea.

Dar Veter se aplecă peste indicatorul de itinerar. Harta geografică se mişca repede, reflectând propria lor deplasare ; se abătuseră cam prea mult spre nord. Trecuseră demult de paralela 60, depăşiseră locul de confluenţă al fluviilor Irtlş şi Obi şi se apropiau acum de un şir de înălţimi denumite Povârnişurile siberiene.

Cei doi călători care timp de patru luni lucraseră la săpături în regiunea vechilor curg ane * scitice din stepele dogoritoare de la poalele munţilor Altai, erau obişnuiţi cu întinderi vaste. Cercetările arheologice îi cufundaseră în vremile de demult în care prin stepele sudului nu treceau decât pilcuri rare de călăreţi înarmaţi.

Veda se întoarse tăcută şi arătă spaţiul din faţa lor. Acolo, în vibrarea văzduhului încins, părea că pluteste ruptă de pămint, o insuliţă întunecată. Peste clteva clipe elicoplanul se apropie de deluşor, probabil halda unei mine părăsite. Din vechile clădiri ale exploatării nu rămăsese nimic – doar o gâlmă pe care creşteau ierburi.

Platforma zburătoare se aplecă brusc.

Dar Veter o prinse maşinal pe Veda de mijloc şi se apleca spre marginea ridicată a platformei. Elicoplanul redresă o clipă, pentru ca apoi să se prăbuşească la poalele dealului. Amortizoarele intrară în funcţiune: Verda şi Dar Veter fură proiectaţi pe coasta movilei, direct într-un tufiş. După o clipă de tăcere răsună râsul melodios al Vedei. Veter îşi închipui cum trebuie să-i fie propria faţă uimită şi zgâriată. Dezmeticindu-se, la rândul său izbucni în râs, arătându-i-se fericit că o vede pe Veda teafără şi nevătămată şi că accidentul n-avusese urmari grave.

- Nu degeaba li se interzice elicoplanelor să zboare la înălţime mai mare de opt metri, spuse gâfâind Veda Kong. Acum înţeleg şi eu...

- La orice pană, aparatul se prăbuşeşte şi singura speranţă sunt doar amortizoarele. N-avem ce-i face; e neajunsul faptului că aceste aparate au dimensiuni atât de mici şi o greutate atât de redusă. Ba mă tem că vom mai

avea de plătit pentru zborurile noastre reuşite, făcu Dar Veter.

* Curg an sau gorgan – movilă în care se crede că ar fi un mormânt străvechi (n.r.).

– Ce vrei să spui? – întrebă Veda, redevenind serioasă.

– Funcţionarea ireproşabilă a aparatelor de stabilirile presupune o mare complexitate a mecanismelor. Mă tem că o să-mi ia o groază de timp ca să mă descurc cu ele. Va trebui să ieşim de aici după metoda celor mai neajutoraţi strămoşi ai noştri.

In ochii Vedei jucau lumini şăgalnice. Ii întinse o nuia, şi Dar Veter o ridică uşor din mijlocul tufelor, pornira spre elicoplanul căzut, îşi unseră zgârieturile cu o soluţie cicatrizantă şi-şi lipiră hainele rupte. Dar Veter pregăti pentru Veda un culcuş la umbra unui tufiş, apoi se apucă să studieze cauzele avariei. După cum bănuia, se defectase ceva la nivelatorul automat, iar dispozitivul de blocare al acestuia deconectase motorul. De cum a deschis carterul, şi-a dat seama de imposibilitatea reparaţiei: ar fi trebuit să zăbovească prea mult asupra unor extrem de complexe probleme electronice. Cu un oftat de mâhnire îşi îndreptă spatele obosit şi aruncă o privire spre tufişul unde Veda Kong aţipise, într-o atitudine de calină încredere. În stepa dogoritoare nu se vedea până hăt în zare ţipenie de om. Deasupra stratului de aer care vibra de căldură, planau două mari păsări de pradă.

Aparatul, până acum atât de docil, nu mai era decât un disc inert care zacea pe pământul uscat. Veter fu cuprins de o ciudată senzaţie de singurătate, de parcă ar fi fost rupt de restul lumii.

Şi totuşi, nu se temea de nimic. Cînd se va inopta, vizibilitatea va fi mai bună, vor zări fără îndoială lumini şi se vor îndrepta înspre ele. Plecaseră fără bagaje, fără radiotelefon, fără lanterne sau mâncare.

„Pe timpuri, dacă nu luai cu tine în stepă provizii de hrană şi apă, puteai muri de foame... şi de sete”, gândea fostul director al staţiunilor exterioare, ferindu-şi ochii de lumina orbitoare a soarelui. îşi alese un locşor sub vişinul care o umbrea pe Vedea şi se întinse pe iarba ale cărei fire uscate îl înţepau prin stofa subţire a hainelor. Foşnetul vântului şi căldura zilei îl toropeau ; firul gândurilor era lin, prin minte i se perindau imagini din timpuri străvechi, popoare, triburi şi oameni izolaţi treceau într-o lungă procesiune... Părea că din genunile trecutului, curgea un mare fluviu de întâmplâri, personaje şi veşminte mereu schimbătoare.

– Veter! – îl smulse din somnolenţă chemarea glasului iubit. Se ridică în

capul oaselor.

Discul roşu al soarelui atingea acum marginea întunecată a orizontului. În văzduh nu se simţea nici cea mai mică adiere.

– Veter, stăpânul meu, glumi Veda, înclinându-se în fata lui, aşa cum făceau în vechime femeile Asiei, binevoieşte a te trezi şi a-ţi aminti de mine.

După câteva exerciţii de gimnastică, Dar Veter alungă definitiv orice urmă de somn. Veda încuviinţă proiectul său de a aştepta înnoptarea. întunericul îi găsi discutând cu însufleţire despre munca lor din trecut. Deodată el îşi dădu seama că Veda tremură. Mîinile tinerei femei erau reci ; desigur, hainele ei uşoare nu reuşeau s-o apere de răcoarea nopţii septentrionale.

La paralela 60, nopţile de vară sunt luminoase; reuşiră să adune o grămadă mare de vreascuri.

Se auzi o descărcare electrică: Dar Veter scoase o scînteie din puternicul acumulator al elicoplanului şi curând, un mare foc alungă întunericul şi dărui oamenilor căldura lui binefăcătoare.

Veda părea că se deschide iar ca o floare în lumina soarelui, şi amândoi se lăsară furaţi de visare. În cele o sută de milenii în care focul fusese refugiul şi salvarea omului, se depusese în străfundul sufletului său un indestructibil sentiment de apărare şi tihnă, care renâştea înaintea focului ori de câte ori frigul şi întunericul se înstăpâneau...

– Spune-mi, Veda, ce te frământă ? – se nelinişti Dar Veter, prinzând o umbră de tristeţe pe faţa tovarăşei lui.

– Mi-am adus aminte de fata aceea... cu basma... – răspunse încet Veda, fără a-şi lua ochii de la tăciunii aurii.

Veter înţelese. În ajunul zborului lor, tocmai terminaseră săpăturile la un mare mormânt scitic din stepa Altaiului. În interiorul unei construcţii din bîrne, bine păstrată, găsiseră scheletul unui bătrân şef de trib, înconjurat de oseminte de cai şi de sclavi, îngropate sub taluzul curganului. Bătrânul fusese înmormântat cu paloşul, scutul şi platoşa sa, iar la picioarele lui se afla ghemuit scheletul unei femei foarte tinere ; o maramă de mătasă, odinioară petrecută în jurul feţei, se lipise de craniu, în ciuda tuturor precauţiunilor luate, nu izbutiră să conserve această basma ; totuşi înainte să se fi pulverizat, reuşiseră să reproducă întocmai trăsăturile frumosului chip ce se întipărise pe mătase, cu milenii în urmă. Năframa dezvăluise un amănunt groaznic: ochii ieşiţi din orbite ai femeii, desigur sugrumată cu această basma şi aruncată-n groapa soţului

spre al însoţi pe neştiutele căi de dincolo de mormânt. Ea nu părea să fi avut mai mult de nouăsprezece ani, în vreme ce el trecuse de şaptezeci, o vârstă venerabilă pentru acea epocă.

Veter îşi aminti de viile discuţii stârnite printre tinerii colaboratori ai expediţiei arheologice conduse de Veda în legătură cu această descoperire. Femeia îşi urmase bărbatul de bună voie ori prin constrângere ? Şi de ce ? In numele cărui ideal ? Dacă era dintr-o mare iubire plină de abnegaţie, cum de au avut inimă s-o ucidă în loc s-o păstreze ca pe cea mai frumoasă amintire a defunctului în lumea celor vii ?

Atunci a luat cuvântul Veda Kong. îşi aţintea ochii arzători asupra gorganului, străduindu-se a străbate cu gândul straturile vremilor apuse:

– încercaţi să-i înţelegeţi pe acei oameni! întinderile stepelor străvechi erau cu adevărat nemărginite pentru mijloacele de locomoţie ale acelei epoci; cai, cămile, boi. Pe această imensitate trăiau triburi nomade de crescători de vite, care nu numai că erau dezuniţi, dar se şi vrăjmăşeau cumplit. Ura şi dorul de răzbunare creşteau din generaţie în generaţie. Orice străin era socotit un duşman, orice alt trib – o pradă bogată de vite şi sclavi, adică în oameni care munceau, ca animalele, sub ameninţarea biciului. O asemenea orânduire socială prilejuia, pe de o parte, o mare libertate, necunoscută uouă, care îngăduia individului să-şi satisfacă măruntele pasiuni şi dorinţe, iar pe de altă parte o nemaipomenită rezervă în raporturile dintre oameni. În cazul când o seminţie sau un trib se compunea dintr-un număr restrâns de inşi în stare să-şi asigure hrana prin vânătoare ori prin culesul roadelor, tocmi aceştia liberi trăiau în necontenită spaimă că vor fi atacaţi şi luaţi în robie sau nimiciţi de războinicii lor vecini. Dacă însă ţara era izolată şi avea o populatie numeroasă capabilă să alcătuiască o mare forţă militară oamenii plăteau faptul de a fi apăraţi împotriva năvălirilor cu preţul scump al libertăţii lor, căci în aceste state puternice se dezvoltau întotdeauna despotismul şi tirania. Aşa s-a întâmplat în Egiptul antic, în Asiria şi în Babilon.

Femeile, mai cu seamă cele frumoase, reprezentau o pradă şi o jucărie a celor puternici. Nu puteau trăi fără un stăpân şi un apărător.

Dorurile şi voinţa femeii însemnau atât de puţin... atit de puţin, încât In faţa unei asemenea vieţi... cine ştie, poate că moartea le părea mai uşoară...

Răspunzând acum gândurilor lui Veter, Veda se trase mai aproape de el, răscolind crengile aprinse, cu ochii la flăcăruile albăstrii ce jucau pe tăciuni.

– Cît curaj îţi trebuia pe atunci ca să rămâi tu însuţi şi să te ridici în viaţă în loc să decazi... murmură ea.

– Părerea mea – replică Dar Veter – este că exagerezi. Pe lingă faptul că oamenii se obişnuiseră cu această existenţă, dezorganizarea ei înmulţea întâmplările neprevăzute, după cum ies scîntei din scăpărările cremenei.

– Şi eu sunt uimită de faptul că strămoşii noştri nu înţelegeau această lege simplă care spune că destinul unei orânduiri e determinat de oamenii înşişi, că o societate corespunde dezvoltării morale şi ideologice a membrilor ei, dezvoltare determinată de factorul economic...

– ...Şi că forma perfectă a unei ştiinţifice organizări sociale – urmă Dar Veter – nu reprezintă o simplă acumulare cantitativă a forţelor de producţie, ci o nouă treaptă calitativă. E doar atât de simplu ! Interdependenţa dialectică, datorită căreia noile relaţii sociale sunt tot atât de imposibile fără oameni noi, ca şi-aceştia fără o economie nouă, a făcut umanitatea să acorde cea mai mare atenţie educaţiei fizice şi morale a omului. Cînd s-a ajuns în sfârşit la aceasta ?

– In E.L.D., spre finele secolului Sciziunii.

– A fost la timp ! Tehnica distrugătoare a războiului...

Dar Veter tăcu şi se întoarse spre umbra dintre focul lor şi povârnişul movilei. Un tropot greu şi o răsuflare aprigă, întretăiată, îi făcură pe cei doi călători să sară în picioare.

În faţa focului, răsări un taur negru, enorm. Flăcările aruncau reflexe sângerii în ochii lui holbaţi şi furioşi. Sforâind sălbatic şi scurmând cu copitele pământul uscat, dihania se pregătea să atace. În lumina slabă a focului părea de proporţii uriaşe ; capul său lăsat în jos semăna cu un mare bolovan de granit, iar grumazul înalt cu muşchi puternic dezvoltaţi se arcuia ca un munte. Pînă acum nici Veda, nici Dar Veter nu mai avusese prilejul să înfrunte forţa destructivă a unei fiare, cu creierul inaccesibil oricărei influenţe a raţiunii.

Tînăra femeie stătea nemişcată, cu mâinile încrucişate pe piept, ca hipnotizată de cumplita arătare ţâşnită din beznă. Sub impulsul unui puternic instinct, Dar Veter se puse între taur şi Veda, cum o făcuseră de mii şi mii de ori strămoşii lui. Dar omul erei noi era dezarmat.

– Veda, sări în dreapta... abia avu el timpul să spună, că animalul se şi năpusti asupra lor.

Trupurile bine antrenate ale celor doi călători se puteau însă întrece în viteză chiar şi cu agerimea primitivă a taurului. Namila trecu valvârtej pe lângă

ei şi se afundă cu mare zgomot în desişul tufelor. Veda şi Dar Veter rămaseră în întuneric la cativa paşi de elicoplan. Aici, mai departe de foc, noaptea nu era chiar atât de neagră şi rochia de culoare deschisă a Vedei se vedea, fără îndoială, de departe. Taurul ieşi dintre tufe. Dar Veter o ridică pe tovarăşa lui, iar aceasta, dintr-un singur salt, ajunse pe platforma aparatului. În timp ce animalul se întorcea, scurmind pământul, Dar Veter se piti şi el alături de Veda. Schimbă cu ea o privire rapida: ochii prietenei lui exprimau doar o sinceră îngrijorare. Capota motorului fusese scoasă încă din timpul cind Dar Veter încercase să descifreze tainele complicatului mecanism. Incordându-şi toţi muşchii, Dar Veter smulse acum din parapetul platformei cablul de nivelare, vârâ capătul său dezvelit sub conul principal al transformatorului şi o dădu binişor pe Veda la o parte. În aceeaşi clipă, taurul agăţă cu cornul parapetul şi elicoplanul se cutremură de puteriica lovitură. Dar Veter atinse cu capătul cablului boiul animalului. Un fulger gălbui, o bubuitură surdă şi fioroasa jivină se prăbuşi grămadă.

– L-ai ucis ! – strigă indignată Veda.

– Nu prea cred, căci pământul e uscat – zâmbi el multurnit de şiretenia lui.

Drept confirmare a cuvintelor sale, taurul mugi slab, ridică şi se depărta în trap nesigur, fără să se mai uite înapoi, de parcă s-ar fi ruşinat de înfrângerea suferita. Cei doi călători se întoarseră la foc. Un braţ de vreascuri învioră flacăra pe cale să se stingă.

– M-am încălzit – spuse Veda. Să ne urcăm pe deluşor.

Vîrful movilei ascundea focul; stelele palide ale cerului nordic se pierdeau la orizont, ca nişte luminiţe în negură.

Spre apus nu se vedea nimic ; la nord abia dacă puteau discerne nişte şiraguri de licăriri ; la sud, tot atit de departe, strălucea, ca o stea luminoasă, un turn de observaţie al crescătorilor de vite.

– Stăm cam prost. Va trebui să umblăm toată noaptea... – mormăi Dar Veter.

– Ba nu, priveşte ! şi Veda arătă spre răsărit, unde se aprinseră deodată patru lumini aşezate în pătrat. Pînă acolo mai aveau doar câţiva kilometri. Stabilind cu ajutorul stelelor direcţia, ei coborâră. Veda Kong zăbovi câteva clipe lângă jarul care ardea mocnit; părea că încearcă să-şi aducă aminte de ceva.

– Rămâi cu bine, căminul nostru, spuse ea gânditor. De bună seamă că nomazii au avut totdeauna asemenea locuri de popas vremelnice şi nesigure. Astăzi am fost şi eu o femeie din acele vremi.

Se întoarse spre Dar Veter şi-i puse, încrezătoare, mâna pe grumaz.

– Am simţit atât de viu nevoia să fiu ocrotită ! Nu din teamă, nicidecum, dar dintr-un fel de fascinantă supunere în faţa destinului. Cel puţin, aşa mi s-a părut.

Impreunându-şi mâinile la ceafă, se întinse înaintea focului, mlădioasă ca întotdeauna. În clipa următoare, ochii ei îşi recăpătară strălucirea şăgalnică.

– Hai, du-mă... eroule! Şi vocea ei joasă sună misterios şi în acelaşi timp mângâietor.

Noaptea limpede, îmbălsămată de miresmele ierburilor, era însufleţită de glasul gângănilor şi de ţipetele păsărilor. Veda şi Dar Veter înaintau cu băgare de seamă, temându-se să nu calce în vreo vizuină ascunsă sau într-o crăpătură din pământul uscat. Măturicele negre le lunecau înşelător pe lângă glezne. Veter scruta întunericul ori de câte ori din el se iveau contururile vreunei tufe.

Veda râse încet.

– N-ar fi trebuit să luăm cu noi acumulatorul şi cablul ?

– Eşti neserioasă, Veda, răspunse blând Dar Veter. Mai neserioasă decât m-aş fi aşteptat!

Tînăra femeie deveni deodată gravă.

– Am simţit mult prea viu protecţia dumitale...

Şi Veda începu să vorbească sau, mai bine zis, să-şi depene cu glas tare gândurile, privind activitatea viitoare a expediţiei sale. Prima etapă a săpăturilor din gorganele stepei se încheiase şi colaboratorii ei se întorceau acum la vechile lor îndeletniciri sau îşi căutau altele noi. Dar Veter, însă, care încă nu-şi alesese altă ocupatie era liber s-o urmeze pe aleasa inimii lui. Judecind după informaţiile primite, activitatea lui Mwen Mas se desfăşura în condiţii bune. Dar chiar şi altminteri, Consiliul nu l-ar fi readus pe Dar Veter atât de repede în vechiul său post. În epoca Marelui Cerc nu era considerat util să munceşti prea multă vreme în acelaşi domeniu, spre a nu ţi se ofili darul cel mai de pret al omului – inspiraţia creatoare – şi nu-ţi puteai relua vechea îndeletnicire decât după o întrerupere mai îndelungată.

– Nu ţi s-a părut meschină şi monotonă munca noastră, după cei şase ani de contact nemijlocit cu cosmosul ?

Privirea limpede şi atentă a Vedei îi căuta ochii.

– Nicidecum – protestă Dar Veter – dar ea nu-mi oferă acea încordare a puterilor cu care am fost obişnuit. Fără aceasta risc să devin mult prea liniştit, de parcă aş urma un tratament cu vise albastre!

– Vise albastre ! ? repetă Veda. Şi pentru Dar Veter răsuflarea ei oprită o clipă fu mai grăitoare decât roşeaţa-i din obraji, de altfel invizibilă în întuneric.

– îmi voi continua cercetările spre miază-zi, urmă Veda. Dar nu înainte să fi adunat o nouă echipă de cercetători voluntari. Pînă atunci, voi da unor tovarăşi, care m-au chemat de mult, ajutor la nişte săpături submarine.

Veter pricepu şi inima îi bătu de bucurie. Dar se grăbi să-şi stăpânească emoţia şi veni în ajutorul Vedei, întrebînd-o calm:

– E vorba de oraşul scufundat în sudul Siciliei ? Am văzut în Palatul Atlantidei lucruri minunate aduse de acolo.

– Nu, acum explorăm litoralul răsăritean al Mediteranei, Marea Roşie şi coastele Indiei. Am întreprins acolo cercetări în legătură cu vestigiile istorice conservate sub apă, din vremea culturii indo-cretane şi până la începutul Veacurilor de întuneric.

– Ceea ce înainte era ascuns sau pur şi simplu aruncat în mare, în clipele când micile oaze de civilizaţie se nărui sub presiunea forţelor proaspete, ba chiar şi nepăsătoare: îmi închipui acest lucru, rosti gânditor Dar Veter, scrutând mereu câmpia alburie. Inteleg de asemenea prăbuşirea culturii antice, când statele cele vechi, puternice datorită legăturii lor cu natură, n-au fost în stare să schimbe nimic în lume, să lichideze sclavagismul din ce în ce mai odios şi aristocraţia parazitară...

– Şi atunci locul anticului sclavagism l-a luat feudalismul – urmă Veda – bezna religioasă a Evului Mediu. Dar ce anume ţi se pare de neînţeles ?

– Nu-mi pot închipui prea bine cultura indo-cretană.

– Nu cunoşti cercetările cele mai recente. Dezvoltarea acestei culturi a fost urmărită pe un vast teritoriu, care se întinde din America până în India de Nord şi China Vestică, înglobînd şi sudul Asiei Mijlocii şi insula Creta.

– Nu bănuiam că în timpuri atât de îndepărtate au putut exista ascunzători pentru comori artistice, de felul celor descoperite la Cartagina, în Grecia sau la Roma.

– Vino cu mine şi vei vedea, îi spuse Veda încet. Dar Veter mergea tăcut alături de ea. Terenul urca lin. Ajungând pe culme, Dar Veter se opri brusc.

– Iţi mulţumesc, am să vin...

Veda întoarse capul spre el, privindu-l cu o uşoară neîncredere. În umbra nopţii nordice ochii tovarăşului ei de drum erau întunecaţi şi de nepătruns.

Povârnişul trecut, luminile se arătară aproape de tot. Prevăzute cu clopote polarizante, ele nu împrăştiau razele şi de aceea păreau mai depărtate decât în realitate. Această iluminaţie era o dovadă că se lucrează noaptea. Vuietul unui curent de înaltă tensiune devenea tot mai puternic. Contururile argintii ale unor grinzi străluceau în bătaia înaltelor lămpi albastre. Un urlet de avertizare îi făcu să se oprească: robotul din baraj intrase în funcţiune.

- Atenţiune, primejdie! Mergeţi pe slânga ! Nu vă apropiati de stâlpi ! îi preveni un amplificator invizibil.

Se îndreptară ascultător spre un grup de căsuţe.

- Nu priviţi în direcţia câmpului, stărui automatul. Uşile a două căsuţe se deschiseră simultan şi două luminite se intersectară pe drumul întunecat. O mână de oameni, bărbaţi şi femei, făcură celor din calatori o primire prietenoasă, exprimându-şi mirarea cu privire la felul de locomoţie ales de ei, atât de primitiv şi nepotrivit, mai ales pe timp de noapte.

O mare desfătare le oferi o cabină strâmtă, unde se încrucişau înmiresmate şuviţe de apă, saturate de gaze fire de electricitate şi unde pielea era ciupită plăcut de descarcări.

Împrospătaţi, drumeţii se întâlniră la masă.

- Dragă Veter, am nimerit la tovarăşi de meserie – spuse Veda, turnând în pahare subţiri o băutură atât de rece, încât sticla se aburi îndată.

– „Zece tonusuri", iată ce avem noi aici, şi Dar îşi întinse mâna spre paharul său.

– învingător al taurului, ai început să te sălbăticeşti în stepa asta, protestă Veda. Iţi comunic noutăţi interesante, iar dumneata numai la mâncare te gândeşti!

– Se fac şi aici săpături ? se îndoi Dar Veter.

– Da, însă nu arheologice, ci paleontologice. Sînt, studiate fosilele din perioada permiană, de acum două Mii de milioane de ani. Cînd mă gândesc că toată istoria noastră numără doar câteva biete milenii...

– Aceste resturi sunt studiate pe loc, fără să fie dezgropate ? Cum aşa ?

– Da, pe loc, dar încă n-am aflat cum procedează. În convorbirea lor se amestecă unul dintre comeseni, un ins slab, cu faţa galbenă.

– Echipa noastră urmează să preia schimbul. Tocmai am terminat operaţiile preliminare şi vom începe radiografia...

– Cu raze dure, ghici Dar Veter.

– Dacă nu sunteţi prea obosiţi, v-aş sfătui să mergeţi să vă uitaţi. Mîine vom deplasa platforma mai departe, ceea ce nu prezintă pentru dumneavoastră nici un interes.

Veda şi Dar Veter primiră bucuroşi invitaţia. Gazdele lor primitoare se ridicară de la masă şi-i conduseră într-o casă învecinată. Acolo, găsiră haine de protecţie, atârnate în nişe, deasupra cărora se aflau cadrane indicatoare.

– Ionizarea produsă de tuburile noastre e foarte puternică, explică, parcă scuzându-se, o femeie înaltă, uşor adusă de spate, în timp ce-o ajuta pe Veda să îmbrace o salopetă dintr-o ţesătură deasă, să-şi tragă po cap o cască transparentă şi să-şi fixeze în spate gentile cu acumulatoare.

În lumina polarizată, cel mai mic dâmb se detaşa pe terenul accidentat al stepei cu o precizie nefirească. Un vuiet surd ca un oftat răsună deasupra unui câmp pătrat, delimitat cu nişte şipci subţiri. Pământul se umflă, se brazdă de crăpături şi se surpă, formând o pâlnie în centrul căreia apăru un cilindru strălucitor, cu vârful ascuţit. O creastă elicoidală se împletea în jurul suprafeţei lustruite a cilindrului ; la extremitatea lui se învârtea o complicată freză electrică dintr-un metal albăstrui. Cilindrul basculă peste marginea pâlniei, se întoarse descoperindu-şi paletele dindărăt, vânturate de o mişcare rapidă şi prinse din nou a se înfunda la câţiva metri mai departe, cu botul înfipt în sol aproape vertical.

Dar Veter observă un cuplu de cabluri – unul izolat, celălalt lipsit de protecţie – care urmau cilindrul. Trăgându-l de mânecă, Veda îi arătă însoţitorului ei un punct aflat dincolo de stinghiile de magneziu. Un alt cilindru, similar celui dintâi, se ivi din sol, se răsturnă şi dispăru din nou, scufundându-se în pământ.

Omul cu faţa galbenă le făcu semn să se grăbească.

– L-am recunoscut – spuse în şoaptă Veda, căutind să prindă din urmă echipa ce se depărtase puţin. Este Liao Lan, paleontologul care a descifrat enigma popularii continentului asiatic în era paleozoică.

– E chinez de origină ? întreba Dar Veter, gândindn-se la ochii negri şi piezişi ai savantului. Spre ruşinea mea, trebuie să mărturisesc că nu-i cunosc lucrările.

– Constat că nu prea eşti tare în palentologia terestră, observă Veda. Cred că mai bine o cunoşti pe cea a unor lumi astrale.

Prin mintea lui Dar Veter se perindară într-o clipă nenumăratele forme ale vieţii: milioanele de schelete ciudate, închise în raclele diferitelor planete, vestigii ale trecutului, ascunse în stratificările fiecărei lumi locuite, mărturii înregistrate chiar de natură, păstrate de ea, până la apariţia unei fiinţe, gânditoare, capabilă să reţină ba chiar să reconstituie cele uitate...

Ajunseră pe o mică platformă, fixată în vârful unui semicerc ajurat. În centrul planşeului se afla un mare ecran mat. Cei opt oameni se aşezară în tăcere pe băncuţe joase, în jurul ecranului.

– Cîrtiţele vor termina îndată, spuse Liao Lan. După cum aţi şi ghicit, ele străbat rocile, trăgând după ele un cablu neizolat şi formând o reţea de linii paralele şi perpendiculare. Scheletele fosile se află îngropate în gresia afânată, la o adâncime de paisprezece metri. Mai jos, la şaptesprezece metri, terenul este căptuşit cu o reţea metalică, conectata la puternici inductori. Se creează astfel un câmp reflector, care proiectează razele pe ecranul unde apare imaginea oaselor petrificate.

Două mari globuri de metal se rotiră pe soclurile lor masive. Se aprinseră proiectoarele, urletele unei sirene vestiră primejdia. Curentul continuu de un milion de volţi degajă o proaspătă adiere ozonată şi imprimă bornelor izolatorilor şi suspensiunilor o fosforescenţă albăstrie.

Liao Lan mânuia butoanele pupitrului de comandă cu uşurinţă. Ecranul cel mare se lumina din ce în ce mai puternic. În adâncul lui pluteau siluete vagi, răspândite ici colo în câmpul vizual. Dar iată că mişcarea se opri şi contururile nebuloase ale unei pete mari umplură aproape tot ecranul, devenind din ce în ce mai precise.

Cîteva manipulări încă, şi în faţa observatorilor se ivi, într-o aureolă ceţoasă, scheletul unei făpturi necunoscute. Labele mari, cu gheare se zgârceau sub trupul fiarei, o coadă lungă forma un cerc. Izbitor era mai ales volumul oaselor, cu extremităţile late şi răsucite, cu apofize pentru inserţia muşchilor uriaşi. Craniul cu fălcile încleştate, îşi rânjea incisivii puternici. Văzut de sus, monstrul părea un bolovan de oase cu suprafaţa măcinată. Liao Lan modifică distanţa focală şi mări imaginea: acum tot ecranul era ocupat de capul reptilei care se târâse cu două sute de milioane de ani în urmă, pe malurile unui străvechi curs de apă.

Pereţii cutiei craniene măsurau cel puţin douăzeci de centimetri. Excrescenţe osoase se arcuiau peste orbite, peste cavităţile temporale şi peste protuberantele parietalelor. La occiput, în dreptul unui con se căsca gaura unui ochi imens. Lui Liao Lan îi scăpă un oftat admirativ.

Veter nu-şi mai lua ochii de la scheletul greoi al acelei fiinţe de neamuri demult apuse. Mărirea forţei musculare provocase îngroşarea oaselor supuse la o povară mai mare, iar greutatea crescândă a scheletului cerea o nouă întărire a muşchilor. Această dependenţă directă, proprie organismelor primitive, conducea adesea dezvoltarea animalelor la impasuri fără ieşire, până când vreo perfecţionare fiziologică importantă le îngăduia să înlăture contradicţiile existente şi să se ridice pe o nouă treaptă de evoluţie. Părea de necrezut că asemenea făpturi au putut figura printre strămoşii omului, cu trupul său minunat, uluitor de ager şi de precis în mişcări.

Veter contempla arcadele groase de deasupra sprâncenelor, ce exprimau ferocitatea stupidă a reptilei perniicue şi le compara cu mlădioasa Veda ai cărei ochi limpezi ii luminau chipul sensibil şi inteligent... Ce monstruoasă prăpastie în organizarea materiei vii ! Trase involuntar cu coada ochiului, căţând să-i distingă Videi trăsăturile, sub casca de protecţie. Cînd îşi întoarse din nou privirile spre ecran, viziunea se schimbase. Observă acum un craniu parabolic şi plat al unui batracian, al vreunei salamandre, sortită să zacă o viaţă întreagă în apa caldă şi întunecată a mlaştinii permiene, pindind apropierea prăzii. Un salt, botul enorm hăpăia... şi din nou acea zăcere pătrunsă de o răbdare infinită, golită de orice gând. Aceste imagini care sugerau nesfirşit de lunga şi de cruda evoluţie a vieţii îl deprimau pe Dar Veter, îl iritau. îşi îndreptă spinarea şi Liao Lan, ghicindu-i starea de spirit, îi propuse să se intoarcă spre a se odihni în casă. Veda cu nedomolita-i curiozitate, plecă de acolo cu părere de rău, deoarece vazu că savanţii conectaseră maşinile electronice pentru, fotografiere şi înregistrare sonoră, ca să nu cheltuiască degeaba curentul de mare putere.

În curând, Veda se întinse pe un larg divan din camera de oaspeţi ai căsuţei destinate femeilor. Dar Veter se mai plimbă un timp pe terasă, evocând impresiile zilei.

Dimineaţa nordică spălase cu roua ei ierburile prăfuite. Terminându-şi schimbul, imperturbabilul Liao Lan Ie propuse vizitatorilor să-i trimită la aerodrom cu un „elf” – un mic automobil cu acumulatoare. Terenul de aterizare al avioanelor „săltătoare" cu reacţie se afla la o sută de kilometri spre sud-est,

pe cursul inferior al râului Trora-lugan. Veda dori să cheme prin radio ehipa ei, dar la săpături nu exista un post de emisiune suficient de puternic. De când strămoşii noştri pricepuseră cât de dăunătoare sunt emanaţiile radioactive şi instituiseră un regim strict, emisiunile dirijate ne dau instalaţii cu mult mai complexe, cu deosebire pentru convorbiri la distanţe mari. Pe lângă aceasta, se redusese simţitor şi numărul staţiunilor. Liao Lan hotărâ aşadar să se stabilească o legătură cu cel mai apropiat turn de observaţie al crescătorilor de vite. Aceste turnuri comunicau între ele cu ajutorul emisiunilor dirijate şi puteau transmite orice la postul central din raionul lor. Tînăra practicantă care trebuia să readucă „elful" la tabăra paleontologilor, îi sfătui pe călători să se oprească în drum la un asemenea turn, de unde puteau vorbi ei înşişi prin televiziofon*. Veda şi Dar Veter primiră bucuroşi această propunere. Vîntul puternic ridica în trâmbe praful uşor şi răvăşea părul tuns scurt al fetei de la volan. Stăteau înghesuiţi pe scaunul maşinii, căci trupul masiv al fostului director al staţiunilor exterioare le cam înghesuise pe cele două tovarăşe de drum ale lui. Pe cerul albastru şi senin abia se zărea silueta zveltă a turnului de observaţie. Curând „elful" se opri la picioarele lui. Contraforturi metalice mult depărtate sprijineau un acoperiş din material plastic, sub care staţiona un alt „elf". Din centrul acoperişului pornea casa unui ascensor. O cabină minusculă îi transportă pe toţi, unul câte unul, deasupra etajului cu locuinţe, în vârful turnului, unde fură salutaţi de un tânăr ars de soare şi aproape gol. Tulburarea care o cuprinse deodată pe însoţitoarea lor o făcu pe Veda să-şi dea seama că isteţimea fetei avea rădăcini mai adânci...

Mica încăpere rotundă cu pereţii de cristal oscila sensibil, turnul uşor răsuna ca o coardă întinsă. Plafonul şi planşeul erau zugrăvite într-o culoare închisă. De-a lungul ferestrelor se înşiruiau mese înguste încărcate cu binocluri, cu maşini de calculat şi caiete de însemnări. De la această înălţime de nouăzeci de metri, îmbrăţişa o mare suprafaţă a stepei, până la tintele de vizibilitate ale celorlalte turnuri. Ele îngăduiau o continuă supraveghere a turnurilor şi ţinerea în observare a rezervelor de furaje. Labirinturile de strungi, pe la care de două ori pe zi erau trecute turmele vitelor mulgătoare, îşi desenau în stepă cercurile verzi concentrice. Laptele care, ca şi cel al antilopelor africane, nu se acrea niciodată, era colectat şi congelat pe loc, în rezervoare subterane putând fi conservat foarte multă vreme. Turmele erau mânate cu ajutorul „elfurilor" de care dispunea fiecare turn. Observatorii aveau posibilitatea să studieze în

* T.V.F. – stereoteleviziofon, dispozitiv pentru convorbiri şi pentru transmiterea simultană de imagini stereoscopie (noţiune fantastică – n.a.).

timpul serviciului lor ; de aceea cei mai mulţi dintre ei urmau cursurile şcolilor.

Tînărul îi cazase pe Veda şi pe Dar Veter la etajul cu locuinţe, suspendat câţiva metri mai jos, între grinzi încrucişate. Incaperile de aici aveau pereţi izolanţi, care opreau orice sunet, astfel încât drumeţii noştri se pomeniră cufundaţi într-o tăcere perfectă. Numai legănarea neîncetată mai amintea că odaia se afla la o înălţime primejdioasă.

Un alt tânăr lucra la postul de emisie. Coafura complicată şi rochia de culori vii a interlocutoarei lui de pe ecran arătau că stabilise legătura cu staţiunea centrală, căci oamenii stepei purtau combinezoane scurte şi uşoare. Fata de pe ecran intră în comunicaţie cu statiunea de centură şi curând, în televiziofonul turnului apăru figura tristă şi silueta mărunţică a principalei ajutoare a Vedei Kong – Miiko Eigoro. Ochii ei negri şi oblici, ca ai lui Liao Lan, exprimară o bucuroasă surpriză, guriţa ei se întredeschise de uimire. O clipă mai târziu, însă, pe chipu-i devenit impasibil, nu mai puteau citi decât o atenţie profesională. Urcând în vârful turnului, Dar Veter o găsi pe tânăra paleontologă intr-o discuţie animată cu primul băiat şi ieşi pe platforma circulară care încingea camera de cristal. Locul umedei prospeţimi matinale îl luase de mult arşiţa amiezii, care estompase coloritul viu şi asperităţile terenului. Stepa se întindea vastă, până-n zări, sub un cer senin şi dogorator. Din nou il cuprinse pe Dar Vet un dor nelămurit de tinutul nordic al strămoşilor săi. Rezemat de balustrada platformei mişcătoare, fostul director al staţiunilor exterioare avu, mai tare dect oricind, sentimentul că visurile celor din vechime s-a înfăptuit. Clima cea vitregă a fost împinsă de mina omului departe spre nord, iar căldura dătătoare de viaţa a sudului s-a revărsat pe aceste plaiuri, odinioară înfrigurate sub acoperamantul norilor reci.

Veda Kong intră în odaia de cristal şi anunţă că radistul s-a obligat să-i conducă mai departe. Fata cu părul scurt îi mulţumi cu o lungă privire. Prin peretele străveziu se vedeau umerii laţi ai lui Dar Veter, încremenit în contemplaţie.

– Visezi... auzi el din spate. La ce visezi ? Te pomeneşti ca la mine ! ?

– Nu, Veda, ma gândeam la acest principiu al vechii filosofii indiene: lumea n-a fost creată pentru om care devine cu adevărat mare doar când pricepe valoarea şi frumuseţea altei vieţi, a naturii...

– Dar nu înţeleg: e incomplet...

– Incomplet? Poate... Aş adăuga că numai omului îi este dat să înţeleagă atât frumuseţea, cât şi defectele vieţii. Şi numai el poate să dorească şi să creeze o viaţă mai bună !

– De data asta sunt de acord – spuse încet Veda, iar după o tăcere mai îndelungată continuă: Te-ai schimbat, Veter...

– Desigur. După ce-am muncit patru luni de zile cu o simplă cazma, urnind pietroaiele şi bîrnele putrede ale gorganelor voastre, am început, vrând-nevrând, să privesc viaţa mai simplu şi să îndrăgesc bucuriile-i obişnuite...

– Nu glumi, Veter, se încruntă Veda, vorbesc serios. Cînd te-am cunoscut pe dumneata, stăpâneai întreaga putere a Pământului, vorbeai cu lumile cele îndepărtate... Acolo, la observatoarele voastre, păreai o fiinţă supranaturală, un zeu ! cum spuneau cei din antichitate. În vreme ce aici, la munca noastră, modestă... Ea tăcu.

- Ce s-a întâmplat cu mine? – se interesă el manios. Mi-am pierdut măreţia ? Ce-ai fi spus atunci de ma vedeai cum eram mai înainte de-a fi intrat la Institutul de Astrofizica: maşinist al Căii Spirale? E mai putin ilustru, nu-i aşa? Ori ca mecanic la maşinile de recoltat fructe în zonele tropicale? Veda izbucni în râs:

– Să-ţi dezvălui taina unui suflet de fată. Cînd eram la şcoala de ciclul trei, eram îndrăgostită de nu mecanic al Căii Spirale. Nu-mi puteam închipui unul mai puternic decât el... Dar uite că vino radistul! Sa plecăm, Veter!

Mai înainte de a-i introduce pe Veda şi Dar Veter în cabină, pilotul îi mai întrebă o dată dacă sănătatea le îngăduie să suporte brusca acceleraţie a avionului saltător. El se ţinea cu stricteţe de regulament. Primind pentru a doua oară un răspuns afirmativ, pilotul îi instala în fotolii adânci, la botul transparent al avionului, care semăna cu o uriaşă picătură de apă. Veda se simţea cât se poate de incomod ; din cauza fuselajului ridicat, fotoliile se răsturnaseră pe spate. Un semnal de gong, apoi un resort puternic proiecta avionul aproape vertical. Trupul Vedei se cufundă încet în fotoliu ca într-un lichid dens. Dar Veter îşi întoarse anevoie capul ca s-o încurajeze cu un zâmbet. Pilotul porni motorul. Un vuiet, o senzaţie de greutate copleşitoare în tot corpul, şi avionul în formă de picătură zbură, descriind un arc, la o înălţime de douăzeci şi trei de mii de metri. Părea că trecuseră doar câteva minute, dar călătorii şi coborau, cu genunchii tremurători, în faţa căsuţelor lor din stepa altaică, în timp ce

aviatorul le făcea semn să se depărteze. Veter înţelese că în lipsa unei catapulte, motorul trebuia pus în funcţiune chiar pe sol. Porni deci în goană, trăgând pe Veda după sine, spre Miiko Eigoro, care venea alergând în întâmpinarea lor. Cele două femei se îmbrăţişară ca după o lungă despărţire.

CAPITOLUL V
CALUL DE PE FUNDUL MARII

Marea caldă şi transparentă îşi legăna leneş scânteietoarele unde albastru-verzui. Veter intră încet în apă până la gât şi, aruncându-şi braţele înlături, caută să se ţină în picioare pe fundul povârnit. Privind pe deasupra undelor line zările pline de lumină, simţea din nou că se dizolvă în marca aceasta nemărginită, că devine el însuşi o părticică din necuprinsul naturii. Adusese cu el, la mare, o durere veche, cu greu stăpânită. Era durerea despărţirii de măreţia Cosmosului, de nemărginitul ocean de gândire şi ştiinţă, de aspra concentrare în care îşi trăise fiecare zi din viaţă. Existenţa lui de acum era într-un contrast pronunţat cu trecutul şi numai dragostea-i mereu crescândă pentru Veda îi mai înfrumuseţa zilele de muncă neobişnuită pentru el şi-i făcea mai puţin împovărător melancolicul răgaz pe care îl avea acum creierul său atât de bine antrenat la reflexiune. Se cufundase cu entuziasmul unui neofit în cercetările istorice. Fluviul timpului, oglindit în cugetul său, îi ajuta să se împace cu schimbarea ce-i intervenise în viaţă. Ii era recunoscător Vedei Kong, care cu un tact demn de ea, organizase călătoria cu elicopterul într-o ţară transfigurată de munca omului. Ca şi în faţa imensităţii mării, necazurile-i personale se pierdeau înaintea grandioaselor lucrări terestre şi-l făceau să se împace cu ireparabilul, cu care de obicei omul se împacă cel mai greu...

O voce dulce, aproape de copil, îl strigă pe nume. O recunoscu pe Miiko. Cu o mişcare largă sări în apă şi veni lingă dânsul. De pe părul ei aspru, negru ca pana corbului, se rostogoleau picături mari, iar trupu-i micut, gălbui, părea verde sub stratul subţire de apă.

Inotara alături, în întâmpinarea soarelui, spre o insulita singuratică şi pustie, ce se înălţa ca un dâmb negru la un kilometru de ţărm. Toţi copiii Erei

Marelui Cerc locuiau pe malul mării ca nişte înotători de clasă ; cât despre Veter, avea în această materie un talent deosebit. La început, pornise în înot fără grabă, temându-se să nu obosească pe Miiko, dar fata luneca pe lângă el fără pic de efort, încât Veter începu să-şi mărească ritmul, oarecum uimit de măiestria ei. Dar chiar şi atunci când înota din răsputeri, Miiko nu rămânea în uema, deşi chipu-i drăgălaş şi imobil păstra şi mai departe aceeaşi expresie calmă. Dinspre insulă se auzi sunetul surd al valurilor care se spărgeau de mal. Veter se lasă pe spate, iar fata, care-şi luase tocmai avânt, descrise un cerc şi se întoarse spre el.

– Miiko, înoţi minunat! strigă, plin de admiratie, Dar Veter şi umplându-şi pieptul cu aer, îşi ţinu rasuflarea.

– înot mai prost decât mă cufund, mărturisi fata şi Dar Veter se miră din nou.

– Strămoşii mei erau japonezi, urmă Miiko. Pe timpuri existase un trib întreg în care toate femeile erau specializate în înotul sub apă: pescuiau perle, adunau alge comestibile. Această îndeletnicire, transmisă din generaţie în generate, deveni în decursul unui mileniu o artă desăvârşită, care s-a manifestat acum din intâmplare în persoana mea.

– N-aş fi bănuit niciodată...

– ...Că un vlăstar al cufundătoarelor de odinioară ar putea deveni un istoric? In familia noastră a existat o legendă. A fost o dată, cu mai bine de o mie de ani în urmă, un pictor japonez cu numele de Yanaghi-Hara Eigoro...

– Eigoro? Numele dumitale?...

– Este un caz rar în zilele noastre, când îti iei numele care-ţi place, care-ti pare că-ţi suna mai bine. altfel, fiecare se straduie să aleagă consonante, şi cuvinte din graiul poporului din care se trage, Numele dumitale, dacă nu mă-nşel, e format din rădăcini ruseşti ?

– Exact! Numai că nu este vorba de rădăcini, ci de cuvinte întregi. Primul înseamnă, dar, prinos ; cel de al doilea – vânt, vijelie...

– înţelesul numelui meu îmi este necunoscut. Dar pictorul a existat; un străbunic de-al meu a găsit într-un muzeu unul dintre tablourile acestui artist. Este o pânză mare, pe care o poţi vedea la mine. Te asigur că prezintă interes pentru un istoric... Este o vie evocare a vieţii aspre şi curajoase, a sărăciei şi a modestiei unui popor de demult... Mergem mai departe ?

– O clipă, Miiko ! Parcă mai voiai să spui ceva despre scufundătoare...

– Pictorul s-a îndrăgostit de una dintre acestea, şi a rămas în tribul ei. Fiicele lui au fost şi ele scufundătoare şi toata viaţa şi-au petrecut-o muncind în apă... Ia priveşte, ce insulă bizară ! Parcă ar fi un rezervor rotund sau un turn jos, din acelea folosite la fabricarea zahărului.

– Nici pomeneală ! pufni fără voie Dar Veter. În copilărie, aceste insule pustii mă fascinau. Singuratice, împresurate de mare, câte ciudăţenii n-ascund ele prin cringurile sau falezele lor! Acolo poţi întâlni orice năzdrăvănie.

Miiko îl răsplăti cu râsul ei argintiu. De obicei tăcută, niteluş cam tristă, tânăra fată era acum de nerecunoscut. Avântată cutezător înainte, spre valurile agitate, râmânea totuşi pentru Dar Veter o uşă închisă, spre deosebire de transparenta Veda, al cărei curaj reprezenta mai curând o splendidă încredere decât o adevărată dârzenie.

Langa stincile mari de lingă mal, marea formase galerii, străbătute de soare. Căptuşite cu modele întunecate ale bureţilor şi încadrate cu ciucurii algelor, galeriile acestea submarine duceau spre partea răsăriteană a insulei, mărginită de margini aspre şi negre. Veter regreta acum că nu luase de la Veda o hartă amănunţită a litoralului. Plutele expeditiei marine străluceau la soare lingă promontoriul vestic la cativa kilometri de insulă. Pe partea cealaltă era o plaja minunată, pe care se afla Veda împreună cu toti tovarăşi ai lor. În acea zi se preschimbau acumulatoarele maşinilor, şi întreaga expediţie profita de liber, odihnindu-se pe plajă. Numai Dar Veter nu putuse rezista patimei sale din copilărie pentru cercetarea insulelor nelocuite.

Deasupra înotătorilor atârna o sinistră faleză de andezit*. De curind, un cutremur dărâmase partea mai curba a malului şi blocurile de piatră mai purtau urmele proaspete ale cataclismului. Dinspre larg trăgea un curent puternic. Miiko şi Dar Veter înotară mult timp prin apa întunecată de lângă malul răsăritean; în sfarşit găsiră o lespede de piatră, pe care Dar Veter o împinse pe Miiko.

În văzduh, se zbuciumau pescăruşii înspăimântaţi; izbiturile valurilor cutremurau blocurile de andezit. Nu ne zărea nimic, In afară de stânci golaşe şi aspre tufişuri, nici urmă de oameni sau de alte vieţuitoare.

Cei doi înotători suiră până în vârful insulei şi după re priviră de sus zbaterea valurilor, se întoarseră. Tufele ce ieşeau din crăpăturile stâncilor răspândeau un miros acru. Veter se întinse pe o piatră caldă, privind alene talazurile.

* Andetit – roci vulcanice (n.a.).

Miiko se lăsă pe vine chiar la marginea stâncii şi se căznea să distingă ceva de pe fundul apei. În partea aceasta a insulei nu existau nici bancuri de nisip, nici obişnuitul pietriş. Faleza se înălţa de-a dreptul din apa întunecată, uleioasă. Soarele îi tivea creasta cu o geană orbitoare. Acolo unde lumina, retezată de stânca, patrundea vertical în apa limpede, abia se ghicea scânteierea aurie a nisipului de pe fund.

– Ce vezi acolo, Miiko ?

– Nimic. Pe dumneata te atrag insulele pustii, mine fundul mării. Mi se pare şi mie că acolo poţi găsi oricând ceva interesant, poţi face o descoperire.

– Atunci de ce lucrezi în stepă ?

– E greu de răspuns. Pentru mine marea reprezintă prilejul unei bucurii atât de puternice, încât n-aş putea trăi tot timpul alături de ea, după cum nu poţi asculta într-una muzica preferată. Cu atât mai preţioase sunt întâlnirile noastre...

Dar Veter dădu înţelegător din cap:

– Vrei să ne scufundăm acolo ? – întrebă el, arătând nisipul luminos din adâncime. Sprâncenele fetei, ridicate uşor spre tâmplă, se înălţară şi mai mult:

– Ai să poţi ? Aici sunt cel puţin douăzeci şi cinci de metri lucru de care nu-i în stare decât un scufundător cu multă experienţă...

– Am să încerc... Dar dumneata ?

În loc de răspuns, Miiko se ridică, căută în jurul ei şi alese o piatră mare, pe care o aduse la marginea stâncii.

– Dă-mi voie să fac întâi o încercare cu o piatră. Este cam împotriva regulilor mele, mă tem însă să nu dăm de oarecare curenţi: prea este curat fundul...

Fata ridică mâinile, se aplecă înainte, apoi se îndreptă, lăsându-se pe spate. Veter îi urmărea mişcările respiratorii cu gândul s-o imite. Miiko nu mai rosti nici un cuvânt. După câteva exerciţii, apucă piatra şi se azvârli în neagra adâncime, ca într-o prăpastie.

Trecuse mai bine de un minut, dar nu se vedea nici urmă din curajoasa fată. Veter simţi o vagă nelinişte, începu şi el să caute o piatră pentru lest, făcându-şi socoteala că lui îi trebuia una cu mult mai mare. Ridicase tocmai o bucată de andezit de vreo patruzeci de kilograme când la suprafaţa mării apăru

Miiko. Răsufla igreoi şi părea foarte obosită.

- Acolo este... un cal! reuşi ea cu greu să rostească.

- Ce spui? Ce cal?

- Statuia unui cal imens... acolo, într-o firidă naturala. O să mă uit îndată mai bine.

- E prea greu, Miiko. Aşteaptă puţin, ne ducem înapoi şi luăm nişte scafandri şi o barcă.

Nu vreau să mă duc aşa cum sunt! Şi chiar acum! şi fata îşi aruncă braţele înlături. Va fi izbînda mea proprie, nu a aparatelor. Pe ceilalţi îi chemăm mai tirziu.

- Bine, numai să viu şi eu cu dumneata! Veter puse mâna pe piatra lui. Miiko zâmbi:

- la una mai mică, uite ca asta. Dar cu respiraţia ce faci ?

Veter repetă docil exerciţiile preliminare şi se aruncă în mare cu piatra în braţe. Apa îl izbi puternic în obraz, îl întoarse cu spatele spre Miiko, îi strivi pieptul, stârnind o durere vie în urechi. Luptă împotriva ei, încordându-şi toţi muşchii trupului, strângând din fălci. Dedesubt, penumbra rece şi cenuşie devenea mult mai deasă, lumina vie a zilei se întuneca rapid. Puterea duşmănoasă a adâncimilor îşi punea pe ei stăpinirea ; simţea ameţeală, ochii îl dureau. Deodată mina fermă a lui Miiko îl atinse pe umăr şi Dar Veter simţi sub picioare nisipul solid cu slabe luciri argintii. Inlorcându-şi cu greu capul în direcţia indicată de Miiko tresări de uimire, scăpând piatra din mânâ. Indată apa il împinse în sus. Nu-şi mai amintea cum a ajuns la suprafaţă. Nu vedea nimic în ceaţa roşiatică ce-l înconjura ; inspira şi expira convulsiv aerul... După un timp când urmările presiunii submarine se mai atenuară puţin lăsându-i creierul liber, în memorie îi înviară cele văzute. In puţinele clipe petrecute pe fund, ochii şi creierul său reuşiseră să înregistreze o mulţime de amănunte.

Stincile întunecate formau în partea lor superioară o ogivă uriaşă, sub care se afla statuia unui cal gigantic. Pe suprafaţa ei lustruită nu se prinseseră nici alge, nici scoici. Sculptorul necunoscut urmărise, în primul rând, să exprime vigoarea. Mărise partea din faţă a trupului, lărgise pieptul imens al calului, trăsese mult în sus gâtul puternic arcuit. Piciorul stâng din faţă era ridicat, înaintând spre spectator încheietura rotunjită a genunchiului, iar copita uriaşă îi atingea aproape pieptul. Celelalte picioare păreau a se smulge de la pământ într-un efort neînchipuit, astfel incit uriaşul animal atârna deasupra privitorului,

parcă strivindu-l cu puterea lui fantastică. Pe gâtul arcuit, coama se ghicea ca un pieptene zimţat, botul aproape că se proptea în piept, iar ochii priveau de sub fruntea aplecată cu o cumplită răutate, care se oglindea şi în urechile mici, culcate pe spate, ale colosului de piatră.

Liniştindu-se în ceea ce priveşte starea lui Dar Veter şi lăsându-l întins pe stânca netedă, Miiko sări din nou în apă. În sfârşit, obosită de aceste scufundări la adâncime şi săturată de priveliştea descoperirii sale, tânăra fată se întoarse şi se aşează alături de Veter, aşteptând în tăcere ca respiraţia acestuia să revină la normal.

– Ar fi interesant de ştiut ce vechime are această sculptură ? se întrebă ea, îngândurata.

Veter ridică din umeri, amintindu-şi amănuntul care-l mirase cel mai mult.

– Cum se face că statuia calului n-a fost de loc acoperită de alge, nici de scoici ?

Miiko se răsuci spre el dintr-o mişcare:

– Da, cunosc asemenea descoperiri. S-a văzut că au fost acoperite de o compoziţie specială, care nu permite fixarea pe ele a organismelor vii. Asta ar însemna că statuia datează de la sfârşitul ultimului secol al E.L.D.

Pe mare, între litoral şi insulă, apăru un înotător. Apropiindu-se, se ridică din apă şi-i salută dând din mâini. Veter recunoscu umerii largi şi pielea neagră şi strălucitoare a lui Mwen Mas. Curând, acesta se caţără pe stânci. Un zâmbet plin de bunătate strălucea pe faţa noului director al staţiunilor exterioare. Se înclină în faţa micuţei Miiko şi-l salută pe Dar Veter cu nu gest larg.

– Sînt însoţit de Ren Boz. Am venit aci pentru o zi, ca să-ţi cerem un sfat.

– Cine-i Ren Boz ?

– Un fizician de la Academia Limitelor Cunoaşterii...

– Parcă-l ştiu. Se ocupă de problemele corelaţiilor spaţiu-câmp*. Unde l-ai lăsat?

– Pe mal. Nu înoată... ca dumneata în orice caz... Un clipocit uşor întrerupse cuvintele lui Mwen Mas.

– Mă duc la Veda, strigă din apă Miiko. Veter zâmbi tinerei fete.

– N-o mai rabdă inima să povestească cât mai curând despre calul din adâncuri, făcu el şi-l încunoştiinţă pe Mas despre descoperirea lor.

* Corelaţia spaţiu-cîmp: legătura ce exista între spaţiul cosmic şi cimpurile unui anumit tip de forte. De ex.: gravitaţia fi spaţiul (n.r.).

Africanul îl ascultă fără nici un interes. Degetele lungi i se mişcau nervos, pipăindu-i mecanic bărbia. În privirea îndreptată asupra lui, Dar Veter citi nelinişte şi speranţă.

– Văd că te frămîntă ceva grav. Atunci să nu mai zăbovim !

Mwen Mas nu se lăsă rugat de două ori. Aşezat pe marginea stâncii, deasupra abisului ce ascundea enigmatica statuie, îşi mărturisi îndoielile care-l chinuiau. Intâlnirea cu Ren Boz nu era întâmplătoare. Viziunea minunatei lumi de pe Epsilon-Tucan nu-l mai părăsise din momentul întrunirii lor. Atunci încolţise în sufletul său un vis minunat: să se apropie, fie şi pentru o singură clipă, de lumea aceea, înfrângând pe orice cale spaţiul monstruos care-l despărţea de ea. Dorea ca între trimiterea şi recepţionarea unei comunicări, a unui semnal sau a unei imagini să nu mai existe un interval de şase sute de ani, inaccesibil unei existente omeneşti. Să simtă aproape pulsul minunatei vieţi înrudite cu a noastră, să poată, prin cumplitele spaţii ale Cosmosului, să întindă o mână de ajutor oamenilor-fraţi. Mwen Mas îşi concentrase de atunci toate eforturile asupra studierii problemelor nerezolvate şi a experienţelor neterminate, întreprinse de mii de ani în direcţia înţelegerii spaţiului ca o funcţie a materiei. Era aceeaşi problemă a cărei rezolvare o visase şi Veda Kong în noaptea când vorbise pentru prima oară în cadrul emisiunii pentru Marele Cerc...

La Academia Limitelor Cunoaşterii cercetările de această natură le conducea Ren Boz, un tânăr fizician şi matematician. Intâlnirea lui cu Mwen Mas şi prietenia care s-a legat apoi între ei au fost determinate de comunitatea năzuinţelor lor.

Ren Boz considera că problema fusese îndeajuns studiată pentru a se trece la experimentare. Aceasta, ca orice cercetare pe scară cosmică, nu putea fi efectuată în laborator. Proporţiile uriaşe ale problemei cereau şi o experienţă tot atât de uriaşă. Ren Boz ajunsese la concluzia că este necesar să se ceară efectuarea acestei experienţe prin staţiunile exterioare, cu cheltuirea întregii energii de forţe terestre, inclusiv a staţiunii de rezerve energetice Q de pe Antarctida.

Intuiţia unei mari primejdii îl alarmă pe Dar Veter In timp ce scruta ochii

arzători şi nările fremătătoare alo lui Mwen Mas.

– Ai vrea să ştii ce-aş face eu într-un asemenea caz ? puse el calm întrebarea hotărâtoare.

Mwen Mas dădu afirmativ din cap şi-şi trecu vârful limbii peste buzele arse.

– Eu unul n-aş face experienţa, spuse răspicat Dar Veter, fără să ia seama la grimasa de durere care trecu într-o clipă pe faţa africanului şi dispăru tot atât de repede, încât un interlocutor mai puţin atent n-ar fi remarcat-o.

– Eram sigur ! îi scăpă lui Mwen Mas.

– Atunci de ce-ai atribuit o importanţă atât de mare sfatului meu ?

– Credeam că o să te putem convinge.

– Ei bine, încearcă ! Dar să mergem la ceilalţi! Sînt, desigur, pe cale să pregătească scafandrii pentru a studia calul din mare.

Veda cânta şi două voci necunoscute de femeie o acompaniau.

Văzând pe cei doi cercetători venind înot spre mal, începu să le facă semne copilăreşti, îndoindu-şi degetele mâinilor deschise. Cîntecul amuţi. Una dintre femei era Evda Nai. Veter o vedea pentru prima oară fără îmbrăcămintea-i albă de medic şi remarcă silueta-i frumoasă, înaltă şi mlădioasă, care n-avusese încă timpul să se bronzeze; renumita psihiatră fusese probabil foarte ocupată în ultima vreme. Părul foarte negru al Evdei, pieptănat cu cărare la mijloc, era ridicat la tâmple. Pometii proeminenţi, deasupra obrajilor uşor traşi, subliniau tăietura prelungă a ochilor negri pătrunzători. Obrazul ei avea o imperceptibilă asemănare cu străvechiul sfinx egiptean, cel care din depărtata antichitate veghea în marginea deşertului mormintele piramidale ale regilor celui mai vechi stat de pe pământ. Trecuseră douăzeci de veacuri de când deşertul dispăruse, în mijlocul nisipurilor foşneau acum crânguri de pomi roditori, iar sfinxul era acoperit cu un clopot de sticlă, care nu ascundea nici cea mai mică scobitură de pe obrazul lui mâncat de vechime.

Amintindu-şi că Evda Nai era de origine peruviană sau chiliana, Dar Veter o salută după ritul străvechi al adoratorilor soarelui din America de Sud.

– Ţi-a priit faptul că ai muncit cu istoricii, spuse Evda. Pentru asta trebuie să mulţumeşti Vedei...

Veter se întoarse spre prietena lui, dar Veda îl apucă de mână şi-l conduse spre o femeie pe care n-o cunoştea de loc.

– Aceasta este Ciara Nandi! Slntem aici cu toţii oaspeţii ei şi ai pictorului Kart San. Ei locuiesc pe acest litoral de o lună de zile. Studioul lor mobil se află la capătul golfului.

Veter întinse tinerei mâna; ea ridică spre dânsul nişte ochi albaştri imenşi. O clipă i se tăie respiraţia; femeia aceasta avea în ea ceva ce-o deosebea de toate celelalte. Stătea în picioare între Veda Kong şi Evda Nai, minunate amândouă, de o frumuseţe spiritualizată, de o inteligenţă vie şi de disciplina unei îndelungate activităţi ştiinţifice. Şi totuşi frumuseţea lor pălea In faţa strălucirii radiate de întreaga făptură a necunoscutei.

– Numele dumitale se aseamănă puţin cu al meu, spuse Dar Veter.

Colturile delicatei guri tresăriră schiţând un zâmbet stăpânit:

– După cum şi dumneata semeni oarecum cu mine. Veter aruncă o privire peste bogata-i coamă neagră şi lucioasă şi-i zâmbi larg Vedei.

– Veter, nu te pricepi de loc să faci complimente femeilor, îl necăji maliţios aceasta, plecându-şi uşor capul pe umăr.

– Crezi că mai e nevoie de ele în epoca noastră izbăvită de înşelăciune ?

– Este ! interveni Evda Nai. Şi va fi nevoie oricând!

– Ţi-aş fi recunoscător dacă mi-ai explica, făcu Dar Veter, Incruntându-şi uşor sprâncenele.

– Peste o lună voi ţine la Academia Necazurilor şi a Bucuriilor conferinţa mea de toamnă; voi vorbi atunci pe larg despre însemnătatea emoţiilor directe. Deocamdată – Evda se întrerupse şi-l salută din cap pe Mwen Mas, care se apropia de ei.

Africanul umbla, ca de obicei, cu paşi măsuraţi şi uşori. Veter observă că Ciara avu o uşoară tresărire ; obrajii ei bronzaţi se îmbujorară de parcă soarele, pătrunzându-i în toate fibrele şi celulele corpului, ar fi strălucit deodată prin pielea ei brună. Mwen Mas se înclină nepăsător.

– Mă duc să-i aduc pe Ren Boz. A râmas dincolo, pe o piatră.

– Să mergem la el, propuse Veda, şi In întâmpinarea lui Miiko, care s-a dus după aparate. Ciara Nandi, ne insoţeşti?

Tînăra fată dădu negativ din cap.

– Vine domnul şi stăpânul meu. Soarele a apus şi în curând începem lucrul.

– Trebuie să fie foarte greu să pozezi – spuse Veda. Cere un adevărat eroism. Eu una n-aş putea.

– Şi eu am crezut tot aşa, că n-am să pot. Dar dacă ajungi să te pasionezi de ideea pictorului, începi sa participi şi tu la creaţia lui. Cauţi întruparea imaginii în propriul tău trup... În orice mişcare. În orice mlădiere a lui există mii de nuanţe! Să le prinzi întocmai ca pe nişte acorduri muzicale care plutesc In aer.

– Ciara, eşti o comoară pentru un pictor!

– Da, într-adevăr o comoară! o întrerupse pe Veda o puternică voce de bas. O comoară descoperită într-un mod extraordinar!

Pictorul Kart San Ii salută cu mina ridicată. Pârul său galben ca paiul era răvăşit, obrazul asprit de vint, se îmbujorase.

– Dacă ai timp, condu-ne puţin şi povesteşte-ne, se rugă de el Veda.

– Sînt un povestitor cam prost. Totuşi este foarte interesant. Mă pasionează reconstituirile. Pe calea aceasta pictez diferite tipuri umane, care au existat până la Era Lumii Dezunite. După marele succes al picturii mele „Fiica Gondvanei”, am simţit o dorinţă arzătoare să creez altă întruchipare etnografică. Frumuseţea trupească este cea mai perfectă expresie a unei rase de-a lungul mai multor generaţii de viaţă sănătoasa şi curata. Fiecare rasă poseda pe vremuri o anumită cizelare a ei, o anumită concepţie a frumosului, elaborate incă din vremurile sălbăticiei. Aceasta este concepţia noastră, a pictorilor, socotiţi ca fiind mai înapoiaţi... Aceasta părere trebuie să fi luat naştere probabil încă din paleolitic, de pe vremea troglodiţilor. Dar m-am îndepărtat de subiect... Am conceput aşadar, tabloul „Fiica lui Thetis", adică a Mării Mediterane. Am fost frapat de faptul că în Grecia antică, în Creta, în Mesopotamia, în America, în Polinezia, zeii ieşeau din mare. Ce poate fi mai frumos decât mitul elin al Afroditei, zeiţa frumuseţii şi a iubirii! însuşi numele ei e minunat: Afrodită Anadiomena, cea născută din spumă, ieşită din mare. O zeiţă ivită din spuma fecundată de lumina stelelor deasupra mării nocturne ! Care alt popor a fost în stare să găsească o imagine mai poetică ?...

– Din lumina stelelor şi spuma mării, auzi Veda Kong şoapta Ciarei. Se uită cu coada ochiului la tânăra fată.

Profilul dur, parcă sculptat în lemn sau în piatră, al Ciarei amintea de popoarele antice. Nasul mic şi drept, uşor rotunjit la vârf, fruntea puţin aplecată înapoi, bărbia puternică, dar mai cu seamă marea distanţă de la nas la ureche – trăsături caracteristice pentru popoarele antichităţii mediteraneene – se regăseau în figura Ciarei.

Veda o examina pe furiş, din creştet pân-n tălpi, şi găsi că totul era niţel exagerat în această tânără fată. Un ten prea neted, o talie prea subţire, şoldurile mult prea largi. Se şi ţinea exagerat de drept, din care cauză sânii ei pietrosi ieşeau prea mult în relief. Dar te pomeneşti că un pictor avea nevoie tocmai de asemenea elemente, puternic conturate.

Un grind de piatră le tăie calea. Veda îşi schimbă părerea formată adineauri, văzând cu câtă uşurinţă şi graţie Ciara Nandi sărea din piatră în piatră, de parcă ar fi dansat.

,,In vinele ei curge, fără doar şi poate, sânge indian, îşi zise Veda. Am s-o întreb mai târziu..."

– Ca să creez tabloul meu „Fiica lui Thetis", urmă pictorul, trebuia să mă apropii de mare, să mă înrudesc cu ea, deoarece cretana mea trebuia să iasă din ape întocmai ca Afrodita, dar într-un chip care să fie pe înţelesul tuturora. Pe când mă pregăteam să pictez „Fiica Gondvanei", am lucrat trei ani In Africa Ecuatorială, la o staţiune silvică. Terminându-mi tabloul, m-am angajat ca mecanic pe un glisor poştal şi, timp de doi ani, am împărţit corespondenţă la exploatările piscicole şi la fabricile de albumină şi sare, de pe uriaşele platforme metalice care plutesc pe apele Atlanticului. Intr-o seară străbăteam cu maşina mea oceanul la vest de Azore, unde contra-curentul întâlneşte curentul septentrional. Acolo sunt totdeauna valuri mari şi agitate. Glisorul meu când se avânta spre norii joşi, când cădea vertiginos In văile dintre valuri. Elicea vuia din greu: eu stăteam în picioare sus, pe punte, alături de timonier. Şi deodată... N-am să uit niciodată clipa aceea !

Inchipuiţi-vă un talaz mai înalt decât toate celelalte venind în goană spre noi. Şi pe creasta acestui perete de apă, sub denşii nori de sidef, stătea o fată cu pielea bronzată... Valul se rostogolea tăcut, iar fata zbura, neînchipuit de mândră în singurătatea ei, împresurată de neţărmuritul ocean. Glisorul meu săltă şi trecurăm pe dinaintea fetei, care ne făcea semne prietenoase cu mâna... Atunci am văzut că se ţinea dreaptă pe una dintre acele „plăci" cu motor pe care le conduci cu picioarele...

– Ştiu – răspunse Dar Veter, pentru plimbări pe valuri.

– Ceea ce m-a impresionat cel mai mult a fost faptul că în jurul fetei nu mai exista nimic... Inchipuiţi-vă norii ce atârnau jos, deasupra oceanului pustiu, pe distanţă de sute de mile, lumina amurgului şi fata care zbura pe valul uriaş. Era...

– Bineînţeles, Ciara Nandi! spuse Evda Nai. Dar de unde venea ?

– In orice caz, nu din spuma mării şi nici din lumina stelelor! Ciara izbucni într-un râs neaşteptat de înalt şi sonor. Veneam de pe platforma unei fabrici de albumine. Staţionam atunci la marginea sargaselor*, unde se cultivă chlorella** şi unde lucram ca biolog.

– Fie şi aşa, consimţi împăciuitor Kart Sau. Dar din clipa aceea ai devenit pentru mine fiica Mării Mediterane, născută din spuma ei, modelul predestinat pentru tabloul meu viitor. Am aşteptat un an de zile.

– Aş putea să vin la dumneata să-l văd ? – întrebă Veda Kong.

– Cum să nu, numai să nu fie la o oră de lucru, mai bine seara. Lucrez foarte încet şi nu suport prezenţa nimănui în acest timp.

– Pictezi în culori?

– Felul nostru de a lucra s-a schimbat prea puţin în miile de ani de când există pictura. Este şi firesc: doar legile optice şi ochiul omului au rămas tot aceleaşi ! S-a sensibilizat intuirea unor nuanţe, s-au inventat oarecare vopsele noi cromeatoptrice*** precum şi noi metode de armonizare a culorilor. Dar, în genere, putem spune că pictorii din cea mai îndepărtată antichitate lucrau întocmai ca şi mine, acum. Chiar şi mai bine în unele privinţe... Nu mai avem nici încredere, nici răbdare: suntem prea năvalnici, iar pe de altă parte nu destul de siguri de noi înşine. Or, în artă, e de preferat uneori să fii mai simplu... Dar mam abătut din nou de la subiect! Ar fi timpul să plecăm... Să mergem, Ciara !

Ceilalţi îi pe trecură cu privirea.

– Ştiu acum cine este el, rosti Veda. Am văzut tabloul său ,,Fiica Gondvaneiu.

– Şi eu, răspunseră într-un glas Evda Nai şi Mwen Mas.

– Dc la ce provine acest cuvânt – Gondvana ? de la ţara gonzilor din India? – Întrebă Dar Veter.

– Nu. Vine de la denumirea generică a continentelor din sud. De fapt, este ţara vechii rase negre,

– Şi cum arată această „fiică a negrilor" ?

– Tabloul este simplu. În faţa unui platou de stepă, în marginea unei sălbatice păduri tropicale, o fată neagră înaintează în orbitoarea lumină solară.

* Sargase – regiuni ale mării – în mijlocul vârtejurilor formate de curenţii marini – acoperite complet cu aglomerări de alge (na.).

** Chlorella – algă marină cu conţinut foarte bogat de albumine. cultivată special pentru producţia

alimentară (noţiune fantastică – n.a.).
*** Vopsele care au o mare capacitate de reflectare a luminii înăuntrul stratului (noţiune fantastică – n.a.).

Jumătate din faţa ei şi din trupul dur, elastic, ca turnat din metal, este viu luminată de razele dogoritoare: jumătatea cealaltă se află în umbră străvezie şi totuşi densă. La gâtu-i prelung poartă un colier din dinţi albi de animale, părul scurt îi este legat în vârful capului şi împodobit cu o cununiţă de flori, roşii ca focul. Cu mâna dreaptă ridicata deasupra capului dă la o parte din cale o ultimă ramură de copac, cu stânga împinge din dreptul genunchiului un lujer plin de ghimpi. În întreaga mişcare a trupului, în respiraţia ei liberă şi în gestul puternic al mâinii este exprimată o viaţă tânără şi fără grijă, care se contopeşte cu natura într-un singur tot, veşnic schimbător ca un torent. Această contopire rezultă dintr-o cunoaştere intuitivă, intimă, a lumii... În ochii negri ai fetei, îndreptaţi pe deasupra mării de ierburi albăstrii, spre contururile estompate ale munţilor, simţi limpede o frământare, aşteptarea unor încercări mari, într-o lume nouă, care abia i s-a deschis !

Evda Nai tăcu. – Dar cum a izbutit Kart San să redea aceasta ? se întrebă Veda. Poate prin intermediul sprâncenelor înguste şi încruntate... Cu ajutorul gâtului aplecat înainte şi al cefei descoperite, fără de apărare... Prin acei ochi uimitori, plini de întunecata înţelepciune a naturii primordiale... Şi lucrul cel mai surprinzător – prin impresia simultană a unei forţe lipsite de griji, dănţuitoare şi a unei neliniştite cunoaşteri.

– îmi pare rău că n-am văzut şi eu acest tablou ! oftă Dar Veter. 0 să fiu nevoit să mă duc la Palatul Istoriei. Îmi dau seama de culorile picturii, dar nu-mi pot închipui atitudinea fetei. Evda Nai se opri:

– Atitudinea ?... Uite aşa stă „Fiica Gondvanei"... şi, aruncându-şi de pe umeri prosopul, îşi îndoi braţul drept ridicat deasupra capului şi se lăsă lin pe spate, cu profilul spre Dar Veter. Piciorul ei lung se întinse uşor, schiţând un pas mic, şi înmărmuri, abia atingând cu degetele pământul. îndată trupu-i mlădios parcă ar fi înflorit.

Se opriră cu toţii, plini de admiraţie.

– Evda, nu mi-aş fi putut închipui niciodată! strigă Dar Veter. Eşti de temut ca lama unui pumnal tras pe jumătate din teacă.

– Iarăşi un compliment neizbutit, Veter! râse Veda. De ce numai „pe jumătate" şi nu „de tot" ?

– Are dreptate, zâmbi Evda Nai, reluându-şi vechea înfăţişare. „Pe jumătate" e cuvântul potrivit. În schimb, noua noastră cunoştinţă, fermecătoarea Ciara Nandi, este un pumnal strălucitor, tras cu totul din teacă, pentru a folosi limbajul epic al lui Dar Veter.

– Nu-mi vine a crede că ai mai putea fi asemuită cu cineva ! se auzi deodată de după o stâncă un glas răguşit.

Evda Nai zări un cap roşcovan, cu părul tuns ca o perie şi nişte ochi de un albastru pal ce-o fixau cu o extaziere pe care ea n-o mai văzuse nicicând pe chipul vreunui om.

– Sînt Ren Boz – se prezentă timid, omul, când făptura lui mărunţică, cu umeri înguşti, apăru de-a bi-nelea de după stâncă.

– Pe dumneata te căutam, i se adresă Veda, apucându-l pe fizician de mână. Ţi-l prezint pe Dar Veter.

Ren Boz roşi, şi pistruii care-i acopereau din belşug obrazul şi chiar gâtul deveniră şi mai vizibili.

– Am zăbovit acolo sus – şi Ren Boz, arătă cu mâna povârnişul pietros – în preajma unui mormânt străvechi.

– E al uniri poet celebru, care a trăit In antichitate, spuse Veda.

– Am găsit o inscripţie săpată-n piatră. Iat-o. Fizicianul despături o foiţă metalică, trecu peste ea o riglă scurtă şi patru rânduri de caractere albastre se iviră pe suprafaţa mată.

– Sînt litere europene, semne grafice folosite înaintea adoptării alfabetului linear universal! Aspectul lor bizar derivă din piclograme* încă şi mai vechi... Cunosc totuşi această limbă.

– Atunci citeşte, Veda !

– Cîteva clipe de tăcere ! porunci ea, şi toată lumea se aşeză pe pietre.

Şi Veda Kong citi:

„Gînduri, şi fapte, corăbii şi visuri Trec şi se mistuie-n zbor ne-ncetat... Eu duc cu mine spre negre abisuri Darul Pământului cel mai curat...”

– Splendid ! murmură Evda Nai, aşezâudu-se în genunchi. Un poet modern n-ar fi exprimat mai bine marea putere a timpului. ...Care este însă acest dar al Pământului, socotit ca fiind cel mai frumos şi păstrat de eî în gând până la moarte?

În depărtare apăru o bărcuţă dintr-un material plastic, transparent şi în care erau doi oameni.

* Pictograme – serii succesive de desene (n.a.).

– Iat-o şi pe Miiko, împreună cu Şerlis, un mecanic de pe-aici. Ba nu, este însuşi Frit Don, şeful expediţiei navale. Pînă deseară, Veter, rămâneţi numai în trei. Pe Evda o iau cu mine !

Cele două femei alergară spre marea uşor vălurită şi porniră în înot spre insulă. Barca coti spre ele, dar Veda îi făcu semn cu mâna să meargă înainte. Ren Boz rămase nemişcat, urmărind din ochi pe cele două înotătoare.

– trezeşte-te, Ren, să ne apucam de treaba ! îi strigă Mwen Mas, iar fizicianul zlmbi blând şi stingherit.

O porţiune de nisip compact dintre două rânduri de pietre fu prefăcuta într-o sală de cursuri. Înarmat cu o bucată de scoică, Ren Boz scria şi desena pe nisip, apoi, în plină înflăcărare a demonstraţiei, ştergea cu propriul său trup cele scrise şi desena din nou. Mwen Mas îşi exprima aprobarea şi-l încuraja prin exclamaţii scurte. Proptit cu coatele pe genunchi, Dar Veter asculta, ştergându-şi când şi când năduşeala de pe frunte; îl obosea urmărirea expunerii. În cele din urmă, fizicianul cel roşcat tăcu şi se aşeză pe nisip, gâfâind.

– Da, Ren Boz, rosti Dar Veter, după o tăcere îndelungată, ai făcut o descoperire remarcabilă !

– Nu sunt singurul... Cu mai bine de zece veacuri în urmă matematicianul Heisenberg a enunţat principiul nedetenninării, adică al imposibilităţii de a defini precis locul particulelor infime. Or, imposibilul a devenit posibil când s-a ţinut seamă de tranziţiile reciproce dintr-o stare în alta, adică mulţumită calculului repagular*. Cam în aceeaşi epocă a fost descoperit şi norul inelar mezonic al nucleului atomic, precum şi starea de trecere dintre nucleon ** şi acest inel, cu alte cuvinte, s-a ajuns în pragul noţiunii de antigra-vitaţie.

– Fie şi aşa ! Nu sunt un cunoscător al matematicii bipolare***, cu atât mai putin mă pricep la un domeniu al ei de felul calculului repagular, la cercetarea limitelor tranziţiei. Dar ceea ce ai realizat dumneata în materie de funcţii ale umbrei, este nou ca principiu, deşi încă greu de înţeles pentru noi, oamenii de rând, lipsiţi de o viziune matematică clară,imi dau totuşi seama de însemnătatea acestei descoperiri. Un singur lucru...

* Calcul In matematica bipolară care se ocupă cu aflarea direcţiilor în momentele de trecere (repagulum) dintr-o stare în alta, de la un semn la altul (noţiune fantastică – n.a.).

** Micul nucleu central din interiorul inelului de mezoni din nucleul atomului (n.a.).
*** Matematică bazată pe logica dialectică asociată cu analiza şi soluţionarea bilaterala (noţiune fantastică – n.a.).

Veter se opri.

– De ce şovăi? întrebă îngrijorat Mwen Mas.

– Cum să experimentăm o idee de amploarea acesteia ? Nu-mi vine să cred că vom fi în stare să obţinem un astfel de câmp de forţe electromagnetice...

– încât, îi tăie vorba Ren Boz, să egalăm cu ajutorul lor forţa câmpului gravitaţional şi să ajungem intr-o stare de tranziţie ?!

– întocmai – răspunse Dar Veter. Căci dacă nu reuşim aceasta, spaţiul cosmic pe care vrem să-l cercetăm va rămâne ca şi până acum în afara influenţei noastre.

– S-ar părea că ai dreptate. Dar nu uita că din punct de vedere dialectic, problema nu poate fi rezolvată decât cu condiţia existenţei termenului contrar celui în cauză. Ce-ar fi dacă am căuta să obţinem umbra antigravitaţională nu discret, ci vectorial?...

– Aha ! Dar cum ?

Ren Boz desenă în grabă trei linii drepte şi un sector îngust, tăiate de un arc de cerc cu raza suficient de mare.

– Lucrul acesta era cunoscut încă mai înainte de crearea matematicii bipolare. Cu aproximativ o mie de ani în urmă aceasta se numea problema celor patru dimensiuni. Pe vremea aceea mai erau încă răspândite noţiunile de dimensiuni multiple ale spaţiului, căci oamenii, necunoscând încă însuşirile de umbră ale gravitaţiei, încercau să le asimileze câmpurilor magnetice şi credeau că punctele singulare* însemnează dispariţia materiei sau transformarea ei în ceva inexplicabil. Cum puteau ei să-şi reprezinte spaţiul cu o asemenea cunoaştere a naturii fenomenelor? Şi totuşi strămoşii noştri au bănuit adevărul: iată, ei au înţeles că, dacă distanţa, să zicem de la o stea A şi până la centrul Pământului, urmind această linie O A, este de douăzeci de cvintilioane de kilometri, atunci distanţa pină la aceeaşi stea, urmând vectorul OB, va fi egală cu zero... Mai exact, nu cu zero, ci cu o mărime care tinde către zero... Spuneau de aceea că timpul se transformă în zero, în cazul când viteza mişcării este egală cu viteza luminii... Or, trebuie să nu uităm că şi calculul coh-lear** a fost descoperit abia de curând !

* Punctele critice în cadrul trecerii de la schimbări cantitative la cele calitative (n.a.).
** Ramura cohleară a matematicii bipolare se ocupă cu analiza mişcării în spirală (noţiune fantastică – n.a.).

– Dar mişcarea în spirală era cunoscută cu mii de ani în urmă, se amestecă prudent în vorbă Mwen Mas.

Ren Boz făcu un gest de dispreţ:

– Mişcarea aparentă da, era cunoscută: dar nu şi legile ei fizice ! Ştii bine că forţele gravifice şi cele electromagnetice sunt două aspecte ale aceleiaşi proprietăţi a materiei. Dacă forţele gravifice constituie funcţia spaţiului, cele electromagnetice alcătuiesc funcţia antispaţiului. O tranziţie între spaţiu şi antispaţiu ne dă funcţia de umbră – denumită şi vectorială – a spaţiului zero. În vorbirea curentă, aceasta înseamnă că s-a atins viteza limită – viteza luminii. Eu consider cu putinţă să obţinem spaţiul zero în orice direcţie. Mas vrea să ajungă pe Epsilon Tucan, iar pe mine mă interesează doar efectuarea experienţei. Doar experienţa ! repetă fizicianul, lăsându-şi obosit în jos genele scurte şi albicioase.

– Pentru această experienţă aveţi nevoie nu numai de staţiunile exterioare şi de energia Păinântului după cum spunea Mwen, ci şi de o instalaţie specială. Credeţi că sunt chiar atât de simple şi uşor de realizat?

– In privinţa aceasta am avut puţin noroc. Putem folosi instalaţiile lui Kor Yull, aflate în apropierea Observatorului din Tibet. Acum o sută şaptezeci de ani s-au făcut acolo nişte experienţe pentru cercetarea spaţiului. N-am avea nevoie decât de transformări neînsemnate în utilaj. Cît despre voluntari care să ne dea ajutor, găsesc oricând cinci, zece, douăzeci de mii de oameni. Numai să-i chem, şi-şi iau imediat concediile respective.

– într-adevăr, ati prevăzut totul. Nu mai rămâne decât un singur lucru, dar şi cel mai serios: primejdia pe care o prezintă această experienţă. Rezultatele ar putea fi dintre cele mai neaşteptate, căci legile numerelor mari nu se verifică la experienţele făcute pe scară redusă. Eşti silit să treci dintr-o dată la o scară extraterestră...

– Care-i savantul ce se teme de risc ? dădu din umeri Ren Boz.

– Nu vorbesc de riscul personal! Ştiu că mii de oameni sunt gata să se prezinte pentru încercarea oricărei acţiuni primejdioase. Dar în experienţa aceasta se includ staţiunile exterioare şi observatoarele, tot aparatajul care a costat omenirea o muncă gigantică, şi a deschis o fereastră spre Cosmos,

dându-ne posibilitatea să ne împărtăşim din viaţă, activitatea creatoare şi ştiinţă, altor lumi locuite. Fereastra aceasta este cea mai măreaţă realizare a oamenilor şi mă întreb dacă dumneata, eu, un individ izolat sau vreun grup de oameni avea dreptul de a risca s-o închidem, fie şi numai pentru un timp. Aş vrea să ştiu dacă dumneata te simţi în drept să preiei un asemenea risc şi pe ce anume se bazează o asemenea convingere ?

– Eu mă simt în drept, se ridică Mwen Mas, şi acest drept se bazează pe... Ai participat la săpături... Oare miliardele de oseminte ale mormintelor anonime n-au ridicat spre noi strigătul lor, n-au cerut dreptate, n-au mustrat? Văd în gând miliarde de vieţi omeneşti cărora tinereţea, frumuseţea şi bucuria vieţii lc-a curs printre degete într-o clipă, ca nisipul. Vieţile acestea cer imperios să fie dezlegată marea enigmă a timpului; să ne angajăm în luptă cu el! Victoria asupra spaţiului este tocmai înfrângerea timpului. Iată de ce sunt convins că cele ce am pus la cale sunt măreţe şi justificate !

– Eu am un alt sentiment – spuse Ren Boz. Dar acesta nu-i decât un alt aspect al unuia şi aceluiaşi lucru. Spaţiul este, ca şi mai înainte, de nebiruit In Cosmos; el desparte lumile, nu ne permite să găsim planetele cu o populaţie înrudită cu noi şi să devenim o singură familie infinit de bogată în bucurii şi putere. Ar fi cea mai grandioasă revoluţie după Era Unirii Mondiale, de când omenirea Pământului a pus în sfârşit capăt absurdei existenţe izolate a popoarelor sale, pentru a se uni şi a se ridica astfel, dintr-un salt, pe o nouă treaptă de stăpânire a naturii. Orice pas făcut pe această cale nouă e cu mult mai important decât toate celelalte cercetări şi cunoştinţe.

Ren Boz tăcu. Acum vorbi din nou Mwen Mas:

– Mai am apoi un motiv personal. În tinereţe, am dat o dată peste o veche culegere de romane istorice. Intr-unul era vorba despre strămoşii dumitale, Dar Veter. Fuseseră cotropiţi de un cuceritor celebru, de un fioros nimicitor de oameni, unul dintre aceia care abundau în istoria omenirii în epoca formelor inferioare ale societăţii. Eroul era un tânăr viteaz care iubea din tot sufletul o fată. Iubita lui fusese făcută prizonieră şi smulsă din locurile ei; aşa se făcea pe atunci. Inchipuiţi-vă bărbaţi şi femei legaţi şi minaţi ca vitele în ţara cotropitorilor. Pe vremea aceea, nimeni nu cunoştea geografia, singurele mijloace de transport erau animalele de călărie şi de povară. Planeta noastră era mai enigmatică şi mai vastă, mai periculoasă şi mai greu de străbătut, decât sunt pentru noi astăzi spaţiile cosmice. Tînărul erou porni în urmărirea

visului său, rătăcind ani de zile pe drumuri pline de primejdii, până când reuşi să-şi găsească iubita în inima munţilor Asiei. Este dificil să-ţi exprimi impresiile adolescenţei, dar continui să cred că şi eu aş fi în stare să pornesc în urmărirea unui ţel, înfrângând toate piedicile Cosmosului !

Dar Veter avu un zâmbet palid.

– Iţi înţeleg sentimentele, dar nu văd temeiul raţional care leagă romanul acesta rusesc de năzuinţele dumitale de a străbate Cosmosul. Il înţeleg mai curând pe Ren Boz. De altfel, ne-ai şi prevenit că este vorba de ceva personal...

Şi Dar Veter se închise într-o tăcere atât de îndelungată, încât Mwen Mas începu să se frământe, cuprins de nelinişte.

– înţeleg acum, începu din nou fostul director al staţiunilor exterioare, de ce pe vremuri oamenii fumau, se îmbătau, se stimulau cu diferite narcotice In orele lor de şovăială, slăbiciune şi singurătate. În clipa de faţă mă simt şi eu tot atât de singur şi nesigur. Ce aş putea deci să vă spun? Cine sunt eu ca să mă pun în calea realizării măreţei voastre experienţe ? Dar am oare puterea s-o îngădui ? Trebuie să vă adresaţi Consiliului şi atunci...

– Nu, nu vrem asta ! Mwen Mas se ridică în picioare, şi marele său trup se încorda ca în faţa unei primejdii de moarte. Răspunde-ne: dumneata ai face această experienţă ? In calitate de director al staţiunilor exterioare. Nu ca Ren Boz... Cu el e altceva !

– N-aş face-o – răspunse ferm Dar Veter. Aş mai aştepta.

– Ce anume ?

– Construirea unei instalaţii experimentale pe Lună.

– Dar energia necesară ?

– Cîmpul de gravitaţie al Lunei este mai mic, deci mai mică ar fi şi scara experienţei. Ar putea ajunge doar câteva staţiuni Q.

– Este acelaşi lucru. Doar pentru aceasta va fi nevoie de o sută de ani, şi atunci eu n-aş mai vedea niciodată nimic.

– Acest amănunt este important pentru dumneata, nu şi pentru omenire. Ce înseamnă pentru ea dacă se face acum sau după încă o generaţie?

– Dar pentru mine înseamnă sfârşitul, sfârşitul oricărui vis ! Cît despre Ren...

– Pentru mine ar însemna imposibilitatea să verific teoria prin experienţă, deci şi imposibilitatea să-mi corectez, să-mi continui opera începută !

– V-am spus că părerea mea nu contează. Adresaţi-vă Consiliului !

– Consiliul a şi hotărât, prin gândurile şi cuvintele dumitale. Nu mai avem ce aştepta de la el, rosti încet Mwen Mas.

– Ai dreptate. Consiliul va refuza şi el.

– Nu te mai întreb nimic. Mă simt vinovat în faţa dumitale: Ren şi cu mine ţi-am pus în spinare sarcina grea a hotărârii.

– Datoria mea în calitate de om cu o experienţa mai mare era să vă ajut. Dacă problema s-a dovedit a nu fi tocmai simplă, nici uşor de rezolvat, voi n-aveţi în aceasta nici o vină. Îmi pare rău...

Ren Boz propuse cel dintâi să se întoarcă la tabăra expediţiei. Cei trei oameni porniră abătuţi pe nisip, fiecare resimţind în felul său amărăciunea produsă de renunţarea la acea tentativă de o nemaipomenită anvergură ! Dar Veter îşi privea pe furiş tovarăşii de drum şi se g în dea că tot lui îi vine cel mai greu. În firea lui exista o temeritate extraordinară, o pornire iraţională pe care fusese nevoit s-o combată întreaga-i viaţă. Semăna puţin cu haiducii de odinioară: de ce simţise el atâta bucurie în lupta curajoasă cu taurul ? Şi sufletul său se răzvrătea împotriva hotărârii luate, o hotărâre, desigur, înţeleaptă, dar lipsită de îndrăzneală.

CAPITOLUL VI
LEGENDA SORILOR ALBAŞTRI

Din cabina-spital ieşiră doctoriţa Luma Laswy şi biologul Eon Tal. Erg Noor se grăbi spre ei.

– Ce face Niza ?

– Mai trăieşte încă, dar...

– Nu cumva-i pe moarte ?

– Deocamdată nu, dar este paralizată. Sînt prinse toate fasciculele măduvei vertebrale, sistemul parasimpalic*, centrii asociativi şi cei senzoriali. Respiraţia ii e extrem de încetinită dar uniformă ; inima-i funcţionează, dar foarte lent: o bătaie la o sută de secunde. Aceasta nu înseamnă desigur moartea biologică; e în orice caz un colaps ** complet, care poate dura un timp nedefinit.

* Sistem nervos autonom cu acţiune de frânare, opus sistemului simpatic (n.a.).
** Colaps – stare de inconştienţă (n.a.).

– Revenirea conştiinţei şi suferinţa sunt excluse ?

– Da.

– Absolut ? Căutătura şefului era tăioasă, stăruitoare, dar doctoriţa o înfruntă netulburată.

– Absolut!

Erg Noor aruncă o privire întrebătoare biologului. Acesta dădu afirmativ din cap.

– Ce măsuri intenţionaţi să luaţi?

– O menţinem în repaus absolut, la temperatură egală şi lumină slabă. Dacă colapsul nu va deveni progresiv, atunci... Parcă nu este tot una dacă doare sau?... Să rămână astfel măcar până la sosirea pe Pământ. Atunci o vom transporta la Institutul de curenţi nervoşi. Socul a fost produs de un curent puternic. Scafandrul a fost perforat în trei locuri. Din fericire, ea abia respira !

– Am observat la timp orificiile şi le-am astupat cu plasturele pe care-l aveam la mine, spuse biologul.

Erg Noor îi mulţumi, strângându-i în tăcere braţul mai sus de cot.

– Numai că... – interveni Luma – ar fi bine să părăsim cit mai curând câmpul gravitaţiei sporite... Dar cea mai mare primejdie o reprezintă nu atât accelerarea zborului, cât întoarcerea la o gravitaţie normală.

– înţeleg: te temi ca pulsul să nu-i încetinească şi mai mult. Doar n-avem de-a face aici cu un pendul care-şi accelerează oscilaţiile în câmpul unei gravitaţii crescute ?

– Ritmul impulsurilor organice este, în genere, supus aceloraşi legi. Dacă pulsul s-ar încetini de două ori, inima ajungând să bată la intervale de două sute de secunde, alimentarea creierului cu sânge ar deveni insuficientă şi...

Erg Noor se cufundase atât de adânc în meditaţiile sale, încât părea să fi uitat de cei de lângă el. După câteva clipe, se dezmetici însă şi suspină adânc. Colaboratorii săi aşteptau răbdători.

– Nu s-ar putea să supunem organismul unei presiuni mai înalte, într-o atmosferă cu un conţinut de oxigen mai bogat ? întrebă prudent Erg Noor şi, după zâmbetele mulţumite ale Lumei Laswy şi ale lui Eon Tal, îşi dădu seama că ideea era bună.

– Minunat ! Să saturăm sângele cu oxigen la o mai mare presiune parţială*. Bineînţeles, vom lua măsurile necesare împotriva trombozei** şi atunci chiar o bătaie de inimă la două sute de secunde – nu va mai prezenta nici o primejdie. Totul se va normaliza ulterior... Kou Tal zlmbi, arâtând un şirag de dinţi albi sub mustăcioara lui neagră; faţa-i severă deveni deodată toarte tânăra şi voioasă.

– Organismul va rămâne în viaţă, deşi în stare de inconştienţă, spuse uşurată Luma. Ne ducem să pregătim camera. Aş vrea să folosesc vitrina cea mare de silicol destinată colecţiilor Zirdei. În ea are să încapă cit se poate de bine un mare fotoliu hidraulic, pe care il vom transforma într-un pat pentru momentul decolării. După ce accelerarea va fi redusă, o vom instala pe Niza definitiv.

– Să-mi comunicaţi la postul de comandă de îndată ce veţi fi gata ! Nu mai zăbovim aici nici o clipă. Sînt sătul de această copleşitoare lume a beznei !

Cu toţii se grăbiră spre diferitele compartimente ale navei, luptând fiecare după puterile lui cu groaznica apăsare a întunecatei planete.

Semnalele decolării le detunară în urechi ca o melodie victorioasă.

Cu un sentiment de imensă uşurare se cufundară în braţele moi ale fotoliilor hidraulice. Decolarea unei nave de pe o planetă cu o forţă de gravitaţie atât de mare era şi anevoioasă, şi plină de pericole. Marea accelerare de care aveau nevoie se afla la limitele rezistenţei umane, astfel încât cea mai mică greşeală a pilotului putea duce la catastrofă.

Şeful expediţiei conducea cu măiestrie astronava pe o curbă tangentă la orizont. Motoarele planetare vuiau asurzitor; pârghiile amortizoarelor hidraulice se înfundau tot mai mult sub greutatea creseîndă care apăsa asupra oamenilor. Dacă va merge aşa, până la refuz, acceleraţia va sfărâma, ca sub o presă, fragilele oase umane. Mîinile lui Erg Noor, aşezate pe butoanele aparatelor, îi. deveniseră grele, parcă de plumb. Dar degetele lui puternice, continuau să lucreze, şi ,,Tantra", descriind un uriaş arc de cerc, se smulgea tot mai mult din bezna opacă spre negrul transparent al infinitului.

Erg Noor nu-şi mai lua ochii de la dunga roşie a egalizatorului orizontal, care oscila într-un echilibru instabil, indicând că nava este gata să recoboare,

urmând traiectoria căderii... Planeta cea grea nu-i eliberase încă de tot din

* Presiune parţială – presiunea unui gaz în funcţie de densitatea lui (n.a.).

** Tromboză – coagularea sângelui, ceea ce provoacă trombe, adică cheaguri, care astupă vasele sanguine (n.a.).

captivitate. Erg Noor hotărâ să conecteze motoarele cu anamezon, capabile să-i smulgă de pe orice planetă. Vibraţia lor sonoră cutremura astronava. Linia roşie se ridică deasupra lui zero cu vreo zece milimetri, încă puţin şi...

Prin periscopul superior, şeful expediţiei văzu că „Tantra” se învăluie cu un strat subţire de flăcări albăstrii care se scurg încet spre partea dindărăt a navei. Străbăteau atmosfera planetei, şi, conform legii supra-conductibilităţii*, curenţii rezultaţi se scurgeau de pe fuselaj de-a dreptul în vidul cosmic.

Stelele se vedeau din nou ascuţite ca nişte ace, iar „Tantra" eliberată se depărta tot mai mult de înspăimântătoarea planetă. Atracţia descreştea clipă de clipă. Trupul devenea tot mai uşor. Aparatul de gravitaţie artificială îşi intona melodia şi tensiunea lui familiară, pământească, li se păru oamenilor extrem de mică, după nesfârşitele zile de viaţă sub apăsarea planetei întunecate. Săriră cu toţii de pe fotoliile lor. Ingrid, Luma şi Eon începură să execute cele mai grele figuri ale unui dans frenetic. Dar curând veni şi inevitabila reacţie, şi majoritatea echipajului se cufundă în somnul scurt al odihnei temporare. Nu mai vegheau decât Erg Noor, Pel Lyn, Pur Hiss şi Luma Laswy. Trebuiau să calculeze itinerarul provizoriu al astronavei, pentru ca, descriind o vastă curbă perpendiculară pe planul de rotaţie al sistemului stelei T, să treacă de centura ei glaciala şi meteoritică. Abia apoi puteau aduce nava la o viteză normală, apropiată de aceea a luminii, şi sa treacă la îndelungatul studiu al adevăratei traiectorii.

Doctoriţa supraveghiase starea Nizei după decolare şi după revenirea la forţa de gravitaţie normală pentru un pământean. Curând comunică echipajului vestea îmbucurătoare că pulsul, deşi încetinit, devenise constant: o bătaie la 110 secunde. În condiţiile unui regim de oxigen sporit, catastrofa era evitată. Luma Liswy intenţiona să recurgă la agregatul tiratronic** şi la stimulenţii organici***.

Pereţii navei vuiră 55 de ore de-a rândul sub acţiunea vibraţiilor motoarelor cu anamezon, până când indicatoarele de bord ajunseră să arate viteza de 970.000.000 de kilometri pe oră, apropiată de limita securităţii. În

* Supraconductibilitate – însuşire pe care corpurile conducătoare de electricitate o au In anumite condiţii (de ex. la temperaturile foarte joase ale spaţiului cosmic) de a nu mai opune curentului electric decât o

rezistentă extrem de mică practic nulă

** Tiratron – aparat electronic (lampă) care poate stimula şi întreţine procesele nervoase ale organismului uman, în special bătăile inimii (n.a.).

** Stimulenti organici – medicamente care au o acţiune nemijlocită asupra unor anumiţi nervi ; se extrag din secreţiile nervoase ale organismului (noţiune fantastică – n.a.).

decurs de 24 de ore, socotite în timpul pământenilor, distanţa dintre navă şi steaua de fier se mărise cu mai bine de 20 miliarde de kilometri. Uşurarea resimţită de cei treisprezece călători după toate crâncenele încercări prin care trecuseră – descoperirea planetei moarte, pieirea lui „Algrab" şi, în sfârşit, contactul cu înspăimantătorul soare negru – era greu de redat. Dar bucuria eliberării nu era deplină: cel de-al paisprezecelea membru al echipajului, tânăra Niza Krit, zăcea inertă, cuprinsă de un somn vecin cu moartea, într-o firidă a cabinei-spital...

Cele cinci femei aflate pe navă: Ingrid, Luma, inginerul electronist, secund, geologul şi profesoara de gimnastică ritmică, Ione Mar, care îndeplinea şi funcţiile de distribuitor al hranei, operator aerian şi colector de materiale ştiinţifice, se adunaseră ca pentru o ceremonie funebră din antichitate. Trupul Nizei, eliberat de orice veşminte şi spălat cu soluţii speciale

T.M. şi A.S. fu culcat pe un covor gros, cusutra din cei mai moi bureţi ai Mediteranei. Aşezat pe o saltea pneumatică, covorul acesta fu introdus sub o cupolă rotundă din silicol trandafiriu. Un termobaroostat* de mare precizie putea să menţină ani de-a rând temperatura, regimul aerului şi presiunea care erau ne sare în interiorul acestui clopot gros. Nişte proeminente moi de cauciuc o menţineau pe Niza în aceeaşi poziţie, mare primejdie însă reprezentau escarele**, posibile condiţiile imobilităţii absolute. Tocmai de aceea, Luma Laswy, renunţând pentru primii doi ani drumului cei aştepta, la terapia somnului de lungă durată, hotărâ să stabilească un control permanent asupra Nizei, a cărei poziţie îşi propunea s-o schimbe o data pe lună. Starea cataleptică a bolnavei persista. Singurul lucru pe care reuşise să-l obţină Luma era accelerare pulsului până la o bătaie pe minut. O asemenea realizare, oricât de neînsemnată era, îngăduia totuşi să se înlăture saturarea cu oxigen, dăunătoare plămânilor.

Trecură astfel patru luni. Astronava îşi urma de mult drumul adevărat – calculat cu mare precizie – care ocolea regiunea meteoriţilor liberi. Istoviţi de munca lor supraomenească şi de numeroasele aventuri prin care trecuseră, memorii echipajului se cufundaseră într-un somn de peste şapte luni. De rândul

acesta vegheau nu trei, ci patru oameni: medicul Luma Laswy şi biologul Eon

* Termobarooxistat – aparat de înaltă precizie pentru reglarea temperaturii, a presiunii şi a cantităţii de oxigen (noţiune fantastica – n.a.).

** Escare – răni pe care le face bolnavul din pricina unei imobilităţi prelungite (n.r.).

Tal şi ei alăturară lui Erg Noor şi lui Pur Hiss, râmaşi de gardă.

Conducătorul expediţiei, care ieşise învingător din cea mai dificilă situaţie în care au nimerit vreodată astronavele terestre, se simţea cât se poate de singur. Pentru prima oară în viaţa lui, cei patru ani ai călătoriei spre Pământ i s-au părut nesfârşiţi. Şi ştia prea bine de ce anume: pentru că numai acolo, pe Pământ, putea s-o salveze pe Niza atât de dragă inimii lui.

Aminase mult timp operaţia pe care în alte condiţii ar fi indeplinit-o chiar a doua zi după decolare: vizionarea stereofilmelor electronice luate de pe „Vela”. Ar fi vrut atât de mult ca Niza să poată vedea şi auzi, împreună cu el, cele dintâi veşti de pe planetele nespus de frumoase ale stelei albastre, ce luminează nopţile verilor terestre. Ar fi dorit ca Niza să fie alături de el sa vada cum se înfăptuiau cele mai îndrăzneţe şi cele mai romantice visuri ale trecutului şi ale prezentului: descoperirea unor noi lumi astrale, viitoare insule îndepărtate ale omenirii, primele, luate la opt parseci distanţă de Soare, cu 80 de ani în urmă şi rămase de-atunci în nava de pe planeta întunecată a stelei T, se păstraseră admirabil. Siereoecranul emisferic îi transportă pe cei patru telespectatori de pe „Tantra" în spaţiile unde, deasupra lor, lucea Vega cea albastră.

Imaginile alternau rapid. Pe ecran apărea când astrul orbitor de albastru, când aspecte de o importanţă secundară, instantanee din viaţa navei. Tînărul conducator al expediţiei, în vârstă abia de 28 de ani, lucra la o maşină de calculat: astronomii, şi mai tineri decât el, îşi făceau observaţiile. Iată şi sportul şi dansurile zilnice obligatorii pe care membrii echipajului le ridicaseră la o perfecţiune acrobatică. Un glas ironic de comentator menţiona că în decursul întregului drum intâietatea îi revenea biologului. într-adevăr, fata aceea cu părul scurt şi bălai îşi mlădia în cele mai dificile exerciţii superbu-i corp de gimnastă antrenată.

Privind pe ecranul emisferic imaginile atât de vii şi de reale, care îşi păstraseră prospeţimea coloritului nu-ţi venea să crezi că astronauţii aceştia atât de tineri şi de energici fuseseră de mult înghiţiţi de monştrii dezgustători de pe steaua de fier.

Scurta cronică ce relata viaţa expediţiei trecu repede prin faţa celor de pe „Tantra". Amplificatoarele aparatului de proiecţie începură să bîzâie: lumina astrului violet era atât de puternică, încât până şi reflectarea palidă pe ecran îi sili pe oameni să-şi pună ochelari d protecţie. Steaua aceea avea o masă colosal de mare şi o formă foarte turtită, întrecea în diametru Soarele aproape de trei ori şi se rotea cu o viteză turbată care la ecuator atingea 300 km. pe secundă. Părea o sferă alcătuită din gaze orbitor de incandescente şi a căror temperatură ajungea Ia suprafaţă până la 11.000° C. Pe distanţă de milioane de kilometri, Vega întindea aripi de foc trandafirii cu reflexe de sidef. Razele ei păreau imense lănci care se avântau în spaţiu distrugând tot ce le ieşea în cale. În profunzimea strălucirii lor, se ascundea planeta cea mai apropiată de steaua albastră. Acolo însă, în acel ocean de flăcări, nu putea pătrunde nici o navă a Pământului sau a vecinilor săi din sistemul Marelui Cerc. După proiecţie urmă un raport vorbit despre observaţiile efectuate: pe ecran apărură liniile vagi ale unor desene stereoinetrice, care arătau dispoziţia primei şi a celei de a doua planete ale stelei. „Vela” nu se putuse apropia nici măcar de această a doua planetă aflată la 100.000.000 de kilometri de Vega.

Din adâncurile unui ocean de transparente flăcări violete care învăluiau astrul apăreau protuberante * monstruoase, întinse în spaţiu ca nişte braţe atotmistuitoare. Energia Vegăi era atât de intensă, încât ea iradia o lumină reprezentând cele mai puternice cuante ** pe acelea ale sectorului violet şi invizibil din spectrul solar. Aceasta crea, chiar şi pentru un ochi omenesc apărat de un triplu filtru, o teribilă impresie ireală, fantomatică, a unui necunoscut purtător de mortale primejdii... În jur, infrângând puterea de gravitaţie a stelei, bîntuiau vârtejuri fotonice. Ecourile lor depărtate legănau şi săltau periculos „Vela". Contoarele pentru raze cosmice şi alte radiaţii dure nu mai funcţionau. Pînă şi în interiorul navei, cu toată cuirasa ei, ionizarea creştea înir-un mod ameninţător, semnalizând prezenţa unei frenetice radiaţii care irosea în eter un monstruos puhoi de cvintilioane de kilowaţi.

Conducătorul „Velei" îşi apropiase astronava cu multă prudentă de o a treia planetă, voluminoasă, dar învăluită doar de o atmosferă subţire şi transparentă. Probabil că suflarea de foc a stelei albastre alungase învelişul de gaze uşoare, care se întindea ca o lungă trenă luminiscentă, pe partea umbrită a planetei. Nu rămăseseră decât emanaţiile corosive ale fluorului, otrava oxidului de carbon, densitatea gazelor inerte, care făceau această atmosferă

irespirabilă pentru orice fiinţă pământească.

* Protuberante – erupţii ale gazelor incandescente de pe suprafaţa unui astru (de exemplu: Soarele nostru) care sunt aruncate la înălţimi uriaşe (n.a.).

** Cuantă – o cantitate infinit de mică de energie (n.a.).

Din străfundurile planetei ieşeau la suprafaţă piscuri şi creste ascuţite, pereţi verticali, zimţaţi, roşii, ca nişte răni proaspete, sau negri ca abisurile. Pe platourile vulcanice, bătute de vânturi turbate, se vedeau crăpături şi prăpăstii din care se revărsa o magmă incandescentă asemenea unor vine de foc sângeriu.

Nori groşi de cenuşă, orbitor de albaştri pe partea lor luminată şi negri ca smoala pe cea umbrită, se înălţau sus de tot. Fulgere uriaşe de mii de kilometri lungime scînteiau în toate direcţiile, dovedind saturaţia electrică din acea atmosferă fără viaţă.

Un soare violet şi ameninţător, uriaş şi spectral, un cer negru pe jumătate acoperit de cununa scînteietoare a luminii sidefii, iar dedesubt, pe planetă, umbre roşii cu contraste puternice pe haotica îngrămădire a stâncilor, dâre, cercuri şi linii şerpuitoare, de foc, neîntrerupte sclipiri de fulgere verzi – toate acestea, redate de stereotelescoape, fuseseră înregistrate cu o preciziune impasibilă, supraomenească, de către filmele electronice.

Dar îndărătul aparatelor, exista raţiunea astronautilor care protesta împotriva oarbelor forje distrugătoare, împotriva îngrămădirii materiei inerte, exista conştiinţa pe care o avea despre ostilitatea acelei lumi a focului cosmic dezlănţuit.

Hipnotizaţi de acest spectacol, cei patru astronauţi schimbară între ei priviri aprobative când auziră glasul care vestea că „Vela” se îndreaptă spre cea de a patra planetă.

Peste câteva clipe, sub telescoapele de la carena „Velei", apăru ultima planetă a Vegăi, cea mai din margine, şi ale cărei dimensiuni erau asemănătoare cu ale Pământului. Cosmonava cobora tot mai mult. Pesemne, exploratorii hotârâseră să cerceteze cu orice preţ această ultimă planetă – cea din urmă speranţă a lor de a descoperi o lume, chiar dacă nu prea frumoasă, cel puţin accesibilă vieţii.

Erg Noor se surprinse că pronunţa în gând aceste cuvinte concesive: „cel puţin". Probabil că la fel au gândit şi cei care o conduseseră pe „Vela", pe când cercetau prin telescoape suprafaţa planetei.

„Cel puţin"... Aceste două cuvinte însemnau un adio spus visului că vor descoperi în jurul Vegăi lumi minunate, că vor afla în fundul oceanului sideral planetele-mărgăritare, de dragul cărora acceptaseră de bună voie să se claustreze 45 de ani într-o astronavă, părăsindu-şi planeta natală pentru mai bine de 60 de ani.

Captivat de priveliştea din faţa lui, Erg Noor nu se gândi însă îndată la acest lucru. Prin adâncurile ecranului emisferic el zbura acum împreună cu „Vela" deasupra îndepărtatei planete. Din nefericire, atât pentru exploratorii care pieriseră, cât şi pentru cei care se aflau pe bordul „Tantrei", şi cea de-a patra planetă s-a dovedit a fi asemenea lui Marte, cel mai apropiat vecin al Terrei, cunoscutul copilăriei noastre. Acelaşi înveliş subţire şi străveziu de gaze, cu un cer verde-negricios, pururea senin, aceeaşi suprafaţă netedă de deşert cu crestele unor munţi sfărâmaţi. Existau însă şi deosebiri. Pe Marte domneşte gerul aspru al nopţii şi schimbarea bruscă a temperaturii din timpul zilei ; acolo există mări de mică adâncime, asemenea unor lacuri liniştite, care evaporându-se, lasă pe suprafaţa planetei doar nişte pete umede şi mlăştinoase ; acolo cade când şi când, câte o ploicică, promoroacă ori zăpadă, există viaţa meschină a unor plante amorţite şi a unor animale bizare, lipsite de vlagă, subterane.

Aici, în schimb, flăcările victorioase ale soarelui albastru încălzeau atât de puternic planeta, încât aceasta răspândea arşiţa celor mai fierbinţi deserturi ale Pământului. Aburii de apă se înălţau spre straturile superioare ale învelişului de aer în cantităţi minime, iar câmpiile întinse nu le întunecau decât vârtej urile curenţilor de căldură care tulburau continuu atmosfera. Planeta se rotea tot atât de repede ca şi celelalte trei. Răcirea din timpul nopţii măcina rocile, transformându-le într-o mare de nisip, un nisip portocaliu, violet, verde, albăstrui sau orbitor de alb, ce forma pete uriaşe, care de departe păreau mări sau desişuri de plante născocite de închipuirea omenească. O crustă strălucitoare, neagră ori cafenie, acoperea lanţurile de munţi erodaţi, mai înalţi decât pe Marte, dar tot atât de lipsiţi de viaţă. Soarele albastru şi arzător, cu radiaţiile lui puternice ultraviolete, distrugea mineralele, volatilizând elementele mai uşoare.

Cîmpiile de nisip păreau să emane flăcări. Erg Noor îşi aminti că, în vechime, pe când învăţaţii nu formau încă majoritatea populaţiei Pământului, ci doar un grup extrem de mic, se răspândise printre scriitori şi artişti ideea

despre existenţa unor oameni din alte lumi, adaptaţi la temperaturi ridicate. Gîndiţi-vă numai: făpturi trăind în răsuflarea fierbinte a planetelor din sistemul sorilor albaştri să-şi întâmpine confraţii lor pământeni... Visul acesta era frumos şi poetic, sporind credinţa în atotputernicia naturii omeneşti... Erg Noor, ca şi atâţia alţii, fusese impresionat de un tablou expus la muzeul centrului răsăritean al zonei de sud: o câmpie de nisip roşu, dogoritor în pâcla depărtărilor, un cer cenuşiu incandescent, iar sub el, forme omeneşti în scafandri termici, care aruncau într-un contrast violent umbre negru-albastrc. În atitudini pline de dinamism, acele făpturi se opriseră pline de uimire lingă colţul unei construcţii metalice, încinsă aproape la alb. Alături de această masă metalică stătea o femeie goală, cu părul roşu, revărsat pe umeri. În lumina orbitoare, pielea-i albă strălucea şi mai viu decât nisipul; umbrele violete şi purpurii îi accentuau fiecare linie a siluetei mlădioase, înălţate ca un steag al biruinţei repurtate de viaţă asupra puterilor Cosmosului. Era un vis îndrăzneţ, dar cu totul ireal, contrazicând toate legile dezvoltării biologice, care sunt cu mult mai bine studiate astăzi, în epoca Marelui Cerc decât în vremurile acelei picturi.

Erg Noor tresări: suprafaţa planetei oglindită pe ecran porni vertiginos în întâmpinarea lui. Necunoscutul pilot al „Velei" începuse să coboare. Aproape de tot, trecură conuri nisipoase, stânci negre, strălucitoare zăcăminte de cristale verzi. Astronava descria metodic o spirală, înconjurând planeta la nivelul polilor ei. Nici urmă de apă sau cel puţin de viaţă vegetală, fie ea oricât de primitivă. Iarăşi „cel puţin" !...

I se păru că e cuprins de un val de singurătate, avu senzaţia izolării în spaţiile cele moarte din sfera 6tăpânirii stelei albastre şi arzătoare... Simţi de asemenea nădejdile zadarnice ale celor care turnaseră filmul cercetând planeta în căutarea unei vieţi, fie ea chiar şi trecută. Cei care mai vizitaseră planete moarte şi pustii, fără apă şi atmosferă, cunoşteau prea bine aceste neli niştite căutări ale unor presupuse ruine, vestigii de oraşe şi construcţii, în contururile întâmplătoare ale crăpăturilor şi ale rocilor din povârnişurile munţilor lipsiţi de viaţă !

Pe ecran gonea pământul unei lumi depărtate, calcinat, bîntuit de vânturi năpraznice, fără pic de umbră. Ajungând treptat la conştiinţa unui străvechi vis spulberat, Erg Noor se căznea acum să-şi imagineze cum de a putut să se nască o imagine atât de inexactă despre dogoritoarele lumi din sistemul stelei

albastre.

– Fraţii noştri pământeni vor fi dezamăgiţi aflând acest lucru, spuse încet biologul, care se apropiase între timp de şeful expediţiei. Milioane de locuitori ai Pământului şi-au îndreptat privirile spre Vega timp de milenii. În nopţile de vară, în nord, toţi îndrăgostiţii, toţi visătorii contemplau cerul. Vega, luminoasă şi albastră, se află vara aproape la zenit. Cum poţi să n-o admiri ? Chiar şi cu mii de ani în urmă oamenii ştiau destul de multe despre stele. Dar, din cauza unei ciudate orientări a gândirii, ei nici nu bănuiau că majoritatea stelelor cu rotaţie lentă şi câmp magnetic puternic au planete, după cum majoritatea planetelor au sateliţi. Nu cunoşteau această lege, dar visau să se întâlnească cu confraţii lor din alte lumi, în primul rând de pe Vega, soarele cel albastru. îmi amintesc că am citit traduse dintr-o limbă străveche versuri frumoase consacrate unor semizei de pe o planetă albastră.

– După comunicarea primită de pe „Vela" am trăit mereu cu Vega în gând, dorind realizarea visului meu, spuse şeful expediţiei, întorcându-se spre Eon Tal. Acum însă am înţeles că multimilenarul dor de lumi depărtate şi frumoase m-a orbit ca pe atâţia oameni înţelepţi şi serioşi...

– Şi cum ai descifra dumneata astăzi comunicarea „Veiei”?

– Foarte simplu. „Cele patru planete ale Vegăi sunt cu desăvârşire lipsite de viaţă. Nu există nimic mai frumos decât Pământul nostru. Cît de fericiţi vom fi să ne întoarcem !"

– Ai dreptate ! făcu biologul. Cum de nu s-a gândit până acum nimeni la acest lucru ?

– Poate că s-a şi gândit cineva, în orice caz nu noi, astronauţii. Şi cred că nici cei din Consiliu. Părerea mea este însă că faptul acesta ne face cinste: în viaţă învinge visul cel îndrăzneţ şi nu dezamăgirea sceptică.

Pe ecran, înconjurul planetei se terminase. Urmară înregistrările staţiei-robot, lansată pentru a face o analiză a condiţiilor de pe suprafaţa planetei. Apoi se auzi o bubuitură puternică. Era bomba geologică* aruncată de pe „Vela". Un nor uriaş de particule minerale azvârlite în sus ajunse până la astronavă. Pompele au început să urle, culegând particulele în filtrele canalelor absorbante laterale. Cîteva probe dintr-o pulbere minerală extrem de fină, provenită din nisipurile şi munţii acelei planete calcinate, umplură eprubetele de silicol; aerul preluat din straturile superioare ale atmosferei a fost captat în baloane de cuarţ. „Vela" porni îndărăt pe calea-i ce urma să ţină 30 de ani şi pe

* Bombă geologica – bomba de o putere explozibila uriaşa, care este aruncata de pe o astronava pe planeta cercetata, pentru a se obţine o erupţie a substanţei de la suprafaţa spre straturile superioare ale atmosferei (noţiune fantastica – n.a.).

care nu i-a fost dat s-o mai străbată până la capăt. Acum o altă navă terestră aducea oamenilor datele pe care cei dispăruţi le culeseseră cu atâta trudă, răbdare şi curaj.

Celelalte înregistrări – şase bobine de observaţii – urmau să fie studiate cu amănunţime pe Pământ de astronomi, iar esenţialul să fie transmis prin Marele Cerc.

Nimeni n-a mai vrut să vizioneze filmele privitoare la soarta „Velei", la lupta înverşunată cu avaria şi steaua T, şi mai ales la tragicul deznodământ: propriile emoţii ale echipajului erau încă prea recente. Hotărâră deci să amâne proiecţia generală până la trezirea tuturora. Deocamdată cei ce fuseseră de gardă, copleşiţi de impresii, plecară să se odihnească, lăsând la postul central doar pe şeful expediţiei.

Erg Noor nu se mai gândea la visul său năruit. Căuta să analizeze acele amare fărâme de cunoştinţe pe care cele două expediţii, a lor şi a „Velei", aveau să le aducă omenirii cu preţul unor sforţări şi jertfe atât de mari. Oare întotdeauna marile realizări trebuie să fie însoţite de gustul amar al dezamăgirilor?

Şi pentru întâia oară se gândi la frumoasa lui planetă ca la o nesecată comoară de suflete omeneşti evoluate, pline de setea cunoaşterii, descătuşate de grijile şi primejdiile naturii sau ale societăţii primitive. Desigur, şi acum, în epoca Marelui Cerc, mai dâinuiau vechi suferinţe, căutări şi eşecuri, greşeli şi decepţii, dar transpuse într-un plan superior de creaţie, în domeniile ştiinţei, construcţiei sau artei. Numai datorită cunoaşterii şi muncii creatoare, Pământul fusese eliberat de grozăviile foametei, ale suprapopulatei, ale bolilor molipsitoare şi ale animalelor dăunătoare ; oamenii fuseseră salvaţi de primejdia secării combustibilului, a insuficienţei elementelor chimice utile, a morţii premature şi a slăbiciunii umane. Iar aceste fărâme de cunoştinţe pe care „Tantra” le va aduce cu sine reprezentau, la rândul lor, un aport la puternica avalanşă a gândirii ce progresa cu fiecare deceniu, în organizarea societăţii şi cunoaşterea naturii!

Erg Noor descinse micul safe în care se păstra jurnalul de bord al

„Tantrei" şi scoase de acolo cutia ce conţinea fragmentul metalic din carcasa astronavei spirale de pe planeta întunecată. Schija aceea grea, de un albastru viu ca al cerului, se cuibări în palma lui. Erg Noor ştia prea bine că nici pe planeta lui natală, nici pe cele învecinate din sistemul ei solar, nici pe stelele cele mai apropiate nu exista un asemenea metal. Iată încă o informaţie esenţială, poate cea mai importantă pe care urmau s-o ducă Pământului şi Marelui Cerc, în afara ştirii despre pieirea Zirdei.

Steaua de fier fiind foarte apropiată de Pământ, cercetarea planetei celei întunecate de către o expediţie special pregătită n-avea să mai fie acum, după experienţele făcute de „Vela" şi de „Tantra", tot atât de primejdioasă ca înainte, oricâte cruci negre şi meduze ar fi existat în acele veşnice tenebre. încercarea de a deschide astronava spirală se soldase cu un eşec. Dar dacă ei ar fi avut timpul să se gândească mai bine la cele ce-aveau de făcut, ar fi priceput încă atunci că uriaşa ţeava în spirală făcea parte din sistemul motrice al astronavei.

Erg Noor evoca din nou evenimentele din ultima şi fatala zi: o revăzu pe Niza, apărându-l ca o pavăză când el căzuse fără putere în faţa monstrului. Cît de scurta fusese înflorirea tinerei ei iubiri, care întrunea devotamentul eroic al femeilor din antichitatea Pământului şi curajul inteligent, avântat al epocii contemporane !...

În spatele şefului expediţiei răsări fără zgomot Pur Hiss, venit să preia garda. Erg Noor trecu în biblioteca-laborator, dar nu-şi îndreptă paşii spre culoarul care ducea, prin compartimentul central, către dormitoare, ci deschise uşa grea a cabinei-spital.

O lumină difuză, imitând-o pe aceea a zilei pământeşti, lucea blând pe dulapurile de silicol, cu medicamente şi instrumente, şi se oglindea în metalul aparatatului de radiologie şi în acela al inimilor şi plămânilor artificiali. Erg Noor dădu la o parte perdeaua groasă care ajungea până la tavan şi pătrunse tonuri şi mai calde în transparenţa aurie a silicolului. Doi stimulatori triatronici, branşaţi în vederea unui eventual colaps, ajutau cu un imperceptibil ţăcănit să bată inima bolnavei, întinsă în lumina rozalbă de sub clopot, Niza părea cufundată într-un somn liniştit şi ferice. O sută de generaţii de strămoşi care au trăit o viaţă sănătoasă, curată şi îmbelşugată ajunseseră să cizeleze până la o înaltă perfecţiune artistică liniile mlădioase şi puternice ale acestui trup de femeie, care acuma lui Erg îi părea că aparţine celei mai frumoase făpturi

născute când va pe Pământ. Oamenii ştiau de mult că planeta de care au avut ei parte era extrem de bogată în apă. Apa stimula viaţa vegetală îmbelşugată, care, la rândul ei, a permis să se creeze rezerve uriaşe de oxigen în stare liberă. Atunci viaţa animală s-a revărsat ca un torent năvalnic – o viaţă care s-a perfecţionat treptat în decurs de multe sute de milioane de ani, până să apară omul, fiinţa cugetătoare. Uriaşa experienţa istorică în domeniul dezvoltării vieţii pe sistemele planetare ale nenumăratelor lumi dovedise acest adevăr: cu cât mai greu şi mai lung este drumul orb, evolutiv al selecţiei, cu atât mai frumoase sunt formele fiinţelor cugetătoare superioare obţinute pe această cale, cu atât mai amănunţit elaborată este logica adaptării lor la condiţiile înconjurătoare şi la cerinţele vieţii, logica aceea caro reprezintă însăşi frumuseţea.

Tot ce există, se mişcă şi se dezvoltă în spirală. Şi Erg Noor îşi închipuia această imensă spirală a ascensiunii universale aplicate la viaţa şi societatea oamenilor, înţelegea acum, pentru prima oară, cu o limpezime uimitoare, că, cu cât mai dificile sunt condiţiile de viaţă şi de funcţionare a organismelor ca maşini biologice, cu cât este mai anevoios drumul construirii societăţii, cu atât mai mult este răsucită şi spirala dezvoltării, iar volutele ei mai apropiate una de alta, aşadar cu atât mai lentă este şi ascensiunea, cu atât sunt mai asemănătoare între ele şi formele ce apar.

N-avea dreptate când gonea cu îndărătnicie după minunatele planete ale sorilor albaştri şi o îndrumase greşit şi pe Niza. Zborul către lumile cele noi nu se făcea de dragul descoperirii unor planete nelocuite care se organizaseră întâmplător; el reprezenta mersul conştient al omenirii, înaintarea ei pas cu pas de-a lungul braţului Galaxiei, marşul victorios al ştiinţei şi al frumuseţii vieţii, al unei frumuseţi aidoma Nizei...

Copleşit de durere, Erg Noor îngenunche în faţa sarcofagului de silicol în care era culcată tânăra astronavigaloare. Respiraţia Nizei nu se simţea ; pleoapele îi erau lăsate ; genele îi aruncau umbre viorii pe obraji ; printre buzele întredeschise străluceau dinţii ei albi. Pe umărul sting, pe braţ mai sus de cot şi pe gât se vedeau palide pete viorii – semne lăsate de curentul ucigător.

– Spune-mi, vezi tu ceva, îţi aminteşti de ceva în somnul tău atât de adânc ? întreba chinuit Erg Noor, simţind că voinţa-i de fier se înmoaie ca o ceară la flacăra marii lui dureri, iar în gât i se suie un nod, împiedicîndu-i

răsuflarea.

În străduinţa de a-i transmite Nizei gândurile lui, chemarea-i arzătoare la viaţă şi fericire, îşi strânse cu atâta putere degetele împletite, încât le învineţi. Dar fata cu părul roşu rămase nemişcată ca o statuie din marmoră trandafirie.

În odaia de spital intră încet doctoriţa Luina Laswy. Simţi îndată, în tăcerea încăperii, o prezenţă străină. Dînd binişor la o parte perdeaua, îl văzu pe şeful ei îngenunchiat, imobil, ca un monument înălţat milioanelor de bărbaţi cărora le-a fost dat să-şi plângă iubita. Nu era prima oară că-l găsea aici pe Erg Noor, şi un val de compătimire îi cuprinse inima. Erg Noor se ridică mohorât. Luma se apropie repede de el şi-i şopti emoţionată:

– Trebuie să-ţi spun ceva !

Cu un semn al capului, Erg Noor trecu în anticamera spitalului. Nu se aşează pe scaunul oferit de Luma, ci rămase în picioare, rezemat de suportul unui iradiator, în formă de ciupercă. Doctoriţa, care era micuţă, se înălţă cât putu, spre a da vorbelor ei o mai mare autoritate. Privirea şefului însă nu-i dădu răgazul să-şi să-şi ducă până la capăt intenţia.

– Ştii şi dumneata, începu ea şovăitor, că neurologia modernă a descifrat procesul naşterii emoţiilor la treapta conştientă şi subconştientă. Subconştientul poate fi influenţat de acţiunea pe care medicamentele inhibitive o exercită prin zonele vechi ale creierului, asupra reglării chimice a organismului, inclusiv asupra sistemului nervos, iar, în bună parte, şi a activităţii nervoase superioare.

Erg Noor ridică din sprâncene. Luma Laswy simţi că vorbeşte prea mult, dând explicaţii prea amănunţite.

– Aş vrea să spun că medicina dispune de posibilitatea influenţării centrelor din creier care dirijează emoţiile puternice. Aş putea...

În ochii lui Erg Noor se aprinse o licărire de înţelegere: pe buzele lui jucă un zâmbet fugar:

– îmi propui să acţionez asupra dragostei mele, scutindu-mi în acest fel suferinţele ?

Medicul îşi plecă fruntea.

Erg Noor îi întinse recunoscător mâna, clătinând negativ din cap:

– Oricât aş suferi, nu renunţ la bogăţia sentimentelor mele. Suferinţele, dacă nu întrec puterile omeneşti, duc la înţelegere, iar înţelegerea duce la dragoste şi astfel cercul se închide. Eşti foarte drăguţă, Luma, dar n-am nevoie

de asta !

Şi, impetuos ca totdeauna, şeful dispăru îndărătul uşii.

Grăbiţi ca în timpul unei avarii, cei doi ingineri electronişti şi mecanicii instalau din nou acum, după 13 ani, în postul central de comandă şi la bibliotecă, un ecran T.V.F. pentru transmisiuni terestre. Astronava pătrunsese în zona în care devenea posibilă captarea undelor de radio emise de reţeaua universală a Pământului şi difuzate de atmosferă.

Glasurile, sunetele, formele şi culorile recepţionate de pe scumpa lor planetă naturală îi îmbărbătau pe exploratori, sporindu-le în acelaşi timp şi nerăbdarea: durata zborului cosmic le părea interminabilă.

Astronava chema satelitul artificial 57, pe unda obişnuită a expediţiilor interstelare depărtate, aşteptând din oră în oră răspunsul acestei puternice staţiuni ce asigura legătura dintre Pământ şi Cosmos.

În cele din urmă, apelul atinse Pământul.

Tot echipajul astronavei veghea acum în faţa aparatelor de recepţie. întorşi la viaţă după 13 ani tereştri şi 9 ani dependenţi, în timpul cărora fuseseră lipsiţi de orice legătură cu patria lor, oamenii sorbeau acum cu nesaţ orice comunicare de pe Pământ, dezbăteau problemele importante pe care, ca de obicei, oricine le putea ridica pe reţeaua mondială.

Astfel, o propunere a savantului pedolog Heb Ur, recepţionată din întâmplare, a fost urmată, timp de şase săptămâni, de vii discuţii şi calcule complexe.

„Discutaţi propunerea lui Heb Ur! îi invita glasul de pe Pământ. Toţi cei care aţi meditat asupra acestei chestiuni şi aveţi idei asemănătoare sau concluzii negative, pronunţaţi-vă !" Formula tradiţională a discuţiilor publice îi umplea de bucurie pe călătorii noştri. Heb Ur propunea Consiliului Astronautic să studieze sistematic planetele accesibile ale stelelor albastre şi verzi.

După părerea lui, acestea erau lumi deosebite, ale căror radiaţii energetice puteau pe cale chimică să stimuleze Iu lupta împotriva entropiei*

* Entropie – noţiune folosita In fizică, mai precis în acea parte a fizicii care se ocupa de procesele legate de căldură şi temperatură. Entropia este o mărime imaginată pentru a ne arăta evoluţia cea mai probabilă pe care tinde să o aibă starea fizică a unei regiuni închise din Univers. Prin aceasta se caută mersul probabil ce-1 va avea temperatura şi deci şi căldura (energia) acelei regiuni închise (acelui sistem izolat). Este ştiut că energia trece dintr-o formă In alta, şi acest fapt caracterizează existenţa oricărui proces de viaţă sau mişcare din natură. Entropia arată că, într-o regiune izolată a Universului, toate formele de energie se degradează treptat, se repartizează uniform peste toată regiunea ; din acel moment, schimburile de căldură (energie) încetind, se ajunge la o temperatură unică şi constantă. Viaţa şi mişcarea au dispărut, producîndu-se aşa numita „moarte termică”. Toate acestea sunt valabile numai pentru regiuni

limitate şi izolate din natură. Idealiştii au căutat să speculeze această lege, valabilă la scara redusă, extinzând-o la întregul Univers. Aceasta este o extrapolare absurdă, pe care materialismul dialectic a combătut-o de mult.

Rezumând cele de mai sus, putem spune că vieţuitoarele se împotrivesc entropiei, luptând cu înverşunare împotriva degradării energiei, adică, mai precis, luptând pentru câştigarea de noi forme ale energiei, care le asigură existenţa (de la forma rudimentară a hranei şi până la uriaşele atomo-centrale) (n.r.).

compoziţii minerale, inerte în condiţii terestre, cu alte cuvinte să le cheme la viaţă. Forme speciale de viaţă pornind de la elemente minerale cu greutate atomică mai mare decât a multor gaze* ar deveni active la temperaturile înalte şi la iradierile fantastice ale stelelor din clasele spectrale superioare. Heb Ur considera ca fiind normal eşecul exploratorilor care nu descoperiseră nici o urmă de viaţă pe Sirius, această stea cu rotaţie rapidă fiind dublă şi lipsita de un câmp magnetic puternic. Toţi erau de acord că stelele duble nu puteau fi considerate ca generatoare ale unor sisteme planetare: dar în esenţa ei, propunerea lui Heb Ur stârni o vie opoziţie din partea echipajului „Tantrei".

Astronomii expediţiei, în frunte cu Erg Noor, redactară o comunicare, care a şi fost transmisă ca opinia celor dintâi oameni care observaseră Vega, în filmul turnat de „Vela". Şi pământenii ascultară emoţionaţi glasul care le vorbea de pe astronava aflată în drum spre ei.

„Tantra" se pronunţă împotriva trimiterii unei expediţii după propunerile lui Heb Ur. Este adevărat că stelele albastre generează pe planetele lor o energetică suficient de puternică, pentru crearea vieţii din combinaţii de elemente grele. Dar orice organism viu este nu filtru şi un baraj al energiei generale, care, luptind eu cea de a doua lege a termodinamicii** ori cu entropia, acţionează creind o structură, complicând extrem de mult moleculele minerale şi gazoase simple. Această complicare e posibilă doar în decursul unei foarte lungi dezvoltări istorice, ca atare în condiţii fizice de o îndelungată constanţă. Or, tocmai această permanenţă a condiţiilor nu există pe planetele stelelor cu temperaturi înalte, care distrug rapid compoziţiile complexe în

*Autorul se referă Ia posibilitatea construirii unei celule vii pornind nu de Ia carbon (gr. atom. 6), ci de la elemente cu greutatea atomică mai mare (n.r.).

**Termodinamica se ocupă de legile care guvernează procesul de transformare a energiei sau, mai simplu, de procesele din fizica în care apare mişcarea energiei şi a căldurii.

Prima lege a termodinamicii este legea conservării energici: .nimic nu se pierde, nimic nu se ciştigă, ci totul se transformă". Asta exclude posibilitatea construirii unui „perpetuum mobile" (maşină veşnică) de speţa I, care, o dată pornit, să nu se mai oprească şi să producă lucru mecanic fără a mai consuma energie.

Legea a-II-a a termodinamicii ne arată că este imposibil să luam energia calorică de la un corp

mai rece, la unul mai cald, fara să cheltuim energie sau lucru mecanic.

Prin această lege, natura interzice posibilitatea fabricării unii perpetuum mobile de speţa a Il-a, care, o dată pornit, să funcţioneze pe seama energiei calorice a aerului sau a pământului

Desigur, organismele vii pot lupta împotriva celei de a doua legi a termodinamicii, pentru a-şi câştiga energia calorică şi de la corpuri mai reci, deoarece cheltuiesc în acest proces o anumită energie. Legea a doua a termodinamicii şi entropia exprimă, în esenta, acelaşi lucru. (n.r.).

vârtejurile şi vâltorile puternicelor radiaţii. Acolo nu există nimic care să dăinuiască mult, şi nici nu poate exista, deşi mineralele capătă o extrem de rezistentă structură cristalină, cu o reţea atomică cubică.

După părerea colectivului „Tantrei", Heb Ur relua concepţia unilaterală a astronomilor antichităţii, care nu pricepuseră dinamica dezvoltării planetelor. De fapt, orice planetă îşi pierde elementele uşoare, care zboară în spaţiu şi se risipesc. Fenomenul se intensifică la formidabila căldură a sorilor albaştri şi la presiunea radiaţiilor pe care ei le emit.

„Tantra" aducea apoi un şir întreg de exemple, încheind cu afirmaţia că procesul „îngreunării", planetelor stelelor albastre nu permite apariţia formelor de viaţă.

Satelitul 57 transmise obiecţiile savanţilor de pe astronavă direct la observatorul Consiliului.

În cele din urmă, sosi şi clipa pe care o aşteptaseră cu atâta nerăbdare Ingrid Ditra, Key Beer, ca, de altfel, toţi membrii expediţiei. „Tantra" îşi încetinise zborul, depăşise centura glacială a sistemului solar şi se apropia de staţia cosmonautică de pe Triton. Acum nu mai era necesară o viteză apropiată de aceea a luminii: zburând de pe Triton, satelitul lui Neptun, cu o viteză de 900.000.000 km. pe oră, „Tantra" ar fi putut ajunge pe Pământ în mai puţin de cinci ore, dar luarea elanului, ar fi durat atâta timp, încât ar fi făcut-o să treacă dincolo de Soare la o distanţă uriaşă.

Pentru a nu irosi preţiosul anamezon şi pentru ca navele să nu fie îngreunate cu utilaje prea voluminos, oamenii zburau în interiorul sistemului planetar, cu planetonave ionice. Viteza lor nu întrecea 800.000 km. pe oră pentru planetele mai apropiate de Soare şi 2.500.000 km. pe oră pentru cele mai depărtate. În felul acesta, o călătorie de la Neptun la Pământ le lua între două şi trei luni.

Triton, aproape la fel de mare ca uriaşii sateliţi 3 şi 4 ai lui Jupiter – Ganimed şi Callisto – sau ca planeta Mercur, posedă o atmosferă rară, formată mai cu seamă din azot şi bioxid de carbon.

Erg Noor, conduse astronava să coboare pe locul ce-i fusese indicat lângă

marile cupole ale cosmodromului polar al satelitului. Pe o treaptă a platoului, la marginea unei faleze brăzdată de subterane, străluceau ferestrele sanatoriului de carantină. Exploratorii urmau să rămână acolo timp de cinci săptămani, complet izolaţi de ceilalţi oameni. În acest răstimp, medici iscusiţi urmau să le verifice cu grijă trupurile în care ar fi putut să se cuibărească agenţii necunoscuţi ai unei boli infecţioase. Primejdia era mult prea mare ca să fie ignorată ! De aceea, toţi cei care ajungeau pe alte planete, chiar şi pe cele nelocuite, erau supuşi inevitabil acestei proceduri, oricât de mult ar fi durat timpul petrecut de ei pe astronavă. Interiorul acesteia era şi el cercetat de savanţii sanatoriului, mai înainte ca staţiunea să elibereze autorizaţia de decolare în direcţia Pământului. Numai pe planetele pe care omenirea îşi asigurase de mult accesul, ca Venus, Marte şi câţiva asteroizi, carantina se făcea chiar în staţiunile locale înainte de decolare.

Claustrarea în sanatoriu era mult mai uşor de Indurat decât în astronavă. Aici aveau la dispoziţia lor laboratoare pentru studii, săli de concert, minunate băi combinate din electricitate, muzică, apă şi vibraţii, plimbări zilnice pe munţi şi prin împrejurimile sanatoriului în scafandre uşoare, aveau în sfârşit comunicaţia cu planeta lor natală, ce-i drept, nu totdeauna regulată, dar destul de rapidă: pentru a transmite de aici o comunicare pe Pământ nu aveau nevoie decât de cinci ore.

Sarcofagul de silicol în care se afla Niza fusese transportat cu toate precauţiile necesare la sanatoriu. Erg Noor şi biologul Eon Tal părăsiră „Tantra” cei din urmă. Păşeau uşor, în ciuda dispozitivelor de îngreunare pe care le îmbrăca seră, spre a nu face salturi neaşteptate din cauza forţei de gravitaţie redusă pe această planetă mică.

Puternicele lumini de balizaj din jurul cosmodromului se stinseră. Triton ieşea acum pe partea însorită a lui Neptun. În ciuda slabei lumini cenuşii răsfrântă de această planetă, distanţa de numai 350.000 km. care o despărţea de „Triton" făcea ca uriaşa-i oglindă să împrăştie întunericul şi să domnească în jur un crepuscul clar, asemenea amurgurilor de primăvară din latitudinile înalte ale Pământului. Triton făcea înconjurul lui Neptun în sensul invers de rotaţie a planetei, de la est la vest, aproape în 6 zile-nopţi terestre ; perioadele lui „diurne" durau astfel aproximativ 70 de ore. Intre timp Neptun se învârtea de patru ori în jurul axei sale, iar acum se vedea limpede umbra satelitului lunecând pe discul său ceţos.

Şeful expediţiei şi biologul văzură aproape în aceeaşi clipă o mică navă oprită destul de departe de marginea platoului. Nu avea partea dindărăt umflată şi crestele de echilibru mari ca la astronave. Judecând după botul extrem de ascuţit şi după fuselajul îngust, trebuia să fie o navă planetară ; se deosebea însă şi de linia cunoscută a acestora, căci la pupă avea un inel gros, iar în partea superioară o construcţie lungă, în formă de fus.

– încă o navă aici în carantină ? întrebă Eon. Să-şi fi schimbat oare Consiliul obiceiurile...

– De a nu trimite noi expediţii astrale înainte de întoarcerea precedentelor? îi întregi gândul Erg Noor. E adevărat că absenţa noastră nu s-a prelungit prea mult, totuşi mesajul pe care trebuia să-l trimitem de pe Zirda a întârziat cu doi ani.

– Poate că este expediţia trimisă pe Neptun? încercă să ghicească biologul.

Străbătură cei doi kilometri care-i despărţeau de sanatoriu ; suiră pe o vastă terasă, pardosită cu bazalt roşu. Pe cerul negru, cea mai strălucitoare stea era minusculul disc al Soarelui, foarte vizibil, din regiunile polare ale acestui satelit fix. Prin scafandrul cu autoîncălzire, cumplitul ger de – 170° se percepea ca frigul obişnuit al unei ierni polare terestre. Fulgi mari de amoniac sau bioxid de carbon congelaţi se cerneau prin atmosfera nemişcată, creind impresia liniştitoare a unei ninsori pământene.

Erg Noor şi Eon Tal priveau ca hipnotizaţi căderea fulgilor, întocmai aşa cum o făcuseră odată strămoşii lor care locuiau în zona temperată a Pământului, şi pentru care ninsoarea însemna întotdeauna sfârşitul ostenelilor plugarului. Zăpada aceasta neobişnuită le vestea şi lor sfârşitul ostenelilor şi călătoriei lor lungi.

Sub impulsul acestor sentimente subconştiente, biologul întinse şefului expediţiei mâna.

– Peregrinările noastre au luat sfârşit, şi, mulţumită dumitale, am scăpat cu viaţă !

Erg Noor protestă cu un gest violent.

– Parcă a scăpat toată lumea ? Dar eu, datorită cui am scăpat cu viaţă ?

Eon Tal nu-şi pierdu cumpătul.

– Sînt convins că Niza va fi salvată ! Medicii de aici vor să înceapă numaidecit tratamentul. Au primit instrucţiuni din partea lui Grim Sar în

persoană, directorul laboratorului de paralizie generală.

– Se ştie ce are?

– Deocamdată nu. Este clar însă că Niza a fost lovită de un fel de curent care modifică compoziţia chimică a ganglionilor sistemelor autonome. A înţelege cum poate fi anihilată acţiunea inexplicabil de persistentă a acestui curent înseamnă a o vindeca pe bolnava noastră. Azi noi ştim cum funcţionează complexul mecanism al paraliziilor psihice rezistente, care atâtea veacuri fuseseră considerate incurabile. De data aceasta, avem de-a face cu ceva similar, provocat însă de un agent extern. După ce prizonierii vor mai fi fost supuşi experienţelor de rigoare, indiferent de faptul dacă mai sunt sau nu în viaţă, atunci şi braţul meu va putea din nou să se mişte !

Un sentiment viu de ruşine îl făcu pe şeful expediţiei să se încrunte. În durerea lui uitase de marele devotament al biologului, faţa de care se purtase intr-un fel indecent pentru un om în toată firea ! Strânse mana biologului. În gestul acesta străvechi de solidaritate virilă îşi găsi expresia simpatia reciprocă a celor doi savanţi.

– Crezi că organele ucigătoare sunt de acelaşi fel la meduzele cele negre ca la oroarea aceea în formă do cruce ? întrebă Erg Noor.

– Nu mă îndoiesc. Dovadă este braţul meu, răspunse Eon Tal. Acumularea şi modificarea energiei electrice rezumă adaptarea la viaţă a făpturilor negre care locuiesc pe. o planetă saturată de electricitate. Sînt, fără doar şi poate, nişte fiinţe rapace. Cine sunt victimele lor, aceasta deocamdată n-o ştim.

– Dar îţi mai aminteşti ce am păţit cu toţii în clipa când Niza...

– E o altă problemă. Ma-m gândit mult la acest lucru. O dată cu apariţia înspăimântătoarei cruci, cred că a fost emis un şuvoi de infrasunete de o putere neverosimilă, care ne-a frânt voinţa. În lumea aceea de tenebre până şi sunetele sunt întunecate, inauzibile. După ce ne-a zăpăcit cu infrasunetul, monstrul încercă asupra noastră un fel de hipnotism, mai teribil decât acela al marilor noştri şerpi dispăruţi, de soiul anacondei. Iată ce ne-ar fi ucis, desigur, pe toţi de n-ar fi fost Niza...

Erg Noor îşi îndreptă privirile spre îndepărtatul Soare care lumina în acel moment Pământul. Soarele, veşnica speranţă a omului, chiar şi în anii jalnicei sale vieţi din epoca preistorică, împresurat de o natură necruţătoare ! Soarele, întruchiparea puterii luminoase a raţiunii care împrăştie tenebrele şi vedeniile monstruoase ale nopţii! Şi în sufletul lui Erg Noor se aprinse scînteia vie a

speranţei...

Directorul staţiunii de pe Triton veni la sanatoriu să-l caute pe Erg Noor. Pământul îl chema pe şeful expediţiei, iar apariţia directorului în încăperile interzise ale carantinei însemna sfârşitul izolării lor şi posibilitatea ca „Tantra" să-şi încheie călătoria, care durase 13 ani. Şeful expediţiei se întoarse curând şi mai grav declt de obicei.

– Plecăm chiar azi. Am fost rugat să iau cu mine şase oameni din echipajul planetonavei „Amat", care ramâne aici ca să valorifice pe Pluton noi zăcăminte de minereu. Vom îmbarca materialele pe care le-au adunat.

Aceşti şase oameni au modificat şi au reutilat o navă planetară obişnuită şi au săvârşit o faptă extraordinară. S-au scufundat în fundul genunilor, străbătind atmosfera densă neonometanică din jurul lui Pluton. Au zburat în mijlocul viforelor de zăpadă amoniacală, riscând clipă de clipă să se zdrobească în beznă de colosalele ace ale blindajului de gheaţă, tare ca oţelul. Au ştiut să găsească un loc unde stratul glacial era străpuns de munţi. Enigma lui Pluton este în sfârşit dezlegată: această planetă nu aparţine sistemului nostru solar. Ea a fost capturată în drumul Soarelui prin Galaxie. Iată de ce densitatea lui Pluton este cu mult mai mare decât a oricărei alte planete depărtate. Cercetătorii au descoperit acolo minerale ciudate, făcând parte dintr-o lume cu totul străină. Dar ceea ce este şi mai important, pe una dintre crestele muntoase au fost descoperite urmele unor clădiri distruse aproape în întregime – vestigii ale unei civilizaţii de neînchipuită vechime. Datele adunate de exploratori trebuie, desigur, supuse verificării. Mai trebuie dovedit că materialele de construcţie au fost prelucrate de fiinţe gânditoare... Oricum însă isprava lor este cu adevărat temerară. Sînt mlndru că astronava noastră îi va duce pe aceşti eroi pe Pământ şi ard de nerăbdare să le-aud relatările. Carantina lor s-a terminat acum trei zile.

Erg Noor tăcu, ostenit de atâta vorbă.

– Dar aici există o gravă contradicţie! exclamă Pur Hiss.

– Contradicţia este mama adevărului – îi răspunse calm astronomului Erg Noor, recurgând la un vechi proverb. Dar e timpul să pregătim ,,Tantra".

Curând, mult încercata astronavă decola uşor de pe Triton şi porni în goană, descriind un arc gigantic perpendicular pe planul eclipticei. Un drum în linie dreaptă către Pământ era cu neputinţă: orice navă ar fi mers la pieire sigură în zona largă a meteoriţilor şi a asteroizilor, fragmente ale planetei

Faeton, care existase când va între Marte şi Jupiter, dar a fost destrămată de forţa de gravitaţie a giganticului astru din sistemul nostru solar.

Erg Noor mărea viteza "Tantrei". În loc să-i ducă pe eroicii săi pasageri pe Pământ în cuvenitele 72 de zile, hotărâse, folosind puterea uriaşă a astronavei, să ajungă în 50 de ore, doar cu un consum minim de anamezon.

Emisiunea de pe Pământ străbătea spaţiul până la astronavă: planeta saluta victoria repurtată asupra stelei de fier şi a întunericului de pe îngheţatul Pluton. Compozitorii executau simfonii şi cântece compuse special în cinstea "Tantrei" şi a lui ,,Amatu".

Cosmosul răsuna de melodii triumfătoare. Staţiunile de pe Marte, Venus şi asteroizi chemau nava, unindu-şi acordurile cu corul general care îi glorifica pe eroi.

– „Tantra", „Tantra" ! răsună în sfârşit un glas de la postul de emisiune al Consiliului. Vă dăm indicaţia să aterizaţi pe El Homra.

Era cosmoportul central, situat undeva în fostul deşert din Africa de Nord. Astronava se îndreptă într-acolo prin atmosfera Pământului, străbătută de razele soarelui.

CAPITOLUL VII
SIMFONIA IN FA MINOR, DE TONALITATE CROMATICA 4.750 MIU

Veranda spaţioasa, îndreptată spre sud, către mare, avea drept pereţi plăci de masă plastică transparentă. Lumina palidă şi difuză a plafonului nu contrasta cu strălucirea lunei, ci, dimpotrivă, o întregea armonios, îndulcind contururile umbrelor. Pe verandă se adunaseră aproape toţi membrii expediţiei maritime. Numai cei mai tineri se zbenguiau voios în apele mării argintate, de razele selenare. Venise şi pictorul Kart San, împreună cu frumosul său model. Şeful expediţiei, Frit Don, scuturându-şi pletele aurii, le comunică rezultatele studierii calului descoperit de Miiko în fundul apei. încercarea de a defini materialul din care fusese făcută această statuie – pentru stabilirea greutăţii sale ascensionale – dusese la rezultate cu totul neprevăzute. Sub un strat dintr-un aliaj oarecare ce acoperea suprafaţa sculpturii, se afla aur curat. Dacă acest cal era într-adevăr turnat, însemna că are o greutate de cel puţin 400 de tone,

chiar şi ţinându-se seama de volumul apei dislocuite. Pentru a ridica la suprafaţă o asemenea matahală, trebuia să se recurgă la vase mari şi să se construiască dispozitive speciale.

La întrebarea: de ce s-a dat acestui metal preţios o folosire atât de absurdă, unul dintre vârstnicii veterani ai expediţiei povesti o legendă pe care o găsise cândva în arhivele istorice. Era vorba de dispariţia unei rezerve de aur ale unei ţări întregi ; pe vremea aceea, aurul servea drept echivalent al valorii muncii. Nişte guvernanti criminali, fâcindu-se vinovaţi de despotism şi de jaf, înainte de a dispărea refugiindu-se într-o altă ţară (pe vremea aceea mai existau între popoare bariere denumite graniţe), au adunat întreaga rezervă de aur a statului şi au turnat o statuie, pe care au ridicat-o în cea mai frecventă piaţă a capitalei. Nimeni n-a putut găsi aurul. Istoricul presupunea că nimeni nici n-a banuit pe atunci prezenţa aurului ascuns sub stratul exterior de aliaj ieftin.

Povestirea stîrni un viu interes. Aflarea unei cantităţi atât de importante de aur reprezenta un minunat dar făcut omenirii. Cu toate că metalul acesta galben şi greu încetase de mult de a mai fi simbolul supremei valori, era încă şi acum cât se poate de necesar pentru fabricarea unor aparate electrice, a anumitor preparate medicale şi, mai cu seamă, pentru producerea aname-zonului.

La colţul exterior al verandei, şe strânseseră într-un mic cerc Veda Kong, Dar Veter, pictorul, Ciara Nandi şi Evda Nai. Alături de ei se aşează timid Ren Boz, care renunţase a-l mai căuta zadarnic pe Mwen Mas, dispărut nu se ştie unde.

– Ai avut dreptate când ai spus că pictura, sau mai exact, arta în genere, rămâne totdeauna şi inevitabil în urma avintului vertiginos al ştiinţei şi al tehnicii, spuse Dar Veter.

– Nu m-ai înţeles, obiectă Kart San, arta şi-a şi îndreptat greşelile şi a devenit conştientă de datoria ei faţă de omenire. A încetat să mai creeze forme monumentale deprimante, nu mai înfăţişează fastul şi splendoarea, ireale întrucât reprezintă doar exteriorul lucrurilor. Rolul artei este să dezvăluie latura lăuntrică, emoţională a omului. Numai ea are puterea să dispună şi să pregătească psihicul uman pentru sesizarea celor mai complexe impresii. Cine nu cunoaşte minunata uşurinţă cu care poţi percepe ceva prin intermediul muzicii, al culorilor, al formei ?... Şi cât de inaccesibil este sufletul când vrei să

pătrunzi în el în mod brutal. Dumneavoastră, istoricii, ştiţi mai bine decât oricine câte nefericiri au îndurat oamenii fiindcă n-au înţeles necesitatea de a dezvolta şi a educa latura emoţională a psihicului.

– A existat în timpuri străvechi o perioadă când arta a tins spre forme abstracte, făcu Veda Kong.

– Ea voia să imite raţiunea, care dobîndise o vădită întâietate asupra tuturor celorlalte facultăţi ale omului. Dar în afara muzicii, ce ocupă un loc aparte şi este, în felul ei, cât se poate de concretă, arta nu poate fi exprimată în mod abstract. A fost o cale greşită.

– Şi care crezi că este calea cea bună ?

– După părerea mea, arta este oglindirea luptei şi a frământărilor lumii în sentimentele omeneşti; ea serveşte uneori şi ca o ilustrare a vieţii, aflată însă sub controlul logicii. Şi tocmai această logică este frumuseţea, fără de care nu-mi pot închipui nici fericirea, nici rostul vieţii. Fără ea, arta degenerează rapid în artificii pretenţioase, mai ales când viaţa şi istoria sunt insuficient cunoscute...

– Eu, interveni Dar Veter, aş dori ca arta să-şi ia drept ţel victoria asupra lumii şi transformarea ei, în loc să se mulţumească doar s-o înţeleagă.

– De acord ! făcu Kart San. Cu o singură precizare: să fie o victorie nu numai asupra vieţii exterioare, ci mai cu seamă asupra lumii lăuntrice a omului, asupra emoţiilor lui. Cu alte cuvinte, să-l educe ţinând scama de toate contradicţiile...

Evda Nai îşi puse mâna-i fermă şi caldă pe braţul lui Dar Veter.

– La ce vis ai renunţat astăzi?

– La unul foarte frumos...

– Oricare dintre noi – urmă pictorul – care a văzut opere antice de artă populară: filme cinematografice, înregistrări de reprezentaţii teatrale, expoziţii de pictură, apreciază prin comparaţie, desăvârşirea, distincţia, sobrietatea spectacolelor, dansurilor şi tablourilor moderne... Fără să mai vorbesc despre epocile de decadenţă!

– Este inteligent, dar prolix, şuşoti Veda Kong.

– Unui pictor îi vine greu să exprime prin cuvinte sau formule fenomenele pe care le vede şi le alege din preajmă, spuse Ciara Nandi. Evda Nai aprobă din cap.

– Iată idealul meu, continuă Kart San: să adun şi să concentrez într-o

singură imagine grăunţele pure ale minunatei autenticităţi de sentimente, forme şi culori, risipite în oameni izolaţi; să descopăr expresia cea mai înaltă a fiecăreia dintre rasele străvechi al căror amestec a format omenirea contemporană. Astfel „Fiica Gondvanei" reprezintă marea înfrăţire a omului cu natura, cunoaşterea subconştientă a legăturii ce există între obiecte şi fenomene, o complexitate de sentimente şi senzaţii, stăpânită încă de instincte... Cît despre „Fiica lui Thetis"*, ea întruchipează sentimente extrem de dezvoltate, de intense şi infinit de variate. Contopirea cu natura c făcută aici la o treaptă diferită, pe calea emoţiilor, nu pe cea a instinctelor: este puterea lui Eros ** – iată cum apare în ochii mei acest tablou. Marile civilizaţii ale antichităţii mediteraneene – cretană, etruscă, elenă, protoindiană – l-au crescut pe omul care numai el a fost în stare să creeze această cultură ieşită din matriarhat. Ce mare noroc s-o întâlnesc pe Ciara: în ea s-au unit din întâmplare trăsăturile caracteristice străvechilor eleno-cretani şi ale popoarelor de mai târziu din India centrală.

Veda zâmbi, bucuroasă că presupunerea ci se dovedise a fi adevărată. Veter îi şopti că şi el socotea că un model mai bun pentru realizarea acelei idei s-ar fi găsit cu greu.

– Dacă voi reuşi să realizez „Fiica Mediteranei", mă voi strădui să duc la bun sfârşit şi partea a treia a proiectelor mele: o femeie nordică cu păr auriu sau bălai, cu ochi limpezi şi calmi. Înaltă, domoală în mişcări, cu privirea atentă, ea le seamănă vechilor femei ale ruşilor, scandinavilor şi englezilor. Abia după aceea, voi putea trece la sinteză, creînd imaginea femeii contemporane, care a luat de la cele trei străbune ale ei tot ce aveau mai bun, pentru a deveni ceea ce este astăzi.

– Dar de ce te ocupi numai de „fiice", şi nu de „fii" ? zâmbi enigmatic Veda.

– Este oare necesar să explic că frumuseţea este totdeauna mai desăvârşită în chipul femeii ? se încruntă uşor pictorul. Mai cizelată de legile fiziologiei?...

– Cînd vei picta al treilea tablou al dumitale, să te uiţi la Veda Kong, începu Evda Nai. Nu cred să...

Pictorul se ridică nerăbdător:

– Crezi că nu văd ? Lupt împotriva mea însumi, căutând să nu mă las cucerit de această imagine, acum când sunt încă plin de cealaltă. Dar Veda...

– Ea moare de dorul muzicii, spuse aceasta, roşind uşor. Ce păcat că

* Thetis – divinitate marină în mitologia greacă. Aici simbolizează Marea Mediterană (n.r.).
** Eros – zeul iubirii în mitologia greacă (n.r.).

n-avem aici decât un pian solar, care este mut în timpul nopţii!

– Funcţionează prin intermediul semiconductorilor alimentaţi de lumina Soarelui? – întrebă Ren Boz, plecându-se peste braţul fotoliului. Aş putea să-l adaptez la curenţii aparatului de recepţie.

– Ar dura mult ? făcu bucuroasă Veda.

– Vreo oră de lucru.

– Nu merită. Peste o oră începe transmiterea veştilor pe reţeaua mondială. Am fost atât de pasionaţi de munca noastră, încât de două zile nimeni n-a mai deschis aparatul.

– Atunci cântă-ne ceva, Veda, o rugă Dar Veter. Kart San posedă un instrument cu coarde din veacurile întunecate ale societăţii feudale.

– O ghitară, îi suflă Ciara Nandi.

– Şi cine are să mă acompanieze? Adică, aş putea s-o fac eu însumi.

– Eu ştiu să cânt la ghitară. Şi Ciara propuse să dea o fugă până la atelier, spre a lua instrumentul.

– Sa mergem împreună, se oferi Frit Don.

Ciara îşi scutură şăgalnic neagra-i coamă. Şerlis întoarse o manetă şi deplasă peretele lateral al verandei, descoperind privirii litoralul răsăritean al golfului. Frit Don înainta în salturi mari, iar Ciara îl urma alergând cu capul lăsat pe spate. La început, ea rămăsese In urmă, dar la atelier ajunseră în acelaşi timp, dispărură în intrarea lui întunecată şi, peste o clipă, goneau din nou în bătaia lunei, de-a lungul mării, întreclndu-se în iufeală. Frit Don ajunse cel dintâi pe verandă, dar Ciara sări prin deschizătură şi se află înaintea lui înăuntru.

Veda făcu un gest de admiraţie.

– Frit Don a învins în decatlonul de primăvară !

– Iar Ciara Nandi a absolvit şcoala superioară de coregrafie, ambele cicluri: de dansuri antice şi moderne, răspunse Kart San.

– Am urmat şi noi, Veda şi cu mine, şcoala de coregrafie, dar numai cursul inferior, spuse cu un oftat Evda Nai.

– Ca aproape toată lumea, o necăji pictorul.

Cu bărbia-i mică şi îndărătnică, ţinută în sus, Ciara ciupea încet strunele. Vocea înaltă a tinerei femei răsuna nostalgică, fascinantă. Intona o arie nouă adusă de curând din zona de sud, despre un vis neîmplinit. Veda porni s-o acompanieze, iar vocea-i gravă deveni urzeala pe care se ţesu fremătătoare melodia Ciarei. Contrastul dintre cele două cântăreţe se armoniza minunat. Veter îşi muta privirile de la una la alta, neştiind pe care dintre ele cântarea o făcea mai frumoasă: pe Veda, rezemată de pupitrul postului de radio, cu fruntea plecată de povara părului ei blond argintat de lună, sau pe Ciara, înclinată înainte, ţinându-şi ghitara pe genunchii rotunzi şi goi şi cu faţa atât de bronzată, încât pe ea albul dinţilor şi al ochilor părea nemaipomenit de strălucitor.

Romanţa se terminase. Ciara atingea acum şovăitoare corzile. Şi iată-l pe Dar Veter încleştându-şi fălcile: auzea tocmai cântecul care-l depărtase odinioară de Veda şi care acum era pentru ea chinuitor.

Acordurile se perindau în sacade, se fugăreau şi se stingeau înainte de a se fi putut contopi. Melodia se desfăşură sincopat, de parcă nişte valuri, năvălind pe o plajă, s-ar fi râspândit o clipă peste nisip, pentru a se mistui îndată unul după altul în marea întunecată, fără fund. Ciara nu bănuia nimic. Glasu-i sonor, evoca iubirea avântată în hăurile glaciale ale spaţiilor, de la o stea la alta, încercând să afle, să ghicească unde este el, eroul pornit să exploreze Cosmosul... El nu se mai întoarce. Fie! Dar măcar de l-ar regăsi o clipă, în infinit, spre a-i veni în ajutor cu o vorbă, cu un gând bun, cu o salutare afectuoasă !

Veda tăcea. Neliniştită, Ciara se întrerupse, sări de pe locul ei, aruncă pictorului ghitara şi cu un aer stânjenit se apropie de tânăra cea blondă, care stătea nemişcată.

Veda zâmbi:

– Dansează pentru mine, Ciara !

Aceasta dădu ascultător din cap, dar Frit Don protestă:

– Să lăsăm pe mai târziu dansurile, începe emisiunea !

Pe acoperişul casei apăru un telescop cu două suprafeţe metalice care se întretăiau şi opt emisfere pe un cerc metalic, încununând întreaga construcţie. În încăpere răsunară sunete puternice.

Emisiunea începu cu prezentarea unuia dintre oraşele noi, în spirală, din zona locuită de nord. În urbanistică predominau actualmente două tendinţe

arhitectonice: oraşele în formă de piramidă şi acelea de tipul spiralei. Situate în mod obligator pe litoralul unei mări sau pe malul unui lac, oraşele erau construite în regiunile cele mai prielnice vieţii omului, unde se concentrau uzinele automate, ale căror şiraguri, alternate cu brâie de crânguri şi de lunci, împrejmuiau aşezările.

Acestea erau durate pe înălţimi, pentru ca nici o faţadă a edificiilor, dispuse în terase, să nu rămână lipsită de aer, soare, cer şi stele. În partea din fund a clădirilor existau încăperi afectate maşinilor, depozitelor, camerelor de distribuţie, atelierelor şi bucătăriilor, adâncite mult In pământ. Oraşele-piramidă erau lăudate pentru faptul că, deşi aveau o înălţime relativ mică, asigurau o considerabilă capacitate de locuire, în timp ce oraşele-spirală ajungeau până la o înălţime de peste un kilometru.

În faţa membrilor expediţiei maritime apăru acum, strălucind în lumina soarelui, o spirală strânsă, cu pereţi opalescenţi din mase plastice, cu muchiile ca de porţelan ale carcaselor din piatră topită, cu armături din metal polisat. Volutele acestei spirale se ridicau de la periferie spre centru. Grupurile de edificii erau despărţite între ele prin adinci firide verticale. Punţi uşoare, balcoane şi grădini erau suspendate la înălţimi ameţitoare. Coloanele seînteietoare ale contraforturilor coborau spre temelie, unde, printre mii de arcade, se întindeau scări cu trepte largi, ducând spre parcuri în terasă, care pornea radial spre prima centură de crânguri umbroase. Străzile erau şi ele arcuite, urmând linia spiralei; acelea situate îu exterior erau suspendate, iar cele interioare erau protejate de planşee de cristal. Pe străzi nu vedeai nici un fel de vehicule: neîntreruptele benzi transportoare erau camuflate în firide longitudinale.

Pretutindeni forfoteau oameni veseli ori gravi; unii se plimbau pe sub arcade, alţii se retrăgeau printre colonade, în pasajele scărilor, în grădinile suspendate de pe acoperişurile teraselor...

Imaginea acestui mare oraş nu dură însă mult: curând începu emisiunea vorbită.

– Continuăm discutarea proiectului prezentat de Academia radiaţiilor dirijate în legătură cu înlocuirea alfabetului linear cu înregistrări electronice, spuse un om care apăruse pe ecran. Proiectul n-a fost întâmpinat cu o aprobare unanimă. Principala obiecţie o constituie complexitatea aparatelor de citire. Cartea va înceta de a mai fi pentru om prietenul care-l însoţeşte. Probabil

că, în ciuda avantajelor sale aparente, proiectul va fi respins !

– Dezbaterile au durat mult, observa Ren Boz.

– Contradicţia e flagrantă, declară Dar Veter. Pe de o parte simplitatea ademenitoare a înregistrării, pe de altă parte, dificultatea citirii.

Omul de pe ecran urmă:

– Se confirmă informaţia primită ieri: a 37-a expediţie astrală a trimis comunicări. Sînt pe cale de a se întoarce...

Dar Veter încremeni, buimăcit de violenţa conflictului său interior. Cu coada ochiului o văzu pe Veda Kong, cu ochii mari deschişi, sculându-se încet în picioare. Auzul dintr-o dată atent al lui Dar Veter prinse respiraţia ei întretăiată.

– ...dinspre pătratul 401. Nava a ieşit adineauri din câmpul minus*, la o sutime de parsec de orbita lui Neptun. întoarcerea expediţiei a întârziat din cauza întâlnirii lor cu un astru negru. N-au avut pierderi de oameni. Viteza navei, încheie crainicul, este aproximativ de 5/6 din unitatea absolută. Expediţia este aşteptată peste 11 zile la staţiunea Triton ! Vom da mai târziu un comunicat în legătură cu importantele lor descoperiri!

Transmisiunea continuă. Nimeni însă nu mai asculta celelalte ştiri. O înconjurară cu toţii pe Veda, felicitând-o călduros.

Ea zâmbea cu obrajii aprinşi şi cu o nelinişte grea în fundul ochilor. Veter se apropie şi el. Veda simţi strângerea fermă a mâinii lui, atât de scumpă şi de necesară acum, îi intâlni privirea deschisă. N-o mai privise demult astfel; cunoştea nuanţa de bărbătească tristeţe din vechea-i atitudine faţă de ea. Şi ştia prea bine că pe faţa ei Dar Veter citeşte şi altceva, nu numai bucurie...

Veter îi dădu încet drumul mâinii, îi zâmbi în felul său inimitabil de senin, şi se depărta. Ceilalţi discutau cu însufleţire informaţia primită. Veda râmase în mijlocul lor, urmârindu-l pe furiş pe Dar Veter. Văzu pe Evda Nai apropiindu-se de el. Peste o clipă, li se alătură şi Ren Boz.

– Trebuie să-l căutăm pe Mwen Mas. Nu ştie Încă nimic, strigă deodată Dar Veter. Vino cu mine, Evda! Vii şi dumneata, Ren ?

– Vă însoţesc şi eu, făcu apropiindu-se de ei Ciara Nandi. Mă primiţi?

Porniră în direcţia din care venea clipocitul lin al undelor. Veter se opri o clipă, oferindu-şi fruntea adierii răcoroase şi suspină adânc. Se întoarse şi prinse privirea cercetătoare a Evdei Nai.

– Plec fără să mă mai întorc în casă, răspunse el la întrebarea ei fără

cuvinte.

Evda îl luă de braţ. Un timp umblară cu toţii în tăcere.

* Cîmp minut – camp cu sarcina negativa, în spaţial inter astral (n.a.).

– M-am întrebat dacă este bine să procedezi astfel, spuse în şoaptă Evda, dar probabil că ai dreptate. Dacă Veda...

Evda tăcu. Dar Veter îi strânse mâna cu un gest de înţelegere şi o lipi de obrazul său. În urma lor venea Ren Boz. Acesta căuta să păstreze o distanţă respectuoasă de Ciara, care unduia alături şi avea în ochi scântei ironice. Evda râse încet şi deodată îi întinse fizicianului mâna ei liberă. Ren Boz o prinse cu un gest . sălbatic ce părea comic la omul acesta atât de sfios.

– Unde să-l căutăm pe prietenul dumitale ? întrebă Ciara, oprindu-se chiar la marginea apei. Uitându-se atent în jurul său, Dar Veter distinse în lumina vie a lunei urmele precise ale unor picioare pe fâşia de nisip umed. Erau atât de regulat spaţiate şi de simetrice, încât păreau imprimate cu o maşină.

– S-a îndreptat într-acolo, spuse Dar Veter arătând în direcţia unor stânci mari.

– Da, sunt urmele lui, confirmă Evda.

– De unde ştiţi? întrebă Ciara neîncrezătoare.

– Observă, te rog, regularitatea pasului. Astfel umblau vânătorii primitivi, sau îndepărtaţii lor urmaşi. Şi mi se pare că, oricât ar fi de savant, Mwen este mai aproape de natură decât noi... Poate şi dumneata,

Ciara? se Întoarse Evda spre tlnăra fată. rămasă pe gânduri.

– Eu ? A, nu! Şi deodată strigă, întinzându-şi braţul: Iată-l!

Pe un bolovan din apropiere apăru silueta uriaşă a lui Mwen Mas ; trupul său strălucea In razele lunei ca o statuie de marmură neagră. Gesticula energic, de parcă ar fi ameninţat pe cineva. Muşchii vin joşi i se umflau sub pielea lucitoare.

– Seamănă cu un geniu al nopţii din basmele pentru copii! şopti emoţionată Ciara.

Zărindu-i, africanul sări jos de pe stânca şi peste câteva clipe apăru în faţa lor, îmbrăcat. Dar Veter îi povesti pe scurt cele Intâmplate şi Mwen Mas îşi exprimă dorinţa s-o vadă neîntârziat pe Veda Kong.

– Du-te acolo împreună cu Ciara, spuse Evda. Noi mai rămânem puţin aici...

Veter făcu un gest de bun rămas şi pe faţa africanului se oglindi o adâncă înţelegere. Un impuls subit îl făcu să murmure cuvinte de adio de mult uitate. Mişcat şi gânditor, Dar Veter se îndepărtă însoţit de Evda, care tăcea şi ea. Ren Boz avu o clipă de şovăire, apoi se luă după Mwen Mas şi Ciara Nandi.

Dar Veter şi Evda ajunseră la promontoriul care despărţea golful de largul mării. De aici se vedeau desluşit luminile de balizaj care încadrau marile plute circulare ale expediţiei maritime.

Veter împinse de pe nisipul plajei o barcă străvezie şi rămase o clipă în picioare la marginea apei în faţa Evdei, şi mai masiv, mai puternic decât Mwen Mas. Evda se ridică pe vârfuri şi-şi sărută prietenul.

– O să fiu alături de Veda. Veter, îi făgădui ea, parcă răspunzând gândului său. Ne întoarcem împreună în zona noastră şi aşteptăm acolo sosirea lor. Să ne dai de ştire după ce te vei fi instalat. Voi fi bucuroasă oricând să-ţi fiu de folos... Evda petrecu îndelung cu privirea luntrea ce luneca pe apa argintată... Veter ajunse cu barca la pluta a doua, unde mai lucrau încă mecanicii grăbiţi să termine instalarea celor din urmă acumulatoare. La rugămintea lui Dar Veter aprinseră în triunghi trei lumini verzi.

Peste un ceas şi jumătate cea dintâi spironavă care trecu pe acolo se opri deasupra plutei. Dar Veter intra în ascensorul coborât, se arătă o clipă sub pântecul luminat al navei şi dispăru prin trapă. A doua zi dimneaţa ajunse la locuinţa lui permanentă, pe care înca n-apucase s-o schimbe, nu departe de Observatorul Cornsiliului. Deschise robinetele de purjare ale celor doua odăi şi după clteva clipe, tot praful adunat aici disparu cu desăvârşire. Scoţându-şi din perete patul şi acordând încăperea pe miresmele şi clipocitul mării cu care se învâtase în ultima vreme, adormi adânc.

La deşteptare avu senzaţia unei mari pierderi. Veda era departe şi va rămâne departe de el, până când... dar el trebuia să-i vina în ajutor, nu să complice şi mai mult lucrurile !

O coloană rotitoare de apă răcoroasă, electrizată se prăbuşi deasupra lui în baie. Rămase sub ea până simţj că e aproape să îngheţe. Răcorit se apropie de T.V.F, deschise uşiţele lui de cristal şi chemă cea mai apropiata staţiune de distribuire a muncii. Pe ecran apăru faţa unui tânăr. Acesta îl recunoscu pe Dar Veter şi-l saluta cu o umbră de respect, semn de rafinată politeţe.

– Aş vrea să mi se dea o ocupaţie dificilă şi lungă durată, spuse Dar Veter. Ceva care cere o munca fizică: să zicem la exploatările miniere

antarctice.

– Acolo toate posturile sînt ocupate. (In glasul celui care vorbea se simţea regretul). Aceeaşi situaţie şi la exploatările miniere de pe Venus, Marte, chiar ş| pe Mercur. Ştiţi şi dumneavoastră că tineretul se îndreaptă mai cu seamă acolo unde este mai greu.

– Da, dar nu mă mai pot lăuda că fac parte din această categorie... Ce aveţi acum disponibil? îmi trebuie o ocupaţie acum, îndată.

– Avem ceva la minele de diamante din Siberia Centrală, spuse încet omul de pe ecran, uitându-se pe un tabel pe care Dar Veter nu-l vedea. Aceasta, în cazul ca vă interesează exploatările miniere. Mai avem cateva posturi şi pe uzinele plutitoare de alimente din mijlocul oceanelor, la staţiunea de pompare solară din Tibet, dar asta-i ceva uşor. Mai avem şi alte posturi, însă nici unul nu-i prea greu.

Dar Veter mulţumi informatorului şi-l rugă să-i lase un timp de gândire, rezervându-i deocamdată minele de diamante.

Debranşând staţiunea de distribuire a muncii, stabili legătura cu Casa Siberiei, un mare centru de informaţie geografică pentru acest ţinut. Stereoteleviziofonul său fu conectat cu o maşină de memorizat pentru înregistrări recente şi, prin faţa lui Dar Veter începură să treacă încet nemărginite păduri. Străvechea taiga cu foioasele ei, rărită şi mlăştinoasă, cu solul ei veşnic îngheţat dispăruse, cedând locul giganţilor pădurii: cedrului siberian şi sequoiei americane, a căror specie fusese odinioară ameninţată cu dispariţia. Uriaşele trunchiuri roşii se înălţau ca o splendidă împrejmuire circulară în jurul unor dealuri cu căciuli de beton. De sub acestea se tlrau afară ţevi de oţel cu un diametru de 10 m. ducind peste cumpene de apă spre cele mai apropiate râuri, pe care le absorbeau pe de-antregul prin gurile larg căscate ale sorburilor. Pompele electrice vuiau surd, cu o fantastică putere. Sute de mii de metri cubi de apă curgeau spre adâncurile craterelor pe care le săpa-seră şi în care se aflau zăcăminte de diamante. Invârtejindu-se cu vuiet, spălau rocile fărămiţându-le, şi se revărsau din nou, lăsând tone de diamante în cascadele camerelor de spălare. In încăperi lungi scăldate în lumină, în faţa cadranelor mişcătoare ale maşinilor de sortat, şedeau mai mulţi oameni. Nestematele strălucitoare se scurgeau în torente de grăunţe mărunte prin orificiile calibrate ale lăzilor de recepţie. Operatorii staţiunilor de pompare erau tot timpul cu ochii pe indicatoarele maşinilor care calculau necontenit

rezistenţa variabilă a rocilor, presiunea şi debitul apei, adâncirea abatajului şi debleierea particulelor solide. Veter îşi zise că peisajul voios al pădurilor scăldate în soare nu se potrivea cu starea lui de spirit. întrerupse deci legat cu Casa Siberiei. De îndată se auzi semnalul de chemare şi pe ecran apăru din nou figura informatorului de la postul de distribuire a muncii.

– Voiam să revin cu o precizare. Chiar adineauri am primit o cerere: s-a eliberat un post la exploatările submarine de titan pe litoralul de vest al Americii de Sud. Este postul cel mai greu din câte avem la dispoziţie astăzi... Dar trebuie să vă prezentaţi acolo cât mai urgent.

Dar Veter se alarmă:

– N-o să am timpul să trec probele psihofizice la cea mai apropiată staţiune APM *.

– N-a veţi nevoie de ele; probele anuale pe care le-aţi trecut în vechea dumneavoastră muncă sunt îndestulătoare.

– Trimiteţi comunicarea şi daţi-mi coordonatele! răspunse Dar Veter fără să mai stea pe gânduri.

– Ramura vestică a Căii Spirale, a 17-a ramificaţie sudică, staţiunea 6 L. punctul KM 40. Ii previn îndată.

Figura cea gravă de pe ecran dispăru. Veter adună toate obiectele mărunte ce-i aparţineau personal, aşeză într-o casetă filmele cu imaginile şi glasurile celor ce-i erau dragi şi cu cele mai însemnate înregistrări ale propriilor sale gânduri. Scoase din perete o reproducere cromatoreflexă** a unui vechi tablou rusesc, apoi luă de pe masă o statuetă de bronz a actriţei Bello Cal, care semăna oarecum cu Veda Kong. Toate acestea împreună cu câtcva obiecte de îmbrăcăminte încăpură uşor într-o lădiţă de aluminiu, pe al cărei capac se vedea o combinaţie de cifre şi semne lineare în relief. Veter compuse din aceste simboluri coordonatele ce i-au fost comunicate, deschise o trapă din perete şi împinse înăuntru lădiţa. Aceasta dispăru într-o clipă, dusă de o bandă fără sfârşit. Dar Veter îşi inspecta apoi încăperile. De mai multe veacuri, pe planeta noastră nu mai existau oameni însărcinaţi în mod special cu întreţinerea locuinţelor. Aceste funcţii erau îndeplinite de locatarii înşişi, ceea ce pretindea din partea lor o grijă şi o disciplină desăvârşită, precum şi o judicioasă amenajare a imobilelor şi localurilor, automatizarea ventilaţiei şi a curăţirii.

* APM – Academia de Psihofiziologie a Muncii (n.a.).
** Reproducere cromatoreflexă – tablou imprimat în culori cu o reflectare interioara a luminii, care dă imaginii plane o stereoscopteitate sporită, datorită unei gradaţii naturale a culorii şi a luminii (noţiune fantastică – n.a.).

Inspecţia o dată terminată, Dar Veter întoarse în jos maneta din faţa uşii, semnalând astfel staţiunii de repartiţie a spaţiului locativ că încăperile ocupate până acum de el au devenit vacante. Ieşi în stradă. Galeria exterioară cu geamuri albe mate se încălzise la soare, dar pe acoperişul plat bătea ca întotdeauna o briză marină răcoroasă. Punţi uşoare de pietoni, legtnd între ele la mare înălţime clădirile grilajate, păreau că plutesc în văzduh, îmbiindute la plimbare. Veter însă ştia că nu-şi mai aparţine. Cu ajutorul tubului de coborâre automată, ajunse la calea ferată electromagnetică subterană, de unde un mic vagon îl duse spre staţia Căii Spirale. Veter nu se îndreptă spre nord, spre Strâmtoarea Bering, pe unde trecea trenul de joncţiune cu Ramura vestică. Pe acest itinerar, călătoria dura aproximativ 4 zile şi 4 nopţi – mai ales când era vorba să ajungă atât de departe în sud – până la ramificaţia a 17-a. În zonele locuite de nord şi de sud circulau mari spironave de marfă care făceau ocolul planetei, traversând oceanele şi uneau pe drumul cel mai scurt diferitele ramuri ale Căii Spirale. Dar Veter porni pe Ramura centrală până Ia zona locuită de sud, cu nădejdea să-l convingă pe şeful transporturilor aeriene că reprezintă „un colet expres". În afara faptului că îşi scurta drumul până la o durată de treizeci de ore. Dar Veter putea astfel şi să se întâlnească cu fiul lui Grom Orm, preşedintele Consiliului astronautic, care-l alesese drept mentor.

Băiatul creştea şi anul viitor urma să păşească la îndeplinirea celor 12 isprăvi ale lui Hercule. Intre timp lucra la Serviciul de supraveghere prin mlaştinile Africii.

Cine dintre tineri n-ar vrea să facă parte din Serviciul de supraveghere, să urmărească apariţia balenelor în ocean, a insectelor dăunătoare, a vampirilor şi a reptilelor în mlaştinile tropicale, a microbilor purtători de boli în zonele locuite, a epizootiilor şi a incendiilor în zonele de stepă şi de pădure, dezvăluind şi nimicind rămăşiţele impure şi nefaste ale trecutului, ce apăreau în chip misterios, când şi când, In locurile mai izolate ale planetei? Lupta cu formele nocive ale vieţii nu înceta niciodată. Diferitelor mijloace de nimicire, microorganismele, insectele şi miceliile le răspundea cu ivirea unor noi forme şi specii rezistente la cele mai temute preparate chimice. Numai după Era Lumii

Dezunite oamenii au învăţat să folosească judicios puternicele antibiotice.

„Dacă Dis Ken a fost numit în serviciul de supraveghere din mlaştini, îşi zise Dar Veter, înseamnă că de tânăr devine un muncitor de nădejde".

Ca toţi copiii din Era Marelui Cerc, fiul lui Grom Orm fusese educat departe de casa părintească, la un colegiu de pe malul mării în zona nordică. Tot acolo şi-a trecut şi primele probe la staţiunea Academiei de psihofiziologie a muncii.

Incredinţându-se tinerilor o muncă, se ţinea întotdeauna seama de particularităţile psihologice ale vârstei: exaltarea, puternicul sentiment al răspunderii, egocentrismul juvenil.

Vagonul uriaş înainta în goană, dar lin şi fără zgomot. Veter se sui la etajul de sus, cu acoperiş străveziu. Departe, în jos şi pe marginile drumului, zburau clădiri, canaluri, păduri şi piscuri muntoase. În soare străluciră orbitor cupolele transparente de sticlă selenară ale uzinelor automate, înşirate ca o cingătoare îngustă de la hotarul dintre zona agricolă şi cea păduroasă. Prin pereţii clădirilor de cristal se vedeau desluşit contururile precise şi sobre ale unor maşini colosale.

Trecură prin faţa monumentului lui Djinn Kad, care a elaborat o metodă de fabricaţie ieftină a zahărului artificial, apoi arcul drumului începu să străbată pădurile zonei agricole tropicale. Perdele de copaci cu nuanţe felurite de frunziş ori scoarţă, de forme şi înălţimi diferite, se pierdeau în zări depărtate. Pe drumurile înguste şi netede ce despărţeau uriaşele masive de verdeaţă, se târau încet maşinile de recoltat, de polenizat şi de control; nenumărate fire se încrucişau într-o reţea scânteietoare. Odinioară, simbolul belşugului era holda aurie de grâu. Dar, începând cu Era Unirii Mondiale, oamenii şi-au dat seama de dezavantajul economic al culturilor anuale; deplasarea întregii agriculturi în zona tropicală scuti umanitatea să semene şi să îngrijească în fiecare an, cu preţul atâtor eforturi, plantele ierboase şi arbuşti delicaţi. Cu sute de ani înainte de Era Marelui Cerc, copacii – vegetale vivace care epuizau mai puţin solul şi erau mai rezistente la intemperii – deveniseră principalele plante agricole.

Se cultivau astfel arbori de pâine, cu tot felul de fructe, bace şi nuci, cu mii de soiuri de roade bogate în albumine, dând câte un chintal de masă nutritivă de tulpină. Imense livezi de pomi fructiferi, a căror suprafaţă măsura sute de milioane de hectare, încingeau planeta cu două brâie – o adevărată cingătoare a lui Ceres, mitologica zeiţă a fecundităţii. În interior se găsea zona

ecuatorială păduroasă, ocean de păduri umede, care furnizau planetei lemn alb, negru, violet, roz, auriu, cenuşiu cu reflexe mătăsoase, dur ca fildeşul sau moale ca miezul mărului, greu ca piatra sau uşor ca pluta. Se obţineau aici zeci de varietăţi de răşini, mai ieftine decât cele sintetice şi posedând preţioase însuşiri tehnice sau medicinale.

Vîrfurile uriaşelor păduri ajungeau până la nivelul Căii Spirale; de o parte şi de alta se auzea foşnind un ocean verde. În adâncurile lui întunecate se ascundeau case pe stâlpi metalici înalţi, aşezate în mijlocul unor poieni plăcute, ca şi maşini monstruoase amintind ca formă nişte păianjeni, în stare să transforme această junglă, din trunchiuri înalte de 80 de metri, de o grosime şi o tărie de necrezut, în stive ascultătoare de bîrne şi scînduri.

In stingă se arătară cupolele celebrilor munţi de ecuator. Pe Kenia, unul dintre ei, se afla o instala de legătură a Marelui Cerc. Marea de păduri se retrase mai departe, spre răsărit, făcând loc unui podiş pietros. De o parte şi de cealaltă a drumului se înălţau albastre clădiri cubice.

Trenul se opri şi Dar Veter coborâ la gara Ecuator al cărei vast peron era pavat cu sticlă verde. Alături de pasarela care părea că se avântă în zbor pe deasupra coroanelor cenuşii şi turtite ale cedrilor din Atlas, se înălţa o piramidă din aplit* alb ca porţelanul, adus de pe malurile râului Lualaba. Pe vârful ei trunchiat era aşezată o statuie ce înfăţişa un om în salopetă de lucru din Era Lumii Divizate. În mâna dreaptă ţinea un ciocan, cu stânga ridica deasupra capului, spre cerul palid al zonei ecuatoriale, un glob strălucitor cu patru antene emiţătoare. Era monumentul durat în cinstea constructorilor celor dintâi sateliţi artificiali ai Pământului, care înfăptuiseră minuni de ingeniozitate, muncă şi îndrăzneală, întreaga atitudine a omului, uşor lăsat pe spate şi proiectând parcă spre cer sfera din mână, exprima sforţarea înaripată. Această putere părea să-i vină de la grupul oamenilor ciudat învesmântaţi care înconjurau soclul.

Veter privea întotdeauna cu o vie emoţie chipurile dăltuite pe acest monument, ştia că oamenii ce făuriseră primii sateliţi artificiali şi se avânlaseră în spaţiile siderale fuseseră ruşi, adică fii ai aceluiaşi admirabil popor din care se trăgea el însuşi şi care făcuse primii paşi atât în edificarea noii societăţi, cât şi în cucerirea Cosmosului...

Şi de această dată el se îndreptă spre monument pentru ca privind chipurile eroilor de odinioară să-i compare cu contemporanii săi. Din umbra

ramurilor argintii şi stufoase ale leucodendronilor ** ce încadrau această piramidă, căreia razele răsfrântc ale soarelui îi dădeau o strălucire orbitoare, se

* Aplit – roca eruptivă albă (n.r.).

** Leucodendron – arbore sud-african, cu cetină strălucitoare argintie (n.a.).

arătară două siluete zvelte. Se opriră o clipă în loc, apoi unul dintre tineri se repezi spre Veter. Acesta cuprinse cu o mână umerii lui musculoşi şi cercetă pe furiş familiarele trăsături ale chipului său energic: nasul mare, bărbia lată, conturul buzelor neaşteptat de vesel şi atât de nepotrivit cu expresia severă a ochilor de oţel de sub sprâncenele îmbinate.

Veter privi mulţumit pe fiul celebrului Grora Orm, constructorul bazei de pe sistemul planetar al Centaurului şi şeful Consiliului Astronautic, ales pentru a cincea oară în această funcţie. Grom Orm avea pe puţin o sută treizeci de ani, de trei ori mai mult decât Dar Veter.

Dis Ken îşi chemă tovarăşul, un tânăr brun.

– Prietenul meu cel mai bun, Tor An, fiul compozitorului Zig Zor. Lucrăm împreună în mlaştini, urmă Dis. Vrem să ne trecem împreună probele şi apoi să lucrăm tot laolaltă.

– Te mai pasionează şi acum cibernetica eredităţii * ? întrebă Dar Veter.

– Sigur că da! Tor m-a făcut să mă pasionez şi mai mult de această problemă. Este muzicant, ca şi tatăl său. El şi prietena lui visează să lucreze în domeniul în care muzica contribuie la înţelegerea dezvoltării biologice, adică să studieze simfonia structurii organice.

– Vorbeşti cam neclar, remarcă Dar Veter, încruntându-se.

– Nu ştiu încă să vă explic, bîigui încurcat Dis, poate că Tor va şti să exprime mai bine acest lucru.

Tînărul celălalt roşi, însă nu-şi plecă ochii sub privirea cercetătoare a lui Dar Veter.

– Dis vorbeşte despre cibernetica ritmurilor creditare**. Se ştie că un organism ieşit din celula maternă capătă o suprastructură din acorduri de legături moleculare. Spirala geamăna originară se dezvoltă într-plan analog desfăşurării unei simfonii muzicale. Cu alte cuvinte, construirea unui organism din celule vii se desfăşoară după un program muzical.

– Ia te uită ! se miră exagerat Veter. Dar atunci veţi reduce întreaga evoluţie a materiei organice şi anorganice la un soi de simfonie gigantică ?

* Cibernetica eredităţii – dirijarea mecanismelor eredităţii, adică a dispoziţiilor aflate în celulă şi care reproduc organismul în momentul procreaţiei (noţiune fantastică – n.a.).

** Ritmurile ereditare – acordarea şi succesiunea creşterii lanţurilor moleculare ale unei substanţe organice, iar apoi ale moleculelor unui organism (noţiune fantastica – n.a.).

– Al cărei plan şi ritm lăuntric sunt determinate de legile fizice fundamentale. Trebuie doar să lămurim, să înţelegem cum este întocmit programul şi de unde provine informarea acestui mecanism cibernetico-muzical, întări Tor An cu siguranţa de neclintit a tinereţii.

– Cine spune asta?

– Tatăl meu, Zig Zor. Şi-a publicat de curând cea de a 13-a simfonie cosmică în fa minor, de tonalitate cromatică, 4.750 miu.

– Am s-o ascult neapărat! îmi place culoarea albastră. Dar deocamdată să ne gândim la ceea ce vă aşteaptă în viitorul cel mai apropiat, la isprăvile lui Hercule, pe care urmează să le îndepliniţi. Cunoaşteţi subiectele ?

– Numai primele şase.

– Bineînţeles, celelalte şase sunt fixate după îndeplinirea precedentelor, îşi aminti Dar Veter. Şi care sunt aceste şase probe ?

– Să curăţăm şi să facem accesibil pentru vizitatori nivelul inferior al peşterii Koni-Gut din Asia Mijlocie, începu Tor An.

– Să construim un drum spre lacul Mental, străbătând creasta ascuţită a lanţului de munţi, urmă Dis Ken, să, refacem o veche şi întinsă livadă de arbori de pâine din Argentina, să lămurim cauzele apariţiei unor caracatiţe uriaşe în regiunea recentei ridicări de teren de lângă Trinidad...

– Şi să le nimicim!

– Toate aceste fac cinci. Şi care-i a şasea probă ? Cei doi tineri se fâstâciră.

– S-a descoperit că avem amândoi oarecare aptitudini muzicale, spuse roşind Dis Ken, şi am fost însărcinaţi să ne documentăm cu privire la străvechile dansuri de pe insula Bali, spre a le reconstitui muzica şi coregrafia.

– Cu alte cuvinte să alegeţi dansatoare şi să creaţi un ansamblu ? preciza Dar Veter râzând.

– Da, recunoscu Tor An, cu ochii-n pământ.

– Nu-i rău ! Dar proba aceasta constituie o acţiune colectivă, ca de altfel construirea drumului spre lac, nu-i aşa ?

– 0, avem o echipă excelentă. Numai că şi ei ar dori să le fiţi mentor. Ar fi

grozav !

Veter se îndoi de aptitudinile lui în ceea ce priveşte cea de a şasea probă. Dar băieţii îl asigurară, bucuroşi şi entuziaşti, că Zig Zor „în persoană” le făgăduise să-i îndrumeze în această direcţie.

– Peste un an şi patru luni o să-mi găsesc o ocupaţie în Asia Mijlocie – spuse Dar Veter, privind cu plăcere figurile lor tinereşti luminate de bucurie.

– Ce bine că nu mai sunteţi directorul staţiunilor! exclamă fiul lui Grom Orm. Nici n-am visat vreodată să am un asemenea mentor! Şi deodată roşi atât de tare, încât fruntea i se broboni de sudoare. Tor clătină din cap a mustrare.

Dar Veter se grăbi să-i vină în ajutor lui Dis Ken. ruşinat de scăparea sa.

– Aveţi la dispoziţie mult timp?

– 0, nu ! Ne-au dat liber numai trei ore. Am adus aici un bolnav de friguri de la staţiunea noastră din mlaştini.

– Frigurile n-au fost încă lichidate?! Şi eu care credeam... ,

– Cazurile sunt foarte rare şi apar numai în mlaştini, se grăbi să-l liniştească Dis. Tocmai asta supraveghem şi noi.

– Mai avem la dispoziţie două ceasuri. Mergem în oraş ? Probabil că vreţi să vedeţi Casa Noului ?

– Nu! Am prefera... să ne răspundeţi la unele întrebări. Ne-am pregătit şi este atât de important pentru alegerea drumului pe care vom merge...

Dar Veter consimţi şi tustrei se îndreptară spre încăpere a Casei de Oaspeţi, cu aerul împrospătat o adiere marină artificială.

Două ore mai târziu, un alt vagon îl purtă mai dl jiarte pe Dar Veter, care aţipise, obosit, pe canape Nu se trezi decât în clipa opririi în Orăşelul Chimiştilor. Deasupra unei mine de cărbune se înălţa o imensă clădire din sticlă în forma unei stele cu zece colţuri. Că bunele extras acolo era prelucrat, transformat în medicamente, vitamine, hormoni, mătase şi blănuri artificiale, pin deşeuri se fabrica zahăr. Intr-una dintre ramurile stelei, din cărbune se extrăgeau metale rare: germaniu şi vanadiu. Cîte comori nu erau închise în acest minereu negru!

Un vechi coleg al lui Dar Veter, care lucra acolo în calitate de chimist, veni să-1 vadă la gară. Au fost o dată la o staţiune indoneziana de maşini pentru recoltat fructe tropicale trei mecanici tineri şi veseli... Astăzi, unul dintre ei era chimist şi conducea un mare laborator de uzină, al doilea a rămas pomicultor şi a inventat o metodă ingenioasă de polenizare ; al treilea – era el,

Veter – revenea la Pământ, în însăşi măruntaiele lui. Cei doi prieteni abia dacă au stat împreună vreo zece minute, dar acest contact direct era oricum cu mult mai plăcut decât întâlnirile pe ecranul televiziofonului.

Restul călătoriei a durat puţin. Şeful liniei aeriene latitudinale, manifestând acea bunăvoinţă caracteristică oamenilor din Era Marelui Cerc, se lăsă îndată convins. Dar Veter străbătu în zbor oceanul şi ajunse pe Ramura vestică a Căii Spirale, la sud de a 17-a ramificaţie, la capătul căreia se îmbarcă pe un glisor, ce-l aduse la exploatarea de titan, aflată pe litoral.

Povârnişurile unor munţi înalţi coborau de-a dreptul pe mal. La poalele lor veneau în trepte terase din piatră albă, susţinând stratul de sol cu rânduri de pini sudici şi vidringtonii*, care alternau în alei paralele, uni cu cetina lor când arămie, când de un verde albăstrui Mai sus, stânci golaşe, aride, căscau defileuri întunecate pe fundul cărora se prăvăleau mici cascade, risipindu-le imediat în pulbere de apă. Pe terase, se înşirau rare căsuţe portocalii sau orbitor de galbene, cu acoperişuri albastre-cenuşii.

De la liziera unui povârniş continental, prăbuşit situate la o adincime de 1 km., pornea adânc spre larg nu banc artificial de nisip. La capătul acestuia se afla nu turn alb, de care se spărgeau valurile turbate. De Hiibturn, cobora perpendicular, o uriaşă galerie de mină, ca un tub foarte gros de ciment, ce putea să reziste presiunii adâncurilor. Tubul acesta se afunda intr-un munte submarin, compus din rutil – oxid de titan – aproape pur. Toate procesele de prelucrare a minereului se desfăşurau acolo jos, sub apă şi munţi. La suprafaţă nu se ridicau decât lingourile mari de titan pur şi un puhoi de apă saturată de reziduri minerale, care se revărsau departe în jurul turnului. Valurile acestea galbene şi tulburi legănară glisorul în faţa cheiului din partea de sud a turnului. Prinzând un moment prielnic, Dar Veter sări pe platforma udă de stropi şi sui pe o galerie împrejmuită, unde cei câţiva oameni care nu erau de serviciu se adunaseră ca să-l întâmpine pe noul lor tovarăş de lucru. Cei care activau la această exploatare, socotită de Veter cu totul izolată de restul lumii, erau departe de a fi pustnicii mohorâţi pe care el se aşteptase să-i întâlnească aici, influenţat fiind de propria-i stare sufletească. Dimpotrivă, în jurul său, văzu figuri vesele, doar puţin cam obosite din cauza muncii încordate. Cinci bărbaţi şi trei femei; aici exista şi personal feminin...

Trecură zece zile până când Dar Veter reuşi a se deprinde cu noua sa activitate.

Exploatarea avea o reţea energetică proprie: în vechile mine de pe continent se ascundeau generatoare de energie nucleară de tip F – sau, cum era numit odinioară de al doilea tip – care nu produceau radiaţii reziduale dure

* Vidrangtonia – arbore raşinos din Africa de Sud (n.a.).

şi erau deci mai adecvate pentru instalaţiile locale.

Un sistem foarte complex de maşini se deplasa măruntaiele muntelui submarin, scobind roca fărâmicioasă de culoare cafenie-roşcată. Sectorul cel mai dificil era la etajul de jos al agregatului, unde extracţia şi sfărâmarea rocii se făcea automat. Acolo venea semnalele postului central, situat sus, şi care asigur supravegherea generala a dispozitivelor de tăiere şi a, concasoarelor, controlul variaţiilor de duritate şi de plasticitate a minereului, verificarea instalaţiilor de flotaţie. Viteza extracţiei şi a sfărâmării depindea de conţinutul de metal al minereului. Or, din pricina faptului că spaţiul protejat împotriva mării era prea strâmt, complexa muncă de reglare nu putea fi încredinţată în întregime maşinilor cibernetice.

Veter se oferi să lucreze ca mecanic la supravegherea, controlul şi acordarea agregatului de jos. începură gărzile zilnice în încăperi semiobscure, ticsite de cadrane, în care pompele instalaţiei de condiţionare nu reuşeau să biruie căldura apăsătoare, sporită încă de presiunea înaltă datorită inevitabilei infiltraţii de aer comprimat.

Dar Veter şi tânărul său ajutor, ieşind la suprafaţă, rămineau un timp lingă balustradă, respirând aerul proaspăt, apoi se duceau să facă baie, mlncau şi se retrăgeau fiecare în odaia sa, într-una din căsuţele de sus. Veter încerca să-şi reia studiile în domeniul nou al matematicii cohleare. I se părea că uitase de vechiul său contact cu Cosmosul. Ca toţi ceilalţi care lucrau la mina de titan, petrecea cu satisfacţie fiecare plută nouă cu lingourile de titan frumos aşezate pe ea. După reducerea fronturilor polare, furtunile de pe planetă se domoliseră considerabil, astfel încât o mare parte a traficului maritim era efectuat cu ajutorul unor plute remorcate sau autopropulsate. La un moment dat, efectivul de colaboratori ai explotării fu schimbat; Veter însă, ca şi alţi doi entuziaşti ai extracţiei miniere, îşi prelungi termenul de muncă.

Totuşi nimic nu este veşnic în această lume schimbatoare. Şi iată că lucrările au fost oprite pentru repararea agregatului de extracţie şi sfărâmare. Pentru prima oară, Dar Veter pătrunse în abataj dincolo de scutul de protecţie, unde doar un scafandru special îi îngăduia să înfrunte căldura, presiunea

ridicată şi gazele toxice care ţâşneau pe neaşteptate din crăpături. La lumina orbitoare, pereţii bruni de rutil aveau străluciri de diamant, şi aruncau reflexe roşii asemenea unor ochi cu scînteieri furibunde, pitiţi în rocă. În abataj domnea o linişte uimitoare. Intâia dată după luni şi luni de muncă, perforatorul electro-hidraulic şi enormele discuri emiţătoare de unde ultrascurte înţepeniseră. Dedesubtul lor, geofizicienii care tocmai sosiseră se agitau, instalându-şi aparatele: trebuiau să se folosească de acest prilej spre a controla contururile zăcămintelor.

Sus, la suprafaţa Pământului, era o toamnă meridională, caldă şi liniştită. Veter se duse în munţi şi simţi cu o deosebită ascuţime măreţia neînsufleţitelor mase de piatră, înălţate aici de mii de ani, între mare şi cer. Ierburile uscate foşneau, de jos abia dacă se mai auzea clipocitul valurilor. Trupul trudit cerea odihnă. Mintea înregistra însă cu aviditate impresiile lumii, care părea nouă şi proaspătă după această lungă şi anevoioasă muncă în subteran.

Fostul director al staţiunilor exterioare trase în piept mireasma stâncilor încălzite şi a ierburilor de pustiu, şi în suflet îi crescu certitudinea că înainte i se deschideau perspective cu atât mai largi cu cât el însuşi va fi mai bun şi mai puternic.

Îşi aminti de o veche zicală:

„Cine seamănă-o faptă, culege-un obicei. Cine seamănă un obicei, culege o fire, cine seamănă o fire, culege-un destin.”

Da, lupta cea mai mare şi cea mai grea pe care o are de dat omul este lupta împotriva egoismului! Şi trebuie să lupte împotriva lui nu cu ajutorul unor maxime sentimentale şi al unei morale frumoase, dar neputincioase, ci prin înţelegerea dialectică a faptului ca egoismul nu este un produs al forţelor răului, ci ese instinctul de autoconservare al omului primitiv, care a jucat un mare rol în viaţa lui sălbatică. Iată de ce; egoismul este mai pronunţat şi mai greu de învins la personalităţi mai puternice. Dar victoria asupra lui este o necesitate, poate chiar necesitatea cea mai imperioasă a societăţii contemporane. Tocmai de aceea se şi acordă atâtea eforturi şi atâta timp educaţiei omului, se studiază cu atâta grijă structura eredităţii fiecărui om. Din marele amestec de rase şi popoare care a creat familia unită a omenirii de pe planetă, apar deodată, de undeva din străfundurile eredităţii, anumite trăsături de caracter aparţinând strămoşilor depărtaţi. Uneori psihicul suferă devieri uimitoare ca pe vremurile pline de mari calamităţi din Era Lumii Dezunite, când

oamenii, nepricepându-se să folosească cu prudenţă radiaţiile, provocau nefaste schimbări eredităţii a numeroşi semeni...

Veter avea şi el o lungă genealogie, devenită acum inutilă. Studiul strămoşilor fusese înlocuit prin analiza directă a structurii mecanismului ereditar, analiză particular de importantă de când viaţa umană fusese prelungită. Incepând din Era Muncii Generale, oamenii trăiau până la o sută şaptezeci de ani, iar acum se adeverise că nici trei sute mi constituiau o limită...

Un hârşâit de pietre îl făcu să se rupă din meditaţia lui. De sus, prin vâlcea, coborau doi inşi. Veter recunoscu pe operatoarea secţiei de topitorie electrică, o femeie timidă şi tăcută, şi pe inginerul serviciului exterior, mărunţel şi vioi. Îmbujoraţi de umbletul rapid, cei doi îl salutară şi voiră să treacă înainte. Veter îi opri însă:

– Voiam să te rog demult – îi spuse el operatoarei, să-mi cânţi simfonia a 13-a cosmică în fa minor albastru. Ne-ai cântat dumneata multe lucruri, dar această simfonie niciodată.

– Simfonia cosmică a lui Zig Zor? Întrebă tânăra femeie şi râse încetişor, văzând gestul de confirmare al lui Dar Veter.

– Pe toată planeta noastră există doar câţiva oameni care ar putea executa această operă... Planul solar cu claviatură triplă este prea sărac pentru aceasta, iar o transpunere nu avem deocamdată... şi nu cred că vom avea vreodată. Dar de ce nu ceri o înregistrare de la Casa de muzică superioară ? Să ţi-o pună ei. Aparatul nostru de recepţie este universal şi destul de puternic !

– Nu ştiu cum se procedează în asemenea cazuri, hâigui Dar Veter, n-am mai avut prilejul...

– O să chem eu deseară Casa de muzică, îi făgădui muziciana şi, întinzând mâna tovarăşului ei de drum, îşi continuă coborâşul.

Tot restul zilei Dar Veter nu se putu dezbăra de presimţirea unui eveniment extrem de însemnat. Aştepta cu o nerăbdare ciudată să se facă 11 seara, ora fixată de Casa de muzică superioară pentru transmiterea simfoniei.

Operatoarea electro-topitoriei îşi asumase la această audiţie rolul de organizator. Ii instalase pe Dar Veter şi pe ceilalţi amatori de muzică în sala de concerte, înaintea grilajului argintiu al difuzorului aşezat în focarul unui ecran emisferic. Făcu întuneric, explicând că lumina ar împiedica să se aprecieze coloritul acestei simfonii, care, neputind fi executată decât într-o sală cu

amenajare specială, se găsea aici, de nevoie, limitată la dimensiunile ecranului.

În întuneric licărea doar slab ecranul luminat. Din afară abia dacă se auzea zgomotul neîncetat al mării. Deodată, de foarte departe, luă naştere un sunet grav şi atât de plin, încât părea palpabil. Sunetul acesta crescu, cutremurând odaia şi inimile ascultătorilor, iar apoi se prăbuşi, din ce în ce mai subţire, parcă sfărâmându-se şi risipindu-se în milioane de cioburi de cristal. Prin întuneric scăpărară minuscule scîntei portocalii. Părea lovitura trăsnetului primitiv care, prin descărcarea sa legase pe Pământ, cu milioane de veacuri în urmă, mai simple hidrocarburi în molecule mai complicate, aveau să devină temeiul materiei organice şi al vie In sală năvăli un torent de tonuri frământate discordante, un cor de mii de glasuri exprimând voinţa dar şi deznădejde şi pe care-l completau, aprinzându şi stingându-se alternativ, vagi scânteieri de purpură porfiră.

În succesiunea de note scurte şi stridente se înfiri o mişcare rotitoare şi, în înălţimi, pomi să se învolbureze o diafană spirală de flăcări cenuşii. Corul, care pornise şi el într-un vârtej, fu brusc străbătut de nota lungi, semeţe şi sonore, pline de impetuozitate.

Contururile de foc ale spaţiului fură spintecate de liniile precise ale unor săgeţi albastre, care zburau spre genunea fără fund, dincolo de marginea spiralei, pierzându-se în bezna de tăcere şi spaimă.

Tenebre şi tăcere – aşa fu sfârşitul primei părţi a simfoniei.

Ascultătorii, puţin cam năuciţi, nu apucară să rostească nici o vorbă. Sunete puternice, însoţite de jocurile unor scânteieri multicolore, sc revărsau în cataracte, tot mai grave, tot mai pierdute, iar văpăile vii se stingeau în ritmul unei melodii melancolice. Şi din nou fire fremătătoare prinseră a se zbate în cascade, iar albastrele focuri îşi reluară cadenţată ascensiune.

Adânc zguduit, Dar Veter desluşi în aceste sunete albastre năzuinţa spre stadii mai complexe ale ritmurilor şi ale formelor, şi-şi spuse în gând că anevoie s-ar fi putut zugrăvi mai bine încăierarea primitivă a vieţii cu entropia... * Praguri, mici baraje şi filtre ce reţineau cascadele de energie în cădere spre nivelurile inferioare... Iată-le deci, aşa erau acele prime zvâcniri ale atât de complexei organizări a materiei !

Săgeţile albastre formară un lanţ de figuri geometrice, forme cristaline şi reţele, devenite tot mai complicate în raport cu îmbinarea armoniilor minore, care o împrăştiau, se adunau din nou, pentru ca să se împrăştie dintr-o dată

într-o penumbră cenuşie.

Partea a treia a simfoniei începu cu marşul notelor ginve. În ritmul cărora se aprindeau şi se stingeau lămpi albastre ce piereau în abisul infinitului şi al minti. Fluxul başilor, în mersul lor ameninţător se amplifica, ritmul se accelera tot mai mult, transfomindu-se într-o melodie sacadată şi lugubră. Luminile albastre păreau flori ce se pleacă pe lujeri subţiri ; îşi lăsau trist capetele în jos sub năvala tunătoarelor acorduri ale başilor şi se stingeau în depărtare. Iar rindurile de luminiţe deveneau din ce în ce mai dese, lujerii lor tot mai groşi. Două dâre de foc croiră în întunericul nemărginit un făgaş, şi către necuprinzand zări ale universului îşi luară zborul glasurile aurii, limpezi ale vieţii, însufleţind cu minunata lor alinare, indiferenţa mohorâtă a materiei în mişcare. Drumul cel întunecat devenea un puhoi de flăcări albastre în rare fluturi multicolori desenau arabescuri din ce în re mai capricioase.

Subtilele combinaţii de curbe armonioase şi de suprafeţe sferice nu erau mai puţin frumoase decât ,acordurile în trepte a căror succesiune făcea să crească vertiginos complexitatea unei melodii care răsuna tot mai puternic, tot mai departe în vuietul grav al timpului...

Veter simţi că ameţeşte. Nu mai putea urmări toate nuanţele muzicii şi ale luminii ; acum prindea doar în linii mari grandioasa idee a compozitorului. Iar oceanul cel albastru de note îşi legăna talazurile cristaline, strălimpezi, de o rară intensitate a culorii, aducătoare de bucurii. Sunetele acestea deveniră tot mai înalte, iar melodia însăşi se transformă într-o spirală ascendentă, ce se răsucea vertiginos, şi se frânse, în cele din urmă, din avântul ei spre tării, într-o orbitoare izbucnire de flăcări...

Simfonia se terminase. Dar Veter înţelegea în sfârşit ce anume îi lipsise în lungile luni de până atunci. Simţea din nou necesitatea de a lucra mai aproape de Cosmos, de spirala năzuinţei omeneşti. Din sala de concert trecu dea dreptul în camera de convorbiri şi chemă staţiunea centrală de distribuire a muncii din zona locuită din nord. Ţînărul informator care-l îndrumase pe Dar Veter aici, la exploatările de titan, îl recunoscu şi se arăt foarte bucuros.

– Chiar azi dimineaţă aţi fost chemat de Consiliul Astronautic, dar n-am putut obţine legătura. Va dau îndată Consiliul.

Ecranul se stinse, apoi se lumină din nou şi pe el apăru Mir Om, cel mai în vârstă dintre cei patru secretari ai Consiliului. Părea foarte grav, chiar trist.

– S-a întâmplat o mare nenorocire ! Satelitul 57 nu mai există. Consiliul te

cheamă pentru efectuarea unei munci dintre cele mai grele. Trimit după dumneata o navă planetară ionică. Să fii gata !

Dar Veter rămase nemişcat în faţa ecranului, mut de uimire.

CAPITOLUL VIII
UNDELE ROŞII

Pe balconul larg al observatorului, vintul bătea în voie. Aducea de peste mare, din Africa, miresme de flori tropicale, ce trezeau în tainiţele sufletului dorinţe neliniştite. Mwen Mas nu-şi putea recăpăta seninătatea şi hotărârea dinainte, de care avea nevoie în preajma unei mari încercări. Ren Boz îi comunicase din Tibet că transformarea instalaţiilor lui Kor Yull fusese terminată. Patru observatori de la satelitul 57 consimtiseră de bunăvoie să-şi rişte viaţa spre a participa la această experienţă de proporţii nemaipomenite.

Şi totuşi ea fusese pusă la cale fără autorizaţia Consiliului, fără o dezbatere în prealabil şi pe larg a tuturor posibilităţilor. Aceasta conferea întregii operaţii un caracter de mister şi de teamă, atât de nepotrivite Erei Marelui Cerc.

Măreţul ţel pe care îl urmăreau părea să justifice aceste măsuri, dar... s-ar fi cuvenit să aibă cugetul cu desăvârşire împăcat! Apărea din nou străvechiul conflict uman dintre scop şi mijlocul de realizare. Experienţa a mii de generaţii ne învaţă că trebuie să fii în stare să stabileşti precis limitele de trecere, aşa cum o face în problemele abstracte ale matematicii calculul repagular. Cum se putea însă ajunge la o asemenea apreciere, în domeniul intuiţiei şi al moralei?...

Amintirea celor întâmplate cu Bet Lon nu-i dădea pace lui Mwen Mas. Cu treizeci şi doi de ani în urmă, Bet Lon, celebru matematician al Pământului, susţinuse că anumite manifestări ale deplasării în interacţii câmpurilor de forjă puternice pot fi explicate prin tenta unor dimensiuni paralele. Efectuase o serie experienţe curioase în legătură cu dispariţia obiectelor. Academia Limitelor Cunoaşterii remarcă însă o eroare în formulele lui şi dădu o explicaţie principial diferita fenomenelor în discuţie. Bet Lon avea o inteligent viguroasă, hipertrofiată în dauna dezvoltării principiilor morale şi a inhibiţiei imboldurilor. Energic şi egoist el se îndărătnici să experimenteze în aceeaşi direcţie. Spre a obţine dovezi hotărâtoare, atrăsese o seamă de tineri voluntari îndrăzneţi şi

devotaţi ştiinţei. Supuşi experienţelor lui Bet Lon, oamenii dispăreau fără urmă ca şi obiectele, şi nici unul nu mai dădea vreun semn „de dincolo”, din acea dimensiune necunoscută, cum ar fi sperat neomenosul matematician. După ce Bet Lon trimisese în „nefiinţă” – sau, mai bine zis, a nimicit – în acest fel un grup de doisprezece inşi, a fost deferit judecăţii. El a susţinut cu toată tăria că dispăruţii continuau să trăiască în limitele unei alte dimensiuni şi a afirmat că acţionase numai cu consimţământul victimelor lui. Condamnat la exil, a petrecut zece ani pe Mercur, apoi s-a retras pe Insula Uitării. După părerea lui Mwen Mas, această istorie semăna cu a sa. Şi în cazul său era vorba despre o experienţă secretă, interzisă, bazată pe principii respinse de ştiinţă, iar această asemănare îi displăcea profund directorului staţiunilor exterioare.

Peste două zile urma să aibă loc viitoarea transmisie prin Marele Cerc, iar după aceea Mwen Mas avea la dispoziţie opt zile libere pentru efectuarea experienţei !

Cu capul pe spate privi cerul. Stelele îi păreau astăzi mai luminoase şi mai apropiate ca oricînd. Multe îi erau cunoscute după vechiul lor nume ca buni prieteni. Nu erau oare ele tovarăşe de totdeauna ale omului, inspiratoarele, călăuzitoarele lui ?

Steluţa aceea cu lucire mai stinsă care s-a lăsat apre orizontul nordic era Steaua Polară sau Cama-Cefeu. În Era Lumii Dezunite, Steaua Polară făcuse parte din constelaţia Ursei Mici, dar curbura pe care o formează partea marginală a Galaxiei laolaltă cu sistemul solar se îndreaptă In direcţia lui Cefeu. Lebăda cea cu aripile întinse pe Calea Lactee – una dintre cele mai interesante constelaţii ale emisferei nordice, isi aplecase gâtul lung spre miazăzi. În mijlocul ei pindea frumoasa stea dublă pe care vechii arabi o botezaseră Albireo. În realitate erau acolo trei stele: Al-Inreo I – o stea dublă – şi Albireo II – uriaşă stea îndepărtată, albastră, cu un vast sistem planetar. Se afla faţă de noi la o depărtare aproape tot atât de mare ca şi Deneb – situat în coada Lebedei – gigantic astru alb, cu o luminozitate de 4.800 de sori ai noştri. În timpul transmisiunii trecute, bunul nostru prieten M-Lebăda prinsese o comunicare de pe Albireo II. Era un avertisment, extrem de interesant, deşi fusese recepţionat cu patru sute de ani după data emisiunii. Un ilustru explorator cosmic de pe Albireo II, al cărui nume redat în sonorităţi pământene era Vlihh oz Ddiz, pierise în regiunea constelaţiei Lira, într-o intâlnire cu cea mai cumplită primejdie a Cosmosului – steaua Ookr. Savanţii de pe Pământ considerau această stea ca

aparţinând clasei E, denumită astfel în cinstea celui mai ilustru fizician din vechime – Einstein – care prevăzuse cel dintâi existenţa unor asemenea corpuri cereşti, cu toate că ulterior faptul a fost îndelung contestat, stabilindu-se chiar o limită a masei stelare, cunoscută sub denumirea de ,,limita Ciandrase-Chartt”. Dar acest astrofizician al antichităţii îşi baza calculele doar pe mecanica gravitaţională elementară şi pe termodinamica generală, neţinând de loc seama de complexa structură electromagnetică a stelelor gigante şi supergigante. Or, tocmai aceşti factori condiţionau existenţa stelelor din clasa E. Prin dimensiunile lor, aceşti aştri rivalizau cu gigantele roşii din clasa M. de felul lui Antares sau Betelgeuza, diferind însă printr-o densitate mai mare, echivalentă aproximativ cu densitatea Soarelui. Formidabila lor putere de atracţie oprea orice iradiere şi astfel împiedica lumina să părăsească steaua, pentru a se răspândi în spaţiu. Asemenea imense şi misterioase mase stelare existau în univers din timpuri imemoriale, absorbind în oceanul lor inert orice putea fi ajuns de tentaculele irezistibile ale atracţiei pe care o aveau. Mitologia hindusă dădea numele de „Nopţi ale lui Brahma" perioadele de inacţiune a divinităţii supreme, cărora le succedau „zilele" sau perioadele de creaţie. Aceasta semăna, într-adevăr, cu o îndelungă acumulare de materie, care culmina cu încălzirea suprafeţei stelelor până la clasa 0-zero, adică 100.000 de grade, ceea ce, firește, n-avea nici o legătură cu voinţa divină. În cele din urmă se producea o deflagraţie colosală care împrăştia în spaţiu stele noi cu şiragul lor de planele. Aceasta a fost şi cazul Nebuloasei Crabuli, al cărei diametru măsoară acum 50 de bilioane de kilometri; explozia ei echivala ca putere pe aceea a unui cvadrilion de bombe hidrogenice din Era Lumii Dezunite.

Stelele din clasa E, cu desăvârşire obscure, puteau fi ghicite în spaţiu doar după forţa lor de gravitaţie, astfel încât pieirea unei astronave, care s-ar fi apropiat imprudent de acest monstru era inevitabilă. Stelele infraroşii invizibile ce făceau parte din clasa spectrală T prezentau şi ele o primejdie în calea navelor, ca şi norii obscuri compuşi din particule mari sau corpurile cu desăvârşire răcite din clasa TT.

Mwen Mas îşi zise în gând că întemeierea Marelui Cerc, care a legat între ele lumile locuite de fiinţe cugetătoare, a reprezentat pentru Pământ, deci şi pentru orice altă planetă locuită, cea mai marc revoluţie posibilă. Era, în primul rând, o victorie repurtată asupra timpului, asupra scurtimii vieţii, care nu le permitea nici pământenilor, nici celorlalţi fraţi ai lor întru gândire să pătrundă în

adâncurile îndepărtate ale spaţiului. Trimiterea oricărui mesaj prin Cerc era o emisiune spre viitor, întrucât sub această formă gândul omului urma să străbată spaţiul până la cele mai depărtate regiuni ale lui. Posibilitatea de a explora stelele foarte îndepărtate devenise o realitate, nu mai era decât o chestiune de timp. Primisem doar şi noi o comunicare de la imensul astru numit Gama-Lebăda. Intre noi se afla o distanţă de 2.800 de parseci şi mesajul călătorise mai bine de nouă mii de ani, dar el putu fi înţeles de pământeni, membri ai Marelui Cerc, al căror mod de gândire se înrudea cu acela al expeditorilor, şi astfel izbutiseră să-l descifreze. Cu totul altceva era dacă comunicarea venea de la sistemele stelare sferice şi de la îngrămădirile cu mult mai vechi decât sistemele noastre plane.

Acelaşi lucru se petrecea şi cu nucleul Căii Lactee. În jurul norului său axial de stele, există o vastă zonă de viaţă, unde milioane de planete nu cunosc întunericul nopţii, fiind luminate de radiaţiile din centrul Galaxiei! De acolo primim mesaje misterioase, imagini de o structură complexă, inexprimabilă prin noţiunile noastre. De 800 de ani Academia Limitelor Cunoaşterii se străduieşte să priceapă ceva din aceste enigmatice comunicări şi nu izbuteşte. Dar poate că... – Mwen Mas simţi că i se taie respiraţia la gândul ce-l străfulgerase – poate că sistemele planetare apropiate, membre ale Cercului, trimit informaţii despre viaţa interioară a fiecărei planete locuite (ştiinţă, tehnică, artă) în timp ce străvechile şi îndepărtatele lumi ale Galaxiei redau mişcarea exterioară, cosmică, a ştiinţei şi a vieţii lor, ne arată cum sunt reorganizate voit sistemele planetare. „Măturându-se" spaţiul năpădit de meteoriţii care stânjenesc circulaţia astronavelor, aceste corpuri meteorice ca şi planetele exterioare reci, improprii vieţii, sunt aruncate în astrul central, pentru a i se prelungi radiaţiile sau pentru a i se ridica temperatura de încălzire a sorilor din acele lumi. Iar dacă nici aceasta nu-i suficient, sunt restructurate sistemele astrale învecinate, creîndu-se acolo cele mai favorabile condiţii pentru dezvoltarea unor gigantice civilizaţii.

Mwen Mas stabili legătura cu depozitul de înregistrări mnemonice ale Marelui Cerc şi compuse cifrul unuia dintre mesajele îndepărtate. Pe ecran porniră să plutească imagini stranii, recepţionate pe Pământ da îngrămădirea stelară globulară Omega-Centaurul: a doua îngrămădire mai apropiată de sistemul solar, de care era despărţită doar de 6.800 de parseci. Strălucirea stelelor ei traversase vreme de douăzeci şi două de milenii spaţiul cosmic,

pentru ca să ajungă până la ochii omului terestru.

O ceaţă densă, albăstrie se aşternea în straturi egale, străpunse de negri cilindri verticali, care se roteau destul de rapid. Cînd şi când ei se comprimau abia perceptibil, luând forma unor conuri unite la bază. Atunci ceţurile albăstrii se sfâşiau, şi se preschimbau în seceri de foc prinse-n vârtej nebun în jurul axei conurilor, întunericul dispărea, descoperind coloane uriaşe orbitor de albe, iar îndărătul lor ţâşneau pieziş verzi tăişuri în faţete.

Mwen Mas îşi freca fruntea, încercând să pătrundă înţelesul acestei enigme.

Pe ecran, tăişurile verzi se răsuciră în spirală In jurul albilor pilaştri şi deodată se risipiră într-un torent de bule scânteietoare, care se orânduiră până la urmă într-un mare inel. Acesta începu să crească în lărgime şi în înălţime.

Mwen Mas zâmbi şi întrerupse legătura, revenind la meditaţiile sale.

„Din lipsa unor lumi populate sau, mai exact, a legăturii cu latitudinile superioare ale Galaxiei, noi, pământenii nu putem încă ieşi din întunericul zonei galactice ecuatoriale, nu putem încă răzbate prin pulberea cosmică în care este cufundat astrul nostru – Soarele şi stelele învecinate. Tocmai de aceea pentru noi cunoaşterea Universului este mult mai anevoioasă decât pentru alţii..."

Mwen Mas îşi aţinti privirea asupra orizontului, acolo unde, mai jos de Carul Mare, sub Clinii de Vînă-toare, se întindea constelaţia Părul Berenicei. Era polul „nord" al Căii Lactee, spre care se deschidea o mare perspectivă a spaţiului extra-galactic, ca şi în punctul opus al cerului, în constelaţia Sculptorul, nu departe de vestita stea Fomalhaut, unde se află polul sud al sistemului. În regiunea marginală în care e situat Soarele nostru, ramurile discului spiral al Galaxiei au o grosime doar de 600 de parseci. Pentru a se ridica deasupra nivelului acestei gigantice roţi stelare, trebuiau străbătute perpendicular pe planul ecuatorului galactic 300– 400 de parseci. Acest traiect, inaccesibil unei astronave, n-ar fi însemnat o piedică pentru transmisiunile Marelui Cerc. Dar deocamdată nici o planetă a stelelor situate în acele regiuni nu aderase la această reţea de comunicaţie.

Nesfârşite enigme şi extrem de dificile probleme ar fi rezolvate dacă s-ar putea înfăptui încă o revoluţie ştiinţifică, cea mai mare dintre toate: dacă s-ar repurta o victorie asupra timpului, dacă oamenii ar învăţa să înfrângă orice distanţă în orice interval de timp, să pătrundă ca stăpâni atotputernici în spaţiile nemărginite ale Cosmosului. Atunci nu numai Galaxia noastră, dar şi

celelalte insule stelare ale Galaxiei ar deveni pentru noi tot atât de apropiate ca şi măruntele insuliţe din Marea Mediterană, care clipocea acum, acolo jos, în bezna nopţii. Tocmai aceasta justifica temerarul proiect conceput de Ren Boz şi pe care el, Mwen Mas, directorul staţiunilor exterioare ale Pământului, era pe cale să-l înfăptuiască. Numai de le-ar fi cu putinţă să justifice această experienţă, să aducă în sprijinul ei argumente atât de puternice, încât să obţină autorizaţia Consiliului...

Luminile înşirate de-a lungul Căii Spirale îşi schimbară culoarea din portocalie în albă. Era ora două de noapte – când circulaţia se intensifică. Mwen Mas îşi aminti că a doua zi avea loc serbarea Cupelor de foc, la care Ciara Nandi îl poftise să participe. Direoctorul staţiunilor exterioare nu putea uita clipa când pe, litoralul mării cunoscuse pe această fată bronzată de soare şi cu mişcări atât de graţioase. Era asemenea unei flori a sincerităţii şi a elanurilor puternice, rară într-o epocă a sentimentelor disciplinate.

Mwen Mas se întoarse în camera lui de lucru, intră în legătură cu Institutul metagalactic, care lucra totdeauna în timpul nopţii, şi ceru să i se trimită pentru noaptea viitoare stereotelefilmele mai multor galaxii. Primind un răspuns afirmativ, se urcă pe acoperiş. Acolo se afla aparatul său pentru sărituri la depărtare. Lui Mwen Mas îi plăcea sportul acesta puţin popular, în care atinsese un grad de înaltă măiestrie. Fixînd în jurul corpului său curelele balonului cu heliu, africanul se înălţă în văzduh cu o săritură elastică, conectând pentru o clipă elicea de tracţiune, pusă în funcţiune de un acumulator uşor. Descrise în aer un arc de cerc lung aproape de 600 de metri, ateriza pe o ieşitură a Casei alimentare şi sări din nou. În cinci salturi ajunse până la o mică grădină de la poalele unui munte calcaros. îşi lăsă aparatul în vârful unui turn de aluminiu şi alunecă de-a lungul unei prăjini pe pământ, alături de patul său tare, aşezat de-a dreptul sub un mare platan. Curând adormi legănat de foşnetul frunzelor acestui arbore umbros.

Serbarea Cupelor de foc îşi împrumutase denumirea de la vestitul poem al poetului istoriograf Zan Sen ; acesta descrisese străvechiul rit indian de a alege cele mai frumoase femei spre a le oferi eroilor ce porneau la îndeplinirea unor isprăvi măreţe spade de luptă şi cupe în care ardeau răşini aromate. Deşi atât spadele cât şi cupele căzuseră de mult în desuetudine, rămăseseră totuşi un simbol al eroismului. Or, faptele de acest fel se înmulţiseră peste măsură în rândurile cutezătoarei şi energicei populaţii terestre. Uriaşa putere de muncă

cunoscută în trecut numai la oamenii particular de rezistenţi, denumiţi pe atunci „genii", depindea fn întregime de vigoarea fizică, de abundenţa hormonilor stimulatori. În decurs de milenii, grija de sănătale transformase pe orice om de rând într-o fiinţă asemenea eroilor antichităţii, setoşi de încercări măreţe, de iubire şi de cunoştinţe.

În fiecare an, în a patra lună după solstiţiul de iarnă (denumită în vechime aprilie), cele mai frumoase femei de pe Pământ îşi arătau în public talentele de dansatoare, de cintărcţe şi de gimnaste. Cele mai fine nuanţe de frumuseţe ale diferitelor rase, acum amestecate în populaţia întregii planete, străluceau aici într-o varietate infinită, aidoma nestematelor, şi prilejuiau infinite desfătări spectatorilor, de la învăţaţii şi inginerii obosiţi de munca lor stăruitoare şi până la artiştii inspiraţi sau tinerii şi tinerele încă fără experienţă de viaţă.

Nu mai puţin magnifică era şi serbarea de toamnă a bărbaţilor, serbarea lui Hercule, celebrată în cea de a noua lună a anului. Tinerii ce treceau pragul maturităţii raportau aici despre isprăvile herculeene pe care le săvârşiseră. Mai târziu s-a instaurat obiceiul ca în aceste zile să se treacă în revistă toate faptele şi realizările remarcabile de peste an. Serbarea, devenită comună pentru bărbaţi şi pentru femei, a fost Împărţită In zilele Minunatei utilităţi, ale Artei supreme, ale îndrăznelii ştiinţifice şi ale Fanteziei. Intr-un timp, şi Mwen Mas fusese recunoscut drept erou. al primei şi al celei dea treia zi...

Veda Kong tocmai cânta cind Mwen Mas apăru în uriaşa Sală solară a stadionului din Tirena. Găsind sectorul 9 din raionul 4, unde se instalaseră Evda Nai şi Ciara Nandi, el se opri în tăcere în umbra unei arcade şi ascultă vocea gravă a tinerei femei. Îmbrăcată în alb, cu privirile îndreptate spre galeriile de sus ale sălii, Veda cea blondă cânta o arie plină de voioşie; îi păru africanului întruchiparea primăverii.

La sfârşitul fiecărei producţii spectatorul putea apăsa pe unul dintre cele patru butoane pe care le avea în faţă. Luminile aurii, albastre, verzi ori roşii ce aprindeau pe tavanul sălii arătau artistului felul In care fusese apreciat, înlocuind zgomotoasele aplauze de pe vremuri.

Isprăvindu-şi cântecul, Veda fu răsplătită printr-o mulţime de luminii aurii şi albastre printre care se zăreau doar câteva verzi. îmbujorată de emoţie, se alătură prietenelor ei. Tocmai atunci se apropie şi Mwen Mas, pe care-l întâmpinară cu salutări prieteneşti.

Directorul staţiunilor exterioare se uită în jurul său, căutându-şi maestrul şi predecesoruL Dar nicăieri nu-l vedea pe Veter.

– Unde l-aţi ascuns pe Dar Veter? li se adresă în glumă celor trei femei Mwen Mas.

– Dar dumneata unde ni l-ai ascuns pe Ren Boz? răspunse printr-o întrebare Evda Nai, şi africanul se grăbi să scape de privirile ei pătrunzătoare.

– Veter scormoneşte la dineurile în America de Sud, la exploatările de titan, se îndură de el Veda Kong şi pe faţa ei tresări ceva.

Cu un gest protector, Ciara Nandi o atrase spre sine şi-şi lipi obrazul de al ei. Pe chipurile celor două femei, atât de diferite, se citea aceeaşi duioşie care le apropia.

Armonizându-se cu ochii-i migdalaţi, sprâncenele Ciarei tăiate drept, sub fruntea înaltă, păreau aripile întinse ale unei păsări plutitoare. Sprâncenele Vedei se avântau spre Umple.

„Pasărea a bătut din aripi"... gândi africanul.

Coama neagră i se revărsa Ciarei pe grumaji şi pe umeri, formând un contrast cu pieptănătura sobră, linsă şi pornită în sus a blondei Veda.

Aruncând o privire pe ceasul încastrat în cupola sălii, Ciara se ridică.

Îmbrăcămintea ei îl miră pe Mwen Mas. Pe umerii-i netezi purta un colan de platină, care-i lăsa descoperit gâtul, iar în faţă se încheia cu o sclipitoare turmalină roşie.

Sinii tari, ce semănau cu nişte cupe întoarse, dăltuite cu o admirabilă precizie, erau aproape dezveliţi. O bandă de stlnjenie trecea Intre ei, de la cheotoarea de turmalină la cingătoare. Benzi de acelaşi fel, petrecute peste mijlocul sinilor, erau întinse de un lănţişor care se încheia pe spatele gol. Mijlocul fin al tinerei fete era încins cu un cordon alb, presărat cu stele negre şi prins cu o copcă de platină de forma unei lunule. În spate, cordonul ţinea un soi de fustă lungă, dintr-o mătase albă, grea, împodobită şi ea cu stele negre. Dansatoarea nu purta nici un fel de bijuterie, In afară de agrafe strălucitoare pe pantofiorii ei negri.

– încă puţin şi-mi vine rândul! spuse fără să se tulbure Ciara, îndreptându-se spre arcada de trecere. Ii aruncă o privire lui Mwen Mas, apoi dispăru, petrecută de Întrebări rostite în şoaptă şi de mii de priviri.

Pe scenă apăru o tânără gimnastă admirabil făcută, în vlrstă de cel mult 18 ani. Scăldată într-o lumină de aur, ea executa o vertiginoasă cascadă de

salturi, avântâri în aer şi întoarceri, înmărmurind într-un echilibru neverosimil, la pasajele lente ale melodiei. Spectatorii li lăudară dansul prin o puzderie de lumini aurii, şi Mwen Mas se gândi că, după un asemenea succes, îi va fi cam greu Ciarei Nandi să se distingă. Uşor alarmat, îşi plimbă privirile peste mulţimea spectatorilor din fata lui, şi deodată zări în sectorul al 3-lea pe pictorul Kart San. Acesta îl salută cu o dezinvoltură care africanului i se păru nelalocul ei: cum de nu era emoţionat acest om pentru care Ciara pozase în „Fiica Mediteranei”?

Nici n-apucă bine să-şi spună că, după ce-şi va fi isprăvit experienţa, se va duce negreşit s-o vadă pe „Fiica Mediteranei”, că lucirile de sus se şi stinseră. Planşeul străveziu din sticlă organică* fu cuprins de o văpaie zmeurie ca a fontei incandescente. De sub rampa scenei porniră să curgă şuvoaiele de lumina roşie.

Se rostogoleau valuri, valuri, îmbinându-se cu ritmul răspicat al melodiei, cu glasul pătrunzător al viorilor şi sunetul puternic şi grav al strunelor de aramă. Oarecum buimăcit de puterea şi cadenţa năvalnică a muzicii, Mwen Mas nu-şi dădu seama din prima clipă că In centrul estradei cuprinse de flăcări apăruse Ciara.

Îşi începu dansul într-un ritm atât de rapid, încât spectatorilor li se tăia răsuflarea. Mwen Mas se întrebă cu spaimă ce se va întâmplă dacă muzica va cere o accelerare şi mai mare. Dansau nu numai picioarele, nu numai bratele; tot trupul fetei răspundea muzicii înflăcărate printr-o suflare a vieţii tot atât de fierbinte. Şi africanul îşi spuse în gând că, dacă femeile din vechea Indie fuseseră ca şi Ciara, poetul care le comparase cu Cupele de foc şi de la care se trăgea denumirea serbării femeii, avusese deplină dreptate.

În reflexele scenei şi ale planşeului tenul ars de soare al Ciarei avea acum o strălucitoare nuanţă de aramă, şi inima lui Mwen Mas începu să bată cu putere. Această carnaţie o mai văzuse la oamenii minunatei planete epsilon-Tucan. Atunci aflase că trupul poate ajunge la o asemenea spiritualizare, încât prin subtile modificări ale frumoaselor lui forme, să poată exprima cele mai adânci ecouri ale sufletului, toate modulaţiile fanteziei, aşteptările pătimaşe, setea de fericire...

Şi, de unde până atunci toate gândurile i se îndreptaseră către depărtări de neatins, aflate la mai bine de 90 de parseci, Mwen Mas pricepu că, în nemărginita bogăţie a frumuseţii din lumea noastră omenească, se pot afla flori

tot atât de admirabile ca şi viziunea minunată din adâncul firmamentului. Dar

* Sticla în a carei compoziţie intră substanţe organice. Exemplu plexiglasul (n.r.).

dorul pe carp de atâta vreme îl aprinsese In sufletul său un vis irealizabil nu se putea stinge chiar atât de lesne. Luind înfăţişarea fetei cu pielea roşie de pe Epsilon-Tucan, Ciara nu făcu decât să întărească în inima directorului staţiunilor exterioare hotârârea luată mai demult.

Evda Nai şi Veda Kong, ele însele excelente dansatoare şi care vedeau pentru întâia oară arta Ciarei, erau fermecate. Veda, în care se trezise antropologul şi istoricul raselor antice, reflectă că femeile din Gondvana – adică din ţările calde – fuseseră întotdeauna mai numeroase decât bărbaţii decimaţi în luptă cu mulţimea fiarelor sălbatice. Mai târziu, când, în ţările meridionale foarte populate, s-au format statele despotice ale antichităţii, bărbaţii continuau să se nimicească In războaie stârnite de fanatismul religios şi de capriciile tiranilor. Fiicele sudului duceau aşadar o viaţă grea care le cizela desăvârşirca. În schimb, în nord, unde populaţia era mai rară, iar natura mai puţin generoasă, n-a existat despotismul de stat al Veacurilor de întuneric. Bărbaţii erau mai numeroşi, iar femeile, mai apreciate, duceau o viaţă mult mai demnă.

Veda urmărea fiecare gest al Ciarei, gândindu-se că în mişcările ei există o stranie dualitate: erau In acelaşi timp gingaşe şi violente. Gingăşia le venea din graţia mişcărilor, din uimitoarea flexibilitate a trupului, pe când impresia de violenţă se degaja din bruş-tele schimbări de atitudine, din neaşteptatele şerpuiri şi opriri săvârşite cu iuţeala sălbăticiunilor. Brunele fiice ale Gondvanei dobîndiseră această felină înmlădiere de-a lungul a multor milenii de aprigă luptă pentru existentă. Dar cât de armonios se îmbina această supleţe cu delicateţa egeeană a chipului Ciarei ! Intr-un languros adagio se împletiră sonorităţile discordante, tot mai frecvente, ale unor instrumente de percuţie. Ritmul impetuos, avânturile şi prăbuşirile sentimentelor omeneşti cu o imobilitate statuară. Trezirea sentimentelor adormite, violenta lor explozie, apoi căderea fiinţei vlăguite, moartea... şi din nou viaţa – o viaţă tumultoasă şi necunoscută, înlănţuita şi în acelaşi timp luptând cu mersul implacabil al vremii, cu neîndurătoarea determinare a datoriei şi a soartei. Evda Nai simţi că tema psihologică a. dansului îi este extrem de familiară; obrajii i se îmbujorară, respiraţia i se acceleră...

Mwen Mas nu ştia că suita aceasta de balet fusese scrisă de compozitor pentru Ciara Nandi; nu se mai temea însă de ritmul îndrăcit, fiindcă văzuse cât de uşor i se adaptează tânăra fată. Undele de lumină roşie îi îmbrăţişau trupul de aramă, revărslnd flăcări peste picioarele ei puternice, pierzându-se în şerpuirile întunecate ale catifelei, aprinzând zori trandafirii pe mătasa albă. Braţele ei îndoite spre spate, înmărmureau deasupra capului. Şi deodată, fără nici un fel de final, tumultul de note ascendente se curmă; roşiile văpăi se stinseră. Cupola înaltă a sălii era acum scăldată de lumina obişnuită. Obosită, tânăra îşi plecă fruntea, şi părul ei bogat îi acoperi faţa. Sub cupolă se aprinseră mii de focuri aurii, apoi izbucni un vuiet sur: spectatorii îi aduceau Ciarei cel mai înalt omagiu care putea fi adus unui artist, îi mulţumeau ridicaţi în picioare, întinzând spre scenă mâinile împreunate. Şi Ciara, atât de calmă înainte de a ieşi în scenă, se tulbură fără de veste, îşi îndepărtă dintr-o mişcare părul de pe obraz şi fugi din scenă, cu ochii la galeriile de sus ale sălii.

Organizatorii serbării anunţară o pauză. Mwen Mas porni în căutarea Ciarei, iar Veda Kong şi Evda Nai ieşiră pe scara lată de un kilometru, din sticlă albastră, mată, care cobora de la stadion drept în mare. Amurgul străveziu şi răcoros le îmbia să facă o baie după pilda altor mii de spectatori veniţi la serbare.

– Nu mă mai mir acum că ea ne-a atras de la început atenţia, spuse Evda Nai. Este o artistă excepţional de talentată. Am văzut astăzi un dans care reprezintă însăşi puterea vieţii! Probabil că aceasta şi întruchipa anticul Eros.

– II Înţeleg acum pe Kart San, care afirma că frumuseţea e ceva mult mai important decât s-ar crede. Ea este fericirea şi sensul vieţii, a spus-o prea bine deunăzi ! Iar definiţia dumitale şi ea este justă – consimţi Veda – scoţându-şi pantofii şi cufundându-şi picioarele în apa călduţă care clipocea pe trepte.

– Este justă, cu condiţia ca vigoarea psihică să izvorească dintr-un corp sănătos şi plin de energie, o corectă Evda Nai, lepădându-şi rochia şi aruncându-se în unda străvezie.

Veda o ajunse din urmă, şi cele două femei mo tară alături spre o uriaşă insulă de cauciuc, care se zărea, argintie, la un kilometru şi jumătate de cheiul stadionului. La nivelul apei, suprafaţa netedă a insulei era mărginită de un fel de adăposturi din materie plastică sidefie în formă de scoici, suficient de mari pentru a feri de razele Soarelui şi de vânt trei-patru oameni, izolându-i complet de vecinii lor.

Se întinseră amândouă pe podeaua moale şi mişcătoare a uneia dintre scoici, trâgând în piept aerul curat al mării.

– Te-ai inegrit foarte tare de când ne-am văzut ultima oară pe litoral, spuse Veda privindu-şi prietena. Ai fost la mare sau ai luat pilule pentru pigmentare ?

– Pilule ZP, mărturisi Evda. N-am fost la soare decât ieri şi azi.

– Nu ştii într-adevăr unde-i Ren Boz ? întrebă Veda.

– Ştiu cu aproximaţie, şi aceasta îmi ajunge să fiu liniştită, răspunse încet Evda Nai.

– Vrei într-adevăr?... Veda se opri fără să-şi fi sfârşit fraza şi Evda îşi ridică pleoapele obosite şi o privi drept în ochi.

– Ren Boz îmi pare un băieţandru încă necopt şi fără putere, urmă nehotărât Veda, iar dumneata eşti atât de întreagă, ai o raţiune puternică, nu mai prejos de a unui bărbat. Se simte că ai o voinţă de fier.

– Asta mi-a spus-o şi Ren Boz. în ceea ce priveşte însă părerea dumitale despre el, n-ai dreptate decât parţial. Este un om înzestrat cu o minte îndrăzneaţă, cu o putere de muncă atât de uriaşă, încât nici chiar în zilele noastre n-ai să găseşti pe întreaga planetă mulţi care să-i poată ţine pasul. În comparaţie cu aceste Însuşiri, celelalte par insuficient de dezvoltate; au rămas într-un stadiu infantil, după cum se întâmplă majorităţii oamenilor, şi poate într-un fel şi mai pronunţat. N-ai greşit spunând că este un băieţandru. Dar, în acelaşi timp, este şi un erou în adevăratul înţeles al acestui cuvânt. Şi Dar Veter are în el ceva copilăros dar la el este un rezultat al surplusului de forţe fizice, pe când la Ren avem dimpotrivă o insuficienţă a lor.

– Dar ce părere ai despre Mwen, se interesă Veda, acum că-l cunoşti mai bine ?

– Mwen Mas reprezintă o îmbinare a raţiunii reci cu frenezia arhaică a dorinţelor.

Veda Kong izbucni în râs:

– As vrea să am şi eu perspicacitatea dumitale.

– Psihologia e specialitatea mea– răspunse Evda, dând din umeri. Dar îngăduie-mi acum şi mie să-ţi pun o întrebare: ştii că Dar Veter îmi place mult?...

– Ţi-e teamă de jumătăţile de măsură ? spuse Veda, îmbujorânduse toată la faţă. Nu, aici nu poate fi vorba nici de echivocuri, nici de reticenţe. Totul este

limpede, limpede ca şi cristalul... Şi, sub privirea scrutătoare a psihiatrei, Veda urmă liniştită: Erg Noor şi cu mine... căile noastre s-au despărţit de mult. Nu m-am putut hotări totuşi să cedez unei afecţiuni noi atâta vreme cât el se mai afla în Cosmos, nu-l puteam părăsi pe Erg slăbind prin aceasta puterea speranţei, a credinţei că se va întoarce. Acum acestea au devenit din nou calcule exacte, certitudine. Erg Noor ştie tot, dar îşi urmează calea.

Evda Nai puse mâna ei subţire pe umărul Vedei.

– Cu alte cuvinte, este Dar Veter?

– Da ! răspunse ferm Veda.

– Dar el ştie ?

– Nu. Am să-i spun mai târziu, după ce „Tantra" va fi revenit... Nu crezi că ar fi timpul să ne întoarcem ? întrebă Veda.

– Trebuie să părăsesc serbarea, spuse Evda Nai, concediul meu este pe sfârşite. Mă aşteaptă o nouă lucrare de mari proporţii la Academia de Bucurii şi Necazuri, iar mai înainte trebuie să-mi văd fata.

– Ai o fetiţă mare ?

– De 17 ani. Băiatul este cu mult mai vârstnic. Mi-am îndeplinit datoria oricărei femei sănătoase cu ereditate normală: cel puţin doi copii. Acum vreau să am un al treilea, dar să fie de la început mare!

Evda Nai zimbi. Faţa ei se lumină deodată şi un zâmbet de duioşie îi întredeschise buzele arcuite.

– îmi închipui un băieţaş drăguţ, cu ochii mari... cu o guriţă tot atât de mirată şi de drăgăstoasă ca a dumitale... dar cu pistrui şi cu un năsuc cârn, spuse maliţios Veda, privind drept în fata ei.

Prietena ei tăcu un timp, apoi întrebă:

– N-ai deocamdată nici o ocupaţie, Veda ?

– Nu. Aştept sosirea „Tantrei". Pe urmă am să plec într-o lungă expediţie.

– Vino cu mine să-mi vezi fetita ! îi propuse Evda şi Veda acceptă cu plăcere.

Pe toată lăţimea peretului din observator se întindea un ecran emisferic de şapte metri pentru vizionarea fotografiilor şi a filmelor luate cu ajutorul unor telescoape puternice. Mwen Mas conecta fotografia panoramică a unui sector de cer de lângă polul nord al Galaxiei, cuprinzând zona meridională a constelaţiilor, de la Carul Mare până la Corb şi Centaur. Aici, între Cîinii de Vînătoare, Părul Berenicei şi Fecioara, se vedeau foarte bine numeroase alte

galaxii, alte insule stelare al Universului în formă de discuri ori roţi. Cele mai multe fuseseră descoperite în Părul Berenicei, izolate, de o formă regulată sau nu, văzute sub diferite unghiuri şi proiecţii, uneori neînchipuit de depărtate, la distante de miliarde de parseci, formând pe alocuri adevăraţi „nori" compuşi din zeci de mii de galaxii. Galaxiile cele mai mari ating în diametru între 25-50.000 de parseci, cum ar fi de pildă insula noastră stelară sau de asemenea galaxia NN 89105+SB23, care odinioară se numea M-31 sau Nebuloasa din Andromeda. Ea putea fi văzută şi de pe Pământ cu ochiul liber, sub forma unui nouraş care împrăştie o slabă lumiuescenţâ. Oamenii îi dezlegaseră de mult misterul. Nebuloasa se dovedise a fi un uriaş sistem stelar în formă de roată şi ale cărui dimensiuni întreceau cu jumătate pe acelea ale imensei noastre Căi Lactee. Cercetarea Nebuloasei din Andromeda, în ciuda depărtării de patru sute cincizeci de mii de parseci ce-o despărţea de observatorii de pe pământ, a contribuit foarte mult la cunoaşterea propriei noastre Galaxii.

Mwen Mas îşi mai aducea aminte de minunatele fotografii pe care le văzuse în copilărie şi care reprezentau diferite galaxii; aceste fotografii erau obţinute prin inversiunea electronică a imaginilor optice sau cu ajutorul unor radiotelescoape puternice, care pătrundeau şi mai adânc în Cosmos, ca, de pildă, telescoapele din Pamir şi din Patagonia, fiecare având un diametru de 400 de km. Galaxiile, aceste colosale îngrămădiri de sute de miliarde de corpi cereşti, despărţite prin milioane de parseci, au trezit totdeauna într-însul nedomolita dorinţă să cunoască legile după care sunt alcătuite, istoria apariţiei lor şi soarta lor viitoare. Ceea ce preocupa acum în primul rând pe oricare dintre locuitorii Pământului era problema vieţii pe nenumăratele sisteme planetare ale acestor insule ale Universului, problema gândirii şi a ştiinţei care înfloreau pe ele şi a civilizaţiilor omeneşti în infinitele spaţii siderale.

Pe ecran au apărut trei stele pe care vechii arabi le denumiseră Sirrhah, Mirrhah şi Almah – alfa – beta – şi gama – Andromeda, dispuse pe o treaptă ascendentă. În dreapta şi în stânga acestei linii erau situate două galaxii apropiate: gigantica Nebuloasă din Andromeda şi frumoasa spirală M-33 din constelaţia Triunghiul. Mwen Mas nu ţinea să le revadă cunoscutul contur luminos; schimbă deci banda metalică.

Iată galaxia de mult observată ce poartă denumirea antică de NGC 5194* sau M-51, din constelaţia Clinii de Vînătoare. Ea se află la o depărtare de milioane de parseci şi este una dintre puţinele galaxii văzută de la noi în plan

* NGC 5194 reprezintă indicativul după care se caută respectiva galaxie în catalogul NGC (Catalogul nebuloaselor galactice) n.r.

orizontal, perpendicular pe ecuatorul lor. De la un nucleu compact şi foarte luminos, format din milioane de aştri, pornesc două bra(e răsucite în spirală. Mai departe, ele devin tot mai slabe şi mai nebuloase, până ce se pierd în întunericul spaţiilor, intinzându-se în părţi opuse pe distanţe de zeci de mii de parseci. Intre aceste braţe sau ramuri principale, alternând cu „abisuri" negre – nori de materie obscură – se întind dârele mai scurte ale îngrămădirilor stelare şi nori de gaze luminoase, îndoite Întocmai ca paletele unei turbine.

Iată şi uriaşa galaxie NGC 4565 din constelaţia Părul Berenicei. E nespus de frumoasă. De la o distanţă de şapte milioane de parseci este văzută pe muche. Aplecată ca o pasăre ce pluteşte în zbor, această galaxie îşi întinde larg discul subţire compus, probabil, din ramuri răsucite în spirală; iar în centrul ei arde globul puternic turtit al nucleului, care pare o strălucitoare masă compactă. Se vede clar cât de plane sunt insulele stelare: o galaxie poate fi comparată cu roata subţire a unui mecanism de ceasornic. Marginile acestei roţi sunt difuze, părind să se dizolve In bezna fără fund a spaţiului. Intr-o asemenea margine a Galaxiei noastre se află Soarele şi, ca un firicel de praf minuscul, Pământul, care, legat prin puterea ştiinţei cu o mulţime de lumi locuite, întinde aripile gândirii omeneşti deasupra eternităţii Cosmosului.

Mwen Mas trecu pe o galaxie care-l interesa mai mult: NGC 4595 din constelaţia Fecioara. Şi aceasta se vedea tot în plan orizontal. Această galaxie, aflată la o depărtare de zece milioane de parseci, aducea cu o lentilă incandescentă, învăluită de un strat de gaze luminoase. De-a lungul ecuatorului, ea era străbătută de o groasă bandă neagră, o îngrămădire de materie obscură. Galaxia părea o misterioasă lanternă, lumi-nând din fundul unei genuni.

Ce lumi se ascundeau acolo în iradierea ei, mai vie decât la alte galaxii şi care atingea în medie clasa spectrală F ? Există oare acolo locuitori ai unor planete importante, pulsează oare şi acolo ca şi la noi, gândirea ce triumfă asupra tainelor naturii?

Faptul că de pe aceste vaste insule stelare nu venea nici un răspuns tl făcea pe Mwen Mas să-şi strângă pumnii de ciudă. îşi dădea seama că distanţele sunt cu adevărat monstruoase: până la această galaxie lumina avea

de parcurs o cale de treizeci şi două de milioane de ani! Pentru un schimb de mesaje era nevoie de şaizeci şi patru de milioane de ani!

Mwen Mas manipula bobinele, şi pe ecran apăru o mare pată de lumină vie, în mijlocul unor stele rare şi palide. O bandă neagră, neregulată tăia în două pata cea rotundă, accentuându-i prin contrast strălucirea; extremităţile lăţite ale bandei eclipsau vastul câmp de gaze arzătoare ce aureola pata luminoasă. Aşa arăta, obţinut prin mijloace extrem de ingenioase, clişeul ciocnirii a două galaxii din constelaţia Lebăda. Această coliziune a unor galaxii la fel de uriaşe ca a noastră sau Nebuloasa din Andromeda, era cunoscută de mult ca o sursă de radioactivitate, cea mai puternică, probabil, din partea accesibilă a Cosmosului. Ţîşnitul de gaze animate de o mişcare rapidă dădeau naştere unor formidabile câmpuri electromagnetice care difuzau în Univers vestea nemaipomenitei catastrofe... însăşi materia trimitea acest zguduitor semnal de alarmă, printr-un emiţător de o mie de cvintilioane de kilowaţi. Distanţa până la acele galaxii era însă atât de mare, încât imaginea proiectată pe ecran arăta situaţia cu milioane de ani în urmă. Cît priveşte aspectul actual al galaxiilor care s-au întrepătruns, el va deveni vizibil abia după un număr de ani, atât de colosal, încât nici nu se poate şti dacă omenirea va mai dăinui până atunci.

Mwen Mas sări în picioare şi se rezemă cu mâinile de masa masivă cu o violenţă care făcu să-i trosnească mădularele.

Aceste termene de milioane de ani erau inaccesibile pentru zeci de mii de generaţii şi însemnau ucigătorul „niciodată" chiar şi pentru cea mai îndepărtata posteritate. Dar aceste termene puteau fi suprimate ca la un semn de baghetă magică. Şi această baghetă magică era descoperirea lui Ren Boz şi experienţa pe care tocmai o făceau împreună.

Datorită lor, cele mai îndepărtate puncte ale Universului vor deveni apropiate, de să le atingi cu mâna !

Astronomii din vechime presupuneau că galaxiile se împrăştie în toate părţile. Ei observau că lumina – care, plecând de pe îndepărtatele insule stelare, parvenea la telescoapele terestre – era modificată: oscilaţiile de lumină se alungeau transformându-se în unde roşii*.

* Deplasarea spre roşu (efectul Doppler-Belopolski), efect observat în fizică şi apoi în astrofizica. Acest efect constă în următoarele: când o sursă de lumină, de o anumită lungime de undă, se îndepărtează de noi cu o anumită viteză, la analiza spectrală a acestei lumini înregistrăm că se petrece un fenomen deosebit – pe măsură ce creşte viteza sursei, se măreşte şi lungimea de undă a luminii. Deoarece lumina

roşie este aceea care are lungimea de undă cea mai mare (în spectru] vizibil), efectul de mai sus se numeşte „deplasarea spre roşu”, (n.r.).

La prima vedere, această „deplasare spre roşu" a luminii părea să ateste că galaxiile se îndepărtau de observator. Cei vechi erau însă obişnuiţi să interpreteze fenomenele într-un mod rigid şi unilateral; de aceea au şi ajuns la ipoteza unui univers care se împrăştie sau explodează, fără să priceapă că din marele proces al distrugerii şi al creaţiei nu văd decât un singur aspect. Doar dispersarea şi distrugerea – adică trecerea energiei la niveluri inferioare, în conformitate cu cea de a doua lege a termodinamicii – erau percepute de simţurile noastre şi de aparatele construite pentru a le amplifica. Celălalt aspect al acumulării, al concentrării, al creaţiei – le scăpa oamenilor, căci însăşi viaţa îşi trăgea puterea din energia împrăştiată de aştri, ceea ce condiţiona şi perceperea noastră a lumii înconjurătoare. Şi totuşi viguroasa inteligenţă umană a izbutit să pătrundă şi în aceste enigmatice procese de formare a lumilor în Univers. În acele timpuri străvechi însă se presupunea că cu cât era mai îndepărtată galaxia, cu atât viteza ei de îndepărtare era mai considerabilă. Pe măsura adâncirii în Cosmos, unii au crezut că observă la galaxii viteze apropiate de aceea a luminii, şi au existat savanţi care să declare că limita Universului vizibil era distanţa de unde galaxiile păreau să fi atins iuţeala luminii: într-adevăr, ne mai primind de la ele nici o rază, n-am mai putea să le vedem niciodată. Acum însă cunoaştem cauzele înroşirii luminii răspândite de galaxiile îndepărtate. Cauzele fenomenului sunt multiple. De la insulele stelare depărtate ajunge la noi numai lumina iradiată de centrele lor strălucitoare. Aceste colosale mase de materie sunt înconjurate de câmpuri electromagnetice inelare, care acţionează asupra razelor de lumină atât prin puterea cât şi prin întinderea lor; aceste câmpuri încetinesc oscilaţiile luminii, ale cărei unde se alungesc şi devin roşii. Din antichitate, astronomii au ştiut că lumina stelelor cu densitate foarte mare se înroşeşte: liniile spectrului se deplasează spre capătul cel roşu, şi steaua pare că se depărtează, aşa cum se întâmplă, de exemplu, cu componenţa stelei duble Sirius: pitica albă Sirius B. Cu cât galaxia este mai departe, cu atât mai mult se centralizează radiaţia ce ajunge până la noi şi cu atât mai sensibilă este deplasarea spre capătul roşu al spectrului.

Pe de altă parte, undele luminoase care străbat genunile siderale sunt

supuse „balansării”, iar cuantele de lumină îşi pierd o parte a energiei lor de mişcare*.

* O undă luminoasa pierzând energie se deplasează spre regiunea roşie a spectrului vizibil, deoarece undele de lumină roşie sunt cele mai puţin energice (n.r.).

Fenomenul acesta a fost acum studiat temeinic: undele roşii pot fi şi „vechi” unde de lumină obişnuită (albă), dar „obosită”. Chiar şi undele luminoase omnipenetrante „îmbătrânesc, traversind înspăimântătoarele spaţii. Cum ar mai putea spera deci omul să le înfrângă, dacă n-ar ataca forţa de gravitaţie cu ajutorul contrariului ei, urmând calculele lui Ren Boz?...

Nu, acum toată această frământare sa potolit! Şi de aceea Mwen Mas se simţea îndrituit să întreprindă această experienţa fără precedent.

Ca de obicei, directorul staţiunilor exterioare ieşi In balconul observatorului şi începu să se plimbe cu paşi repezi dintr-un capăt într-altul. În ochii săi osteniţi mai licăreau galaxiile îndepărtate ce-şi trimiteau spre Pământ undele roşii ca nişte apeluri de ajutor adresat atotputernicei gândiri umane. Deodată râse încet. Nu se îndoia că într-un viitor apropiat, undele roşii vor deveni supuse mâinii omului, întocmai ca acelea ce scăldaseră trupul Ciarei Nandi la serbarea Cupelor de foc, al Ciarei care-i apăruse în ipostaza fetei arămii de pe steaua epsilon-Tucan, obiectul visurilor sale.

Da, el va îndrepta vectorul lui Ren Boz tocmai spre Epsilon-Tucan, nu numai spre a vedea această lume splendidă, ci şi în cinstea fetei ce-o reprezintă pe Pământ !

CAPITOLUL IX
O ŞCOALĂ DE CICLUL III

Şcoala nr. 410, de ciclul trei, se afla iu sudul Irlandei. campii întinse, vii şi pilcuri de stejari coborau de pe dealuri verzi până la malul mării. Veda Kong şi Evda Nai sosiseră la o oră de curs. Înaintau incet pe culoarul circular care înconjura clasele aşezate pe perimetrul clădirii rotunde. Era o zi înnorată, cu ploaie cernută, şi lecţiile se ţineau înăuntru, nu ca de obicei afară sub copaci, în poiene.

Veda Kong se simţea ca o şcolăriţă: se furişa de la o clasă la alta şi asculta pe la intrările care, ca la majoritatea şcolilor, erau amenajate ca nişte culise. Amândouă strecurau câte o privire prudentă în clase, căutând s-o găsească pe fata Evdei şi să rămână totuşi neobservate.

În prima încăpere, pe un întreg perete, văzură un vector desenat cu cretă albastră şi înfăşurat de o spirală. Două sectoare ale spiralei erau înconjurate de elipse transversale, în care era înscris un sistem de coordonate dreptunghiulare.

– Matematică bipolară!? spuse cu spaimă glumeaţă Veda.

– Ba cred că-i ceva mai mult, făcu Evda. Să aşteptăm o clipă !

– Acum, că am făcut cunoştinţă cu funcţiunile de umbră ale mişcării eohlcare, adică ale mişcării ascendente spirale, care se nasc pe direcţia unui vector, spuse bătrânul profesor cu ochi arzători, înfundaţi în orbite, ne apropiem de noţiunea de „calcul repagular”. Această denumire provine de la vechiul cuvânt latinesc „repagulum" care înseamnă „barieră, obstacol", mai exact, trecerea de la o calitate la alta, privită sub aspectul ei bilateral. Profesorul arătă o elipsă largă, de-a curmezişul spiralei, şi urmă: Cu alte cuvinte, studiul matematic al fenomenelor de trecere dintr-o stare în-tr-alta...

Veda Kong se ascunse după o ieşitură a zidului, trăgând pe prietena ei de mânecă:

– Este ceva cu totul nou! Face parte din domeniul de care nea vorbit Ren Boz al dumitale atunci, pe malul mării.

– Şcoala prezintă întotdeauna elevilor tot ce este mai nou şi înlătură necontenit ce s-a învechit. Cum am putea de altfel să asigurăm un progres rapid, dacă tânăra genera (ie ar repeta idei perimate? Chiar şi aşa, pentru a le transmite copiilor cunoştinţele se pierde destul timp. Zeci de ani trec până ce copilul ajunge să fie destul de instruit ca să înfăptuiască opere grandioase. Această pulsaţie a generaţiilor – faci un pas înainte pentru a da imediat înapoi cu nouă zecimi, până ce ţi-a crescut schimbul – reprezintă cea mai penibilă dintre toate legile biologice – legea morţii şi a renaşterii. Multe dintre cele învăţate de noi în domeniul matematicii, al fizicii şi al biologiei s-au şi învechit. Cu istoria dumitale se petrece altfel, îmbâtrâneşte mai încet, fiind In sine foarte bătrână.

Se uitară într-o altă clasă. Profesoara, întoarsă cu spatele la ele, şi elevii absorbiţi de cele auzite nu observară nimic. Vedeau aici fete şi băieţi înalţi, de

17 ani. Aveau obrajii îmbujoraţi, senin că lecţia li pasiona.

– Omenirea a trecut prin cele mai aspre încercări, spuse profesoara, şi glasul ei trăda emoţia. Tocmai de aceea, până în zilele noastre, principalul în istoria pe care o facem la şcoală a rămas studierea marilor erori umane şi a consecinţelor lor. Am trecut printr-o excesivă complicare a vieţii şi a obiectelor de uz curent, ca să ajungem la simplificarea lor maximă. Complicarea traiului ducea uneori la o sărăcire a culturii spirituale. Nu-i nevoie ca omul să se împiedice In lucruri inutile, căci şi sentimentele şi percepţiile lui sunt cu mult mai subtile şi mai complexe In condiţiile unei vieţi simple. Acum, cele mai luminate minţi studiază tot ce este cit de cit legat de satisfacerea trebuinţelor zilnice, In aceeaşi măsură ca şi problemele ştiinţifice capitale. Au urmat calea de evoluţie generală a lumii animale, care tinde să elibereze atenţia, automatizând mişcările, dezvoltlnd reflexele In activitatea sistemului nervos. Automatizarea forţelor de producţie ale societăţii a creat un sistem de conducere reflector analogic In economie, şi a dat la nenumărate persoane posibilitatea să se consacre sarcinii fundamentale a omului: cercetărilor ştiinţifice. Natura ne-a înzestrat cu un mare creier investigator, ale cărui funcţiuni se limitau odinioară la câu« tarea hranei şi la cercetarea coraestibilităţii ei...

– Frumos! spuse în şoaptă Evda Nai şi In aceeaşi clipă îşi zări fiica.

Fără a bănui prezenţa mamei, aceasta privea gân-ditoare suprafaţa ondulată a geamului, care ascundea priveliştea de afară.

Veda Kong o cercetă, comparând-o cu mama ei. Acelaşi păr negru şi lung, legat cu o panglică albastră şi strâns în două mari cozi. Acelaşi oval al feţei care se îngustează în partea de jos, aceeaşi frunte lată şi pometi mari, care-i dădeau o expresie copilăroasă. O bluză scurtă, strălucitor de albă, din lină artificială, sublinia paloarea tenului ei oacheş şi negrul intens al ochilor, al genelor şi sprâncenelor. Singura ei podoabă era un colier din mărgean roşu, care sublinia fizicul original al fetei.

Ca toţi ceilalţi elevi, fiica Evdei purta un şorţ larg cu franjuri roşii la cusături.

– E un ornament indian – spuse în şoaptă Evda Nai, răspunzând zâmbetului interogativ al prietenei sale.

Se retraseră repede pe sală: profesoara părăsea clasa. În urma ei veneau câţiva elevi, printre care şi fiica Evdei. Dînd cu ochii de maică-sa, de care era

nespus de mândră şi pe care se străduia mereu s-o imite, fata Încremeni. Evda nici nu ştia că avea la şcoală un cerc de admiratori, care hotărâseră să-şi aleagă în viaţă aceeaşi cale ca şi celebra Evda Nai.

– Mamă ! rosti în şoaptă fata şi, arunclnd o privire sfioasă tinerei femei ce-i însoţea mama, se lipi de Evda.

Profesoara se opri şi se apropie de ele.

– Trebuie să înştiinţez consiliul şcolar, spuse ea fără a lua seama la gestul de protest al Evdei. Vom trage oarecare foloase din vizita dumitale.

– Mai bine profitaţi de venirea prietenei mele, şi Evda o prezentă pe Veda Kong.

Profesoara de istorie se roşi toată, arătind acum foarte tânără.

– Foarte bine, făcu ea, căutând să-şi păstreze tonul grav, ne pregătim tocmai de o nouă promoţie din grupele mari. Pentru tinerii noştri elevi va fi o mare fericire să primească sfaturile Evdei Nai şi în acelaşi timp, să treacă în revistă, împreună cu Veda Kong vechile culturi şi rase. Nu-i aşa, Rhea ?

Fata Evdei bătu din palme, iar profesoara porni cu pas uşor de gimnastă spre încăperile de serviciu aflate într-o anexă lungă şi dreaptă.

– Rhea, vrei să lipseşti de la o oră de muncă şi să te plimbi cu noi în grădină ? îi propuse Evda. N-o să mai am timp să vin la tine până la alegerea probelor pe care trebuie să le dai. Rîndul trecut nani hotârât nimic definitiv...

Fără să răspundă, Rhea o luă de braţ pe mama ei. În programul oricărui ciclu studiile teoretice alternau cu lucrările practice. În momentul acela, se ţinea tocmai una dintre lecţiile preferate ale Rheei – şlefuirea lentilelor optice. Dar ce putea fi mai interesant şi mai important decât vizita mamei?

Ca să le lase singure, Veda se îndreptă spre un mic observator astronomic care se zărea tn depărtare.

Agăţata ca un copil de braţul puternic al mamei, Rhea mergea dusă pe gânduri.

– Unde este micul tău Kay ? se interesă Evda. Fetiţa se întrista. Kay era elevul ei: cei mari vizitau şcolile de ciclul I şi II din apropiere, pentru a se ocupa de „prichindeii" pe care şi-i aleseseră. Acest ajutor dat profesorilor era necesitat de grija pusă în educarea copiilor.

– Kay a trecut în ciclul II şi a plecat departe, îmi pare nespus de rău... De ce oare ne-or fi mutând din patru în patru ani, de la un ciclu la altul ?

– Ştii doar şi tu că psihicul se oboseşte şi devine mai puţin receptiv când

impresiile sunt prea monotone.

– Nu înţeleg totuşi un lucru: de ce primul dintre cele patru cicluri de patru ani se numeşte „ciclul O" ? Doar şi-n răstimpul său are loc un important proces de instruire şi educare a copiilor, de la unu la patru ani?

– Este o denumire veche şi improprie. Dar în afara cazurilor absolut necesare, ne străduim să păstrăm terminologia încetăţenită. Altminteri s-ar produce o irosire de energie umană. Şi cu toţii fără excepţie, avem datoria să scutim omenirea de asemenea risipe.

– Dar împărţirea pe cicluri, care sunt net separate şi periodicele deplasări de la un ciclu la altul nu sunt şi ele irosiri de forţe, ba chiar destul de mari?

– O asemenea cheltuire de energie este pe deplin compensată prin ascuţirea percepţiei, prin randamentul sporit în învăţătură, care altminteri ar scădea cu fiecare an. Voi, oamenii cei mici, pe măsură ce creşteţi, sunteţi educaţi, deveniţi fiinţe cu calităţi diferite. Viaţa în comun a copiilor de vârste diferite stânjeneşte educaţia şi enervează chiar pe elevi. Noi am redus aceste diferenţe la minimum, repartizând copiii în patru cicluri, după etate ; totuşi nici această împărţire nu este perfectă... Dar să vedem care ţi-s proiectele şi preocupările! Vă voi ţine o conferinţă şi poate că astfel voi răspunde şi problemelor tale.

Rhea îşi deschise sufletul cu încrederea spontană a copiilor din Era Marelui Cerc, care n-au cunoscut nici ironia jignitoare, nici neînţelegerea. Era o întruchipare a tinereţei care nu cunoaşte încă viata dar este plină de visuri şi aşteptare. împlinind 17 ani fata urma să absolve şcoala şi să treacă la îndeplinirea Isprăvilor lui Hercule, care durau trei ani şi se desfăşurau în mijlocul adulţilor. În cursul acestor probe se precizau definitiv înclinaţiile şi capacităţile ei. Urmau apoi doi ani de studii superioare, după terminarea cărora căpăta dreptul de a lucra de sine stătător în specialitatea aleasă. În răstimpul lungii sale vieţi omul reuşea să dobîndească o asemenea calificare în câte cinci sau şase specialităţi, schimbîndu-şi din când în când munca ; totuşi alegerea primei şi a celei mai dificile activităţi – a isprăvilor lui Hercule – era cât se poate de importantă. Tocmai de aceea, această alegere cerca o meditaţie prealabilă aprofundată, sub îndrumarea obligatorie a unui sfătuitor mai în vârstâ.

– Aţi trecut probele psihologice de absolvenţă ? întrebă Evda încruntîndu-şi sprâncenele.

– Le-am trecut. Eu am 20– 24 la primele opt grupe, 18 şi 19 la grupa a

zecea şi a treisprezecea şi 17 la grupa a şaptesprezecea ! se lăudă Rhea.

– Minunat! se bucură Evda. Ai toate căile deschise. Nu ţi-ai schimbat alegerea celei dintâi isprăvi ?

– Nu! Voi fi infirmieră pe Insula Uitării, iar pe urmă tot cercul nostru – al discipolilor tăi – va lucra la Spitalul de psihologie din Islanda.

Evda glumi fără răutate pe seama acestor tineri şi zeloşi psihologi, dar Rhea o rugă să devină mentor al membrilor cercului, care trebuiau şi ei să-şi aleagă probele.

– Voi fi nevoită să rămân aici până la sfârşitul concediului meu, râse Evda. Şi ce va face în acest timp Veda Kong ?

Fetiţa îşi aduse aminte de însoţitoarea mamei.

– Este foarte bună, spuse ea grav, şi aproape tot atât de frumoasă ca şi tine !

– Cu mult mai frumoasă!

– Nu, nu... şi nicidecum pentru că eşti mama mea, stărui fata. Poate că, la prima vedere, ea să pară mai frumoasă, dar tu porţi tn tine forţe lăuntrice pe care Veda Kong nu le are. Nu vreau să spun că nu le va avea cândva. Clnd o să le aibă atunci...

– O va eclipsa pe maică-ta, aşa cum luna eclipsează o stea ! ?...

Rhea clătină energic din cap:

– Dar parcă tu ai să rămîi pe loc ? Vei ajunge şi mai departe ca ea !

Evda îi mângâie părul neted, privindu-i chipul ridicat spre dlnsa:

– Ajunge cu atâtea laude, fetiţa mea ! Trebuie să ne grăbim !

Veda Kong umbla încet pe alee, afundindu-se tot mai mult în păduricea de arţari cu frunza lată, care cu un foşnet dulce, îşi mişcau frunzişul greu şi umed. Primele năluci ale negurii de seară dădeau să se ridice din lunca din apropiere, dar vântul le alunga îndată. Veda Kong se gândea la repausul mobil al naturii şi la faptul că amplasamentul şcolilor se alege de obicei cât se poate de potrivit. Esenţialul în educaţie îl constituie dezvoltarea gustului de natură, a capacităţii de a percepe cu acuitate contactul intim cu ea. Omul care se dezinteresează de natură, nu poate evolua, căci dezobişnuindu-se a observa, pierde facultatea generalizării. Veda se gindea la arta pedagogică – atât de preţioasă într-o epocă în care oamenii pricepuseră în sfârşit că învăţământul constă de fapt în educaţie, şi că doar ea îl putea pregăti pe copil pentru anevoioasa cale a unui om adevărat. Fireşte, baza caracterului o formau

însuşirile înnăscute, dar acestea n-aveau nici o valoare fără iscusita modelare a sufletului omenesc, săvârşită de profesor.

Eminenta istoriciană se întoarse cu ghidul spre îndepărtatele zile când şi ea fusese o tânără fiinţă din ciclul III, toată numai contradicţii: plină de dorinţa arzătoare de a se jertfi, dar şi judecind lumea numai din punctul ci de vedere, cu egocentrismul unei tinereţi sănătoase. „Cit de mult au făcut atunci pentru mine profesorii! într-adevăr, în lumea noastră nu exista îndeletnicire mai nobilă!"

În mâinile învăţătorului se află viitorul omenirii. Căci numai prin sforţările lui omul se ridică tot mai sus şi devine tot mai puternic, îndeplinind sarcina cea mai grea: aceea de a se învinge pe sine însuşi, de a infrânge pornirile de aviditate egoistă şi nestăpânitele pofte ale firii.

Veda Kong o luă spre un golf mic, înconjurat de pini, din direcţia căruia venea zvonul unor glasuri de copii. Curând dădu peste un grup de zece băieţandri cu şorţuri din masă plastică. Ei meştereau de zor la o blrnă lungă de stejar, cu nişte topoare, aceste unelte inventate încă în peşterile epocii de piatră. Tinerii constructori o salutară politicos şi îi explicară că, luând exemplul de la eroii din trecut, vor să construiască un vas fără ajutorul ferăstraielor automate şi al maşinilor de asamblare. Pe această corabie aveau să călătorească spre ruinele Cartaginei, în timpul vacanţelor, împreună cu profesorii lor de istorie, geografie şi lucru manual.

Veda le ură spor la muncă şi voi să-şi continue plimbarea. Din grupul copiilor înainta un băiat înalt şi subţire, cu pârul galben.

– Aţi venit cu Evda Nai ? Aş putea să vă pun câteva întrebări ?

Veda consimţi.

– Evda Nai lucrează la Academia de Bucurii şi Necazuri. Noi am studiat orânduirea socială a planetei noastre şi a altor câteva lumi; nu ni s-a vorbit însă de însemnătatea acestei Academii...

Şi Veda le vorbi despre vastele studii întocmite de Academie în domeniul existenţei sociale, despre statistica suferinţelor şi a fericirii din viaţa fiecărui om în parte şi despre clasificarea necazurilor în conformitate cu diferitele vârste. Etapa următoare o constituia stabilirea modificărilor ce se produc în domeniul bucuriilor şi al necazurilor în raport cu evoluţia istorică a umanităţii. Oricât de mare ar fi varietatea în ceea ce priveste calitatea acestor stări sufleteşti – rezultatele unui bilanţ general, prelucrate cu ajutorul metodelor

stohasticei, adică ale cifrelor mari, permit să se descopere anumite legi importante. Consilii cu sarcina de a conduce dezvoltarea societăţii se străduiau din răsputeri să obţină indici cât mai buni. Şi doar creşterea volumului de bucurii sau echilibrul dintre acestea şi necazuri puteau asigura progresul social.

– Cu alte cuvinte, Academia de Bucurii şi Necazuri este cea mai importantă dintre toate, spuse un alt băieţaş cu priviri îndrăzneţe şi pline de isteţime.

Ceilalţi râseră şi primul interlocutor al Vedei Kong lămuri:

– 01 caută în toate îutâietatea. Nu visează decât la conducătorii de odinioară.

– Este o cale primejdioasă, zâmbi Veda. În calitatea mea de istoric, pot să vă spun că aceşti mari conducători au fost în realitate oamenii cei mai dependenţi şi cei mai încătuşaţi.

– încătuşaţi prin condiţionarea acţiunilor lor? întrebă băiatul cu părul ca paiul.

– Chiar aşa. Dar aceasta se întâmpla într-o societate care se dezvolta inegal şi spontan – cum era de pildă – vechea societate din E.L.D. şi încă mai înainte. Acum, nu mai există întâietate: nici un consiliu nu poate să acţioneze fără consensul tuturor celorlate.

– Dar Consiliul Economic? Fără el nimeni nu poate să întreprindă nimic important, obiectă cu prudenţă 01, puţintel ruşinat, totuşi fără să-şi piardă cumpătul.

– Din cauză că economia formează singura bază reală a existenţei noastre. Dar am impresia că ai o concepţie oarecum greşită despre întâietate... Aţi studiat citoarhitectonica* creierului uman ?

Băieţii răspunseră afirmativ.

Veda le ceru un băţ şi le desenă pe nisip cercurile care reprezentau cele mai importante instituţii mondiale.

– Uite, în centru este Consiliul Economic. Să ducem de la el legături directe înspre organele lui consultative ; A.B.N. (Academia de Bucurii şi Necazuri), A.F.P. (Academia Forţelor de Producţie), A.S.P. (Academia de Stohastică şi de Previziune), A.P.M. (Academia de Psihofiziologie a Muncii). Legătura aceasta laterală duce spre un organ cu activitate de sine stătătoare: Consiliul Astronautic, legat nemijlocit de Academia Radiaţiilor Dirijate şi de Staţiunile Exterioare ale Marelui Cerc. Mai departe...

După ce desenă pe nisip o schemă complicată, le spuse:

* Citoarhitectonica – studiul detailat al structurii creierului după distribuirea şi specializarea celulelor nervoase (n.a.).

– Toate acestea nu vă amintesc oare creierul omenesc ? Centrele de cercetări şi statistică reprezintă centrele senzoriale. Consiliile sunt centre asociative. Ştiţi şi voi că întreaga viaţă este compusă din atracţie şi reacţie, din ritmul de explozii şi de acumulări, din excitare şi frânare. Centrul principal de frânare îl formează Consiliul Economic, care transpune orice pe tărâmul posibilităţilor reale ale organismului social şi ai legilor lui obiective. Această interacţiune a forţelor contrarii, transformată într-o activitate annonioasă, se manifestă atât în funcţiunea creierului nostru, cât şi în aceea a societăţii noastre: şi una şi cealaltă îşi continuă necontenit progresul. Odinioară cibernetica sau ştiinţa de a dirija a reuşit să reducă cele mai complexe interacţiuni şi transformări la operaţii relativ simple efectuate de maşini. Pe măsură însă ce cunoaşterea se dezvolta, fenomenele şi legile termodinamicii, ale biologiei, ale economiei apăreau tot mai complicate, făcând să dispară o dală pentru totdeauna concepţiile simpliste despre natură sau despre procesele dezvoltării sociale.

Băieţii o ascultau pe Veda cu cea mai dcsăvârşită atenţie.

– Şi ce anume este mai important într-o asemenea orinduire a societăţii ? se adresă dânsa amatorului de conducători. Acesta tăcu încurcat. Primul băiat îi veni insă în ajutor.

– Progresul! declară el cu Îndrăzneală, stârnind admiraţia Vedei.

– Pentru acest răspuns meriţi un premiu! exclamă ea şi, cercetându-şi îmbrăcămintea, scoase de pe umărul sting o broşa emailată, ce reprezenta un albatros zburând deasupra mării albastre. 0 întinse pe palma deschisă băiatului. Acesta nu se putea hotărâ s-o ia.

– Ia-o ca amintire a convorbirii noastre de azi şi a progresului! stărui Veda, şi băiatul luă agrafa.

Ţinându-şi cu mâna umărul bluzei ce cădea, Veda porni îndărăt spre parc. Broşa era un dar al lui Erg Noor şi faptul că o dăruise la rându-i însemna foarte mult – între altele şi dorinţa ciudată de a se lepăda cât mai repede de trecut, de ceea ce a fost şi nu mai este...

În rotonda din mijlocul edificiului se adunase toată populaţia acelei cetăţi

şcolare. Evda Nai, îmbrăcată într-o rochie neagră, se urcă pe estrada aflată în centru şi luminată de sus, şi-şi plimbă calm privirile peste rândurile de bănci în amfiteatru. Toţi ascultau în tăcere glasul limpede şi domol. Amplificatoarele zgomotoase nu mai erau folosite decât în tehnica securităţii, iar marile săli publice deveniseră inutile datorită dezvoltării stereofoanelor-televizoare T.V.F.

– 17 ani reprezintă o cotitură în viaţă. În curând veţi rosti în adunarea circumscripţiei irlandeze cuvintele tradiţionale: „Voi cei mari, care m-aţi chemat pe calea muncii, primiţi dorinţa şi priceperea mea, primiţi-mi strădania şi învăţaţi-mă zi şi noapte. Daţi-mi o mână de ajutor, căci calea este anevoioasă şi vă voi urma”. În această formulă străveche, printre rândurile ei, sunt cuprinse foarte multe lucruri, iar azi vă voi vorbi despre ele.

Din fragedă copilărie vi se predă filozofia dialectică, denumită pe vremuri, în cărţile secrete ale antichităţii: „Taina dublului”. Pe atunci se credea că n-o pot stăpâni decât cei „iniţiaţi”, oameni dotaţi cu o mare forţă intelectuală şi morală. Astăzi puteţi pricepe lumea din cea mai fragedă tinereţe cu ajutorul legilor dialecticii, şi marea ei putere este la Indemlna oricui. Aţi venit pe lume într-o societate bine orânduită, creată de generaţii de miliarde de muncitori anonimi care au luptat pentru o viaţă mai bună. De la înfiriparea celor dinţii societăţi bazate pe diviziunea muncii s-au perindat pe Pământ cinci sute de generaţii. În acest răstimp, rasele şi popoarele s-au amestecat. Oricare dintre voi poartă în sine picături de sânge, cum se spunea pe vremuri, sau mecanisme ereditare, cum zicem noi acum, moştenite de la câte un alt popor. S-a depus o muncă uriaşă pentru a epura ereditarea de urmările folosirii imprudente a radiaţiilor şi de bolile răspândite mai înainte, care au pătruns în aceste mecanisme.

Educarea omului nou reprezintă o îndeletnicire de mare fineţe, impliclnd analiza individuală şi o excesivă prudenţă. A trecut demult timpul când societatea se mulţumea cu inşi crescuţi la întâmplare, scuzându-le defectele prin natura înăscută a omului. Acum orice om rău-crescut reprezintă o dojana vie adusă întregii societăţi, o tristă eroare de care răspunde un întreg colectiv.

Voi, care n-aţi scăpat încă de egocentrismul propriu tinereţii şi de o supraapreciere a „Eului", trebuie să vă daţi cât mai limpede seama ce mult depinde de voi, în ce măsură vă puteţi înşivă crea libertatea şi rostul vieţii voastre. Vaste posibilităţi de a vă alege calea vă stau înainte, dar aceasta implică totodată şi o deplină răspundere a alegerii. Visurile omului necivilizat

doritor să se întoarcă în sânul sălbaticei naturi şi la libertatea comunităţilor şi a relaţiilor primitive au dispărut de mult. Umanitatea care a ştiut să unească mase colosale de indivizi s-a găsit în raţa alternativei să piară sau să accepte disciplina socială şi să se supună unui îndelungat proces de educaţie şi instruire ; căci nu există alt mijloc de a trăi pe planeta noastră, oricât de generoasă ar fi ea. Acei filozofi absurzi care visau o întoarcere la natură n-o înţelegeau şi nici n-o iubeau cu adevărat ; altminteri ar fi cunoscut marea-i cruzime şi inevitabila distrugere a tot ce nu se supune legilor ei.

Omul noii societăţi se găseşte In faţa necesităţii imperioase de a se supune unei disciplinări a dorinţelor, a voinţei şi a glndirii. Această educare a minţii şi a voinţei este acum tot atât de obligatorie pentru oricare dintre noi, ca şi educarea trupului. Studierea legilor naturii, ale societăţii şi ale economiei au transformat dorinţa individuală în ştiinţă raţională. Cînd spunem „vreau” subînţelegem: „ştiu că este posibil”.

Cu mii de ani în urmă, vechii greci spuneau: „metronariston” adică: „măsura este mai presus de toate”; iar noi afirmăm şi astăzi că la temelia civilizaţiei se află înţelegerea măsurii în toate.

Paralel cu ridicarea nivelului cultural, a scăzut satisfacţia brutală a proprietăţii, care tindea să-şi sporească mereu avuţia, dar care se topea uşor, lăsând în urmă-i doar o surdă nemulţumire.

Noi ne-am străduit să vă deprindem a căuta o fericire cu mult mai mare: fericirea abnegaţiei pe care ţi-o procură ajutorul dat celorlalţi, bucuria cea adevărată a muncii care încălzeşte sufletul. V-am ajutat să vă dezbăraţi de tirania măruntelor dorinţe şi preocupări, strămutându-vă năzuinţele într-o regiune mai Înaltă, în domeniul creaţiei.

O educaţie fizică îngrijită, o viaţă curată şi frumoasă dusă de zeci de generaţii v-au scăpat de cel de-al treilea duşman înspăimântător al psihicului omenesc: indiferenţa, nepăsarea unui suflet pustiu şi leneş. Porniţi în'lume, la muncă, plini de energie, cu un psihic echilibrat, sănătos, purtând în sufletul vostru – datorită unei corelaţii fireşti între emoţii – mai multă bunătate decât răutate. Cu cât veţi fi mai buni, cu atât mai bună va fi întreaga omenire, deoarece între ea şi fiecare dintre noi există o deplină interdependenţă. Creînd în preajma noastră un mediu spiritual înalt, societatea vă va ridica la rândul ei pe o treaptă superioară. În zilele noastre, omul este educat şi instruit întreaga-i Viaţă, iar societatea progresează rapid.

Evda Nai se opri şi-şi netezi părul cum şi-l netezea şi Rhea, care o urmărea atentă din bancă.

– A fost un timp, urmă ea, când oamenii numeau visuri năzuinţa de a cunoaşte realitatea. Voi veţi visa astfel o viaţă întreagă şi veţi fi fericiţi, căci fericirea o dă cunoaşterea – mişcarea, lupta şi munca. Să nu luaţi în seamă prăbuşirile care urmează momentele de înălţare sufletească: sunt întorsăturile fireşti, legice în spirala mişcării, comună întregii materii. Realitatea libertăţii este aspră, dar aţi fost pregătiţi pentru ea prin disciplina educaţiei şi prin studiile voastre: tocmai de aceea, vouă, celor care vă cunoaşteţi răspunderea, vă este permis să vă schimbaţi după dorinţă felul activităţii, ceea ce constituie fericirea personală. Visurile despre o dulce inactivitate paradisiacă au fost dezminţite de istorie, căci sunt în contradicţie cu însăşi natura omului luptător. Orice epocă a avut şi mai are încă dificultăţile ei; dar pentru întreaga omenire idealul îl constituie continua şi rapida ascensiune spre culmi tot mai înalte ale cunoaşterii şi ale sentimentelor, ale ştiinţei şi ale artei.

Terminându-şi conferinţa, Evda Nai veni In rândurile din faţă, unde Veda Kong o salută cu acelaşi gest cu care o Intâmpinase pe Ciara Nandi la serbarea Cupelor de foc. Iar ceilalţi se ridicară la rândul lor în picioare, manifestându-şi în acelaşi fel entuziasmul.

C A P I T O LU L X
EXPERIENŢA DIN TIBET

Instalaţiile lui Kor Yull se aflau pe culmea unui munte turtit, la un kilometru depărtare de Observatorul din Tibet al Consiliului Astronautic. Acolo, la altitudinea de 4.000 m., nu mai creşteau alţi copaci în afara celor aduşi din Marte, negri-verzui, fără frunze, cu crengile îndoite înăuntru, spre vârf. În vale, iarba, scurtă şi gălbuie unduia în bălaia vântului, în timp ce aceşti reprezentanţi robuşti ai unei lumi străine păstrau o imobilitate desăvârşită. Pe povârnişurile munţilor se revărsau grohotişuri, aidoma unor fluvii de piatră. Ici colo, vedeai sticlind imaculate straturi de zăpadă.

În spatele unor ziduri din diorit* crăpat – vestigii ale unei mănăstiri, clădită cu o uimitoare îndrăzneală la această înălţime – se vedea un turn de oţel tubular, care susţinea două arcuri ajurate. Deasupra acestora, înclinată în

unghi şi deschizâudu-se în parabolă spre cer, scînteia o uriaşă spirală din bronz berilic, presărată cu strălucitoarele puncte albe ale contactelor de reniu **.

* Diorit – roca eruptiva folosita ca piatră de construcţie (n.r.).

** Beriliu şi reniu – metale rare (n.a.).

O altă spirală, cu deschiderea către sol, era aproape lipită de cea dintâi. Sub ea se aflau opt conuri mari dintr-un aliaj verzui de borazon, cu ramificaţiile unor tuburi de şase metri în diametru, care transportau energia. De-a lungul văii se înşiruiau stâlpi cu inele de ghidaj, formând un branşament provizoriu pe artera principală a observatorului care primea în timpul funcţionării lui energia tuturor staţiunilor de pe planetă. Trecându-şi mâna prin păru-i răvăşit, Ren Boz examina satisfăcut completările aduse vechilor instalaţii, pe care voluntarii le montaseră într-un termen nemaipomenit de scurt. Cel mai greu le-a fost să sape în stâncă tranşee deschise şi foarte adânci fără ajutorul marilor perforatoare ; dar şi această dificultate a fost învinsă. Voluntarii, care drept recompensă pentru eforturile lor voiau, fireşte, să asiste la desfăşurarea grandioasei experienţe, fuseseră trimişi ceva mai departe de instalaţii şi îşi aleseseră pentru corturi povârnişul lin de la nordul observatorului.

Mwen Mas, care ţinea în mâinile lui toate legăturile cu Cosmosul, stătea zgribulit pe o piatră rece în faţa fizicianului şi îi povestea ultimele noutăţi transmise prin Cerc. În timpul din urmă, satelitul 57 fusese folosit exclusiv pentru menţinerea legăturii cu navele astrale şi planetare şi nu mai lucra pentru Cerc. Mwen Mas îi comunică lui Ren Boz că Vlihh Oz Ddiz pierise lingă steaua E. Deşi obosit, fizicianul se însufleţi:

– Crescându-i la maximum gravitaţia, steaua E ajunge la o nouă şi uriaşă încălzire. Se formează astfel o supergigantă violetă, în care colosala forţă de gravitaţie de dinainte se atenuează treptat. Această supergigantă nu mai emite radiaţii roşii: în pofida puterii cimpului gravitaţional, undele razelor luminoase nu se mai alungesc, ci se scurtează.

– Undele luminoase devin violete extreme şi ultraviolete, întări Mwen Mas.

– Nu numai asta. Procesul se dezvoltă mai departe. Cuantele devin tot mai energice, este înfrântă tranziţia timpului zero şi apare o zonă de anti-spaţiu – un al doilea aspect al mişcării materiei, necunoscut la noi pe Pamânt din cauza scalei de lucru extrem de reduse de care dispunem. Aici n-am putea să realizăm nimic asemănător, chiar dacă am arde tot hidrogenul oceanelor

noastre.

Mwen Mas făcu în minte un calcul vertiginos.

– Cincisprezece mii de trilioane de tone de apă, transformate în energia ciclului de hidrogen conform principiului relativităţii masă-energie, reprezintă grosso-modo un trilion de tone de energie. Soarele generează pe minut două sute patruzeci de milioane de tone; avem deci radiaţia soarelui abia pe zece ani.

Ren Boz zâmbi satisfăcut.

– Dar cit ar putea da o supergigantă albastră ?

– Cam greu de calculat. Judecă însă şi dumneata. În Marele Nor al lui Magellan există îngrămădirea NGC 1910, în preajma Nebuloasei din Tarantula... Scuză-mă, dar m-am deprins să mă folosesc de vechile denumiri şi indici ai stelelor!

– N-are nici o importanţă. Nebuloasa din Tarantula este atât de strălucitoare, încât, dacă s-ar apropia de noi, să spunem la distanţa la care se găseşte Nebuloasa bine cunoscută din Orion lumina ei ar fi egală cu aceea a Lunei pline. În îngrămădirea stelară 1910, cu un diametru doar de 70 de parseci, se numără pe puţin o sută de stele supergigante: Acolo se află supergigantă albastră dublă ES din Dorado, care are în spectru dungi luminoase de hidrogen şi dungi întunecate, lângă marginea violetă. Steaua aceasta este mai mare decât orbita Pământului, şi are o luminozitate de o jumătate de milion de sori de-ai noştri! La o asemenea stea anume te-ai gândit ? In aceeaşi îngrămădire există şi stele mai mari, cu un diametru cât orbita lui Jupiter, dar ele nu-s decât pe cale de încălzire după starea E.

– Să lăsăm deoparte supergigantele. Timp de milenii, oamenii au privit nebuloasele inelare din Vărsătorul, din Ursa Mare şi Lira, fără să ştie că au de-a face cu câmpuri neutre de gravitaţie-zero, care, conform legii repagulumului*, reprezintă tranziţia dintre gravitaţie şi antigravitaţie. Tocmai acolo se şi află enigma spaţiului zero.

Ren Boz sări In picioare de pe pragul blindajului de comandă durat din mari blocuri de piatră, acoperite cu silicat.

– M-am odihnit. Putem începe !

Lui Mwen Mas inima îi bătea să-i spargă pieptul, de emoţie i se pusese un nod în gât. Oftă din fundul rărunchilor. Ren Boz era în aparenţă calm ; doar strălucirea febrilă a ochilor lui trăda concentrarea de ginii i re şi voinţă a unui

om care avea să întreprindă o experienţă primejdioasă.

* Vezi nota din capitolul Calul de pe fundul mării** (n.r.).

Mwen Mas întinse mâna-i mare şi strânse mâna mică, dar fermă, a fizicianului. O înclinare a capului, şi silueta africanului se şi arătă pe drumul ce cobora spre observator. Vîntul rece urla lugubru, rostogolindu-se de pe uriaşii munţi îngheţaţi ce se înălţau de o parte şi de alta a văii. Mwen Mas simţi un fior de gheaţă. Grăbi pasul, deşi n-avea nici un rost să se zorească. Experienţa trebuia să înceapă după apusul soarelui.

Izbuti să stabilească legătura cu satelitul 57 pe lungimea de undă corespunzătoare staţiunii de pe Lună. Reflectoarele şi ghidajele instalate acolo îl fixară pe Epsilon-Tucan pentru cele câteva minute în care satelitul 57, rotindu-se de la latitudinea nordică 33 până la Polul Sud, putea să observe steaua de pe orbita lui.

Mwen Mas se aşeză la tabloul de comandă din încăperea subterană care semăna mult cu aceea de la Observatorul mediteranean.

Revâzând a mia oară datele privitoare la planeta stelei Epsilon-Tucan, Mwen Mas verifică metodic calculul orbitei sale şi stabili din nou legătura cu satelitul 57. Căzură de acord că, în clipa conectării câmpului, observatorii de pe satelit vor modifica cu multă prudenţă şi foarte încet direcţia, urmînd un arc de cerc de patru ori mai mare decât paralaxa stelei.

Timpul se scurgea încet. Mwen Mas era obsedat de amintirea lui Bet Lon, matematicianul criminal. Dar iată că pe ecranul TVF apăru Ren Boz, în faţa tabloului de comanda. Părul lui aspru era mai zbîrlit ca niciodată.

Dispecerii staţiunilor energetice, preveniţi mai înainte, comunicară că sunt gata. Mwen Mas puse mâna pe manetele de comandă, dar o mişcare a lui Ken Boz, de pe ecran, îl făcu să se oprească.

– Ar trebui să prevenim staţiunea Q de rezervă din Antarctida. Poate că nu ne ajunge energia de care dispunem.

– Am şi făcut-o. Staţiunea este gata. Fizicianul se mai gândi câteva clipe.

– In peninsula Ciukotka şi în Labrador există posturi de energie F. Ar trebui să ne înţelegem cu ei să se conecteze pe reţea în momentul inversiunii câmpului: mă tem că aparatul nu este chiar atât de perfect...

– Am făcut şi asta.

Ren Boz se înseninã la faţă şi făcu un semn cu mâna.

Formidabila coloană de energie ajunse până la satelitul 57. Pe ecranul emisferic al observatorului apărură feţele tinere şi surescitate ale observatorilor.

Directorul Staţiunilor exterioare îi salută pe oamenii aceştia îndrăzneţi, verifică concordanţa coloanei de energie şi gradul în care aceasta urmărea satelitul. Canaliza apoi curentul spre instalaţia lui Ren Boz. Imaginea fizicianului dispăru de pe ecran.

Indicatorii de putere îşi mişcau acele spre dreapta, arătând continua creştere a tensiunii. Semnalele ardeau tot mai intens, cu o lumină din ce în ce mai albă. Indicatorii de încărcare scădeau însă în salturi, apropiin-du-se de linia zero, în măsura în care Ren Boz conecta alte şi alte radiante de câmp. Un vuiet puternic venind dinspre instalaţia experimentală îl făcu pe Mwen Mas să tresară. Dar africanul ştia ce are de făcut. 0 mişcare a manetei, şi torentul de energie de la staţiunea Q năvăli spre ochii magici ai aparatelor pe cale de a se stinge, înviorând acele lor care coborau. De îndată ce Ren Boz branşă invertorul general, acele săriră totuşi la zero. Fulgerător, aproape instinctiv, Mwen Mas conecta simultan cele două staţiuni F.

Avu impresia că toate aparatele se sting. Întreaga încăpere se umplu de o lumină palidă, ciudată. Orice sunet amuţi. Încă o clipă, şi umbra morţii pluti peste conştiinţa africanului amorţindu-i senzaţiile. Cu mâinile crispate de marginea mesei de comandă, gemând din cauza sforţărilor şi a unei îngrozitoare dureri în şira spinării, el luptă cu ameţeala şi greaţa. Intr-o parte a incăperii subterane lumina cea palidă deveni mai intensă. Mwen Mas nu-şi putu da seama ori uitase de unde venea. Poate că dinspre ecran sau din partea instalaţiei lui Ren Boz...

Deodată, parcă s-ar fi sfâşiat o cortină tremurătoare, şi Mwen Mas auzi desluşit clipocitul valurilor. În miros subtil şi indefinibil pătrunse în nările-i dila-tate. Cortina se trase spre stânga, în timp ce o ceaţă cenuşie continua să unduiască spre colţul opus. Munţi înalţi, arămii, încinşi de copaci albaştri răsăreau extraordinar de reali, şi talazurile unei mări violete se zbăteau di iar la picioarele africanului. Cortina se dădu şi mai mult deoparte, iar Mwen Mas văzu întruparea visului său: o femeie cu pielea de aramă stătea aşezată pe palierul de sus al unei scări, la o masă de piatră albă, cu coatele pe suprafaţa ei lustruită, privind undeva peste apele oceanului. În ochii ei distanţaţi citi

deodată uimirea şi extazul: îl observase. Femeia se ridică în picioare, îndreptându-şi mijlocul cu o graţie infinită şi-şi întinse mâna spre african. Pieptul îi bătea agitat de o respiraţie adâncă, şi în această clipă halucinantă el îşi aminti de Ciara Nandi.

– Offa alli kor! spuse femeia, şi glasul ei melodios şi sonor îi merse lui Mwen Mas drept la inimă. Deschise gura ca să-i răspundă, dar în locul minunatei viziuni izbucni o flacără verde, un şuierat zguduitor străbătu încăperea. Pierzându-şi cunoştinţa, africanul simţi cum o putere totodată irezistibilă şi dulce îl înşfacă, îl încovoaie, îl învârteşte ca rotorul unei turbine cu turaţie mare şi, în sfârşit, îl turteşte de ceva tare... Ultimul său gând a fost: ce se întâmplă cu staţiunea şi cu Ren Boz?...

Colaboratorii observatorului şi constructorii, aflaţi. pe coasta muntelui la oarecare depărtare, nu văzură mare lucru. Pe cerul adânc al Tibetului trecu ceva care eclipsă strălucirea stelelor. O forţă nevăzută se prăbuşi peste înălţimea pe care se afla instalaţia experimentală şi ridică în vârtej o imensă masă de pământ şi de pietre. O trimbă neagră ca păcura şi largă de un kilometru ţlşni spre clădirea observatorului, de parcă ar fi fost proiectată dintr-un uriaş tun hidraulic, se avântă In sus, se frânse în două şi din nou izbi instalaţiile, prefăcându-le în ţăndări şi împrăştiindu-le în toate părţile. Totul n-a durat decât o clipă, apoi s-a făcut iar linişte. În aerul plin de praf rămăsese doar un miros de piatră încinsă şi de incendiu, amestecat cu o mireasmă stranie, ce amintea ţărmurile înflorite ale mărilor tropicale.

Oamenii adunaţi în grabă la locul catastrofei văzură că de-a lungul văii dintre munţi şi clădiri se întinde un şanţ adânc cu marginile topite, iar povârnişul îndreptat spre observator fusese în întregime smuls.. Clădirea observatorului rămăsese întreagă. Şanţul ajunsese până la peretele de sud-est, distrusese sălile de transformatori şi se proptise în cupola sălii subpământene, acoperită cu un strat de bazalt topit, gros de patru metri. Bazaltul fusese retezat ca şi cum l-ar fi luat cineva cu un gigant polizor: o parte se menţinuse totuşi nevătămată, ceea ce a salvat de la o distrugere totală instalaţiile subterane ale staţiunii exterioare, în care se afla Mwen Mas.

Intr-o scobitură din sol se închegase un râu de argint revărsat: se topiseră siguranţele staţiunii energetice de recepţie.

Curând cablurile reţelei de rezervă au fost restabilite. La lumina aruncată de reflectorul farului de pe calea de acces, oamenii văzură o privelişte

uimitoare: metalul construcţiilor experimentale fusese întins ca un strat subţire pe tot şanţul, care strălucea de parc-ar fi fost cromat. În malul abrupt al povârnişului, retezat ca de un cuţit uriaş, se încrustase o bucată dintr-o spirală de bronz. Piatra se topise şi cursese, formând un strat sticlos, întocmai ca o ceara roşie sub o pecete încinsă. Cîteva roşiatice volute metalice cu zimţii albi ai contactelor de reniu, înfundate In această piatră topită, strălucea în lumina electrică aidoma unei flori încrustate în email. La vederea acestei bijuterii de două sute de metri în diametru îţi trezea în suflet un sentiment de spaimă în faţa necunoscutei puteri, care cu puţin înainte bîntuise aici.

După ce coborârea spre camera subterană a fost degajată de dârâmături, îl găsiră pe Mwen Mas în genunchi, cu fruntea lipită de piatra ultimei trepte. Directorul staţiunilor exterioare încercase, probabil, să scape de acolo în clipele când îşi regăsise cunoştinţa. Printre voluntari erau şi medici. Organismul viguros al africanului, ajutat de medicamente tot atât de puternice, reuşi să biruie şocul suferit. Sprijinit de amândouă părţile, Mwen se ridică clătinându-se în picioare.

– Ren Boz? Ce-i cu el?

Oamenii din jurul savantului se întunecară la faţă. Directorul observatorului răspunse cu un glas răguşit:

– Ren Boz a fost crunt mutilat. Nu se ştie dacă va scăpa cu viaţă...

– Unde este ?

– A fost găsit de partea cealaltă a muntelui, pe versantul estic. Probabil că fusese aruncat afară din clădirea instalaţiei. Pe culme nu mai există nimic... Pînă şi ruinele sunt complet măturate!

– Şi Ren Boz a râmas acolo ?

– Nu poate fi deplasat. Are oasele zdrobite, coastele rupte...

– Cum aţi spus ?

– Abdomenul îi e spintecat, intestinele ieşite...

Mwen Mas simţi cum i se moaie picioarele şi-şi încleşta convulsiv mâinile de umerii acelora care-1 sprijineau. Voinţa şi raţiunea îi funcţionau însă fără greş.

– Ren Boz trebuie salvat cu orice preţ ! Este un mare savant...

– Ştim acest lucru. Cinci medici se ocupă de el. Deasupră-i a fost ridicat un cort steril, pentru intervenţia chirurgicală. Doi donatori voluntari sunt gata pentru transfuzie. Tiratronul, inima şi ficatul artificiale au şi început să

funcţioneze.

– Atunci, vă rog, să mă duceţi în camera de convorbiri. Stabiliţi legătura cu reţeaua mondială şi chemaţi centrul de informaţii al zonei nordice. Ce face satelitul 57 ?

– Am încercat să-l chemăm, dar nu răspunde.

– Telescoapele sunt intacte ?

– Da, toate.

– Căutaţii la telescop şi studiaţii, mâniindu-l cu ajutorul invertorului electronic...

Colaboratorul de gardă al Centrului nordic de informaţii văzu apărând pe ecran o faţă murdară de sânge şi praf, cu ochii strălucind febril. În prima clipă nu-şi dădu seama că este directorul staţiunilor exterioare, o personalitate binecunoscută pe planetă.

– Trebuie să vorbesc cu Grom Orm, preşedintele Consiliului Astronautic, şi cu psihiatra Evda Nai.

Colaboratorul de serviciu dădu afirmativ din cap şi începu să manevreze butoanele şi vernierele maşinii de memorizat. Răspunsul veni peste un minut.

– Grom Orm pregăteşte materiale pentru Consiliu şi de aceea de o săptămână locuieşte acolo, la Casa de oaspeţi. Doriţi să-l chem ?

– Chemaţi-l! Dar Evda Nai ?

– Se află la şcoala 410, în Irlanda. Dacă aveţi nevoie de ea, colaboratorul aruncă o privire pe schemă, voi încerca s-o chem la punctul de convorbiri 5654 SP.

– Desigur că avem nevoie ! E o chestiune de viaţă şi de moarte.

Colaboratorul ridică ochii de pe schemele lui.

– S-a întâmplat o nenorocire?

– O mare nenorocire !

– Trec ajutorului meu garda, ca să mă pot ocupa exclusiv de treburile dumneavoastră. Aşteptaţi!

Mwen Mas se lăsă în fotoliul ce i-a fost oferit, câu-târid să-şi adune puterile şi gândurile. În odaie năvăli directorul observatorului.

– Am fixat adineauri punctul satelitului 57. Nu mai există!

Mwen Mas se ridică în picioare, uitând de trupul său stâlcit.

– N-a mai rămas decât o bucată mai mare din peretele din faţă – astroportul, urmă tragica relatare. Acum zboară pe aceeaşi orbită. Probabil că

mai există şi unele fragmente mai mici, care n-au fost încă descoperite...

– In cazul acesta, observatorii...

– Au pierit fără doar şi poate !

Mwen Mas îşi încleşta pumnii şi-şi reluă locul din fotoliu. Se aşternu o chinuitoare tăcere. În sfârşit, ecra-tiul se aprinse din nou.

– Grom Orm este la aparatul Casei Consiliilor, spuse colaboratorul de serviciu şi întoarse o manetă.

Pe ecranul care reflecta o vastă sală slab luminată, apăru capul atât de caracteristic şi binecunoscut tuturora al preşedintelui Consiliului Astronautic: o faţă îngustă părând că spintecă spaţiul, cu un nas mare, coroiat, ochii adânciţi sub sprâncene colţuroase de sceptic, curbura întrebătoare a buzelor ferme.

Intâlnind privirea lui Grom Orm, Mwen Mas îşi plecă fruntea ca un copil care a făcut o poznă:

– Adineauri a pierit satelitul 57 ! se grăbi să mărturisească totul dintr-odată, cu senzaţia că plonjează într-o apă întunecată.

Grom Orm tresări, figura lui păru că se ascute şi mai mult.

– Cum de s-a putut întâmplă una ca asta?

Mwen Mas povesti totul pe scurt şi cu multă precizie, fără să ascundă faptul că experienţa era interzisă şi fără să se cruţe. Preşedintele îşi încruntă sprâncenele, în jurul gurii i se desenară cute adânci. Privirea-i rămase însă calmă.

– Aşteaptă puţin, am să mă interesez de ajutorul necesar lui Ren Boz. Crezi că Af Nut?...

– O, dacă ar putea Af Nut!

Ecranul se întunecă. Aşteptarea începu iar, lungă, interminabilă. Mwen Mas reuşea să se stăpânească numai cu preţul unor sforţări uriaşe. Nu-i nimic, nu mai e mult... Iată-l şi pe Crom Orm !

– L-am găsit pe Af Nut şi i-am pus la dispoziţie o navă planetară. Pentru a-şi pregăti aparătajul şi asistenţii, are nevoie cel puţin de o oră. Peste două ore va sosi la observatorul vostru. Acum să vorbim de dumneata. Experienţa a izbutit?

Întrebarea iI găsi pe Mwen Mas nepregătit. Avusese, desigur, viziunea lui Epsilon-Tucan. Fusese îusă aceasta o reală luare de contact cu lumea aceea nespus de depărtată ? Sau poate numai o halucinaţie produsă de emoţiile trăite, de dorinţa lui fierbinte ! Putea el declara sus şi tare lumii întregi că

experienţa reuşise, că pentru repetarea ei este nevoie de noi sforţări, investiţii şi jertfe? Că Ren Boz şi cu el au ales o cale mai bună decât precedesorii lor ? Nevrând să expună riscului pe nimeni altul, lucraseră la această experienţă singuri, numai ei doi. Ce nebunie! Şi ce a văzut Ren Boz ? Ce va putea povesti el ? Asta presupunând că văzuse ceva... şi că va fi în stare să vorbească...

Mwen Mas mărturisi de-a dreptul:

– N-am nici o dovadă că experienţa a reuşit. Nu ştiu ce a putut observa Ren Boz...

Pe faţa lui Grom Orm se zugrăvi cea mai sinceră mâhnire. Pînă atunci nu fusese decât atent, acuma însă deveni sever.

– Şi ce ai de gând să faci ?

– Vă rog să-mi daţi voie să predau imediat lui Iuniu Aut staţiunile exterioare. Nu mai sunt demn să le conduc. Pe urmă rămân cu Ren Boz până la sfârşit... Africanul se opri o clipă, apoi continuă: până la sfârşitul operaţiei... După aceea, mă retrag pe Insula Uitării, aşteptând judecata... M-am şi condamnat singur!

– Poate că ai dreptate. Totuşi, mai multe împrejurări îmi sunt neclare şi mă abţin să mă pronunţ. Fapta dumitale va fi analizată la prima şedinţă a Consiliului. Cine crezi că ar fi cel mai indicat să te înlocuiască – în primul rând pentru refacerea satelitului ?

– Nu cunosc candidat mai bun decât Dar Veter. Grom Orm dădu afirmativ din cap; privi lung la african, de parc-ar fi vrut să mai adauge ceva, dar se mul(umi să facă doar un gest de adio. Ecranul se stinse tocmai la timp, pentru că Mwen Mas simţi că-şi pierde cunoştinţa.

– Comunicaţi Evdei Nai tot ce s-a intimplat, mai şopti el către directorul observatorului, apoi se prăbuşi pe podea, se zbătu zadarnic să se ridice şi râmase nemişcat.

Venirea unui om scund, cu faţa galbenă, luminată de un zâmbet vesel, atrase atenţia tuturora. În gesturile şi vorbele lui avea ceva extraordinar de autoritar. Asistenţii sosiţi o dată cu el i se supuneau cu acea bucurie cu care, probabil, odinioară, ostaşii îi urmau pe marii conducători de armate. Dar prestigiul maestrului nu părea să înăbuşe propria lor iniţiativă. Era un grup unit al unor oameni puternici, vrednici de a se război cu cel mai de temut duşman al omului – moartea.

Aflând că genealogia lui Ren Boz nu fusese încă primită, Af Nut izbucni în

imprecaţii furioase. Se linişti însă tot atât de repede aflând că Evda Nai este aceea care întocmeşte informaţia cerută şi că o va aduce în persoană.

Directorul observatorului se informă prudent pentru ce anume era nevoie de arborele genealogic şi în ce măsură îi puteau ajuta lui Ren Boz îndepărtaţii săi strămoşi. Af Nut clipi viclean cu un aer tainic:

– Cunoaşterea exacta a ascendentei fiecărui om serveşte nu numai la înţelegerea structurii sale psihice şi a pronosticurilor ce se pot face în această direcţie. Tot atât de importante sunt şi datele privind particularităţile lui neuro-fiziologice, rezistenţa .organismului, imunologia, sensibilitatea electivă faţă de traumatisme şi alergia faţă de medicamente. Alegerea tratamentului nu poate fi cu desăvârşire exactă fără înţelegerea structurii ereditare şi a condiţiilor în care au trăit strămoşii.

Directorul voi să mai întrebe ceva, dar Af Nut îl oprft

– Am dat un răspuns care-ţi permite să reflectezi asupra lui. N-am timp de mai mult!

Directorul bîigui nişte scuze pe care chirurgul nu mai stătu să le asculte.

Pe o platformă pregătită la poalele muntelui era construită în grabă sala de operaţie, la care se aducea apa, curentul electric şi aerul comprimat. Mulţimea muncitorilor adunaţi acolo îşi oferea care mai de care serviciile, astfel încât clădirea fu montată în trei ore. Dintre medicii prezenţi printre voluntari, ajutoarele lui Af Nut aleseră cincisprezece oameni pentru a deservi clinica chirurgicală ridicată atât de iute. Il transportară pe Ren Boz sub o boltă transparentă din materie plastică, sterilizată în întregime şi ventilata cu aer pur, furnizat de filtre speciale. Af Nut şi patru dintre asistenţii săi intrară în prima secţie a sălii de operaţie şi rămaseră acolo timp de câteva ceasuri pentru a se dezinfecta cu unde bactericide şi cu un gaz saturat de emanaţii antiseptice până eînd chiar şi respiraţia lor deveni sterilă. Intre timp, corpul lui Ren Boz fu supus unei puternice acţiuni refrigerente. Atunci începu o activitate rapidă şi sigură.

În timp ce oasele sfărâmate şi vinele rupte ale fizicianului erau sudate cu ajutorul unor agrafe şi cusături din tantal* care nu produceau iritaţii în ţesuturile organice, Af Nut se ocupă de viscerele vătămate. Degajate din ţesuturile moarte, stomacul şi intestinele rănite au fost cusute şi cufundate într-un recipient cu o soluţie BZ14, un cicatrizant rapid care corespundea particularităţilor somatice ale organismului. După aceasta, Af Nut trecu la

operaţia cea mai dificilă. Fu scos de sub coaste ficatul înnegrit, străpuns de fragmente de oase, şi, în timp ce asistenţii îl ţineau în mână, Af Nut îl desprinse

* Tantal – melal rar, foarte rezistent la coroziune (n.r.).

cu o siguranţă uimitoare şi îl degajă de firicelele subţiri ale nervilor autonomi a părtinind sistemului simpatic şi aceluia parasimpatic.

Cea mai neînsemnată atingere adusă unei infime ramificaţii putea duce la leziuni grave şi ireparabile. Cu o mişcare rapidă, chirurgul tăie vena portă şi fixă la capetele ei vine artificiale. Acelaşi lucru fu apoi făcut şi cu arterele, după care Af Nut puse ficatul într-un recipient special cu soluţia BZ. După cinci ore de operaţie, toate organele vătămate ale lui Ren Boz se aflau fiecare într-un alt vas, iar prin corpul său circula sângele artificial pompat de propria-i inimă, ajutată de un cord automat. Acum se putea aştepta vindecarea organelor extrase. Af Nut n-ar fi putut înlocui pur şi simplu ficatul bolnav cu un altul, conservat în fondul chirurgical al planetei, întrucât aceasta ar fi pretins cercetări suplimentare, iar starea bolnavului nu permitea să se piardă nici măcar un singur minut. Alături de trupul său nemişcat, întins ca un cadavru în sala de disecţie, rămase de gardă unui dintre chirurgi până când următorul schimb de medici îşi va fi terminat sterilizarea.

Uşile împrejmuirii de protecţie, ridicate în jurul sălii de operaţie, se deschiseră cu zgomot şi Af Nut apăru, înconjurat de asistenţii săi mânjiţi de sânge. Mijindu-şi ochii, el se întinse ca o sălbăticiune deşteptată din somn. Evda Nai, obosită şi palidă, îi veni în întâmpinare şi-i dădu schema genealogică a lui Ren Boz. Af Nut o luă cu nerăbdare, o parcurse şi răsuflă uşurat:

– Sper că totul va decurge în cele mai bune condiţii. Să mergem să ne odihnim !...

– Dar... dacă se trezeşte ?

– Vino fără teamă ! Nu se poate trezi. Ne-am luat toate precauţiunile.

– Cît timp va trebui să aşteptăm ?

– Patru-cinci zile. Dacă analizele biologice sunt exacte şi calculele corecte, vom putea opera din nou, punând organele la loc. Apoi îl vom face să-şi recapete cunoştinţa...

– Cît timp veţi putea rămâne aici ?

– Vreo zece zile. Din fericire, catastrofa a survenit tocmai într-o perioadă de întrerupere în activitatea noastră. Profit de ocazie să vizitez Tibetul: n-am

mai fost aici. Prin forţa lucrurilor sunt nevoit să trăiesc acolo unde se află cei mai mulţi oameni, adică în zona populată !

Evda Nai ii aruncă chirurgului o privire plină de admiraţie. Af Nut încruntă din sprâncene şi zlmbi.

– Te uiţi la mine aşa cum, probabil, lumea se uita înainte la cite un idol. Nu şade bine pentru cea mai înţeleaptă dintre elevele mele!

– într-adevăr, vă văd într-o lumină nouă. Pentru prima oară, viaţa unui om ce-mi este drag se află In mâinile unui chirurg. Acum înţeleg şi eu emoţia oamenilor care au avut de a face cu măiestria dumneavoastră... 0 măiestrie neasemuită, îmbinată cu imense cunoştinţe!

– Prea bine! Dacă-ţi face plăcere, n-ai decât să te extaziezi. Iar între timp eu îi voi face fizicianului dumitale nu numai a doua ci şi a treia operaţie...

– Care a treia ? se miră Evda Nai, dar Af Nut, făcându-i ştrengăreşte cu ochiul, arătă înspre cărăruia ce urca de la observator. Cu capul lăsat în piept, venea încet către el Mwen Mas.

– Iată încă unul dintre admiratorii mei... fără voie. Dacă nu poţi dormi, stai de vorbă cu el. Eu unul am absolută nevoie de odihnă...

Chirurgul dispăru după o ieşitură a dealului unde fuseseră repartizaţi temporar medicii sosiţi cu planetonava. Evda Nai văzu de departe cât de tare se trăsese la faţă, cit de îmbătrânit părea directorul staţiunilor exterioare... adică fostul director. Ii povesti tot ce aflase de la Af Nut, şi africanul oftă uşurat.

– Atunci plec şi eu peste zece zile!

– Crezi că-i bine ce faci, Mwen? Sînt încă mult prea buimăcită de cele întâmplate ca să pot judeca obiectiv. Mi se pare însă că pentru vina dumitale nu meriţi o condamnare atât de categorică.

Chipul lui Mwen Mas se crispa dureros:

– M-am lăsat antrenat de teoria strălucită a lui Ren Boz, dar n-aveam dreptul să folosesc de la prima Încercare întreaga energie a Pământului.

– Ren Boz arătase insă că experienţa ar fi inutilă cu o energie mai mică, obiectă Evda.

– Ai dreptate. Trebuia totuşi să fi făcut oarecari experimente prealabile. Am fost nerăbdător ca un copil şi n-am vrut să aştept ani şi ani. Nu te mai osteni să mă convingi. Consiliul îmi va confirma hotârârea, iar Controlul Cinstei şi al Dreptăţii n-o va revoca.

– Sînt şi eu un membru al Controlului!

– Dar în afară de dumneata mai fac parte din el încă zece oameni. Şi întrucât cazul meu priveşte întreaga planetă, va trebui să hotărâţi cu forţele unite ale Controlului din Sud şi din Nord, aşadar 21 de oameni în afară de dumneata...

Evda Nai îşi puse mâna pe umărul africanului:

– Să stăm jos, Mwen! Nu te ţii încă prea bine pe picioare. Ştii că primii medici care l-au consultat pe Ren au vrut să facă un consult al morţii?

– Ştiu. Lipseau însă doi oameni. Medicii sunt cam rutinari, iar conform vechilor reguli, pe care n-au ajuns încă să le abroge, moartea uşoară a unui bolnav nu poate fi hotârâtă decât de 22 de oameni.

– Nu-i mult de când consultul morţii se compunea din 60 de medici!

– Era o rămăşiţă a temerilor de abuz, din pricina cărora odinioară medicii îi osândeau pe bolnavi la chinuri prelungite şi inutile, iar pe rudele şi prietenii lor la cumplite suferinţe morale atunci când nu mai exista nici o salvare şi moartea ar fi putut fi uşoară şi rapidă. Dar de data aceasta, vezi cât de folositoare a fost tradiţia ? Au lipsit doi medici, iar eu am reuşit să-l aduc pe Af Nut... Mulţumită lui Grom Orm.

– Tocmai asta am şi vrut să-ţi reamintesc. Consultul care a hotărât moartea dumitale socială este deocamdată compus dintr-un singur om.

Mwen Mas luă mâna Evdei şi-şi lipi buzele de ea. Tînăra femeie îi îngădui gestul acesta care exprima o prietenie puternică şi caldă. În acel moment, ea era singurul sprijin al acestui om energic dar atât de greu încercat. Singurul... dar dacă în locul ei ar fi fost Ciara ? Nu, pentru a o întâlni acum, i-ar fi trebuit un avânt al sufletului de care încă nu era în stare. Fie să meargă totul deocamdată aşa, până la vindecarea lui Ren Boz şi întrunirea Consiliului Astronautic!

– Nu ştii care este cea de-a treia operaţie la care va fi supus Ren ? schimbă ea subiectul.

Mwen Mas sc gândi o clipă, apoi îşi aduse aminte de cele ce-i spusese Af Nut:

– Chirurgul vrea să profite de prilej ca să-i cureţe organismul de entropia acumulată. Ceea ce de obicei se face cu mult mai încet şi mai dificil prin fizio-hemoterapie, va putea fi efectuat mult mai rapid şi mai temeinic cu ajutorul chirurgiei.

Evda Nai îşi aminti despre cele învăţate cu privire la bazele longevităţii: despre curăţirea organismului de entropie. Strămoşii depărtaţi ai omului – peştii, şopârlele – au lăsat în organismul său stratificări de structuri fiziologice contradictorii, fiecare dintre ele având particularităţile ei în formarea rezidurilor entropice ale activităţii vitale. Studiate în decurs de milenii, aceste ancestrale regiuni ale acumulărilor de entropie, odinioară focare ale îmbătrânirii şi ale bolilor, au început să fie supuse unei curăţiri energetice: spălări chimice şi radioactive ale organismului, însoţite de o stimulare prin unde.

În natură, eliminarea entropiei din corpurile vii se face prin încrucişarea specimenelor de diferite linii ereditare. Această amestecare a eredităţii în luptă cu entropia şi sorbirea noilor forţe din mediul ambiant constituie cea mai complexă problemă ştiinţifică, pe care de milenii biologii, fizicienii, paleontologii şi matematicienii se străduiesc s-o dezlege. Merită însă osteneala: viaţa a putut fi prelungită aproape până la două sute de ani şi – ceea ce e mai important – a dispărut cu desăvârşire bătrâneţea, istovitoarea dezagregare treptată a organismului.

Mwen Mas ghici gândul psihiatrei.

– Mă gândeam la o nouă şi mare contradicţie din viata noastră, spuse el încet. Pe de o parte avem o medicină biologică bine înarmată, care dăruieşte organismului forţe noi, iar pe de altă parte, activitatea creatoare a creierului, care se intensifică mereu şi ne consumă rapid. Cît de complicate sunt legile lumii noastre!

– Ai dreptate şi tocmai de aceea întârziem deocamdată dezvoltarea celui de-al treilea sistem de semnalizare al omului, consimţi Evda Nai. Descifrarea gândurilor altora uşurează mult comunicarea dintre indivizi, dar cere o mare cheltuială de forţe şi slăbeşte centrele de inhibiţie, ceea ce constituie lucrul cel mai primejdios...

– Şi totuşi majoritatea oamenilor, adevăraţii muncitori, nu trăiesc decât jumătate din vârsta posibilă din cauza puternicei tensiuni nervoase. Pe cât am înţeles, medicina nu poate lupta împotriva acestui neajuns. Doar dacă ar interzice munca. Dar care dintre noi şi-ar lăsa munca de dragul câtorva ani de viaţă în plus ?

– Nici unul. Căci teama de moarte îi face să se agate de viaţă numai pe aceia care au trăit închişi în sine, aşteptând zadarnic bucurii neîncercate, rosti gânditoare Evda Nai, spunându-şi fără să vrea că poate pe Insula Uitării

oamenii trăiesc mai mult ca oriunde.

Mwen Mas îi ghici din nou gândul şi-i propuse, cu o nuanţă de asprime în glas, să se întoarcă la observator pentru a se odihni. Şi Evda se supuse.

...După două luni, Evda Nai o găsi pe Ciara Nandi în sala de sus a Palatului Informaţiilor, care, prin zveltele-i coloane, semăna cu o catedrală gotică. Razele piezişe ale soarelui veneau dinspre plafon, creînd în partea superioară a sălii o pânză de lumină, sub care domnea o dulce penumbră.

Tînăra fată stătea sprijinită de un pilastru, cu mâinile la spate şi picioarele uşor încrucişate. Evda Nai îi admiră ca întotdeauna eleganta simplitate a rochiei scurte, cenuşiu-albastră, cu corsajul decoltat.

Arunctnd prietenei sale o privire peste umăr, Ciara se învioră şi în ochii-i trişti licări bucuria.

– Ce cauţi aici, Ciara ? Credeam că ne pregăteşti vreun nou dans fermecător; când colo văd că te pasionează geografia !

– Vremea dansurilor a trecut, răspunse grav Ciara. îmi aleg acum o ocupaţie în sfera activităţii pe care o cunosc. Există un post la o uzină de piei artificiale în mările interioare ale Celebesului şi un altul în fostul deşert Atakama, la o staţiune de cultură a plantelor perene. Mi-a plăcut să muncesc în Oceanul Atlantic! Cîtă seninătate şi bucurie în contopirea cu vigoarea mării, în hârjoana şi în trânta cu valurile-i puternice, mereu aproape, de îndată ce se termina ziua de lucru...

– Şi eu, ori de câte ori mă cuprinde melancolia, îmi amintesc de munca mea la sanatoriul de boli mintale din Noua Zeelandă, unde mi-am făcut ucenicia ca tânără infirmieră. Cu Ren Boz e la fel: acum, după groaznicu-i accident, spune că niciodată n-a fost mai fericit ca atunci când dirija zborul elicoplanelor. Dar ştii şi dumneata, Ciara, că aceasta-i un semn de slăbiciune ! Eşti obosită de efortul cheltuit spre a te menţine la altitudinea creatoare pe care a-i atins-o în arta dumitale. Această istovire se va agrava când trupul îşi va fi pierdut minunata-i încărcătură de energie vitală. Cîtă vreme eşti însă în putere, continuă să ne desfeţi cu talentul şi frumuseţea dumitale.

– N-ai idee, Evda, ce se petrece In sufletul meu! Pregătirea fiecărui dans înseamnă pentru mine o delicioasă căutare, îmi dau seama că le pot da oamenilor o nouă frumuseţe, că-i pot bucura şi le pot răscoli cele mai adânci sentimente... şi aceasta mă susţine. Dar iată că vine şi clipa realizării. Şi atunci mă dăruiesc toată avântului pătimaş, flăcării care mă cuprinde...

Această stare se transmite desigur şi spectatorilor, şi poate de aceea dansul are un răsunet atât de puternic. Mă dăruiesc toată vouă, tuturora...

– Şi pe urmă ? Vine depresiunea, nu ?

– Da ! Mă simt ca un cântec care s-a risipit în văzduh. Nu creez nimic care să rămână întipărit în gând...

– In schimb, faci mai mult: laşi o urmă în sufletele oamenilor.

– Este prea imaterial şi efemer; mă gândesc la mine însămi!

– N-ai fost încă îndrăgostită, Ciara ? Tînăra fată îşi coborâ genele.

– Se vede deci ? răspunse ea tot printr-o întrebare.

Evda Nai dădu din cap.

– Vorbesc de un sentiment foarte puternic, de care nu-i în stare oricine, dar în sufletul dumitale ar putea înflori...

– Pricep: în lipsa unei intense vieţi intelectuale, îmi rămâne bogăţia vieţii emotive.

– Fondul ideii este just. Cred însă că emoţional eşti atât de înzestrată, încât restul personalităţii dumitale nu trebuie să fie în mod obligator sărac, deşi desigur este mai slab dezvoltat, în virtutea legii contradicţiilor. Discutăm însă în abstract, iar eu vreau să-ţi vorbesc despre o problemă urgentă, care se referă direct la subiect. Mwen Mas...

Tînăra fată tresări.

Evda Nai o luă de braţ şi o duse într-o absidă laterală, al cărei lambriu de lemn închis forma o sobră armonie cu vitraliile albastre şi aurii ale ferestrelor largi, arca te.

– Draga mea Ciara, eşti asemenea unei flori terestre, îndrăgostită de lumină şi transplantată pe planeta unei stele duble. Doi sori – unul albastru, celalalt roşu – strălucesc pe cer, iar floarea nu ştie către care dintre ei să-şi întoarcă privirea. De vreme ce eşti o fiică a soarelui roşu, de ce te-ai întoarce spre cel albastru ?

Cu un gest ferm şi tandru, o atrase pe Ciara, care se lipi deodată de umărul ei. încercata psihiatră mângâie cu un gest matern părul bogat şi niţeluş aspru, g îmi în du-se că mileniile de educaţie înlocuiseră măruntele, egoistele plăceri ale omului, cu marile bucurii comune. Totuşi cât de departe mai erau de triumful asupra singurătăţii sufletului, mai cu seamă a unuia hrănit de un temperament arzător!... Spuse cu glas tare:

– Ştii ce i s-a întâmplat lui Mwen Mas!?

– Desigur. întreaga planetă vorbeşte despre ne-fericita-i experienţă !

– Dar dumneata ce părere ai ?

– Că el are dreptate!

– Aşa cred şi eu. Tocmai de aceea trebuie să-l scoatem din Insula Uitării. Peste o lună se ţine sesiunea anuală a Consiliului Astronautic. Greşala săvârşită va fi supusă dezbaterii, iar sentinţa va fi înaintată spre sancţionare Controlului Cinstei şi al Dreptăţii, care veghează asupra destinului oricărui pământean. Am toate motivele să sper că verdictul va fi blând, dar trebuie ca Mwen Mas să fie aici. Nu e bine ca un om cu o atât de intensă simţire să rămână prea mult timp pe Insula Uitării, mai cu seamă în singurătate.

– Crezi că semăn chiar atât de mult cu femeile din vechime încât să-mi leg planurile de viitor de intenţiile unui bărbat... fie el şi acela ce mi-e drag ?

– Ciara, fetiţa mea, lasă astea ! V-am văzut împreună şi ştiu ce însemnezi pentru el... ce înseamnă el pentru dumneata. Să nu-l condamni pentru faptul că n-a mai căutat să te revadă, că a fugit de dumneata, înţelege cât de greu trebuie să-i fie unui om atât de mândru să vină înaintea fiinţei iubite – da, Ciara, aşa este! sub aspectul unui biet învins chemat la judecată şi ameninţat cu exilul ? Cum ar fi apărut înaintea dumitale care eşti o podoabă a Lumii celei Mari?

– Nu-i vorba de asta, Evda. Mai are el nevoie de mine, aşa cum este acum, ostenit şi frlnt ?... Mi-e teama să nu-i lipsească energia unui mare avânt, de data aceasta nu al inteligenţei, ci al sentimentului... pentru iubirea activă de care cred că suntem capabili amândoi... Aceasta ar însemna pentru el o nouă dezamăgire, şi-ar pierde orice încredere în sine şi n-ar putea trăi în dezacord cu viaţa ! De aceea m-am gândit că în clipa de faţă cel mai bine ar fi să mă aflu în deşertul Atakama !

– Ai dreptate, Ciara, dar numai dintr-un punct de vedere. Mai există însă şi singurătatea, şi excesul de scrupule al unui om mare şi pasionat, care o dată plecat din lumea noastră, a rămas fără nici un sprijin. M-aş fi dus eu la el, dar îl am pe Ren Boz, care încă mai este într-o stare gravă, aşa că trebuie să-i dau precădere. Veter a fost chemat să construiască un nou satelit: e felul său de al ajuta pe Mwen Mas. De aceea cred că nu greşesc cerându-ţi să te duci la el fără să-i pretinzi nimic: nici planuri de viitor, nici dragoste, nici măcar o privire duioasă. Intinde-i pur şi simplu o mână de ajutor, fă-l să-şi dea seama că n-are dreptate, şi readu-l în lumea noastră. Eşti în stare, Ciara, s-o faci! Te duci ?

Cu respiraţia întretăiată, Ciara îşi lipi fruntea de umărul Evdei şi-şi ridică spre ea ochii înlăcrimaţi, dar plini de o copilărească încredere:

– Chiar astăzi!

Evda Nai o sărută cu dragoste:

– Ai dreptate, trebuie să ne grăbim. Pe Calea Spirală ajungem împreună până în Asia Mică. Ren Boz se află pe Insula Rodos, într-un sanatoriu de chirurgie; eu rămân la el, iar pe dumneata te voi trimite la Deirez Zor, la baza spironavelor sanitare, care fac curse în Australia şi Noua Zeelandă. Prevăd plăcerea pe care o va avea pilotul s-o transporte la destinaţie pe Ciara dansatoarea şi, vai, nu pe biologa...

Evda Nai şi însoţitoarea ei fură invitate de şeful trenului la postul central de comandă. Un coridor din silicol trecea peste acoperişurile imenselor vagoane. Impiegaţii de serviciu circulau pe acolo, de la un capăt la celălalt al trenului şi supravegheau aparatele O.E.S. Cele două femei urcară o scară în spirală, străbătind culoarul de sus şi dădură într-o mare cabină ieşită deasupra vagonului din faţă. În acest elipsoid de cristal, la şapte metri deasupra terasamentului, stăteau în fotolii doi mecanici, despărţiţi de înaltul clopot piramidal al conducă torului-robot electronic. Paraboloidalele ecrane de televiziune permiteau să se vadă tot ce se întâmpla în dreapta, în stânga şi în spatele trenului. Antenele vibratoare ale avertizorului semnalau apariţia unui obstacol de la o distanţă de cincizeci de kilometri, deşi un asemenea caz nu se putea produce decât în împrejurări cu totul extraordinare.

Evda şi Ciara se instalară pe o canapea lângă peretele din spate al cabinei, cu o jumătate de metru mai sus de fotoliile mecanicilor şi se lăsară furate de farmecul drumului care gonea în întâmpinarea lor. Această cale uriaşă străbătea masivele muntoase, trecea în zbor peste câmpii, pe rambleuri colosale, traversa strâmtorile şi golfurile pe nişte stacade scunde, cu baza cufundată în adâncurile apelor. Viteza de două sute de kilometri pe oră preschimba arborii plantaţi pe taluz într-un neîntrerupt covor roşietic, de culoarea malahitului sau de un verde sumbru, după esenţe: pini, măslini sau eucalipţi. Marea calmă a Arhipelagului, care se întindea de cele două părţi ale estacadei, se vălurea la suflul aerului spintecat de vagoanele late de zece metri. Valuri mari se împrăştiau în evantai, întunecând albastra străvezime a apei.

Cele două femei priveau în jurul lor în tăcere, gânditoare, preocupate.

Astfel se scurseră patru ore. Mai petrecură alte patru ore în fotoliile moi ale salonului de la etaj, printre alţi pasageri, apoi se despărţiră într-o gară situată nu departe de litoralul apusean al

Asiei Mici. Evda se sui într-un electrobuz care avea s-o ducă până la portul cel mai apropiat, iar Ciara îşi urmă drumul până la staţia Taurus-Est, de unde pornea prima ramificaţie meridională. Două ceasuri mai târziu ajunse într-o câmpie secetoasă, al cărei aer uscat tremura de căldură. Aici, la marginea fostului deşert sirian, se afla Deirez Zor, aeroportul de spironave, care reprezentau o primejdie pentru zonele locuite.

Niciodată nu va uita Ciara Nandi chinuitoarele ore petrecute la Deirez Zor în aşteptarea spironavei. Medita necontenit asupra actelor şi vorbelor ei, închipuindu-şi întâlnirea cu Mwen Mas ; îşi făcea planuri privitoare la cercetările pe care trebuia să le întreprindă pe Insula Uitării, unde totul se pierde în succesiunea monotonă a zilelor...

În sfârşit, văzu apărând jos, în deserturile Nefud şi Rub el Chali, vastele câmpuri de celule termoelectrice, formidabile centrale care transformau căldura soarelui în electricitate. Erau aliniate în şiruri drepte, aşezate pe dune consolidate şi nivelate, pe podişuri oblice, orientate spre sud, pe labirinturi de râpe astupate: monumente amintind titanica luptă a omenirii pentru energie. Valorificarea unor noi genuri de energie nucleară – P. Q şi F – pusese de mult capăt vremii de economii stricte. Păduri de motoare eoliene – altă rezervă energetică a zonei locuite de nord – se ridicau imobile de-a lungul coastei meridionale a Peninsulei Arabică. Spironava străbătu într-o clipă marginea estompată a continentului şi iat-o zburând deasupra Oceanului Indian. Pentru un aparat atât de rapid, cinci mii de kilometri nu însemnau o distanţă prea mare. Cu-rând, petrecută de urări de grabnică înapoiere, Ciara Nandi coborâ din spironava, cu picioarele amorţite.

Directorul stafiei de aterizaj îi încredinţa fiicei lui un mic glisor plan*, ca s-o conducă pe Ciara în Insula Uitării. Cele două fete erau încântate de vertiginoasa cursă a unicului vas care săgeta uriaşele valuri din larg. Ambţrcaţia se îndrepta spre malul răsăritean a Insulei Uitarii, anume spre un mare golf, unde se afl unul dintre centrele medicale ale Lumii celei Mari.

Cocotieri înalţi salutară sosirea Ciarei, plecându-şi frunzele infoiate spre plaja înspumată de valuri. La staţiune nu era nimeni: tot personalul plecase în interiorul insulei ca să extermineze căpuşele descoperite pe nişte rofitoare din

pădure.

* Ambarcaţie marină care aluneca la suprafaţa apei, cu ajutorul unui propulsor cu reacţie (n.r.).

În apropierea acelui centru medical existau grajduri. Caii erau crescuţi pentru munca în regiunile asemănătoare Insulei Uitării sau în sanatorii, unde folosirea elicoptereior era interzisă din cauza zgomotului iar electrotrenurile nu puteau circula din lipsă de drumuri. După ce se odihni puţin şi-şi schimbă hainele, Ciara se duse sa vada aceste animale superbe şi rare. Acolo, dădu peste o femeie care conducea cu multă îndemânare maşinile de distribuit furajele şi de curăţat grajdurile. Ciara ii dădu o mină de ajutor şi intră în vorbă cu ea, Tînăra fată întrebă cum l-ar fi putut mai lesne regăsi pe un cunoscut aflat pe insulă. Femeia o sfătui să se alăture uneia dintre caravanele sanitare care străbăteau în lung şi-n lat acele locuri şi le cunoşteau astfel mai bine chiar decât localnicii. Ciara socoti că sfatul acesta e bun.

CAPITOLUL XI
INSULA UITĂRII

Glisorul traversa strâmtoarea Palk, sărind peste talazuri lungi. Din faţă bătea un vânt puternic. Cu două mii de ani în urmă aci se aflau bancuri de nisip şi recife de coral, care formau o barieră numită pe alunci Puntea lui Adam. Procese biologice recente o inlocuiseră cu o mare scufundătură, iar acum apele întunecate clipoceau deasupra genunei ce despărţea omenirea avintată spre viitor de amatorii de linişte.

Stând lângă balustradă, Mwen Mas contempla Insula uitării, a cărei siluetă creştea treptat la orizont. Această insulă imensă, înconjurată de apele unui ocean raid era un adevărat paradis terestru. În concepţia primitivă, religioasă a omului, paradisul reprezenta un delicios refugiu postum unde nu exista nici trudă, nici griji. Tot astfel Insula Uitării era un refugiu pentru cei pe care nu-i mai atrăgea activitatea intensă a Lumii celei Mari şi munca alături de ceilalţi oameni.

Ghemuiţi la sânul naturii, duceau aici o viaţă liniştită, consacrindu-se muncii simple şi monotone a străvechiului plugar, pescar ori crescător de vite.

Cu toate că omenirea dăruise confraţilor ei mai slabi un tărâm întins şi roditor, economia primitivă din acel ostrov nu putea totuşi asigura populaţiei lui o via|ă îmbelşugată, mai cu seamă în anii cu recolte proaste sau din pricina altor perturbări proprii forţelor de producţie puţin dezvoltate. De aceea Lumea cea Mare ceda mereu celor din Insula Uitării o parte din rezervele ei.

În cele trei porturi, situate la nord-vest, la sud şi pe litoralul de est al insulei, erau aduse alimente conservate pentru un mare număr de ani, medicamente, mijloace de apărare biologică şi alte obiecte de primă necesitate. Cei trei administratori principali ai insulei locuiau şi ei în nord, în sud şi în răsărit şi purtau titlul de şefi ai crescătorilor de vite, ai agricultorilor şi ai pescarilor.

Privind munţii viorii profilaţi în zare, Mwen Mas se întrebă deodată cu amărăciune dacă nu cumva face şi el parte din categoria „taurilor" care pricinuiau mari greutăţi omenirii. „Taurii” erau oameni înzestraţi cu putere şi energie, dar lipsiţi total de compasiune faţă de suferinţele şi frământările altora, urmărind doar satisfacerea nevoilor proprii. În trecutul îndepărtat al umanităţii, suferinţele, duşmăniile şi nenorocirile erau totdeauna agravate de indivizii de această teapă, care proclamau în fel şi chip că numai ei cunosc adevărul, socotindu-se în drept să înăbuşe orice opinie străină şi să înlăture orice mod de gândire şi de viaţă diferit de al lor. De atunci omenirea a ajuns să se ferească până şi de urma manifestărilor de absolutism în materie de păreri, dorinţe şi gusturi; temându-se straşnic de aceşti „tauri” care trăiau de azi pe mâine, fără să respecte inviolabilele legi economice, fără să se gândească la viitor. Războaiele şi economia neorganizată din Era Lumii Dezunite au dus la o jefuire sălbatică a planetei. Mai înainte ca omenirea să fi construit societatea comunistă, pădurile fuseseră tăiate fără milă, rezervele de cărbune şi de petrol, strânse în decurs de sute de milioane de ani, fuseseră arse, aerul a fost infectat de bioxidul de carbon şi de rezid urile fetide ale uzinelor râu amenajate, iar frumoase şi inofensive animale – girafe, zebre, elefanţi – au fost decimate. Solul era înţesat de tot felul de gunoaie; râurile şi ţărmurile mărilor au fost spurcate de scursori de ţiţei şi deşeuri chimice. Numai după o curăţire radicală a apelor, a aerului şi a pământului, omenirea a dat planetei aspectul ei actual, când puteai umbla pretutindeni desculţ, fără să-ţi răneşti picioarele.

Dar şi el, Mwen Mas, numit cu mai puţin de doi ani In urmă Intr-un post de mare răspundere, distrusese un satelit artificial, făurit prin sforţările a mii de oameni şi printr-o extraordinară măiestrie tehnică. Tot el provocase pieirea a patru savanţi de seamă, care, fiecare, ar fi putut deveni asemenea lui Ren Boz... Iar Ren Boz el însuşi fusese la un pas de moarte. Şi chipul lui Bet Lon, care se ascundea undeva In munţii şi tn văile Insulei Uitării, Ii reapăru în faţă, sfâşietor. înainte de plecare, Mwen Mas văzuse nişte fotografii ale matematicianului şi reţinuse pentru totdeauna figura lui voluntară, cu maxilarul masiv, cu ochii pătrunzători, apropiaţi şi înfundaţi în orbite, întreaga-i siluetă atletică...

Mecanicul de pe glisor se apropie de african.

– Resaca* e violentă. Nu cred că vom reuşi să acostăm, valurile trec peste dig. Vom fi nevoiţi să ancorăm în portul de sud.

– Nu-i nevoie. Aveţi plute de salvare? îmi voi vârâ hainele înăuntru şi voi ajunge singur la ţărm.

Mecanicul şi timonierul se uitară cu respect la Mwen Mas. Talazurile albicioase, tulburi se înălţau pe banc, revărsându-se în cascade grele şi tunătoare. Mai aproape de coastă, vălmăşagul valurilor învârteja nisipul şi spuma, rostogolindu-se până hăt-departe de plaja întinsă. Norii, care atârnau jos de tot, deasupra apei, lăsau să se cearnă o ploaie măruntă şi caldă. Prin perdeaua ei neguroasă abia dacă se zăreau pe mal siluetele cenuşii ale unor oameni.

Cei doi marinari se uitară unul la altul, în timp ce Mwen Mas se dezbrăca şi-şi împăturea hainele. Cei care se îndreptau spre Insula Uitării ieşeau de sub tut societăţii, în care orice om răspundea pentru ceilalţi. Dar Mwen Mas inspira simpatie tuturora, şi timonierul se simţi dator să-l prevină despre marile primejdii ce-l aşteptau. Africanul făcu un semn de nepăsare. Mecanicul îi aduse un mic pachet, închis ermetic.

– Luaţii! Aveţi aici rezerve de hrană concentrată pentru o lună de zile.

După o clipă de gândire, Mwen Mas luă proviziile şi le puse împreună cu hainele lui în despărţitura impermeabilă a plutei. După ce o închise ermetic, luă sub braţ mica ambarcaţie şi trecu peste balustradă:

– întoarceţi! comandă el.

Glisorul se aplecă pe-o rână, luând un viraj scurt. Proiectat lateral, Mwen Mas începu să lupte cu valurile. Marinarii îl văzură săltat pe creasta talazurilor

furioase, prăbuşindu-se în golurile dintre ele şi apârlnd din nou.

* Resaca – Val produs prin întoarcerea violenta a apei care se loveşte de un obstacol (n.r.).

– Se descurcă el! spuse mecanicul răsuflând uşurat. Derivăm, trebuie s-o luăm din loc.

Elicea glisorului scoase un uruit puternic şi micul vas se repezi înainte, săltat de un val. Pe ţărm silueta întunecată a lui Mwen Mas apăru o clipă, apoi fu mistuită în negura ploii.

În întâmpinarea lui, pe nisipul bătut de ape, venea un pâlc de oameni goi, purtând doar o legătură peste şolduri. Trăgeau triumfător după ei un peşte mare ce se zbătea din răsputeri. Văzându-l pe Mwen Mas; oamenii se opriră, şi-l salutară prietenos.

– Un nou venit din lumea cealaltă, spuse zâmbind unul dintre pescari, şi ce bine înoată ! Vino să stai cu noi!

Mwen Mas îi măsură cu o privire deschisă şi prietenoasă, apoi clătină din cap:

– Mi-ar veni greu să locuiesc aici, pe malul mării şi să-i privesc necuprinsele întinderi, visând la minunata lume pe care am pierdut-o.

Unul dintre pescari, cu multe fire argintii în barba-i deasă, considerată, pe semne, aici drept o podoabă, puse mâna pe umărul umed al lui Mwen Mas.

– Te-au trimis împotriva voinţei dumitale ?

Cu un zâmbet trist pe buze, Mwen Mas încercă să-i explice motivele refugierii lui.

Pescarul îl privi mâhnit şi compătimitor.

– Nu ne putem înţelege. Du-te acolo, urmă el arătind cu mâna către sud-est, unde printr-o spărtură a norilor se vedeau treptele albăstrui ale munţilor îndepărtaţi. Calea-i însă lungă şi aici n-ai alt mijloc de locomoţie decât... şi insularul se plesni cu palma peste coapsa-i vânjoasă.

Mwen Mas nu mai lungi vorba şi o întinse cu paşi mari de-a lungul şerpuitoarei cărări care suia spre nişte dealuri line.

Pînă în zona centrală a insulei avea de parcurs mai bine de două sute de kilometri; şi totuşi, nu se grăbea. Ce rost ar fi avut graba? Fără o activitate utilă, zilele abia se târau. La început, cât timp nu se refâcuse de pe urma catastrofei prin care trecuse, trupul lui obosit tânjea după odihnă, cerea

mângâierea inimii. Şi de n-ar fi simţit arzătoarele regrete, l-ar fi desfatat, desigur, marea linişte a podişurilor pustii şi baile de vânturi, întunericul adânc şi tăcerea primordială a nopţilor tropicale.

Dar zilele treceau, şi africanul, care rătăcea prin jur în căutarea unei ocupaţii pe pofta inimii, începu sa ducă dorul Lumii celei Mari. Nu se mai bucura privind văile paşnice cu livezi cultivate manual, nu se mai lasa furat de murmurul toropitor al limpezilor râuri, pe malul cărora, în amiezile cu arşiţă ori în noptilecu lună, putea petrece ore nenumărate.

Nenumărate... într-adevăr, de ce-ar mai fi numărat zilele. De ce-ar mai fi măsurat timpul în care nu avea loc? In oceanul infinit al vremii, timpul său, dupa existenta lui individuală însemna atât de puţin... o picătură, o clipă scurtă, sortită uitării!

Abia acum înţelegea Mwen Mas cât de bine îşi merita insula numele. Insula Uitării – anonimatul de nepătruns al vieţii străvechi, al faptelor şi al sentimentelor egoiste ale omului primitiv ! Fapte uitate de urmaşi pentru că ţinteau doar la satisfacerea nevoilor personale ale individului, în loc să slujească umanitatea, făcând viaţa mai uşoară, mai bună, şi împodobind-o cu avântul unei arte creatoare.

Cele mai uimitoare fapte de acest fel au fost mistuite de neant.

...Primit în obştea crescătorilor de vite din centrul insulei, Mwen Mas ducea la păscut, de două luni, o turma uriaşă de gaurobivoli*, la poalele unui masiv muntos, căruia străvechii localnici îi dăduseră un nume interminabil.

Se hrănea acum cu un păsat negricios, pe care şi-l fierbea îndelung pe jăratec, într-un căzănel afumat. Cu o lună înainte de a ajunge în obştea crescătorilor de vite fusese nevoit să-şi procure hrana în junglă căutând fructe şi luându-se la întrecere cu maimuţele lacome care aruncau în el cu resturi de mâncare. Ajunsese la această situaţie deoarece, chiar în prima vale întâlnită, îşi dăduse proviziile unor bătrâni amărâţi, procedând după principiul Lumii Cercului, unde cea mai mare fericire a omului era să aducă bucurie celorlalţi. Pricepuse atunci ce înseamnă să-ţi cauţi hrana pe meleaguri nelocuite. Ce neînchipuită pierdere de timp !

Mwen se sculă de pe piatra pe care stătuse şi privi în jurul său. Soarele apunea în stânga, la marginea podişului; în spatele lui se înălţa un munte păduros, cu vârful rotunjit.

Jos, scânteia în amurg un râu cu ape repezi ce curgeau printre desişuri de

bainbuşi înalţi. Acolo, la o distanţă de o jumătate de zi de mers cu piciorul, se aflau milenarele ruini năpădite de vegetaţie sălbatică,ale fostei capitale a

* Rasă dc animale obţinută prin încrucişarea bivolilor cu găurii (soi de lauri uriaşi din India, Birmania şi Malaca).

insulei. Mai existau în împrejurimi şi alte oraşe mai mari şi mai bine păstrate, dar şi ele pustii. Deocamdată însă aceste vestigii ale trecutului nu-l interesau pe Mwen Mas.

Vitele se culcaseră în iarbă, ca nişte mogâldeţe negre. Noaptea cobora cu repeziciune. Pe cerul întunecat se aprinseră mii de stele. Bezna atât de bine cunoscută unui ochi de astronom, liniile familiare ale constelaţiilor, făcliile luminoase ale marilor aştri. Din acest colţ al Pământului izbutea să desluşească fatalul Epsilon-Tucan... Dar cât de neputincioşi erau ochii lui omeneşti, neînarmaţi cu nimic ! Nu va mai vedea niciodată măreţele privelişti ale Cosmosului, spiralele galaxiilor gigante, enigmaticele planete şi sorii albaştri. Pentru toate acestea nu mai erau decât nişte luminiţe, infinit de îndepărtate. Stele ori opaiţe fixate pe o sferă de cristal, cum credeau cei vechi, pentru ochii lui era acum tot una !

Sări în picioare şi începu să adune grămadă vreascurile pregătite. Iată încă un obiect devenit indispensabil: o mică brichetă. Poate că, urmând pilda unor localnici, are să înceapă în curând să aspire şi el bunul narcotic pentru a-şi scurta nesfârşitul timp ce se tărăgăna atât de chinuitor.

Limbi voioase de foc îşi începură dansul, împrăştiind întunericul şi stingând stelele. Alături răsuflau calm vitele cele mari.

Privind gânditor vâlvătăile, Mwen Mas se întreba dacă luminoasa-i planetă nu devenise pentru el un adăpost întunecat.

Nu! Trufaşa-i autorenunţare nu era decât o mult prea mare încredere în sine, rezultat al necunoaşterii. Nu-şi cunoscuse propriul suflet, subapreciase măreţia mintii creatoare de care avusese parte şi nici măcar nu-şi dăduse seama de forţa dragostei lui pentru Ciara. Mai bine să-şi jertfească viaţa într-un singur ceas pentru măreaţa cauză a Lumii celei Mari decât să trăiască aici încă o viaţă întreagă !

Pe Insula Uitării existau aproximativ două sute de staţiuni sanitare, unde medici voluntari veniţi din Lumea cea Mare puneau la dispoziţia localnicilor întreaga putere a medicinii moderne. De asemenea foarte mulţi tineri veneau să lucreze în detaşamentele de nimicire, pentru ca insula să nu devină un focar

de boli străvechi sau de animale vătămătoare. Mwen Mas evita intenţionat orice întâlnire cu aceşti oameni: nu voia să se simtă alungat din lumea lor de frumuseţe şi ştiinţă.

În zori Mwen Mas fu schimbat de un alt păstor. Având în faţa lui două zile libere, hotărâ să se ducă până la un orăşel învecinat, ca să-şi facă rost de o pelerină, căci în munţi nopţile deveniseră reci.

Era o zi călduroasă şi calmă. Africanul coborâse de pe podişul său şi acum străbătea un şes întins, smălţuit cu flori violete şi aurii ; deasupra lor zburau insecte de toate culorile. Adieri uşoare de vânt legănau plantele, ale căror gingaşe corole atingeau în treacăt genunchii goi ai lui Mwen. Ajungând pe la mijlocul câmpiei, el se opri, îmbătat de frumuseţea înconjurătoare şi de miresmele acestei imense grădini sălbatice. Se aplecă, îngândurat, ca să mângâie unduioasele petale şi se simţi ca într-un minunat vis copilăresc.

Auzi un foşnet uşor de paşi. Ridicând capul, văzu o fată care înainta grăbit, cufundată în flori până la brâu. Ea coti şi Mwen îi admiră silueta mlădioasă. Un viu regret îi săgeta inima: ar fi putut să fie Ciara... dacă lucrurile ar fi luat o altă întorsătură !

Spiritul său de observaţie dezvoltat îi îngădui să-şi dea seama că necunoscuta era neliniştită. Arunca mereu în preajmă priviri furişe şi-şi zorea pasul de parcă ar fi fost urmărită. Africanul îşi schimbă direcţia şi porni iute spre tânăra fată, îndreptându-şi statura de uriaş.

Necunoscuta se opri. Mijlocul Ii era încins de un şal încrucişat peste piept, genunchii îi erau bătuţi de fusta roşie umezită de rouă. Brâţările fine de pe braţele-i goale zornăiră mai tare, când îşi zvâcni capul spre aşi arunca pe spate parul negru, răvăşit de vânt. Ochii ri îl priveau grav şi trist pe sub zulufii risipiţi pe frunte şi pe obraji. Gîfâia, desigur ostenită de-un drum lung. Faţa ei frumoasă şi oacheşă era brobonită de sudoare. Porni apoi cu paşi şovăitori spre Mwen Mas.

– Cine eşti şi unde te grăbeşti? întrebă africanul. Ai nevoie de ajutor?

Tînăra se uită la el cercetător şi-i răspunse precipitat:

– Mă cheamă Onar. Vin din colonia a cincea. N-am nevoie de nimic !

– Văd, dimpotrivă, că eşti istovită şi speriată. Ce te ameninţă, ce te frământă ? De ce nu vrei să-mi primeşti ajutorul?

Necunoscuta ridică spre el privirea şi In ochii ei «c aprinse o lumină adincă şi pură, ca la femeile din Lumea cea Mare.

– Ştiu cine eşti! Un om venit de-acolo, şi arătă în direcţia Africii. Eşti bun şi încrezător.

– Fii şi dumneata la fel! Te prigoneşte cineva ?

– Da ! strigă ea deznădăjduită. Este pe urmele mele...

– Şi cine-i acela care cutează să te înfricoşeze, şi te urmărească ?

Fată se Îmbujora toată şi-şi lăsă ochii In jos.

– Un om. Vrea să fiu a lui...

– Dar nu eşti liberă să răspunzi sau nu la alegerea lui ? Cum poţi sili pe cineva să te iubească ? Si vină aici şi am să-i spun...

– In nici un caz! Şi el a venit din Lumea cea Mare, dar mai demult... Este puternic şi el, dar altfel decit dumneata... stârneşte spaima!

Mwen Mas râse nepăsător.

– Unde te duci ?

– In colonia a cincea. Am fost la oraş şi m-am intalnit cu el...

Cu un semn prietenos al capului Mwen Mas luă mina fetei; ea şi-o lăsă ascultătoare într-a lui şi amindoi porniră spre sat pe o potecă lăturalnică.

În drum, aruncând îndărăt priviri speriate, Onar Ii mărturisi că omul acela o urmăreşte pretutindeni.

Teama ei de a vorbi deschis îl indigna pe Mwen Mas. Nu se putea împăca cu gândul asupririi, oricât de întâmplătoare ar fi fost ea acum pe Pământul organizat!

– De ce nu iau măsuri oamenii voştri ? întrebă el. De ce n-a fost sesizat Controlul Cinstei şi al Dreptăţii? Oare în şcolile voastre nu se învaţă istoria ? Nu ştiţi unde duce orice focar de violenţă, chiar şi cel mai mărunt ?

– Se învaţă... se ştie..., răspunse maşinal Onar cu ochii aţintiţi înainte.

Cîmpia înflorită se terminase. Poteca se pierdea în tufişuri, cotind brusc. De după Intorsură un om înalt, cu înfăţişare mohorită apăru, punânduli-se în cale. Era dezbrăcat până la brâu ; muşchi de atlet jucau sub părul cărunt care-i acoperea pieptul. Onar îşi smulse mâna dintr-a lui Mwen, spunându-i în şoaptă:

– Mie frică să nu păţeşti ceva... Pleacă, om diu Lumea cea Mare !...

– Stai pe loc ! tună o voce poruncitoare,

Acest ton brutal era neobişnuit în Era Marelui Cerc. Mwen Mas se aşează instinctiv In faţa tinerei fete, apărind-o cu trupul său.

Omul cel înalt se apropie de el şi încercă să-l dea la o parte. Dar Mwen Mas stătea neclintit ca o stânca.

Cu o iuţeală fulgerătoare, străinul îi repezi un pumn în faţă. Mwen Mas se clătină. Niciodată până atunci nu mai primise o asemenea lovitură necruţător calculată spre a umili şi a răni adversarul.

Buimăcit, auzi ca prin vis ţipătul jalnic al fetei. Se repezi în întâmpinarea duşmanului, vrând să-1 doboare. Alte două lovituri puternice îl trântiră însă la pământ. Onar se aruncă în genunchi, acoperindu-l cu trupul. Străinul o prinse în braţe cu un strigăt de triumf ii suci mlinile la spate, făcând-o să se încovoaie de durere şi să izbucnească în plins, roşie de mânie.

Dar africanul îşi regăsi stâplnirea de sine. În tinereţe, când infăptuise isprăvile lui Hercule, avusese parte de încăierări mai serioase cu vrăjmaşi nestăpiniţi de legile omeneşti. În minte îi reveni acum tot ce învăţase pentru lupta corp la corp cu fiarele primejdioase.

Se ridică încet, şi-şi privi duşmanul, a cărui faţă era schimonosită de furie, căutând să aleagă bine locul în care avea să-i repeadă nâpraznica lovitură ; dar deodată se îndreptă din şale şi se dădu cu un pas înapoi. Recunoscuse figura atât de caracteristică, a cărei amintire îl obsedase în timpul penibilelor lui frământări legate de experienţa din Tibet.

– Bet Lon !

Acesta dădu drumul fetei şi râmase nemişcat, scrutând pe necunoscutul cu pielea întunecată şi care în clipa aceea îşi pierduse orice urmă a expresiei lui binevoitoare.

– Bet Lon, îi strigă Mwen Mas, m-am gândit adesea la posibilitatea întâlnirii noastre, căci te socoteam tovarăş de nenorocire. Niciodată însă nu mi-am închipuit că ne vom vedea în asemenea împrejurări.

– Cemprejurări ? replică pe un ton provocator Bet Lon, abia reţinându-şi ura ce-i sticlea în priviri.

Mwen Mas făcu un gest de protest:

– La ce bun să recurgem la vorbe goale? In lumea cealaltă nu le rosteai, iar acţiunile dumitale, deşi criminale, pretindeai că-s făcute în numele unei mari idei. Acum însă de dragul cărui scop te porţi astfel ?

– De dragul meu şi numai al meu! şuieră dispreţuitor Bet Lon printre dinţi. Destul am ţinut seama de alţii, de binele obştesc! Dar m-am convins: toate astea n-au pentru om nici o importanţă. O ştiau, dealtfel, şi înţelepţii din antichitate...

– Nu te-ai gândit niciodată la alţii, Bet Lon, îl întrerupse africanul. Şi

acum, cedind întru totul pornirilor dumitale, iată ce-ai devenit: o brută, aproape-o fiară !

Matematicianul păru gata să se repeadă la Mwen Mas, dar se stăpâni la vreme.

– De-ajuns, vorbeşti prea mult!

– Văd că ai decăzut prea tare şi vreau...

– Iar eu nu vreau ! La o parte!...

Mwen Mas nu se clinti. Cu capul înclinat dârz, îl înfruntă pe Bet Lon simţind cum tresare lângă spatele său umărul tinerei fete. Şi tremurul acesta îi sporea înverşunarea cu mult mai mult decât loviturile primite.

Matematicianul stătea nemişcat şi privea flacăra de mânie din ochii africanului.

– Pleacă ! mârâi el în sfârşit, dindu-se la o parte de pe cărare.

Mwen Mas o luă din nou de mână pe Onar şi porni, împreună cu ea printre tufişuri, urmărit de căutăturile înveninate ale lui Bet Lon. La un cot al potecii, se opri atât de brusc, încât Onar dâdu peste el.

– Bet Lon, hai să ne întoarcem împreună în Lumea cea Mare!

Matematicianul răspunse cu râsu-i nepăsător, dar urechea sensibilă a lui Mwen Mas prinse în sfidarea lui o nuanţă de amărăciune.

– Cine eşti ca să-mi propui asta ? Ştii că...

– Da, ştiu. Şi eu am întreprins o experienţă interzisă, pricinuind moartea câtorva inşi care s-au încrezut în mine. Căile cercetărilor noastre erau învecinate, iar dumneata, eu şi alţii ne găsim aproape de victorie! Umanitatea are nevoie de dumneata, dar nu de omul care eşti acum...

Cu ochii-n pământ, matematicianul făcu un pas spre Mwen Mas apoi se intoarse brusc, şi peste umăr îşi strigă brutal refuzul. Africanul o porni pe cărare, fără să mai spună nimic.

Pînă la colonia a cincea mai avea vreo zece kilometri. Aflând că tlnâra fată era singură pe lume, Mwen o sfătui să se mute într-o localitate maritimă de pe litoralul estic, ca să nu se mai intâlnească cu prigonitorul ei. Fostul savant devenise un tiran pentru liniştiţii locuitori izolaţi în acele mici aşezări de munte. Spre a preveni orice consecinţe supărătoare, Mwen Mas hotărâ să se ducă imediat în colonia unde locuia Onar, spre a cere ca Bet Lon să fie ţinut sub supraveghere. La intrarea în colonie, îşi luă rămas bun de la Onar. Ea îi spuse că de curând, în pădurile muntelui înălţat ca o cupolă, ar fi apărut nişte

tigri scăpaţi dintr-o rezervaţie, sau care supravieţuiscră în desişurile de nepătruns care înconjurau cel mai înalt vârf din insulă. Ţinându-l strâns de mână, îl rugă să fie prudent şi să nu care cumva să străbată munţii în miez de noapte. Mwen Mas făcu grăbit calea întoarsă. Reflectând la cele petrecute, se simţea obsedat de ultima privire a fetei: o privire pătrunsă de grijă şi devotament. Şi pentru prima oară în viaţă, se gindi la eroii trecutului îndepărtat, la acei oameni care, chiar când erau pradă înjosirilor, vrăjmăşiilor şi suferinţelor fizice, iar mediul înconjurător era prielnic dezvoltării egoismului animalic, au izbutit să fie buni şi viteji, să rămână totuşi oameni adevăraţi.

Încă din vechime dialectica vieţii îl pusese pe om în faţa contradicţiilor ei. Iar puterea dragostei, duioşia şi abnegaţia, deşi se aflau pe atunci împresurate de primejdii şi de adversităţi, cu toate că erau umilite şi brutalizate, înfloreau până şi pe marginea prăpastiei. Capriciile forţei brute supuneau toate, făcândudc efemere şi nesigure. În orice clipă, soarta fiecărui om putea fi năprasnic schimbată, planurile îi puteau fi zădărnicite, ideile şi nădejdile spulberate; şi aceasta pentru că In societatea antică atât de rău orânduită prea multe depindeau de indivizii întâlniţi întâmplător. Şi totuşi această vremelnicie a speranţelor, a iubirii şi a fericirii nu numai că nu slăbea sentimentele, dar chiar le intensifica.

Iată de ce, cu toate vicisitudinile Veacurilor de intuneric sau ale Erei Lumii Dezunite, n-a pierit din sufletul omului ceea ce avea el mai bun într-insul.

Şi Mwen Mas îşi spuse că viaţa de odinioară, care contemporanilor lui le părea atât de cumplită, a cunoscut şi ea fericirea şi speranţa şi creaţia, uneori chiar mai intens decât acum, în mândra epocă a Marelui Cerc.

Ii evocă aproape cu indignare pe teoreticienii ştiinţei vechi; sprijinindu-se pe ideea prost înţeleasă a încetinelii cu care speciile se transformau în natură, aceştia preziceau că umanitatea nu va fi mai bună nici într-un milion de ani.

Dacă ei ar fi iubit mai mult oameni ii şi ar fi cunoscut dialectica dezvoltării, o asemenea inepţie n-ar fi putut niciodată să le treacă prin minte !

Asfinţitul umplea de culori norii de după umărul rotund al muntelui uriaş. Mwen Mas se aruncă în râu.

Răcorit şi pe deplin calmat, se aşează pe o piatră ca să se usuce şi să se odihnească. Nereuşiud să ajungă în orăşel până la căderea nopţii, hotărâ să treacă dealul la lumina lunei. In timp ce privea îngândurat apa ce se rostogolea în clocot peste pietre, simţi deodată uitătura unor ochi îndreptaţi spre el, dar

nu văzu pe nimeni. Neplăcuta senzaţie că este urmărit stărui pe când traversă râul şi începu să urce dealul.

Mwen Mas umbla cu paşi repezi pe calea bătătorita de care, de-a lungul unui podiş înalt de 1800 m. Ca să ajungă la oraş pe drumul cel mai scurt, trebuia să străbată o coastă păduroasă. Secera îngustă a lunei noi nu putea să-i lumineze calea mai mult de o oră şi jumătate. De aceea Mwen Mas se grăbea, dându-şi seama că-i va fi foarte greu să urce pieptiş pe o cărăruie povârnită de munte, într-o noapte fără lună. Copacii rari şi scunzi brăzdau cu umbrele lor lungi şi negre solul uscat, cenuşiu. Africanul umbla gânditor, cu ochii în jos ca să nu se poticnească de nenumăratele rădăcini mărunte.

În dreapta, în depărtare, acolo unde coasta suia lin şi se pierdea în umbră adâncă, un mârâit ameninţător, prelung, cutremură văzduhul. Un răcnet gros îi răspunse din pădure, unde luna zugrăvea pe pământ pete şi dungi de lumină. În strigătele acestea era o putere care pătrundea până în străfundul sufletului, trezind în el mult uitatele sentimente de frică şi de resemnare în faţa unei fiare de neînvins. Ca o reacţie la această spaimă primitivă, In inima africanului se aprinse patima tot atât de ancestrală a luptei moştenite de la nenumăratele generaţii de eroi anonimi care afirmaseră dreptul speciei umane la viaţă In mijlocul mamuţilor, al leilor, al urşilor uriaşi, al zimbrilor turbaţi şi al nemiloaselor haite de lupi, în istovitoarele zile de vânătoare şi în nopţile de groază când trebuiau să se apere.

Mwen Mas rămase locului o clipă, privind în jur cu răsuflarea tăiată. În liniştea nopţii nu se mişca nimic ; dar de îndată ce făcu pe cărare câţiva paşi, simţi desluşit că este urmărit îndeaproajic. Tigrii ? ce-i spusese Onar era oare adevărat?

O luă la fugă, încercînd totodată să-şi facă un plan de acţiune, în cazul când fiarele – păreau să fie două – l-ar ataca.

Să caute scăpare în copacii aceştia înalţi, în care ligrul se urcă mai bine decât omul? N-avea nici un koiis. Să se apere? Cu ce? In jur nu erau decât pietre. Nu putea nici măcar să-şi rupă o ghioagă din ramurile acestea tari ca fierul. Auzind răcnetele fiarelor aproape de tot, în spatele său, înţelese că este pierdut. Crengile arborilor ce se bolteau deasupra cărării colbăite îl apăsau ; In aceste clipe de restrişte, ar fi vrut să caute îmbărbătare în adierile veşnice ale cerului spuzit de stele, spre cercetarea cărora îşi închinase întreaga viaţă. începu să alerge în salturi mari. soarta ii părea favorabilă: ieşi într-o poiană

lungă. În mijlocul ei zări o grămadă de pietroaie. îşi alese unul colţuros, de vreo 20 de kilograme, şi se întoarse. Văzu acum nişte năluci mişcătoare, dungate, care se iţeau printre zăbrelele de umbră ale pădurii. Luna atingea acum cu un colţ vârfurile copacilor. Umbre lungi se aşterneau în curmezişul poienii. Urmându-le ca pe nişte drumuri negre, două feline uriaşe se târau spre Mwen Mas. Ca şi atunci, în încăperea subterană a Observatorului din Tibet, africanul simţi apropierea morţii. De astă dată o vedea arzând ca o văpaie verde în ochii fosforescenţi ai fiarelor.

Trase In piept adierea răcoroasa adusa de o pala de vint, se uita In sus; spre slăvile scânteietoare ale Cosmosului şi, îndreptindu-se din spate, ridică deasupra capului pietroiul.

– Sînt aici, tovarăşe !

Din întunericul povârnişului o umbra înaltă se avintă In mijlocul poienii, răsucind amenințător deasupra capului o cracă noduroasă. Recunoscându-l uluit pe matematician, Mwen Mas uită o clipă de tigri. Gîfâind, de goana-i nebunească, Bet Lon se aşează alături de african şi hăpăi aerul cu gura deschisă. Cele două uriaşe animale care dăduseră o clipă înapoi se apropiau din nou, implacabil. Tigrul din stânga era acum doar la vreo treizeci de paşi. Iată-l cum se lasă pe labele dindărăt şi se încordează gata să ţâşnească la atac.

– Mai repede ! răsună în poiana un strigăt puternic. În spatele lui Mwen Mas, scăpărară din trei părţi flăcările palide zvârlite de ţevile unor aruncătoare de grenade. Surprins, Mwen Mas scăpă din mână piatra. Tigrul cel mai apropiat se ridică în două labe, dar grenadele paralizante explodară cu un pocnet înăbuşit, ca o bătaie de tobă, şi fiara se rostogoli pe spate. A doua făcu un salt în direcţia pădurii. De acolo, se arătară alte trei siluete de oameni călări. O grenadă de sticla cu o puternică încărcătură electrica se sparse în capul tigrului, care se prăbuşi cu botu-i greu în iarba uscată.

Unul dintre călăreţi se avintă înainte. Niciodată până atunci nu i-au părut lui Mwen Mas atât de frumoase hainele de lucru ale oamenilor din Lumea cea Mare, pantalonii mai scurţi de genunchi şi cămaşa larg deschisă la guler, cu două buzunare la piept, din pânză groasă de în sintetic de culoare albastră.

– Mwen Mas am simţit că eşti în primejdie!...

Cum să nu recunoască glasul melodios care în momentul acela părea atât de îngrijorat ! Ciara Nandi !...

Uitând să răspundă, africanul rămase încremenit până când fata sări jos

din şa, şi alergă spre el. În urmă-i veneau cei cinci însoţitori. Mwen Mas nici n-apucă să-i vadă bine, că secera îngustă a lunei se şi ascunse Îndărătul pădurii, vlntul se domoli, iar Întunericul înăbuşitor al nopţii toride învălui împrejurimile. Mîna Ciarei căută braţul lui Mwen. Acesta îi apucă Încheietura subţire şi lipi palma fetei de inima lui care zvâcnea tare. Cu vârful degetelor, Ciara îi mângâie lin pieptul vânjos şi această uşoară atingere aşternu asupra lui Mwen Mas o linişte încă necunoscută.

– Ciara, acesta-i Bet Lon, un nou prieten... Mwen Mas se întoarse spre el; dar matematicianul dispăruse. Atunci strigă în noapte, din răsputeri:

– Bet Lon, nu pleca !

– Mă întorc ! răsună din depărtare vocea-i puternică, ce-şi pierduse accentul sarcastic.

Unul dintre însoţitorii Ciarei, după toate aparenţele conducătorul cetei, scoase de la oblâncul şeii o lanternă de semnalizare. O palidă lumină, însoţită de o radiaţie invizibilă, se îndreptă spre cer. Mwen Mas îşi dădu seama că noii veniţi aşteaptă un aparat de zbor. Toţi cinci erau băieţi tineri, colaboratori ai unui detaşament de nimicire, care-şi aleseseră ca ispravă a lui Hercule lupta cu animalele vătămătoare din Insula Uitării. Ciara Nandi li se alăturase, spre a-l găsi pe Mwen Mas.

– Te înşeli dacă ne crezi chiar atât de perspicace, spuse conducătorul grupului după ce se instalară cu toţii în jurul focului, iar Mwen Mas începu să le pună inevitabilele întrebări. Am fost ajutaţi de o fată cu un nume împrumutat din antichitatea greacă.

– Onar! făcu Mwen Mas.

– Da, Onar. Detaşamentul nostru tocmai se apropia dinspre sud de colonia a cincea, când veni în goană o fală, abia trăgându-şi sufletul. Ea ne confirmă zvonurile despre tigri şi ne convinse să pornim îndată pe urmele dumitale, de teamă să nu fii atacat de fiare pe când ie vei întoarce prin munţi. După cura vezi, am sosit la timp.

Curând trebuie să treacă pe aici un elicopter de marfă şi cu el vom expedia într-o rezervaţie pe duşmanii dumitale, temporar paralizaţi. Dacă se va dovedi că sunt mâncători de oameni, vor fi nimiciţi. Nu este însă îngăduit să distrugi animale atât de rare, fără un prealabil examen.

– Ce fel de examen ? Băiatul ridică din sprâncene.

– Aceasta depăşeşte competenţa noastră. Probabil că, în primul rând, vor

fi calmaţi... Li se va injecta un moderator al energiei vitale. Devenind pentru un timp mai slabi, tigrii vor învăţa multe lucruri.

Un vuiet puternic, trepidant îl întrerupse pe tânăr. De sus cobora încet un aparat masiv şi negru. O lumină orbitoare se revărsă asupra poienii. Dungatele feline fură închise în nişte containere capitonate, pentru încărcături fragile, apoi aeronava, abia vizibilă în întuneric, dispăru, lăsând din nou luminişul scăldat în lumina blinda a stelelor. împreună cu tigrii plecă şi unul dintre cei cinci tineri; roibul acestuia îi rămase lui Mwen Mas.

Africanul şi Ciara călăreau acum alături. Drumul cobora spre valea râului Caile, la vărsarea căruia, pe litoral, se afla o staţiune medicală şi baza detaşamentului de nimicire.

– E prima oară de când sunt pe insulă că mă îndrept spre mare, spuse Mwen Mas rupând tăcerea. Pînă acum mi se părea că pentru mine marea este o barieră care mă desparte pe vecie de lumea mea.

– Insula a reprezentat pentru dumneata o şcoală nouă ! ? spuse Ciara şi în glasul ei era şi întrebare, şi bucurie.

– Da. Intr-un scurt răstimp, prin multe am trecut aici şi la mai multe am reflectat. Aceste gânduri mă frământau de mult...

Şi Mwen Mas îi împărtăşi vechile sale temeri. Avea impresia că omenirea – repetând greşelile antichităţii, de sigur într-o formă mult mai puţin hidoasă – atribuia o prea mare însemnătate intelectului şi laturii tehnice. I se părea că pe planeta lui Epsilon-Tucan o umanitate asemenea nouă şi tot atât de frumoasă, avusese mai multă grijă de perfecţionarea laturii emoţionale a psihicului.

– Am suferit mult simţindu-mă în dezacord cu viata, răspunse Ciara Nandi după o clipă de tăcere. Eu personal visam la o epocă plină de forţe şi sentimente proaspete, elementare, adunate prin selecţie încă în evul Krosului, care înflorise odinioară pe tărâmurile mediteraneene. De aceea m-am străduit întotdeauna să trezesc în spectatorii mei adevăraţi puterea sentimentelor. Dar mi se pare că până la urmă nu m-a înţeles decât Evda Nai!

– Şi Mwen Mas! adăugă grav africanul, care-i povesti cum îi apăruse ea în ipostaza fetei arămii din Trican.

Ciara îşi ridică spre el faţa şi, în lumina sfioasă a zorilor care începeau să mijească, Mwen Mas văzu nişte ochi atât de mari şi de adânci, încât simţi că ameţeşte. Se depărta puţin şi izbucni în râs:

– In romanele lor de anticipaţie, strămoşii noştri ne prezentau ca pe nişte

fiinţe firave, rahitice, cu craniul hipertrofiat. În ciuda milioanelor de animale schingiuite şi ucise, oamenii aceştia n-au izbutit să se apropie de adevărata înţelegere a maşinii cerebrale omeneşti, pentru că mânuiau cuţitul acolo unde era nevoie de cele mai sensibile instrumente de măsură la scara moleculelor şi a atomilor. Noi cei de astăzi, ştim că o activitate intensă a intelectului cere un trup viguros, plin de energie vitala, dar că acest trup generează, la rândul său, emoţii puternice.

– Şi totuşi, trăim ca şi mai înainte, înlănţuiţi de raţiune, adăugă Ciara Nandi.

– S-au făcut multe pentru o îndreptare a situaţiei, dar intelectul a luat-o totuşi, la noi, cu mult înaintea laturii emoţionale... Ea merită întreaga noastră atenţie, şi ar trebui să facem ca nu ea să fie încătuşată de raţiune, ci, dimpotrivă, raţiunea să fie din când în când înlănţuită de sentimente. Aceasta-mi pare acum atât de important încât mă şi gândesc să scriu pe tema asta o carte.

– Aşa e ! strigă Ciara înflăcărându-se, apoi, tulburată de pornirea ei, urmă: Prea puţini savanţi de seamă s-au consacrat studierii legilor frumosului şi a plenitudinii sentimentelor... Nu vorbesc de psihologie.

– Te înţeleg perfect, răspunse africanul, admirând-o fără să vrea pe frumoasa fată, al cărei cap ridicat cu semeţie spre soarele răsărit, căpăta în razele-i trandafirii nuanţe de aramă.

Uşoară şi ageră, Ciara călărea pe murgul ei înalt, în pas cu roibul lui Mwen.

– Am rămas în urmă ! strigă ea dând frâu liber calului, care se avântă îndată înainte.

Africanul o prinse din urmă, şi amândoi porniră în galop. Ajungându-i pe tinerii lor tovarăşi de drum, îşi struniră caii. Ciara se întoarse spre Mwen Mas !

– Dar fata aceasta, Onar?...

– Ar fi bine să vină în Lumea cea Mare. Mi-ai spus doar că a rămas pe insulă din dragoste pentru mama ei care venise aici şi a murit de curând. Ar trebui să lucreze la săpăturile Vedei Kong ; acolo se cer mâini sensibile şi delicate de femeie. De altminteri, îi stau la dispoziţie o mie de activităţi. Iar Bet Lon, devenit un alt om, o va întâmpina în lumea noastră într-un fel nou !...

Ciara îşi încruntă sprâncenele şi-l privi pe Mwen Mas:

– Dar dumneata n-ai să-ţi părăseşti stelele ?

– îmi voi urma chemarea, oricare ar fi hotărârea Consiliului. Dar întâi trebuie să scriu o carte, o carte despre...

– Stelele sufletelor omeneşti?

– Exact, Ciara ! Infinita lor varietate îţi taie răsuflarea... Mwen Mas tăcu prinzând privirea fetei care-i zâmbea cu drag. Nu eşti de părerea mea?

– Sigur că sunt! Mă gândeam la experienţa pe care ai făcut-o, din ardoarea de a le dărui oamenilor lumea în toată plinătatea ei. Şi aici eşti mai curând artist decât savant.

– Dar Ren Boz?

– Pentru el, experienţa aceasta n-a reprezentat decât încă un pas pe drumul cercetărilor lui.

– îmi dai dar dreptate, Ciara ! ?

– Pe deplin! Şi sunt convinsă că la fel ar proceda foarte mulţi oameni, majoritatea !

Mwen Mas mută dârlogii în mâna stingă, iar dreapta i o întinse Ciarei. Astfel, mână în mână, intrară în mirul orăşel al staţiunii.

Valurile Oceanului Indian se spărgeau de faleză. In vuietul lor ritmic, Mwen Mas părea că distinge cadenţa başilor din simfonia lui Zig Zor închinată vieţii rare se avântă în Cosmos. Şi nota dominantă, nota esentială a naturii pământene: un fa albastru, răsuna deasupra mării, fâcând să vibreze în sufletul aceluia rare o asculta corzile cele mai profunde şi îngăduindu-i sa se contopească cu natura care l-a zămislit.

Marea se întindea transparentă şi strălucitoare, curăţită de toate rezidurile trecutului – rechini feroci, peşti otrăvitori, moluşte, meduze periculoase – după cum şi viaţa omului contemporan fusese purificată de răutăţile şi temerile veacurilor apuse. Şi totuşi, în imensităţile oceanice, mai existau unghere ascunse în care sămânţa conservată a vieţii dăunătoare continua să germineze şi numai vigilenţa detaşamentelor de nimicire putea asigura securitatea şi puritatea apelor.

Nu se întâmplă oare acelaşi lucru când într-un suflet tânăr şi neîntinat răsar deodată îndărătnicia răutăcioasă, irufia neroadă sau egoismul animalic? Cînd omul cedează ambiţiilor întâmplătoare şi patimilor, în loc să se supună înţeleptei autorităţi a societăţii, curajul se transformă în ferocitate, talentul în crudă viclenie, iar devotamentul devine un scut al despotismului, al crâncenei exploatări şi al samavolniciei... Şi cât de subţire este pojghiţa disciplinei şi a

culturii! Pentru ca s-o sfâşii e de ajuns o generaţie două de viaţă rea. Mwen Mas întrevăzuse chipul acestei fiare aici, pe Insula Uitării. Dîndu-i frâu liber, rişti să vezi renăscând monstruoasa tiranie care timp de veacuri a împilat cu neruşinare omenirea.

Lucrul cel mai uimitor în istoria Pământului a fost apariţia urii implacabile pe care ticăloşii ignoranţi au avut-o pentru ştiinţă şi frumos. Această neîncredere, această frică şi această repulsie persistă în toate societăţile omeneşti, de la teama de magicieni şi vrăjitoare şi până la uciderea gânditorilor înaintaşi din Era Lumii Dezunite. La fel, se întâmplă şi în alte planete cu civilizaţii foarte dezvoltate, dar incapabile încă să-şi ferească orânduirea socială de samavolnicia unei minorităţi, a unei oligarhii, care se ivea perfid, pe neaşteptate, sub cele mai variate forme... Mwen Mas îşi aminti de comunicările Marelui Cerc despre unele lumi locuite, unde cele mai înalte realizări ale ştiinţei erau folosite spre intimidarea, torturarea şi pedepsirea oamenilor, pentru a le citi gândurile, spre transformarea maselor în brute docile, gata să execute cele mai smintite porunci. Un strigăt de ajutor de pe o asemenea planetă izbucnise o dată prin Cerc şi continuase a străbate spaţiile timp de secole, după ce aceia care trimiseseră apelul şi cruzii lor impilatori muriseră cu toţii.

Lumea noastră a atins un stadiu de dezvoltare care exclude pentru totdeauna asemenea orori. Totuşi, evoluţia spirituală a omului nu era încă suficientă, deficienţă pe care Evda Nai şi alţi savanţi neobosiţi ca ea se străduiau s-o înlăture.

Mwen Mas auzi venind dindărăt glasul Ciarei:

– Pictorul Kart San spune că înţelepciunea este o îmbinare a ştiinţei cu sentimentul. Să fim deci înţelepţi!

Şi trecând în goană prin faţa africanului, Ciara se aruncă de pe faleză în adâncurile clocotitoare ale mării.

Mwen Mas o văzu dându-se lin peste cap, cu braţele aruncate înlături, ca o pasăre în zbor, şi dispărând apoi în valuri. Tinerii din detaşamentul de nimicire ce se-m-băiau pe mal încremeniră. Mwen simţi fiori de admiraţie, aproape de spaimă. Nu mai sărise niciodată de la o asemenea înălţime ameţitoare. Acum, însă, dezbrăcându-şi hainele, păşi fără frică pe marginea prăpastiei. îşi aminti mai târziu că, în străfulgerări de gând, Ciara i se păruse atunci o atotputernică zeiţă din antichitate, şi ceea ce putea să facă ea, trebuia

să fie în stare şi el!

Deasupra vuitoarelor talazuri se ridică strigătul de avertizare al Ciarei, dar Mwen Mas nu-l mai auzi. Zborul dură minunat de mult. Iscusit în arta săriturilor, Mwen Mas plonja impecabil, afundându-se la o mare adâncime. Marea era atât de transparentă, încât fundul îi păru africanului primejdios de aproape. îşi arcui trupul şi, în aceiaşi clipă, fu buimăcit de şocul produs din pricina inerţiei. Proiectat la suprafaţa apei ca o rachetă, se răsturnă pe spate legănându-se pe valuri. Dezmeticindu-se, o văzu pe Ciara Nandi, care înota spre el. Spaima îi pălise pentru prima oară bronzul arămiu al feţei. În ochii ei citi totodată mustrare şi admiraţie.

– De ce ai făcut asta ? întrebă ca în şoaptă, cu răsuflarea tăiată.

– Ca să fac ca dumneata. Te voi urma oriunde!... Ca să construim un Epsilon-Tucan pe Pământul nostru!

– Şi te vei înapoia cu mine In Lumea cea Mare?

– Da !

Mwen Mas se întoarse cu fata în jos ca să înoate mai departe şi scoase un strigăt de uimire. Claritatea extraordinară a apei ce-i jucase adineauri o farsă neplăcută era şi mai mare aici, departe de mal. Ciara şi el parcau că plutesc la o înălţime ameţitoare deasupra fundului pe care îl vedeau în cele mai mici amănunte în undele la fel de străvezii ca văzduhul. Sentimentul de biruitoare îndrăzneală al oamenilor care izbuteau să depăşească limitele atracţiei terestre îl pătrunse pe Mwen Mas. Aceeaşi senzaţie de nemărginit curaj şi de triumf o dădeau şi zborurile peste ocean în plină furtună, şi salturile în genunea neagră a Cosmosului de pe sateliţii artificiali. Dintr-o mişcare, africanul se apropie de Ciara, şoptindu-i numele şi citind în ochii ei cutezători şi puri răspuns ui fierbinte. Mîinile şi buzele lor se 'împreunară deasupra abisului de cleştar.

CAPITOLUL XII
CONSILIUL ASTRONAUTIC

Asemenea Consiliului Economic, care reprezenta creierul central al planetei, Consiliul Astronautic dispunea de mult de o clădire proprie pentru sesiuni ştiinţifice. La construirea ei se ţinuse seama de faptul că amenajarea şi împodobirea unui asemenea edificiu trebuie să orienteze întreaga asistenţă

spre problemele Cosmosului şi să favorizeze transpunerea rapidă de la preocupările terestre la cele astrale.

Ciara Nandi nu pătrunsese încă niciodată în sala cea mare a Consiliului. însoţită de Evda Nai, intră emoţionată în ciudatul amfiteatru ovoid, cu tavanul boltit paraboloidal şi cu rândurile de bănci dispuse In eclipsă. Lumina, vie şi diafană, părea emisă de un astru mai strălucitor decât Soarele. Toate liniile pereţilor, ale plafonului şi ale băncilor se adunau într-un capăt al uriaşei săli, ca în punctul lor firesc de convergenţă. Acolo, pe o estradă înaltă, se aflau ecranele de demonstraţie, tribuna şi fotoliile membrilor Consiliului care conduceau şedinţa.

Panourile de aur mat ale pereţilor aveau pe ele hărţi planetare în relief. În dreapta se aflau hărţile planetelor din sistemul solar, în stânga ale planetelor celor mai apropiate stele pe care le studiaseră expediţiile iniţiate de Consiliu. Mai sus, sub plafonul auriu se vedeau desenate în culori luminiscente schemele sistemelor stelare locuite şi pe care le trimiseseră, prin Marele Cerc, savanţii constelaţiilor învecinate.

Atenţia Ciarei fu atrasă de un tablou vechi, înnegrit şi, probabil, restaurat de mai multe ori, fixat deasupra tribunei.

Un cer vânăt închis ocupa toată partea de sus a uriaşei pânze. Mica seceră a unei Lune stranii cernea, o lumină lividă pe6te cârma unei astronave antice, ridicată neputincios şi profilată pe zarea sângerie a crepusculului, într-acolo porneau şiruri de planete albastre urâte şi atât de uscate şi tari încât păreau metalice. In-fundându-se la fiecare pas în nisip, înainta cu greu un om îmbrăcat într-un scafandru uşor. Se uita înapoi la nava sfârâmată şi la trupurile neînsufleţite ale tovarăşilor săi. Ochelarii măştii lui nu oglindeau decât vâpâile roşiatice ale apusului, şi totuşi, folosind un procedeu inedit, pictorul reuşise să exprime prin jocul acestor reflexe nemărginita deznădejde a omului rămas singur într-o lume străină. Pe o movilită din dreapta, pe nisip, sc târa o făptură informă şi dezgustătoare. Dedesubt, era o inscripţie laconică, dar grăitoare: „Singur".

Captivată de tablou, Ciara nu-şi dădu seama din prima clipă de ingeniozitatea arhitecţilor care dispuse-seră gradenurile sălii în evantai, aşa încât sc putea ajunge separat la fiecare loc, prin galerii ascunse sub amfiteatru. Astfel, fiecare rând era izolat de cel vecin, de cel de sus sau de jos. După ce se aşează lingă Evda, Ciara observă că fotoliile şi pupitrele erau executate dintr-un

lemn african cenuşiu, sidefat. Aceste lucruri erau şi ele amintiri ale trecutului. Acum nimeni n-ar mai fi cheltuit atâta muncă pentru obiecte care puteau fi turnate şi şlefuite în câteva minute. Poate, din respectul tradiţional pentru vestigiile timpurilor apuse, Ciara găsi lemnul mai intim şi mai viu decât masa plastică ; ea mângâie cu duioşie braţul curbat al fotoliului, continuând să studieze sala.

Ca întotdeauna, se adunase multă lume, cu toate că transmiţătoare puternice urmau să transmită pe cuprinsul întregii planete imaginea exactă a tot ce avea să se în Umple aici. Secretarul Consiliului, Mir Om, făcea de obicei scurte comunicări cu privire la problemele şi informaţiile cele mai importante intervenite în intervalul scurs de la ultima reuniune. Printre sutele de ascultători nu vedeai nici unul cu figură distrată, căci una dintre caracteristicile oamenilor din Era Marelui Cerc o forma tocmai o mare şi neistovită atenţie. Tot examinând sala şi citind aforismele unor Învăţaţi celebri înscrise sub hărţile planetelor, Ciara scăpă prima comunicare. Cel mai mult îi plăcură cele însemnate dedesubtul hărţii lui Jupiter, prin care oamenii erau invitaţi să scruteze fenomenele naturii. „Priviţi! De pretutindeni ne înconjoară fapte neînţelese ; ele ne sar în ochi, ne strigă în urechi, dar noi nu vedem, nici mi auzim ce mari descoperiri se ascund în formele lor neclare". 0 altă inscripţie grăia: „Nu putem ridica lesne cortina necunoscutului; abia în urma unei munci stăruitoare, a unor rătăciri penibile, începem să prindem sensul cel adevărat şi în fata noastră se deschid perspective necuprinse şi noi. De aceea nu vă feriţi de ceea ce vi se parc la început nefolositor, neînţeles, inexplicabil".

Deodată, la tribună se observă o animaţie, iar lumina din sală se întunecă. Vocea puternică şi calmă a lui Mir Om tremură de emoţie:

– Veti vedea îndată un lucru care, cu puţin înainte, ar fi părut cu neputinţă: o fotografie a Galaxiei noastre luată din afara ei. Acum un minut şi jumătate după timpul galactic*, adică cu peste o sută cincizeci de milenii în urmă, locuitorii sistemului planetar... (Ciara scăpă un şir de cifre care nu-i spuneau nimic)... din Constelaţia Centaurul au trimis In acest scop un mesaj către Marele Nor al lui Magellan **, singurul sistem stelar extragalactic apropiat de noi, în care ştim că există lumi cugetătoare, fa stare să comunice prin Marele Cerc cu Calea Lactee***. încă n-am putut stabili punctul exact în care se

* Galaxia noastră se roteşte în jurul axei sale în aproximativ 1".000.000 de ani tereştri ; acest interval de timp a fost ales ca zi galactică. În consecinţă, un minut galactic reprezintă a 1."0 parte dintr-o zi galactică, adică aproximativ 100.000 de ani tereştri (n.r.).

** Sistem stelar extragalactic, cel mai apropiat de noi. Se află situat la nordul Galaxiei noastre, la 72.000 ani-lumină (n.r.).
*** Calea Lactee este numele mai cunoscut al Galaxiei noastre, careia observatorii din antichitate îi spuneau Galaxias Kyklos, adică „Cercul de lapte** (n.r.).

află acest sistem planetar magellanian, dar am primit şi noi fotografia Galaxiei transmisă de-acolo. Iată această fotografie!

Pe un ecran uriaş apăru o largă îngrămădire stelară, ce se îngusta înspre capele şi din depărtări împrăştia o lumină argintie. Bezna adâncă a spatiului cosmic năpădea marginile ecranului; tot atât de întunecate erau şi golurile dintre ramurile spirale, destrămate la extremităţi. Inelul de îngrămădiri globulare, cele mai vechi sisteme astrale din Universul nostru, era înconjurat de o aureolă pală. Cîmpuri stelare plane alternau cu nori şi dâre de materie neagră, răcită. Fotografia fusese luată dintr-un unghi dezavantajos: Galaxia era văzută foarte piezişş şi de sus, astfel încât nucleul central abia dacă mai apărea, ca o masă incandescentă în relief, în mijlocul unei lentile înguste. Probabil că, pentru a ne putea forma o noţiune completă despre sistemul nostru stelar ar fi trebuit să cerem fotografii din partea unor galaxii mai îndepărtate*, situate şi mai sus pe latitudinea galactică. Dar până acum de când există Marele Cerc, nici o altă galaxie în afară de Marele Nor al lui Magellan n-a dat vreun semn de existenţă a unei vieţi ginditoare.

Pământenii nu-şi mai puteau lua ochii de pe ecran. Pentru prima oară, omul avea prilejul să contemple propriul său univers stelar din exterior, de la depărtări colosale.

Ciarei i se părea că întreaga planetă îşi priveşte cu răsuflarea tăiată Galaxia reprodusă pe milioane de ecrane din cele şase continente şi de pe toate oceanele, orişiunde existau insuliţe ale vieţii şi muncii umane...

– Am terminat cu noutăţile primite prin Cerc de observatorul nostru şi care n-au fost încă transmise în cadrul informaţiilor mondiale, spuse din nou secretarul. Să trecem acum la proiectele care urmează să fie dezbătute pe larg.

Propunerea Iutei Gay de a se crea în jurul lui Marte o atmosferă respirabila, cxtrăgându-se din minereuri gaze uşoare, cu ajutorul unor dispozitive automate, a fost recunoscuta ca interesantă, fiind bazată pe calcule serioase. Se va obţine un aer suficient de bun pentru a asigura respiraţia şi termoizolafia aşezărilor noastre, îngădu£ndu-le să se lipsească de sere. Cu ani în urmă, după ce pe Venus au fost descoperite oceane de ţiţei şi munţi de

hidrocarburi în stare solidă, au fost puse în funcţiune instalaţii automate pentru

** In afară de Norul lui Magellan, galaxia externă cea mai apropiată de Calea Lactee se află la peste 600.000 ani-lumină n.r.

crearea unei atmosfere artificiale sub uriaşe clopote din masă plastică transparentă. Aceste aparate au îngăduit să se aclimatizeze acolo plante, şi să se construiască uzine pentru aprovizionarea omenirii cu tot felul de produse ale chimiei organice, In cantităţi colosale.

Secretarul puse deoparte fila de metal şi zlmbi prietenos. Pe rândul de scaune cel mai apropiat de tribună apăru Mwen Mas în haine roşii închise, mohorât, solemn şi calm. Ridică deasupra capului mâinile împreunate în semn de respect faţă de adunare şi se aşează.

Secretarul coborâ de la tribună, cedându-şi locul unei tinere femei blonde, cu părul scurt şi ochii verzi, parcă miraţi. Preşedintele consiliului, Grom Orm, veni alături de ea.

– De obicei anunţăm noi înşine propunerile primite. De data aceasta, veţi asculta un studiu aproape terminat care ne deschide vaste perspective. Autoarea, Iva Djan, va supune meditaţiei dumneavoastră datele principale ale lucrării ei.

Cu glasul înăbuşit de emoţie, Iva Djan începu să vorbească. Aminti faptul de mult cunoscut că vegetaţia continentelor sudice se deosebeşte prin nuanţa albăstruie a frunzişului ei. Această culoare e specifică vechilor forme ale planetelor terestre. După cum au dovedit cercetările întreprinse asupra vegetaţiei altor planete, frunzişul albastru este caracteristic fie pentru atmosferele mai străvezii decât aceea terestră, fie în condiţiile unor radiaţii ultraviolete mai dure decât ale Soarelui nostru.

– Se ştie că radiaţiile roşii ale Soarelui sunt stabile, spre deosebire de cele albastre şi ultraviolete. Radiaţiile solare violete au suferit acum vreo două milioane de ani o bruscă transformare ce a durat foarte mult. Atunci au devenit albastre plantele, atunci au prins o culoare neagră de protecţie păsările şi animalele din spaţiile descoperite, iar ouăle zburătoarelor ce nu-şi ascund cuibul în locuri ferite s-au înnegrit şi ele. În cursul acestei perioade, schimbarea regimului electromagnetic al sistemului nostru solar a făcut instabilă axa de rotaţie a Pământului. De-a lungul veacurilor, astronomii s-au bazat exclusiv pe mecanismul gravitaţiei, fără să ţină seama de rolul echilibrului electromagnetic, cu mult mai labil.

De mult au apărut proiecte cu privire la abaterea mărilor în depresiunile continentale, pentru ruperea echilibrului actual şi modificarea poziţiei globului în raport cu axa lui. Dacă, pentru rezolvarea problemei, se recurge nu la mecanica elementară, ci la forţele electromagnetice ale sistemului, totul devine mult mai simplu, mai eficace şi mai ieftin. Să ne amintim fie şi numai faptul că, la începuturile astronavigaţiei, crearea unei gravitaţii artificiale necesita o atât de enormă cheltuire de energie, încât era practic irealizabilă. Acum însă, după descoperirea dezintegrării forţelor mezonice, navele noastre au fost înzestrate cu aparate de gravitaţie artificială simple şi sigure. De asemenea, experienţa lui Ren Boz indică o cale ocolită pentru obţinerea unei rapide şi eficace schimbări a regimului rotaţiei terestre...

Iva Djan tăcu. Un grup de şase oameni aşezaţi în centrul sălii – eroii expediţiei pe Pluton – o salutara ridicindu-se şi întinzând înainte mâinile împreunate. Obrajii tinerii femei se împurpurară ; în clipa următoare se reaprinse ecranul barat de schiţe stereo-metrice, cu contururi bizare.

– Inii dau seama că extinzând această problemă ne putem gândi chiar să modificăm orbitele planetelor, în primul rând, să-l apropiem de Soare pe Pluton, spre a reînvia acest corp ceresc care o dată fusese locuit. Deocamdată însă avem în vedere doar deplasarea axei terestre, pentru a îmbunătăţi climatele emisferei continentale.

Experienţa lui Ren Boz a demonstrat posibilitatea inversiunii câmpului gravitaţional în cel de-al doilea aspect al său, de câmp electromagnetic, căreia îi succede o polarizare* vectorială în direcţiile acestea...

Figurile de pe ecran se alungeau şi se roteau. Referenta urmă:

– In asemenea condiţii rotaţia Pământului, pierzâudu-şi stabilitatea, poate fi mult încetinită, iar axa terestră întoarsă în poziţia dorită, pentru ca razele solare să ilumineze continentele cât mai favorabil şi mai prelungit.

Pe o fâşie de sticlă de sub ecran treceau acum şiruri de parametri calculaţi cu ajutorul maşinilor. Şi aceia care erau în stare să descifreze aceste simboluri se convingeau de temeinicia proiectului prezentat de Iva Djan.

Referenta opri mişcarea desenelor şi a simbolurilor, îşi înclină uşor capul şi coborâ de la tribună. Ascultătorii schimbau între ei priviri pline de interes şi discutau în şoaptă. După un schimb discret de semne cu Grom Orm, la tribună urcă tânărui conducător al expediţiei pe Pluton.

– Experienţa lui Ren Boz, începu el, va duce incontestabil, la o cascadă de

descoperiri capitale. Prevăd că ea va deschide orizonturi până acum

* Polarizare – dirijare într-o direcţie a unor vectori haotic distribuiţi în spaţiu (n.r.).

inaccesibile .ştiinţei. Aşa s-a petrecut şi cu teoria cuantelor, cel dinţii pas spre a înţelege repagulumul sau tranziţia reciprocă, iar apoi spre descoperirea antiparticulelor şi a anticâmpurilor. Ulterior, a devenit posibilă crearea calculului repagular, care a însemnat o victorie asupra principiului nedeterminării, postulat de cunoscutul matematician din antichitate Heisenberg. În sflrşit, Ren Boz a făcut şi pasul următor spre analiza sistemului „spaţiu-clmp", ajungând la înţelegerea antigravitaţiei şi a antispaţiului sau, conform legii repagulumu-lui, la spaţiul zero. Toate teoriile iniţial necunoscute au fost In cele din urmă puse la temelia ştiinţei! În numele grupului de exploratori ai lui Pluton propun ca problema aceasta să fie transmisă în cadrul informaţiei mondiale spre a fi dezbătută. 0 deplasare a axei terestre ar economisi energia pe care o risipim de mii de ani pentru încălzirea regiunilor polare, ar egaliza şi mai mult fronturile polare şi ar îmbogăţi cu apă continentele.

– Sînteţi de părere ca problema să fie pusă la vot? intrebă Grom Orm.

Drept răspuns se aprinseră nenumărate luminiţe verzi.

– Atunci să începem ! spuse preşedintele vârându-şi mâna sub pupitrul său.

Acolo se aflau cele trei butoane de semnalizare pentru maşina de calculat. Cel din dreapta însemna „da", cel din mijloc „nu", iar cel din stingă abţinere. Fiecare membru al Consiliului făcu acelaşi lucru, trimiţând un semnal pe care ceilalţi nu-l puteau vedea. Evda şi Ciara apâsară şi ele pe butoanele lor. O maşină specială numără părerile ascultătorilor, pentru a controla temeinicia hotărârii Consiliului.

Peste câteva clipe, pe ecranele de demonstraţie se .aprinseră mari semne luminoase. Se hotârâse ca problema sa fie discutată pe întreaga planetă.

La tribună urcă însuşi Grom Orm:

– Din motive pe care vă rog să-mi permiteţi a vi le tăinui deocamdată, trebuie să examinăm mai întâi fapta lui Mwen Mas, fostul director al staţiunilor exterioare, şi abia pe urmă să rezolvăm problema celei de-a treizeci şi opta expediţii astrale. Aş vrea să ştiu dacă Consiliul este de acord.

Răspunsul unanim fu dat prin aprinderea luminilor verzi.

– Ştie toată lumea în amănunt ceea ce s-a întâmplat?

Urmă o nouă cascadă de lumini verzi.

– Aceasta ne permite să accelerăm discuţia. Rog pe Mwen Mas fostul director al staţiunilor exterioare ale Consiliului, să expună motivele ce l-au îndemnat să comită o faptă ale cărei urmări au fost atât de funeste. Fizicianul Ren Boz, care fusese grav rănit, încă nu s-a vindecat pe deplin astfel încât nu l-am chemat ca martor. Nu este supus răspunderii.

Grom Orm observă lumina roşie aprinsă la locul Evdei Nai:

– Supun în atenţia Consiliului! Evda Nai doreşte sa adauge ceva la comunicarea ce-l priveşte pe Ren Boz.

– Aş dori să vorbesc în locul său.

– Motivul?

– Il iubesc !

– Vă dau cuvântul după Mwen Mas. Evda Nai stinse semnalul roşu şi se aşează.

La tribună urcă Mwen Mas. Calm, fără să se cruţe, africanul relată rezultatele la care se aşteptase din partea experienţei şi ceea ce se produsese în realitate: o viziune abia întrezărită şi de care el însuşi se îndoia. Graba stupidă în care au săvârşit acţiunea, din pricina caracterului ei tăinuit şi ilegal, ia împiedicat să pregătească înregistratoare speciale, în locul obişnuitelor maşini mnemotehnice, ale căror receptoare fuseseră distruse din prima clipă. Din aceleaşi motive a fost organizată greşit şi experienţa de pe satelitul 57, căruia ar fi trebuit să i se ataşeze o veche navă planetară, pe care să fie instalate aparatele necesare orientării vectorului. întreaga răspundere pentru aceste greşeli o poartă el, fostul director al staţiunilor exterioare, întrucât efectuarea experienţei în Cosmos cădea în competenţa sa, pe câtă vreme Ren Boz se ocupa numai de instalaţii.

Ciara îşi strânse tare pumnii: argumentele autoacuzatoare ale lui Mwen Mas îi păreau convingătoare şi puternice.

– Dar observatorii de pe satelitul distrus au ştiut că se putea produce o catastrofă ? întrebă Grom Orm.

– Da, fuseseră preveniţi şi primiseră cu bucurie.

– Nici nu mă miră, replică Grom Orm încruntându-se; mii de tineri iau parte la primejdioasele experienţe întreprinse zilnic pe planeta noastră, iar unii

Îşi pierd viaţa... În locul lor se ridică alţii, tot atât de curajoşi, gata să se ia la trântă cu necunoscutul... Dar dumneavoastră i-aţi prevenit pe aceşti tineri tocmai fiindcă bănuiaţi că există o primejdie. Şi totuşi aţi riscat să faceţi experienţa...

Mwen Mas îşi plecă în tăcere fruntea.

Simţind mâna Evdei pe umărul ei, Ciara, Care nu-şi lua ochii de la african, îşi stăpâni un oftat.

– Expune, te rog, motivele care te-au îndemnat să procedezi astfel! urmă după o pauză preşedintele Consiliului.

Africanul vorbi din nou, de rândul acesta pătimaş, emoţionat. Spuse că, încă din anii tinereţii sale, milioanele de morminte anonime ale oamenilor înfrânţi de necruţătorul timp înălţau spre dânsul muta lor chemare mustrătoare. Nu se putuse îndura să nu încerce, pentru prima oară în istoria omenirii şi a numeroase lumi învecinate, acest pas spre victoria asupra spaţiului şi a timpului, să nu pună primul jalon pe drumul măreţ pe care s-ar fi avântat de îndată sute de mii de minţi viguroase. Nu se considera în drept să amâne, poate pentru un veac întreg, această experienţă numai şi numai spre a nu expune riscurilor o mână de oameni şi a evita el însuşi orice răspundere.

Cuvintele sale făcură să bată inima Ciarei, mândră de alesul ei. Acum vina acestuia nu îi mai părea chiar atât de gravă:

Mwen Mas se întoarse la locul său, aşteptindu-şi verdictul în văzul tuturora.

Evda Nai transmise declaraţia lui Ren Boz, înregistrată pe bandă de magnetofon. Amplificat de difuzoare, glasu-i slab şi întretăiat se auzi în toată sala. Fizicianul lua apărarea lui Mwen Mas. Directorul staţiunilor exterioare, necunoscând complexitatea problemei, nu putea decât să se încreadă pe deplin în Ren Boz, care-l convinsese şi-i făgăduise un succes sigur. Dar fizicianul nu se considera vinovat nici el. Spunea că în fiecare an sunt efectuate experienţe de o importanţă cu mult mai mică şi care au uneori un sfârşit tragic, că ştiinţa, fiind o luptă pentru fericirea omenirii, cere şi ea jertfe ca oricare altă luptă. Fricoşii care tremură prea mult pentru propria lor piele nu se bucură niciodată de plenitudinea vieţii, iar savanţii prea timizi uu pot realiza mari progrese...

Ren Boz îşi încheie cuvântarea printr-o scurtă analiză a greşelilor comise, exprimându-şi certitudinea în succesul experienţei viitoare. înregistrarea se

sfârşi.

– Ren Boz nu pomeneşte nimic de rezultatul observaţiilor lui din timpul experienţei, spuse Grom Orm ridicându-şi capul şi adresânduse Evdei Nai. Voiai dumneata să vorbeşti în locul lui?

– Am prevăzut această întrebare şi tocmai de aceea am cerut cuvântul, răspunse Evda. Ren Boz şi-a pierdut cunoştinţa la câteva clipe după ce au fost conectate staţiunile F, aşa că n-a putut urmări experienţa. Totuşi, mai înainte de a leşina, a reuşit să observe şi să reţină indicaţiile aparatelor, care adevereau apariţia spaţiului zero. Iată ce a putut nota din memorie.

Pe ecran apărură câteva cifre pe care mulţi dintre cei de faţă le copiară imediat.

– Daţi-mi voie să mai adaug ceva din partea Academiei de Bucurii şi Necazuri, urmă Evda. Statistica părerilor exprimate de opinia publică după catastrofă ne dă următoarele...

Pe ecran se perindară şiruri de numere cu opt cifre, împărţite pe coloane care exprimau fie condamnarea sau justificarea experienţei, fie criticarea temeiului ei ştiinţific sau dezaprobarea grabei cu care fusese întreprinsă. Totuşi bilanţul general era neîndoielnic în favoarea lui Mwen Mas şi a lui Ren Boz, şi chipurile participanţilor la şedinţă se înseninară.

În cealaltă parte a sălii se aprinse un semnal roşu, şi Grom Orm dădu cuvântul lui Pur Hiss, astronomul celei de-a 37-a expediţii astrale. Acesta începu să peroreze cu glas puternic, gesticulând stângaci şi lungindu-şi gâtul slab cu omuşorul ascuţit.

– Eu şi un grup de colegi de-ai mei, astronomi, îl condamnăm pe Mwen Mas. Săvârşirea acestei experienţe fără consimţâmântul Consiliului ne face să bănuim că Mwen Mas n-a fost chiar atât de dezinteresat cum au încercat să demonstreze cei care au luat cuvântul.

De indignare, Ciara se îmbujora toată la faţă, şi numai privirea rece şi poruncitoare a Evdei Nai reuşi s-o ţină locului.

Pur Hiss tăcu.

– Acuzaţiile aduse de dumneata sunt grave, dar neîntemeiate, răspunse africanul la încuviinţarea preşedintelui. Te rog să precizezi ce înţelegi prin interesul care m-ar fi minat să întreprind experienţa.

– Socoteai că succesul ei ţi-ar fi adus o glorie nemuritoare: iată care ţi-a fost interesul. Iar laşitatea constă în aceea că te-ai temut că ţi se va refuza

autorizaţia să efectuezi experienţa şi de aceea ai procedat pe ascuns şi în grabă.

Mwen Mas zâmbi larg şi se aşează în tăcere cu un gest oarecum copilăresc de neputinţă. întreaga făptură a lui Pur Hiss exprima o bucurie răutăcioasă. Evda Nai ceru a doua oară cuvintul.

– Judecata lui Pur Hiss este prea pripită şi părtinitoare pentru a fi luată în consideraţie într-o problemă atât de serioasă. Opiniile sale privind motivele ascunse ale faptelor ne amintesc de Veacurile întunecate. Doar oamenii acelor vremuri puteau să aibă despre glorie şi nemurire asemenea idei. Nemulţumiţi de viaţă, izolaţi de colectivitatea activă, ei se temeau de moarte şi se cramponau de orice le dădea iluzia eternizării. Savantul astronom Pur Hiss nu înţelege un lucru: umanitatea nu. păstrează decât amintirea acelora ale căror idei, voinţă şi opere rămân vii, şi îi uită de cum încetează acţiunea lor. Ei renasc totuşi adesea din nefiinţă, cum li s-a întâmplat atâtor savanţi ori artişti din antichitate, atunci când creaţiile lor devin din nou necesare şi reîncep să trăiască în conştiinţa umanităţii... aceasta cu atât mai mult astăzi când ea cuprinde miliarde şi miliarde de inşi! De mult nu mi s-a mai întâmplat să întilnesc la cineva o concepţie atât de primitivă despre imortalitate şi glorie şi mărturisesc cit sânt uimită văzând că asemenea păreri pot exista la un navigator cosmic.

Înaltă şi dreaptă, Evda Nai se întoarse spre Pur Hiss, care se făcuse mic în fotoliul său, luminat de o mulţime de semnale roşii.

– Să lăsăm deoparte stupidităţile, urmă Evda, şi să analizăm fapta lui Mwen Mas şi Ren Boz luând drept criteriu fericirea omenirii. Odinioară se întâmpla adesea ca omul să nu-şi poată aprecia just fapta în raport cu reversul ei dăunător, inerent oricărei acţiuni. De această deficienţă ne-am dezbărat demult; în ochii contemporanilor noştri faptele au însemnătatea lor reală. Totuşi acum, ca şi în trecut, noile drumuri sunt încercate de indivizi izolaţi, întrucât doar o anumită dispoziţie cerebrală, dobîndită prin îndelungi pregătiri, poate duce la găsirea unei noi direcţii, ascunsă în vălmăşagul întâmplărilor contradictorii. După ce însă o cale ne mai bătută de nimeni a fost deschisă, zeci de mii de oameni se apucă s-o desţelenească şi o avalanşă de descoperiri porneşte spre infinit, crescând neîncetat ca un bulgăre de zăpadă. Ren Boz şi Mwen Mas au pornit şi ei pe o cale care n-a fost de loc bătătorită. Fără să fiu competentă în materie, îmi dau perfect scama că experienţa lor a fost

prematură. Tocmai într-aceasta stă vina şi răspunderea lor pentru imensele daune materiale şi pentru pieirea a patru vieţi omeneşti. După legile Pământului, este o crimă, dar nefiind săvârşită în scopuri personale, nu merită pedeapsa cea mai grea.

Evda Nai se întoarse la locul ei. Grom Orm nu mai găsi pe alţii doritori să ia cuvântul. Membrii Consiliu lui îi cerură preşedintelui să tragă concluziile. Silueta subţire, dar vânjoasă a lui Grom Orm se aplecă înainte, şi privirea lui ascuţită pătrunse până în fundul sălii.

– Circumstanţele care permit aprecierea definitivă nu sunt prea complicate. Exclud în orice caz răspunderea lui Ren Boz. Care savant n-ar profita de posibilităţile ce i s-au oferit, mai cu seamă când este sigur de succes ? Eşecul catastrofal al experienţei să ne servească drept lecţie. Şi totuşi utilitatea încercării este incontestabilă. Ea compensează în parte pierderile materiale, întrucât această experienţă va contribui la rezolvarea unei serii de probleme de care abia începea să se ocupe Academia Limitelor Cunoaşterii. Lichidând tendinţele conformiste şi utilitariste ale vechii economii, am ajuns să rezolvăm pe scară mare problemele legate de folosirea forţelor de producţie. Totuşi, chiar şi acum, oamenii nu sesizează uneori momentul potrivit, pentru că uită de caractend imuabil al legilor dezvoltării. Ei îşi închipuie că o structură trebuie să progreseze necontenit. înţelepciunea unui conducător constă însă în capacitatea de a recunoaşte la timp care este limita unei anumite etape, de a se opri şi aştepta sau de a schimba calea. Mwen Mas n-a izbutit să se dovedească la înălţimea înaltei lui misiuni. Consiliul a greşit în alegerea lui. De aceea el împarte răspunderea cu acela pe care l-a ales. Cel mai vinovat sunt eu însumi, căci i-am susţinut candidatura pusă de doi membri ai Consiliului. Propun Consiliului să-l achite pe Mwen Mas în ceea ce priveşte mobilul personal al faptei sale, dar să-l îndepărteze din organizaţiile conducătoare ale planetei. Eu de asemenea trebuie să fiu revocat din postul meu de preşedinte al Consiliului; să fiu trimis la construcţia satelitului, spre a repara consecinţele imprudentei mele alegeri.

Grom Orm îşi plimbă privirea prin sală şi citi pe numeroase feţe un sincer regret. Dar nimeni nu protestă, căci oamenii din Era Marelui Cerc îşi respectau reciproc hotărârile şi aveau încredere unii în ceilalţi.

Mir Om se sfătui cu membrii Consiliului şi maşina de calculat comunică rezultatul votului. Concluziile lui Grom Orm erau primite fără obiecţii, cu

condiţia ca el să prezideze până la capăt lucrările adunării.

Grom Orm se înclină, dar pe faţa-i stâpânită de o voinţă puternică nu se oglindi nimic din sentimentele lui.

- Trebuie acum să explic de ce am propus să amânăm discuţia asupra expediţiei astrale, urmă liniştit preşedintele. 0 rezolvare favorabilă a cazului lui Mwen Mas era pentru mine evidentă şi cred că Controlul Cinstei şi al Dreptăţii va fi de acord cu noi. Acum însă pot să-l rog pe Mwen Mas să participe la dezbaterea importantelor hotărâri pe care le vom lua cu privire la expediţia astrală. Cunoştinţele lui ne sunt cu atât mai necesare cu cât Erg Noor, membru al Consiliului, nu poate asista Ia adunarea de azi.

Petrecut de luminile verzi ale bunăvoinţei, aprinse în toată sala, africanul porni spre fotoliile Consiliului.

Hărţile planetelor se deplasară fără zgomot, făcând loc unor table negre, pe care luminile multicolore ale stelelor erau legate prin firul albastru al itinerariilor proiectate pe un veac înainte. Preşedintele Consiliului era transfigurat, obişnuita-i impasibilitate dispăruse cu totul, obrajii săi palizi se îmbujoraseră, iar ochii de oţel se făcură mai întunecoşi. Sui la tribună:

– Fiecare expediţie astrală, spuse el, este pentru noi un vis scump, îndelung râvnit, o nădejde vegheată cu grijă ani şi ani, o treaptă nouă pe scara marii ascensiuni. Pe de altă parte reprezintă o muncă depusă de milioane de oameni şi care trebuie negreşit să dea roade, să aibă asupra ştiinţei şi economiei efectul necesar progresului nostru în cucerirea sistematică a naturii. Tocmai de aceea discutăm, ne gândim şi calculăm atât de temeinic înainte de a trimite o nouă navă în spaţiile siderale. Datoria ne-a făcut să cedăm Marelui Cerc cea de a 37-a expediţie. Cu atât mai amănunţit am studiat planul expediţiei a 38-a ! In anul din urmă, însă, s-au produs evenimente care au schimbat situaţia şi ne obligă să revizuim itinerarul şi sarcinile expediţiei aprobate de Consiliile precedente, în urma discuţiilor pe întreaga planetă. Descoperirea unor metode de tratare a aliajelor, sub înaltă presiune la temperatura de zero absolut, a mărit rezistenţa carcasei astronavelor.

Perfecţionarea motoarelor cu anamezou, devenite mai economice, permite unei nave izolate să parcurgă un drum mai lung. Astronavele „Aella" şi „Tintagel", care iniţial fuseseră destinate celei de-a 38-a expediţii, s-au învechit în comparaţie cu „Lebăda", a cărei construcţie a fost terminată recent şi care e o navă circulară de tip vertical, cu patru derive de stabilitate. Sîntem acum în

măsură să întreprindem zboruri la depărtări mai mari.
Erg Noor, întors pe bordul „Tantrei" din expediţia a 37-a, ne-a informat despre descoperirea unei stele negre din clasa T, pe a cărei planetă există o astronavă de construcţie nemaivăzută. Incercând să pătrundă înăuntrul acelui aparat, exploratorii au fost la un pas de moarte ; totuşi au izbutit să-şi procure un fragment din cuirasa metalică. E vorba de-o substanţă necunoscută nouă, deşi asemănătoare cu cel de-al paisprezecelea izotop al argintului, care a fost descoperit pe planetele unei stele extrem de fierbinţi din Clasa 08, denumită în vechime Zeta-Carena. Forma acestei nave – un disc biconvex, cu suprafaţa spirală – a fost discutată de Academia Limitelor Cunoaşterii. Iuniu Ant a revăzut toate înregistrările mnemonice ale informaţiilor primite prin Marele Cerc în decursul celor patru sute de ani de când am aderat la sistemul său. Tipul de construcţie al navei pomenite este irealizabil în condiţiile ştiinţei terestre. De altfel e necunoscut şi în acele lunii ale Galaxiei cu care am reuşit să stabilim un schimb de mesaje. O astronavă-disc atât de uriaşă a venit, fără îndoială, de pe planete nespus de depărtate, poate chiar din lumi extragalactice ; ea a putut rătăci de-a lungul spaţiilor milioane de ani, înainte de a fi coborât definitiv pe planeta stelei de fier, In regiunea pustie de la hotarele Căii Lactee. Importanţa studierii acestei nave cu ajutorul unei expediţii speciale pe steaua T este indiscutabilă.

Grom Orm conecta ecranul emisferic, şi sala dispăru. În faţa spectatorilor începură să plutească încet înregistrările maşinilor de memorizat.

– Iată o comunicare primită recent de pe planeta ZR519 (omit specificarea coordonatelor spre a nu lungi expunerea). Veţi vedea acum imagini luate de o expediţie întreprinsă de locuitorii planetei ZR519 în sistemul stelei Ahernar.

Dispoziţia aştrilor părea stranie şi nici chiar ochiul cel mai experimentat n-ar fi putut recunoaşte un spaţiu ceresc familiar. Se observau palide pete de gaze, nori obscuri şi, în sfârşit, mari planete răcite, reflectând lumina unei stele extraordinar de strălucitoare.

Se apropiaseră de Ahernar, un astru albastru din clasa spectrală B5 cu un diametru doar de trei ori şi jumătate mai mare decât al Soarelui nostru, dar de două sute optzeci de ori mai luminos. Astronava s-a îndepărtat după ce a luat această imagine. Decenii de drum au trecut probabil între timp. Pe ecran apăru o altă stea, verde şi luminoasă, din clasa S. Creştea în dimensiuni, iar

luminozitatea i se intensifica pe măsură ce astronava străină se apropia de ea. Mwen Mas gândi că lumina ei, minunat de verde, ar fi fost probabil şi mai frumoasă văzută printr-o atmosferă. Răspunzând parcă dorinţei sale, se ivi suprafaţa unei noi planete, înregistrările fuseseră luate la oarecari intervale de timp, de aceea ecranul nu dezvălui apropierea treptată de planetă. înaintea spectatorilor răsări, fără de veste, un tărâm cu munţi înalţi, pe care jucau toate nuanţele luminii verzi. Umbre de un verde întunecat acopereau defileurile adânci şi povârnişurile abrupte, văluri verzi-viorii şi verzi-azurii adiau peste văi şi stânci, zăpezi de peruzea acopereau podişurile şi piscurile, iar nuanţe verzi-gălbui însemnau zonele pârjoliţe de astrul fierbinte. Torente smărăldii curgeau către lacuri şi mări nevăzute, tăinuite de lanţuri de munţi.

Mai departe o câmpie marginită de dealuri se întindea până la ţărmul oceanului, care din depărtare părea o strălucitoare tablă coclită. Copaci albaştri purtau pe ramuri un frunziş Îmbelşugat, poieni de purpură erau înverzite de tufişuri şi ierburi necunoscute. Peste această vegetaţie luxuriantă se revărsau din străfundurile unui cer de a metis t raze ca de miere. Oamenii Pământului încremeniră. Mwen Mas recurse la vasta-i memorie ca să definească precis poziţia astrului cel verde:

„Ahernar, Alfa-Eridan îi trecu prin minte – se află pe cerul austral, alături de Tucan, la o depărtare de 21 de parseci... înapoierea unei astronave cu unul şi acelaşi echipaj e cu neputinţă."

Deodată ecranul se stinse, şi aspectul sălii închise, amenajate pentru consfătuirile pământenilor, le păru tuturora cât se poate de bizar. Preşedintele reluă firul expunerii:

– Steaua cea verde cu dimensiuni puţin mai mari decât acelea ale Soarelui nostru vădeşte în liniile ei spectrale importante cantităţi de zirconiu.

Şi preşedintele dădu coordonatele astrului de zirconiu.

– In sistemul său, urmă Grom Orm, există două planete îngemănate; ele gravitează în sens invers una faţă de alta, iar distanţa până la astrul lor le face să primească o cantitate de energie egală celeia pe care Pământul o primeşte de la Soare. Grosimea şi compoziţia atmosferei, cantitatea de apă existentă corespunde condiţiilor de pe Pământ. Iată datele preliminare obţinute de expediţia pornită de pe ZR519. Aceste comunicări menţionează de asemenea că pe cele două planete nu există o viaţă superior organizată. O viaţă superioară a unor fiinţe gânditoare transformă într-atât natura, încât acest

lucru devine evident, chiar în treacăt, de pe bordul unei astronave ce zboară la mare altitudine. Pe cele două planete aşadar o asemenea viaţă nu s-a putut dezvolta sau vremea ei încă n-a venit. Aceasta reprezintă pentru noi un noroc extraordinar, întrucât în caz contrar, lumea astrului cel verde ne-ar fi fost închisă. Cu mai bine de trei veacuri în urmă, mai precis In anul 72 al Erei Cercului, savanţii au dezbătut problema popularii planetelor înzestrate cu o viaţă cugetătoare superioară, chiar dacă nu de nivelul atins de civilizaţia terestră. Concluzia la care s-a ajuns atunci a fost că orice intruziune pe astfel de planete ar duce, din cauza neînţelegerii, la inevitabile acte de violenţa. Ştim acum cât de mare este varietatea lumilor din Galaxia noastră. Există stele albastre, verzi, galbene, albe, roşii, portocalii, cuprinzând toate hidrogen şi heliu, dar deosebindu-se prin natura nucleielor şi a învelişurilor – de carbon, de cianogen, de titan, de zirconiu – prin caracterul radiaţiilor, al temperaturilor. Există planete care diferă atât prin volumul şi densitatea lor, cât şi prin compoziţia şi grosimea hidro şi atmosferei lor, prin distanţa până la astrul respectiv, prin condiţiile de rotaţie. Dar mai ştim şi altceva: faptul că planeta noastră – datorită apei îndestulătoare pe care o are (70% din suprafaţa ei) şi apropierii de Soare, de la care primeşte o puternică rezervă de energie – este baza temei vieţi intense, cu care nu întâlneşti decât rar în Cosmos, a unei vieţi bogate în masă biologică şi supusă unor necontenite transformări. De aceea la noi viaţa s-a dezvoltat mai repede decât acolo unde ea a fost împiedicată fie de lipsa apei sau a energiei solare, fie de micimea uscatului. Mai repede chiar decât pe planetele cu excesivă umiditate. Din comunicările Cercului am văzut că pe târâmurile inundate viaţa evoluează anevoie, căţărându-se cu desperare în sus, pe trunchiurile plantelor ce răsar din nesfârşitele ape. De altfel chiar şi pe Pământul nostru, atât de îmbelşugat în mări, suprafaţa continentelor este relativ redusă pentru colectarea energiei Soarelui prin intermediul plantelor alimentare, al lemnului sau, pur şi simplu, cu ajutorul instalaţiilor termoelectrice. În perioadele foarte vechi ale istoriei Pământului, viaţa s-a dezvoltat mai încet în mlaştinile continentelor joase din paleozoic decât pe înălţimile neozoicului, unde şi apa nu numai hrana era disputată. Astăzi mai ştim că pentru o viaţă abundentă şi viguroasă e necesar un raport determinant între uscat şi apă, şi că planeta noastră se apropie de limita maximă a acestui coeficient favorabil. Asemenea corpuri cereşti sunt destul de rare în Cosmos şi fiecare dintre ele reprezintă pentru umanitate o comoară, întrucât

întruchipează noi soluri locuibile, noi posibilităţi de perfecţionare. Omenirea nu se mai teme demult de suprapopulaţi a care-i înspăimânta pe strămoşii noştri îndepărtaţi; noi tindem totuşi mereu să pătrundem în Univers, extinzând necontenit zona locuită de oameni, căci şi aceasta e o manifestare a progresului, o lege ineluctabilă a dezvoltării. Valorificarea şi popularea planetelor care, prin condiţiile lor fizice se deosebesc prea mult de Pământ s-au dovedit atât de dificile încât, pentru stabilirea oamenilor în spaţiile siderale, au fost proiectate vaste construcţii de felul unor foarte mari sateliţi artificiali. O astfel de insulă a fost realizată în ajunul Erei Cercului ; e vorba de „Nadir", situat la o distanţă de 18 milioane de kilometri de Pământ. Acolo mai trăieşte o colonie nu prea mare... Dar imperfecţiunea acestor ,,bîrloguri", prea strimte pentru viaţa omenească, îndrăzneaţă şi îndreptată spre spaţiile întinse, era atât de evidentă, încât nu ne rămâne decât să ne mirăm de orbirea strămoşilor noştri, oricât de temerar le-ar fi fost proiectul din punct de vedere tehnic.

Planetele gemene ale stelei verzi de zirconiu seamănă foarte mult cu Pământul. Pentru descoperitorii lor, plăpânzii locuitori ai planetei ZR519, ele sunt ori improprii, ori greu valorificabile, fapt pentru care ei s-au grăbit sa ne comunice aceste informaţii, după cum şi noi le vom comunica descoperirile noastre.

De steaua cea verde ne desparte o distanţă enormă pe care până acum n-a acoperit-o nici o astronavă terestră. Atingând planetele ei, vom înainta mult în Cosmos, şi nu în lumea restrânsă a unei construcţii artificiale ci pe baza solidă a unor mari planete, unde putem organiza o viaţă confortabilă şi o industrie puternică.

Iată de ce mi-am îngăduit să vă reţin atenţia prezentindu-vă atât de amănunţit planetele astrului verde. Acestea par să fie excepţionale obiective de cercetări. Şaptezeci de ani-lumină putând fi străbătuţi de o astronavă de lipul „Lebedei”, e poate indicat să îndreptăm spre Aliernar cea de-a 38-a expediţie astrală !

Incheindu-şi cuvântarea, Grom Orm trecu la locul sau şi răsuci o mică manetă de pe pupitrul tribunei.

În locul preşedintelui, în faţa spectatorilor se ridică nu mic ecran pe care apăru până la brâu silueta masivă a lui Dar Veter, cunoscută multora dintre ei. Fostul director al staţiunilor exterioare zâmbi, întâmpinat de salutul mut al luminilor verzi.

– Dar Veter, explică Grom Orm, se află acum în deşertul radioactiv din Arizona, de unde se expediază, la o înălţime de 57.000 de kilometri, escadre de rachete pentru construirea satelitului. Şi-a exprimat dorinţa să vă comunice părerea sa în calitate de membru al Consiliului.

– Propun să se ia cea mai simplă hotărâre, se auzi un glas voios, căruia emiţătorul portativ îi dădea o sonoritate metalică. Propun să se trimită nu una, ci trei expediţii!

Membrii Consiliului şi spectatorii înmărmuriră. Dar Veter, care nu era un orator iscusit, nu căută să profite de pauza aceasta plină de efect. Urmă:

– Planul iniţial prevedea trimiterea celor două astronave ale expediţiei a 38-a spre steaua triplă EE7723...

Intr-o clipă, Mwen Mas îşi închipui steaua numită odinioară Omicron 2-Eridan. Acest sistem, şi la mai puţin de cinci parseci de Soare, era compus dintr-o stea galbenă, una albastră şi una roşie, care avea două planete lipsite de viaţă. Dar nu aceasta trezea interesul exploratorilor. Steaua albastră a sistemului era o pitică albă. Deşi avea dimensiunile unei plan mari, masa îi ajungea până la jumătate din cea a Soarelui. Greutatea specifică medie a substanţei sale era două mii cinci sute de ori mai mare decât densitatea celui mai greu metal terestru – iridiul. Caracteristic acestui astru – gravitaţia, câmpurile electromagnetice, procesele de creare a elementelor grele – aveau o covârşitoare însemnătate ştiinţifică ; ele meritau să studiate din apropiere, cu atât mai mult, cu cât a 2-a expediţie astrală, trimisă odinioară în Sirius, semnalase primejdia înainte de a pieri. Vecin al Soarelui, Sirius – astrul dublu albastru – avea şi el o pitică alba mai mare şi mai puţin fierbinte decât Omicron 2-Eridan şi de douăzeci şi cinci de mii de ori mai densă decât Soarele. Deşi aflat în apropiere, Sirius s-a dovedit a fi inaccesibil din pricina torentelor de meteoriţi care se încrucişa atât de haotic în jurul stelei, încât nu li se putea determina zona de răspundere. Atunci cu 315 ani în urma a fost proiectată o expediţie pe Omicron2-Eridan.

– ...Acest plan prezintă acum, după experienţa lui Mwen Mas şi Ren Boz, continuă Dar Veter, o prea mare însemnătate ca să mai putem renunţa la el. Pe de altă parte, studierea astronavei străine, găsită de expediţia a 37-a, poate să ducă la descoperiri care să întreacă foarte mult rezultatul primelor cercetări. Cred că pot fi neglijate precauţiunile tradiţionale şi să separăm astronavele. S-o trimitem pe ,,Aella" spre Omicron2-Eridan, iar pe „Tintagel” spre steaua T. Am

3 nave sunt de clasa I, ca şi „Tantra”, care singură a făcut faţă unor nemaipomenite dificultăţi.

– Ce romantism! strigă dispreţuitor Pur Hiss. intrunind însă unanima dezaprobare, se potoli îndată.

– Da, fireşte, este cel mai pur romantism ! spuse taios Dar Veter. Romantismul este un lux al naturii, iar el e necesar într-o societate bine orânduită ! Plinătatea forţei fizice şi psihice trezeşte în oameni setea de nou, năzuinţa spre schimbare. Astfel ajung să privească intr-un fel aparte fenomenele vieţii: ei caută să observe mai mult decât mersul obişnuit al cotidianului, pretindzand o doză superioară de încercări şi de impresii.

– O văd în sală pe Evda Nai, urmă Dar Veter. I a va confirma că romantismul nu e numai psihologie, ci şi fiziologie! Dar revin la subiectul nostru. Trebuie s-a trimitem „Lebăda” spre Ahernar, steaua cea verde, numai că rezultatele acestei expediţii nu ne vor parveni decât peste o sută şaptezeci de ani. Grom Orm are deplină dreptate spunând că explorarea planetelor asemănătoare Pământului şi crearea unei baze pentru deplasarea în Cosmos constituie datoria noastră faţă de posteritate.

– N-avem, deocamdată anamezon decât pentru două nave, obiectă Mir Om, secretarul. Va fi nevoie de zece ani ca să pregătim încă un zbor, fără a ne perturba economia. Amintesc că, în momentul de faţă, refacerea anamezonului absoarbe multe forţe de producţie.

– Am prevăzut aceasta, răspunse Dar Veter, şi propun, dacă Consiliul Economic este de acord, să ne adresam populaţiei terestre. Toată lumea să-şi amâne timp de un an călătoriile şi excursiile de agrement, să demonteze televizoarele acvariilor noastre din fundul oceanului, să nu se mai aducă pietre preţioase şi plante de pe Venus şi Marte, iar uzinele de îmbrăcăminte de lux şi de podoabe să-şi sisteze activitatea. Consiliul economic este mai în măsură decât mine să hotărască ce anume trebuie să fie oprit un timp spre a se folosi energiile economiste pentru producţia anamezonului. Cine dintre noi ar refuza să-şi reducă necesităţile pentru un singur an, ca să le putem face copiilor noştri acest dar măreţ: două planete noi, scăldate de raze dătătoare de viaţă ale unui soare verde, plăcut ochiilor noştri de pământeni !

Dar Veter îşi întinse mâinile într-un apel adresat întregului Pământ, miliardelor de oameni care îl urmărea pe ecranele televizoarelor. Apoi salută din cap şi dispăru, lăsând în urmă o scînteiere albăstruie. Acolo, în deşertul

Arizonei, bubuituri puternice cutremurau solul la intervale regulate, semn că o nouă rachetă a izbucnit cu încărcătura ei în a dineurile bolţii cereşti. În sala Consiliului, toţi cei de faţă se sculară în picioare, cu mâna stingă ridicată drept mărturie că sunt de acord cu cele spuse de vorbitor.

Preşedintele Consiliului se adresă Evdei Nai:

– Scumpe oaspe venit din partea Academiei de Bucurii şi Necazuri, cum vezi dumneata această problemă din punct de vedere al fericirii umane?

Evda Nai mai sui o dată la tribună.

– Psihicul omului nu este capabil de o excitare prelungită sau prea des repetată. Este un fel de prevenire a uzării prea rapide a sistemului nervos. Strămoşii noştri îndepărtaţi au fost cât p-aci să distrugă umanitatea, nesocotind că, fiziologiceşte, omul are nevoie de frecvente intervale de odihnă. Noi în schimb, speriaţi de această primejdie, am menajat prea mult psihicul, fără să pricepem că mijlocul cel mai bun de a ne relaxa de pe urma belşugului de impresii îl constituie munca. Şi e necesar nu numai să ne variem ocupaţiile, ci să şi alternăm în mod regulat perioadele de lucru cu cele de repaus. Dacă odihna este cu atât mai prelungită cu cât efortul e mai istovitor, dificultăţile vor reuşi doar să ne învioreze, iar activitatea ne va absorbi pe deplin. Putem spune că fericirea este o continuă alternanţă de muncă şi repaos, de dificultăţi şi plăceri. Longevitatea a lărgit orizontul omului, îngăduindu-i să se avânte în Cosmos. Lupta pentru nou – iată fericirea cea adevarată ! Aşadar, trimiterea unei astronave pe Ahernar ar produce omenirii mai multă bucurie decât celelalte două expediţii, deoarece planetele soarelui verde vor oferi simţurilor noastre o lume nouă, în timp ce studiul fenomenelor fizice ale Cosmosului, cu toată importanţa lor, se adresează deocamdată numai raţiunii. Luptând pentru creşterea fericirii, Academia de Bucurii şi Necazuri ar opta desigur pentru expediţia spre Ahernar, dar dacă toate trei sunt realizabile, va fi cu atât mai bine !

Auditoriul entuziasmat o răsplăti pe Evda Nai cu o avalanşă de lumini verzi.

Grom Orm se ridică în picioare:

– Atât problema în sine cât şi hotărârea Consiliului au fost elucidate şi cred că intervenţia mea va fi cea din urmă. Ne vom adresa omenirii cu rugămintea să-şi reducă parţial necesităţile în anul 409 al Erei Cercului. Dar Veter n-a spus nimic despre calul de aur din Era Lumii Dezunite, descoperit de

arheologi. Aceste sute de tone de aur curat pot fi folosite pentru producerea anamezonului şi astfel vom izbuti să procurăm în scurt timp rezervele necesare zborului. Este pentru prima oară în istoria Pământului că vom trimite simultan expediţii spre trei sisteme stelare pentru atingerea unor lumi situate la o depărtare de şaptezeci de ani-lumină !

Preşedintele declară şedinţa închisă, dar îi rugă pe membrii Consiliului să mai rămână: trebuia să adreseze de urgenţă cereri de avizare Consiliului Economic şi Academici de Stohastică şi Previziune, pentru preintâmpinarea eventualelor primejdii şi greutăţi survenite pe lungul drum spre Ahernar.

Foarte obosită, Ciara porni încet în urma Evdei, ai cărei obraji palizi îşi păstraseră obişnuita prospeţime. Tînăra fată dorea să rămână cât mai repede singură, ca să se bucure în linişte de reabilitarea lui Mwen Mas. Ce zi memorabilă ! E drept că africanul nu fusese încununat ca un erou, după cum nădăjduise Ciara în interiorul ei. I se luase pe mult timp dreptul să ocupe posturi de conducere, poate chiar pentru totdeauna. Dar oare n-a rămas în sânul societăţii ? Nu le era acum deschis drumul cel larg şi greu al iubirii, al cercetărilor şi al muncii în doi ?

Evda Nai o luă cu sine la cea mai apropiata Casă de Alimentaţie. Aici Ciara zăbovi atât de mult asupra meniului, încât Evda hotărâ să ia iniţiativa. Spuse deci prin receptorul portavoce al automatului indicativul mesei şi cifrele bucatelor alese. Abia se aşezaseră la o masă ovală de două persoane, că în centrul ei se şi deschise o trapă prin care apăru un mic container de argint cu felurile comandate. Evda Nai îi întinse Ciarei o cupă de „Liou”, un vin întăritor, cu reflexe opalescente, ea însăşi mulţumindu-se cu un pahar cu apă rece şi o budincă de castane, nuci şi banane cu frişca. După ce mâncă un fel gătit din carne de rapt (pasăre care a înlocuit găina şi vânatul), dată la râzătoare, Ciara plecă, Evda Nai se uită lung în urma tinerei fete, care, cu o graţie surprinzătoare chiar şi în Era Cercului, cobora în fugă scara străjuită de statui din metal negru şi de felinare cu forme ciudate.

CAPITOLUL XIII
ÎNGERII CERULUI

Cu răsuflarea tăiată, Erg Noor urmărea mişcările iscusiţilor laboranţi. Mulţimea de aparate amintea postul de comandă a unei astronave; dar vastitatea spaţioasei săli, cu largi ferestre sinelii, te făcea să înlături uitată orice asemănare cu o navă cosmică.

În centrul încăperii, pe o masă metalică, se afla o cameră construită din plăci groase de rufolucit, un material prin care puteau pătrunde atât razele infra-roşii, cât şi cele vizibile. Un păienjeniş de ţevi şi fire învăluia smalţul cafeniu al rezervorului de apă, în care se găseau cele două meduze negre capturate pe planeta stelei de fier.

Stând în picioare, drept şi neclintit, cu braţul rănit prins încă în eşarfă, Eon Tal observa de departe cum se rotea încet tamburul înregistratorului. Deasupra sprâncenelor groase şi negre, fruntea i se brobonise de sudoare.

Erg Noor îşi trecu vârful limbii peste buzele uscate:

– Nimic. În cei cinci ani de drum n-a mai rămas acolo decât praf şi pulbere, făcu astronautul cu o voce răguşită.

– Ar fi cât se poate de trist... pentru Niza şi pentru mine, răspunse biologul. Va fi nevoie, probabil, de ani şi ani de cercetări pe dibuite, până să se determine natura leziunii.

– Mai crezi că organele ucigătoare ale „meduzelor" şi ale „crucii" sunt identice?

– Nu sunt singurul de această părere: şi Grim Sar şi ceilalţi. La început, făceam înca cele mai surprinzătoare presupuneri. îmi închipuisem o vreme că arătarea cea neagră în formă de cruce nu avea origina pe acea planetă.

– Dacă-ţi mai aminteşti, şi eu spuneam acela lucru. Mi se părea că această făptură provenea de astronava discoidală şi că o păzea. Totuşi, la drept vorbind, de ce ar fi apărată din afară o cetate inexpugnabilă ? încercarea noastră de a pătrunde în spiralodisc a dovedit absurditatea unei astfel de presupuneri.

– Am crezut că această cruce este un automat pus de gardă lingă

astronavă.

– Aşa e ! Dar acum, fireşte, am renunţat la această ipoteză. Jivina cea neagră este o fiinţă vie, generată de acea lume a beznei. Aceşti monştri locuiesc fără îndoială în cuprinsul văii. Duşmanul nostru a venit dinspre „poarta" aflată între stânci. Meduzele, mai uşoare şi mai mobile, populează platoul pe care am coborât. Legătura dintre cruce şi spiralodisc este cu totul întâmplătoare: dispozitivele noastre de protecţie atinseseră pur şi simplu acest sector depărtat al câmpiei care rămăsese mereu în umbra uriaşului disc.

– Şi dumneata crezi că există o asemănare între organele ucigătoare ale crucii şi ale meduzelor?

– Da! Aceste animale care trăiesc în condiţii identice trebuie să aibă organe similare. Steaua de fier este un astru termoelectric. Pătura groasă a atmosferei lui este saturată de electricitate. Grim Sar crede că aceste vieţuitoare culeg energia atmosferei şi creează acumulări ce se aseamănă cu fulgerele noastre sferoidale. Aminteşte-ţi de steluţele cafenii care scăpărau pe tentaculele meduzelor.

– Crucea avea şi ea tentacule, n-avea însă...

– Nimeni n-a avut timpul să observe. Dar caracterul leziunii – traumatismul nervilor principali, cu paralizia centrului corespunzător – este identic la Niza şi la mine; asupra acestui lucru toată lumea-i de acord !

De altfel aceasta constituie dovada esenţială şi suprema noastră nădejde!

– Există o nădejde? se învioră deodată Erg Noor.

– Desigur. Priveşte-aici ! şi biologul arătă linia dreaptă trasată de înregistrator. Electrozii sensibili, introduşi în capcana cu meduze nu arată nimic. Şi totuşi monştrii au intrat acolo, cu încărcătura plină a energiei lor care n-avea cum să dispară după sudarea rezervorului. Stratul protector al recipientelor alimentare folosite în expediţii cosmice este fără îndoială de nepătruns: nu se compară cu uşoarele noastre scafandre biologice. Adu-ţi aminte că aceeaşi cruce care pe Niza a paralizat-o, dumitale nu ţi-a făcut nici un rău. Ultrasunetul jivinei ţi-a străbătut scafandrul de înaltă protecţie, ţi-a biruit voinţa, dar descarcările-i ucigătoare au rămas fără rezultat. În schimb au străpuns scafandrul Nizei, după cum meduzele l-au străpuns pe al meu.

– Aşadar, încărcătura de fulgere sferoidale sau de ceva asemănător ar trebui să se mai afle şi acum în rezervor. Totuşi aparatele nu marchează

nimic...

– Tocmai aceasta mă şi face să sper. Meduzele nu s-au descompus, s-au...

– Am înţeles. S-au închis într-un fel de coconi.

– Da. O asemenea adaptare este răspândită printre organismele vii, nevoite să suporte periodic fenomene neprielnice existenţei lor, cum ar fi lungile nopţi glaciale de pe planeta cea neagră şi înspăimântătoarele-i uragane de „dimineaţă" sau de „seară". Cum însă aceste perioade alternează destul de rapid, sunt convins că meduzele se pot închista foarte iute şi tot atât de iute pot ieşi din această stare. În acest caz, le vom putea face lesne să-şi recapete facultăţile ucigătoare.

– Reconstituind temperatura, atmosfera, lumina şi celelalte condiţii ale planetei întunecate?

– Da. Totul a fost calculat şi pregătit. În curând va veni şi Grim Sar. Vom introduce în rezervor un amestec de neon, oxigen şi azot la o presiune de trei atmosfere. Dar mai întâi să ne convingem...

Eon Tal ţinu o scurtă consfătuire cu cei doi asistenţi. O instalaţie se apropie încet de rezervorul cafeniu. Placa de rufolucit din faţă se deplasă, dând acces spre primejdioasa capcană.

Electrozilor din interiorul recipientului le luară locul microoglinzi cu lămpi cilindrice. Unul dintre asistenţi trecu la postul de telecomandă. Pe ecran apăru o suprafaţă concavă, acoperită cu un depozit grunjos, care reflecta slab razele lămpii: era peretele rezervorului. Oglinda se învârtea lin. Eon Tal rupse tăcerea:

– Nu se prea vede mare lucru cu ajutorul razelor X: izolaţia este prea puternică. Va trebui să recurgem la un sistem mai complex.

Rotindu-se mereu, oglinda reflectă fundul recipientului, unde se găseau două mogâldeţe cu suprafaţa fibroasă şi poroasă şi cu un diametru de şaptezeci de centimetri. Ar fi spus că sunt marile fructe ale unui arbore de pâine, recent obţinut de selecţionatori.

– Branşaţi televiziofonul pe vectorul lui Grim Sar! spuse unui asistent biologul.

De îndată ce se convinse că presupunerile celorlalţi erau întemeiate, savantul veni în grabă la laborator. Cu ochii mijiţi, nu din miopie, ci din simplă deprindere, examina aparatele pregătite. N-avea aspectul impunător şi nici atitudinea autoritară a unui corifeu al ştiinţei. Erg Noor îşi aminti de Ren Boz, a

cărui înfăţişare de băieţaş timid contrasta cu sclipitoarea-i inteligenţă.

– Tăiaţi sudura capacului! comandă Grim Sar.

O mână mecanică desprinse stratul dur de emaliu, fără să deplaseze capacul cel greu. La supape fură adaptate tuburi cu un amestec de gaze. Un puternic proiector de raze infraroşii înlocuia steaua de fier.

– Temperatura... gravitaţia... presiunea... saturaţia electrică..., citea asistentul indicaţiile aparatelor,

După o jumătate de oră, Grim Sar se întoarse spre astronauţi.

– Să trecem în sala de odihnă. Nu putem prevedea momentul în care aceste capsule vor reveni la viaţă. Dacă Eon are dreptate, se va întâmplă în curând. Asistenţii ne vor anunţa.

Institutul de Curenţi Nervoşi fusese construit departe de zona locuită, la marginea unei stepe declarată rezervaţie. În acest sfârşit de vară, pământul era uscat, iar vântul gonea cu un foşnet ciudat, pătrunzând prin ferestrele larg deschise o dată cu aroma suavă a ierburilor arse de soare.

Instalaţi în fotolii comode, cei trei cercetători tăceau, privind pe fereastră, peste vârfurile copacilor rămuroşi, aerul încins care tremura în zare. Din când în când, ochii li se închideau de oboseală; dar aşteptarea era cu mult prea încordată pentru ca vreunul să poată aţipi. De rândul acesta, soarta nu le-a încercat prea mult răbdarea. După mai puţin de trei ore, ecranul de legătură directă se lumină. Asistentul de serviciu îşi stăpânea cu greu emoţia:

– Capacul se mişcă !

Intr-o clipă, tustrei au şi fost în laborator.

– închideţi ermetic camera de rufolucit şi verificaţi etanşeitatea ! porunci Grim Sar. Transpuneţi acum în cameră condiţiile planetei.

Se auzi şuierul uşor al pompelor şi ţiuitul nivelatorilor de presiune; în cuşca transparentă fusese creată atmosfera acelei lumi a beznelor.

– Măriţi umiditatea şi saturaţia electrică, urmă Grim Sar.

În laborator se râspândi un miros tare de ozon.

Aşteptarea lor fu zadarnică. Savantul se încruntă şi examina aparatele, străduindu-se să-şi dea seama ce anume le scăpase din vedere.

– Este nevoie de întuneric ! se auzi deodată vocea clară a lui Erg Noor.

Eon Tal tresări:

– Cum de-am putut uita ! Dumneata, Grim Sar, n-ai fost pe steaua de fier. Eu însă...

– Jaluzelele polarizatoare! rosti savantul, în loc de răspuns.

Lumina se stinse. Laboratorul nu mai era luminat decât de lămpile aparatelor. Asistenţii traseră perdelele înaintea mesei de comandă, şi totul se cufundă în întuneric. Doar ici colo, abia se mai zăreau, sclipind, punctele luminoase ale indicatoarelor.

Un suflu de pe planeta cea neagră răbufni în obrazul astronauţilor, trezindu-le în minte înspăimântătoarele şi pasionatele zile de luptă.

Cîteva minute se scurseră în tăcere. Nu se auzeau decât mişcările prudente ale lui Eon Tal, care regla ecranul de raze infraroşii, prevăzut cu un filtru polarizant.

Un foşnet slab, o lovitură surdă: capacul rezervorului de apă căzuse în interiorul camerei de rufolucit. Sclipirea cunoscută a fulgerelor cafenii şi tentaculele unui monstru negru se arătară la marginea recipientului. Jivina tasni brusc şi, aşternând un văl de întuneric peste întreaga încăpere izolantă, se izbi de tavan. Mii de steluţe cafenii şiroiră pe corpul meduzei, care se bolti de parcă ar fi fost izbită de o pală de aer, şi cu tentaculele-i strânse mănunchi se propti de podeaua camerei. Din rezervor se ivi cel de-al doilea monstru, hâdă nălucă de spaimă cu mişcări repezi şi tăcute. Aici însă, îndărătul pereţilor rezistenţi ai sălii de experienţe, în mijlocul unor instrumente telecomandate, aceste plăsmuiri ale planetei de beznă erau neputincioase.

Aparatele măsurau, fotografiau, determinau, trasau curbe complicate, descompunând structura monştrilor în indici fizici, chimici şi biologici. Inteligenţa omului sintetiza toate aceste date, pentru a dezvălui misterul oribilelor creaturi şi a le supune.

Cu fiece oră care trecea, Erg Noor era tot mai încredinţat de victorie.

Eon Tal devenea din ce în ce mai vesel; Grim Sar şi tinerii lui asistenţi erau şi ei cuprinşi de o mare însufleţire.

În cele din urmă, savantul se apropie de Erg Noor:

– Poţi să pleci cu inima uşoară. Noi rămânem aici până la sfârşitul experienţei. Mi-e teamă să conectez lumina obişnuită: meduzele negre nu se pot adăposti de ea ca pe planeta lor. Or, ele trebuie să ne răspundă la tot ce vrem să aflăm.

– Şi veţi reuşi ?

– Peste trei-patru zile, cercetările noastre vor fi duse la capăt, cel puţin pentru nivelul nostru de cunoştinţe. Putem însă chiar de pe acum să ne

imaginăm acţiunea dispozitivului paralizant.

– Şi s-o trataţi pe Niza, pe Eon ?

– Da!

Abia acum simţi Erg Noor cât de mare fusese povara care-l apăsase din ziua aceea fatală !... Din acea zi ori din acea noapte... ce importanţă mai avea acum! O frenetică bucurie crescu în inima acestui om întotdeauna atât de rezervat. Cu greu îşi înfrână dorinţa absurdă de a-l prinde în braţe pe micul Grim Sar, de al scutura şi a-l arunca în aer. Uimit de aceste idei extravagante, se linişti până la urmă şi-şi regăsi obişnuita-i reţinere.

– Ce mult o să contribuie studiile dumneavoastră la lupta împotriva meduzelor şi a crucilor într-o viitoare expediţie!

– Desigur. Acum îl vom cunoaşte pe duşman. Dar va mai fi oare întreprinsă o expediţie în lumea aceea a gravitaţiei strivitoare şi a tenebrelor?

– Fără nici o îndoială !

Era la începutul unei frumoase zile de toamnă septentrională.

Erg Noor umbla fără grabă, desculţ, prin iarba moale. În faţa lui, sub streaşină pădurii, pe zidul verde al cedrilor se prefigurau arţarii desfrunziţi, aidoma unor trunchiuri de fum. În rezervaţia de aici, unde omul lăsase priveliştii întreaga-i sălbăticie, un farmec nespus era răspindit de hăţişul de ierburi înalte, cu mireasma lor bogată şi contradictorie, iute şi desfătătoare.

Un râu cu unda rece îi tăie drumul. Erg Noor coborâ pe o potecă. Vălurelele apei străvezii, străbătute de soare, păreau o plasă de aur tremurând peste pietrişul pestriţ din adânc. Fărâme de muşchi sau de alge pluteau, aruncând pe fund fugare umbre albăstrii. Pe malul celălalt, se plecau în vânt mari clopoţei violeţi. Aroma pajiştei umede şi a roşiilor frunze de toamnă părea să tăgăduiască omului bucuria muncii, căci fiecare mai păstra într-un ungher al sufletului ceva din plugarul vechimii.

Un grangur de un galben aprins se aşează pe o cracă şi scoase un fluierat ironic şi trufaş.

Deasupra cedrilor, tăriile erau argintate de ciruşi într-aripaţi. Erg Noor se afundă în penumbra pădurii, în care plutea o mireasmă amăruie de cedri şi de răşină. Străbătu pădurea şi încă un deal, ştergându-şi fruntea năduşită. Crângul, rezervaţie din jurul clinicii de neurologie nu era mare, aşa încât Erg Noor ieşi curând la un drum. Apele râului umpleau o cascadă de bazine din sticlă lăptoasă. Bărbaţi şi femei, în costume de baie, ieşiră de după o cotitură şi

se repeziră pe drumul cu marginile smălţuite de flori multicolore. Probabil că în această zi de toamnă apa era destul de rece, dar tinerii plonjară glumind şi râzând, şi coborâră cascada înot. Erg Noor zâmbi fără să vrea la vederea acestei cete voioase: erau muncitorii vreunei uzine sau ai vreunei ferme din împrejurimi, care profitau de odihnă...

Niciodată planeta natală nu i se mai păruse atât de frumoasă acestui om care-şi trăise cea mai mare parte din viată într-o strimtă astronavă. Inima lui era plină de o imensă recunoştinţă faţă de oamenii şi de natura pământească, faţă de tot ce contribuise la salvarea Nizei, astronavigatoarea lui cu păr roşcat. Ea venise astâzi să-l Intlmpine în grădina clinicii! După o consfătuire cu medicii, hotărâseră să plece amândoi la un sanatoriu neurologic din zona polară. Niza şi-a redobîndit pe deplin sănătatea, de cum i se înlăturase paralizia prin suprimarea persistentei inhibiţiei cortexului, produsă de descărcarea tentaculelor crucii negre. Nu-i mai rămânea decât să-şi recupereze energia pierdută în urma lungului somn cataleptic. Niza vie şi sănătoasă ! Erg Noor nu se putea gândi la aceasta fără să tresară de bucurie...

Astronautul văzu o siluetă singuratică de femeie, care, cu paşi repezi, îi venea în întâmpinare dinspre raspântie. Ar fi recunoscut-o dintr-o mie: era Veda Kong, Veda care ocupase odinioară în gândurile lui un loc atât de mare, până când şi-au dat seama amândoi că drumurile li se despart. Deprins cu diagramele maşinilor de calculat, Erg Noor îşi închipuia propriile-i năzuinţe sub forma unei curbe încordate, izbucnită spre cer, iar drumul Vedei, al vieţii şi al activităţii ei, ca pe im zbor planat deasupra planetei, sau confundându-se în adâncimea veacurilor trecute. Cele două linii se despărţeau, se îndepărtau tot mai mult una de alta.

Faţa atât de cunoscută a tinerei femei îl uimi deodată pe Erg Noor prin asemănarea cu faţa Nizei. Acelaşi oval îngust, cu ochi depărtaţi şi fruntea înaltă, cu sprâncenele lungi, aceeaşi expresie de dulce ironie în colţurile gurii pline. Chiar şi nasul – uşor alungit, adus în sus şi rotunjit la vârf – îl aveau de parcă ar fi fost surori. Veda privea însă totdeauna drept în faţa ei cu ochi gânditori, în timp ce căpşorul îndărătnic al Nizei Krit se înălţa mereu într-un elan tineresc.

– Mă studiezi ? se miră Veda.

Îşi întinse mâinile spre Erg Noor, care i le luă şi-şi lipi obrajii de palmele ei. Veda tresări înfiorată şi-şi retrase mâinile. Astronautul schiţă un zâmbet.

– Vroiam să aduc omagiul meu de recunoştinţă acestor mâini care au luptat ca s-o salveze pe Niza...

Ea... ştie totul! Era nevoie de cineva care s-o vegheze necontenit, şi tu ai renunţat la o expediţie interesantă. Două luni de zile!...

– N-am renunţat, ci doar am aminat-o, aşteptand sosirea „Tantrei". Oricum întârziaseim. Şi apoi Niza ta este minunată ! Noi semănăm fiziceşte, dar ea, care-i toată numai avânt spre cer şi devotament, poate fi socotită o adevărată tovarăşă de viaţă pentru un învingător al Cosmosului şi al stelelor de fier...

– Veda !...

– Nu glumesc, Erg! încă n-a venit timpul glumelor ! Trebuie mai întâi să lămurim lucrurile.

– Totul e limpede ! Nu pentru mine îţi mulţumesc, Veda, ci pentru Niza...

– Nu e nevoie de asta. Dacă ai fi pierdut-o pe Niza, aş fi suferit...

– înţeleg, dar nu-mi vine să cred, căci te ştiu incapabilă de asemenea calcule. De aceea îţi păstrez întreaga mea recunoştinţă.

Erg Noor mângâie umărul tinerei femei, apoi îşi puse mâna pe braţul ei îndoit. Umblau alături pe drumul pustiu şi tăceau. În cele din urmă Erg Noor vorbi din nou.

– Şi cine este el, alesul inimii tale ?

– Dar Veter.

– Auzi! Fostul director al staţiunilor exterioare!?

– Erg, vorbeşti fără rost. Nu te mai recunosc...

– Probabil că m-am schimbat. Dar nu-l ştiu pe Veter decât din munca lui, şi credeam că şi el e un visător al Cosmosului.

– Chiar aşa e. Un visător al lumii astrale, dar care s-a priceput totuşi să îmbine pasiunea pentru stele cu dragostea de pământ a vechiului plugar. Este un om de ştiinţă cu mâini mari de simplu meşter.

Erg Noor aruncă involuntar o privire spre mâna lui îngustă, cu degetele lungi şi ferme, de matematician şi muzicant.

– Dacă ai şti, Veda, cât de drag îmi este acum pamantul!...

– După lumea beznelor şi îndelungata călătorie cu Niza paralizată? Cred şi eu! Dar...

– Această dragoste nu înseamnă ea temeiul vieţii mele ?

– Fireşte, ca un adevărat erou ce eşti, tu nu te mai saturi de fapte

nemaiauzite. Ai să porţi şi această iubire ca pe o cupă plină, temându-te să nu verşi nici ii picătură din ca pe Pământ, ca s-o dărui toată Cosmosului... de dragul Pământului!

– Veda, în Veacul întunericului ai fi fost arsă pe rug !

– Mi s-a mai spus asta... Dar iată, am şi ajuns la răscruce. Unde-ţi sunt pantofii, Erg ?

– I-am lăsat în grădină, ieşindu-ţi în întâmpinare. Voi fi nevoit să mă întorc

– La revedere, Erg. Rolul meu aici. s-a terminat. Acum începe al tău. Unde ne vom revedea ? Ori nu ne mai întâlnim decât la decolarea noii astronave ?

– Nu, nu ! Niza şi cu mine plecăm la un sanatoriu polar, pe trei luni. Vino la noi şi adu-l şi pe Dar Veter.

– La ce sanatoriu vă duceţi? La „Inimă de piatră", pe coasta nordică a Siberiei, sau la „Frunze de toamnă" In Islanda?

– Anotimpul este prea înaintat ca să mergem în zona cercului polar de nord. Vom fi trimişi în emisfera sudică, unde, în curând, începe vara... La „Zorile albe" din Ţara lui Graham.

– Bine, Erg, o să venim şi noi. Bineînţeles, dacă Dar Veter nu pleacă imediat să reconstruiască satelitul 57. Probabil că mai întâi vor pregăti materialele necesare...

– Grozav pământean ţi-ai mai ales: de aproape un an e locuitor al cerului!

– Lasă ironiile ! Acest cer e totuşi foarte apropiat în comparaţie cu spaţiile fantastice care ne-au despărţit pe noi doi.

– Regreţi, Veda ?

– De ce mă întrebi, Erg ? In fiecare dintre există două laturi: una năzuieşte necontenit spre n pe când cealaltă regretă trecutul şi caută să se întoa la el. Ştii acest lucru, după cum ştii de asemenea întoarcerea nu este niciodată fericită.

– Dar regretul rămane... ca o coroană pe un mormint ce-ţi este scump. Sărută-mă, Veda, draga mea!

Tînăra femeie îi îndeplini supusă rugămintea, apoi îl respinse uşor pe astronaut şi plecă îndată spre artera principală pe care circulau electrobuzele. Erg Noor petrecu din ochi până când robotul-conductor opri maşina şi rochia roşie a Vedei dispăru îndărătul poritierei străvezii.

Veda privea şi ea prin geam silueta imobilă a lui Erg. În minte-i stăruia obsedant refrenul unui arii din Era Lumii Dezunite, tradus şi transpus de canturi

în muzică de Ark Chir. Veter i-l spusese o dată, drept răspuns la o blândă mustrare:

Nici îngeri în slăvi nici demoni în hăt
Niciodată ei n-or izbuti
Să rupă-al meu suflet de sufletul ei,
Ăl mult gingaşei Annabel-Lee!

Era o sfidare aruncată de bărbatul de odinioară stihiilor potrivnice care îi răpiseră iubita. De bărbatul care nu voia să se împace cu pierderea suferită şi nici să cedeze în faţa destinului!

Electrobuzul se apropia acum de o ramură a Căii Spirale, iar Veda Kong tot mai stătea la fereastră, ţinându-se strâns de bara lustruită şi fredonând frumoasa romanţă, pătrunsă de o dulce melancolie.

„îngeri, aşa numeau pe vremuri europenii religioşi pretinsele duhuri ale cerului, vestitori ai voinţei divine, în greaca veche, cuvântul înger înseamnă de altfel vestitor, sol. Un cuvânt vechi, uitat de veacuri...”

Se dezmetici din gândurile ei în gară, dar le reluă firul de îndată ce se instala într-un vagon al Căii.

„Soli ai cerului, ai Cosmosului” – iată cum ar purica fi numiţi şi Erg Noor, şi Mwen Mas, şi Dar Veter.

Mai ales acesta din urmă, când va fi ajuns să construiasca satelitul în cerul atât de apropiat de noi. Avu un zâmbet şăgalnic. Dar atunci demonii Inului ar însemna că suntem noi, istoricii, rosti ea şi ascultându-şi singură glasul, izbucni într-un râs. Aşadar, îngerii cerului şi demonii adâncurilor! Ma îndoiesc totuşi că asta-i va plăcea lui Dar Veter...

Cedri scunzi cu cetina neagră – o varietate rezistentă la frig şi cultivată special pentru regiunile sub linia arctice – foşneau solemn în bătaia vântului. Aerul rece şi dens curgea într-un flux rapid, aducând cu sine lumea desfătătoare, prospeţime pe care n-o găseşti decât în largul oceanului sau pe înaltele culmi. Dar în munţi Oului care trece deasupra zăpezilor veşnice este uscat şi iute ca un vis spumos, în timp ce un larg suflul umed al oceanului te petrece mângâietor.

Clădirea sanatoriului „Zorile albe" cobora spre mare în terase, cu pereţi de sticlă şi a căror formă aerodinamică amintea uriaşele pacheboturi din trecut. În timpul zilei, zmeuriul palid al pereţilor, al scărilor şi al coloanelor verticale contrasta net cu masele boltice ale stâncilor de andezit brun-violet, străbătute

de cărarui sur-albăstrii din sienit * topit, cu luciu de portelan. Acum însă, spre sfârşitul primăverii, noaptea polara albise şi netezise toate culorile în strania-i lumină, care parcă emana din adâncurile cerului şi ale mari. Pentru o oră, soarele se ascunsese în spatele podului sudic. 0 splendidă aureolă învăluia cu arcul ei radios zarea de miazăzi a cerului. Era reverberaţia gheţarilor Antarctidei, conservaţi pe o înaltă cocoaşă la jumătatea răsăriteană a continentului, după ce fusese împinşi până acolo de voinţa omului, ce nu lăsase un sfert din imensa lor masă de odinioară. Albele zori polare, de la care se trăgea şi numele sanatoriului, transformaseră totul în jur într-o lume ireala, toată numai lumină diafană, fără umbre ori strălucire.

Pe cărarea argintie de sienit, cu şerpuiri line, se îndreptau încet spre ocean patru oameni. Chipurile ce veneau mai în urmă păreau tăiate din stâca sură de granit, iar ochii mari ai celor două femei aveau în priviri o adâncime enigmatică.

Lipindu-şi obrazul de gulerul capei de blană a dei Kong, Niza Krit îi vorbea aprins.

– Mi se pare că darul cel mai frumos pe care femeie îl poate face omului iubit este să-l creeze din nou şi, astfel, să-i prelungească existenţa. Aceasta nu este aproape imoralitatea ?!

– Bărbaţii judecă despre noi altminteri, răspunse Veda. Veter mi-a zis o dată că nu i-ar plăcea să aiba o fată care să semene prea mult cu femeia iubită. I pare prea dureros gândul că ar putea să moară, lăsând-o în voia unui destin necunoscut, fără ca dragostea duioşia lui s-o învăluie... Este desigur, o rămăşiţă a vechii gelozii şi a imboldului de a proteja fiinţa iubita.

– Mă revoltă ideea că ar trebui să mă despart de pruncul meu, trup din trupul meu, urmă Niza, preocupată de gândurile ei, şi să încredinţez altcuiva educaţia sa îndată după înţărcare !

– Te înţeleg, dar nu sunt de acord, se încrunt Veda, ca şi cum tânăra fată ar fi atins o coardă «âj sibilă a sufletului ei. Una dintre cele mai mari sa ret ce stau în faţa omenirii este să triumfe asupra orbul instinct matern şi să ajungă la înţelegerea faptului numai educaţia copiilor făcută în colectiv de către it bine aleşi şi special pregătiţi poate forma adevăraţul om al societăţii noastre. Dragostea maternă de odinioară, aproape nebunească, nu mai există în zilele

* Sienit – roca eruptiva, alcătuiţa din feldspaţi alcalini şi alte minerale (n.r.).

noastre. Orice mamă ştie de mult că lumea întreagă îi înconjura copilul cu bunătate şi blândeţe. Iată de a dispărut instinctiva iubire de lupoaică, iubirea născuta din teama animalică pentru puiul ei.

– înţeleg acest lucru, spuse Niza, dar numai cu mintea.

– Iar eu simt cu toată fiinţa mea că suprema feriricire de a face bine semenilor este acum la îndemâna oricarui om de orice vârstă, lucru de care în vechile familii n-aveau parte decât părinţii, bunicii şi bunicele, şi mai cu seamă mamele... De ce ai sta mereu cu fiul tău? Şi aceasta-i o rămăşiţă a epocilor în care femeile erau silite să ducă o viaţă închisă şi nu-şi puteau intalni pretutindeni soţii. Cît despre voi, atâta timp cât va veţi iubi, veţi fi mereu împreună...

– Nu ştiu. Dar uneori mă cuprinde o dorinţă să văd umblând alături de mine o fiinţă micuţă care să-i semene lui. O doresc atât de mult, încât, fără sa vreau, îmi încleştez mâinile şi... nu, nu mai ştiu ce sa spun!...

– Există Insula Mamelor – lava. Acolo trăiesc mamele care vor să-şi crească singure copilul...

– Dar nu-i vorba de asta. N-aş putea deveni educatoare, aşa cum o fac femeile care iubesc foarte mult copiii. Simt în mine atâta putere, şi am mai fost o dată im Cosmos...

Veda se îmblânzi.

– Eşti tinereţea personificată, Niza, şi nu numai din punct de vedere fizic. Ca toţi oamenii foarte tineri, care se izbesc de contradicţiile vieţii, nu înţelegi că ele nu prezintă însăşi viaţa; că bucuria iubirii aduce totdeauna griji, frământări şi dureri, cu atât mai vii, cu cat ii mai puternică este dragostea. Iar dumitale ţi se pare că totul va fi pierdut chiar de la prima lovitură pe care ţi-o dă viaţa...

Rostind cuvintele din urmă, avu fulgerător intuiţia din pricina zbuciumului şi a pătimaşelor dorinţi ale Nizei erau numai datorita tinereţea ei.

Veda îşi dădu seama că, asemenea multor oameni, savirşise greşala să creadă că rănile sufleteşti se vindecă o dată cu leziunile fizice. Lucrurile stau insă fel: o rană psihică ascunsă într-un trup, fiziceşte poate să rămână mult timp tăinuită şi şa se redeschidă pe neaşteptate, uneori din cea mai neînsemnată cauză. Aceasta se va fi întâmplat şi cu Niza. cinci ani de paralizie, deşi petrecuţi în stare de completă inconştienţă, lăsaseră o amintire în toate

celulele trupului ei, oroarea întâlnirii cu inspaimintătoarea cruce care fusese cât pe-aci să-l ucidă Erg Noor,

Ghicindu-i gândul, Niza spuse cu glas înăbuşit.

– După cele trăite pe steaua de fier, nu mă părasește o senzaţie ciudată. În fundul sufletului meu a rămas un gol înfiorător, care coexistă cu încredere şi cu forţa voioasă, fără să le excludă, dar şi fără dispară. Şi nu pot să lupt împotriva acestui gol doar cu ajutorul muncii mele, care trebuie să mă absorba în întregime, să nu mă lase singură faţă în faţă cu cat ştiu acum ce înseamnă Cosmosul pentru un om singur şi cu atât mai mult mă înclin în faţa memoriei celor dintâi eroi ai astronavigaţiei !

– Mi se pare că te înţeleg, răspunse Veda. Am fost o dată pe micile insuliţe ale Polineziei, pierduţi pe întinsul oceanului. Acolo, în mijlocul apelor,, te cuprinde o tristeţe infinită, ca un cântec de jale care se pierde în zările sure. Poate că străvechile strune sufleteşti ale primitivului zbuciumat în singurătate îi amintesc omului de azi cât de slab şi de osândit era el cum se închidea în găoacea eului său. Nu putem scăpa din acest sentiment decât cu ajutorul muncii comune, a gândurilor împărtăşite. De cum se iveşte o navă, chiar şi cu mult mai mică decât insula, neţărmuritul ocean se şi preschimbă. O mână de prieteni şi o navă formează îndată o adevărată lume, care se îndreaptă spre zări ce pot fi atinse şi cucerite. Acelaşi lucru petrece şi cu corabia cosmică – astronava. În interiorul ei te afli laolaltă cu tovarăşi puternici şi curajoşii. Dar să fii singur în faţa Cosmosului?!... Veda tresări. Nu cred că omul este în stare să îndure acest lucru.

Niza se lipi şi mai tare de ea.

Aşa e, Veda, cum spui! Tocmai de aceea vreau sa am totul dintr-o dată...

- Niza, îmi eşti foarte dragă. Acum îţi înţeleg hotărârea care mi se păruse nesăbuită...

Niza strânse în tăcere mâna Vedei, lipindu-şi nasul de obrazul ei rece.

- Dar ai să poţi rezista, Niza ? Oricum, e atât de greu!

- Despre ce greutăţi vorbeşti, Veda ? se întoarse Erg Noor, care-i auzise exclamaţia. Te-ai întalnit cu Dar Veter ! De o jumătate de oră mă tot bate la cap să rămân spre a împărtăşi celor tineri experienta mea de astronaut, în loc să pornesc într-un zbor fara întoarcere.

– Şi a reuşit să te convingă ?

– Nu. I-am răspuns că experienţa mea de astronaut e mai necesară spre

a duce ,,Lebăda" la destinatie, într-acolo – şi Erg Noor arătă spre cerul palid, fara stele, de unde strălucitorul Ahernar trebuia să-şi trimita lumina mai jos de micul Nor al lui Magellan, aproape de Tucan şi de Hidra – spre a o conduce pe un drum nemaistrăbătut de nici o navă a Pământului sau a Marelui Cerc !

Pe când rostea Erg Noor aceste cuvinte, în spatele sau se arată un colţ de soare, ale cărui raze măturară dintr-o dată tot misterul zorilor albe.

Cei patru prieteni erau acum pe mal. Dinspre ocean, sufla o suflare îngheţată. De ţărm se spărgeau rânduri, muluri talazurile fără spumă, ale puternicei hule antarctice. Veda Kong privea cu interes această apă de gheata, care pe măsură ce înainta în larg, se întuneca tot mi ii mult, prinzând în razele piezişe ale soarelui nuantele viorii ale gheţii.

Niza Krit stătea alături în hăinuţa-i de blană albăstrie ; de sub căciulită rotundă se revărsa bogatu-i păr de aramă. Ca de obicei, îşi înălţa când şi când fruntea cu o mişcare îndărătnică. Fără să vrea. Dar Veter privi lung şi-şi încruntă sprincenele.

– Veter, nu-ţi place Niza ? întrebă cu prefăcu indignare Veda Kong.

– Ştii prea bine cât o admir! răspunse posac Da Veter. Acum însă mi se pare atât de mică şi de gingaşă în comparaţie cu...

– In comparaţie cu ceea ce mă aşteaptă ? întrebi provocator Niza. L-ai lăsat în pace pe Erg şi acum mă ataci pe mine ?

– Nici nu mă gândesc ! se apără grav şi trist Dar Veter. Dar mâhnirea mea este cât se poate de explicabilă. O în inima ta creatură a Pământului meu se va cufunda în genunea de beznă şi ger a Cosmosului. Nu este o compătimire, Niza, e un regret!

– într-adevăr, îl aprobă Veda. Niza, pare o luminiţă a vieţii în faţa insensibilelor spaţii glaciale!

– Par o floare gingaşă? întrebă Niza, şi intonaţia ei ciudată o făcu pe Veda să se reţină a da un răspuns afirmativ.

– Cine oare cunoaşte mai bine decât mine bucuria luptei cu frigul!?

Şi, smulgându-şi căciulită, Niza îşi scutură coama-i de aramă; apoi, dintr-o mişcare, îşi scoase haina.

– Ce faci, Niza ? Veda Kong îi ghici cea dintâi intenţia şi se repezi spre astronavigatoare.

Dar fata se şi urcase în vârful stâncii care era deasupra mării, şi de acolo îşi aruncă hainele în braţele Vedei.

Undele reci o primiră în sânul lor, iar Veda se înfiora la gândul senzaţiei pe care o putea provoca o asemenea baie. Dar Niza înota liniştită înainte, înfruntând cu mişcări puternice talazurile. Săltată pe o creastă de val, făcu de acolo semne celor rămaşi pe ţărm, chemându-i s-o urmeze.

Veda Kong o privea plină de admiraţie.

– Veter, fata asta e mai puţin potrivită pentru Erg cât pentru un urs polar! strigă ea. Oare vei da înapoi, om al nordului ?

– Sînt eu de origină nordică, dar prefer mările calde, spuse Dar Veter, apropiindu-se cam în silă de resac.

Se dezbrăcă, pipăi apa cu piciorul şi, scoţând un „uf !" răsunător, se aruncă într-un val plumburiu ce-i venea în întâmpinare. Din trei mişcări largi ajunse pe coama valului, apoi lunecă în hăul negru care se surpa în faţa talazului următor. Numai un antrenament de mai mulţi ani şi obiceiul de a face baie în toate anotimpurile salvară prestigiul lui Dar Veter. În primul moment, i se tăiase răsuflarea, rotogoale roşii începuseră a-i juca pe dinaintea ochilor. Dar după câteva scufundări şi salturi energice izbuti din nou să respire ca lumea. Se întoarse pe mal vânăt, tremurând şi porni în goană, alături de Niza, pe cărarea ce ducea la deal. Cîteva clipe mai apoi, gustând, din plin plăcerea hainelor călduroase de blană, găsiră că până şi vântul care se înteţise le aduce adierea mărilor de mărgean.

– Cu cât te cunosc mai bine, şopti Veda, cu atât imi dau mai mult seama că Erg Noor nu şi-a greşit alegerea. Nimeni n-ar putea mai bine ca dumneata să-l îmbărbăteze într-o clipă de cumpănă, să-l apere şi să-i aducă bucurie...

Obrajii palizi ai Nizei se îmbujorară.

îşi luară micul dejun pe o înaltă terasă de cristal, care vibra toată în bătaia vântului. Veda prinse de mai multe ori privirea îngândurată şi duioasă a tinerei fete. Erau tuspatru tăcuţi, ca de obicei, în ajunul unei lungi despărţiri.

– Ce trist e să legi prietenie cu oameni care-ţi plac, şi îndată să-i şi părăseşti, rosti brusc Dar Veter.

– Oare n-ai putea... începu Erg Noor.

– Mi-am terminat concediul. Trebuie să pornesc spre înălţimi. Grom Orm mă aşteaptă.

– Şi eu trebuie să încep lucrul, adăugă Veda. Am să cobor într-o peşteră descoperită recent în Asia Centrală, un depozit din Era Lumii Dezunite.

– „Lebăda" va fi gata pe la mijlocul anului viitor, iar noi ne vom începe

pregătirile peste şase săptătnâni, spuse încet Erg Noor. Cine este acum directorul staţiunilor exterioare?

– Deocamdată Iuniu Ant. Dar el nu vrea să se despartă de maşinile lui de memorizat, iar Consiliul n-a confirmat încă candidatura lui Emb Ong, un inginer-fizician de la centrala F din Labrador.

– Nu-l cunosc.

– Nu-i prea cunoscut pentru că se ocupă la Academia Limitelor Cunoaşterii de problemele mecanicii megaondulatorii.

– Ce-i asta ?

– E vorba de marile ritmuri ale Cosmosului, de undele uriaşe care se propagă încet prin spaţiu. Ele reflectă, de pildă, contradicţiile dintre vitezele conjugate al luminii şi dau valori relative superioare unităţii absolute. Dar toate astea abia se află la începutul cercetărilor...

– Dar Mwen Mas ?

– Scrie o carte despre emoţii. N-are nici el prea mult timp la dispoziţie, căci Academia de Stohastică şi Previziune l-a numit consultant pentru expediţia „Lebedei" voastre. De îndată ce vor fi strâns documentaţia, Mwen Mas va fi nevoit să-şi ia rămas bun de la cartea lui.

– Păcat! Este o temă de mare însemnătate. A venit timpul să înţelegem aşa cum trebuie realitatea şi forţa emoţiilor, răspunse Erg Noor.

– Mă tem că Mwen Mas nu este capabil de o analiză rece, spuse Veda.

– Cu atât mai bine. Altfel n-ar fi în stare să scrie nimic remarcabil, obiectă Dar Veter şi se ridică In picioare cu gândul să-şi ia rămas bun.

– La revedere ! Termină-ţi cât mai repede treburile, căci altminteri nu mai reuşim să ne vedem! făcură Niza şi Erg, întinzându-i mâinile.

– Ne vedem noi! le făgădui cu toată încrederea Dar Veter. În cazul cel mai rău, în deşertul El Homra, înainte să decolaţi.

– Fie şi înainte să decolăm! consimţiră cei doi astronauţi.

– Să mergem, înger al cerului! Veda Kong îl luă de braţ pe Dar Veter, făcându-se că nu observă cuta care i se brăzdase între spfrâncene. Cred că eşti sătul de Pământ!

Dar Veter stătea cu picioarele larg desfăcute pe temelia tremurătoare a carcasei încheiate doar provizoriu, uitându-se în jos în năpraznica prăpastie ce se căsca dincolo de ferestrele norilor. Acolo, planeta noastră, a cărei imensitate era sensibilă chiar şi de la o distanţă de cinci diametre terestre, prezenta

şerpuirile sure şi violete ale continentelor şi ale mărilor.

Dar Veter recunoştea aceste contururi pe care le văzuse în copilărie, prin fotografiile luate de pe sateliţi. Iată o linie curbă spre care mergeau dârele perpendiculare ale munţilor. În dreapta, strălucea marea, sub picioarele lui trecea o vale îngustă din zona dealurilor. Avea noroc astăzi: norii se sfâşiaseră tocmai deasupra acelei porţiuni a planetei unde locuia şi lucra acum Veda. Acolo, la poalele acelor munţi priporoşi, cenuşii ca fonta, se găsea o peşteră străveche, care în largi terase cobora în adâncul pământului. Pe acele meleaguri, culegea Veda, printre rămăşiţele mute şi colbuite ale trecutului, fârâmele de adevăr istoric, fără de care nu poate fi înţeles prezentul, nici prevăzut viitorul.

De pe platforma lui din tole de bronz zirconic, Dar Veter trimise un salut către acel punct ipotetic, îndată ascuns sub aripa norilor orbitor de luminoşi. Tenebrele nopţii se ridicau dinspre apus ca un imens perete presărat cu stele strălucitoare. Straturile de nori înaintau asemenea unor plute uriaşe şi se încălecau deasupra negrei genuni, pe al cărei fund faţa Pământului se rotea către peretele de beznă pentru a se pierde parcă pe veci în neant. O gingaşă aurora zodiacală învăluia planeta în partea ei umbrită, răspândind o văpaie vie în noaptea spaţiului cosmic.

Deasupra părţii luminate a globului atârna o perdea albastră de nori care răsfrângeau incandescenţa soarrelui oţeliu. Oricine i-ar privi de aici fără filtre speciale, ar orbi, ca şi cel care şi-ar întoarce faţa spre astrul strălucitor, aflându-se în afara protecţiei a celor 800 de kilometri de atmosferă terestră. Durele raze solare pe unde scurte, ultraviolete şi Roentgen – se revărsau într-un torent ucigător, căruia i se adăuga o necontenită ploaie de particule cosmice. Aştrii care s-au reaprins ori s-au ciocnit în depărtările inimaginabile ale Galaxiei trimiteau în spaţiu radiaţiile lor nimicitoare. Numai protecţia sigură a scafandrelor îi scăpa de la moarte pe cei care munceau aici.

Dar Veter îşi mută de partea cealaltă a cingătoarii cablul de siguranţă, şi porni de-a lungul grinzii de reazem în întâmpinarea căuşului strălucitor al Ursei Mari. O conductă uriaşă fusese montată pe toată lungimea viitorului satelit. La capetele ei, se înălţau două triunghiuri ascuţite care sprijineau enormele discuri ale radianţilor de câmp magnetic. În curând, după instalarea bateriilor ce vor transforma în curent electric radiatiile albastre ale Soarelui, se va putea deplasa de-a lungul liniilor de forţă magnetice, fără să mai fie legat, doar având

plăci de ghidaj fixate pe piept şi pe spate.

– Vrem să lucrăm noaptea, auzi deodată în casei glasul tânărului inginer Kad Lait. Comandantul de pe „Altai" a făgăduit să ne dea lumină !

Veter se uită jos în stânga, unde, asemenea unor peşti adormiţi, legaţi laolaltă, atarnau câteva rachete de transport. Mai sus, sub o umbrelă plată, menită să apere de meteoriţi şi de Soare, plutea o platformă provizorie, montată din foi cu bordaj interior. Pe ea erau aşezate şi asamblate piesele aduse de rachete. Oamenii munceau de zor, asemenea unor albine întunecate sau strălucind ca licuricii, atunci când suprafaţa lucioasă a scafandrului ieşea din umbra umbrelei de protecţie. Un păienjeniş de cabluri pornea de la negrele guri din pântecele rachetelor, de unde, prin învelişul desfăcut, erau descărcate piesele cele mari. Şi mai sus, chiar sub carcasa care şi fusese montată, un grup de oameni, în poziţii ciudate, adeseori amuzante, lucrau la o maşină imensă. Un singur inel din bronz berilic cu înveliş de borazon ar fi cântărit pe Pământ, desigur, peste o sută de tone. Aici însă această masă uriaşă atârna docil lângă scheletul metalic al satelitului, fiind susţinută de un cablu subţire, menit să egalizeze vitezele de rotaţie în jurul Pământului ale tuturor pieselor încă detaşate.

Mişcările lucrătorilor erau îndemânatice şi sigure: se învăţaseră cu absenţa, mai bine zis cu valoarea infinit de mică a forţei de gravitaţie. Ei trebuiau să fie însă în curând înlocuiţi cu alţii, căci o îndelungată muncă fizică în condiţiile imponderabilităţii ducea la tulburări circulatorii, ce puteau să devină persistente şi să transforme omul, la revenirea lui pe Pământ, într-un adevărat invalid. De aceea nimeni nu lucra pe satelit mai mult de 150 de ore; iar la întoarcere, fiecare trecea printr-un stadiu de reaclimatizare în staţiunea „Intermediară", ce se rotea deasupra planetei la o înălţime de nouă sute de kilometri.

Dar Veter, care conducea montajul, căuta să nu se expună unor eforturi fizice prea mari, oricit de dornic era adesea să accelereze cutare sau cutare operaţie. Intr-adevăr, avea datoria să reziste aici, la înălţimea de 7.000 de kilometri, timp de câteva luni de zile.

Dacă şi-ar fi dat consimţământul şi se lucreze şi noaptea, ar fi grăbit şi mai mult termenul la care tinerii săi prieteni urmau să se întoarcă pe planeta natală. De asemenea şi schimbul lor ar fi trebuit să fie chemat mai curând. „Barionu”, a doua navă planetara a şantierului, aştepta pe câmpia din Arizona,

unde, pe lângă ecranele aparatelor de televiziune şi pupitrele sinilor de înregistrare, se afla Grom Orm.

Hotârârea de a se lucra în tot timpul glacialei nopţi cosmice accelera mult ritmul montării satelitului şi Dar Veter nu putea renunţa la această posibilitate. Primind consimţământul şefului, oamenii părăsiră platforma şi se risipiră în toate părţile. În curând începură a întinde o şi mai complicată reţea de cabluri. Nava planetara „Altai", ce servea drept locuinţă lucrătorilor de pe şantier şi atârna nemişcată la capătul grinzii de reazem, îşi desprinse deodată cablurile cu role care o legau de carcasa satelitului. Din motoarele ei ţâşriiră şuvoaie lungi de flăcări orbitoare. Uriaşa siluetă a navei se întoarse rapid. Nici un zgomot nu străbătu vidul spaţiului interplanetar. Experimentatul comandant al lui „Altai" avusese nevoie doar de câteva turaţii ale motoarelor spre a se înălţa la 40 de metri deasupra şantierului şi a se întoarce cu proiectoarele-i de coborifi către platforma de demontare. Din nou fură întinse între navă şi carcasă cablurile de ghidare, şi toati în acea masă de obiecte eterogene suspendate în spaţiu căpătă o imobilitate relativă, continuând în acelaşi timp să se rotească în jurul Pământului cu o viteză de aproximativ zece mii de kilometri pe oră.

Distribuirea maselor de nori îi indică lui Dar Veter că, în acel moment, şantierul trecea deasupra regiunii antarctice a planetei, aşadar că urma să intre curând în umbra Pământului. încălzitoarele perfecţionate ale scafandrelor nu reuşeau să neutralizeze complet suflul glacial al spaţiului cosmic, şi vai de exploratorul ce-şi cheltuieşte în mod nesăbuit energia bateriilor sale, astfel şi-a găsit moartea. Cu o lună înainte, arhitectul biontator, care, surprins de ploaia unor meteoriţi, se adăpostise în interiorul rece, al unei rachete deschise, fără să aştepte ca satelitul să ajungă pe partea însorită a Pământului... De asemenea unul dintre ingineri fusese omorât de un meteorit. Asemenea cazuri nu puteau fi nici prevăzute în întregime nici preîntâmpinate ! Construirea sateliţilor cere întotdeauna anumite victime, şi nu se ştia cine va fi viitoarea... Legile stohasticii – deşi cu greu aplicabile fiecărui om în parte, biet firicel răzleţ de nisip – spuneau totuşi că probabilitatea maximă de a deveni victima următoare o avea el, Dar Veter. într-adevăr, el venise înaintea celorlalţi tovarăşi de muncă acolo, la acea înălţime, accesibilă oricărei posibilităţi de accident... O voce lăuntrică insă ii şoptea sprinţară că splendida lui persoană nu poate păţi nimic. Şi, oricât de absurdă ar fi fost această certitudine pentru

un om deprins a gândi matematic, ea nu inceta să-l urmărească şi să-i inspire calmul cu care se balansa pe grinzile şi reţelele carcasei împresurate de genunea cerului de catran.

Pe Pământ montajul construcţiilor era efectuat cu maşini speciale denumite embriotecţi, deoarece funcţionau după principiul dezvoltării unui organism viu. Desigur, structura moleculară a unei fiinţe vii, datorită mecanismului cibernetic ereditar, era neînchipuit mai complexă, fiind supusă nu numai selectivităţii fizico-chimice, ci şi unei ritmicităţi ondulatorii, încă insuficient studiată. Cu toate acestea, organismele vii se dezvoltau numai în condiţiile unor soluţii calde de molecule ionizate, pe când embriotecţii funcţionau în general la curenţi polarizaţi, la lumină sau în clmp magnetic. Semnele convenţionale aplicate pieselor cu ajutorul taliului radioactiv dădeau maşinilor posibilitatea să realizeze numeroasele operaţii ale montajului cu o precizie şi o rapiditate pentru un neiniţiat cu adevărat uimitoare. Aici însă, la această înălţime, nu existau şi nici nu puteau să existe asemenea maşini. Asamblarea satelitului era executată manual, după metode învechite. Totuşi, în ciuda tuturor primejdiilor, munca aceasta era atât de interesantă, încât atrăgea mii de voluntari. Staţiunile de control psihic nu mai pridideau să examineze pe toţi cei care doreau să aducă la cunoştinţa Consiliului că sunt gata să pornească în spaţiul interplanetar.

Veter ajunse până la fundaţia maşinilor solare, dispuse în evantai în jurul uriaşei bucşe ce adăpostea aparatul de gravitaţie artificială, şi-şi branşă bateria din spate pe borna de intrare a circuitului de control. Auzind In telefonul căştii sale o melodie simplă, Dar Veter conecta aparatul în paralel cu o placă de sticlă, pe care, cu linii subţiri aurii, era desenată o schemă. Se auzi aceeaşi melodie. Deplasând două verniere, Dar Veter reuşi să suprapună punctele instantanee şi se convinse că nu mai există divergenţe nici în melodie, nici în tonalitatea acordului. O parte importantă din viitoarea maşină fusese montată impecabil. Puteau începe acum instalarea electromotoarelor de radiaţie. Veter îşi îndreptă umerii obosiţi de purtarea îndelungată a scafandrului şi-şi întoarse de câteva ori capul spre dreapta şi spre stingă ; orice mişcare făcea să-i trosnească vertebrele gâtului; articulaţia craniană i se cam înţepenise din pricina căştii. De altfel, din fericire, Dar Veter s-a dovedit a fi rezistent la psihozele atât de răspindite printre cei ce lucrează dincolo de limitele atmosferei terestre; nu-l atinsese nici boala somnului provocată de razele

ultraviolete, nici furia pricinuită de cele infraroşii. Altfel n-ar fi fost în stare să ducă până la capăt misiunea de onoare ce-i fusese încredinţată.

Curând, cel dintâi bordaj avea să asigure un adăpost oamenilor pierduţi în imensitatea Cosmosului, deasupra abisului fără sol şi fără cer!

Un mic proiectil de salvare se desprinse de „Altai" şi trecu pe lângă şantier ca o săgeată. Era remorcherul trimis după rachetele-automate sosite cu materiale şi care se opreau la o înălţime anumită. Era şi timpul! Mulţimea zburătoare de rachete, oameni, maşini şi materiale pătrundeau în partea umbrită a Pământului. Proiectilul de remorcaj se întoarse, trăgând după sine trei fuzee lungi în formă de peşte, cu luciri albastre, care pe Pământ cântăreau fără carburant câte o sută cincizeci de tone.

Rachetele se alăturară altora ca cele ancorate în jurul platformei de descărcare. Dintr-un salt, Dar Veter trecu de partea cealaltă a carcasei şi ajunse în mijlocul tehnicienilor care se ocupau de recepţia materialelor. Oamenii discutau tocmai planul muncii de noapte. Veter aprobă programul lor; ceru însă înlocuirea tuturor bateriilor individuale cu altele proaspete, care să asigure treizeci de ore de încălzire neîntreruptă a scafandrelor, în afară de alimentarea cu curent a filtrelor aeriene şi a radiotelefoanelor.

Tot şantierul se scufundă dintr-o dată în bezna nopţii, ca într-o nemărginită genune. Dar lumina zodiacală, ce provenea de la razele solare dispersate de gazele zonelor superioare ale atmosferei, mai stărui mult timp, luminând scheletele viitorului satelit cu lucirile ei dulci cenuşii. Temperatura coborâse la 180° sub zero. Supraconductibilitatea era acum şi mai supărătoare decât în timpul zilei; cea mai mică uzură în izolaţia instrumentelor, a bateriilor sau a acumulatoarelor făcea ca obiectele din apropiere să fie îndată învăluite de aureola albăstrie a curentului, care, neputând fi canalizat în direcţia voită, se scurgea de-a dreptul la suprafaţă.

Odată cu gerul se înteţea şi întunericul sideral. Stelele erau asemenea, unor ace albastre, extrem de luminoase. Cel mai de temut părea zborul nevăzut şi neauzit al meteoriţilor. Pe suprafaţa globului întunecat de jos, în curenţii atmosferei, se aprindeau norii multicolori ai aureolei electrice, descărcări de scântei de o lungime uriaşă sau fâşii ale luminii de dispersie, lungi de mii de kilometri. Uragane mai năpraznice decit orice furtună terestră bîntuiau în straturile superioare învelişului aerian, care, saturate de radiaţiile Soarelui şi ale Cosmosului, continuau să agite intens energii ingreunând foarte

mult comunicaţiile dintre şantier şi planeta natală.

Fără de veste, ceva se schimbă în această lume minusculă, pierdută în monstruosul noian de beznă şi ger. Dar Veter nu-şi dădu pe dată seama că se aprioseseră proiectoarele navei planetare. Întunericul se facu şi mai negru, iar lumina stelară mai palidă ; platforma şi carcasa se detaşau acum şi mai bine în lumina aceia, albă, atât de vie. Peste câteva minute însă, „Altai" isi reduse tensiunea, iar lumina se făcu mai galbenă, şi mai puţin puternică. Nava economisea energia acumulatoarelor ei. Şi iarăşi, ca şi în timpul zilei, începură să se mişte pătratele şi elipsele foilor de bordaj, grilajele armăturii, cilindrii şi ţevile rezervoarelor, fiecare gasindu-şi treptat locul cuvenit în scheletul satelitului.

Veter dibui o grindă transversală, se agăţă de tolele mobile prinse de cablul ce servea drept balustrada şi, dintr-o lovitură de picior, se avântă în sus. Ajunse lângă trapa navei planetare, strânse frânele din interiorul mânerelor şi se opri tocmai la timp ca să nu se izbeasca de uşa închisă.

În camera de trecere nu era întreţinută o presiune terestră normală, pentru evitarea pierderilor de aer pricinuite de necontenitul du-te vino al numeroşilor muncitori. De aceea, abia după ce pătrunse în cea de-a doua cameră ajutătoare, construită provizoriu, Dar Veter işl scoase scafandrul, casca şi bateriile.

Dezmorţindu-şi trupul obosit, se plimba cu pasi fermi pe puntea interioară, bucurându-se de revenirea la o greutate aproape obişnuită. Instalaţiile de gravitaţie artificială de pe nava planetară funcţionau neîntrerupt şi era nespus de plăcut să te simţi „om cu picioarele pe pământ", iar nu o musculiţă uşoară, zburând printre amăgitoarele spaţii siderale. Lumina dulce, aerul calduţ, fotoliile comode te îmbiau să te întinzi şi să te laşi în voia unui repaus fără gind. Dar Veter gusta acum uimitoarea desfătare a strămoşilor săi, despre care citise în romanele străvechi. În acelaşi fel, după un drum nesfârşit, de-a lungul unui pustiu rece, printr-o pădure umedă sau pe munţii încătuşaţi de gheaţă, oamenii pătrundeau într-o locuinţă încălzită, fie ea o casă, un bordei sau o iurtă de plasă. Şi atunci, ca şi acum, pereţii subţiri îl despărţeau pe om de lumea imensă şi plină de primejdii şi vrăjmăşie, îi ofereau căldură, lumină şi odihnă, pentru ca, dobindind noi forţe, să poată gândi la ceea ce avea să facă mai departe...

Veter rezistă totuşi ispitei pe care o reprezentau un fotoliu şi o carte.

Trebuia să stabilească legătura cu Pământul, căci lumina aprinsă pe satelit ar fi putut provoca serioase îngrijorări printre observatorii care urmăreau activitatea şantierului. Mai era apoi necesar să-i prevină că trimiterea unui nou schimb trebuia să fie făcută înainte de termen.

Reuşi să stabilească o legătură bună. Vorbea cu Crom Orm nu prin semnale codificate, ci prin TVF, foarte puternic, ca la orice navă planetară. Bătrinul preşedinte se arătă mulţumit şi făgădui că va lua neîntârziat măsuri ca noul echipaj să fie ales, iar transportarea pieselor să fie intensificată.

Ieşind de la postul de comandă al lui „Altai", Dar Veter trecu prin biblioteca transformată în dormitor; de-a lungul pereţilor se înşirau acum paturi suprapuse. Cabinele, sălile de mese, bucătăria, culoarele laterale şi sala de motoare din faţă fuseseră şi ele înzestrate cu paturi suplimentare. Nava transformată într-o bază stationară era ticsită. Deschizând şi reînchizând ostenit uşile ermetice, greoaie, Veter străbătea, abia târându-şi picioarele, un coridor cu pereţii îmbrăcaţi în plăci de masă plastică brună, călduţe la pipăit.

Gîndul îi zbură la astronauţii ce-şi petreceau zeci de ani în interiorul unei asemenea nave, fără speranţa de a ieşi din ea înaintea termenului fixat, ucigător de lung. Dar Veter nu locuia acolo decât de cinci luni părăsea zilnic încăperile strimte ca să lucreze în copleşitorul vid interplanetar. Şi totuşi îi era dor de Pământul iubit, de stepele şi mările lui, de centrele clocotitoare de viaţă din zonele locuite. În timp ce Erg Noor, Niza şi alţi 20 de oameni din echipajul „Lebedei” urmau să petreacă în astronava lor 92 de ani dependenţi sau 140 de ani tereştri, până în clipa întoarcerii pe planeta natală. Dar nici unul dintre ei nu va putea trăi atât! Trupurile lor vor fi incinerate şi înmormântate acolo, în nemărginitele depărtări ale planetelor stelei de zirconiu...

Sau, dacă vor înceta din viaţă în timpul zborului, rămăşiţele lor închise într-o rachetă vor continua să gonească prin Univers... Tot astfel corăbiile funerare ale strămoşilor săi de demult purtau în larg trupurile ostaşilor morţi. Istoria omenirii nu mai văzuse, însă, niciodată eroi care să consimtă a fi închişi pe viaţă într-o navă şi care să pornească la drum fără nici o nădejde de întoarcere ! Nu, n-avea dreptate, şi Veda l-ar certa, să-i ştie gândurile ! A uitat el oare de luptătorii anonimi pentru demnitatea şi libertatea omului din timpurile străvechi, care înfruntau încercări cu mult mai cumplite: întemniţarea pe viaţă în beciurile umede, chinurile înspăimântătoare ? Da, acei eroi erau şi mai puternici, şi mai de admirat decât înşişi contemporanii lui, care, râvnind să

cerceteze lumi necunoscute, se pregăteau pentru cel mai lung zbor în Cosmos.

Iar în comparaţie cu aceştia, el, care niciodată nu-şi părăsise pentru un timp îndelungat planeta natală, era un om de rând şi nicidecum un înger al cerului, cum ti spunea în glumă draga lui, negrăit de draga lui, Veda Kong !

CAPITOLUL XIV
POARTA DE OŢEL

Robotul care executa automat înaintarea în stâncă s-a rotit timp de douăzeci de zile în întunericul umed, până a reuşit să străbată cele câteva zeci de mii de tone de sfărâmături de rocă şi să armeze solid bolţile prăbuşite. Drumul spre adâncul peşterii devenise acum posibil; nu mai rămânea decât să i se verifice securitatea. Cărucioarele-automate, care se mişcau pe şenile cu ajutorul unui elevator de apă, coborau fără zgomot. La fiecare sută de metri, aparatele comunicau date privind compoziţia aerului, temperatura şi umiditatea. Evitând cu dibăcie orice obstacol, cărucioarele pătrundeau tot mai jos, până atinseră o adâncime de patru sute de metri. Veda Kong intră în sfârşit cu echipa ei în această peşteră misterioasă. Cu nouăzeci de ani în urmă, în timpul prospectării apelor subterane infiltrate printre calcaruri şi gresii cu totul sterile, indicatoarele au semnalat deodată prezenţa unei mari cantităţi de metal. Curând se lămuri că regiunea coincidea cu descrierea aceleia care înconjura faimoasa peşteră, veche de câteva secole, denumită Den Of-Kul, ceea ce însemna într-o limbă dispărută: „Adăpost al culturii”. În faţa cumplitei ameninţări a războiului, popoarele care se considerau pe atunci cele mai înaintate în ştiinţă şi cultură ascunseseră în această cavernă comorile civilizaţiei lor. În acea epocă îndepărtată secretul şi misterul erau extrem de răspândite...

Alunecând în jos pe lutul roşu şi umed care pardosea solul intrării înclinate, Veda era tot atât de emoţionată ca şi cea mai tânără dintre colaboratoarele ei.

îşi închipuia săli grandioase cu safeuri ermeticei umplute de filmoteci, planuri şi hărţi, dulapuri întregi cu înregistrări magnetofonice sau cu benzile maşinilor de memorizat, rafturi încărcate cu mostre de compoziţii chimice, de aliaje şi medicamente. Vedea în gând animale dispărute astăzi, împăiate şi

conservate în vitrine etanşe la aer şi umiditate, ierbare, scheletelor foştilor locuitori ai planetei, reconstituite din fragmente pietrificate. îşi imagina plăcile de silicol care protejau picturi minunate, busturi ale celor mai de seamă reprezentanţi ai umanităţii, capodopere ale sculptorilor animalieri... I se părea că are în faţă machete ale celor mai vestite edificii, inscripţii comemorative gravate In piatră şi metal...

Cufundată în meditaţiile ei, Veda Kong pătrunse într-o vastă caverna, cu o suprafaţă de trei-patru mii de metri pătraţi. Sub bolta înaltă care se pierdea în întuneric, stalactite lungi străluceau în lumina electrică. Sala avea o înfăţişare cu adevărat grandioasă. Confirmând gândurile Vedei, în firidele din pereţii pe care depozitele de calcar formaseră ieşituri şi creste, se vedeau maşini şi dulapuri. Cu strigăte voioase, arheologii se răspândiră prin grotă. Multe dintre maşinile care mai păstrau strălucirea sticlei şi a verniului, erau vehicule foarte apreciate odinioară şi socotite în Era Lumii Dezunite drept o culme a geniului tehnic uman. Pe atunci se construiau numeroase automobile capabile să transporte pe banchetele lor moi şi încăpătoare abia câţiva oameni. Acele maşini erau foarte elegante, mecanismele lor de conducere şi de propulsie erau ingenioase, în rest însă reprezentau o absurditate. Circulau cu sutele de mii pe străzile oraşelor şi pe drumuri, transportând un număr infim de persoane, care, nu se ştie de ce, lucrau departe de locuinţa lor şi în fiecare zi se grăbeau să ajungă la serviciu şi să se întoarcă acasă. Aceste maşini, a căror conducere era primejdioasă, omorâseră o mulţime de inşi, consumaseră miliarde de tone din preţioasele rezerve de materie organică acumulată în adâncul planetei şi otrăviseră aerul cu oxid de carbon. Văzând că acestor ciudate vehicule li se acordase atât loc în peşteră, arheologii din Era Cercului se simţiră destul de dezamăgiţi.

Pe platforme joase se ridicau motoare cu piston mai puternice, motoare electrice, reactive, cu turbină şi nucleare. În vitrine acoperite cu un strat gros de tuf se aliniau diferite aparate! probabil televizoare, camere fotografice, maşini de calculat sau cu diferite alte destinaţii asemănătoare. Muzeul acesta de mecanisme, dintre care unele erau roase de rugină, dar altele se păstraseră bine, prezenta o imensă valoare istorică, întrucât arăta nivelul tehnicii unor timpuri îndepărtate, ale căror documente dispăruseră în mare parte în cursul frământărilor militare şi politice.

Ajutoarea credincioasă a Vedei, Miiko Eigoro, care din nou renunţase la

marea atât de iubită pentru umezeala şi întunericul subteranelor, observă la capătul sălii, îndărătul unei groase coloane de calcar, orificiul negru al unei galerii. Coloana se dovedi a fi carcasa unei maşini, la baza căreia se îngrămădeau rămăşiţele unui scut din masă plastică ce închisese o dată intrarea. Inaintând pas cu pas după cablurile roşii ale cărucioarelor de recunoaştere, arheologii pătrunseră într-o a doua peşteră, aflată aproape la acelaşi nivel şi plină de şiruri de dulapuri ermetice din sticla şi metal. O lungă inscripţie în limba engleză se întindea de-a lungul pereţilor verticali măcinaţi pe alocuri. Veda nu putu rezista ispitei de a descifra imediat această inscripţie.

Cu lăudăroşenia tipică individualismului din vechime, constructorii adăpostului declarau urmaşilor că ajunseseră pe culmile cunoaşterii şi adunaseră acolo pentru posteritate uimitoarele lor realizări.

Miiko ridică dispreţuitor din umeri.

– Chiar numai după această inscripţie se poate stabili că „Adăpostul Culturii" datează de la sfârşitul

E.L.D., din ultimii ani ai vechii formaţiuni sociale. Cit de caracteristică pentru oamenii de atunci este aceasta încredere absurdă în imuabilitatea civilizaţiei lor apusene, a limbii, a obiceiurilor, a moralei lor şi a măreţiei aşa zisului om alb. Urăsc această civilizaţie!

– Iţi imaginezi limpede trecutul, Miiko, dar unilateral. Mie, îndărătul sinistrului schelet al capitalismului mort, îmi pare că-i văd pe cei care au luptat pentru viitor. Pentru viitorul lor care a devenit prezentul nostru. Văd o mulţime de bărbaţi şi de femei care căutau lumina într-o viaţă strimtă şi săracă, destul de buni ca să-i ajute pe alţii, destul de puternici ca să nu devină răi în atmosfera sufocantă a lumii înconjurătoare. Şi viteji, viteji până la nebunie!...

– Cei care şi-au ascuns cultura în această peşteră n-au fost aşa, obiectă Miiko. Priveşte, nu-s adunate aici decât lucruri tehnice. Se făleau cu tehnica lor fără să le pese de crescânda lor sălbăticire morală şi psihică. Dispreţuiau trecutul şi nu voiau să vadă viitorul.

Veda îşi zise că Miiko are dreptate. Aceşti oameni ar fi fost mai fericiţi, dacă ar fi ştiut să cumpănească înfăptuirile cu ceea ce mai râmânea de făcut pentru o reală transformare a lumii şi a societăţii. Ar fi văzut atunci adevărata înfăţişare a planetei lor plină de funingine şi de gunoaie, jefuită de păduri, cu mormane de hârtii, de cioburi, de moloz şi de fiare vechi, şi-ar fi dat mai bine seama ce mai au de îndeplinit şi nu s-ar mai fi lăsat orbiţi de propriile lor laude.

Un puţ îngust, care cobora vertical la o adâncime de 32 de metri ducea la o nouă sală. După ce o trimise pe Miiko şi pe două ajutoare să aducă aparatul-gama pentru radioscopia dulapurilor, Veda începu să exploreze cea de a treia peşteră, lipsită de tuf şi de aluviuni de argilă. Vitrinele joase, din sticlă turnată erau doar aburite de umiditatea interioară. Lipindu-şi fruntea de geamuri, arheologii examinau complicate bijuterii de aur şi platină, împodobite cu pietre preţioase.

Colecţia acestor relicve trebuia să dateze, judecind după execuţia lor, dintr-o epocă în care mai stăruia obiceiul primitiv, provenit din cultul strămoşilor, de a prefera pe cele vechi celor noi. Ca şi atunci când descifrase inscripţia, Veda se simţi din nou înciudată de îngâmfarea acelor străbuni care crezuseră că gusturile şi judecăţile lor de valoare vor rămâne neschimbate de-a lungul a zeci de veacuri şi vor fi primite drept canoane de posteritate.

Extremitatea din fund a grotei se preschimbă într-un coridor înalt şi drept care cobora în pantă spre adâncimi necunoscute. Contoarele cărucioarelor de recunoaştere indicaseră la începutul culoarului o adâncime de 304 metri de la suprafaţa pământului. Crăpături largi împârţeâu bolţile joase în enorme lespezi de calcar, care cântâreau desigur mii de tone. Veda se alarmă. Ştia din experienţa studierii mai multor subterane că, la poalele unui lanţ de munţi, rocile se află într-un echilibru instabil. Se putea ca ele să fi fost deplasate de un cutremur sau de modificarea milenară a scoarţei terestre care, de când peştera devenise muzeu, se înălţase cu cincizeci de metri. Consolidarea acestei formidabile mase reprezenta o operaţie cu totul inaccesibilă unei obişnuite expediţii arheologice. Doar obiective importante pentru economia planetei ar fi justificat eforturi atât de uriaşe.

Pe de altă parte, comorile istorice tăinuite într-o cavernă atât de adâncă puteau să aibă o valoare tehnică, asemenea invenţiilor uitate dar folositoare lumii actuale.

Prudenţa şi înţelepciunea ar fi sfătuit-o pe Veda să renunţe la continuarea cercetărilor. De ce Insă un savant şi-ar fi menajat propria-i persoană, când milioane de oameni săvârşeau lucrări şi experienţe primejdioase, când Dar Veter şi tovarăşii săi construiau un satelit la 57 de mii de kilometri deasupra Pământului, iar Erg Noor se pregătea pentru călătoria lui fără întoarcere? Aceşti doi bărbaţi pe care Veda îi respecta atât de mult n-ar fi dat îndărăt... Ei bine, nici ea nu va da îndărăt...

Avea nevoie de baterii de rezervă, de o cameră electronică de fotografiat şi de două aparate cu oxigen...

O va lua cu ea şi pe întreprinzâtoarea Miiko, lăsând celorlalţi tovarăşi grija să studieze cea de a treia sală.

Veda Kong îşi sfătui colaboratorii să mănince spre a mai prinde puteri. Scoaseră tablete pentru exploratori, comprimate de albumine uşor asimilabile, zaha-ruri şi antitoxine ale oboselii, amestecate cu vitamine, hormoni şi stimulenţi nervoşi. De surescitare, Vedei îi pierise foamea. Miiko reveni abia după patruzeci de minute; nu putuse rezista tentaţiei de a face radioscopia câtorva dulapuri, ca să-şi formeze o idee despre conţinutul lor.

Descendenta cufundatoarelor japoneze îi mulţumi din ochi şefei sale şi se pregăti într-o clipă.

Prin centrul coridorului fură întinse cabluri roşii subţiri. Lumină liliachie a cununilor de gaze de pe capul celor două femei nu reuşea să străpungă bezna milenară a galeriei care devenea tot mai povârnită. Stropi mari şi reci cădeau de pe boltă cu zgomot ritmic şi surd. De ambele părţi ale făgaşului şi dedesubt se auzea clipocitul apei care şiroia prin crăpături. Umiditatea pătrunzătoare întreţinea în hruba aceea întunecată o atmosferă lugubră. Nu întâlneşti decât în peşteri o aşa tăcere absolută, pe care o păzeşte însăşi materia insensibilă, inertă, a scoarţei terestre. Sus, la suprafaţa Pământului, oricât de profundă ar fi liniştea, te lasă întotdeauna să ghiceşti o viaţă ascunsă, mişcarea apei, a aerului sau a luminii.

Miiko şi Veda erau, fără voia lor, fascinate de această cavernă care le înghiţise în măruntaiele-i negre, ca în străfundurile unui trecut mort, însufleţit doar de nălucirile închipuirii.

Coborâşul nu era prea greu deşi un strat de pământ clisos acoperea solul. Blocurile căzute din pereţi le sileau pe alocuri să escaladeze, să se strecoare printre crăpăturile rămase între boltă şi surpături. Intr-o jumătate de oră, cele două exploratoare au coborât cu 190 de metri şi au atins un perete neted, în care se proptiseră cele două automate de recunoaştere. O rază de lumină le dezvălui în perete o poartă masivă, ermetic închisă, din oţel inoxidabil. în centrul canatului, două cercuri în relief, marcate cu semne, săgeţi, şi mânere aurite. Broasca se deschidea cu ajutorul unui semnal convenţional. Cele două arheologe cunoşteau acest tip de încuietori, dar de origine mai veche. După o scurtă consfătuire, examinară dispozitivul. Era aidoma mecanismelor pe care

oamenii răi şi vicleni le foloseau odinioară spre a-şi apăra „de străini" comorile: în Era Lumii Dezunite, oamenii erau împărţiţi de unii în „ai noştri” şi în „străini”. Cînd se încerca să se deschidă asemenea uşi, dindărătul lor izbucneau adesea proiectile explozive, jeturi de gaze toxice sau radiaţii orbitoare iar cercetătorii care nu bănuiau nimic erau ucişi.

Mecanismele din metale rezistente ori din plăci speciale de masă plastică se conservau timp de milenii, şi multe vieţi au secerat ele până ce arheologii au învăţat să facă inofensive aceste uşi de oţel.

Era evident că poarta nu va putea fi deschisă decât cu ajutorul unor instrumente speciale. Exploratoarele se vedeau aşadar nevoite să dea înapoi chiar de pe pragul principalei enigme tăinuite de peşteră. Fără nici o îndoială, această poartă ermetică ascundea vestigiile cele mai preţioase despre oamenii acelei vremi îndepărtate. Stingându-şi lămpile, Veda şi Miiko îşi îngăduiră o scurtă odihnă şi luară gustarea doar la lumina răs-pândită de cununile lor.

– Ce-ar putea să fie acolo? suspină nerăbdătoare Miiko, fără a-şi lua ochii de pe poarta al cărei cifru aurit strălucea provocator. Parcă şi-ar bate joc de noi nu vă las să intraţi, nu veţi şti nimic !

– Dar ce-ai reuşit să vezi în dulapurile sălii a doua ? se interesă Veda, alungindu-şi ciuda copilărească pe care i-o pricinuia această piedică neaşteptată.

– Proiecte de maşini, cărţi tipărite, dar nu pe vechea hârtie fabricată din lemn, ci pe file metalice. Se pare că mai sunt acolo şi rulouri de filme cinematografice, nişte liste, hărţi stelare şi terestre.

– Aşadar în prima sală se află modele de maşini, în cea de a doua – documentai ia tehnică privitoare la ele, în a treia, cum să te spun... diferite valori ale epocii în care mai existau banii. Cu alte cuvinte, corespunde schemelor...

– Dar unde sunt valorile In sensul pe care i-l dăm noi ? Unde sunt realizările supreme ale dezvoltării spiritului uman, ale ştiinţei, ale artei, ale literaturii ? întrebă Miiko.

– Sper că le voi găsi In dosul acestei porţi, răspunse calm Veda. Nu m-aş mira totuşi să descoperim acolo arme.

– Ce?

– Armament, mijloace de exterminare rapidă şi în masă a oamenilor.

Micuţa Miiko rămase pe gânduri. Intr-un târziu, spuse cu tristeţe:

– De fapt, dacă ne gândim la ţelul acestei ascunzători, totul este cât se poate de logic. Aici au fost puse la adăpost de o eventuală distrugere, cele mai de scamă valori materiale şi tehnice de care dispunea pe atunci civilizaţia apuseană. Ce putea să treacă însă drept esenţial, în acel timp în care nu exista o opinie publică unitară pe întreaga planetă, şi nici măcar în cadrul popoarelor din acele ţări ? Necesitatea şi importanţa pe care le aveau un lucru sau altul la un anumit moment erau stabilite de diriguitori, adesea cu totul lipsiţi de competenţă. De aceea obiectele strânse în aceste grote nu reprezintă ceea ce realmente era cel mai de preţ pentru omenire, ci doar ceea ce trece drept valoros pentru o minoritate de indivizi. Ei urmăreau în primul rând să conserve maşinile şi poate şi armele, fără să-şi dea seama că, de-a lungul istoriei, civilizaţia dobîndeşte o suprastructură, asemenea unui organism viu.

– Da, prin sporirea şi asimilarea experienţei muncii, a cunoştinţelor, a tehnicii, a rezervelor de materiale, a substanţelor chimice pure şi a construcţiilor. O înaltă civilizaţie distrusă nu poate fi restaurată fără să dispui de aliaje ultrarezistente, de metale rare, de maşini capabile să lucreze cu o mare productivitate şi cu toleranţe tot mai mici. Dacă toate acestea au fost nimicite, de unde să mai iei experienţa, iscusinţa de a fabrica maşini cibernetice din ce în ce mai complexe, în stare să satisfacă cerinţe a miliarde de oameni ?

– Tot atât de imposibila ar fi fost întoarcerea la o civilizaţie antica, lipsita de maşini, la care unii visau câteodată.

– Bineînţeles. În locul unei culturi antice, s-ar fi iscat o monstruoasă foamete. Visătorii individualişti nu voiau să priceapă că istoria nu se repetă niciodată !

– Nu pot afirma în mod categoric că îndărătul acestei porţi se află arme, spuse Veda, revenind la ideea care le preocupa. Totuşi în favoarea acestei ipoteze pledează multe argumente. Dacă cei care au creat ascunzătoarea au comis greşala, frecventă pe vremea aceea, să confunde cultura cu civilizaţia, neînţelegând obligativitatea educaţiei şi a dezvoltării sentimentelor umane, atunci nici arta, nici literatura şi nici ştiinţa îndepărtată de nevoile momentului nu reprezentau pentru ei o necesitate vitală. Pînă şi ştiinţa ei o împărţeau în ştiinţă utilă şi inutilă, fără să ţină seama de caracterul ei unitar. O astfel de ştiinţă şi de artă erau socotite cel mult drept atribute agreabile – dar nu întotdeauna necesare – ale vieţii omului. Or, în acest cavou trebuie să fi fost

ascuns esenţialul. Şi oricât de naiv şi de absurd ar părea aceasta contemporanilor noştri, cred că îndărătul acestei porţi se află arme.

Veda tăcu cu ochii ţintă la poartă.

– Poate că este un simplu mecanism regulator, pe care vom reuşi să-l deschidem cu ajutorul unui microfon, spuse ea deodată apropiindu-se de poartă. Ce zici, să încercăm?

Dintr-un salt, Miiko se puse între prietena ei şi poartă.

– Nu, Veda ! De ce să riscăm atât de absurd ?

– Am impresia că peştera asta e gata să se năruie. 0 dată plecaţi, nu cred că ne vom mai putea întoarce... Auzi?

În încăperea din faţa porţii, un zgomot surd, venind parcă de departe, răzbătea când de sus, când de jos.

Dar Miiko, stând lipită de poartă şi cu braţele date -în lături, era de neînduplecat.

– Şi dacă acolo se află arme, Veda ? Există atunci desigur şi un dispozitiv de protecţie... E o poartă a urei, ca atâtea altele.

Peste două zile, în peşteră fură coborâte nişte aparate portative: un ecran reflector cu raze X pentru radioscopia mecanismului şi un emiţător de ultrasunete cu centrare focală, pentru dislocarea legăturilor interioare dintre piese. Dar n-au mai apucat să se servească de aceste aparate.

Deodată, din măruntaiele peşterii, răbufni un bubuit sacadat. Pământul se zgudui puternic sub picioarele cercetătorilor, făcându-i să se repeadă instinctiv spre ieşire: se aflau în caverna a treia, cea mai de jos.

Vuietul creştea, preschimbîndu-se într-un scrâşinet surd. Pe semne, întreaga masă de roci fisurate se prăbuşea pe linia unei falii de-a lungul poalelor muntelui.

– Totul e pierdut! Nu mai avem timp. Salvaţi-vă ! strigă dezolată Veda, şi cu toţii se repeziră la cărucioarele-robot, dirijându-le spre cea de a doua hrubă.

Agăţându-se de cabluri, se căţărară prin puţul vertical. Vuietul subteran îi urmărea pas cu pas, făcând să se cutremure pereţii de piatră şi, în cele din urmă, îi ajunse. 0 detunătură înspăimântătoare – şi peretele inferior al grotei a doua se nărui în gaura care se formase In locul culoarului de trecere spre a treia cavernă. Un suflu puternic îi luă literalmente pe sus, proiectân-du-i într-un nor de praf şi de pietriş mărunt sub bolţile înalte ale primei săli. Aşteptindu-şi ceasul morţii, arheologii se întinseră la pământ.

Pulberea deasă care năvălise în peşteră se depunea încet. Văzute prin această perdea ceţoasă, coloanele de stalagmite şi colţii de stânca nu-şi schimbau conturul. În subterană se înstăpâni din nou tăcerea mormântală do la început...

Venindu-şi în fire, Veda gemea. Doi dintre colaboratorii ei se grăbiră s-a sprijine, dar ea îi îndepărtă cu un gest de nerăbdare.

– Unde-i Miiko ?

Rezemată de o stalagmită Miiko îşi ştergea cu grijă de pulberea de piatră curatindu-si urechile şi părul.

– Aproape totul este pierdut, răspunse ea la întrebarea mută a Vedei. Poarta va rămâne închisă şi ferecată sub patru sute de tone de grohotiş. Caverna a treia este distrusă în întregime iar a doua... mai poate fi dezgropată. In ea ca şi aici e strans ce-i mai preţios pentru noi.

– Ai dreptate... Veda îşi plimba vârful limbii peste buzele uscate. Dar ne-am făcut vinovaţi de încetineală şi imprudenţă. Ar fi trebuit sa prevedem această surpare a peşterii.

– Am avut doar o presimţire gratuită. Dar nu trebuie să ne amărâm. Tot n-am fi stat noi sa întărim aceşti munţi de dragul îndoielnicelor valori ascunse îndărătul porţii. Mai ales dacă vor da de arme care nu sunt de nici un folos omenirii.

– Dar dacă sunt opere de artă, monumente de nepreţuită creaţie umană ? Ar fi trebuit totuşi să acţionăm mai rapid !

Miiko ridică din umeri şi luând-o de braţ pe Veda. vădit abătută, porni în urma celorlalţi tovarăşi spre splendoarea soarelui, spre bucuria apei limpezi şi a duşului electric atât de inviorător

După obiceiul său, Mwen Mas măsura dintr-un capăt în altul odaia ce-i fusese rezervată în Casa Istoriei la un etaj de sus. Se mutase aici în sectorul indian al zonei locuite de nord, abia cu două zile în urmă, după ce isprăvise de lucrat la Casa istoriei din sectorul american.

Odaia, sau mai bine zis veranda, cu faţada dintr-un singur panou de sticlă polarizantă, dădea spre zările viorii ale unui podiş deluros, când Mwen Mas conecta jaluzelele de polarizare încrucişată. O penumbră cenuşie se aşternea atunci în încăpere, iar pe un ecran emisferic se perindau încet reproducerile electronice ale tablourilor, ale fragmentelor de filme, ale sculptorilor şi ale edificiilor pe care Mwen Mas le alesese. Africanul le examina, dictând robotului-

secretar note pentru viitoarea-i carte. Maşina imprima, numerota paginile şi le clasa cu grijă după teme şi anumite generalizări.

Cînd se simţea obosit, Mwen Mas deconecta jaluzelele şi se apropia de fereastră, privind visător în zare şi reflectând îndelung asupra studiului său.

Era uimit de faptul că atâtea lucruri ale unei culturi încă recente se şi perimaseră definitiv. Dispăruseră cu totul subtilităţile lexicale caracteristice pentru Era Unirii Mondiale, trucurile orale şi scrise care treceau odinioară drept semnul unei instrucţiuni superioare. Căzuse în desuetudine preocuparea pentru muzicalitatea cuvântului scris – practică foarte răspândită încă în Era Muncii Generale – ca şi acea jonglerie numită vorbă de duh. Nevoia disimulării gândurilor, atât de acută în Era Lumii Dezunite, încetase să mai existe, iar conversaţiile erau acum mai simple şi mai scurte. Probabil că Era Marelui Cerc avea să vadă dezvoltarea celui de al treilea sistem de semnalizare al omului, adică a înţelegerii fără cuvinte.

Din când în când, Mwen Mas se adresa neadormitului său secretar mecanic, formulându-şi cu glas tare gândurile:

– Psihologia fluctuativă a artei, întemeiată de Liuda Fir, datează din primul secol al Erei Cercului. Ea a reuşit să dovedească ştiinţific diferenţa percepţiei emoţionale la femei şi la bărbaţi, elucidând un domeniu care timp de veacuri existase ca un subconştient cvasimistic. Dar după concepţia modernă, demonstraţia nu reprezintă decât un prim pas. Liuda Fir a reuşit cu mult mai mult să stabilească circuitele principale ale percepţiilor senzoriale, care datorită acestui lucru, au putut fi făcute să corespundă la cele două sexe.

Deodată un semnal sonor şi o lumină verde îl chemară la TVF. Acest apel survenit în orele de studiu însemna de sigur o comunicare importantă. Secretarul-robot fu scos din funcţiune şi Mwen Mas coborâ grăbit în camera teleconvorbirilor.

De pe ecran îl salută Veda Kong, cu obrajii supţi şi zgâriaţi, cu cearcăne mari la ochi. Africanul întinse cu bucurie spre ea mâinile-i mari, stârnind un zâmbet palid pe faţa îngrijorată a Vedei.

– Ajută-mă, Mwen. Ştiu că eşti ocupat. Veter însă nu e pe Pământ, iar Erg Noor se află şi el departe. În afară de ei, numai dumitale mă pot adresa fără sfială. Mi s-a întâmplat o nenorocire...

– Ce anume? Ceva cu Dar Veter?...

– Nu, nu ! S-au surpat bolţile unei caverne unde făceam săpături.

Şi Veda Kong îi povesti pe scurt cele întâmplate în peştera Den-Of-Kul.

– In clipa de faţă, eşti singurul dintre prietenii mei care să aibă acces la Creierul Profetic...

– La care dintre cele patru ?

– La cel de Precizie Inferioară.

– Am înţeles. Trebuie să calculăm toate posibilităţile de a ajunge la poarta de oţel, cheltuind minimul de eforturi şi de materiale.

– întocmai!

– Aţi adunat datele necesare?

– Le am în faţa mea.

– Te ascult.

Mwen Mas scrise repede câteva rânduri de cifre.

– Acum rămâne să aşteptăm ca maşina să primească mesajul meu. Mă voi pune în legătură cu inginerul de serviciu. Creierul de Precizie Inferioară se găseşte în sectorul australian al zonei de sud.

– Dar cel de Precizie Superioară ?

– In sectorul indian al zonei locuite de nord, aici unde mă aflu şi eu... întorc comutatorul, aşteaptă răspunsul.

Rămasă în faţa ecranului întunecat, Veda încerca să-şi imagineze Creierul Profetic. I se părea că vede un imens creier omenesc, cu circomvoluţiile şi şănţuleţele lui palpitânde, cu toate că ştia prea bine că erau doar uriaşe maşini electronice de precizie superioară, capabile să rezolve aproape orice problemă, din domeniile cunoscute ale matematicii. Pe toată planeta existau numai patru asemenea maşini, fiecare diferit specializată.

Veda nu avu de aşteptat mult timp. Ecranul se reaprinse şi Mwen Mas o rugă să-l cheme din nou peste şase zile, spre sfârşitul serii.

– Mwen, ajutorul dumitale este de nepreţuit!

– Numai pentru faptul că posed oarecari cunoştinţe şi drepturi în domeniul matematicii ? De nepreţuit este activitatea dumitale, căci cunoşti limbile şi culturile străvechi. Veda, eşti prea absorbită De Era Lumii Dezunite!

Tînăra savantă se încruntă, dar africanul izbucni într-un râs atât de voios şi de molipsitor, încât şi Veda râse la rândul ei. Apoi, cu un gest de bun rămas, dispăru.

Mwen Mas o revăzu la televiziofon la ora hotărâtă.

– Nu mai trebuie să-mi spui nimic, bănuiesc că răspunsul este

nefavorabil.

– Da. Stabilitatea este sub nivelul securităţii... Dacă ar fi să procedaţi în mod obişnuit, debleul ar reprezenta un kilometru cub de calcar.

– Nu ne mai rămâne decât o posibilitate: să scoatem safeurile din peştera a doua cu ajutorul unor tuneluri, făcu trist Veda Kong.

– Face să te amărăşţi atât de mult pentru acest lucru ?

– Iartă-mă, Mwen, dar şi dumneata ai stat în faţa unei porţi închise, care ascundea un mister. Al dumitale era mare, universal. Al meu este mic. Dar din punct de vedere emoţional, eşecul meu este egal cu al dumitale.

– Intr-un cuvânt, suntem tovarăşi de nenorocire. Pot să te asigur că o să ne mai lovim adesea de porţi de oţel. Şi cu cât năzuinţele noastre vor fi mai cutezătoare, mai într-aripate, cu atât mai des vom întâlni în cale asemenea porţi.

– Una dintre ele tot va trebui să se deschidă !

– Desigur!

– Dar dumneata n-ai renunţat definitiv?'

– Fireşte că nu. Trebuie să aştept ivirea unor fapte noi, a unor noi indicii, a unor metode mai bune. Puterea Cosmosului este extraordinar de mare, şi a ne lua la trintă cu ea, înarmaţi cu un simplu vătrai, ar însemna să ne purtăm naiv... după cum, din partea dumitale ar fi dacă ai încerca să deschizi cu mâna goală acea poartă primejdioasă.

– Dar dacă va trebui să aşteptăm o viaţă întreagă ?

– Ce înseamnă o viaţă de om faţă de progresul cunoaşterii!

– Mwen, unde ţi-a dispărut ardoarea ?

– N-a dispărut, a fost doar stăpânită... de suferinţă...

– Dar Ren Boz?

– Pentru el este mai lesne. îşi va continua drumul înainte, căutând posibilitatea să-şi formuleze mai precis ipoteza lui abstractă.

– înţeleg. 0 clipă, Mwen. Este ceva important. Ecranul se stinse, iar când se apropie din nou, lui.

Mwen Mas i se păru că are în faţă o altă femeie, întinerită şi lipsită de griji.

– Veter revine pe Pământ. Construirea satelitului 57 a fost isprăvită înainte de termen.

– Atât de repede? Au terminat totul?

– Nu, numai montajul exterior şi instalarea generatoarelor de energie. Lucrările interioare sunt mai uşoare. Dar Veter a fost chemat ca să se odihnească şi să analizeze raportul lui Iuniu Ant cu privire la un nou mod de comunicaţii prin Marele Cerc.

– Iţi mulţumesc, Veda. Mă bucur că-1 voi revedea pe Dar Veter,

– Ai să-l revezi neapărat... Dar nu ţi-am spus încă totul. Graţie eforturilor depuse de întreaga noastră planetă, rezervele de anamezon pentru „Lebăda" au şi fost strânse. Astronauţii ne invită să asistăm la pornirea lor în zborul fără întoarcere. Ai să vii ?

– Desigur. Planeta le va arăta în momentul plecării tot ce are mai frumos şi mai atrăgător. întrucât voiau să vadă dansul Ciarei de la Serbarea Cupelor de Foc, dansatoarea îl va repeta pentru ei înaintea decolării, la cosmoportul central din deşertul El Homra. Ne întâlnim acolo!

– Ne-am înţeles, dragul meu Mwen Mas !

CAPITOLUL XV
NEBULOASA DIN ANDROMEDA

Uriaşa campie El Homra se întinde In Africa de Nord, spre sud de golful Sirtei Mari. înainte de slăbirea centurilor de alizee şi de modificarea climei, aici se afla hammada – o pustie ferecată într-o platoşă de pietriş lustruit şi de pietre colţuroase, roşiatice – de unde şi denumirea de hammada – „Pustiul Roşu". Adevărată mare de foc orbitor în zilele toride ale verii, acea regiune se transforma în timpul nopţilor de toamnă şi de iarnă într-o marc de vânturi reci. Acum din tot acest deşert rămăsese doar viului, care tălâzuia peste câmpia întinsă ierburile albastre-argintii, dese şi înalte, transplantate din Africa australă. Şuieratul vântului şi unduirile mării de ierburi trezeau In om o vagă melancolie şi sentimentul de comunicare cu acest peisaj de stepă, de parcă l-ar mai fi văzut cindva, şi nu o dată, în diferite împrejurări, la bucurie şi la necaz, la despărţiri şi Ia regăsiri.

După fiecare decolare sau aterizare, astronavele lăsau pământul pirjolit şi impregnat de substanţe toxice pe o suprafaţă circulară cu un diametru de circa un kilometru. Cercurile acestea erau împrejmuite cu o plasă metalică roşie, şi astfel rămâneau neatinse zece ani, interval ce reprezenta de două ori durata

descompunerii gazelor zvârlite de cosmonave prin eşapamentul motoarelor. După fiece aterizare sau decolare, cosmoportul se muta în altă parte. Aceasta făcea ca utilajele şi clădirile să aibă un caracter provizoriu, iar familiile lucrătorilor să semene oarecum cu străvechii nomazi ai Saharei, care rătăciseră pe-a ici timp de milenii, călărind nişte animale cu cocoaşă, cu gâtul încovoiat, cu picioarele pline de bătături – numite cămile.

În cea de-a treisprezecea cursă întreprinsă între Pământ şi satelitul în construcţie, nava planetară „Barion” îl aduse pe Dar Veter în stepa din Arizona, care, din cauza radioactivităţii acumulate în solul ei, rămăsese un deşert chiar şi după modificarea climei. În Era Lumii Dezunite, când oamenii descoperiseră energia nucleară, fuseseră făcute acolo numeroase experienţe şi încercări de aparate, astfel încât solul mai era şi acum contaminat cu produsele dezintegrării radioactive, într-un grad prea mic ca să-i fie dăunător omului, totuşi suficient ca să nu permită creşterea copacilor şi a tufişurilor.

Dar Veter îşi desfăta ochii nu numai cu fermecătoarea privelişte a cerului albastru, străbătut de norişori vaporoşi şi albi, ci şi cu aceea a prăfuitelor întinderi cu ierburi rare şi aspre.

Ce bucurie să calci cu paşi siguri pe Pământ în bătaia soarelui auriu, primind în faţă suflarea uscată şi răcoroasă a vântului! Numai după ce ai fost la marginea abisurilor cosmice poţi pricepe toată frumuseţea planetei pe care strămoşii noştri o numeau atât de puţin înţelept: „lăcaş al durerii şi al lacrimilor".

Crom Orm nu-l reţinu prea mult pe Veter; bătrânul preşedinte al Consiliului dorea şi el să-şi ia rămas bun de la echipajul „Lebedei”.

Sosiră amândoi la El Homra chiar în ziua plecării expediţiei.

încă de sus. Dar Veter zărise pe câmpia sură ca oţelul două oglinzi uriaşe aşezate la o mică depărtare una de alta. Cea din dreapta reprezenta un cerc aproape perfect, cea din stânga, o elipsă lungă, mai ascuţită la unul dintre capete. Dar Veter înţelese că aceste oglinzi nu erau altceva decât urmele rămase după decolarea primelor două nave din cadrul celei de-a 38-a expediţii astrale.

Cercul provenea de la „Ţinta gel" care pornise Înspre InspăimlntâtoareaStea T; această navă avea pe bord aparate mari şi grele pentru a întreprinde un adevărat asalt asupra spiralodiscului venit din adincimile siderale. Elipsa era urma „Aellei", care se înălţase mai lin ; pe ea călătoreau numeroşi savanţi ce

aveau să cerceteze pe pitica albă a stelei triple Omicron2-Eridan enigma materiei în transformare. Energia motoarelor arsese terenul până la o adincime de un metru şi jumătate: solul pietros se făcuse scrum. Această pulbere fusese acoperită cu p compoziţie liantă spre a o împiedica să fie spulberată de vânt. Mai râmânea doar să fie deplasate acolo împrejmuirile de pe locurile vechilor decolări, operaţie care trebuia făcută imediat după plecarea „Lebedei".

Iat-o şi pe „Lebăda" cenuşie în blindaju-i termic, ce avea să se mistuie în timpul străpungerii atmosferei. Mai departe, nava va străluci în platoşa ei, care reflectă toate radiaţiile. Nimeni însă nu-i va mai putea admira direct splendoarea ; doar astroroboţii, care îi vor urmări o vreme zborul, aveau să ofere oamenilor imaginea fotografică a unui punct luminos. Iar când nava se va întoarce pe Pământ, carcasa îi va fi acoperită de zgură şi scrijelată de explozia micilor meteoriţi. Niciunul însă dintre cei adunaţi acum în jurul „Lebedei" n-avea s-o mai revadă, deoarece astronava nu se va înapoia decât după 172 de ani: 168 de ani independenţi de călătorie şi patru ani de cercetări pe planete, ceea ce pentru membrii expediţiei reprezenta aproximativ optzeci de ani.

În ceea ce-l priveşte pe Dar Veter, prins cum era de istovitoarea-i activitate, nu putea nădăjdui să trăiască nici măcar până la sosirea „Lebedei" pe planetele stelei verzi. Totuşi, ca în zilele îndoielilor din trecut, îl entuziasma temerara idee pe care o avuseseră Ren Boz şi Mwen Mas. Chiar dacă experienţa lor sa terminat cu un eşec, chiar dacă această problemă fundamentală a Cosmosului era Încă departe de rezolvare, chiar dacă tn cele din urmă, se va dovedi că fusese greşită, fantastică ! Aceşti smintiţi, rămâneau titani ai gindirii, căci prin însăşi infirmarea teoriei şi a experienţei lor, oamenii vor face un salt prodigios pe drumul cunoaşterii.

Cufundat în meditaţiile sale, Dar Veter era cât pe aci să se împiedice de semnul care marca limita zonei neprimejdioase. Se întoarse şi, la picioarele unui turn-autopropulsat de teletransmisiune, zări o siluetă sprintenă care i se păru cunoscută. Apropiindu-se, îşi dădu seama că era Ren Boz. Acesta îi veni în înlâmpinare, râvăşindu-şi pârul roşcovan şi rebel şi privindu-l cu ochii mijiţi. O reţea de cicatrice fine, abia perceptibile, îi schimbase fizicianului expresia feţei, contractată de suferinţă şi încordare.

– Mă bucur că te văd sănătos, Ren!

– Am mare nevoie de dumneata ! îi spuse acesta, întinzându-i mâinile lui mici şi pline ca şi înainte de pistrui.

– Ce faci aci, atât de devreme?

– Am asistat la plecarea „Aellei". Pentru mine sunt doar de mare importanţă datele privitoare la forţa de gravitaţie a unei stele supragrele. Am aflat că trebuie să soseşti, şi am rămas...

Dar Veter tăcea, aşteptând lămuriri.

– Vei primi invitaţia lui Iuniu Ant de a te întoarce la observatorul staţiunilor exterioare?

Dar Veter dădu afirmativ din cap.

– In timpul din urmă, continuă fizicianul, Ant a înregistrat o serie de emisiuni nedescifrate, transmise prin Cerc...

– într-adevăr, îi explică Dar Veter, în fiecare lună, în afara orelor de informaţie, are loc o recepţie de control a comunicărilor, momentul conectării fiind deplasat cu două ore terestre de la o lună la alta. În decurs de un an, controlul parcurge 24 de ore terestre, iar în opt ani a suta mia parte dintr-o secundă galactică. Cu alte cuvinte, sunt împlinite astfel toate omisiunile recepţiei cosmice. În ultimul semestru al ciclului de opt ani. au început să fie primite comunicări de la distanţe foarte mari, pe care însă deocamdată nu le putem înţelege.

– Aceste comunicări mă interesează în gradul cel mai înalt. Ia-mă, le rog, să te ajut în această muncă!

– Nu, mai bine te ajut eu pe dumneata. Înregistrările maşinilor de memorizat le vom controla împreună.

– împreună cu Mwen Mas ?

– Desigur!

– Veter, e minunat! Mă simt foarte stânjenit de când cu nefericita noastră experienţă. îmi dau seama că sunt vinovat faţă de Consiliu. Cu dumneata însă, deşi faci parte din el, iar ca fost director al staţiunilor exterioare te-ai împotrivit să întreprindem experienţa, mă simt totuşi foarte bine...

– Mwen Mas face şi el parte din Consiliu. Fizicianul rămase o clipă ginditor, apoi râsc încet, amintindu-şi pesemne ceva:

– Mwen Mas... El îmi ghiceşte gândurile şi caută să le concretizeze.

– N-o fi tocmai aici greşeala voastră ? Ren Roz se încrunta şi schimbă vorba.

– Vine şi Veda Kong ?

– Da, o aştept. Ştii că era cât pe-aci să-şi găsească moartea, explorând o

peştera, unde găsise un depozit de utilaje străvechi şi o poarta din oţel închisă ermetic.

– Nu, n-am auzit nimic.

– Am uitat că dumneata nu eşti atras de istorie ca Mwen Mas. Pe întreaga noastră planetă se discută acum ce-ar putea să se ascundă îndărătul acelei porţi. Milioane de voluntari îşi oferă serviciile pentru lucrările de dezgropare, dar Veda a hotărât să predea această problemă Academiei de Stohastică şi Previziune.

– Nu vine şi Evda Nai aici ?

– Nu, n-are să poată veni.

– Mulţi vor regreta lipsa ei ! Veda o iubeşte mult, iar Ciara îi este devotată cu trup şi suflet. Iţi mai aminteşti de Ciara ?

– E o femeie... de tip panteră, nu?

Dar Veter îşi ridică mâinile spre cer, într-o atitudine de glumeaţă spaimă:

– Vai, ce mare cunoscător sunt al frumuseţii feminine ! De altfel comit mereu greşala celor din vechime care nu pricepeau nimic din legile psihofiziologici şi ale eredităţii: aş vrea să regăsesc la alţii mentalitatea şi sentimentele mele.

– Evda. ca şi toţi ceilalţi locuitori ai planetei, va urmări totuşi decolarea, spuse Ren Boz, fără a-i sprijini tentativa de căinţă.

Fizicianul arătă un şir de trepiede înalte, dispuse semicircular în jurul astronavei şi care serveau de suport unor aparate pentru recepţia vizibilă, pentru cea în lumină infraroşie şi ultravioletă. Suprapuse una peste alta într-o imagine colorată, diferitele grupe de raze ale spectrului confereau ecranului adevărata căldură a vieţii, după cum şi diafragmele tonurilor înalte suprimau rezonanţa metalică în redarea vocii.

Dar Veter privi spre nord, de unde veneau greoaie electrobuze automate, înţesate de pasageri. Din prima maşină sări Veda Kong. Iat-o alergând acum prin iarba înaltă ! Din fugă se aruncă de gâtul lui Dar Veter şi, lovindu-l pe umeri cu cozile-i lungi, se lipi de pieptul lui lat.

El o respinse uşor şi-i cercetă chipul drag, căruia neobişnuita pieptănătură îi dădea o expresie de noutate.

– Am jucat într-un film de copii rolul unei regine nordice din Veacurile întunericului, lămuri tânăra femeie, gâfiind încă de goană. Abia am reuşit să-mi schimb hainele. Pentru pieptănătură n-am mai avut însă timp, şi am rămas aşa.

Dar Veter şi-o închipui înveşmântată într-o lungă rochie de brocat, purtând pe cap o coroană de aur cu albastre nestemate, cu cozile-i bălaie atârnând mai jos de genunchi şi cu privirea deschisă a ochilor ei cenuşii.

– Ai avut şi coroană ?

– Cum să nu: una, uite aşa ! Şi Veda schiţă cu degetul în aer conturul unui cerc mare cu zimţi înalţi în formă de trifoi.

– Am să te văd şi eu ?

– Chiar astăzi îi voi ruga să-ţi arate filmul. N-apucă s-o întrebe însă cine erau misterioşii oameni care trebuiau să fie rugaţi, că Veda îl zări pe Ren Boz. Fizicianul o salută cu un zâmbet naiv şi cordial.

– Dar unde sunt eroii lui Ahernar ? şi Ren Boz cercetă din ochi câmpul din jurul navei, pustiu ca şi mai înainte.

– Dincolo!

Şi Veda arătă o mare clădire în formă de cort, din plăci de sticlă verde-opalescentă şi ajurate de nervurile argintii ale grinzilor exterioare: hala principală a cosmoportului.

– Să mergem şi noi într-acolo!

– Vom fi de prisos, răspunse ferm Veda. Vizionează acum salutul de adio al Pământului. Haidem mai bine spre „Lebăda" !

Cei doi bărbaţi se supuseră.

UmLlând alături de Dar Veter, Veda îl întrebă încet:

– Spune-mi: nu arăt prea caraghios cu pieptănătura asta? Aş putea...

– Nu-i nevoie. Formează un contrast fermecător cu îmbrăca tu în tea modernă: cozile sunt mai lungi decât fusta. Kămâi aşa !

– Te ascult, dragul meu Veter ! rosti în şoapă Veda, şi aceste cuvinte magice făcură să bată mai repede inima bărbatului, iar obrajii lui palizi se înroşiră uşor.

Sute de oameni se îndreptau fără grabă spre navă. Mulţi dintre ei îi zâmbeau Vedei sau îi făceau semne de salut mult mai des decât lui Dar Veter sau lui Ren Boz.

– Eşti foarte populară, Veda, observă fizicianul. Datorită cărei pricini: activităţii de istoric sau faimoasei dumitale frumuseţi ?

– Nici uneia dintre ele. Mă aflu însă mereu în mijlocul oamenilor, din cauza muncii şi a ocupaţiilor melc sociale. Dumneata şi Veter ori vă izolaţi în laborator, ori lucraţi necontenit noapte de noapte. Desigur, lucrul vostru în

comparaţie cu al meu este mult mai important pentru umanitate, dar numai în legătură cu un singur domeniu al preocupărilor ei, care nu-i cel mai aproape de inimă. Ciara Nandi şi Evda Nai sunt cu mult mai cunoscute decât mine...

– O nouă mustrare adusă civilizaţiei noastre tehnice ? o dojeni voios Dar Veter.

– Nu, ci numai rămăşiţelor unor greşeli fatale din trecut. Cu milenii în urmă strămoşii noştri ştiau că arta şi dezvoltarea laturii emoţionale a omului au pentru organizarea unei societăţi o însemnătate cel puţin tot atât de mare ca şi ştiinţa.

– In sensul relaţiilor dintre oameni ? se interesă curios fizicianul.

– Da.

– Un înţelept din antichitate a spus că lucrul cel mai dificil din lume este să-ţi păstrezi bucuria, interveni Veter. Dar iată încă un fidel aliat al Vedei!

Spre ei venea cu pas uşor şi larg Mwen Mas, atră-gând atenţia tuturora prin statura lui uriaşă.

– Pesemne, dansul Ciarei s-a terminat, spuse Veda, cred că îndată o să apară şi echipajul „Lebedei".

– In locul lor aş veni încoace pe jos şi cât se poate mai încet, rosti tulburat Dar Veter.

– Eşti emoţionat ? întrebă Veda, luându-l de braţ.

– Da. Pentru mine este atât de sfâşietor să-mi spun că prietenii mei pleacă pe vecie, că nu voi mai vedea niciodată această navă ! O voce lăuntrică protestează în mine împotriva acestei silnice resemnări poate tocmai pentru faptul că printre ei se află oameni care mi-au devenit atât de dragi.

– Cred că nu numai acestea sunt motivele tristeţii tale, se amestecă în vorbă Mwen Mas, a cărui ureche fină prinsese de departe cuvintele lui Dar Veter. În noi se zbuciumă eternul protest al omului împotriva timpului pe care nu-1 poate stăpâni.

– Melancolie de toamnă ? îi surise Ren Boz cu o lucire de ironie în ochi.

– N-ai observat până acum că tocmai oamenilor energici, plini de bucuria de a trăi şi înzestraţi cu o mare sensibilitate le place toamna melancolică a latitudinilor temperate ? adăugă Mwen Mas, bătându-şi uşurel prietenul pe umăr cu duioşie.

– Observaţia e întemeiată, aprecie admirativ Veda.

– E cunoscută de mult...

– Dar Veter, eşti pe câmp ? Dar Veter eşti pe câmp ? tună un glas de undeva din stânga şi de sus. Vă cheamă Iuniu Ant la postul T.V.F. din clădirea centrală. Vă cheamă Iuniu Ant la postul T.V.F. din clădirea centrală...

Ren Boz tresări şi-şi îndreptă spinarea:

– Pot să viu şi cu cu dumneata, Dar Veter?

– Du-te în locul meu. Poţi să nu fii de faţă la decolare. Iuniu Ant, fidel tradiţiei, preferă înregistrării observaţia directă. Iu această privinţă, seamănă cu Mwen Mas.

Cosmoportul poseda uu puternic post T.V.F. şi un ecran emisferic. Ren Boz pătrunse într-o încăpere liniştită de formă rotundă. Operatorul de serviciu îi indică ecranul lateral din dreapta, întoarse un comutator şi în faţa lor apăru Iuniu Ant, foarte emoţionat. Il fixă pe fizician şi, înţelegând motivul absenţei lui Dar Veter, îl salută din cap pe Ren Boz:

– Aveam şi eu intenţia să urmăresc decolarea. Dar în clipa de faţă, are loc recepţia de sondaj întreprinsă în afara programului acestei luni, în direcţia veche, pe lungimea de undă 62/77. Ridică pâlnia pentru radiaţia dirijată şi îndreapt-o spre observator! Voi trimite peste Marea Mediterană, direct spre El Homra, o rază-vector.

Capteaz-o prin evantaiul tubular şi conectează ecranul emisferic. Iuniu Ant se uită într-o parte şi adăugă: Grabeşte-te!

În două minute, experimentatul savant executa cele cerute. În fundul ecranului emisferic apăru imaginea unei galaxii uriaşe. în care cei doi savanţi recunoscură îndată Nebuloasa din Andromeda sau M-31, descoperită de oameni încă din timpuri străvechi.

Pe voluta exterioară a spiralei sale cea mai apropiată de spectator, se aprinse un punct luminos, găsit aproape în centrul „nebuloasei*4, care avea forma unei lentile, văzută în perspectivă, pe muchie. Din acel loc se desprindea un firicel minuscul, care, în realitate, era un întreg sistem stelar, un braţ uriaş poate lung de o sută de parseci. Luminiţa începu să crească ; In acelaşi timp se mărea şi „firicelul", în timp ce însăşi galaxia dispărea, devenind difuză şi ieşind din câmpul vizual. De-a curmezişul ecranului se revărsă un şuvoi de aştri roşii şi galbeni. Luminiţa se vedea acum ca un cerculeţ la extremitatea acelui râu stelar; în marginea Iui se distingea un astru de culoare portocalie, aparţinând clasei spectrale K. În jurul său, se roteau puncte abia vizibile – planetele. Cerculeţul de lumină se suprapuse pe una dintre ele, acoperind-o în întregime.

Şi deodată totul prinse a se învârteji în fulgerări şi seînteieri purpurii. Ren Boz închise ochii.

– Este o explozie, se auzi glasul lui Iuniu Ant, de la ecranul lateral. Ţi-am arătat observaţiile din luna trecută înregistrate de maşinile mnemotehnice. Trec acum pe recepţia directă.

Ca şi mai Înainte, pe ecran se roteau seîntei şi dungi de lumină roşie închisă.

– Ce fenomen ciudat! exclamă fizicianul. Cum îţi explici dumneata această explozie ?

– Răbdare! Continuăm recepţia. Dar ce consideri dumneata ciudat ?

– Spectrul roşu al exploziei. În spectrul Nebuloasei din Andromeda se observă o deplasare spre violet; cu alte cuvinte nebuloasa se apropie de noi.

– Explozia n-are nici o legătură cu Andromeda. Este un fenomen cu caracter local.

– Crezi poate că din intâmplare postul lor de emisiune este situat chiar în marginea galaxiei, într-o zonă şi mai depărtată de centrul ci decât zona Soarelui de centrul Căii noastre Lactee ?

Iuniu Ant îi aruncă lui Ren Boz o privire sceptică.

– Te întinzi la discuţii, uitând că ne vorbeşte Nebuloasa din Andromeda de la o distanţă de patru sute cincizeci de mii de parseci!

– E adevărat! recunoscu jenat Ren Boz. Ne desparte de ea un milion şi jumătate de ani-lumină. Mesajul a fost trimis cu cincisprezece mii de secole In urmă.

– Aşadar ceea ce vedem aici a fost transmis cu mult înainte de epoca gheţarilor şi de apariţia omului pe Pământ! făcu Iuniu Ani mai domolii.

Liniile cele roşii îşi încetiniră mişcare;!. Ecranul se întunecă pentru o clipă, apoi se aprinse din nou. Prin lumina difuză abia se ghicea o cimpie vastă, pe care se desluşeau ciudate umbre de forma unor ciuperci. În prim plan, se zărea un uriaş cerc albastru, care arunca luciri reci metalice. Deasupra lui, chiar în centru, planau, suprapuse, două discuri biconvexe, care se ridicau încet. Cîmpia dispăru, şi pe ecran nu mai rămase decât un singur disc, bombat în partea inferioară şi având de ambele laturi nişte masive creste spirale.

– Ei sunt... Ei! strigară într-un glas cei doi savanţi, gândindu-se la perfecta asemănare cu fotografiile şi desenele spiralodiscului găsit de expediţia a 37-a pe planeta stelei de fier.

Un nou vârtej de linii roşii, şi ecranul se stinse. Ren Boz aşteptă cu privirile aţintite asupra lui. Pentru intâia oară oamenii contemplau viaţa şi gândul unei alte galaxii! Dar ecranul nu se mai reaprinse. În schimb, pe placa laterală a televiziofonului apăru Iuniu Ant.

– Comunicarea s-a întrerupt. Nu mai putem aştepta mai departe, căci consumăm prea mult din energia Pământului. întreaga planetă va fi zguduită de cele aflate ! Vom cere Consiliului Economic să autorizeze recepţii mai frecvente în afara celor din program, dar aceasta oricum nu va deveni posibil mai înainte de un an, avându-se în vedere uriaşa energie cheltuită cu expedierea „Lebedei". Ştim acum de unde vine astronava aflată pe steaua de fier. Fără descoperirea lui Erg Noor, n-am fi putut înţelege nimic clin cele văzute.

– Cum, discul acela vine de acolo? Dar cât timp o fi călătorit oare ? întrebă Ren Boz, de parcă şi-ar fi vorbit sieşi.

– După moartea echipajului, a rătăcit vreme de aproape două milioane de ani prin spaţiul care desparte galaxiile noastre, adăugă grav Iuniu Ant. În cele din urmă şi-a găsit adăpost pe o planetă a stelei T. Probabil că aceste astronave sunt construite astfel încât să poată coborâ în mod automat chiar după ce mii de milenii nici o fiinţă vie n-a mai atins pârghiile de conducere.

– Poate că ei trăiesc mai mult decât noi? opina Ren Boz.

– In orice caz nu milioane de ani, căci aceasta ar contrazice legile termodinamicii, răspunse rece Iuniu Ant. Şi, în ciuda dimensiunilor lui colosale, spiralodiscul n-avea posibilitatea să transporte în interiorul său o planetă întreagă de oameni... adică de fiinţe cugetătoare. Nu, deocamdată galaxiile noastre nu pot nici să ajungă una la cealaltă, nici să organizeze între ele un schimb de comunicări.

– Vor putea ! spuse convins Ren Boz.

Apoi, luându-şi rămas bun de la Iuniu Ant, porni spre câmpul de decolare al cosmoportului.

Veter cu Veda şi Ciara cu Mwen Mas stăteau ceva mai la o parte de cele două şiruri lungi ale celor veniţi să-i petreacă pe astronauţi. Toti îşi întoarseră capul spre clădirea centrală. Prin faţa lor trecu fără zgomot o platformă largă, pe care oamenii o intimpinară cu fluturări de mână şi cu strigăte de salut; un asemenea entuziasm nu-şi îngăduiau decât în momente excepţionale. înăuntru se aflau toţi cei douăzeci de membri ai echipajului de pe „Lebăda".

Platforma se apropia de astronavă. înaintea înaltului ascensor mobil aştepta un grup de oameni în salopete albe, cu feţele palide de oboseală, cei douăzeci de membri ai comisiei de decolare, în majoritate ingineri, colaboratori ai cosmoportului. În ultimele douăzeci şi patru de ore, aceştia controlaseră cu ajutorul aparatelor tensoriale starea navei.

Urmând tradiţia care data de la începuturile astro-navigaţiei, preşedintele comisiei prezentă raportul său lui Erg Noor, care fusese din nou ales în unanimitate şef al expediţiei pe Ahernar. Ceilalţi membri ai comisiei îşi înscriseră iniţialele pe o tăbliţă de bronz cu portretele şi numele lor şi i-o înmânară lui Erg Noor. Apoi îşi luară rămas bun şi se retraseră. Spre navă înainta acum mulţimea celor veniţi s-o petreacă. Toţi se aliniară în faţa echipajului „Lebădei", lăsând rudele şi prietenii exploratorilor să se adune po mica platformă rămasă liberă, a liftului. Operatorii cinematografici filmau fiecare gest al celor cc plecau, ultimă amintire lăsată planetei natale.

Erg Noor zări de departe pe Veda şi, vârând certificatul de bronz în lata lui centură de astronaut, se apropie cu grabă de tânăra femeie.

– Ce bine că ai venii, Veda !

– Puteam oare să fac altfel?

– Tu reprezinţi pentru mine simbolul Pământului şi al tinereţii mele trecute.

– Ai cu tine pentru totdeauna tinereţea Nizei.

– Nu pot spune că n-am şi regrete. Ar însemna să mint. În primul rând îmi pare rău de Niza, de tovarăşii mei, de altfel chiar şi de mine... Prea este mare pierilerea ! De când m-am întors ultima oară, parcă am îndrăgit planeta noastră într-un fel nou, mai simplu, dar mai puternic, mai cert...

– Şi totuşi pleci, Erg ! ?

– Nu pot altfel. Dacă n-aş întreprinde drumul ăsta mi s-ar părea că aş pierde nu numai Cosmosul, ci şi Pământul.

– Cu cât iubeşti mai mult, cu atât este mai greu să fii eroic, nu-i aşa, Erg ?

– M-ai înţeles întotdeauna, Veda ! Iat-o şi pe Niza ! Fata cu părul învăpăiat, slăbită şi semănând cu un băieţaş, se apropie de ei şi se opri, umbrindu-şi cu genele-i lungi ochii:

– Este mai greu decât aş fi crezut. Sînteţi cu toţii... buni, senini... frumoşi... Nu-i uşor să pleci pentru totdeauna, să te smulgi, trăind, de lângă Pământul atât de drag...

Glasul astronavigatoarei se frânse. Veda o atrase spre sine, rostindu-i în şoaptă câteva cuvinte mângâioase, aşa cum ştiu s-o facă numai femeile.

– Mai avem nouă minute până la închiderea trapelor, spuse încet Erg Noor, fără să-şi ia ochii de la Veda.

– Ce mult.... exclamă naiv Niza, cu o voce tristă.

Veda, Erg, Dar Veter, Mwen Mas şi ceilalţi care veniseră să asiste la plecarea navei simţiră cu desperare şi uimire că nu-şi găsesc cuvintele. N-aveau cum să-şi exprime sentimentele pe care le stârnea în inima lor această faptă eroică săvârşită în numele unei îndepărtate posterităţi. Atât cei care plecau cât şi cei veniţi să-i petreacă înţeleseră că orice vorbe sunt de prisos.

Ce urări, glume ori făgăduieli ar fi putut să afle ecoul cuvenit în sufletul oamenilor care părăseau pe veci Pământul, pornind către genunile Cosmosului ?

Cel de-al doilea sistem de semnalizare se dovedea imperfect, cedând locul celui de-al treilea. Numai privirile adânci, ce reflectau elanurile pătimaşe, atât de greu traductibile în cuvinte, îşi grăiau prin tăcerea încordată ori se opreau avide asupra întinderii pustii din El Homra.

– Haideţi ! glasul lui Erg Noor, ce-şi regăsise sonoritatea metalică, îi făcu să tresară, ca un bici. începură să se grăbească.

Fără să-şi mai ascundă lacrimile, Veda o strânse la pieptul ei pe Niza. Cele două femei rămaseră astfel câteva clipe obraz lângă obraz, cu ochii închişi, în timp ce bărbaţii îşi luau bun rămas prin strângeri de mână. Ascensorul urcase opt membri ai echipajului înspre trapa ovală u navei, care se căsca neagră. Erg Noor o luă pe Niza de mină şi-i şopti ceva la ureche. Imbujorându-se, lânăra fală sc smuci şi se avântă spre astronavă, înainte de a trece însă de pragul liftului, se mai întoarse o dală şi în ochii imenşi ai Ciarei, pe chipul căreia se aşternuse o neobişnuită paloare.

– Pot să te sănii, Ciara? întrebă cu glas limpede Niza.

Fără a-i răspunde, Ciara Nandi se repezi emoţionată spre platformă, cuprinse cu braţul tremurător gâtul astronavigatoarei, apoi tot asa de tăcută, sări jos şi se depărta repede.

Erg Noor şi Niza se suiră laolaltă.

Cei rămaşi jos aşteptau intr-o linişte gravă: o clipă, pe scara luminată a „Lebedei" se opriră două siluete – un bărbat înalt şi o fală firavă, ca să primească ultimele salutări ale Pământului.

Veda Kong îşi încleşta atât de tare degetele, încât Dar Veter auzi cum le troznesc încheieturile.

Erg Noor şi Niza dispăruseră. Din deschizătura cea întunecată ieşi o placă ovală, de aceeaşi culoare cenuşie ca şi restul carcasei, lnca o clipă, şi nici chiar privirea cea mai ageră n-ar fi putut să mai distingă urmele deschizăturii, văzută adineauri în flancul rotund al colosalei nave.

Aşezată vertical pe suportii ei depărtaţi, „Lebăda" părea să aibă în liniile ei ret a uman. Poate că impresia aceasta o crea sfera provei, terminată printr-un coif ascuţit şi prevăzută cu faruri care clipeau ca nişte ochi; sau, poate, dispozitivele pentru spinteca rea spaţiului aflate în partea centrală şi care semănau cu umerarii unei armuri de cavaler medieval. Astronava se înălţa parcă aidoma unui titan cu picioarele larg împlântate în pământ şi care, de la înălţimea sa, privea cu trufie peste capetele mulţimii de oameni.

Sirenele semnalizatoare sloboziră deodată un urlet ameninţător, anunţând că totul este gata. Ca prin farmec, alături de navă răsăriră platforme autopropulsate, încăpătoare, pe care se suiră mulţi dintre cei veniţi să asiste la decolare. Trepiedele aparatelor T.V.F. şi ale proiectoarelor porniră târâş în toate direcţiile, fixînd totuşi necontenit asupra „Lebedei" razele şi gurile lor. Masiva siluetă cenuşie a cosmonavei se întunecă, pierzându-şi parcă din volum. La prova ei, se aprinseră stranii lumini roşii, semnalizând apropierea plecării. Vibraţiile motoarelor puternice se comunicau solului dur: „Lebăda" începu să se întoarcă pe suporţii săi, luând direcţia decolării. Publicul 6e depărta acum tot mai mult spre linia de securitate, care se zărea fosforescentă prin negură. Oamenii coborau în grabă, iar platformele porneau imediat îndărăt să-i transporte pe cei râmaşi.

– Şi n-o să ne mai vadă de loc ? N-o să ne mai vadă nici măcar cerul? întrebă Ciara pe Mwen Mas aplecat către ea.

– Nu ! Cel mult prin stereotelescop...

Sub carena astronavei se aprinseră lumini verzi. Farul radiofonic, aflat pe turnul clădirii centrale, începu a se învârti cu o viteză turbată, trimiţând în toate părţile semnalul stabilit pentru decolare.

– Astronava primeşte semnalul de plecare ! se auzi un glas metalic vibrând cu atâta putere, încât Ciara tresări şi se strânse cu teamă lingă Mwen Mas. Cei rămaşi înăuntrul perimetrului să ridice mâinile! Ridicaţi mâinile, altminteri muriţi! Ridicaţi mâinile, altminteri muriţi!... repeta automatul, In timp

ce proiectoarele lui parcurgeau fâşii din clmp, căutându-i pe cei care ar fi rămas întimplător în cuprinsul ariei de securitate.

Negăsind pe nimeni, proiectoarele se stinseră. Vocea robotului porunci din nou, după cum i se păru Ciarei, parcă şi mai frenetic decât întâia oară:

– După semnalul dat de clopot, întoarccţi-vă îndată cu spatele spre astronavă şi închideţi ochii ! Nu-i deschideţi până la semnalul următor! Intoarceţi-vă cu spatele şi închideţi ochii î repeta intr-uua, ameninţător, automatul.

– Mi-e frică ! spuse în şoaptă Veda însoţitorului ei.

Veter desprinse calm, din centura lui două măşti cu ochelari absolut negri; pe una o dădu Vedei, iar pe cealaltă şi-o puse el. Nu apucă bine să-şi închidă catarama, când clopotul cel mare porni să sune, trepidând amarnic sub acoperişul aparatelor de semnalizare.

Deodată se opri brusc. În liniştea lăsată, doar greierii se auzeau ţârâind: lor nu le păsa de nimic.

Apoi nava scoase un urlet strident şi-şi stinse luminile. Hăulitul ei sfâşietor, care te răscolea până în străfundul fiinţei, răsună peste câmpia întunecată, o dată, de două, de trei, de patru ori. Cei mai sensibili dintre cei prezenţi avură impresia că strigă însăşi nava, cuprinsă de durerea despărţirii.

Urletul sirenei se curmă tot atât de brusc cum începuse. În jurul navei zbucni acum un zid de flăcări neînchipuit de vii. Timp de o clipă, pe lume păru că nu mai există nimic, în afara focului acesta cosmic. Apoi peretele de flăcări se prefăcu într-o trâmbă imensă, care se alungea şi se transforma într-o dâră orbitor de luminoasă. Clopotul prinse a suna pentru a doua oară. Intorcîndu-se, oamenii nu mai văzură decât câmpia pustie şi întunecată, pe care mai ardea doar o uriaşă pată de sol incandescent. O mare stea strălucea în zări: era „Lebăda" care se depărta.

Mulţimea porni încet spre electrobuze, întorcîndu-se când şi când, ca să se uite la cer sau la câmpul de decolare, ce devenise dintr-o dată surprinzător de mort, de parcă aici s-ar fi renăscut legendara hammadă, El Homra, urgia caravanelor din vechime.

În partea de sud a orizontului, luciră stelele atât de familiare pâmântenilor, şi toate privirile se îndreptară spre locul unde răsărise Ahernar, luminos şi albăstriu. Acolo avea să ajungă „Lebăda” după optzeci şi patru de ani de călătorie cu nouă sute de milioane de kilometri pe oră. Pentru cei rămaşi

erau optzeci şi patru de ani, iar pentru „Lebăda" numai patruzeci şi şapte. Poate că acolo aveau să creeze o lume nouă, negrăit de frumoasă şi plină de bucurii, sub razele verzi ale stelei de zirconiu...

Veter şi Veda Kong îi ajunseră din urmă pe Ciara şi pe Mwen Mas, care umblau alături. Africanul răspundea tocmai tinerei fete.

– Nu. Această despărţire nu mă face să sufăr. Ceea ce simt astăzi e o imensă mândrie, deşi umbrită de oarecare tristeţe. Sînt mândru pentru noi, cei care ne avântăm tot mai departe de planeta noastră şi ne contopim tot mai perfect cu Cosmosul. Sînt atins de o fugară tristeţe, pentru că Pământul nostru drag îmi pare din cale afară de mic... De mult, foarte de mult, pieile-roşii din America Centrală au lăsat o inscripţie din care răzbate deopotrivă şi mândria şi tristeţea. Această inscripţie am comunicat-o lui Erg Noor; el va împodobi cu ea biblio-teca-laborator a „Lebedei”.

Africanul se întoarse, băgă de seamă că este ascultat şi de prietenii lui care se apropiaseră între timp şi urmă cu glas tare:

– „Tu, cel care îţi vei arăta pe aici, mai târziu, faţa ! Dacă mintea ta gândeşte, vei întreba: cine suntem noi ? Cine suntem noi ? întreabă zorile, întreabă codrul, întreabă valul, întreabă furtuna, întreabă dragostea ! întreabă pământul suferinţei şi pământul iubirii! Cine suntem noi ? Pământul !

– Şi eu aşişderea, cu toată fiinţa mea, sunt al pământului acesta ! adăugă Mwen Mas.

Ren Kpz gonea inspreei, gâfâind. Il înconjurară pe fizician, care le împărtăşi pe scurt uluitoarea veste: primul contact al gândirii celor două gigantice insule stelare.

Aş fi vrut atât de mult să revin înainte de decolare, adăugă mâhnit Ren Boz, să-i comunic această ştire lui Erg Noor: ei a înţeles de la început că spiralodiscul reprezintă o astronavă venită dintr-o lume foarte îndepărtată şi cu totul străină. Tot atunci a observat că această navă ciudată trebuie să fi călătorit prin Cosmos un timp extraordinar de lung.

– Oare el n-o să afle niciodată că spiralodiscul său vine din depărtări atât de monstruoase ale Universului, de pe o altă galaxie, tocmai din Nebuloasa Andromeda ? întrebă Veda. Ce păcat că n-a putut şi el să audă comunicarea de astăzi!

– O va afla ! spuse hotărit Dar Veter. Vom cere Consiliului autorizaţia să cheltuim energia unui mesaj prin intermediul satelitului 36. „Lebăda" mai

rămâne accesibilă chemării noastre timp de nouăsprezece ore !

CUPRINS

CUVÎNTUL AUTORULUI
I STEAUA DE FIER
II EPSILON TUCAN
III PRIZONIERI AI INTUNERICULUI
IV FLUVIUL TIMPULUI
V CALUL DE PE FUNDUL MARII
VI LEGENDA SORILOR ALBAŞTRI
VII SIMFONIA IN FA-MINOR, DE TONALITATE CROMATICĂ 4.750 M1U.
VIII UNDELE ROŞII
IX O ŞCOALA DE CICLUL III
X EXPERIENŢA DIN TIBET
XI INSULA UITĂRII
XII CONSILIUL ASTRONAUTIC
XIII ÎNGERII CERULUI
XIV POARTA DE OŢEL
XV NEBULOASA DIN ANDROMEDA